

**ERASMUS-EDU-2022-PEX-TEACH-ACA ERASMUS-PJG
101104036**

TASC 36 luni (1 iunie 2023 - 31 mai 2026)

**Schimbare socială prin
comunicare sustenabilă
în învățarea pe tot parcursul vieții în școli și societate**

**LIVRABIL 2.2
Pachetul de lucru 2: Dezvoltarea de module și formare**

MANUALUL FORMATORULUI DE PROFESORI

**Autori: BE EA, BE VIVES, DE LUE, LT VIKO, ES RM, PT ALMA, RO UBB,
RO WUT, TK ASIP**

Beneficiar principal: LT VIKO

Data de predare: 30/06/25

Nivel de diseminare: PU

Tip: Electronic

Format și limbă: Electronic/ Română

Finanțat de Uniunea Europeană. Opiniile și punctele de vedere exprimate aparțin însă autorului (autorilor) și nu reflectă neapărat opiniile Uniunii Europene sau ale Agenției Executive pentru Educație și Cultură (EACEA). Nici Uniunea Europeană, nici EACEA nu pot fi considerate responsabile pentru acestea.

ISTORICUL REVIZUIRILOR

Numele autorului Numele scurt al partenerului	Denumire activitate	Data
LT VIKO	Proiect livrabil	20/06/2025
PT ALMA	Introducere a revizuirii	19/06/2025
BE VIVES	Instrumente de revizuire de nivel A	19/06/2025
RO WUT	Instrumente de revizuire de nivel B	19/06/2025
ES RM	Instrumente de revizuire de nivel C	19/06/2025
TK ASIP	Versiune finală și design	30/06/2025

INTRODUCERE

Manualul formatorului de profesori pe scurt	16
Sinteza proiectului TASC.....	18
Relevanță: DE CE.....	19
1. Context și obiective generale.....	19
2. Analiza nevoilor și obiective specifice	23
3. Valoare adăugată europeană	38
Asigurarea calității.....	42
1. Proiectarea și implementarea proiectului.....	42
2. Parteneriat și dezvoltarea capacității.....	47
Specificarea curriculară	49
1. Constructe	50
2. Selecția competențelor FCDC și a cadrului DigComp.....	51
3. Module, niveluri și cursuri de învățare	56
4. Obiective de învățare și rezultate ale învățării.....	60
5. Trei niveluri, trei micro-certificări UE.....	61
6. Evaluare și certificare.....	63
7. Calendarul pilotării și al cercetării de impact.....	63
Ghid metodologic	65
1. Mediu de învățare sigur	65
2. Metode de predare.....	65
4. Instrumente IT.....	67
Set de instrumente pentru profesori pentru dezvoltare personală și profesională	67
1. Ce, de ce și cum?	67
2. Prezentare generală a celor 45 de instrumente testate pentru fiecare nivel	69
MOODLE ca mediu de E-LEARNING	72
1. Introducere	72

2. Structura și secțiunile platformei Moodle	72
3. Tipuri de activități și reguli de finalizare	74
4. Structura unui nivel	75
5. Moodle pentru formatori	75
6. Moodle pentru cursanți.....	76
7. Suport lingvistic și traducere	76

NIVEL A O comunicare sustenabilă - formare inițială

MODULUL 1A: Drepturile omului și valorile universale

Introducere	79
Obiective (O) și rezultate ale învățării așteptate (LO)	79
Concepte cheie.....	80
1. Valori universale și fundamentale	80
2. Promovarea și implementarea drepturilor omului	83
3. Drepturile omului în era digitală	84
Referințe (aferele celor 3 concepte cheie)	87

MODULUL 2A: Valorile și identitatea UE

Introducere	88
Obiective (O) și rezultate ale învățării așteptate (LO)	88
Concepte cheie.....	89
1. Identitate	89
2. Valorile UE	91
3. Identitatea și valorile profesorului european	94
Referințe (aferele celor 3 concepte cheie)	97

MODULUL 3A: Nediscriminarea și echitatea

Introducere	99
Obiective (O) și rezultate ale învățării preconizate (LO).....	101
Concepte cheie	102

1. Respectul pentru diversitate.....	102
2. Parcursul nediscriminării	104
3. Obținerea consensului într-un grup divers.....	106
Referințe (aferele celor 3 concepte cheie).....	109

MODULUL 4 A: Înțelegerea propriei persoane și a celorlalți

Introducere	112
Obiective (O) și rezultate ale învățării așteptate (LO)	113
Concepte cheie.....	113
1. Înțelegerea propriei persoane	113
2. Înțelegerea celorlalți	117
3. Înțelegerea relaționării cu ceilalți	120
Referințe (aferele celor 3 concepte cheie).....	122

MODULUL 5A: Dialogul

Introducere	125
Obiective (O) și rezultate ale învățării așteptate (LO)	126
Concepte cheie.....	127
1. Competențe de dialog empatic.....	127
2. Competențe de rezolvare a problemelor și a conflictelor	130
3. Competențe de cooperare.....	133
Referințe (aferele celor 3 concepte cheie).....	136

PREZENTARE GENERALĂ a ACTIVITĂȚILOR pe parcursul procesului de învățare

Activitate preliminară.....	142
Modulul 1: Drepturile omului și valorile universale.....	142
Modulul 2: Valorile și identitatea UE	142
Modulul 3: Nediscriminarea și echitatea.....	142
Modulul 4: Înțelegerea propriei persoane și a celorlalți.....	142
Modulul 5: Dialogul	143

Parcurs de învățare față în față A	144
Modulul 1A: Drepturile omului și valorile universale.....	144
Modulul 2A: Valorile și identitatea UE	145
Modulul 3A: Nediscriminarea și echitatea.....	146
Modulul 4A: Înțelegerea propriei persoane și a celorlalți.....	147
Modulul 5A: Dialogul	148
Parcurs de învățare mixt A	149
Întâlnire națională față în față	149
Modulul 1A: Drepturile omului și valorile universale.....	149
Modulul 2A: Valorile și identitatea UE	149
Modulul 3A: Nediscriminarea și echitatea.....	150
Modulul 4A: Înțelegerea propriei persoane și a celorlalți.....	150
Modulul 5A: Dialogul	150
Sesiune sincron la nivel UE	151
Modulul 1A: Drepturile omului și valorile universale.....	151
Modulul 2A: Valorile și identitatea UE	151
Modulul 3A: Nediscriminarea și echitatea.....	152
Modulul 4A: Înțelegerea propriei persoane și a celorlalți.....	152
Modulul 5A: Dialogul	152
Activitate asincron individuală.....	153
Modulul 1A: Drepturile omului și valorile universale.....	153
Modulul 2A: Valorile și identitatea UE	154
Modulul 3A: Nediscriminarea și echitatea.....	154
Modulul 4A: Înțelegerea propriei persoane și a celorlalți.....	155
Modulul 5A: Dialogul	156
Parcurs de învățare virtual A.....	157
Sesiune sincronă la nivel UE	157

Modulul 1A: Drepturile omului și valorile universale	157
Modulul 2A: Valorile și identitatea UE	157
Modulul 3A: Nediscriminarea și echitatea.....	157
Modulul 4A: Înțelegerea propriei persoane și a celorlalți.....	158
Modulul 5A: Dialogul	158
Personal asincron	159
Modulul 1A: Drepturile omului și valorile universale	159
Modulul 2A: Valorile și identitatea UE	160
Modulul 3A: Nediscriminarea și echitatea.....	161
Modulul 4A: Înțelegerea propriei persoane și a celorlalți.....	162
Modulul 5A: Dialogul	163

EVALUAREA REZULTATELOR ÎNVĂȚĂRII A

Evaluarea pentru modulele 1 și 2	164
Evaluarea pentru modulul 3	166
Evaluarea pentru modulele 4 și 5	167

Nivelul B comunicare sustenabilă - formare continuă

MODULUL 1B: Drepturile omului și valorile universale

Obiective (O) și rezultate ale învățării (LO)	168
Concepte cheie.....	16
1. Valori universale și fundamentale	169
2. Promovarea și implementarea drepturilor omului	173
3. Drepturile omului în era digitală.....	176
Referințe (aferente celor 3 concepte cheie).....	179

MODULUL 2B: Valorile și identitatea UE

Obiective (O) și rezultate ale învățării așteptate (LO)	181
Concepte cheie.....	181
1. Identitate – etnică, națională și europeană	181

2. Valorile UE – Educație incluzivă	184
3. Identitatea și valorile profesorului european – Educație democratică	186
Referințe (aferele celor 3 concepte cheie)	188
MODULUL 3B: Nediscriminare și echitate	
Obiective (O) și rezultate ale învățării așteptate (LO)	191
Concepte cheie.....	191
1. Respectul pentru diversitate.....	191
2. Parcursul nediscriminării	193
3. Importanța atingerii consensului în grupuri diverse	195
Referințe (aferele celor 3 concepte cheie)	197
MODULUL 4B: Înțelegerea propriei persoane și a celorlalți	
Obiective (O) și rezultate ale învățării așteptate (LO)	200
Concepte cheie.....	200
1. Înțelegerea propriei persoane.....	201
2. Înțelegerea celorlalți	20
3. Înțelegerea relaționării cu ceilalți	208
Referințe (aferele celor 3 concepte cheie)	209
MODULUL 5B: Dialogul	
Obiective (O) și rezultate ale învățării așteptate (LO)	212
Concepte cheie.....	212
1. Competențe de dialog empatic	212
2. Competențe de rezolvare a problemelor și a conflictelor.....	215
3. Competențe de cooperare	220
Referințe (aferele celor 3 concepte cheie)	223
PREZENTARE GENERALĂ a ACTIVITĂȚILOR pe parcursul procesului de învățare	
Parcursul de învățare virtual B.....	22
Sesiune sincron la nivel UE	22

Modulul 1B: Drepturile omului și valorile universale	227
Modulul 2B: Valorile și identitatea UE.....	227
Modulul 3B: Nediscriminare și echitatea	228
Modulul 4B: Înțelegerea propriei persoane și a celorlalți	228
Modulul 5B: Dialogul	228
Activitate personală asincronă	229
Modulul 1B: Drepturile omului și valorile universale	229
Modulul 2B: Valorile și identitatea UE.....	230
Modulul 3B: Nediscriminare și echitatea	231
Modulul 4B: Înțelegerea propriei persoane și a celorlalți	232
Modulul 5B: Dialogul	233
Parcurs de învățare mixt B	236
Întâlnire națională față în față	23
Modulul 1B: Drepturile omului și valorile universale	23
Modulul 2B: Valorile și identitatea UE.....	23
Modulul 3B: Nediscriminare și echitatea	236
Modulul 4B: Înțelegerea propriei persoane și a celorlalți	237
Modulul 5B: Dialogul	237
Sesiune asincron la nivel UE	237
Modulul 1B: Drepturile omului și valorile universale	237
Modulul 2B: Valorile și identitatea UE.....	238
Modulul 3B: Nediscriminare și echitatea	238
Modulul 4B: Înțelegerea propriei persoane și a celorlalți	238
Modulul 5B: Dialogul	239
Activitate asincron individuală	239
Modulul 1B: Drepturile omului și valorile universale	239
Modulul 2B: Valorile și identitatea UE.....	240

Modulul 3B: Nediscriminarea și echitatea.....	240
Modulul 4B: Înțelegerea propriei persoane și a celorlalți.....	241
Modulul 5B: Dialogul	242
Parcurs de învățare față în față B	243
Modulul 1B: Drepturile omului și valorile universale.....	243
Modulul 2B: Valorile și identitatea UE	244
Modulul 3B: Nediscriminarea și echitatea.....	246
Modulul 5B: Dialogul	248
EVALUAREA REZULTATELOR ÎNVĂȚĂRII B	
Evaluarea pentru modulele 1 și 2	250
Evaluarea pentru modulul 3	250
Evaluare pentru modulele 4 și 5.....	253
Nivel C comunicare sustenabilă - formare profesională	
MODULUL 1C: Drepturile omului și valorile universale ale omului	
Obiective (O) și rezultate ale învățării așteptate (LO)	256
Concepte cheie.....	257
1. Drepturile omului și valorile universale în contextul global.....	257
2. Promovarea și implementarea drepturilor omului	260
3. Drepturile omului în era digitală	263
Referințe (aferele celor 3 concepte cheie)	266
MODULUL 2C: Valorile și identitatea UE	
Obiective (O) și rezultate ale învățării așteptate (LO)	268
Concepte cheie.....	268
1. Identitate: etnică, națională și europeană.....	268
2. Valorile UE – Educație incluzivă	271
3. Identitatea și valorile profesorilor europeni: educație democratică	274
Referințe (aferele celor 3 concepte cheie)	277

MODULUL 3C: Nediscriminarea și echitatea

Obiective (O) și rezultate ale învățării așteptate (LO)	280
Concepte cheie.....	280
1. Respectul pentru diversitate.....	280
2. Parcursul nediscriminării.....	283
3. Importanța atingerii consensului în grupuri diverse	286
Referințe (aferele celor 3 concepte cheie).....	28

MODULUL 4C: Înțelegerea propriei persoane și a celorlalți

Obiective (O) și rezultate ale învățării așteptate (LO)	292
Concepte cheie.....	292
1. Înțelegerea propriei persoane	293
2. Înțelegerea celorlalți	296
3. Înțelegerea relaționării cu ceilalți	298
Referințe (aferele celor 3 concepte cheie).....	301

MODULUL 5C: Dialogul

Obiective (O) și rezultate ale învățării așteptate (LO)	304
Concepte cheie.....	304
1. Competențe de dialog empatic.....	30
2. Competențe de rezolvare a problemelor și a conflictelor	306
3. Competențe de cooperare.....	308
Referințe (aferele celor 3 concepte cheie).....	310

PREZENTARE GENERALĂ a ACTIVITĂȚILOR pe parcursul procesului de învățare

Parcurs de învățare virtual C	313
Sesiune sincron la nivel UE.....	31
Modulul 1C: Drepturile omului și valorile universale.....	313
Modulul 2C: Valorile și identitatea UE.....	313
Modulul 3C: Nediscriminarea și echitatea	314

Modulul 4C: Înțelegerea propriei persoane și a celorlalți.....	31
Modulul 5C: Dialogul	314
Activitate personală asincronă.....	315
Modulul 1C: Drepturile omului și valorile universale	315
Modulul 2C: Valorile și identitatea UE	316
Modulul 3C: Nediscriminarea și echitatea.....	316
Modulul 4C: Înțelegerea propriei persoane și a celorlalți.....	317
Modulul 5C: Dialogul	321
Parcurs de învățare mixt C	326
Întâlnire națională față în față	326
Modulul 1C: Drepturile omului și valorile universale	326
Modulul 2C: Valorile și identitatea UE	326
Modulul 3C: Nediscriminarea și echitatea.....	327
Modulul 4C: Înțelegerea propriei persoane și a celorlalți.....	327
Modulul 5C: Dialogul	327
Sesiune sincron la nivel UE	32
Modulul 1C: Drepturile omului și valorile universale	328
Modulul 2C: Valorile și identitatea UE	328
Modulul 3C: Nediscriminarea și echitatea.....	329
Modulul 4C: Înțelegerea propriei persoane și a celorlalți.....	329
Modulul 5C: Dialogul	329
Activitate asincron individuală.....	330
Modulul 1C: Drepturile omului și valorile universale.....	330
Modulul 2C: Valorile și identitatea UE	331
Modulul 3C: Nediscriminarea și echitatea.....	332
Modulul 4C: Înțelegerea propriei persoane și a celorlalți.....	332
Modulul 5C: Dialog	334

Parcurs de învățare față în față C	33
Modulul 1C: Drepturile omului și valorile universale	335
Modulul 2C: Valorile și identitatea UE.....	336
Modulul 3C: Nediscriminarea și echitatea	337
Modulul 4C: Înțelegerea propriei persoane și a celorlalți	337
Modulul 5C: Dialogul	339

EVALUAREA REZULTATELOR ÎNVĂȚĂRII C

Evaluarea integrată a tuturor modulelor.....	340
Evaluarea pentru modulele 1 și 2	340
Evaluare pentru modulul 3	341
Evaluare pentru modulele 4 și 5.....	344

Anexe

Anexa 1: Glosar.....	346
Anexa 2: Obiective de învățare pe module	357
Anexa 3: Rezultate ale învățării pe niveluri	358
Anexa 4: Competențe digitale integrate generale	359

CUVÂNT ÎNAINTE

Noi, consorțiul UE al TASC, o academie pentru profesori axată pe comunicarea sustenabilă, suntem mândri să prezentăm o mare parte din Manualul formatorului de profesori (TTM) pentru programul UE comun de formare de 20 ECTS pe care îl dezvoltăm.

TTM este conceput pentru formatorii de profesori care pregătesc profesori care predau în învățământul preșcolar, primar și secundar (copii cu vârste cuprinse între 5 și 15 ani).

TTM este rezultatul unui an de cooperare între diferiți parteneri ai proiectului TASC. În 2023, proiectul TASC a fost aprobat de Comisia Europeană, permițându-ne să ne realizăm visul.

Obiectivul general al Manualului de formare a cadrelor didactice este de a forma formatorii de cadre didactice pentru a le permite să formeze profesori în cadrul formării inițiale și continue în competențe de comunicare sustenabilă și competențe digitale (DC).

Această broșură prezintă o introducere, TTM Nivelul A privind comunicarea sustenabilă inițială, Nivelul B privind comunicarea sustenabilă continuă și Nivelul C privind comunicarea sustenabilă profesională.

Exprimăm sincerele noastre mulțumiri tuturor partenerilor pentru implicarea, angajamentul și contribuția lor. Dezvoltarea unui program UE comun de formare reprezintă o provocare semnificativă.

Întrucât profesorii sunt pietrele de temelie ale societății, ne propunem să îi dotăm cu competențe în domeniul „comunicării sustenabile” într-un mod transversal. Suntem convinși că acest program UE comun de formare va fi un catalizator în acest secol XXI, plin de provocări.

Comunicarea sustenabilă este o competență transversală vitală pentru profesori, care are un impact asupra muncii, vieții și viitorului planetei. Este o competență-cheie pentru viitor în Spațiul European al educației, promovând Incluziunea, Diversitatea, responsabilitatea și Cooperarea.

TASC le oferă profesorilor actuali și viitori competențele necesare pentru a deveni profesori reflexivi și agili, capabili să prevină, să reducă sau să elimine violența, discriminarea, polarizarea, excluziunea și intimidarea în școli și în societate și să promoveze schimbare socială.

Profesorii dezvoltă un sentiment mai profund al identității și valorilor UE prin formarea competențelor în comunicare și acțiune nonviolentă, interculturală și restaurativă, contribuind astfel la cooperarea în domeniul învățării pe tot parcursul vieții.

Comunicarea sustenabilă în educație promovează o societate etică, de incluziune și deschisă, care încurajează dialogul, participarea și acțiunile în direcția unui viitor mai echitabil și mai durabil.

Credem în schimbarea socială prin intermediul profesorilor; să contribuim cu „comunicare sustenabilă”.

Cu recunoștință

Cu sinceritate

Consortiul TASC

30 iunie 2025

INTRODUCERE

Manualul formatorului de profesori pe scurt

Manualul de formare a profesorilor este conceput pentru a ajuta formatorii de profesori să doteze viitorii și actualii profesori cu competențe de comunicare sustenabilă și competențe digitale (DC), oferind o resursă cuprinzătoare pentru implementarea programului de formare în comunicare sustenabilă de 20 ECTS.

Manualul de formare a profesorilor constă dintr-o introducere generală și materiale de predare/învățare concepute pentru a dezvolta competențele de comunicare sustenabilă ale cursanților la Nivelurile A, B și C.

În „Introducere”, cititorii vor găsi un rezumat al proiectului TASC, descrierea relevanței acestuia, inclusiv analiza nevoilor și obiectivele generale și specifice.

În secțiunea „Specificații curriculare” este explicată structura formării. Aceasta începe cu o descriere a cinci concepte (comunicare internațională, comunicare nonviolentă, comunicare restaurativă și reflecție) care sunt considerate condiții prealabile pentru o comunicare sustenabilă în cadrul proiectului TASC. Cele cinci concepte sunt combinate cu 11 competențe selectate din Cadrul de competențe pentru cultura democratică, elaborat de Consiliul Europei. Aceste competențe cuprind o combinație de valori, atitudini, abilități, cunoștințe și înțelegere critică. Competențele digitale legate de comunicarea sustenabilă au fost selectate din Cadrul european al competențelor digitale (Cadrul DigComp). Dezvoltarea tuturor competențelor selectate este consolidată în cinci module ale programului de formare comun TASC. Modulele sunt: Drepturile omului și valorile, Valorile și Identitatea UE, Nediscriminarea și Echitatea, Înțelegerea propriei persoane și a celorlalți și Dialogul.

Programul comun de formare TASC este structurat în trei părți: Nivelul Inițial (Nivelul A), Nivelul Continuu (Nivelul B) și Nivelul Profesional (Nivelul C). Fiecare nivel oferă un parcurs de învățare fizic (față în față), mixt și virtual. O scurtă explicație a structurii și a calendarului programului de formare TASC poate fi găsită în secțiunea „Specificații curriculare”. De asemenea, aceasta prezintă cititorilor procedurile de evaluare și certificare. Secțiunea „Linii directoare didactice” oferă o imagine de ansamblu asupra metodelor de predare sugerate.

Următoarea secțiune prezintă un alt rezultat intelectual al proiectului TASC - Setul de instrumente pentru dezvoltarea personală și profesională a cadrelor didactice. Setul de instrumente pentru cadre didactice (TTK) este o colecție de instrumente pentru cadre didactice, reprezentând un set de instrumente, resurse și activități de sprijin pentru învățarea, exersarea și aplicarea competențelor relevante pentru comunicarea sustenabilă în practicile lor profesionale. Acesta completează și „oglindește” Manualul formatorului de cadre didactice în ceea ce privește conceptele cheie ale modulelor, obiectivele și rezultatele învățării.

Principalul mediu de e-learning pentru proiectul TASC este Moodle, care oferă toate activitățile de învățare extinse, suplimente și resurse de sprijin. Secțiunea „Moodle ca mediu de e-learning” prezintă structura și secțiunile platformei Moodle.

În secțiunile următoare, cititorul va găsi descrierea conceptelor cheie și scurte rezumate ale activităților de învățare din Nivelurile A, B și C. Fiecare modul începe cu lista obiectivelor și a rezultatelor învățării așteptate, trei concepte cheie și o listă de referințe. Nivelul A include, de asemenea, o introducere la fiecare modul. Descrierea conceptelor cheie oferă o bază teoretică pentru activitățile concepute pentru a dezvolta abilități de comunicare durabile. Fiecare concept cheie este fundamentat și susținut de o listă de referințe care pot fi utilizate pentru lecturi suplimentare.

După prezentarea conceptelor cheie ale celor cinci module, se prezintă un rezumat al tuturor activităților de învățare sub forma unui parcurs de învățare. Fiecare nivel oferă parcursuri de învățare fizice (față în față), mixte și virtuale. La sfârșitul descrierii fiecărui nivel, se prezintă descrierea evaluărilor rezultatelor învățării. Există în total trei evaluări pentru finalizarea celor trei clase: o evaluare generală pentru modulele 1 și 2, o evaluare generală pentru modulele 4 și 5 și o evaluare separată pentru modulul 3.

Manualul de formare a cadrelor didactice se încheie cu anexele în care cititorii pot găsi un glosar al principalilor termeni utilizați în module, tabelele care rezumă obiectivele de învățare pe module, rezultatele învățării pe module și clase și lista competențelor digitale integrate generale.

Rezumatul proiectului TASC

În prezent, societățile din UE se confruntă cu multe provocări: încălzirea globală, pandemia COVID-19, provocări legate de integrarea socio-culturală a imigranților și refugiaților, creșterea nesiguranței din cauza războiului din vecinătatea UE etc. Acest lucru provoacă o polarizare socială și politică crescândă în și între societăți. După cum se menționează în proiectul Horizon 2020 BRAVE: „dezvoltarea rezilienței la vulnerabilitățile care rezultă din polarizare va necesita probabil resurse educaționale mai mari, care să abordeze ceea ce înseamnă să aparții secolului XXI, dincolo de nativism și exclusivismul naționalist”.

Este nevoie de noi mijloace pentru formarea și sprijinirea cadrelor didactice, formatorilor, educatorilor și directorilor de școli competenți, motivați și cu înaltă calificare.

Această academie pentru profesori, TASC, oferă viitorilor și actualilor profesori competențele necesare pentru a deveni profesori europeni reflexivi și agili, capabili să prevină sau să elimine violența, discriminarea, polarizarea, excluderea și hărțuirea. Rezumăm aceste competențe ca fiind competențe de comunicare sustenabilă. Introducerea comunicării sustenabile în școli poate fi începutul schimbării sociale pe care o dorim.

TASC își propune în primul rând să dezvolte competențele cadrelor didactice în domeniul comunicării sustenabile, înscriindu-le într-un program comun de formare de 20 de credite ECTS pe tema comunicării sustenabile. TASC dorește să faciliteze și să integreze pe deplin modelele de mobilitate în formarea inițială a cadrelor didactice și în formarea profesională continuă, într-un mod ecologic și de incluziune. TASC își propune să dezvolte un parteneriat european durabil și structurat între furnizorii de formare inițială a cadrelor didactice și cei de formare profesională continuă. În cele din urmă, TASC dorește să formuleze orientări pentru factorii de decizie politică în vederea implementării comunicării sustenabile ca competență transversală esențială pentru cadrele didactice și formatorii de cadre didactice.

Consortiul înființat pentru TASC include 12 parteneri, dintre care 11 sunt furnizori de formare inițială a cadrelor didactice și/sau de dezvoltare profesională continuă din 7 țări și o școală implicată în formarea cadrelor didactice.

www.eutasc.eu

Relevanță: DE CE

1. Context și obiective generale

Context

În prezent, societățile din UE se confruntă cu numeroase provocări care cauzează o polarizare socială și politică crescândă în și între societățile europene, precum și o creștere a violenței și a radicalizării. Stabilitatea națiunii, țării, orașului, organizației sau companiilor, cartierului sau școlii noastre din UE poate fi și este din ce în ce mai amenințată de polarizare și extremism.¹

În multe privințe, există o paralelă între politică și pedagogie. Ceea ce provoacă probleme pe scena internațională este, de asemenea, o preocupare la nivelul predării de zi cu zi. Școala este o mică societate și, întrucât societatea se confruntă cu multe provocări, aceleași provocări se regăsesc și în școală. Polarizarea, stereotipurile și gândirea binară duc la violență în diferite moduri și la conflicte atât pentru profesori, cât și pentru elevi în Europa. De exemplu, polarizarea diferențelor sociale și educaționale din Germania duce la experiențe de violență pentru profesori și elevi: 59 % dintre toți profesorii chestionați în 2016 în Germania au raportat că violența în școli a crescut în ultimii cinci ani.² O altă problemă în acest context este absenteismul școlar, iar se știe că fobia școlară și anxietatea de performanță se numără printre motive.³

Un sondaj la scară largă⁴ realizat în Flandra (Belgia) arată că aproximativ unul din zece tineri flamani (cu vârste cuprinse între 10 și 17 ani) a fost recent victimă sau autor al hărțuirii online. Din același studiu reiese, de asemenea, că profesorii solicită formare suplimentară în acest domeniu.

Raportul publicat de UNESCO⁵ avertizează asupra faptului că hărțuirea școlară rămâne o problemă răspândită la nivel mondial. Mai precis, hărțuirea cibernetică este o problemă în creștere. La nivel mondial, unul din trei elevi (32 %) a fost hărțuit cel puțin o dată în ultima lună. În ceea ce privește Spania, procentul elevilor hărțuiți a fost, în medie, de 15,4 %. În plus, UNESCO Global Education

¹ Brandsma B. (2017). *Polarisation. Understanding the dynamics us versus them*. BB Media, Rotterdam

² Forsa. (2016). *Gewalt gegen Lehrkräfte. Ergebnisse einer repräsentativen Lehrerbefragung*. Berlin: Eigenverlag forsa Politik- und Sozialforschung GmbH, p. 2.

³ Rothaus, W. (2019). *Schulprobleme und Schulabsentismus*. Heidelberg: Carl-Auer Verlag, p. 123ff.

⁴ Pabian, S. & Vandebosch H. (2015). *An Investigation of Short-Term Longitudinal Associations Between Social Anxiety and Victimization and Perpetration of Traditional Bullying and Cyberbullying*, *journal of Youth and Adolescence*, vol. 15, 328-339.

⁵ UNESCO (2019). *Detrás de los números: Poner fin a la violencia y el acoso escolar*. Francia: Organización de las Naciones Unidas para la Educación, la Ciencia y la Cultura.

Raportul de monitorizare 2020⁶ arată că Spania mai are încă multe de făcut în domeniul egalității de gen și al incluziunii: doar 10 % dintre personajele din manualele școlare primare sunt femei, iar 0,6 % dintre manualele de educație fizică pentru școala primară publicate între 2006 și 2013 includ persoane cu dizabilități.

Polarizarea socială în societate, indicată de indicele Gini, are un impact și asupra sistemului de învățământ. Educația, considerată de mulți ca un mijloc de promovare a egalității, funcționează prea des ca o sursă de inegalitate. De exemplu, grupul etnic rom din Lituania este unul dintre cele mai marginalizate grupuri. În același timp, indicatorii educaționali ai copiilor romi din Lituania sunt cei mai scăzuți în comparație cu alte grupuri etnice sau sociale⁷. Cea mai mare parte a locuitorilor țării fără educație de bază se regăsește în cadrul grupului etnic rom (52 %). În comparație, media națională este de 16 %⁸.

Școlile și profesorii pot fi chiar catalizatori ai rasismului, ai gândirii de tip „noi și ei”. Un studiu american recent constată că profesorii sunt la fel de predispuși să aibă prejudecăți rasiale ca și persoanele care nu sunt profesori și constată că atât profesorii, cât și persoanele care nu sunt profesori au prejudecăți rasiale explicite și implicite în favoarea albilor.⁹ Disparitățile etnice și rasiale în ceea ce privește rezultatele școlare, cum ar fi notele la teste, au constituit o problemă centrală a cercetării în domeniul educației. Cercetările europene arată, de asemenea, că în majoritatea societăților occidentale, performanțele școlare ale elevilor din majoritate și din minoritățile etnice variază¹⁰ și că discriminarea în practicile de evaluare ale profesorilor este un fapt¹¹. Astfel de diferențe de performanță între elevii de vârstă școlară mică dau naștere la inegalități suplimentare în etapele ulterioare ale carierei lor educaționale, conducând în cele din urmă la șanse de viață dezavantajoase pentru membrii minorităților etnice și rasiale¹².

Rolul profesorilor în Europa este supus presiunilor. Încă 50 % dintre profesori consideră că nu pot răspunde provocării diversității. Pentru ca școlile să promoveze în mod eficient echitatea, profesorii ar trebui să beneficieze de formare pentru a schimba sau a atenua efectele

⁶ UNESCO (2020).- *United Nations Educational, Scientific and Cultural Organisation. Global Education Monitoring Report 2020. Inclusion and education: all means all.*

⁷ Kontvainė, V. (2020). *The Roma Nationality persons situation in 2020. Diversity Development Group, Vilnius.* Available at: http://www.romuplatforma.lt/wp-content/uploads/2020/10/Rom%C5%B3-pad%C4%97tis-2020_TYRIMOATASKAITA_patikslinta-10-21.pdf

⁸ Švietimo, mokslo ir sporto ministerija (2019). *Švietimo būklės apžvalga. Vilnius: Švietimo aprūpinimo centras.* Available at: <http://www.nmva.smm.lt/wp-content/uploads/2019/10/Svietimo-bukles-apzvalga-2019-web.pdf>

⁹ Starck JG et al. (2020). *Teachers are people too: examining the racial bias of teachers compared to other American adults, Educational Researcher*, vol. 49 (4), 273-284.

¹⁰ OECD. (2016). *PISA 2015 results (volume I): Excellence and equity in education. Paris: OECD (Organisation for Economic Co-operation and Development).*

¹¹ Meissel, K et al. (2017). *Subjectivity of teacher judgments: Exploring student characteristics that influence teacher judgments of student ability. Teaching and Teacher Education*, 65, 48–60.

¹² Heath, A. F. et al. (2008). *The second generation in Western Europe: Education, unemployment, and occupational attainment. Annual Review of Sociology*, 34(1), 211–235.

propriile prejudecăți pentru a combate stereotipurile și discriminarea. Profesorii se simt slab pregătiți pentru a purta dialoguri pe teme în care există puncte de vedere opuse și care pot duce la certuri. Se simt inadecvați pentru a aborda teme sensibile și sunt reticenți în a interveni.¹³ Participarea la dialoguri interculturale deschise poate contribui la crearea unei atmosfere de incluziune în clasă/școală, care poate spori sentimentul de apartenență al elevilor. La rândul său, un sentiment sporit de apartenență are o corelație pozitivă cu toleranța și abilitățile democratice.¹⁴

Întrucât școala este un loc în care copiii primesc o educație și își dezvoltă personalitatea în mod holistic (atitudini, valori, gândire critică etc.), profesorii – în calitate de actori sociali importanți – se întreabă: cum putem crește copii cu abilități de empatie și înțelegere, în loc de abilități care duc la polarizare? Și cum putem trăi aceste valori și abilități în relațiile noastre de zi cu zi cu elevii prin educația pe care o oferim?

Uniunea Europeană promovează pacea, bunăstarea cetățenilor săi, libertatea, securitatea și justiția fără frontiere interne. De asemenea, combate excluziunea socială și discriminarea și consolidează coeziunea socială și solidaritatea între țările UE. Respectă bogata sa diversitate culturală și lingvistică. Valorile UE¹⁵ sunt comune țărilor UE într-o societate în care predomină incluziunea, toleranța, justiția, solidaritatea și nediscriminarea. Aceste valori fac parte integrantă din modul nostru de viață european: demnitatea umană, libertatea, democrația și egalitatea

Cea mai importantă întrebare pentru viitor este: ce cultură transmite educația? Cum poate educația europeană să promoveze o cultură care îmbogățește viața și care se concentrează pe parteneriate pașnice, bazate pe grijă, empatie și nonviolență? Există o nevoie serioasă de a ne înțelege reciproc. Ceea ce provoacă probleme pe scena internațională este, de asemenea, preocuparea la nivelul cotidian al predării, și anume, cum ne înțelegem reciproc. Cum putem noi, ca profesori, să întruchipăm și să practicăm cu adevărat abilitățile de incluziune, empatie și înțelegere prin predare și prin crearea școlii împreună cu elevii, părinții, colegii și alte părți interesate? Cum putem accelera transformarea către o Europă în care oamenii se respectă și au încredere unii în alții? Cum pot oamenii să crească ca persoane umane, pașnice și non-violente? Cum pot școlile, profesorii și educatorii să facă diferența?

¹³ Göregen, m. S. & Cornelissen, E. (2020). "Dealing with controversial topics and peacebuilding in the classroom: the case of democratic dialogue examined by the principles of conflict resolution programs in education", *Proceedings of the conference on education and new learning technologies*, vol. 12 (1), 8283-8292.

¹⁴ Mazzoni D. et al. (2020) *Civic participation and other interventions that promote children's tolerance of migrants. In: Balvin N., Christie D. (eds) Children and Peace. Peace Psychology Book Series. Springer, Cham.*

Celeste L. et al. (2019). *Can school diversity policies reduce belonging and achievement gaps between minority and majority youth? Multiculturalism, colour blindness, and assimilationism assessed. Personality and Social Psychology Bulletin* 45 (11).

¹⁵ <https://ec.europa.eu/component-library/eu/about/eu-values/>

Comisia Europeană dorește să se bazeze pe profesori europeni competenți și motivați, care beneficiază de o educație inițială continuă de înaltă calitate și de o dezvoltare profesională eficientă pe tot parcursul carierei lor, inclusiv participarea la rețele și comunități profesionale și beneficiile mobilității în scopuri de învățare în străinătate.¹⁶

Summit-ul european al educației din 2019 a subliniat, de asemenea, importanța crucială a cadrelor didactice. Întrucât profesorii sunt pietrele de temelie ale spațiului european al educației, această academie pentru profesori își propune să sprijine extinderea competențelor și bunăstării acestora în toate etapele carierei lor, prin dezvoltarea de noi mijloace de formare și sprijinire a profesorilor, formatorilor, educatorilor și directorilor de școli competenți, motivați și cu înaltă calificare, precum și prin promovarea dezvoltării profesionale continue a acestora și a unei formări a profesorilor de înaltă calitate, bazate pe cercetare. Aceasta a fost invitația adresată în Rezoluția Consiliului din 2019 pentru dezvoltarea în continuare a spațiului european al educației.

Educația și formarea de înaltă calitate și de incluziune, precum și învățarea informală și non-formală, le oferă în cele din urmă tinerilor și stagiatorilor de toate vârstele calificările și competențele necesare pentru participarea lor semnificativă la o societate democratică, pentru înțelegerea interculturală și pentru tranziția cu succes pe piața muncii. În acest fel, această academie pentru profesori va contribui la educarea cetățenilor europeni, care vor fi mai bine pregătiți cu competențele-cheie (competențe bazate pe cunoștințe și atitudini) necesare într-o societate în schimbare dinamică, din ce în ce mai mobilă, multiculturală și digitală.

Sprijinirea și facilitarea cooperării transnaționale și internaționale între organizațiile din domeniul educației sunt esențiale pentru a le oferi oamenilor mai multe competențe-cheie, pentru a reduce abandonul școlar timpuriu și pentru a recunoaște competențele dobândite prin învățarea formală, informală și non-formală. Aceasta facilitează circulația ideilor și transmiterea celor mai bune practici și a expertizei, precum și dezvoltarea capacităților digitale, contribuind astfel la o educație de înaltă calitate și consolidând coeziunea socială.

Obiectivele generale ale academiei pentru profesori Comunicare sustenabilă

Obiectivele generale ale TASC pot fi rezumate după cum urmează: Să ofere viitorilor și actualilor profesori competențele necesare pentru a deveni profesori europeni reflexivi și agili, capabili să prevină, să reducă sau să elimine violența, discriminarea, polarizarea, excluziunea și hărțuirea. Profesorii își dezvoltă identitatea și valorile UE prin formarea competențelor în

comunicare și acțiune non-violentă, interculturală și restaurativă, contribuind astfel la cooperarea în domeniul învățării pe tot parcursul vieții. Le rezumăm ca abilități de comunicare sustenabilă.

Pe scurt, dorim ca profesorii să dobândească competențe în domeniul „comunicării sustenabile”.

În cadrul TASC, definim comunicarea sustenabilă ca un concept inovator pentru școli și societate (vezi mai sus), care nu trebuie confundat sau interpretat greșit cu alte definiții ale comunicării sustenabile.¹⁷

Cuvântul „sustenabil” din cadrul TASC Teacher Academy Sustainable Communication se referă la Obiectivele de Dezvoltare Durabilă¹⁸ ale ONU, unde TASC se concentrează pe 4 p. În primul rând, accentul se pune pe oameni cu SDG3 (accent pe bunăstare), SDG4 (educație de calitate cu accent pe incluziune și învățare pe tot parcursul vieții), SDG5 (egalitate de gen), în al doilea rând pe prosperitate cu SDG 10 (accent pe nediscriminare), în al treilea rând pe pace (SDG 16) și, în final, pe parteneriat pentru acest obiectiv (SDG17).

2. Analiza nevoilor și obiective specifice

Analiza nevoilor

Răspunsul sistemului de învățământ la provocarea polarizării sociale și a diversității poate fi multiplu – școala poate încerca să treacă cu vederea și să ignore această provocare, transformând astfel problemele cauzate de inegalitățile sociale în inegalități la școală, limitând șansa elevilor de a-și atinge potențialul educațional, în funcție de circumstanțele lor personale, sociale sau economice, cum ar fi mediul socio-economic defavorizat, genul, originea etnică, dizabilitățile etc. O altă reacție ar putea fi conștientizarea sinceră a condițiilor sociale în care funcționează sistemul de învățământ, asumarea responsabilității pentru rolul școlii în reproducerea sau eliminarea inegalităților sociale.

Pe de altă parte, acceptarea diversității fundamentale a oamenilor, celebrarea diversității culturale în școală și prevenirea transformării acesteia într-o sursă de inegalitate socială pot îmbogăți atât programa școlară, cât și viața școlară în sine.

Recunoscând că abordarea consecințelor inegalităților sociale în școală implică o reformă cu mai multe fațete a programelor școlare, a sistemelor de evaluare etc., proiectul nostru se concentrează pe un aspect al unei școli de incluziune – viața de zi cu zi a școlii, acceptând interacțiunea și comunicarea între elevi și profesori, profesori și părinți și întreaga comunitate

¹⁷ <https://www.akademische-gesellschaft.com/en/research/topics/communications-trend-radar/sustainablecommunications/>

¹⁸ <https://sdgs.un.org/goals>

¹⁶ https://eu.eventscloud.com/file_uploads/529067ba2ba463bb2cd0a067cd130360_D2-2-SAAVALATapio-TeachersintheEuropeanAreaPPT4Dec2020TS.pdf

școlară.

Comunicarea se află în centrul procesului educațional, iar toate provocările cu care se confruntă un profesor într-o societate polarizată se reflectă în modul în care comunică. Pe baza analizei noastre a cercetărilor și a literaturii de specialitate (enumerate mai jos), am identificat șapte dificultăți cu care se confruntă profesorii și școlile ca urmare a polarizării societății:

Cum să răspundem provocării diversității; cum să combatem gândirea de tip „noi și ei”, stereotipurile, prejudecățile; cum să abordăm conflictele (de identitate), problemele sensibile din punct de vedere politic sau social?

Concepția despre cultură care a apărut în anii 1970 și 1980 și care predomină în prezent tratează cultura ca pe un fel de fenomen mental care se manifestă în interpretarea realității de către indivizi. S-a recunoscut că realitatea culturală este construită, iar cultura este un domeniu de semnificații comune.

Cultură nu mai este identificată cu conținutul său, ci este văzută ca un proces dinamic, direct legat de identitățile fluide ale reprezentanților culturii. Astfel, cultura este un mecanism de creare, reproducere și atribuire de semnificații diverselor fenomene, adică Cultura „este interpretativă în natură”.¹⁹ Potrivit unuia dintre cei mai proeminenți reprezentanți ai paradigmei simbolico-interpretative, Clifford Geertz, Cultura este un sistem de „structuri de semnificație sau de construcție a semnelor, adică simboluri, încorporate social și, în același timp, este un text și un context în care aceste simboluri pot fi înțelese și descrise”.²⁰ Semnificațiile sunt recunoscute și comunicate în mod adecvat numai între membrii unei anumite culturi. În acest fel, granițele unei culturi coincid cu granițele semnificațiilor care sunt comunicate, cu alte cuvinte, cu comunitatea în care sunt comunicate acele semnificații culturale. Această concepție „semiotică” a culturii și comunității afirmă că orice societate nu este văzută ca fiind omogenă din punct de vedere cultural, ci mai degrabă ca fiind eterogenă și multiculturală, deoarece o societate este alcătuită dintr-un număr de comunități care împărtășesc cu alte comunități aceleași elemente și semnificații culturale, dar care, în același timp, produc semnificații culturale specifice, unice pentru acea comunitate. Jonathan Friedman exprimă acest lucru în mod adecvat: această noțiune de identificare a unei comunități cu cultura sa definitorie este deosebit de importantă, deoarece este cea mai potrivită pentru identificarea alterității.²¹

¹⁹ Hall, S. (ed.) (2002) *Representation: Cultural Representations and Signifying Practices*. Sage Publications, p.24.

²⁰ Čiubrinskas, V. (2007) *Socialinės ir kultūrinės antropologijos teorijos*. Kaunas: Vytauto Didžiojo universitetas, p.147.

²¹ Friedman, J. (1995) *Cultural Identity & Global Process*. London: Sage Publications, p.72

Cultură se transmite prin formarea identităților, iar schimbările culturale nu sunt posibile fără schimbări în identități. Celălalt este categoria identității, care ne permite să definim „propriul nostru grup” și „grupul străin”, „străinii”, indiferent pe ce se bazează această noțiune – gen, rasă, clasă socială, etnie etc. Alterizarea este „procesul prin care atribuim identitate „sinelui” prin atribuirea adesea negativă de caracteristici „celuilalt””.²² Înțelegerea și conștientizarea acestor rădăcini ale ostilităților interculturale care pot apărea sunt foarte importante pentru implementarea unei comunicări sustenabile și a unei culturi non-violente în școală.

Comunicarea este definită în general ca schimbul de semnificații.²³ Astfel, o comunicare interculturală de succes necesită anumite abilități: înțelegerea rolului culturii în crearea identității copiilor; cunoașterea factorilor de diferențiere socio-culturală, cum ar fi rasa²⁴, etnia²⁵, vârsta, (ne)dizabilitatea, apartenența religioasă, limba și naționalitatea, adică apartenența sau neapartenența la o anumită țară (cum este cazul refugiaților). Genul și orientarea sexuală sunt factori foarte importanți ai diferențierii socio-culturale. Este deosebit de important să se sublinieze că diferențele culturale sunt generate și de contextul socio-economic și de apartenența la o anumită clasă socială²⁶; conștientizarea implicațiilor categorizărilor culturale pentru Comunicare interculturală și pentru Justiție socială²⁷; multiperspectivitatea culturală; conștientizarea rolului pe care îl joacă educația și școala în procesul de stratificare socială și responsabilitatea unui profesor de a reduce consecințele inegalității sociale la școală²⁸; auto-reflecția asupra prejudecăților culturale proprii; auto-examinarea diferenței dintre convingeri și acțiuni – dacă valorile și convingerile proprii despre egalitate se aliniază cu comportamentele reale; reziliența culturală; gestionarea conflictelor interculturale.

Deși deja în Raportul Delors (UNESCO) din 1996, educația formală a fost criticată pentru că pune accentul pe anumite tipuri de cunoștințe în detrimentul altora care sunt esențiale pentru

²² Holliday, A., Hyde, M., Kullman, J. (2010). *Intercultural Communication: An Advanced Resource Book for Students*. London and New York: Routledge, p. 244.

²³ Nunez, C., Nunez, R., Popma, L. (2014) *Intercultural Sensitivity: From denial to intercultural competence*, Koninklijke Van Gorcum..

²⁴ Welburn, J. S. *Racial boundaries and persistent inequality: the case of African Americans* (2015). Vertovec, S. (ed.) *Routledge International Handbook of Diversity Studies*. London and New York: Routledge, p. 188-190.

²⁵ Wimmer, A. (2013). *Ethnic Boundary Making: Institutions, Power, Networks*. Oxford, UK: Oxford University Press.

²⁶ Vertovec, S. (ed.) *Routledge International Handbook of Diversity Studies*. London and New York: Routledge.

²⁷ Holliday, A., Hyde, M., Kullman, J. (2010). *Intercultural Communication: An Advanced Resource Book for Students*. London and New York: Routledge, p.141.

²⁸ Croizet, J.-C., Autin, F., Goudeau, S., Marot, M. & Millet, M. (2019) *Education and Social Class: Highlighting How the Educational System Perpetuates Social Inequality*. Jetten, J., Peters, K. (eds.) *The Social Psychology of Inequality*. Springer Cham, p139-152.

susținerea dezvoltării umane, cum ar fi învățarea conviețuirii²⁹, numeroase studii au arătat că un număr semnificativ de profesori încă exprimă nevoia de a-și dezvolta competențele pentru predarea în clase multiculturale³⁰.

Cum să dialoghezi cu copiii, colegii, părinții și părțile interesate și partenerii externi

Implicarea familiei este esențială pentru succesul elevilor, ducând adesea la o prezență mai bună, la îmbunătățirea comportamentului acasă și la școală și la creșterea performanțelor școlare.³¹ Cu toate acestea, profesorii raportează un nivel ridicat de anxietate în relațiile cu familiile, deoarece aceștia negociază relații complexe și încărcate emoțional.³² În special, implicarea familiei reprezintă o provocare semnificativă pentru profesorii noi, care beneficiază de o pregătire limitată în acest domeniu în timpul formării inițiale.³³

Cercetările sugerează că, atunci când implicarea familiei este abordată în programele de pregătire a profesorilor, se pune adesea accentul pe aspectele mai tehnice ale subiectului. Cursurile tind să pună accentul pe abilitățile de comunicare, conferințele părinți-profesori, organizarea voluntarilor, problemele din educația timpurie și specială și teoriile parteneriatului.³⁴ De fapt, gama largă de activități și contexte descrise sugerează că un nou accent pe construirea de relații începe încet să înlocuiască abordările mai tehnice.³⁵ Cercetarea la scară largă finanțată de Uniunea Europeană INCLUD-ED, Strategii pentru incluziune și coeziune socială în Europa prin educație (Comisia Europeană, FP6, 2006-2011) a identificat comunicarea interculturală și nonviolentă ca fiind cea mai importantă în crearea unui Dialog între copii, colegi, părinți și părțile interesate.

Pentru a stabili o comunicare interculturală și nonviolentă sunt necesare abilități speciale.

De exemplu, empatia este definită ca fiind capacitatea de a înțelege sentimentele și

²⁹ Delors, J. et al. (1996) *Learning: The treasure within*. Paris, UNESCO. In *The United Nations Educational, Scientific and Cultural Organisation. Rethinking Education: Towards a global common good?* (2015) UNESCO Publishing, p. 39.

³⁰ See e.g. Centeno, C. (ed.) (2021) *Addressing Educational Needs of Teachers in the EU for Inclusive Education in a Context of Diversity. Vol. 3: Assessment guidelines for teacher education and training practices on intercultural and democratic competence development*. Luxembourg, Publications Office of the European Union.

³¹ Weiss, H. B., Lopez, M. E., & Rosenberg, H. (2010). *Beyond Random Acts: Family, School, and Community Engagement as an Integral Part of Education Reform*. National Policy Forum for Family, School, & Community Engagement. Harvard Family Research Project, as cited in, Evans, M. P. (2013).

³² Lawrence-Lightfoot, S. (2003). *The essential conversation*. New York, NY: Random House, as cited in, Evans, M. P. (2013).

³³ Markow, D., & Martin, S. (2005). *The MetLife survey of the American teacher, 2004–2005: Transitions and the role of supportive relationships*. New York, NY: MetLife, as cited in, Evans, M. P. (2013).

³⁴ Flanigan, C. B. (2007). *Preparing preservice teachers to partner with parents and communities: An analysis of college of education faculty focus groups*. *The School Community Journal*, 17, 89–110, as cited in, Evans, M. P. (2013).

³⁵ Evans, M. P. (2013). *Educating preservice teachers for family, school, and community engagement*. *Teaching Education*, 24(2), 123–133. Henderson & Mapp, 2002; Weiss, Lopez, & Rosenberg, 2010.

situația din perspectiva acestora. Cercetările arată că empatia motivează altruismul și are o legătură pozitivă cu comportamentele prosociale și una negativă cu agresivitatea.³⁶

Conștiința de sine și înțelegerea critică a sinelui sunt esențiale pentru comunicarea interculturală și nonviolentă. Conștiința de sine este capacitatea de a recunoaște propriile emoții, senzații corporale și gânduri, precum și modul în care acestea influențează reacțiile noastre. Aceasta include o atitudine de acceptare/recunoaștere față de sine și voința și dorința continuă de a lucra la consolidarea tuturor acestor aspecte. Conștiința de sine a fost definită cu ajutorul conceptului de stimă de sine. Dezvoltarea stimei de sine este legată de nevoia existențială fundamentală a omului de a se simți valoros în contact cu alte persoane.³⁷

Pentru a adapta comunicarea interculturală și nonviolentă în comunități, este important să se promoveze și să se dezvolte valori specifice. Deschiderea față de alteritatea culturală și alte credințe, viziuni asupra lumii și practici pot fi aspecte cheie. Un punct central în dezvoltarea competenței interculturale este faptul că o mai bună înțelegere a altor persoane îmbunătățește înțelegerea propriei culturi și identități. Cu alte cuvinte, înțelegerea interculturală critică implică un proces continuu de auto-reflecție în care percepția de sine (identitatea proprie) este constant (re)definită în relațiile cu „ceilalți”.³⁸

În concluzie, profesorii care beneficiază de o pregătire limitată în ceea ce privește implicarea familiei în timpul formării inițiale se confruntă cu provocări semnificative. Trebuie incluse o gamă largă de activități pentru a construi un Dialog cu copiii, colegii, părinții și partenerii externi.

Comunicarea interculturală și nonviolentă este esențială pentru acest dialog. În plus, este esențial să se învețe atât elevii, cât și profesorii abilități precum empatia, înțelegerea de sine și deschiderea față de alteritatea culturală și credințele altora.

Cum să contribuiți și să creați un mediu de viață și de învățare sigur în clasă și la școală

Potrivit psihologului american Abraham Maslow, nevoia de a te simți în siguranță este una dintre nevoile de bază ale ființelor umane și trebuie satisfăcută înainte ca orice activitate socială sau cognitivă productivă să poată avea loc. Sentimentul de siguranță la școală este corelat cu nivelul de performanță academică.³⁹ Deci, pentru ca profesorul să poată transmite conținutul didactic

³⁶ Eisenberg, N., Fabes, R. A., & Spinrad, T. L. (2006). *Prosocial behaviour*. In N. Eisenberg (Ed.) and W. Damon & R. M. Lerner (Series Eds.), *Handbook of child psychology: Vol. 3. Social, emotional, and personality development*, 6th ed (pp. 646–718) New York: Wiley.

³⁷ Sommer, D. (1996). *Barndomspsykologi. Udvikling i en forandret verden*. Copenhagen: Hans Reitzels forlag.

³⁸ Gundara, J. S. (2000). *Interculturalism, education and inclusion*. Sage.

³⁹ Gronna, Sarah S.; Chin-Chance, Selvin A. (1999) *Effects of School Safety and School Characteristics on Grade 8 Achievement: A Multilevel Analysis*. Paper presented at the Annual Meeting of the American Educational Research

Pentru a fi eficient, profesorul trebuie să fie capabil să reflecteze și să utilizeze instrumente pentru a crea un mediu sigur pentru fiecare elev în parte. Un spațiu de învățare sigur nu numai că îi face pe elevi să se simtă mai puțin vulnerabili, dar îi și motivează mai mult să se implice în activități și să dezvolte abilitățile și competențele necesare unui cetățean al secolului XXI.

Pentru a pregăti un elev pentru provocările vieții adulte, adulții care îl educă trebuie să înțeleagă competențele necesare pentru lumea dinamică a secolului XXI. Organizația Mondială a Sănătății definește competențele de viață care sunt relevante în toate culturile și contribuie la bunăstarea unui adult: luarea deciziilor și rezolvarea problemelor, gândirea creativă și Gândirea critică, comunicarea și abilitățile interpersonale, conștiința de sine și empatia, gestionarea emoțiilor și gestionarea stresului.⁴⁰ Aceste competențe sunt necesare în special pentru profesori, deoarece ei pregătesc elevii pentru viața adultă nu numai prin educație directă, ci și, poate mai ales, prin punerea în practică a acestor competențe și, astfel, prin puterea exemplului.

Aceste competențe se suprapun în mare măsură cu competențele cerute pe piața muncii pentru ca un potențial angajat să se adapteze cu succes și să prospere pe piața muncii: învățare activă și strategii de învățare, rezolvarea problemelor complexe, creativitate, originalitate și inițiativă, leadership și influență socială, reziliență, toleranță la stres și flexibilitate.⁴¹ În concluzie, este evident că cetățeanul de succes al secolului XXI trebuie să fie competent din punct de vedere emoțional, capabil de auto-reflecție și pregătit să se adapteze la diverse situații din viață. Pentru a îndeplini așteptările acestei societăți, nu numai că elevilor trebuie să li se ofere posibilitatea de a dezvolta astfel de competențe, dar elevii trebuie să fie plasați într-un mediu educațional favorabil dezvoltării acestor competențe sensibile, adică mediul educațional trebuie să fie sigur din punct de vedere emoțional și fizic. În acest fel, competențele emoționale și sociale „soft” vor fi promovate prin interacțiuni sigure și respectuoase și cooperare în sala de clasă.

Pentru a-și dezvolta competențele emoționale, necesare pentru a răspunde eficient provocărilor din sala de clasă, profesorii ar trebui să acorde atenție cultivării conștiinței de sine, în special în recunoașterea sentimentelor stigmatizate și neplăcute, precum furia, ostilitatea etc. În acest fel, profesorul devine nu numai mai conștient de sine, ci și mai bine pregătit să-și controleze acțiunile și reacțiile. O bună înțelegere și reflecție asupra

Association (Montreal, Quebec, Canada, April 19-23, 1999).

⁴⁰ World Health Organization (2020). *Life skills education school handbook: prevention of noncommunicable diseases - Approaches for schools*. Geneva. Licence: CC BY-NC-SA 3.0 IGO.

⁴¹ Whiting K. (2020) *These are the top 10 job skills of tomorrow - and how long it takes to learn them*. Retrieved from: <https://www.weforum.org/agenda/2020/10/top-10-work-skills-of-tomorrow-how-long-it-takes-to-learn-them/>

stării emoționale personale poate avea un impact enorm asupra învățării elevilor, asupra climatului emoțional din școală și, în general, asupra calității educației.⁴²

Competența emoțională a profesorului este strâns legată de prioritățile sale în mediul educațional. Profesorul care înțelege importanța competenței emoționale și a bunăstării emoționale a subiecților procesului educațional va fi mai înclinat să creeze medii educaționale prietenoase din punct de vedere emoțional, care includ orientarea către abilitățile de cooperare ale elevilor (în loc de competiție), consolidarea stimei de sine a elevilor și oferirea de feedback personalizat.⁴³

Pe lângă faptul că un mediu favorabil învățării emoționale poate ajuta elevii să-și mobilizeze abilitățile cognitive, dezvoltarea competențelor socio-emoționale, cum ar fi toleranța, empatia, cooperarea și controlul emoțional, poate fi, de asemenea, o modalitate eficientă de a reduce cyberbullying-ul.⁴⁴

În ansamblu, provocările contemporane ale globalizării și deschiderii către diferite culturi impun educatorilor, în special celor care lucrează în școli și au responsabilitatea de a forma competențele generațiilor viitoare, să fie capabili de auto-reflecție și, odată cu aceasta, să promoveze respectul și atitudini respectuoase față de diversitate în sălile de clasă.

În ansamblu, datele cercetărilor arată că sentimentul de siguranță în mediul de învățare este extrem de important nu numai pentru atingerea obiectivelor educaționale, ci și pentru formarea abilităților sociale ale elevului și pentru modelarea unor atitudini de încredere care pot fi transferate în viața de zi cu zi. Rolul profesorului în crearea unui mediu sigur începe cu capacitatea acestuia de a reflecta propriile prejudecăți personale, în special cele care pot deveni o barieră în calea relațiilor de respect și a atitudinii de Cooperare care, la rândul lor, îi fac pe copii să se implice mai mult în activitățile didactice.

Cum să facem față competențelor socio-emoționale deficitare în sala de clasă și la școală

Mediul școlar este orientat în mare măsură către atingerea unor standarde academice ridicate. În ultimii ani, a devenit tot mai clar că rezultatele academice nu sunt singurele

⁴² Schutz, A.P. ir Zembylas, M. (2009). *Advances in Teacher Emotion Research. The Impact on Teachers' Lives*. NY:Springer

⁴³ Ganai, Y. M., Mudasir, H. (2018). *Personality Characteristics, Attitude and Emotional Intelligence Among Secondary Level Teachers*. Hamburg: Anchor Academic Publishing, p.28.

⁴⁴ Burns T., Gottschalk F. (2019). *Educating 21st Century Children. Emotional Well-Being in the Digital Age*. OECD.

rezultate pe care școlile trebuie să le atingă pentru a ajuta elevii să devină persoane mature și de succes. Din ce în ce mai multe sisteme educaționale încearcă să includă dezvoltarea socio-emoțională ca unul dintre factorii cheie ai progresului elevilor.

Este important să subliniem că emoțiile profesorilor și capacitatea lor de a le recunoaște și gestiona pot ajuta sau împiedica procesul educațional. Emoțiile profesorilor pot fi considerate un instrument educațional pe care un profesor cu o inteligență ridicată îl poate folosi pentru a asigura succesul procesului educațional, în timp ce profesorii cu o inteligență emoțională mai scăzută (sau o conștientizare emoțională mai redusă) pot folosi emoțiile pentru a împiedica atingerea obiectivelor educaționale. Prin competențe emoționale ridicate, profesorii pot crea relații empatice și cu sensibilitate culturală cu elevii lor, ceea ce, la rândul său, poate cataliza procesul de dezvoltare a elevilor.

Este mult mai ușor pentru un profesor cu o inteligență emoțională ridicată să creeze o relație pozitivă și constructivă cu un elev, să înțeleagă mai bine ce se întâmplă în psihicul elevului într-un anumit moment. Inteligența ridicată încurajează, de asemenea, profesorul să reflecteze constant asupra propriilor experiențe emoționale, pentru a simți că lecțiile sunt îmbogățite cu experiențe contemporane și care schimbă viața.⁴⁵ Un profesor cu o inteligență emoțională ridicată este mai sensibil la ceea ce se întâmplă în mediul înconjurător și poate utiliza cu succes informațiile din mediul înconjurător pentru a îmbunătăți procesul educațional.

După cum s-a menționat deja, analizând cele mai recente previziuni privind piața muncii, este clar că abilitățile emoționale sunt de o importanță deosebită pentru lucrătorii viitorului (elevii de astăzi). Aceștia nu vor trebui doar să fie capabili să lucreze în echipă și să coopereze, ci și să aibă abilități de reziliență psihologică, adică să știe cum să facă față situațiilor de criză care apar în fiecare zi. Profesorul trebuie să fi dobândit el însuși aceste abilități de reziliență pentru a le putea transmite elevului, fie prin exemplu, fie prin transmiterea de cunoștințe. Capacitatea profesorului de a îndruma și de a ghida elevii în dezvoltarea personală este esențială pentru dezvoltarea acestor abilități de competență emoțională.⁴⁶

În concluzie, dezvoltarea competențelor socio-emoționale la elevi este în primul rând responsabilitatea profesorului. Datele cercetărilor arată că profesorii cu competențe emoționale sunt mai înclinați să integreze dezvoltarea competențelor socio-emoționale ale elevilor lor în programa școlară. Dezvoltarea competențelor socio-emoționale începe cu reflecția profesorului asupra propriilor relații cu aspectele emoționale ale vieții sale și cu o mai mare conștiință de sine

⁴⁵ Allen, V. (2014). *Understanding and Supporting Behavior Through Emotional Intelligence. A Critical Guide for Secondary Teachers*. Northwich: Critical Publishing.

⁴⁶ Allen, V. (2014). *Understanding and Supporting Behavior Through Emotional Intelligence. A Critical Guide for Secondary Teachers*. Northwich: Critical

despre cum să includă aceste aspecte în procesul educațional, astfel încât elevii să beneficieze de ele prin încurajarea elevilor să se auto-reflecteze, să fie mai conștienți de ei înșiși și să transfere cunoștințele în relațiile lor prin comunicare respectuoasă și cooperantă.

■ Cum să crești în dezvoltarea abilităților sociale

Abilitățile de comunicare pot fi definite ca transmiterea unui mesaj care implică înțelegerea comună între contextele în care are loc comunicarea.⁴⁷ Abilitățile de comunicare sunt considerate vitale pentru a lucra ca profesor profesionist. În plus, abilitățile de comunicare ale profesorilor sunt importante pentru transmiterea educației elevilor. De asemenea, cercetările indică faptul că, pentru a preda copiilor abilități sociale și emoționale, personalul școlar trebuie să fie instruit și în abilități sociale și emoționale. Formarea și mentoratul profesorilor nu numai că ajută la asigurarea angajamentului și a implementării de calitate, dar contribuie și la competența socială și emoțională a profesorilor, facilitând o cultură a clasei care promovează învățarea și practicarea abilităților sociale și emoționale ca proces zilnic în clasă. Cercetările indică faptul că studenții de la facultățile de pedagogie au o lipsă de abilități de comunicare chiar și în ultimul an de studii.⁴⁸

Abilitățile de comunicare nonviolentă, empatică și de susținere sunt dezvoltate împreună cu competențele de gândire critică, ascultare activă și rezolvarea conflictelor. Gândirea critică este capacitatea de a formula întrebări, de a analiza perspective și practici folosind criterii explicite. Este o abilitate care ajută oamenii să distingă opiniile de fapte. Gândirea critică implică recunoașterea propriilor prejudecăți și conștientizarea modului în care contextul cultural ne influențează percepția și înțelegerea. Ascultarea activă este definită ca abilitatea de a ne concentra pe deplin nu numai asupra a ceea ce se spune, ci și asupra aspectelor nonverbale, cum ar fi limbajul corpului, tonul, expresiile faciale etc. Aceasta implică a fi pe deplin prezent, a nu întrerupe, a nu presupune că știm deja ce se spune, a pune întrebări atente și a identifica neconcordanțele dintre mesajele verbale și nonverbale. Ascultarea activă este o modalitate importantă de a învăța despre diverse credințe și comportamente culturale, moduri de comunicare și subtilități de sens. În plus, gestionarea constructivă a conflictelor este capacitatea de a cartografia conflictele pentru a identifica nevoile reale care stau în spatele a ceea ce se spune

⁴⁷ Agliatti A. et al. (2020). *Toolkit for Assessing Social and Emotional Skills at School*. Co-funded by the Erasmus+ Programme of the European Union, project "Learning to Be: Development of Practices and Methodologies for Assessing Social, Emotional and Health Skills within Education Systems", Retrieved from https://www.researchgate.net/publication/343290344_Toolkit_for_Assessing_Social_and_Emotional_Skills_at_School/

⁴⁸ Khan, A., Khan, S., Zia-Ul-Islam, S., & Khan, M. (2017). *Communication Skills of a Teacher and Its Role in the Development of the Students' Academic Success*. *Journal of Education and Practice*, 8(1), 18-21.

și să găsească o soluție comună care să satisfacă nevoile tuturor părților implicate. Aceasta implică disponibilitatea de a-i considera pe ceilalți ca fiind egali și de a găsi soluții care să fie în beneficiul tuturor – să fii proactiv, mai degrabă decât reactiv. Într-o perspectivă interculturală, aceasta înseamnă să te îndepărtezi în mod conștient de dihotomia „noi împotriva lor”. Este nevoie de cunoștințe despre specificul cultural, comportamente și stiluri de comunicare, precum și de înțelegerea faptului că cetățenii individuali nu sunt responsabili pentru acțiunile guvernului lor. Dar, mai presus de toate, este nevoie de deschidere față de dialogul intercultural. Conflictele pot duce la transformări sociale dacă sunt privite într-un cadru pozitiv, cu potențialul de a produce schimbări și creștere. Transformarea conflictelor nu înseamnă găsirea de soluții rapide, ci investirea energiei în relații și structuri sociale pentru a genera un angajament pe termen lung față de schimbare, egalitate și justiție socială.⁴⁹

■ Cum se poate îmbunătăți dezvoltarea competențelor digitale

Rolul competențelor digitale în dezvoltarea societăților contemporane la nivel geopolitic și a cetățenilor la nivel personal nu a fost niciodată mai important decât în prezent. Cu cât procesele sunt mai digitalizate, cu atât oamenii trebuie să își îmbunătățească competențele digitale pentru a se adapta. În Europa, peste 90 % din rolurile profesionale necesită un nivel de bază de cunoștințe digitale, la fel cum necesită competențe de bază în materie de citire, scriere și calcul. Utilizarea tehnologiilor digitale se extinde în toate sectoarele, de la afaceri la transporturi și chiar la agricultură. Cu toate acestea, aproximativ 42 % dintre europeni nu dețin competențe digitale de bază, inclusiv 37% dintre cei care fac parte din populația activă.⁵⁰ În era digitalizării, deținerea de competențe digitale nu este o opțiune, ci o cerință pentru un cetățean care dorește să participe activ pe piața muncii și să își exercite pe deplin drepturile personale.

Și nu numai atât. O mare parte din comunicarea noastră se desfășoară prin intermediul tehnologiilor digitale. Comunicarea digitală nu numai că ne modelează înțelegerea vieții de zi cu zi, dar ne influențează și atitudinile, ne afectează identificarea cu grupuri de persoane care împărtășesc aceleași opinii și ne influențează alegerile comportamentale în viața reală. De aceea, deși comunicarea a devenit mai convenabilă, ea aduce cu sine provocări legate de dezinformare atunci când competențele digitale (în special competențele media) sunt reduse.

De asemenea, nevoia pieței muncii de angajați cu competențe digitale crește exponențial. Multe servicii publice sunt în curs de digitalizare. Rolul școlilor în

⁴⁹ Nestian Sandu, O., Lyamouri-Bajja, N. (2018). T-Kit 4 Intercultural learning. Council of Europe and European Commission. Retrieved from 37396481-d543-88c6-dccc-d81719537b32 (coe.int)

⁵⁰ Digital Skills (2022) Shaping Europe. Retrieved from <https://digital-strategy.ec.europa.eu/en/policies/digitalskills/>

pregătirea elevilor pentru o adaptare reușită în societatea digitalizată devine fundamentală. Acesta este unul dintre motivele pentru care Planul de acțiune pentru educația digitală (2021-2027), o inițiativă politică reînnoită a Uniunii Europene (UE), vizează promovarea dezvoltării unui ecosistem de educație digitală performant și îmbunătățirea competențelor și abilităților digitale pentru transformarea digitală. Provocările pandemiei de Covid-19 nu au făcut decât să consolideze înțelegerea necesității de a îmbunătăți competențele digitale pentru a se implica mai eficient în activitățile educaționale.⁵¹ Un studiu realizat în 2018 de Organizația pentru Cooperare și Dezvoltare Economică (OCDE) a constatat că, în medie, mai puțin de 40 % dintre educatorii din UE se simțeau pregătiți să utilizeze tehnologiile digitale în predare.⁵² Acest lucru ar putea însemna că profesorii europeni nu au competențele și/sau încrederea necesare pentru a utiliza eficient tehnologiile digitale în procesul de educare a copiilor.

Dezvoltarea și/sau îmbunătățirea competențelor digitale într-un cadru educațional este o sarcină dificilă, deoarece competența digitală este un concept larg, care acoperă cunoștințe, abilități și atitudini specifice vaste. Comisia Europeană recomandă Cadrul european de competențe digitale (DigComp) pentru o mai bună înțelegere a structurii și conținutului competenței digitale. Conform acestuia, există cinci domenii de competențe care trebuie dezvoltate: competențe informaționale și de date, comunicare și colaborare, creație de conținut digital, siguranță digitală și rezolvarea problemelor

Și deși alfabetizarea digitală acoperă un spectru larg de competențe, este important să ne concentrăm asupra unor provocări digitale care nu numai că afectează comunicarea personală, dar au și influență asupra crizelor politice, care, la rândul lor, pot deveni amenințări la adresa structurii democratice a societăților. După cum au arătat criza pandemiei de Covid-19 și războiul din Ucraina, societățile occidentale se confruntă cu probleme enorme legate de alfabetizarea mediatică scăzută, adică de capacitatea utilizatorilor de informații de a selecta informații veridice și de a le utiliza în mod judicios. Potrivit Eurostat, doar aproximativ 23 % dintre persoanele care trăiesc în UE verifică informațiile găsite pe site-urile de știri online sau pe rețelele de socializare⁵⁴. Acest lucru este îngrijorător, deoarece informațiile pe care le utilizăm ne influențează atitudinile, care, la rândul lor, pot avea un impact major asupra modului în care îi percepem pe ceilalți și asupra modului în care efectuăm evaluarea evenimentelor.

⁵¹ Digital Education Action Plan (2021-2027). Retrieved from: <https://education.ec.europa.eu/focus-topics/digital/education-action-plan>

⁵² OECD (2019), TALIS 2018 Results (Volume I): Teachers and School Leaders as Lifelong Learners, TALIS, OECD Publishing, Paris, <https://doi.org/10.1787/1d0bc92a-en>. Retrieved from: https://www.oecd-ilibrary.org/education/talis-2018-results-volume-i_1d0bc92a-en/

⁵³ DigComEDu Framework. Retrieved from: https://joint-research-centre.ec.europa.eu/digcompedu_en/

⁵⁴ Eurostat. (2021) How many people verified information in 2021. Retrieved from: <https://ec.europa.eu/eurostat/web/products-eurostat-news/-/ddn-20211216-3>

Unul dintre obiectivele planului de acțiune european pentru educația digitală, mai precis unul dintre obiective, este îmbunătățirea competențelor digitale, inclusiv combaterea dezinformării.

Aceasta este direcția importantă în care trebuie să ne concentrăm eforturile. Competențele digitale, în special competențele digitale și informaționale, sunt extrem de importante în era informațională, în special pentru profesori, care nu numai că împărtășesc cunoștințele lor profesionale cu elevii, ci și le modelează atitudinile și valorile. Cu cât profesorul are o mai bună capacitate de a utiliza canalele media și datele adecvate, cu atât sunt mai mari șansele ca elevii să obțină nu numai conținut educațional adecvat, ci și să învețe să filtreze conținutul digital online folosind competențele dobândite în școli. În același timp, competențele bune de alfabetizare media servesc ca măsură preventivă pentru combaterea discursului de ură, a narațiunilor dezumanizante, a amenințărilor la adresa valorilor și proceselor democratice.

Cadrul DigComp menționat anterior oferă o versiune a DigiCompEdu care are ca scop specific să ajute profesorii să recunoască și să își dezvolte în mod sistematic competențele digitale în procesul educațional. Sunt definite 6 domenii și 22 de competențe digitale fundamentale. Două dintre domenii (implicarea profesională și responsabilizarea elevilor) sunt strâns legate de abilitățile profesorilor de a crea o atmosferă de învățare adecvată și de a stabili un contact adecvat. Sunt accentuate competențe precum colaborarea profesională, practicile reflexive, incluziunea, diferențierea și implicarea activă a elevilor.

DigCompEdu dispune de un instrument de auto-reflecție numit SelfieForTeachers, care se bazează pe cadrul DigCompEdu și permite profesorilor să înțeleagă mai bine ce competențe digitale au deja și la ce nivel, precum și care dintre acestea trebuie îmbunătățite.⁵⁵ Este un instrument online care ajută profesorii din învățământul primar și secundar să reflecteze asupra modului în care utilizează tehnologiile digitale în practica lor profesională.

Dezvoltarea competențelor digitale este un proces care necesită resurse considerabile. Însă competențele digitale pot fi un instrument util pentru o persoană în optimizarea provocărilor cotidiene, nu un scop în sine. Competențele digitale bune pot ajuta o persoană să navigheze în jungla informațională și să filtreze cu succes faptele de ficțiune. Dezinformarea și știrile false sunt utilizate pentru a crea și menține tensiuni la nivel social și interpersonal, de aceea este foarte important ca fiecare cetățean să aibă cunoștințe digitale. Școlile sunt locul în care trebuie să se pună accentul pe dezvoltarea acestor competențe digitale. Dar este important ca profesorii să fie cei care înțeleg provocările lumii digitale și să le transmită în mod corespunzător elevilor lor. Acest lucru ajută nu numai la prevenirea tensiunilor, a discursurilor de ură și a intoleranței, dar și să consolideze înțelegerea amenințărilor la adresa valorilor democratice. Profesorii cu competențe digitale încep prin a reflecta asupra propriilor competențe digitale și obiceiurilor de utilizare a

conținutului digital. Comunicarea respectuoasă și de incluziune în sala de clasă se bazează pe capacitatea profesorului de a utiliza în mod eficient instrumentele digitale.

■ Cum se poate optimiza cooperarea durabilă în domeniul educației europene

Pentru a optimiza cooperarea durabilă în Spațiul european al educației, toate țările participante trebuie să împărtășească aceleași valori fundamentale. Considerăm că aceste valori ar trebui să fie în concordanță cu cele mai importante tratate ratificate în Uniunea Europeană.

De exemplu, Convenția Europeană a Drepturilor Omului reafirmă credința în acele libertăți fundamentale care stau la baza justiției și păcii în lume și care sunt menținute cel mai bine, pe de o parte, printr-o democrație politică eficientă și, pe de altă parte, printr-o înțelegere și respectare comună a drepturilor omului de care depind acestea. Considerăm că drepturile garantate de convenție, precum dreptul la viață, libertate, un proces echitabil, educație, participarea la alegeri libere, căsătoria și întemeierea unei familii, respectul pentru viața de familie și viața privată, protecția proprietății, abolirea pedepsei cu moartea și libertatea de a nu fi supus torturii și sclaviei, libertatea de gândire, de conștiință și de religie, libertatea de exprimare.⁵⁶

În plus, partenerii europeni din domeniul educației trebuie să convină asupra garantării drepturilor și securității celor mai vulnerabile grupuri din societate. De exemplu, să recunoască Legea privind violența împotriva femeilor. Legea recunoaște că femeile și fetele sunt expuse unui risc mai mare de violență bazată pe gen și aspiră la crearea unei Europe libere de violența împotriva femeilor și de violența domestică.⁵⁷

Mai important este să justificăm educația în Europa în Convenția privind Drepturile Copilului. Convenția stipulează că copiii nu sunt doar obiecte care aparțin părinților lor și pentru care se iau decizii, sau adulți în formare. Mai degrabă, ei sunt ființe umane și indivizi cu drepturi proprii. Convenția spune că copilăria este separată de vârsta adultă și durează până la 18 ani; este o perioadă specială, protejată, în care copiilor trebuie să li se permită să crească, să învețe, să se joace, să se dezvolte și să înflorească cu demnitate.⁵⁸

Michael Schratz, în articolul său „Ce este un „profesor european”?” analizează mai îndeaproape ce constituie „europenitatea” în profesia didactică⁵⁹. El susține că un profesor din UE are

⁵⁶ Council of Europe, *European Convention for the Protection of Human Rights and Fundamental Freedoms, as amended by Protocols Nos. 11 and 14*, 4 November 1950, ETS 5. Retrieved from: [European Convention on Human Rights \(coe.int\)](https://www.coe.int/t/Convention_on_Human_Rights)

⁵⁷ Council of Europe (2011). *Council of Europe Convention on Preventing and Combating Violence Against Women and Domestic Violence: Istanbul*, 11. V. 2011. Retrieved from: [CETS 210 - Council of Europe Convention on preventing and combating violence against women and domestic violence \(coe.int\)](https://www.coe.int/t/Convention_on_preventing_and_combating_violence_against_women_and_domestic_violence)

⁵⁸ Assembly, U. G. (1989). *Convention on the Rights of the Child*. United Nations, Treaty Series, 1577(3), 1-23. Retrieved from: [Jungtinijų Tautų konvencija dėl visų formų diskriminacijos panaikinimo moterims \(e-tar.lt\)](https://www.unhcr.org/refugees/jungtinij_tautu_konvencija_del_visu_formu_diskriminacijos_panaikinimo_moterims)

⁵⁹ Schratz, M. (2009) *What is a "European Teacher"?* Gassner, O. et al.(eds.) *The First Ten Years After Bologna*.

⁵⁵ SELFIE for Teachers. Retrieved from: <https://educators-go-digital.jrc.ec.europa.eu/>

o dublă funcție: nu numai să educe viitorii cetățeni ai țării membre respective, ci și „să îi sprijine în a deveni viitoarele generații de cetățeni europeni”⁶⁰. Potrivit lui Schratz, un profesor european are „anumite valori care demonstrează că nu este doar un profesor național, ci unul care predă „dincolo” de programa națională. El/ea se consideră o persoană cu rădăcini într-o anumită țară, dar care, în același timp, aparține unui întreg european mai mare. Această coexistență a identității naționale și a conștientizării transnaționale oferă o perspectivă valoroasă asupra problemelor legate de eterogenitate. Diversitatea în cadrul unității este, prin urmare, un aspect cheie al unei identități europene dezvoltate, cu o minte deschisă față de lumea în ansamblu.”⁶¹ Mai important, Schratz vede un profesor european ca fiind cel care se angajează în natura multiculturală a societății europene, are o relație pozitivă cu propria sa cultură și este deschis față de alte culturi. „El/ea știe cum să se comporte în alte culturi într-un mod încrezător și nedominant. Lucrează cu grupuri eterogene, consideră eterogenitatea ca fiind valoroasă și respectă orice diferențe. Face față provocărilor aspectelor multiculturale ale societății cunoașterii și lucrează pentru promovarea egalității de șanse.”⁶² Un profesor european ar trebui să acționeze ca un „cetățean european”. Ar trebui să dea dovadă de solidaritate față de cetățenii din alte țări europene și să împărtășească valori precum respectul pentru Drepturile omului, democrația și libertatea”.⁶³

Proiectul ETSIZE Comenius a explorat identitatea profesorilor europeni și valorile comune care îi unesc pe profesorii din UE. Profesorii din învățământul primar și secundar care au lucrat la proiectul ETSIZE au răspuns la întrebarea dacă se simt deja ca niște profesori europeni în felul următor: „Mai sunt încă multe de învățat despre ce înseamnă să fii profesor european, dar simt că acum sunt pe drumul cel bun”.⁶⁴

Nu este ușor să se atingă un echilibru între identitățile naționale și europene ale profesorilor, mai ales în vremurile tulburi de astăzi, când în Europa este război și diverse provocări amenință să polarizeze și mai mult societățile europene. Pe de altă parte, această sarcină nu a fost niciodată mai importantă ca acum.

TASC își propune să găsească soluții la cele șapte provocări cu care se confruntă profesorii și școlile din cauza polarizării societății

European Network on Teacher Education Policies.

⁶⁰ Ibid, p. 99.

⁶¹ Ibid, p. 100.

⁶² Ibid.

⁶³ Ibid.

⁶⁴ European Identity: Cultural Awareness, Cultural Heritage Ebook, p.7. Available at: http://www.europeanteachers.eu/images/ebooks/etsize_1_european_identity.pdf/

Pentru a atinge acest scop, au fost identificate cinci obiective specifice care, în opinia noastră, dacă ar fi puse în aplicare în cadrul programului Academiei Profesorilor, ar contribui la soluționarea celor șapte provocări cu care se confruntă profesorii europeni, menționate mai sus. TASC își propune să găsească soluții prin reunirea cercetării academice, a expertizei formatorilor și practicienilor din domeniul educației, a perspectivelor studenților și profesorilor, într-un mod care să pună sub semnul întrebării ipotezele considerate de la sine înțelese, în special în ceea ce privește grupurile vulnerabile de elevi.

Obiective specifice

Obiectivele specifice se bazează pe analiza nevoilor. Acestea sunt enumerate mai jos.

1. Dezvoltarea competențelor formatorilor de profesori, a profesorilor în formare și a profesorilor în activitate în domeniul comunicării sustenabile.

Să se conceapă, să se dezvolte și să se înscrie programul comun de formare TASC (cu un manual pentru formatorii de profesori și un set de instrumente pentru studenții din formarea inițială a profesorilor și profesorii în exercițiu) privind comunicarea sustenabilă. Programul comun de formare TASC are 20 de credite ECTS cu microcredențiale, acreditate de partenerii TASC. Conștientizarea, abilitățile și atitudinile sunt elementele centrale ale programului comun de formare. Indicatorii adecvați pentru măsurarea realizărilor se bazează pe Cadrul de referință al competențelor pentru cultura democratică (<https://www.coe.int/en/web/reference-framework-of-competences-for-democratic-culture>).

2. Pentru a permite cadrelor didactice să-și dezvolte competențele digitale și utilizarea instrumentelor digitale în comunicarea sustenabilă

Includerea microcertificatelor de învățare mixtă în programul comun de formare TASC de cooperare prin instrumente digitale.

3. Dezvoltarea, testarea și eliminarea obstacolelor, pentru a permite și integra pe deplin modelele de mobilitate în formarea inițială a cadrelor didactice și în formarea profesională continuă, într-un mod ecologic și de incluziune, în special prin comunități de practică și programe ale UE.

Testarea și integrarea unui mod virtual, mixt și fizic de modele de mobilitate pentru a stimula schimbul în învățarea pe tot parcursul vieții a cadrelor didactice. Accentul se pune pe formarea conștientizării, competențelor și atitudinilor în materie de comunicare sustenabilă.

Realizarea a 42 de mobilități pentru formatorii de profesori din cadrul organizațiilor partenere în al doilea an al proiectului TASC (pentru a testa Manualul de formare a profesorilor și cele 5 module ale programului comun de formare în domeniul comunicării sustenabile).

Realizarea a 126 de mobilități pentru formatorii de profesori și profesori din cadrul organizațiilor partenere în cursul celui de-al treilea an al TASC, în vederea pilotării programului comun de formare TASC de 20 ECTS.

4. Dezvoltarea unui parteneriat european durabil și structurat între furnizorii de formare inițială a cadrelor didactice și de dezvoltare profesională continuă, pentru a aproba calitatea formării cadrelor didactice la nivel european și național.

Implementarea programului comun de formare TASC cu micro-credite de 20 ECTS în diferite țări ale partenerilor.

5. Formularea de orientări și recomandări pentru factorii de decizie în vederea implementării unei comunicări sustenabile ca competență transversală esențială pentru profesori și formatorii de profesori, în scopul respectării diversității și promovării responsabilității și colaborării în spațiul educațional european.

Elaborarea unui raport de recomandări privind beneficiile comunicării sustenabile pentru respectarea diversității și promovarea responsabilității și cooperării în domeniul educației europene.

3. Valoarea adăugată europeană

Comunicarea sustenabilă este o competență transversală importantă și crucială pentru profesori și viața lor profesională. De asemenea, considerăm că este esențială pentru viitorul planetei noastre. Este o competență importantă în spațiul european al educației pentru a respecta incluziunea și diversitatea și pentru a promova responsabilitatea și cooperarea. În conformitate cu rezultatele proiectelor UE anterioare (INCLUDE-ED, HAND in HAND, SAFER, BREAK!, Learning to Be, EMPAQT, ETSIZE), TASC contribuie la realizarea unei educații și formări de înaltă calitate, incluzive și durabile.

În cadrul proiectului Erasmus+ GO PRINCE (din 2014 până în 2017), ETHOS a fost menționat ca un element cheie important pentru incluziune. Prin urmare, TASC se concentrează pe comunicarea sustenabilă ca o fațetă a etosului profesorului, care se concentrează pe angajamentul profesorilor de a promova relații de apreciere și competența profesorilor de a cultiva relații apreciative în școală.

Profesorii din toată Europa sunt formați în competențe, abilități bazate pe cunoștințe și atitudini. Pe lângă aceste competențe, în TASC obiectivul general este ca profesorii să crească în identitatea și valorile comune ale UE prin formarea de abilități în comunicare și acțiune nonviolentă, interculturală și restaurativă, contribuind astfel la cooperarea în învățarea pe tot parcursul vieții.

Inovația TASC constă în faptul că se concentrează pe dotarea profesorilor europeni cu competențele care stau la baza unei educații durabile și a unei societăți durabile. Această academie pentru profesori se concentrează pe competențe relevante în orice context educațional, indiferent de domeniul de studiu, nivelul de educație, țară sau cultură. Implementarea programului de formare comun dezvoltat și testat privind comunicarea sustenabilă, cu 20 de microcredite ECTS în diferite țări ale partenerilor TASC, asigură o dimensiune transnațională largă a acestui proiect și o aplicabilitate la nivel european a acestei academii pentru profesori. TASC contribuie la ceea ce ne unește ca profesori, și anume să oferim o educație de calitate pentru toți, în ciuda polarizării crescânde a societăților noastre.

Pentru a argumenta relevanța acestui proiect și pentru a obține o perspectivă reală asupra nevoilor cadrelor didactice în formare și în activitate în ceea ce privește comunicarea sustenabilă, am realizat un sondaj cu prelucrarea datelor în țările participante la TASC. Scopul acestui studiu a fost de a explora comunicarea sustenabilă a cadrelor didactice în formare și în activitate din Belgia, Germania, Lituania, Portugalia, România, Spania și Turcia și de a identifica posibile modele de manifestare a acesteia. Au fost formulate patru întrebări de cercetare:

1. Care este importanța dezvoltării comunicării sustenabile pentru formarea profesională a cadrelor didactice în exercițiu și în formare?
2. Comunicarea interculturală, comunicarea non-violentă, cooperarea, rezolvarea problemelor și reflecția sunt legate statistic ca constructe ale comunicării sustenabile a profesorilor?
3. Care sunt principalii factori predictivi pentru dezvoltarea comunicării sustenabile a cadrelor didactice în formare și a celor în exercițiu?
4. Ce trebuie să facem pentru o dezvoltare eficientă a comunicării sustenabile a cadrelor didactice în formare și a celor în funcție?

Studiul exploratoriu pe care l-am realizat a relevat informații importante despre conceptele de comunicare sustenabilă și despre unele soluții pentru dezvoltarea eficientă a comunicării sustenabile a cadrelor didactice în formare și în activitate:

1. Comunicarea interculturală, comunicarea non-violentă, cooperarea, rezolvarea problemelor și reflecția sunt predictorii foarte puternici și semnificativi ai comunicării sustenabile și constituie principalele sale elemente.

2. Cu cât abilitățile de cooperare sunt mai dezvoltate, cu atât comunicarea interculturală și non-violentă și abilitățile de rezolvare a problemelor sunt mai bune. Prin urmare, putem afirma că activitățile colaborative (CoP, mobilitate virtuală, mixtă și fizică, parteneriate) pot contribui în mod semnificativ la abordarea mai eficientă și mai profesională a tuturor provocărilor din școli, îmbunătățind astfel procesele de predare și învățare.

3. Vârsta și experiența didactică nu sunt factori predictivi puternici pentru dezvoltarea unei comunicări sustenabile. Prin urmare, impactul TASC va fi același pentru toți cursanții, indiferent de vârstă sau experiență didactică.

Aceste constatări au condus la concluzia că comunicarea sustenabilă este o abilitate foarte importantă în școli și în domeniul educației. Rezultatele cercetării noastre sunt complementare cu multe alte rezultate ale cercetării care plasează comunicarea în centrul procesului de predare și învățare. Capacitatea de a comunica joacă un rol esențial în a fi un educator eficient.

TASC a utilizat cu recunoștință Cadrul de Referință al Competențelor pentru Cultura Democratică (<https://book.coe.int/en/education-policy/7577-reference-framework-of-competences-for-democratic-culture-3-volumes.html>) ca sursă de inspirație pentru proiectarea unui instrument de evaluare a programului de formare în domeniul comunicării sustenabile. În acest cadru găsim 20 de competențe legate de valori, atitudini, abilități și cunoștințe, cu descriptorii validați la nivel de bază, intermediar și avansat. Multe competențe sunt legate de comunicarea sustenabilă, iar aceste competențe cu descriptorii la diferite niveluri sunt utilizate ca indicatori calitativi pentru studiul de impact în timpul cursurilor de formare din cadrul acestei Academii pentru profesori. Pe lângă valori, atitudini, abilități și cunoștințe, am adăugat și conștientizarea.

Pentru a permite cadrelor didactice să își îmbunătățească competențele digitale și să utilizeze instrumente digitale pentru o comunicare sustenabilă, microcertIFICATELE de învățare mixtă au fost incluse în programul general de formare comună TASC. TASC a beneficiat de rezultatele proiectului Digital Tutors (<https://digitaltutor.eu/>), care vizează îmbunătățirea procesului de formare pentru cursurile de învățare online și mixtă și calificarea cadrelor didactice și formatorilor online ca „cadre didactice digitale”.

Proiectul DIVA (<https://diva-project.de>) este utilizat pentru a promova predarea digitală, a integra abordări didactice inovatoare în programul de formare a cadrelor didactice înainte și în timpul serviciului profesorilor și de a implementa mobilitatea metodologică combinată. Proiectul ProPIC (<http://propiceuropa.com/>)

oferă, de asemenea, inspirație în acest sens. Acesta a fost impulsionat de interacțiunea dintre cercetare, cooperarea internațională și utilizarea creativă a tehnologiilor mobile.

TASC demonstrează valoarea adăugată pentru Spațiul European al Educației a acestei academii pentru profesori la:

1. nivelul cadrelor didactice/personalului prin formarea profesională
2. nivel instituțional, prin crearea de comunități de practică și parteneriate europene structurate;
3. nivel sistemic, prin implementarea programului comun de formare TASC și formularea de orientări și recomandări pentru factorii de decizie.

Asigurarea calității

1. Proiectarea și implementarea proiectului

Concept și metodologie

Întregul proiect se încadrează în metodologia cercetării în domeniul proiectării educaționale (EDR). Cercetarea în domeniul proiectării este adesea descrisă ca o cercetare care repetă un ciclu de proiectare, punere în aplicare, analiză și revizuire.⁶⁵ Proiectul pe care trebuia să îl dezvoltăm **acoperă elementele fundamentale pentru crearea unei academii pentru profesori în domeniul dezvoltării durabile. Fiecare cercetare în domeniul proiectării educaționale începe** cu explorarea problemei și analiza contextului.

Cercetarea în domeniul proiectării educaționale este un proces iterativ. Am utilizat modelul generic conceput de McKenney & Reeves (2012)⁶⁶. Acest model prezintă un efort unic și integrat de cercetare și dezvoltare. El descrie elementele esențiale ale unui proces flexibil care cuprinde trei etape principale (descrise mai jos), care se desfășoară în interacțiune cu practica și care generează două rezultate: cunoaștere și intervenție. Pătratele din figura 3 indică trei faze esențiale, iar săgețile dintre ele indică faptul că procesul este atât iterativ, cât și flexibil.

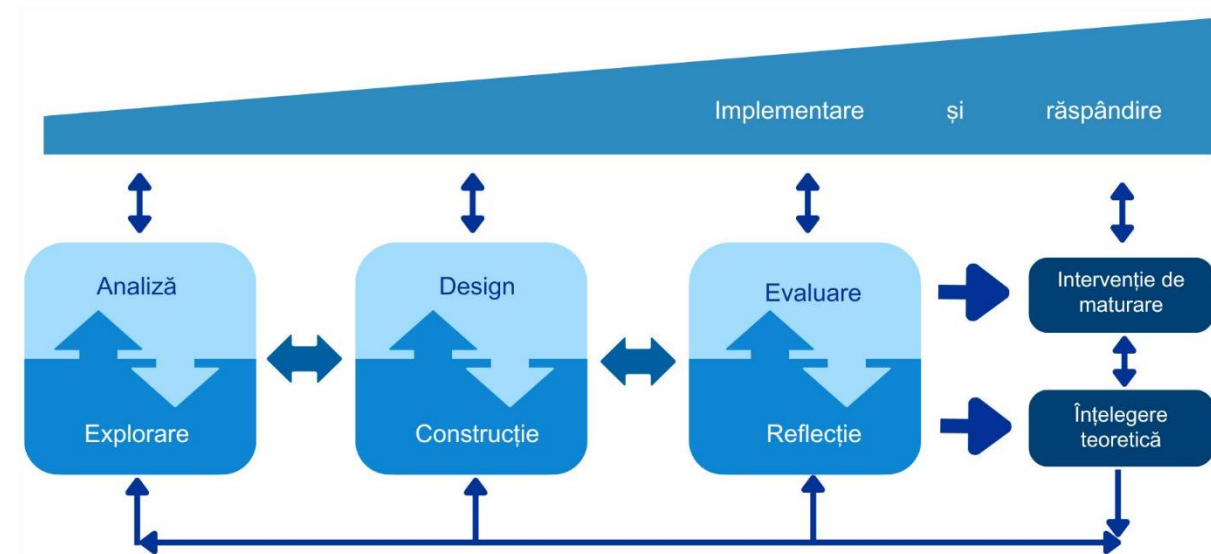

Figura 1. Model generic pentru cercetarea în domeniul proiectării educaționale conceput de McKenney & Reeves (2012)

⁶⁵ 1Bielaczyc & Collins, 2007; Cobb, Confrey, diSessa, Lehrer, & Schauble, 2003; Design-Based Research Collective, 2003.

⁶⁶ 2McKenney, S., & Reeves, T. C. (2012). *Conducting Educational Design Research*. New York: Routledge.

Cercetarea bazată pe proiectare se caracterizează, de asemenea, printr-o interacțiune strânsă între cercetători și practicieni. Prin urmare, pentru a promova cercetarea bazată pe proiectare, s-au utilizat metodologia comunității de practică (CoP) și a consiliului profesorilor (TB). Aceasta implică cercetători, profesori (practicieni) și formatori de profesori.

Faza de analiză

În faza de analiză, am elaborat o imagine clară a provocărilor cu care se confruntă societățile și școlile europene, precum polarizarea socială și Diversitatea, care pot duce la conflicte. Comunicarea sustenabilă este un element cheie în rezolvarea acestor conflicte. Pentru a obține o imagine clară a nevoilor și percepțiilor profesorilor cu privire la comunicarea sustenabilă, a fost efectuată o analiză contextuală prin intermediul unui studiu bibliografic și al unui sondaj pilot realizat în rândul profesorilor din Belgia, Germania, Lituania, Portugalia, România, Spania și Turcia. Analiza contextuală a relevat informații importante privind conceptele de comunicare sustenabilă și unele soluții pentru dezvoltarea eficientă a acestora între profesorii în formare și cei în exercițiu. Rezultatele sugerează că comunicarea sustenabilă se bazează pe concepte precum Comunicare interculturală, comunicarea non-violentă, Colaborare, rezolvarea problemelor și reflecția, care sunt competențe esențiale în școli și în domeniul educației și, prin urmare, au devenit principalul obiectiv al unei academii pentru profesori.

Indicatorii importanți și criteriile de referință ghidate pentru implementarea celor cinci concepte au devenit competențele derivate din Cadrul de referință al competențelor pentru cultura democratică ([RFCDC Volumes - Reference Framework of Competences for Democratic Culture](#)). În plus, competențele digitale au fost selectate din Cadrul european al competențelor digitale „DigComp Framework” (https://joint-research-centre.ec.europa.eu/digcomp_en) pentru a fi dezvoltate în programul nostru comun de formare pentru profesori, asigurând astfel o abordare holistică a dezvoltării competențelor profesorilor.

Faza de proiectare: manualul formatorului de profesori și setul de instrumente pentru profesori

Următoarea fază în cercetarea proiectării educaționale este faza de proiectare. În mod crucial, cercetarea proiectării consideră proiectarea ca un mijloc de a concretiza ipotezele teoretice despre învățare în contextul problemei alese și modul în care această învățare poate fi susținută.

Manualul pentru formatorii de profesori și setul de instrumente pentru profesori au fost elaborate cu scopul, în primul rând, de a crea conștientizarea puterii comunicării sustenabile și, în al doilea rând, de a sprijini profesorii în implementarea comunicării sustenabile în practica lor.

Am dezvoltat o platformă de e-learning pe care o vom utiliza în „dezvoltarea capacităților”, în cadrul căreia oferim formare comună pentru profesori și formatori de profesori, cu obiectivul de a dezvolta capacități în tema comunicării sustenabile.

În acest caz, proiectarea este influențată de tradiția proiectării centrate pe utilizator (UCD), care pledează pentru centrarea fiecărei faze a procesului de proiectare pe utilizatori (formatori de profesori, profesori în formare și în activitate) și nevoile acestora în contextul concret al mediului școlar și al clasei. Aceasta înseamnă că utilizatorii sunt implicați în procesul fiecărei faze pentru a se asigura că serviciile și instrumentele proiectate sunt utile și utilizabile pentru formatorii de profesori și profesori care se așteaptă să beneficieze de rezultatele proiectării.

În cadrul acestei faze de proiectare, consorțiul și-a propus să dezvolte principalele rezultate și activități ale proiectului, concentrându-se pe dezvoltarea **conținutului principal și pe formarea** pentru predarea conceptelor relevante ale comunicării sustenabile. Activitățile au fost dezvoltate într-o abordare de colaborare între partenerii consorțiului, pe baza domeniilor lor de excelență și expertiză.

Pe baza fazei de explorare și analiză, au fost dezvoltate rezultatele învățării și conținutul diferitelor module ale unui manual pentru formarea profesorilor. Aceste module constituie coloana vertebrală a acestei Academii pentru profesori. Temele modulelor abordează principalele provocări ale profesorilor identificate prin sondajul inițial privind comunicarea sustenabilă și vizează competențele relevante ale profesorilor care promovează comunicarea sustenabilă (a se vedea faza de analiză). Modulele vor viza „Drepturile omului și valorile universale”, „Valorile și identitatea UE”, „Nediscriminarea și echitatea”, „Înțelegerea propriei persoane și a celorlalți” și „Dialogul”.

Faza de evaluare: manualul formatorului de profesori și setul de instrumente pentru profesori

Am utilizat un ciclu EDR micro iterativ pentru elaborarea și testarea manualului pentru formatorii de profesori (formarea formatorilor).

Manualul pentru formarea profesorilor este implementat și testat în cadrul a două sesiuni de testare în Valencia și Vilnius, pentru a fi perfecționat și îmbunătățit până la versiunea finală.

Sesiunile de testare pilot au fost organizate fizic și cu membrii Consiliului profesorilor în cadrul unei reuniuni comune. Între cele două sesiuni de testare este prevăzut suficient timp pentru optimizare și adaptare.

Interacțiunile cu grupul țintă de profesori au fost, de asemenea, utilizate pentru a defini condițiile pentru platforma de e-learning, precum și conceptul și forma curriculumului cursului certificat privind Comunicarea sustenabilă.

Am utilizat un ciclu EDR micro iterativ pentru dezvoltarea și testarea setului de instrumente pentru formatori.

Pe lângă manualul pentru formatorii de profesori, un al doilea rezultat este setul de instrumente pentru profesori.

Setul de instrumente pentru profesori este un instrument destinat cadrelor didactice, reprezentând un set de instrumente, resurse și activități de sprijin pentru învățarea și integrarea comunicării sustenabile, inițial la nivelul cadrelor didactice, și poate fi utilizat în școlile primare și secundare.

Comunitatea de practică (25 de profesori) din fiecare dintre țările participante a testat setul de instrumente pentru profesori în sala de clasă. Setul de instrumente pentru profesori de Nivelul A a fost testat în perioada septembrie-noiembrie 2024. Setul de instrumente pentru profesori de Nivelul B a fost testat în perioada ianuarie-martie 2025.

Activitățile didactice au fost supravegheate și intervizate de formatori și partenerii consorțiului în cadrul unei comunități naționale de practică.

Feedback-ul, observațiile și recomandările profesorilor și ale elevilor lor au fost colectate prin intermediul formularelor de feedback și utilizate pentru perfecționarea versiunii finale a Setului de instrumente pentru profesori. Interviuurile cu profesorii și observațiile au jucat un rol esențial, deoarece au permis o mai bună înțelegere a modului în care profesorii și elevii pot percepe situația de învățare.

Reflecția ne-a permis să facem legături între acțiuni și rezultate.

Platforma de e-learning

Necesitatea unei platforme de e-learning a fost identificată în procesul de dezvoltare a proiectului. Versiunea finală a setului de instrumente pentru profesori a fost încărcată pe platforma de e-learning a proiectului, în format public cu acces liber, în limba engleză și în limbile naționale ale partenerilor. Linkul este disponibil și pe site-ul web al proiectului.

Platforma de e-learning a fost concepută pentru a crea baza pentru acțiunile de formare online și mixtă care urmează să fie dezvoltate. Platforma oferă materiale de formare, spații de networking și comunicare pentru profesori și cursanți (profesori în formare și în activitate) pentru a dezvolta abilități de comunicare durabile, sprijinind în același timp mobilitatea (virtuală, mixtă și fizică).

Platforma de e-learning, ca sistem de management al învățării (LMS), include toate caracteristicile necesare pentru a dezvolta învățarea online și mixtă și pentru a sprijini activitățile fizice, atunci când este necesar. Acest LMS include, de asemenea, o gamă largă de instrumente și proceduri de evaluare și va reflecta parcursul de învățare conceput. Platforma de e-learning oferă un spațiu de networking pentru ca profesorii să interacționeze și să facă schimb de practici prin intermediul comunităților de practică.

Consolidarea capacităților – pilotarea și Evaluarea programului comun de formare al UE (20 ECTS)

Pentru consolidarea capacităților, utilizăm un ciclu EDR micro iterativ pentru dezvoltarea și testarea programului de formare inițială, continuă și profesională de 20 ECTS.

Programul comun TASC de formare inițială, continuă și de profesionalism de 20 ECTS a fost conceput pe baza modulelor dezvoltate. Rezultatele învățării și conținutul diferitelor module au fost distribuite diferitelor mobilități prevăzute în programul de formare, iar manualul și setul de instrumente pentru formarea profesorilor au fost implementate în cadrul formării. În final, acest program de formare a fost testat și evaluat (a se vedea faza de evaluare).

Căile de învățare au fost dezvoltate printr-o abordare de colaborare, pe baza contribuției domeniilor de expertiză ale partenerilor din consorțiu.

6 profesori, în formare și în activitate, din fiecare țară (stagiați ai CoP) au testat programul de comunicare sustenabilă.

Formarea din cadrul acestui program de formare a fost asigurată de formatori de profesori instruiți în cadrul proiectului înainte de începerea pilotării.

Pentru a accesa Nivelul B, profesorul participant trebuie să prezinte micro-certificatul de Nivelul A, iar pentru a accesa Nivelul C, trebuie să prezinte micro-certIFICATELE de Nivelul A și B.

Impactul programului de formare asupra creșterii competențelor de comunicare sustenabilă ale profesorilor în formare și în activitate a fost evaluat printr-un proiect experimental intra-subiecți. Acest lucru permite evaluarea competențelor stagiarelor, utilizând măsuri relevante (scale, chestionare). Am dezvoltat instrumente de evaluare calitativă și cantitativă pentru a le utiliza pentru prima dată în măsurarea creșterii comunicării sustenabile, testând în același timp manualul formatorului de profesori și setul de instrumente pentru profesori. În acest fel, instrumentele au fost optimizate astfel încât versiunea finală să poată fi utilizată în timpul pilotării programului comun de formare TASC.

2. Parteneriat și consolidarea capacităților

Membrii consorțiului

Proiectul TASC este implementat de 12 parteneri din 7 țări europene diferite: Belgia, Germania, Lituania, Portugalia, România, Spania și Turcia. În total, există 12 instituții partenere care oferă formare inițială pentru profesori și/sau formare profesională continuă, precum și o școală afiliată unui program local de formare a profesorilor.

Principalul coordonator instituțional al proiectului este Universitatea de Științe Aplicate VIVES. Alți parteneri din consorțiul TASC sunt: Academia Eekhout (BE EA), Belgia; Universitatea de Educație Ludwigsburg (DE LUE), Germania; Vilniaus kolegija (LT VIKO), Lituania; Universitatea Babeș-Bolyai din Cluj (RO UBB), România; Universitatea de Vest din Timișoara (RO WUT), România; Școala Gimnazială Nr. 30 din Timișoara (RO SCO30), România; Associació Meraki Projectes de València (ES MERAKI), Spania; Técnico del Servicio de Programas Educativos (ES RM), Spania; Agrupamento de Escolas da Caparica (PT ALMA), Portugalia; Asociação „Another School is Possible” (TK ASIP), Turcia, Centrul TK SEMRIN, Turcia.

Membrii consorțiului TASC sunt formatori de profesori, profesori și cercetători cu experiență, responsabili de programe de învățământ, experți în teorii educaționale, didactică, pedagogia comunicării, educație interculturală, emoțională și la distanță. Lucrând în strânsă colaborare, membrii consorțiului TASC au elaborat și îmbunătățit Manualul formatorului de profesori, Setul de instrumente pentru profesori și Programul comun de formare în comunicare sustenabilă, în conformitate cu observațiile comunității de practică și ale membrilor Consiliului profesorilor.

Consiliul profesorilor

Fiecare țară din consorțiu a numit 10 formatori de profesori în Consiliul Profesorilor (TB). Membrii Consiliului Profesorilor s-au întâlnit periodic, de aproximativ 3 ori pe an, pe durata implementării proiectului. În cadrul acestor întâlniri, TB a fost informat de către un partener național al consorțiului cu privire la activitățile în curs și i s-a solicitat feedback. Beneficiarul național al consorțiului a îndeplinit rolul de supervizor. TB este un consiliu consultativ.

- La nivel național, membrii Consiliului Profesorilor se reunesc într-un singur grup, cu un beneficiar național al consorțiului în calitate de supervizor. Au existat 7 grupuri de câte 10 formatori de profesori în fiecare țară.

- La nivel european, comitetele de profesori se reunesc în grupuri transnaționale, fiecare grup având 2 supervizori din două țări diferite. Au existat 5 grupuri de 14 formatori de profesori din UE. În fiecare comitet de profesori din UE au existat 2 formatori de profesori din fiecare țară.

Supervizorii comisiilor de profesori sunt beneficiarii BE VIVES, DE LUE, LT VIKO, PT ALMA, ES RM, RO UBB și TK SEMRIN. Supervizorul era astfel membru al consorțiului TASC. Am încercat să păstrăm aceiași supervizori din comisiile naționale și europene.

- Sarcini și prezentare generală a reuniunilor pe scurt:
- În primul an, a avut loc o reuniune națională fizică de lansare, o reuniune națională suplimentară și o reuniune virtuală la nivelul UE (activități continue ale asistenței tehnice și consultanței UE). Obiectivul proiectului și conectarea cu partenerii au fost în centrul atenției.

În al doilea an au avut loc 2 întâlniri virtuale (una națională și una la nivelul UE) și 2 întâlniri fizice comune pentru testarea manualului de formare a formatorilor. Accentul a fost pus pe conectarea cu partenerii și testarea TTM (nivelul A, nivelul B, nivelul C).

Întâlnirile fizice au fost:

- cu grupul TB UE - 5 zile, 3 membri din fiecare țară, testarea TTM de Nivelul A.
- cu grupul TB UE - 5 zile, 4 membri din fiecare țară și niciun membru din Germania, testarea TTM de Nivelul B.

- În al treilea an au avut loc 2 întâlniri virtuale (1 națională și 1 UE - continuarea activităților TA UE). Discuțiile s-au concentrat pe TTM și pe modul de integrare în programa de formare inițială și continuă a cadrelor didactice.

În al treilea an a avut loc o întâlnire fizică de lansare cu TB național.

Cei trei membri (formatori de profesori) ai Consiliului Național al Profesorilor au fost aleși printr-o procedură de selecție, deoarece era necesar un angajament durabil. Selecția s-a făcut pe baza unei scrisori de motivație și a unui test pentru a determina nivelul de engleză al cursanților.

Comunitatea de practică

Comunitatea de practică (CoP) este un grup de profesori din învățământul preșcolar, primar și secundar (care predau copiilor cu vârste cuprinse între 5 și 15 ani) care împărtășesc o preocupare sau un interes comun pentru tema comunicării sustenabile.

În fiecare dintre cele 7 țări participante, partenerii au selectat 25 de profesori în formare și în activitate care au participat la CoP. Toate CoP naționale s-au alăturat rețelei europene de practici, care este compusă din minimum $7 \times 25 = 175$ de profesori în formare și în activitate din învățământul preșcolar, primar și secundar.

CoP s-a bazat pe medii de colaborare față în față, precum și pe internet, pentru a efectua comunicarea, a conecta și a desfășura activități comunitare.

La nivel național, membrii CoP se reunesc într-un singur grup cu 2 supervizori naționali din consorțiu. La nivel european, membrii CoP se întâlneau în grupuri mai mici din UE, cu 2 supervizori UE din 2 țări diferite ale consorțiului. Scopul acestor întâlniri este de a face schimb, în mod informal și formal, de feedback cu privire la materialele produse de consorțiul TASC și de a crea comunități naționale și transnaționale de profesori TASC.

CoP se concentra adesea pe schimbul de bune practici în domeniul comunicării sustenabile și pe crearea de noi cunoștințe pentru a promova un domeniu de practică profesională legat de comunicarea sustenabilă. Interacțiunea continuă a fost o parte importantă a acestui proces.

CoP a participat la testarea setului de instrumente pentru profesori în două perioade și a făcut parte, de asemenea, din programul pilot de formare intensivă comună TASC de 20 ECTS, desfășurat în perioada 25 mai - aprilie 2026.

De asemenea, aceștia au oferit feedback cu privire la programul comun de formare. Profesorii care au participat la programul comun de formare intensivă TASC de 20 ECTS au fost selectați, deoarece era necesar un angajament durabil.

Specificații curriculare

În această secțiune, vom aborda specificațiile curriculumului, în special în ceea ce privește structurile, precum și competențele pe care trebuie să le luăm în considerare pentru a obține o **comunicare sustenabilă de calitate**.

Prin comunicare sustenabilă, dorim să promovăm durabilitatea. Comunicarea sustenabilă este legată de mai multe Obiective de Dezvoltare Durabilă (ODD) ale Națiunilor Unite. Ea susține grupul „oameni” cu ODD 3, care se concentrează pe bunăstare, ODD 4, care pune accentul pe educație de calitate, cu accent pe incluziune și învățare pe tot parcursul vieții, și ODD 5, care promovează egalitatea de gen. În plus, este legată și de grupul „prosperitate” cu

ODD 10, reducerea inegalităților; ODD 16, promovarea păcii în cadrul grupului de obiective privind pacea; și ODD 17, construirea de parteneriate pentru atingerea acestor obiective în cadrul grupului de obiective privind parteneriatele.

Figura 2. Obiectivele de dezvoltare durabilă ale Organizației Națiunilor Unite

1. Constructe

Comunicarea eficientă constituie fundamentul pentru cultivarea relațiilor și structurarea societăților. În cadrul oricărui grup apar modele și coduri de comunicare distincte, înțelese de toți membrii săi. Rezolvarea conflictelor necesită o strategie de comunicare, deoarece aceasta ajută la înțelegerea esenței conflictului și facilitează soluții echitabile, inovatoare și, în special, non-violente. Este imperativ ca școlile să cultive conștientizarea elevilor cu privire la conflicte și să le îmbunătățească abilitățile sociale și personale.

Mai precis, constructe precum comunicarea interculturală, comunicarea nonviolentă, cooperarea și rezolvarea problemelor legate de comunicare (comunicarea restaurativă) și reflecția sunt legate de comunicarea sustenabilă și servesc ca predictori ai acesteia.

Figura 3. Cinci concepte ale Programului comun european TASC.

2. Selecția competențelor FCDC și cadrul DigComp

Pentru a dezvolta o comunicare sustenabilă în cadrul academiei noastre de profesori, am utilizat o selecție de 11 competențe din Cadrul de competențe pentru cultura democratică, elaborat de Consiliul Europei. Aceste competențe cuprind o combinație de valori, atitudini, abilități, cunoștințe și înțelegere critică. La baza comunicării sustenabile se află formarea de abilități care integrează perfect aceste competențe.

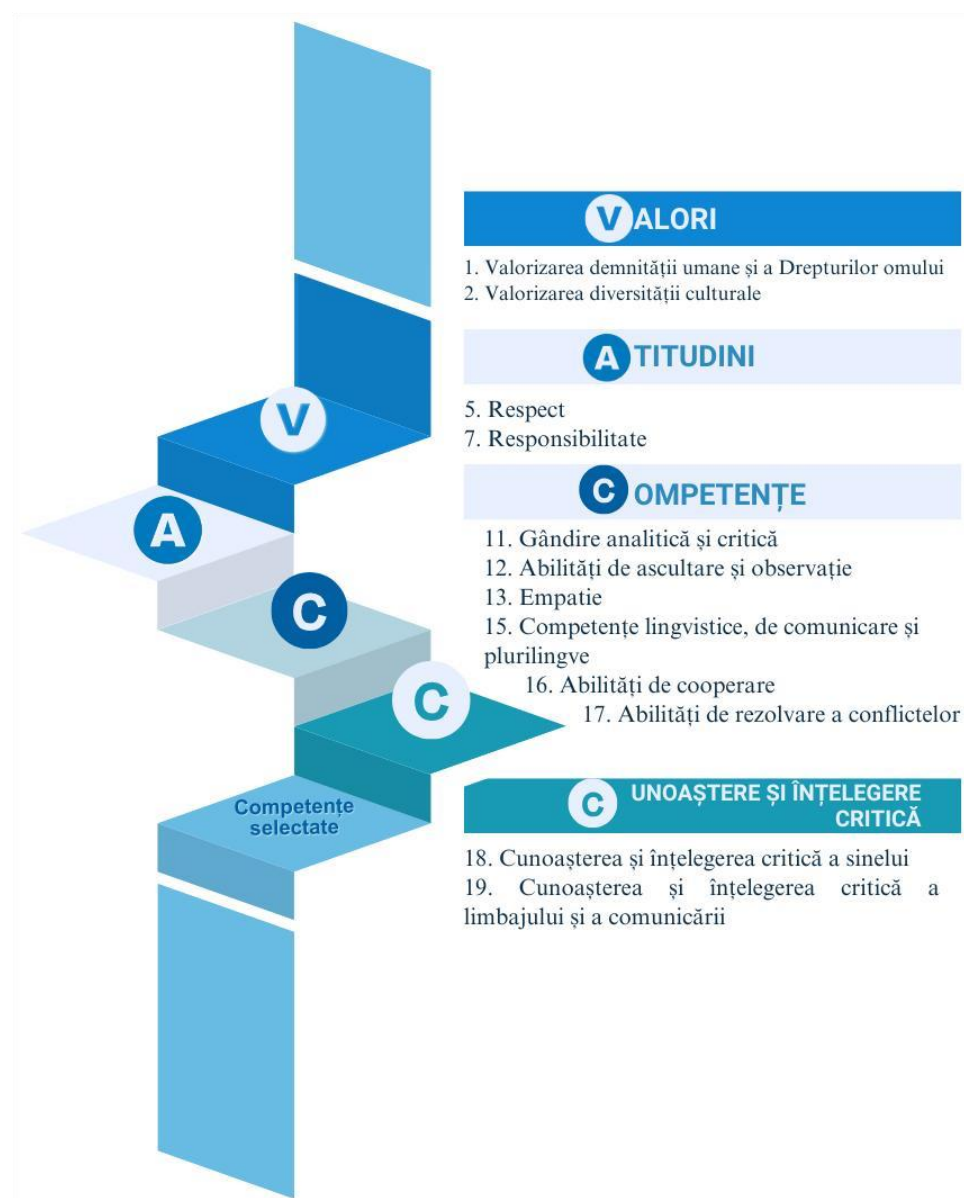

Figura 4. Competențe selectate din Cadrul de competențe pentru cultura democratică FCDC – TASC

În conformitate cu Cadrul european al competențelor digitale (Cadrul DigComp), programul nostru comun de formare pentru profesori din cadrul proiectului Erasmus+, TASC, are ca scop asigurarea unei abordări holistice a dezvoltării competențelor. Având în vedere natura inițiativei noastre, Academia Profesorilor pentru Comunicare sustenabilă, domeniul Comunicare și Colaborare a fost principalul nostru obiectiv în ceea ce privește competențele digitale.

Am selectat 10 competențe care sunt cele mai strâns legate de comunicarea sustenabilă.

Figura 5. Competențe digitale legate de comunicarea sustenabilă, selecție din [Cadrul DigComp](#).

În calitate de educatori care se angajează în acest program de formare cuprinzător, este esențial să subliniem importanța primordială a siguranței în mediile digitale. În calitate de cursanți, profesorii au jucat un rol dublu, atât de elevi, cât și de educatori, în acest peisaj educațional interconectat. Pe lângă stăpânirea elementelor tehnice ale competențelor digitale, era esențial să se instaureze un sentiment de responsabilitate și conștientizare cu privire la siguranța digitală. Fie că participau la întâlniri virtuale sincrone, fie la interacțiuni online asincrone, profesorii trebuiau să fie echipați cu strategii pentru a proteja informațiile personale, a recunoaște și a atenua riscurile online și a promova o cultură a respectului și a incluziunii în mediul digital. Prin evidențierea aspectelor legate de siguranța digitală, noi ne propunem să le oferim profesorilor posibilitatea de a naviga

cu încredere în peisajul digital, asigurând o experiență de învățare sigură și îmbogățitoare atât pentru educatori, cât și pentru elevi.

4 sfaturi privind siguranța digitală	1	Parole sigure	✓ Nu dezvăluiți niciodată parola nimănui. ✓ Folosiți parole puternice și unice pentru fiecare cont. ✓ Schimbați periodic parolele pentru a spori securitatea.
	2	Conștientizați atacurile de Phishing	✓ Fiți sceptici în privința e-mailurilor sau mesajelor neașteptate care vă solicită informații personale. ✓ Evitați să descărcați atașamente sau să dați clic pe linkuri provenite din surse necunoscute. ✓ Raportați orice comunicare suspectă.
	3	Protejați datele personale	✓ Evitați să publicați online date personale sensibile. Fiți precauți în privința informațiilor pe care le împărtășiți pe platformele online. ✓ Luați în considerare impactul pe care îl pot avea postările online asupra vieții personale și profesionale. ✓ Verificați periodic setările de confidențialitate pentru a controla accesul la datele personale.
	4	Protejați-vă împotriva hărțuirii online	✓ Nu practicați și nu tolerați niciodată hărțuirea online. ✓ Raportați imediat orice caz de hărțuire online. ✓ Promovați o comunitate online solidară și respectuoasă.

Figura 6. Sfaturi privind siguranța digitală

K16	Conștientizare cu privire la faptul că mediile online conțin tot felul de informații și conținut, inclusiv informații eronate și dezinformare, și că, chiar dacă un subiect este larg mediatizat, acest lucru nu înseamnă neapărat că este corect.
S48	Capabil să facă comunicare eficientă în mod asincron (nesimultan) folosind instrumente digitale (de exemplu, pentru raportare și informare, schimbul de idei, oferirea de feedback și sfaturi, programarea întâlnirilor, comunicarea etapelor importante)
A55	Capabil să adapteze o strategie de comunicare adecvată în funcție de situație și de instrumentul digital: strategii verbale (limbaj scris, limbaj oral), strategii nonverbale (limbajul corpului, expresiile faciale, tonul vocii), strategii vizuale (semne, pictograme, ilustrații) sau strategii mixte.
S59	Știe să partajeze și să prezinte informații de pe propriul dispozitiv (de exemplu, să afișeze grafice de pe un laptop) pentru a susține un mesaj transmis în cadrul unei sesiuni online în timp real (de exemplu, o videoconferință)
S77	Știe să interacționeze cu ceilalți prin intermediul tehnologiilor digitale în vederea dezvoltării durabile a societății (de exemplu, să creeze oportunități de acțiune comună între comunități, sectoare și regiuni cu interese diferite în ceea ce privește provocările legate de durabilitate), cu o conștientizare a potențialului tehnologiei atât în ceea ce privește incluziunea și participarea, cât și excluderea.
S85	Știe să utilizeze instrumentele digitale pentru a facilita și a îmbunătăți procesele de colaborare, de exemplu prin intermediul panourilor vizuale comune și al spațiilor de lucru digitale (de exemplu, Moodle, Miro, Google Docs/Slides...).
A103	Deschis și respectuos față de opiniile persoanelor de pe internet care au apartenențe culturale, medii de proveniență, credințe, valori, opinii sau circumstanțe personale diferite; deschis față de perspectivele celorlalți, chiar dacă acestea diferă de ale sale.
S109	Știe să adopte practici de informare și comunicare pentru a-și construi o identitate online pozitivă (de exemplu, prin adoptarea unor comportamente sănătoase, sigure și etice, precum evitarea stereotipurilor și a consumismului).
S124	Știe să creeze conținut digital pentru a-și susține propriile idei și opinii (de exemplu, forumuri online, editarea colaborativă a documentelor (Google Docs/Microsoft Office 365), prezentări virtuale, crearea de conținut (Canva) etc.)
K138	Știe că conținutul digital, bunurile și serviciile pot fi protejate de drepturile de proprietate intelectuală (DPI) (de exemplu, drepturile de autor, mărcile comerciale, desenele și modelele industriale, brevetele).
K237	Este conștient că implicarea în rezolvarea problemelor în mod colaborativ, fie online, fie în persoană, înseamnă că se poate beneficia de diversitatea cunoștințelor, perspectivelor și experiențelor celorlalți, ceea ce poate conduce la rezultate mai bune.

Figura 7. Competențe digitale integrate generale - Atitudini (A), Abilități (S) și cunoștințe (K)

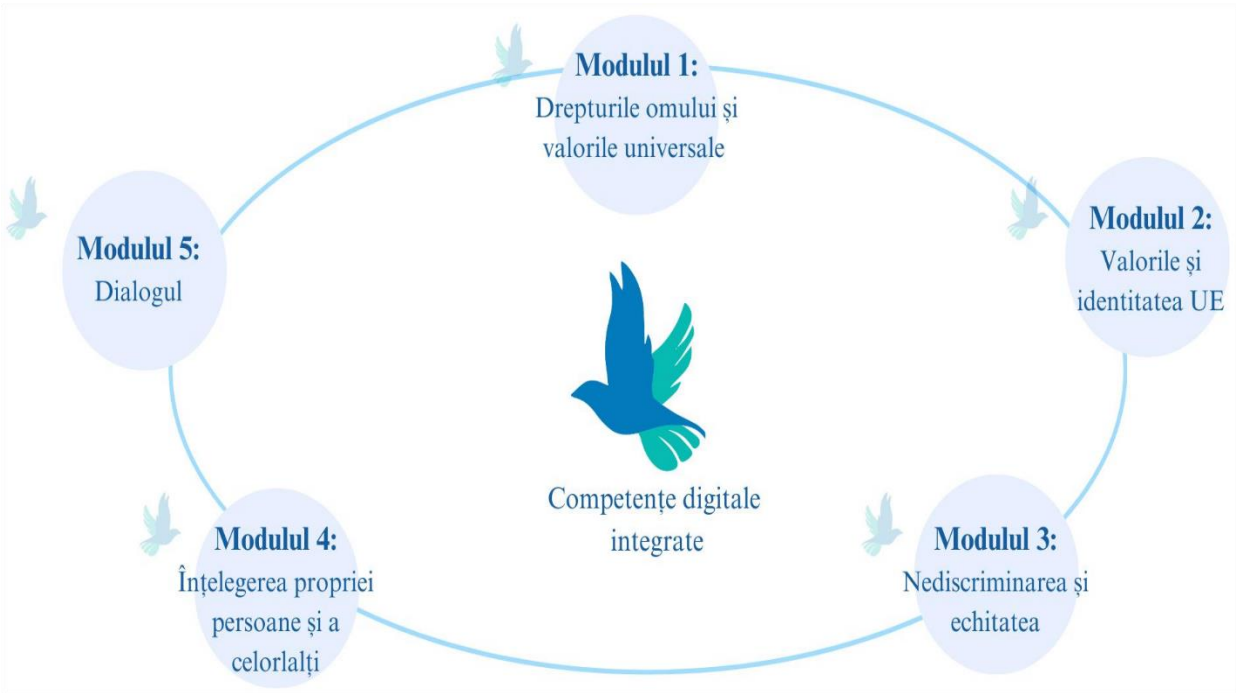

Figura 8. Cinci module - TASC

3. Module, niveluri și parcursuri de învățare

Module

Programul comun de formare al UE constă în 5 module care integrează în mod cuprinzător conceptele comunicării sustenabile cu 11 competențe selectate din Cadrul de competențe pentru cultura democratică și 10 competențe din Cadrul DigComp. Drept urmare, programul este acreditat cu 20 de credite ECTS.

Modulele constituie coloana vertebrală a programului nostru de formare și a setului de instrumente pentru profesori care îl însoțește, care include 45 de instrumente concepute pentru a fi utilizate în mod independent de către educatori. Aceste instrumente ghidează profesorii să se dezvolte la propriul nivel în domeniul Comunicării sustenabile.

Cele 5 module sunt Drepturile omului și valorile universale (1), Valorile și Identitatea UE (2), Nediscriminarea și Echitatea (3), Înțelegerea propriei persoane și a celorlalți (4) și Dialogul (5). Fiecare modul conține competențe digitale integrate.

Modulul 1	Drepturile omului și valorile universale	Valori universale și fundamentale Advocare și punerea în aplicare a drepturilor omului Drepturile omului în Era digitală
Modulul 2	Valorile și Identitatea UE	Identitate Valorile UE Identitatea și valorile profesorilor europeni
Modulul 3	Nediscriminarea și echitatea	Respectul pentru diversitate Calea către nediscriminare Obținerea consensului într-un grup divers
Modulul 4	Înțelegerea propriei persoane și a celorlalți	Înțelegerea propriei persoane Înțelegerea celorlalți Înțelegerea relaționării cu ceilalți
Modulul 5	Dialogul	Abilități de dialog empatic Abilități de rezolvare a problemelor și a conflictelor Abilități de cooperare

Figura 9. Cele cinci module și conceptele cheie

Concepte cheie

Aceste module au fost concepute pentru a oferi competențe și cunoștințe esențiale în diverse domenii tematice, punând accentul pe practicile de comunicare sustenabilă. Am luat în considerare următoarele concepte cheie (a se vedea figura 9).

Niveluri și credite ECTS

Modulele au fost distribuite strategic pe parcursul diferitelor etape ale programului pentru a spori dezvoltarea profesională a profesorilor în domeniul comunicării sustenabile.

Volumul de muncă al cursanților din cele cinci module crește progresiv pe măsură ce programul avansează. Dezvoltarea fiecărui modul a urmat o abordare secvențială adaptată nevoilor specifice ale comunicării sustenabile.

Programul comun de formare al UE a fost structurat în trei părți:

- comunicare sustenabilă nivel inițial (Nivelul A)
- nivel continuu pentru comunicare sustenabilă (Nivelul B)
- nivel profesional de comunicare sustenabilă (Nivelul C).

Aceste trei părți au în total 20 de credite ECTS:

- Nivelul A reprezintă 6 credite ECTS
- Nivelul B pentru 6 credite ECTS
- Nivelul C pentru 8 ECTS.

Un ECTS reprezintă 20-25 de ore de muncă.

Parcursuri de învățare

Fiecare nivel oferă un parcurs de învățare fizic (față în față), mixt și virtual. Întâlnirile fizice se desfășoară la trei dintre instituțiile noastre partenere TASC.

Am definit parcursurile noastre de învățare după cum urmează.

■ **Parcursul de învățare fizică față în față.**

Toate activitățile sunt susținute de un formator de profesori din UE într-un mediu fizic față în față.

■ **Parcursul de învățare mixtă.**

Aceasta este o combinație de activități virtuale și activități fizice față în

față. O activitate națională FTF este susținută de un formator național de profesori.

O activitate sincronă a UE (în grupuri online din UE) este susținută de un formator de profesori din UE

O activitate asincronă (individuală online) este o activitate destinată cursantului, care poate să o urmeze sau să o testeze în propriul mediu școlar.

■ **Parcursul de învățare virtuală.**

O activitate sincronă la nivelul UE (în grupuri de 2 sau 3 persoane online) este organizată online de către cursant însuși. Această activitate este concepută pentru cursant.

O activitate asincronă (individuală online) este o activitate destinată cursantului, care poate fi realizată sau testată în mediul școlar propriu.

Figura 10. Prezentare generală Niveluri, ECTS și parcursuri de învățare – TASC

Fiecare dintre cele trei clase include componente din cele cinci module: Drepturile omului și valorile universale (1), Valorile și Identitatea UE (2), Nediscriminarea și Echitatea (3), Înțelegerea propriei persoane și a celorlalți (4) și Dialogul (5). Fiecare modul este conceput pentru a integra competențe digitale adaptate cerințelor parcursului de învățare fizic, mixt sau virtual.

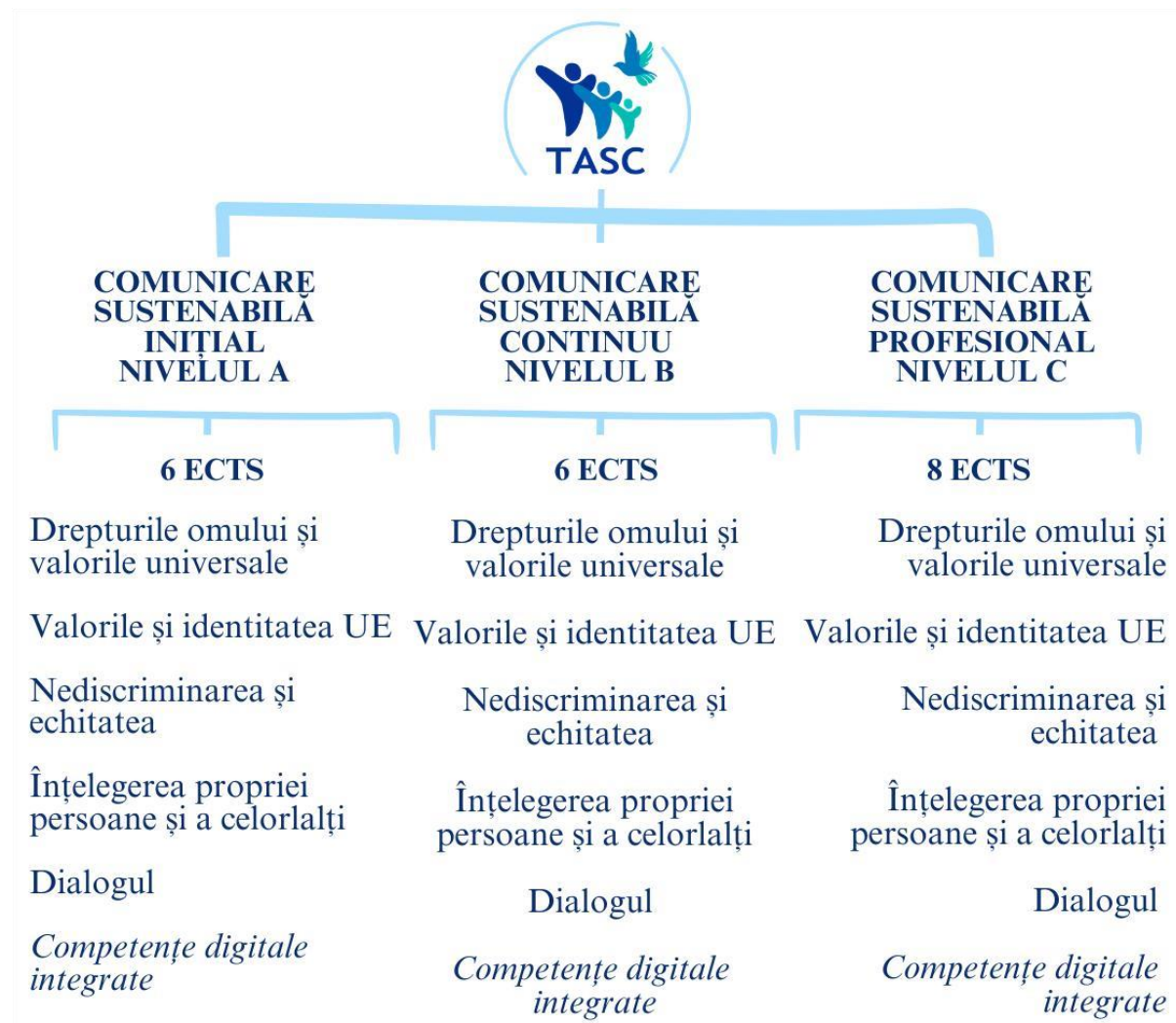

Figura 11. Diagrama vizuală – TASC

4. Obiective de învățare și rezultate ale învățării

În această secțiune, vom explora structura organizațională a TASC în ceea ce privește modulele și nivelurile sale.

Pentru fiecare modul selectat în cadrul domeniului nostru transnațional, am identificat cu atenție trei obiective de învățare. Aceste obiective integrează taxonomia lui Bloom, progresând de la cunoaștere și înțelegere la aplicare, analiză, sinteză și evaluare. (Anexa 1)

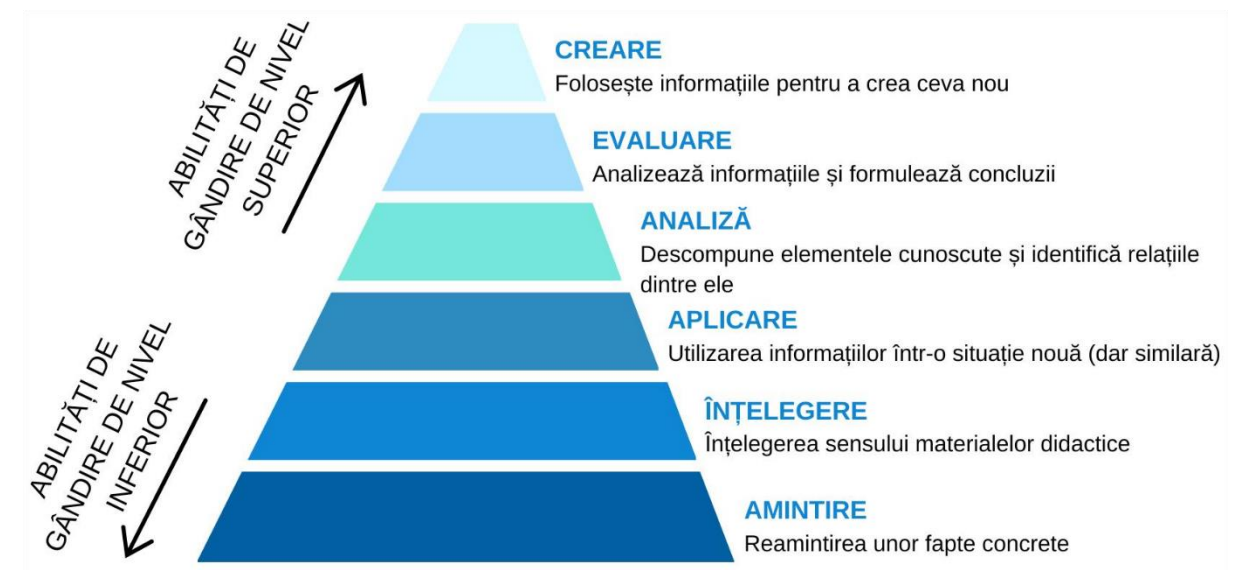

Figura 12. Taxonomia lui Bloom – Domeniul cognitiv – TASC

Rezultatele învățării, legate de comunicarea sustenabilă, cuprind o serie de cunoștințe, abilități și atitudini. Fiecare rezultat al învățării a fost elaborat meticulos pentru a le oferi educatorilor cunoștințele și abilitățile necesare pentru a naviga și a contribui în mod semnificativ la inițiativele de comunicare sustenabilă. (Anexele 2 și 3)

5. Trei niveluri, trei micro-certificate UE

Micro-credențialele sunt o abordare educațională inovatoare care câștigă teren în Uniunea Europeană. Acestea certifică abilități și competențe specifice prin cursuri scurte și concentrate, oferind o alternativă flexibilă la programele tradiționale de studii universitare. Elementele standard ale UE sunt incluse. Pentru mai multe informații, consultați: [Broșura „O abordare europeană a micro-credențialelor”](#)

Prin reducerea decalajului dintre educația formală și nevoile pieței, micro-credențialele UE sunt esențiale pentru crearea unui ecosistem educațional dinamic și receptiv, asigurând că indivizii pot răspunde cerințelor în continuă evoluție ale pieței muncii.

Formarea a fost organizată în trei niveluri (trei micro-certificate)

1. La finalul **nivelului inițial de comunicare sustenabilă (Nivelul A)**, profesorul a obținut o **micro-credențială UE**, care certifică un certificat parțial de competențe de 6 ECTS.
2. După obținerea primului certificat, **profesorul a putut trece la nivelul continuu de comunicare sustenabilă (Nivelul B)**, care atesta că a obținut o **micro-credențială UE** (6 ECTS).
3. În cele din urmă, profesorii care s-au dedicat finalizării formării au accesat **nivelul profesional de comunicare sustenabilă (nivelul C)**, unde au fost certificați cu 8 ECTS și **au putut obține un certificat profesional cu o micro-credențială UE**.
6.

Comunicare Sustenabilă		NIVEL (A)	NIVEL (B)	NIVEL (C)
1	Identificarea cursantului	Formarea inițială și continuă a cadrelor didactice (vârsta elevilor: între 5 și 15 ani)		
2	Nivel	Inițial	Continuu	Profesional
3	Limba	engleză		
4	Numărul de locuri	42 (câte 6 persoane din fiecare țară)		
5	Durată	La fiecare 3 săptămâni, pe o perioadă de 3 luni	La fiecare 3 săptămâni, pe o perioadă de 3 luni	La fiecare 4 săptămâni, pe o perioadă de 3 luni
6	Data de începere	20/05/2025	01/10/2025	05/01/2026
	Data de încheiere	30/09/2025	06/12/2025	13/03/2026
7	Cerințe	Nivelul de engleză: B2 / Scrisoare de motivație / Implicare și angajament pe termen lung		
8	Parcurs de învățare	2 ECTS Fizic 2 ECTS Mixt 2 ECTS Virtual	2 ECTS Virtual 2 ECTS Mixt 2 ECTS Fizic	2 ECTS Virtual 4 ECTS Mixt 2 ECTS Fizic
9	Țara (țările)/regiunea (regiunile) emitentului	Țările membre ale consorțiului și beneficiarilor		
10	Organism(e) de certificare	Academia UE pentru profesori TASC		
11	Volumul de muncă necesar pentru atingerea rezultatelor învățării	150 ore 6 ECTS	150 ore 6 ECTS	200 ore 8 ECTS

Figura 13. Prezentare generală a Programului european comun de formare TASC

Evaluare și certificare

În această secțiune, descriem modul în care a funcționat procesul de evaluare și certificare în cadrul TASC. Rezultatele învățării pentru micro-credențiale au fost evaluate în conformitate cu standarde transparente. Au existat trei evaluări finale integrate pentru fiecare clasă. Aceste sarcini erau legate de module.

Programul UE comun de formare	Nivelul A (6 ECTS)	Nivelul B (6 ECTS)	Nivelul C (8 ECTS)
Numărul de evaluări	3	3	4
Criterii de evaluare (Scala de notare)	A to F	A to F	A to F
Numărul de lucrări notate	3	3	4
Termenul limită pentru predarea temelor	25 / 10 / 2025	06 / 12 / 2025	13 / 03 / 2026

Figura 14. Sarcini TASC legate de note

Pentru a asigura obiectivitatea, fiabilitatea și validitatea procesului de evaluare, metodele și instrumentele de evaluare pentru modulele de formare au fost adaptate la natura diferitelor tipuri de rezultate ale învățării care urmau să fie verificate.

Personalul didactic al diferiților parteneri ai consorțiului a documentat rezultatele obținute de cursanți în cadrul diverselor instrumente de evaluare aplicate.

7. Calendarul pilotării și al cercetării impactului programului UE comun de formare

Calendarul pilotării și cercetării impactului programului comun de formare al UE TASC a fost organizat după cum urmează (a se vedea figura 15).

TIMP	Parcurs de învățare Nivel / Credite	LOC
1săpt. 20-24/05/2025 Zile de călătorie 19/05 & 25/05	Lansarea oficială Fizic Nivelul A / 2 ECTS	Murcia (Spania)
28/05/2025 02-03-04/06/2025	Săptămâna mixtă (BIP) Nivelul A / 2 ECTS	Acasă și la școală Într-o instituție din țara ta 28 mai – Ziua întâlnirii fizice NAT 4 iunie – Ziua întâlnirii virtuale UE
1 lună septembrie 2025	Perioada virtuală Nivelul A / 2 ECTS	Acasă și la școală
1 lună octombrie 2025	Perioada virtuală Nivelul B / 2 ECTS	Acasă și la școală
12-13-14/11/2025 17-18/11/2025	Săptămâna mixtă (BIP) Nivelul B / 2 ECTS	Acasă și la școală Într-o instituție din țara ta 12 nov. - Ziua întâlnirii virtuale UE 18 nov. - Ziua întâlnirii fizice NAT (pentru PT ALMA – altă zi)
1 săpt. 2-6/12/2025 Zile de călătorie 1/12/25 & 7/12/25	Fizic Nivelul B / 2 ECTS	Lisabona (Portugalia)
1,5 luni ianuarie până în 13 februarie 2026	Perioada virtuală Nivelul C / 4 ECTS	Acasă și la școală
23-27/02/2026	Săptămâna mixtă (BIP) Nivelul C / 2 ECTS	Acasă și la școală Într-o instituție din țara ta 23 feb. – Ziua întâlnirii fizice NAT 27 feb. – Ziua întâlnirii virtuale UE
1 săpt. 9-13/03/2026 Zile de călătorie 08/03/26 & 14/03/26	Fizic Nivelul C / 2 ECTS	Izmir (Turcia)

Figura 15. Calendarul pentru pilotarea și cercetarea impactului
programului comun de formare al UE – TASC

Linii directoare didactice

Pe lângă materialele teoretice și de formare privind comunicarea sustenabilă, am dorit să ne concentrăm pe un mediu de învățare sigur, metode de predare, gruparea cursanților, auto-studiu și instrumente IT.

1. Mediu de învățare sigur

Este esențial ca activitățile să se desfășoare într-un mediu sigur din punct de vedere emoțional, deoarece discuțiile despre diferite competențe pot atinge experiențe sensibile sau, dacă direcția discuției este provocatoare, pot încuraja atitudini defensive. Un mediu de colaborare creează o atmosferă în sala de clasă care încurajează dialogul deschis, respectul reciproc și empatia.

Prin urmare, vă recomandăm să conveniți asupra unor reguli comune pentru activitatea grupului înainte de a începe activitățile. Aceste acorduri nu numai că au creat un mediu mai sigur pentru o muncă constructivă, ci ne-au permis, de asemenea, să fim prezenți în „aici și acum” și să lucrăm în practică cu valori precum respectul pentru opinii, acceptarea diversității, luarea deciziilor în mod democratic, toleranța, respectul pentru consens.

Sensibilitatea culturală promovează respectul pentru diferite culturi și perspective, evidențiind modul în care valorile universale transcend diferențele culturale.

2. Metode de predare

- **Învățare semnificativă** – procesul de dobândire a cunoștințelor și înțelegerii într-un mod care conectează informațiile noi cu cunoștințele și experiențele existente, creând astfel o înțelegere mai profundă și mai durabilă.
- **Reflecție continuă:** a reflecta asupra învățării și aplicării acesteia în viața lor, consolidând relevanța și importanța competențelor legate de module. Accentul pus pe gândirea critică încurajează cursanții să analizeze critic problemele la nivel personal, interpersonal și de mediu.
- **Metoda socratică** - Numită după filosoful Socrate, această metodă implică punerea de întrebări provocatoare pentru a stimula gândirea critică și a încuraja cursanții să exploreze ideile în mod independent. (<https://www.youtube.com/watch?v=USo7V6kwfEk>)
- **Învățarea prin colaborare** - Cursanții lucrează împreună în grupuri pentru a rezolva probleme, finaliza proiecte sau discuta concepte. Această metodă promovează munca în echipă, comunicarea, competențele și învățarea reciprocă

- **Învățarea interactivă:** participarea la activități precum jocuri de rol, dezbateri și discuții de grup pentru a ajuta la internalizarea principiilor drepturilor omului și la aplicarea acestora în diverse scenarii.

- **Exemple din lumea reală:** se încorporează evenimente actuale și cazuri istorice pentru a ilustra importanța drepturilor omului și consecințele încălcării acestora.

- **Exerciții experiențiale** - formatorul împărtășește și invită cursanții să pornească de la propriile experiențe (personale și profesionale) legate de sala de clasă, precum și de colaborarea cu părinții, colegii, îngrijitorii sau persoanele care le oferă sprijin și alte părți interesate.

- **Învățarea bazată pe probleme (PBL)** - Cursanții învață prin rezolvarea problemelor din lumea reală sau din studiile de caz. Ei cercetează problema, analizează datele și dezvoltă soluții, ceea ce stimulează gândirea critică și abilitățile de rezolvare a problemelor.

- **Modelarea** - Formatorul modelează abilitățile pe care modulul le vizează. Prin modelarea acestor abilități în timpul formării, formatorul oferă un exemplu viu pe care cursanții îl pot urma. Împărtășirea în timp real a conștientizării și a perspectivelor cu cursanții îmbunătățește conexiunea și demonstrează umanitate, creând un mediu de învățare puternic. Această abordare nu numai că favorizează un sentiment mai profund de conexiune, ci promovează și învățarea profundă și internalizarea abilităților predate.

- **Concentrarea** - În diferite module, formatorul se implică pe deplin alături de cursanți, conectându-se din inimă cu atenție neîmpărțită, curiozitate proaspătă și ascultare activă. Exercițiile fizice sunt integrate pentru a spori conștiința de sine, punând accentul pe prezența în moment, concentrându-se pe respirație și postură. Aceste practici ajută cursanții să-și aprofundeze înțelegerea propriilor sentimente și experiențe, promovând introspecția personală și conectarea cu sine.

▶ Clasa inversată - Cursanții învață materiale noi prin prelegeri online sau lecturi la domiciliu, în ritm propriu, în timp ce timpul de curs este utilizat pentru discuții, activități și aplicarea cunoștințelor. (<https://www.youtube.com/watch?v=qaLeIQM1Hz0&t=64s>)

▶ Pentru a aprofunda înțelegerea de sine, cursanții puteau participa la activități individual sau în grupuri mici de 2-5 membri, fie în sala de clasă, fie în cadrul unei întâlniri. Exercițiile virtuale au fost concepute pentru a se concentra pe sarcini de „o pagină” care pot fi realizate în mediul școlar propriu și asupra cărora se poate reflecta. Aceste exerciții au utilizat diverse mijloace media, inclusiv videoclipuri din mediul școlar, activități de conștientizare a corpului, fragmente din filme, desene animate, imagini, citate și diverse forme de artă, precum muzica, teatrul, dansul pe scaune și arta vizuală.

Fiecare activitate avea ca scop îmbunătățirea auto-reflecției și a înțelegerii personale, favorizând o înțelegere mai profundă a sentimentelor și experiențelor proprii

▶ Reflecția este o parte esențială a formării, completată de practica (online) în grupuri mici. Acest proces de învățare a fost susținut de un jurnal sau un portofoliu axat pe următoarele domenii:

- Dialoguri reflexive privind abilitățile.
- Exerciții de reflecție și jocuri de rol bazate pe experiențele cotidiene și pe experiențele didactice, încurajând încercarea, eroarea și reîncercarea pentru a aprofunda înțelegerea de sine.
- Activități de autoevaluare și conștientizare menite să favorizeze dezvoltarea personală și profesională.
- Formare de conștientizare care implică reflecție și meta-reflecție, atât ghidată, cât și autodirijată.
- Lucru independent asupra conținutului, cu cititori și broșuri furnizate pentru a sprijini temele și învățarea asincronă.

4. Instrumente IT

Instrumentele IT, precum seminariile web și platformele de videoconferință, pot fi utilizate ca oportunități pentru experiențe de învățare sincrone și asincrone. A fost esențial să se permită profesorilor să participe la discuții de colaborare cu colegi și experți din medii de diversitate și din diferite țări ale UE. De asemenea, materialele digitale vizuale (prezentări, infografice, videoclipuri) au constituit un complement important al materialelor didactice, în special pentru cursanții înclinați să învețe mai eficient din informații vizuale.

Au fost utilizate numeroase instrumente, precum Moodle, Padlet, ChatGPT/Gemini, Gamma/Canva/ PowerPoint/Prezi etc.

Setul de instrumente pentru dezvoltarea personală și profesională a cadrelor didactice

1. Ce, de ce și cum?

În plus față de Manualul de formare a profesorilor, care ajută formatorii de profesori să formeze profesori în domeniul comunicării sustenabile, Consorțiul a dezvoltat setul de instrumente pentru profesori pentru dezvoltarea personală și profesională a profesorilor în domeniul comunicării sustenabile.

Iată un rezumat al setului de instrumente pentru profesori.

Setul de instrumente pentru profesori este un ansamblu de exerciții, tehnici, strategii și procese concepute pentru a consolida capacitatea unui profesor de a răspunde în mod eficient la diferite provocări. Acestea se concentrează pe dezvoltarea personală, dezvoltarea profesională și promovarea comunicării constructive. Prin practicarea și stăpânirea acestor instrumente, educatorii pot dezvolta abilități și comportamente adaptative care nu numai că îmbunătățesc predarea, ci se și aliniază obiectivelor și valorilor lor unice, validând individualitatea și respectul pentru profesia lor.

Setul de **instrumente pentru profesori** (TTK) este o **colecție de instrumente pentru profesori**, reprezentând un set de instrumente, resurse și activități de sprijin pentru învățarea, exersarea și aplicarea competențelor relevante pentru comunicarea sustenabilă în practicile lor profesionale.

Instrumentele TTK completează și „oglesc” Manualul formatorului de profesori (în ceea ce privește conceptele-cheie ale modulelor, obiectivele și rezultatele învățării). Instrumentele promovează și sprijină practicarea și îmbunătățirea competențelor relevante pentru comunicarea sustenabilă, prin auto-reflecție, introspecție și practică sistematică.

Bazat pe principiile comunicării sustenabile dezvoltate în cadrul proiectului TASC, acesta are ca scop:

- Furnizarea de instrumente și strategii concrete pentru promovarea dialogului non-violent, intercultural și restaurativ în mediile educaționale.
- Sprijinirea profesorilor în dezvoltarea propriilor competențe de comunicare sustenabilă.
- Oferirea de îndrumări practice pentru promovarea incluziunii, gestionarea constructivă a conflictelor și cultivarea valorilor democratice în sala de clasă și în comunitatea școlară mai largă.
- Facilitează procesele de învățare reflexivă și experiențială pentru dezvoltarea profesională continuă.

Setul de instrumente pentru profesori se bazează pe cadre teoretice cheie în domeniul comunicării, educației și schimbării sociale, inclusiv comunicarea sustenabilă, comunicarea non-violentă, comunicare interculturală, practicile restaurative, constructivismul social și învățarea transformativă.

Instrumentele sprijină și îmbunătățesc competențele profesorilor de a acționa eficient în situații specifice (de exemplu, organizarea zilnică a clasei, interacțiunile cu colegii, elevii sau părinții, situații conflictuale, acțiuni de discriminare, probleme de comunicare etc.).

Aceste instrumente ajută profesorii să-și îmbunătățească reacțiile la cele mai frecvente situații disfuncționale sau conflictuale care se manifestă în școală, abordând și rezolvând comportamentele perturbatoare, comportamentele sfidătoare și opozante și interacțiunile agresive, îmbunătățind empatia, reducând gândirea nediscriminatorie și prejudicioasă și îmbunătățind abilitățile de comunicare sau abordând în mod eficient manifestările generate de stres și Sindromul de epuizare.

Aceste instrumente nu se aplică problemelor cu niveluri ridicate de gravitate, cazuri în care se recomandă sprijin și măsuri profesionale, cum ar fi mentoratul între colegi, sprijinul de grup, consilierea și psihoterapia, care trebuie să însoțească aceste instrumente.

Componentele de bază ale setului de instrumente pentru profesori constau în:

Tehnici autoaplicate (metode de îmbunătățire a conștiinței desine, de reglare emoțională și de dezvoltare a unei mentalități de creștere);

Strategii autodirijate (cadre pas cu pas pentru atingerea obiectivelor personale și profesionale);

Procese pas cu pas (linii directoare clare și aplicabile pentru abordarea provocărilor specifice).

2. Prezentare generală a celor 45 de instrumente testate pentru fiecare nivel

Figurile 16, 17 și 18 prezintă o listă a instrumentelor testate în prezent de Comunitatea de practică. Mai multe informații despre asigurarea calității puteți găsi la secțiunea „Asigurarea calității”.

Modulul 1 Drepturile omului și valorile universale	Instrumentul 1 „Creșterea gradului de conștientizare”	Instrumentul 2 „Hărțuirea digitală și intimidarea cibernetică”	Instrumentul 3 „Rezolvarea colaborativă a problemelor”
Modulul 2 Valorile și identitatea UE	Instrumentul 4 „Ce știu despre valorile și identitatea europeană?”	Instrumentul 5 „(In)egalitatea în școli”	Instrumentul 6 „Factori ai diversității culturale”
Modulul 3 Nediscriminarea și echitatea	Instrumentul 7 „Mecanisme și surse ale discriminării, prejudecăților și stigmatizării”	Instrumentul 8 „Calea nediscriminării și prejudecățile sociale”	Instrumentul 9 „Consensul ~ Să găsim cea mai bună soluție!”
Modulul 4 Înțelegerea propriei persoane și a celorlalți	Instrumentul 10 „Cartografierea emoțiilor și autoportretul”	Instrumentul 11 „Lentila empatiei”	Instrumentul 12 „Alege varianta mai clară!”
Modulul 5 Dialogul	Instrumentul 13 „Cum ascult?”	Instrumentul 14 „Eu și peștele meu cutie”	Instrumentul 15 „Cercul meu proactiv: pas cu pas”

Figura 16. Setul de instrumente pentru profesori – Nivelul A – prezentare generală a instrumentelor 1-15

Modulul 1 Drepturile omului și valorile universale	Instrumentul 16 „Arborele dorințelor motivaționale”	Instrumentul 17 „Cartografierea empatiei”	Instrumentul 18 „Metoda Walt Disney”
Modulul 2 Valorile și identitatea UE	Instrumentul 19 „Profesorul democratic în clasă”	Instrumentul 20 „Provocări și oportunități legate de incluziune”	Instrumentul 21 „Proiectare universală în învățare (UDL) sau educație tradițională?”
Modulul 3 Nediscriminarea și echitatea	Instrumentul 22 „Impactul discriminării, prejudecăților și stigmatizării asupra proceselor sau contextelor educaționale”	Instrumentul 23 „Analiză și sprijin pentru diversitatea de gen ”	Instrumentul 24 „Consensul ~ Să ascultăm!”
Modulul 4 Înțelegerea propriei persoane și a celorlalți	Instrumentul 25 „Reformularea perspectivelor prin empatie”	Instrumentul 26 „Explorarea mentalităților culturale”	Instrumentul 27 „Cartografierea empatiei fundamentate”
Modulul 5 Dialogul	Instrumentul 28 „Mențineți dialogul”	Instrumentul 29 „Cele șase pălării gânditoare pentru stabilirea limitelor”	Instrumentul 30 „Modelul de luare a deciziilor bazat pe consimțământ (CDMM)”

Figura 17. Setul de instrumente pentru profesori – Nivelul B – prezentare generală a instrumentelor 16-30

Modulul 1 Drepturile omului și valorile universale	Instrumentul 31 „Protocolul RESET”	Instrumentul 32 „Cele cinci perspective ale incluziunii”	Instrumentul 33 „Harta dialogului digital”
Modulul 2 Valorile și identitatea UE	Instrumentul 34 „Conflicte de identitate în sala de clasă”	Instrumentul 35 „Asigurarea unui proces de predare incluziv folosind cele patru perspective ale lui Brookfield”	Instrumentul 36 „Lista de verificare a incluziunii”
Modulul 3 Nediscriminarea și echitatea	Instrumentul 37 „Diferențele dintre egalitate și echitate în contextul educațional”	Instrumentul 38 „Etapile gândirii critice și criteriile surselor fiabile”	Instrumentul 39 „Tehnica grupului nominal”
Modulul 4 Înțelegerea propriei persoane și a celorlalți	Instrumentul 40 „Ce se întâmplă dacă mă răzgândesc?”	Instrumentul 41 „Relaționează și reflectează: Cum mă comport în relațiile mele?”	Instrumentul 42 „Harta posturii relaționale”
Modulul 5 Dialogul	Instrumentul 43 „Busola cooperării”	Instrumentul 44 „Arta de a pune întrebări”	Instrumentul 45 „O abordare în trei pași pentru oferirea de feedback”

Figura 18. Setul de instrumente pentru profesori – Nivelul C – prezentare generală a instrumentelor 31-45

MOODLE ca mediu de E-LEARNING

1. Introducere

În cadrul proiectului TASC, Moodle funcționează ca principalul mediu de e-learning în care sunt disponibile toate activitățile de învățare extinse, atașamentele și resursele de sprijin. Acesta servește atât ca instrument de lucru digital pentru formatori, cât și ca spațiu de învățare structurat pentru cursanți. Moodle oferă acces la conținut detaliat, inclusiv exerciții practice, lecturi de fond și materiale multimedia, permițând utilizatorilor să se implice mai profund în fiecare subiect. Conceput pentru a sprijini progresul pas cu pas pe diferite niveluri, Moodle ghidează cursanții prin procesul de învățare într-un mod coerent și accesibil.

Pe de altă parte, acest Manual pentru formatori oferă o prezentare generală succintă a activităților care corespund fiecărui rezultat specific al învățării. Acesta nu are scopul de a înlocui Moodle sau de a fi utilizat ca ghid independent pentru predare. În schimb, acest TTM prezintă o referință de nivel înalt – un rezumat „pe scurt” – conceput pentru a vă ajuta pe voi, formatorii, să înțelegeți rapid structura și scopul fiecărui modul și al fiecărei activități. Este deosebit de util în scopuri de orientare și planificare, îndrumându-vă, în calitate de formatori, către materialele relevante aprofundate și conținutul extins găzduit pe Moodle.

Împreună, TTM și Moodle oferă o abordare complementară: TTM oferă claritate, structură și o înțelegere rapidă a rezultatelor dorite, în timp ce Moodle oferă toate resursele necesare pentru a implementa activitățile în mod eficient și pentru a sprijini implicarea semnificativă a cursanților.

Link către platforma Moodle: <https://merakiprojectes.com/moodle/login/index.php?lang=en>

2. Structura și secțiunile platformei Moodle

Structura platformei Moodle

Pentru a facilita utilizarea și claritatea, Moodle este împărțit în secțiuni structurate în funcție de parcursul de învățare și tipul de activitate. Mai jos găsiți un ghid complet care vă va ajuta, în calitate de formatori, să navigați și să utilizați Moodle în mod eficient.

Secțiunile Moodle

1. Introducere

- Bine ați venit la programul general de formare TASC

2. NIVELUL A

- Forum pentru anunțuri și întrebări generale despre curs
- Linkuri pentru întâlniri sincrone
- Introducere în Nivelul A
- Informare pentru formatorii comunității
- Sarcini preliminare (document cu 1 activitate per modul și un șablon de răspuns pe care cursanții trebuie să îl completeze) Cursanții pot încărca direct răspunsurile lor în acest spațiu.

3. Parcursuri de învățare

Fiecare parcurs de învățare conține module și activități organizate în mod clar:

Parcurs de învățare față în față

- Fișiere PDF cu activități pentru formatori (planuri de lecție pentru fiecare activitate)
- Anexe utilizate în activități (atât pentru formatori, cât și pentru cursanți)
- Prezentări utilizate în timpul sesiunilor față în față (atât pentru formatori, cât și pentru cursanți)

Parcurs de învățare mixt

- Activități față în față: Activități și atașamente pentru formatori și cursanți
- Activități sincron la nivelul UE: Activități care necesită coordonare în timp real (de exemplu, întâlniri online)
- Activități asincron: Fiecare modul are o sală de clasă dedicată, cu o serie de activități secvențiale

Parcurs de învățare virtuală

- Accesibilă odată ce parcursul de învățare mixt este finalizat
- Fiecare modul include:
 - Activități sincron: Lucru în grup care necesită coordonare între cursanți
 - Activități asincron: sarcini individuale realizate în mod independent

4. Anexe

- O bibliotecă centrală în care toate atașamentele activităților sunt compilate pe parcursul de învățare și modul
- Toate fișierele sunt, de asemenea, încorporate direct în activitatea corespunzătoare

5. Setul de instrumente pentru profesori

- Include primele 15 instrumente utilizate în timpul Nivelului A

6. Solicitare de feedback (în Nivelul A)

- După finalizarea celor 3 parcursuri de învățare, cursanții pot solicita feedback pentru o singură sarcină per modul înainte de evaluarea finală. Deoarece în nivelurile B și C vor fi mai puține sarcini, nu va fi necesară solicitarea de feedback, deoarece acesta va fi furnizat direct pe sarcină.

7. Evaluare

- Trei evaluări formale:
 - Una pentru modulele 1 și 2
 - Una pentru modulul 3
 - Una pentru modulele 4 și 5

3. Tipuri de activități și reguli de finalizare

Există trei tipuri principale de activități utilizate în cadrul modulelor:

1. Activități de dezvoltare personală care nu necesită încărcarea sau partajarea pe Moodle.
2. Interacțiune (forum) Activități care necesită discuții, schimb de informații și feedback între colegi prin intermediul postărilor pe forum.
3. Activități de evaluare a progresului care necesită trimiterea sarcinilor prin Moodle.

În partea de sus a fiecărei activități există o etichetă care indică tipul de activitate, pentru a facilita claritatea pentru cursanți. Sarcinile și linkurile către forum sunt încorporate în activitățile relevante. În viziunea formatorului, acestea sunt vizibile și în meniul principal de conținut. Cursanții le accesează numai prin intermediul activităților corespunzătoare, pentru a menține concentrarea și claritatea.

Reguli de finalizare

- Toate cele cinci module sunt accesibile în același timp.
- În cadrul fiecărui modul, cursanții trebuie să finalizeze activitățile în ordine.
- Exemplu: În Modulul 1, Activitatea 3 nu poate fi accesată până când Activitățile 1 și 2 nu sunt finalizate.
- Un modul este considerat finalizat numai atunci când toate activitățile sale sunt finalizate, inclusiv temele și participarea la forum.

4. Structura unui nivel

Nivelul A

- Ordinea parcursurilor de învățare: Față în față fizic → Mixt → Virtual → Evaluare
- Teme multiple
- Solicitare de feedback către formator (una per modul)

Nivelul B

- Ordine: Virtual → Mixt → Față în față → Evaluare
- O sarcină pe modul în timpul cursului, cu feedback oferit de formatori.

Nivelul C

- Ordine: Virtual → Mixt → Față în față → Evaluare
- O sarcină per modul cu feedback oferit de formatori pentru M1, M2 și M3.
- Două sarcini pe modul, cu feedback oferit de formatori pentru M4 și M5 (datorită volumului mai mare de credite ECTS și conținut)

5. Moodle pentru formatorii de profesori

Când sunteți adăugat ca formator în Moodle, veți primi un e-mail cu numele de utilizator, o parolă temporară și linkul de acces la Moodle. La prima conectare, vi se va solicita să schimbați parola din motive de securitate. Vă recomandăm să încărcați o fotografie de profil pentru a vă personaliza contul.

În cadrul Moodle, există o secțiune dedicată care conține tutoriale video pentru formatori, care demonstrează:

- Cum să încărcați conținut
- Cum să schimbați fotografia de profil
- Cum să vizualizați conturile cursanților și să le monitorizați progresul
- Cum să vizualizați și să notați temele
- Vă recomandăm să vizionați aceste scurte videoclipuri pentru a vă familiariza cu platforma și funcțiile sale cheie.

6. Moodle pentru cursanții programului

Cursanții vor primi datele de conectare și instrucțiunile pentru accesarea Moodle înainte de începerea programului. De asemenea, li se va cere să își schimbe parola și să își actualizeze profilul.

Fiecare cursant va urma un parcurs structurat în funcție de Nivelul atribuit (A, B sau C).

Parcursurile de învățare sunt clar definite, cu îndrumări furnizate prin:

- Videoclipuri explicative
- Instrucțiuni de activitate incluse în fiecare modul de clasă
- Linkuri către atașamente și resurse descărcabile direct din descrierile activităților
- Cursanții trebuie să:
- Să finalizeze activitățile în ordinea cerută în cadrul fiecărui modul
- Participe activ la forumuri și la lucrările de grup (acolo unde este cazul)
- Trimiteți temele prin Moodle conform instrucțiunilor
- Progresul este monitorizat, iar cursanții vor primi îndrumare și sprijin prin sesiuni

sincrone și oportunități de feedback.

7. Asistență lingvistică și traducere

Dacă întâmpinați dificultăți în înțelegerea activităților din cauza cunoștințelor necesare de limba engleză, vă invităm să utilizați site-uri web de sprijin cu opțiuni de traducere adecvate, cum ar fi:

- [Google Translate](#)
- [Google Lens](#) (disponibil pe telefoane și tablete, prin bara de căutare Google)
- DeepL translate
- Orice traducător AI, cum ar fi ChatGPT sau Co-pilot (rețineți că această opțiune

crește amprenta ecologică)

Toate materialele de învățare vor fi traduse în limbile membrilor consorțiului: olandeză, germană, lituaniană, portugheză, română, spaniolă, turcă.

NIVELURILE PROGRAMULUI UE DE FORMARE COMUN

NIVELUL A comunicare sustenabilă - formare inițială

Nivelul A este programul comun al UE de formare inițială în domeniul comunicării sustenabile, care valorează 6 credite ECTS. Acesta constă în parcursuri de învățare fizice (față în față), mixte și virtuale. Se concentrează pe dezvoltarea cunoștințelor și competențelor de bază în domeniul comunicării sustenabile, în conformitate cu taxonomia lui Bloom. Baza programului de formare o constituie 5 module care oferă fundamentul teoretic al programului. Descrierea Nivelului A începe cu o discuție a conceptelor-cheie ale celor cinci module – în fiecare modul, cursantul va găsi o listă de obiective și rezultate ale învățării preconizate, trei concepte-cheie și o listă de referințe. După conceptele-cheie ale tuturor celor cinci module, se prezintă un rezumat al tuturor activităților de învățare sub forma unui parcurs de învățare.

MODULUL 1A: Drepturile omului și valorile universale

Introducere

Proiectul „Academia profesorilor pentru comunicare sustenabilă” le oferă educatorilor posibilitatea de a promova un dialog respectuos și inclusiv, încurajând drepturile omului și valorile fundamentale, principiile fundamentale care protejează demnitatea și libertatea tuturor, aplicate universal fără discriminare. Promovarea acestor drepturi și valori necesită eforturi din partea guvernelor, organizațiilor, societății civile și a indivizilor. Modulul 1 explorează acest subiect, servind ca bază pentru promovarea unei culturi a respectului. Educația și conștientizarea publicului sunt esențiale pentru susținerea acestor valori, contribuind la o lume mai justă, mai pașnică și mai de incluziune. De asemenea, o comunicare transparentă și echitabilă, care susține demnitatea și egalitatea, este cheia Advocării durabile a Drepturilor omului.

Obiective (O) și rezultate ale învățării (LO)

O1.1. Să analizeze și evalueze impactul drepturilor omului asupra vieții, oamenilor, punând accent pe oportunitățile și perspectivele lor educaționale

LO1.1A. Să descrie relația dintre drepturile omului și dezvoltarea educațională prin analize articulate și informate ale evoluției accesului, echitate și calitate în educație în contextual mișcării pentru drepturile omului

O1.2. Să dezvolte strategii de comunicare care pun accent pe înțelegere și cooperare, pentru a formula și susține problematici privind drepturile omului, promovând un dialog deschis și respectuos.

LO1.2A. Să descrie impactul dimensiunilor culturale, juridice și tehnologice asupra drepturilor omului în era digital, prin analizarea relației acestora cu problematici contemporane.

O1.3. Să promoveze/dezvolte strategii de rezolvare a problemelor, bazate pe cooperare și care respectă drepturile omului, în rândul diferiților actori educaționali (cadre didactice, elevi, părinți, alți factori interesați).

LO1.3A. Să descrie abordarea colaborativă de rezolvare a problemelor în soluționarea aspectelor legate de drepturile omului în contexte educaționale.

Concepte-cheie

1. Valori universale și fundamentale

Valorile universale și fundamentale sunt principii cheie care transcend diferențele culturale, naționale și individuale, servind ca bază comună pentru comportamentul etic și normele sociale. Fiecare are particularitățile sale și este adaptat în mod specific pentru un anumit domeniu. Din punct de vedere educațional, luăm în considerare valorile cheie:

Integritatea, punând accentul pe onestitate și consecvență în acțiunile noastre, este esențială pentru construirea încrederii reciproce în școli. **Respectul**, încurajând recunoașterea demnității și valorii fiecărui elev/profesor, tratând pe toată lumea cu considerație și apreciind diversitatea opiniilor și culturilor. **Responsabilitatea** reamintește că fiecare dintre noi are datoria de a accepta consecințele acțiunilor sale și de a contribui în mod pozitiv la o societate bine educată. **Compasiunea** determină să fim empatici și să răspundem la suferința altora cu bunătate, motivându-ne să alinăm greutățile. **Corectitudinea și justiția** necesită tratarea tuturor indivizilor în mod egal și imparțial, promovând echitatea în educație și în toate aspectele vieții sociale. **Egalitatea** asigură că toată lumea are acces la aceleași oportunități educaționale și este tratată fără discriminare. **Toleranța** încurajează acceptarea și respectul pentru diferențe, fie că sunt legate de opinii, convingeri religioase sau trăsături personale, promovând coexistența pașnică în școli și în afara acestora. **Curajul** ne inspiră să înfruntăm temerile și să acționăm cu fermitate în fața adversității, susținând valorile noastre chiar și în momentele dificile. **Recunoștința** ne deschide inimile pentru a aprecia bunătatea și oamenii care ne îmbogățesc viața, cultivând un sentiment de mulțumire și fericire. **Iubirea**, în toate formele sale, ne leagă profund de ceilalți și este sursa compasiunii, sacrificiului și grijii necondiționate. **Justiția**, concentrându-se pe aplicarea echitabilă a legii, asigură că toată lumea este tratată în mod echitabil, în timp ce **discriminarea** previne și combate prejudecățile și excluderea educațională bazată pe factori arbitrari, cum ar fi rasa, genul sau vârsta. Adoptarea acestor valori universale în educație, dar și în viața de zi cu zi, poate transforma societatea, încurajând armonia, cooperarea și o înțelegere mai profundă.

RESPECTUL ca element fundamental în promovarea diversității, incluziunii și coexistenței armonioase

Respectul este fundamentul acceptării și aprecierii diferențelor individuale, recunoscând valoarea și demnitatea inerente fiecărei persoane, indiferent de rasă, cultură, religie, orientare sexuală, convingeri politice sau abilități, depășind astfel barierele și prejudecățile,

favorizând dialogul deschis, empatia și înțelegerea și creând medii de colaborare și de sprijin în spațiile profesionale, educaționale și publice, unde diversitatea prosperă, apar idei inovatoare, iar indivizii se simt în siguranță, apreciați și implicați activ, îmbunătățind în cele din urmă calitatea vieții individuale și consolidând structura socială prin pace și înțelegere reciprocă.

Declarația Universală a Drepturilor omului

Declarația Universală a Drepturilor Omului, adoptată de Adunarea Generală a Națiunilor Unite la 10 decembrie 1948, prezintă drepturile fundamentale de care beneficiază în mod inerent toți oamenii, indiferent de naționalitate, rasă, gen, religie, limbă sau orice alt statut. <https://www.un.org/en/about-us/universal-declaration-of-human-rights> Scopul său este de a stabili standarde universale în materie de drepturile omului, asigurând o protecție globală care să depășească competența statelor individuale.

Printre drepturile cheie se numără:

- 1. Egalitate:** asigurarea nediscriminării și a accesului egal la resurse, servicii și tratament juridic.
- 2. Viața, libertatea și securitatea:** protejarea indivizilor împotriva privării arbitrare de viață și garantarea libertății și securității.
- 3. Libertatea de a nu fi supus sclaviei:** interzicerea tuturor formelor de sclavie și muncă forțată.
- 4. Libertatea de tortură:** protejarea împotriva torturii și a tratamentelor inumane.
- 5. Recunoașterea juridică:** asigurarea faptului că fiecare persoană este recunoscută de lege cu drepturi și obligații.
- 6. Confidențialitate:** protejarea împotriva intruziunilor arbitrare și a atacurilor ilegale asupra onoarei și reputației.
- 7. Gândire, conștiință și religie:** permiterea indivizilor să aleagă, să-și exprime și să-și practice liber convingerile.
- 8. Exprimare:** sprijinirea exprimării libere a opiniilor și ideilor fără teamă.
- 9. Munca și educația:** oferirea de oportunități de angajare și asigurarea accesului la educație.
- 10. Participarea la guvernare:** permiterea cetățenilor să se implice în viața politică și să aibă acces la serviciile publice.

Aceste drepturi sunt interdependente și indivizibile, constituind fundamentul unei vieți libere și corecte.

Inegalitățile, fie ele economice, sociale, de gen sau rasiale, subminează justiția și egalitatea, creând bariere și limitând accesul la resurse pentru grupurile vulnerabile.

Este absolut necesară implementarea de politici care să abordeze cauzele profunde ale inegalității în educație, sănătate, locuire și ocuparea forței de muncă și să asigure accesul la serviciile de bază.

Conștientizarea și educarea publicului sunt, de asemenea, esențiale pentru schimbarea atitudinilor și reducerea stereotipurilor, promovând înțelegerea și respectul reciproc.

Libertatea este o valoare fundamentală și un drept inalienabil care servește drept piatră de temelie pentru dezvoltarea individuală și progresul social, permițând tuturor să-și exprime liber gândurile, opiniile și convingerile fără teama de represiune sau cenzură. La nivel social, libertatea stimulează inovarea, creativitatea și diversitatea ideilor, permițând explorarea și experimentarea de noi posibilități, contribuind astfel la progresul mai rapid al științei, tehnologiei și artei. La nivel personal, libertatea este strâns legată de căutarea fericirii, adesea asociată cu capacitatea de a trăi în conformitate cu propriile alegeri și valori.

Drepturile omului sunt intrinsec legate de Obiectivele de Dezvoltare Durabilă (ODD), ambele promovând ideea unei lumi în care toți indivizii pot trăi cu demnitate, egalitate și justiție. ODD-urile oferă un cadru global pentru abordarea problemelor urgente, cum ar fi sărăcia, sănătatea, educația, egalitatea de gen, inegalitatea, pacea, în timp ce principiile drepturilor omului subliniază aceste obiective.

Legarea ODD-urilor de drepturile omului asigură că progresul nu este măsurat doar prin dezvoltarea economică și socială, ci și prin realizarea drepturilor fundamentale pentru toți oamenii. În această situație, comunicarea sustenabilă este semnificativ prezentă, prin promovarea unui dialog transparent, incluziv și continuu între guverne, societatea civilă, sectorul privat și comunitățile marginalizate, asigurând că eforturile de dezvoltare sunt aliniate cu drepturile omului, împuternicind indivizii și promovând responsabilitatea. Principalele conexiuni stabilite pentru ODD-Drepturile omului sunt:

ODD 3 - Sănătate bună și bunăstare, asigură dreptul la sănătate prin promovarea accesului universal la asistență medicală, protejând bunăstarea fizică și mentală a indivizilor.

ODD 4 – Educația de calitate susține dreptul la educație, concentrându-se pe oportunități de învățare, de incluziune și pe tot parcursul vieții pentru toți, ca o cale către emancipare și egalitate.

ODD 5 - Egalitatea de gen promovează dreptul la egalitate prin eliminarea discriminării de gen, asigurând drepturi și oportunități egale pentru femei și bărbați.

ODD 10 - Reducerea inegalităților abordează dreptul la egalitate și nediscriminare, cu scopul de a reduce disparitățile de venit, de oportunități sociale între indivizi și grupuri.

ODD 16 - Pace, justiție și instituții puternice susțin dreptul la pace, justiție și instituții puternice, promovând societăți de incluziune în care drepturile omului sunt protejate de o guvernare transparentă și responsabilă.

ODD 17 - Parteneriatele pentru atingerea obiectivelor subliniază responsabilitatea colectivă pentru drepturile omului, promovând cooperarea globală pentru atingerea acestor obiective și asigurând că dezvoltarea aduce beneficii tuturor, fără discriminare.

Această relație poate oferi un cadru cuprinzător pentru realizarea unei dezvoltări incluzive, echitabile și durabile pe tot parcursul procesului.

Democrația în școli

Un mediu școlar care promovează democrația le permite elevilor să se exprime liber și să participe la luarea deciziilor, oferindu-le experiențe practice în guvernarea participativă. Aceasta include implicarea în consiliile elevilor, dezbateri și proiecte comunitare, susținute de educația civică care subliniază importanța democrației și a participării civice. Experiențele practice și tehnologia modernă îmbunătățesc înțelegerea și implicarea în procesele democratice, arătând cum acțiunile individuale contribuie la construirea democrației.

2. Advocarea și punerea în aplicare a drepturilor omului

În contextul global actual, advocarea este esențială pentru promovarea justiției și egalității. În domeniul drepturilor omului pentru educație, advocarea reprezintă un efort de promovare și protejare a accesului egal la o educație de calitate pentru toate persoanele, prin conștientizarea publicului și a factorilor de decizie cu privire la importanța și calitatea dreptului la educație. Prin campanii de advocacy, politicile și legislația pot fi influențate pentru a se asigura că educația este accesibilă, incluzivă și de înaltă calitate pentru toată lumea, fără discriminare. De asemenea, advocacy apără drepturile elevilor și profesorilor, inclusiv protecția împotriva abuzului și discriminării, implicând comunitățile locale în sprijinirea dreptului la educație, mobilizând resurse și sprijin pentru inițiative și infrastructură educațională.

Etica și Drepturile omului: o relație simbiotică

În contextul drepturilor omului, etica servește drept fundament moral pentru legislație și politici. Practicile etice în domeniul avocarilor garantează că toate acțiunile și campaniile sunt desfășurate cu integritate, respectând demnitatea și drepturile tuturor persoanelor implicate. Această abordare etică este esențială pentru câștigarea încrederii publicului și promovarea unui sprijin durabil pentru drepturile omului.

Drepturile copiilor: de la Advocare la punere în aplicare

Drepturile copiilor necesită o atenție specială, deoarece minorii sunt adesea cei mai vulnerabili la abuzuri și neglijare. Advocarea eficientă a drepturilor copiilor implică campanii de conștientizare, colaborarea cu instituțiile educaționale și guvernamentale pentru a se asigura că legislația protejează în mod eficient interesele copiilor. Punerea în aplicare a acestor drepturi necesită monitorizarea continuă și adaptarea politicilor pentru a reflecta nevoile în schimbare ale copiilor.

Rolul sprijinului tehnic în Advocare

În avocarea modernă a drepturilor omului, tehnologia (prin intermediul instrumentelor digitale) poate ajuta la monitorizarea încălcărilor drepturilor omului, la diseminarea rapidă a informațiilor și la mobilizarea sprijinului internațional. Tehnologia facilitează, de asemenea, colectarea și analiza datelor, care pot fi utilizate pentru a îmbunătăți strategiile de susținere și pentru a exercita presiuni asupra guvernelor să își respecte angajamentele în materie de drepturile omului, fiind considerată unul dintre cele mai puternice instrumente de care dispunem pentru a construi o lume mai justă. Acestea necesită o abordare cuprinzătoare, care include o etică solidă, asistență tehnică adecvată și o dedicare neclintită pentru protejarea celor mai vulnerabili membri ai societății noastre.

3. Drepturile omului în era digitală

Echilibrul între securitate și confidențialitate: navigarea în Era digitală

În era digitală, menținerea unui echilibru între securitate și confidențialitate a devenit din ce în ce mai necesară, pe măsură ce tehnologia avansează și capacitatea de a colecta, stoca și analiza date personale crește exponențial. Prin urmare, apar întrebări serioase cu privire la cât de multă confidențialitate ar trebui sacrificată în numele securității. Companiile de tehnologie și guvernele trebuie să colaboreze pentru a elabora standarde și reglementări care să protejeze informațiile personale ale utilizatorilor fără a compromite securitatea națională. GDPR (Regulamentul general privind protecția datelor) este un set de norme ale Uniunii Europene care protejează datele personale ale cetățenilor, impunând companiilor și organizațiilor să gestioneze aceste date într-un mod transparent, sigur și responsabil. Acesta acordă persoanelor fizice drepturi extinse

asupra datelor lor personale, inclusiv dreptul de a accesa, rectifica, șterge și transfera datele lor, și impune sancțiuni severe pentru încălcarea acestor reglementări.

Proprietatea intelectuală (PI) se referă la drepturile legale care protejează creațiile intelectuale și poate include invenții, opere literare și artistice, desene, simboluri, nume și imagini utilizate în comerț. Aceste drepturi permit creatorilor și proprietarilor să controleze utilizarea proprietății lor intelectuale și să beneficieze financiar de pe urma muncii lor. PI este importantă în educație deoarece încurajează creativitatea și inovarea, asigură respectarea drepturilor de autor, oferă acces la resurse de calitate, dezvoltă competențe esențiale și susține o economie bazată pe cunoaștere și trebuie să fie un subiect care să susțină un mediu coerent.

Libertatea de exprimare online: provocări și oportunități

Internetul a deschis noi orizonturi pentru libertatea de exprimare, oferind platforme unde aproape oricine poate împărtăși idei și informații în mod liber. Cu toate acestea, acest peisaj digital aduce și provocări, cea mai sensibilă fiind răspândirea dezinformării și a discursului instigator la ură. Libertatea de exprimare online trebuie protejată, dar și reglementată pentru a se asigura că nu este utilizată pentru a promova violența sau haosul. Este necesar un echilibru delicat pentru a evita suprimarea vocilor veridice sub pretextul controlului.

Cyberbullying și hărțuirea digitală: o perspectivă din punctul de vedere al Drepturilor omului

Hărțuirea cibernetică și hărțuirea digitală reprezintă amenințări semnificative în era digitală actuală, încălcând drepturile omului. Aceste activități rău intenționate pot avea loc prin intermediul diverselor platforme online, inclusiv rețelele sociale, aplicațiile de mesagerie și site-urile web, cauzând victimei prejudicii emoționale, psihologice și, uneori, chiar fizice grave.

Din perspectiva drepturilor omului, hărțuirea cibernetică și hărțuirea digitală încalcă mai multe principii cheie prevăzute în instrumentele internaționale privind drepturile omului. Dreptul la viață privată, prevăzut la articolul 12 din Declarația Universală a Drepturilor Omului, este frecvent încălcat, deoarece autorii răspândesc informații false, distribuie fotografii private fără consimțământul persoanelor vizate sau își hărțuiesc continuu victimele online. În plus, dreptul la libertate de exprimare este compromis atunci când persoanele sunt intimidat să tacă sau forțate să se retragă din spațiile online din cauza hărțuirii neîncetate.

Mai mult, aceste forme de abuz digital duc adesea la discriminare și inegalitate, afectând în mod disproporționat grupurile vulnerabile, cum ar fi femeile, persoanele LGBTQ+ și

minorități. Această discriminare nu numai că amplifică disparitățile sociale existente, ci și împiedică capacitatea victimelor de a participa pe deplin la viața socială, afectând dreptul lor la muncă, educație și incluziune socială. Eforturile de combatere a hărțuirii cibernetice și a hărțuirii digitale trebuie să fie cu mai multe fațete, implicând cadre juridice, inițiative educaționale și intervenții tehnologice, aplicând politici care protejează utilizatorii de abuzul online. Programele educaționale sunt esențiale pentru a crește gradul de conștientizare cu privire la impactul hărțuirii cibernetice și pentru a promova alfabetizarea digitală și empatia în rândul utilizatorilor de internet.

Integrarea abilităților de gândire critică

Atitudinile de gândire critică sunt dispoziții și abordări mentale care favorizează analiza obiectivă și rațională a informațiilor și situațiilor. Acestea includ curiozitatea de a explora și înțelege lucruri noi, scepticismul (punerea sub semnul întrebării și verificarea informațiilor înainte de a le accepta) și deschiderea (luarea în considerare a diferitelor puncte de vedere și schimbarea opiniilor în fața unor dovezi convingătoare). Reflecția asupra propriilor gânduri și raționamente, analiza logică a problemelor și argumentelor printr-un proces de raționament structurat și coerent, precum și pragmatismul în evaluarea ideilor și soluțiilor pe baza eficienței și aplicabilității lor în situații practice sunt, de asemenea, componente esențiale. Aceste atitudini contribuie la dezvoltarea unei minți deschise, analitice și echilibrate, capabile să evalueze informațiile și să ia decizii informate și precise.

Gândirea critică încurajează indivizii să pună la îndoială validitatea și intenția din spatele conținutului online, reducând probabilitatea de a răspândi sau de a crede în informații dăunătoare. De exemplu, învățându-i pe elevi să evalueze critic sursele și motivele postărilor online, aceștia devin mai puțin susceptibili la dezinformare și mai capabili să recunoască comportamentul rău intenționat. Această abilitate este deosebit de valoroasă în identificarea formelor subtile de hărțuire cibernetică, cum ar fi insultele indirecte sau comentariile manipulative, care altfel ar putea trece neobservate.

Incorporarea gândirii critice în programa școlară le permite elevilor să dezvolte strategii eficiente de răspuns la hărțuirea cibernetică. Ei învață să efectueze evaluări ale diferitelor cursuri de acțiune, luând în considerare atât rezultatele imediate, cât și pe termen lung, ceea ce le îmbunătățește abilitățile de rezolvare a problemelor. De exemplu, în loc să riposteze sau să ignore hărțuirea cibernetică, elevii care gândesc critic ar putea alege să raporteze comportamentul, să sprijine victima sau să se angajeze într-un dialog constructiv pentru a rezolva conflictele.

În cele din urmă, abilitățile de gândire critică îi ajută pe elevi să-și dezvolte reziliența împotriva hărțuirii cibernetice. Prin dezvoltarea unei mentalități echilibrate și reflexive, indivizii sunt mai bine pregătiți să-și gestioneze răspunsurile emoționale la hărțuirea online.

Ei pot face diferența între critica constructivă și comportamentul dăunător, ceea ce le permite să-și mențină stima de sine și bunăstarea în fața adversității.

Referințe (legate de cele 3 concepte cheie)

Referințe la conceptul cheie 1: Valori universale și cheie

Donnelly, J. (2013) Universal Human Rights in Theory and Practice, Cornell University Press, Ithaca

Perry, J. M. (1998) The Idea of Human Rights: Four Inquiries 1st Edition, Oxford University Press, Oxford

Weissbrodt, D.; de la Vega, C. (2007), International Human Rights Law: An Introduction, University of Pennsylvania Press, Pennsylvania

Referințe la conceptul cheie 2: Advocare și implementarea drepturilor omului

Hurwitz, D.; Satterthwaite, M.; Ford, D. (2009) Human Rights Advocacy Stories, Foundation Press, New York

Normand, R.; Zaidi, S. (2009) Human rights at the UN: The political history of universal justice Rights, Australian Journal of Political Science, 2008, Vol.43 (3), p.572-573
<https://sdgs.un.org/goals>

Referințe la conceptul cheie 3: Drepturile omului în Era digitală

Solove, D. (2004) The Digital Person: Technology and Privacy in the Information Age, NYU Press, New York

Klang, M.; Murray, (2005) A Human Rights in the Digital Age, Cavendish Publishing, USA

MODULUL 2A: Valorile și identitatea UE

Introducere

Ne naștem sau devenim ceea ce suntem? Se presupune, în general, că identitățile noastre, în special afilierea națională, etnică, de gen și/sau religioasă, sunt înăscute și fixe. Ele sunt stabile în timp și transmise de-a lungul generațiilor de către membrii comunității noastre. Dar ce se întâmplă dacă identitățile noastre nu sunt fixe, ci sunt modelate continuu prin interacțiunea dintre cultură, normele sociale și experiențele personale? Acest modul vă invită să explorați esența identităților sociale – acele amalgamuri complexe de elemente culturale, sociale și individuale care stau la baza percepției noastre de sine și a modului în care ne raportăm la ceilalți. Acesta poate servi drept ghid, oferind o imagine de ansamblu cuprinzătoare asupra mecanismelor care stau la baza construirii identităților sociale. Înțelegând natura dinamică a acestui proces, veți fi pregătiți să navigați prin diversitatea elevilor din clasă, să promovați medii multiculturale și să gestionați complexitatea cu o perspectivă specială asupra cultivării unui sentiment de identitate europeană și promovării valorilor europene în mediul educațional, recunoscând și acceptând în același timp atașamentele locale și particularitățile culturale.

Obiective (O) și rezultate ale învățării (LO)

O2.1. Să valorizeze, să promoveze și să aplice strategii care respectă demnitatea umană, drepturile omului și diversitatea culturală în activitatea profesională.

LO2.1A: Să descrie relațiile dintre cultură, identitate și structurile de putere în contextul legitimării drepturilor omului, explicând impactul acestora asupra sistemului educațional.

O.2.2. Să comunice și să coopereze în mod respectuos cu persoane care provin din medii culturale și sociale diferite (A28, A29, A39, S94).

LO2.2A. Să sprijine profesorii în procesul de reflecție, pentru a înțelege mai bine și pentru a accepta celelalte persoane ca ființe umane egale.

O2.3. Să promoveze și să încurajeze în mod activ diversitatea culturală și educația incluzivă în contexte și practici educaționale.

LO2.3A. Să explice diversitatea culturală și componentele/determinantele acesteia (de exemplu, mediul social, genul, etnia, religia etc.).

Concepte-cheie

1. Identitate

Printre multe altele, identitățile noastre etnice (naționale sau rasiale, în funcție de context) sunt unul dintre cele mai complicate și controversate marcaje de grup în societățile actuale. Limba pe care o vorbim, simbolurile pe care le respectăm, personajele istorice cărora le aducem omagiu, obiceiurile pe care le urmăm sunt foarte adesea considerate ca fiind de la sine înțelese, fără a fi supuse unei reflecții mai profunde. Cu toate acestea, dacă aplicăm lentila constructivismului social, putem recunoaște că identitatea etnică este un proces continuu, care se schimbă în timp. Unul dintre gânditorii și teoreticienii revoluționari care au contribuit la înțelegerea noastră a etnicității ca concept social a fost antropologul norvegian Fredrik Barth, care a schițat o abordare a studiului etnicității care se concentrează pe negocierile continue ale granițelor dintre grupuri de oameni. Punctul de vedere al lui Barth este că astfel de grupuri nu sunt izolate cultural sau a priori logice cărora oamenii le aparțin în mod natural. El a cultivat ideea de a renunța la noțiunile științifice despre culturi ca entități delimitate și despre etnicitate ca legături înăscute, înlocuindu-le cu o concentrare asupra interacțiunii dintre grupuri. Urmând gândirea lui Barth, identitatea etnică devine și se menține prin procese relaționale de incluziune și excluziune sau prin împărtășirea noțiunii de NOI și EI.

La fel cum sentimentul de comunitate și apartenență poate fi creat și menținut în timp, diferențele și alteritatea sunt, de asemenea, un proiect social la care rareori ne gândim. Celălalt poate fi perceput ca fiind diferit sau similar cu noi, în funcție de caracteristicile personale și de grup pe care tindem să le accentuăm. Din perspectiva evenimentelor istorice și a contextului socio-politic actual, știm că etnia, deși este un concept constructiv și dinamic, care se schimbă în timp, poate fi mobilizată în scopuri politice și de dominare. Cea mai înrădăcinată viziune asupra lumii în societatea noastră, bazată pe dihotomia NOI și EI, este conceptul de rasă și toate implicațiile sale. Conceptul de rasă a devenit unul dintre cele mai puternice instrumente de creare a ierarhiilor care privilegiază pe unii și îi dezavantajează pe alții. De-a lungul istoriei, conceptul de rasă a fost tragic legat de discriminare, opresiune și dobândirea nedreaptă a puterii. De la comerțul transatlantic cu sclavi până la cuceririle coloniale, indivizii și societățile au perpetuat credința dăunătoare în superioritatea unei rase față de alta. Aceste ideologii discriminatorii, înrădăcinate în noțiuni nefondate de ierarhie rasială, au dus la atrocități oribile în care oamenii au fost subjugăți, exploatați și lipsiți de drepturile omului, doar pe baza originii lor rasiale percepute.

O altă identitate importantă și, de cele mai multe ori, considerată de la sine înțeleasă este genul nostru. Trebuie menționat că sexul este biologic, iar genul nu. De cele mai multe ori ni se spune că diviziunea între bărbați și femei este o ordine binară normală a lumii, ceva biologic (adică natural) și neschimbător. Vă invităm să lăsați loc pentru a contesta această idee și să reflectați asupra genului ca pe un construct social, la fel cum am făcut cu identitățile etnice/rasiale. Una dintre cele mai faimoase și inovatoare gânditoare în teoria genului este filozoafa americană Judith Butler. În lucrările sale, Butler susține că genul unei persoane nu este un dat natural, ci un proces de devenire printr-o serie de acte, care sunt reînnoite, revizuite și consolidate în timp. Genul este întotdeauna „în devenire”. Normele ideale de gen pot fi violente față de noi în mod fizic și simbolic, pot limita identitatea noastră și libertatea de exprimare. Este important să găsim modalități de a fi nonconformi în prezentarea noastră de gen. Ar trebui să fim deosebit de sensibili la diversitatea de gen în mediul nostru educațional și să sprijinim elevii în modalitățile lor de performanță de gen. Nu ar trebui să uităm că genul este un proces constant de încorporare a ambelor aspecte – acționarea în conformitate cu normele sociale preexistente ale ordinii de gen, dar și negocierea și reinterpretarea acestei ordini în funcție de voința personală.

În prezent, identitățile bazate pe orientarea sexuală sunt încă un subiect preocupant în debaterile sociale. Dacă ne gândim la mediul educațional, diverse identități ale elevilor LGBT+, dar și ale profesorilor, sunt uneori respinse, disprețuite, neacceptate și pur și simplu neînțelese. În cadrul spectrului LGBT+, indivizii se pot identifica ca transgender, non-binari sau cu o serie de alte identități de gen dincolo de binarul tradițional masculin și feminin. Aceste identități reflectă complexitatea și fluiditatea expresiei și experienței de gen. Discriminarea, hărțuirea și lipsa sistemelor de învățământ incluzive pot crea medii ostile pentru elevii LGBT+, ducând la creșterea ratei problemelor de sănătate mintală, a rezultatelor școlare slabe și chiar a ratei de abandon școlar. Nu trebuie să uităm nici de experiențele profesorilor și lectorilor LGBT+, care se pot simți, de asemenea, excluși și disprețuiți de colegii lor. Abordarea acestor provocări ar trebui să fie una dintre practicile zilnice ale noastre, ca profesori, prin dezvoltarea de curricula incluzive, crearea de spații sigure și conștientizarea elevilor și a comunității educaționale în general.

O altă categorie care constituie o parte importantă a identității sociale este statutul socio-economic sau clasa socială. Clasa socială, la fel ca alte caracteristici ale identității, poate fi tratată atât ca un indicator obiectiv al poziției economice în societate (poziția pe piață, ocuparea forței de muncă etc.), cât și ca un act de construcție socială legat de cultură, stil de viață și consumism. Deși granițele strict definite ale claselor sociale dispar în lumea globalizată, stratificarea socială

și inegalitatea socială nu numai că persistă, ci devin un aspect din ce în ce mai important în multe domenii, inclusiv în sfera educației. Dacă mediul social este „închis”, identitatea socială devine inflexibilă și anumite caracteristici sunt atribuite unei anumite clase din exterior. Acest lucru devine deosebit de problematic în cazul grupurilor sociale care se confruntă cu problema sărăciei. Relația dintre criminalitate și excluziunea socială creează adesea un cerc vicios în care prejudecățile separă și izolează anumite grupuri de societate. Discursul despre „clasele periculoase” identifică persoanele sărace ca fiind „leneșe” și „criminale”. În acest caz, este extrem de important ca sistemul de învățământ să nu reproducă excluziunea socială, atribuind a priori anumite comportamente sociale grupurilor relevante și formând astfel o identitate socioeconomică închisă, care devine mai greu de schimbat ulterior.

În concluzie, recunoașterea și înțelegerea naturii ambigue a autoidentificării sunt cruciale. Identitatea în societatea contemporană este construită ca un proces continuu de autocreație reflexivă, care reunește diferențele dintre Sinele și Celălalt. În acest sens, autocreația este un fenomen relațional care este atât colectiv, cât și individual. Deoarece fiecare societate își construiește și deconstruiește propriii străini, este foarte important ca crearea diferenței să aibă o abordare pozitivă, recunoscând Celălalt ca atare, dar nu ca un străin amenințător. Dihotomia dintre Sinele și Celălalt este naturală și inevitabilă în construirea identității de sine, dar această construcție devine mult mai durabilă atunci când diferența este recunoscută nu ca o problemă, ci ca o oportunitate.

2. Valorile UE

Ce sunt valorile UE și cum sunt acestea legate de educație?

Uniunea Europeană (UE) se bazează pe șase valori fundamentale: 1) respectul pentru demnitatea umană, 2) libertatea, 3) democrația, 4) egalitatea, 5) statul de drept și 6) respectul pentru drepturile omului. Cele șase valori fundamentale ale Uniunii Europene constituie baza principiilor și obiectivelor UE. Aceste valori sunt consacrate în tratate și ghidează acțiunile UE în promovarea păcii, stabilității și prosperității între statele sale membre. Ele subliniază angajamentul de a apăra drepturile fundamentale și libertățile individuale, asigurând că toți cetățenii sunt tratați cu echitate, demnitate și respect, indiferent de originea sau convingerile lor. Aceste valori fundamentale sunt esențiale pentru promovarea unei Uniuni Europene unite și de incluziune, care să depună eforturi în direcția cooperării, solidarității și progresului. Datorită accentului pus pe valori în politicile și acțiunile sale, UE este adesea numită „Uniunea valorilor”.

Unul dintre exemplele proeminente ale modului în care aceste valori fundamentale se reflectă în contextul educațional este angajamentul UE de a dezvolta educația incluzivă. Educația incluzivă este de obicei definită ca un proces care vizează asigurarea unei educații de calitate pentru toți membrii societății, recunoașterea și respectarea diversității, luarea în considerare a abilităților și nevoilor individuale ale fiecărei persoane și evitarea oricărei forme de discriminare. Obiectivul educației incluzive în UE este stabilit în Pilonul european al drepturilor sociale, care subliniază că „toată lumea are dreptul la o educație, formare și învățare pe tot parcursul vieții de calitate și incluzive, pentru a-și menține și dobândi competențe care să le permită să participe pe deplin la viața socială și să gestioneze cu succes tranzițiile pe piața muncii”. Statele membre sunt obligate să dezvolte sisteme de educație incluzive cu ajutorul și sprijinul UE.

Cum putem preda Valorile UE?

Profesorii pot ajuta elevii să învețe valorile europene prin integrarea acestora în lecții și discuții, prezentând exemple de punere în practică a acestor valori, promovând gândirea critică și dialogul deschis, organizând evenimente multiculturale și încurajând empatia și înțelegerea față de perspective diferite. Prin crearea unui mediu de învățare favorabil și incluziv, profesorii pot transmite în mod eficient valorile europene elevilor lor. În același timp, profesorii ar trebui să țină cont de faptul că elevii provin din medii diferite. Pentru unii, aceste valori pot corespunde celor pe care le învață în familie, în timp ce pentru alții ele sunt mai puțin evidente.

- O modalitate eficientă de a preda respectul pentru demnitatea umană este prin dialogul deschis și discuțiile care promovează empatia și compasiunea. Încurajarea elevilor să ia în considerare diverse perspective, să practice ascultarea activă și să reflecteze asupra propriilor valori și convingeri poate contribui la cultivarea unei înțelegeri și a unei aprecieri mai profunde a valorii intrinseci și a drepturilor tuturor indivizilor. În plus, incorporarea de exemple din viața reală, povești și studii de caz care demonstrează consecințele nerespectării demnității umane poate consolida și mai mult importanța tratării celorlalți cu respect și demnitate.

- Predarea înțelegerii libertății implică explorarea conceptului într-o manieră deosebit de diversă și holistică, incluzând perspective istorice, sociale și filosofice. Încurajarea gândirii critice, a empatiei și a discuțiilor este esențială pentru a ajuta indivizii să înțeleagă complexitatea libertății și implicațiile sale asupra societății. Utilizarea de exemple din viața reală, scenarii de joc de rol și încurajarea elevilor să-și formeze propriile opinii poate aprofunda înțelegerea și aprecierea lor pentru valoarea libertății.

În cele din urmă, cultivarea unui sentiment de responsabilitate și respect pentru libertățile altora este vitală în educația despre libertate.

- Predarea înțelegerii democrației implică expunerea elevilor la principiile și valorile democrației, exemple istorice de mișcări și sisteme democratice și încurajarea gândirii critice și a dialogului despre importanța democrației în societate. Este esențial să se pună accentul pe conceptele de egalitate, libertate, statul de drept și participarea cetățenilor și să se implice elevii în activități care promovează cetățenia activă și angajamentul civic. Mai mult, este crucial să se predea prin exemple și să se stabilească practici democratice în sala de clasă și în comunitatea școlară.

- Pentru a preda conceptul de egalitate, este important să se poarte discuții deschise și sincere despre importanța tratării tuturor indivizilor cu respect și demnitate egale, indiferent de rasă, gen, orientare sexuală sau orice altă caracteristică. Împărtășirea experiențelor personale, discutarea exemplelor istorice și actuale de inegalitate și încurajarea empatiei și compasiunii față de ceilalți sunt modalități eficiente de a preda conceptul de egalitate. De asemenea, este esențial să se dea exemplu și să se demonstreze un comportament incluziv în toate aspectele vieții.

- Învățarea conceptului de stat de drept se poate realiza prin diverse metode, cum ar fi incorporarea de exemple din viața reală, discutarea evenimentelor istorice și actuale legate de statul de drept și încurajarea gândirii critice cu privire la principiile și implicațiile legilor în societate. Utilizarea activităților interactive, a studiilor de caz și a simulărilor poate ajuta, de asemenea, elevii să înțeleagă importanța statului de drept și rolul său în menținerea unei societăți juste și ordonate.

- Învățarea respectului pentru drepturile omului se poate realiza printr-o combinație de educație, discuții și modelarea unui comportament respectuos. Punerea accentului pe empatie, diversitate și abilități de gândire critică poate ajuta elevii să recunoască importanța respectării drepturilor și demnității tuturor indivizilor. Pentru a preda înțelegerea respectului față de minorități, este important să se educe indivizii cu privire la istoria, experiențele și contribuțiile diferitelor grupuri minoritare. Acest lucru se poate realiza prin reprezentarea diversă în programe școlare, promovarea empatiei și a deschiderii, încurajarea dialogului și a discuțiilor și cultivarea unei culturi a incluziunii și acceptării.

Comunicarea sustenabilă este un aspect cheie al promovării și susținerii valorilor europene în contextul educațional. În calitate de profesori, este esențial să înțelegem importanța promovării dialogului deschis, a Respectului pentru diversitate și a colaborării, pentru a aborda

provocările urgente de mediu și sociale. Prin integrarea principiilor transparenței, incluziunii și responsabilității în strategiile noastre de comunicare, putem încuraja elevii să devină stagiari activi în crearea unui viitor durabil. Prin cultivarea unei culturi a responsabilității etice, a empatiei și a gândirii critice, putem însufla elevilor noștri o apreciere profundă pentru interconectarea sistemelor de mediu, sociale și economice, oferindu-le în cele din urmă instrumentele necesare pentru a contribui în mod pozitiv la valorile noastre europene comune.

3. Identitatea și valorile profesorului european

Pentru ca generațiile viitoare să fie orientate către valorile democratice, este esențial ca școlile să transmită aceste valori prin procesul educațional. Profesorii sunt persoanele care, prin exemplul și expertiza lor, pot transmite elevilor ideile de egalitate, democrație, incluziune și comunicare sustenabilă. Pentru ca acest lucru să se întâmple, profesorii înșiși trebuie să întruchipeze valorile europene.

Ce înseamnă să fii profesor în ziua de azi?

Identitatea este un concept complex și provocator. Procesul de formare a identității este dinamic și în continuă schimbare. A fi profesor nu înseamnă doar dobândirea competențelor și a educației formale importante pentru un profesor, ci și dorința și angajamentul unei anumite persoane de a fi profesor.

Profesia de profesor necesită flexibilitate și adaptabilitate la circumstanțele și provocările externe în continuă schimbare: politice, profesionale, sociale. Profesorii trebuie să fie capabili să-și concilieze valorile și atitudinile cu așteptările mediului pentru profesie. Capacitatea de a reflecta activ, de a se adapta și de a transmite normele culturale elevilor, asigurându-se că convingerile personale inconștiente nu au un efect dăunător și limitativ asupra generației următoare, este esențială pentru succesul profesional.

Prin urmare, identitatea profesorului este și trebuie să fie inevitabil legată de echilibrul dintre sine și societate și se formează prin interacțiunea cu mediul și reflecția asupra acestor interacțiuni. Deoarece auto-reflecția și interacțiunea sunt un proces continuu, profesorii trebuie să revizuiască în mod constant cadrele și limitele identității lor de profesionalism. Acesta nu este un proces finit. Procesul de reflecție poate fi inevitabil înfricoșător, deoarece încurajează recunoașterea și acceptarea problemelor și a schimbării practicilor dăunătoare existente.

Prin urmare, este esențial ca procesul de reflecție să fie normalizat și recunoscut ca o parte naturală a dezvoltării profesionale.

Nu este surprinzător că profesia de cadru didactic nu este una universală: un cadru didactic este cadru didactic într-un context cultural specific, care are un impact fundamental asupra identității profesionale a unei anumite culturi și a unui anumit cadru didactic. Devenirea cadrului didactic și identitatea cadrului didactic sunt influențate de diverse mituri și norme culturale, care, la rândul lor, influențează așteptările personale ale cadrului didactic și așteptările sociale ale unei anumite culturi.

Care este rolul profesorului contemporan?

Profesorul este cel care transmite valorile democratice în școli. Este foarte important ca profesorul să transmită principiile democratice nu prin declarații, ci prin atitudinile și comportamentul său. Acest lucru este important, nu în ultimul rând, pentru că formarea profesorilor ar trebui să fie ghidată de un proces cât mai democratic posibil și care să încorporeze experiența și cunoștințele diferitelor grupuri de interes: practicieni, academicieni și comunitate.

Ce constituie un „profesor european” și care sunt valorile sale?

Dimensiunea europeană a identității profesorului este un aspect integrant al profesiei de profesor în Europa. Un bun „profesor european” este în primul rând cineva care cunoaște bine materia și este capabil să o comunice bine elevilor săi – la fel ca orice alt profesor.

Pentru a asigura dezvoltarea și perfecționarea deplină a elevilor săi, profesorul modern trebuie să posede următoarele competențe, importante pentru o educație eficientă: organizarea oportunităților de învățare pentru elevi; gestionarea progresului elevilor în procesul de învățare; gestionarea eterogenității elevilor; dezvoltarea angajamentului elevilor față de muncă și învățare; lucrul în echipă; utilizarea noilor tehnologii în practica zilnică; abordarea sarcinilor profesionale și a dilemelor etice; gestionarea propriului dezvoltare profesională etc.

Sarcina principală a profesorului în sala de clasă este de a crea o atmosferă sigură și de încredere, care să le permită elevilor din clasă nu numai să participe la procesul educațional, ci și să obțină rezultate maxime în funcție de abilitățile și nevoile lor personale.

Identitatea europeană a unui profesor acoperă o gamă mai largă de competențe, ținând seama de contextul în care lucrează profesorii europeni. Profesorii europeni trebuie să aibă o înțelegere mai largă și mai profundă a atitudinilor socioculturale ale regiunii și să le aplice în munca lor, transmițând noțiunea de „cetățean european” elevilor lor.

Identitatea europeană a unui profesor european se bazează pe valori europene, precum respectul pentru drepturile omului, diversitatea, statul de drept, deschiderea și cooperarea. Acestea constituie baza pe care profesorul european își dezvoltă competențele profesionale, dar și pe care își modelează conținutul predat în sala de clasă.

Care sunt caracteristicile unui profesor european? Câteva aspecte importante:

- Identitatea europeană. Un profesor european nu transmite doar conținut național, ci se consideră pe sine și pe elevii săi ca aparținând regiunii europene. Profesorul este capabil să echilibreze două identități: națională și europeană;
- Cunoașterea regiunii europene. Profesorul nu numai că are cunoștințe geopolitice și istorice despre regiunea europeană, dar este, de asemenea, interesat de sistemele educaționale din alte țări europene și este capabil să identifice similitudini și diferențe și să evalueze punctele forte și punctele slabe;
- Conștientizarea multiculturalismului. Profesorul european este conștient că lucrează într-un mediu multicultural, că interacționează cu o diversitate de oameni, că acceptă și respectă diferențele dintre grupuri eterogene;
- Utilizarea limbilor europene. Un profesor european vorbește mai mult de o limbă europeană și este capabil să o utilizeze pentru a realiza comunicarea cu colegii din diferite țări europene;
- Profesionalism european. Un profesor european are așteptări ridicate în ceea ce privește calitatea muncii sale, este capabil să combine bunele practici din sistemele de învățământ ale diferitelor țări și este capabil să integreze în mod eficient contextul european în conținutul disciplinei sale;
- Cetățenia europeană. Un profesor european se consideră un „cetățean european”, adică este în conștientizare cu provocările cu care se confruntă vecinătățile europene, dă dovadă de solidaritate în situații de tensiune și se ghidează după valorile fundamentale ale unității europene: drepturile omului, democrația, libertatea.

Pe scurt, un profesor european nu este doar un profesor care stabilește standarde înalte de calitate pentru munca sa, ci și unul care se simte parte a lumii globale și recunoaște în sine dimensiunea europeană a identității profesionale.

Referințe (legate de cele 3 concepte cheie ale)

Referințe la conceptul cheie 1: Identitate

- Banks, J. A. (2016). Cultural Diversity and Education: Foundations, Curriculum, and Teaching (6th edition). Pearson.
- Brookfield, S. D. (2017). Becoming a Critically Reflective Teacher. Jossey Bass.
- EU & ME | WHAT IS THE EUROPEAN UNION? (europa.eu)
- The European Union: Its Goals, Values, and Benefits | Endevio
- European Agency for Special Needs and Inclusive Education: <https://www.european-agency.org/resources/>
- Ferguson, S. J. (2023). Race, Gender, Sexuality, and Social Class Dimensions of Inequality and Identity (4th edition). Sage Publications.
- Müller, M., Pfeil, P., Dengel, U., Donath, L. (2023). Identity Under Pressure: Over-Indebtedness in the Middle Class. Springer.
- Oluo, I. (2018). So You Want to Talk About Race? Seal Press.
- Shaine, K. (2020). The Educator's Guide to LGBT+ Inclusion. Jessica Kingsley Publishers.
- Zajda, J., Davidovitch, N., Majhanovich, S. (Eds.). (2022). Discourses of Globalisation, Multiculturalism and Cultural Identity. Springer.
- Lapham H. Lewis (ed.), (2008). Ways of Learning. Lapham's Quarterly. Volume 1, Number 4.

Referințe la conceptul-cheie 2: Valorile UE

- Atlas of European Values: <https://assets.pubpub.org/0k716nt3/51652084537989.pdf/>
- Amnesty International Human Rights Education toolkit for 2023's: <https://www.amnesty.org/en/latest/education/2023/10/human-rights-education-toolkits-write-for-rights/>
- Educational tools for human rights education and development education activities: <https://rm.coe.int/16802f0c77>
- EVALUE. European Values in Education: <https://www.atlasofeuropeanvalues.eu/>
- Plamen Akaliyski, Christian Welzel & Josef Hien (2022) A community of shared values? Dimensions and dynamics of cultural integration in the European Union, Journal of European Integration, 44:4, 569-590, DOI: 10.1080/07036337.2021.1956915: <https://www.tandfonline.com/doi/pdf/10.1080/07036337.2021.1956915/>
- Foret, F., Calligaro, O. (2018). European Values Challenges and Opportunities for EU Governance. London: Routledge

European Council Recommendation on Common values, Inclusive Education and the

European Dimension of Teaching: <https://education.ec.europa.eu/focus-topics/>

[improving-quality/inclusive-education/common-values/](https://education.ec.europa.eu/focus-topics/improving-quality/inclusive-education/common-values/)

[Referințe la conceptul cheie 3: Identitatea și valorile profesorului european](#)

Clandinin, D. J., & Husu, J. (2017). The SAGE Handbook of Research on Teacher Education. SAGE.

EUR-Lex - 32018H0607(01) - EN - EUR-Lex. (n.d.). Council Recommendation of 22 May 2018 on promoting common values, inclusive education, and the European dimension of teaching <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX%3A32018H0607%2801%29>

Moos, L., Alfirević, N., Pavičić, J., Koren, A., & Čačija, L. N. (2020). Educational Leadership, Improvement and Change. Springer Nature.

Simões, A. R., Lourenço, M., & Costa, N. (2018). Teacher Education Policy and Practice in Europe. Routledge.

Steadman, S. (2023). Identity. Bloomsbury Publishing.

Vogl, H. (n.d.). European Identity (European Teacher Part 1). <https://www.european-teachers.eu/products/e-books/european-identity-european-teacher-part-1>

MODULUL 3A: Nediscriminarea și echitatea

Introducere

Modulul 3 se concentrează pe promovarea respectului pentru diversitate, combaterea discriminării și promovarea incluziunii în contextul educațional și comunitar, pentru a crea medii echitabile și a ajunge la un consens de grup. Acesta vizează dezvoltarea înțelegerii dinamicii discriminării, promovarea gândirii critice, fără prejudecăți, și îmbunătățirea colaborării în medii diverse. Modulul este conceput în jurul a trei obiective principale: (1) recunoașterea efectelor discriminării asupra atitudinilor și oportunităților individuale, (2) cultivarea atitudinilor nediscriminatorii prin Gândire critică și (3) promovarea colaborării în grupuri de diverse diversitate pentru a atinge obiective comune.

Înțelegerea discriminării și a impactului acesteia

Discriminarea, adesea bazată pe categorii de tip construct social, precum rasa, genul și statutul socio-economic, afectează sănătatea mentală, oportunitățile și sentimentul de apartenență al oamenilor. Presupunerile discriminatorii, adesea bazate pe prejudecăți cognitive, stereotipuri și condiționări sociale, pot submina performanțele academice și stima de sine a indivizilor, ducând la inegalități. Cercetători precum Jonathan Kozol și James Banks subliniază că Curriculum-ul incluziv, care reflectă istorii și experiențe de diversitate, ajută educatorii să identifice și să abordeze inegalitățile sistemice, sprijinind în ultimă instanță bunăstarea elevilor.

Promovarea unor medii nediscriminatorii și echitabile

Pentru a crea spații echitabile, modulul recomandă o strategie în trei părți: educație privind diversitatea și discriminarea, recunoașterea comportamentelor discriminatorii și eforturi proactive de reducere a inegalității. În educație, strategiile de gândire critică sunt esențiale pentru combaterea stereotipurilor și a prejudecăților implicite. Implicarea elevilor și a educatorilor în interacțiuni cu persoane din medii diferite favorizează empatia și reduce prejudecățile. Profesorii sunt încurajați să aplice abordări bazate pe echitate, asigurându-se că elevii provenind din medii marginalizate beneficiază de sprijin personalizat care răspunde nevoilor specifice, în special în cazurile de disparități de gen și socioeconomice.

Cultivarea colaborării eficiente și a consensului în grupuri de diverse diversități

Construirea consensului în grupuri de diversitate sporește incluziunea și coeziunea. În contexte educaționale, procesele de consens oferă tuturor cursanților un sentiment de apartenență, reducând

conflictele și favorizând înțelegerea comună. Luarea deciziilor bazată pe consens valorizează perspectivele de diversitate, împuternicind vocile marginalizate și promovând distribuția echitabilă a puterii.

Această abordare de incluziune duce la soluții inovatoare, consolidează coeziunea grupului și oferă beneficii sociale membrilor marginalizați. Eșecul în atingerea consensului riscă însă să ducă la divizare, polarizare și conflicte sociale, adesea înrădăcinate într-o teamă inerentă față de diversitate.

Cadre culturale pentru reducerea prejudecăților

Pentru a aborda neînțelegerile culturale, modulul introduce cadre teoretice precum Modelul Iceberg al culturii al lui Edward Hall și Teoria structurii a lui Pinto. Modelul Iceberg subliniază faptul că trăsăturile culturale sunt adesea ascunse sub comportamentele de suprafață, îndemnând la o înțelegere mai profundă a valorilor fundamentale ale indivizilor. Teoria structurii lui Pinto ajută educatorii să anticipeze diferențele culturale prin clasificarea societăților în societăți cu structură fină (individualiste) sau cu structură grosieră (colectiviste). Aceste cadre ajută educatorii să navigheze cu mai mult respect în interacțiunile interculturale, reducând prejudecățile și promovând incluziunea.

Promovarea echității în contexte socioeconomice și de gen

Modulul subliniază importanța abordării disparităților socioeconomice și de gen în educație. Practicile centrate pe echitate includ punerea sub semnul întrebării a reprezentărilor stereotipice din mass-media, incorporarea politicilor antidiscriminatorii și integrarea unui curriculum incluziv care contestă normele de gen dăunătoare. Pentru elevii defavorizați din punct de vedere economic, intervențiile de sprijin, cum ar fi bursele, mentoratul și resursele personalizate, pot contrabalansa disparitățile și crea oportunități echitabile. Prin promovarea unei gândiri nestereotipice și echitabile, educatorii pot crea un mediu mai incluziv și mai favorabil.

Încurajarea respectului pentru diversitate în mediul educațional

Educatorii joacă un rol crucial în promovarea respectului pentru diversitate, recunoscând impactul discriminării asupra sănătății mentale și performanțelor academice ale elevilor. Crearea de programe școlare incluzive care sărbătorească diversitatea culturilor și experiențelor, așa cum susțin cercetătorii, îi ajută pe elevi să se simtă văzuți și apreciați. Această abordare îi ajută, de asemenea, pe educatori să recunoască inegalitățile și să abordeze prejudecățile. Politicile și resursele care susțin diversitatea, cum ar fi programele de mentorat pentru elevii marginalizați, sunt esențiale pentru promovarea echității și a sentimentului de apartenență în școli.

Consensul ca instrument pentru incluziune și echitate

Obținerea consensului în grupuri de diverse tipuri este un proces care promovează colaborarea eficientă, incluziunea și echitatea, contracaraând în cele din urmă prejudecățile sociale și discriminarea. Prin implicarea tuturor membrilor grupului în procesul decizional, consensul creează un sentiment de apartenență și reduce potențialele conflicte. De asemenea, asigură că vocile marginalizate sunt auzite, ceea ce duce la o distribuție mai echilibrată a puterii. Dincolo de nivelul individual, consensul întărește coeziunea grupului, stimulează productivitatea și îmbunătățește reputația socială. În schimb, lipsa consensului poate duce la polarizarea grupurilor, reducerea cooperării și discriminarea înrădăcinată, care adesea provin din temeri și prejudecăți neadresate.

Concluzie: Crearea unor medii educaționale incluzive

În concluzie, Modulul 3 subliniază importanța respectării diversității, a înțelegerii discriminării și a promovării unei mentalități echitabile și fără prejudecăți în contextul educațional. Aceste practici ajută educatorii și liderii comunității să creeze spații în care experiențele diverse sunt apreciate și indivizii se simt împuterniciți să participe pe deplin. Prin cultivarea respectului pentru diversitate, abordarea prejudecăților și încurajarea interacțiunilor pozitive între grupuri, mediile educaționale pot deveni mai incluzive și mai echitabile. Această abordare nu numai că pregătește elevii să se descurce într-o societate de diversitate, ci și construiește comunități mai puternice și mai rezistente, care respectă perspective și identități variate.

Prin aceste practici, școlile pot reduce în mod activ discriminarea, pot sprijini grupurile marginalizate și pot promova o cultură care celebrează diversitatea. Implementarea principiilor prezentate în Modulul 3 – gândirea critică, construirea consensului și alocarea echitabilă a resurselor – ajută la cultivarea unei generații de elevi pregătiți să accepte diversitatea, să se angajeze în luarea de decizii bine gândite și să construiască comunități incluzive.

Obiective (O) și rezultate ale învățării (LO)

O3.1. Să înțeleagă dinamica discriminării și impactul acesteia asupra vieții oamenilor (atitudini, comportamente, șanse) și asupra interacțiunilor (egalitate, echitate, corectitudine).

LO3.1A. Să descrie mecanismele și sursele discriminării, prejudecăților și stigmatizării în procesele sau contextele educaționale, pentru a explica reacțiile și atitudinile inadecvate din mediul educațional.

O3.2. Să promoveze nediscriminarea în contexte educaționale, utilizând strategii de gândire critică și non-stereotipică.

LO3.2A. Să descrie impactul interacțiunilor cu persoane din medii diferite asupra propriilor convingeri, atitudini și reacții emoționale și comportamentale, în vederea îmbunătățirii acceptării diversității culturale și a respectului față de ceilalți ca ființe umane egale.

O3.3. Să consolideze colaborarea eficientă în contexte educaționale diverse, indiferent de diferențe, în vederea atingerii consensului și a unor obiective comune valorizate de grup.

LO2.3A. Să înțeleagă și să explice procesul de atingere a consensului într-un grup divers, prin identificarea, înțelegerea și negocierea perspectivelor diferite.

Concepte cheie

1. Respectul pentru diversitatea culturală

Respectul pentru diversitate este strâns legat de înțelegerea mecanismelor și surselor gândirii prejudecăcioase și a discriminării. De exemplu, prejudecățile cognitive, precum stereotipurile, duc la prejudecăți automate, iar atitudinile prejudicioase provin adesea din normele sociale, influența familiei și reprezentările din mass-media. Lucrarea lui Allport (1954) este fundamentală în explorarea rădăcinilor psihologice ale prejudecății. El susține că înțelegerea mecanismelor prejudecății, precum prejudecățile cognitive și influențele sociale, este crucială pentru dezvoltarea respectului pentru diversitate și reducerea atitudinilor discriminatorii. Ulterior, cercetarea lui Devine (1989) a făcut distincția între componentele automate și controlate ale prejudecăților, subliniind importanța conștientizării și a acțiunilor deliberate în depășirea prejudecăților implicite. Mai recent, cercetarea lui Steele (2010) privind amenințarea stereotipurilor arată cum înțelegerea impactului stereotipurilor asupra comportamentului și performanței poate contribui la crearea unor medii incluzive, care respectă diversitatea. Aceasta anticipează lucrarea lui Tatum (2017), axată pe dezvoltarea identității rasiale. Nedreptățile istorice, precum sclavia și segregarea, au un impact de lungă durată asupra atitudinilor actuale, subliniat de Banaji și Greenwald (2016), care explorează prejudecățile implicite/inconștiente și efectele lor omniprezente asupra comportamentului. Pe de altă parte, cercetarea lui Dovidio et al (2022) privind rasismul aversiv subliniază natura subtilă, adesea inconștientă, a prejudecăților moderne, care pot avea un impact asupra performanței și bunăstării indivizilor, așa cum subliniază Aronson et al (2013).

Uneori, formele subtile de discriminare cu care se confruntă zilnic grupurile marginalizate iau forma microagresiunilor, așa cum dezvăluie cercetarea lui Sue (2010). Toți acești autori sunt de acord că, prin înțelegerea acestor mecanisme și surse ale gândirii cu prejudecăți și ale discriminării, indivizii pot recunoaște și accepta propriile prejudecăți și cele prevalente în societate.

Prin urmare, educarea oamenilor cu privire la aceste prejudecăți și la originile lor favorizează un respect mai profund pentru diversitatea experiențelor și a mediilor de proveniență ale celorlalți.

Oamenii favorizează în mod natural grupurile din care fac parte, ceea ce duce la excluderea grupurilor din afara acestora, iar persoanele prejudiciate proiectează adesea nesiguranța asupra altora și transformă anumite grupuri în țapi ispășitori. Așadar, înțelegerea acestor procese psihologice favorizează empatia, evidențiind faptul că atitudinile prejudiciate sunt adesea rezultatul unor mecanisme psihologice subiacente, mai degrabă decât al animozității personale. Pe de altă parte, recunoașterea impactului contextului social și economic asupra gândirii prejudiciate ajută la înțelegerea diversității experiențelor și perspectivelor.

Oamenii tind să caute informații care le confirmă convingerile existente, consolidând prejudecățile. Astfel, practicile discriminatorii din cadrul instituțiilor perpetuează inegalitatea. Prin urmare, sunt necesare intervenții precum formarea în domeniul diversității, politici incluzive și practici antidiscriminare.

Conștientizarea discriminării instituționale determină schimbări care promovează echitatea și respectul pentru grupurile de diversitate. În contextul educațional, încurajarea gândirii critice pentru a analiza prejudecățile implicite/inconștiente este de o importanță capitală, deoarece prejudecățile inconștiente influențează comportamentele și atitudinile. Oamenii atribuie adesea comportamentele altora caracterului lor, mai degrabă decât factorilor situaționali. Prin urmare, evaluarea critică prin recunoașterea și înțelegerea prejudecăților implicite/inconștiente și a erorilor de atribuire permite indivizilor să își evalueze critic propriile prejudecăți și să depună eforturi pentru a le reduce. Acest lucru promovează o abordare mai nuanțată și mai respectuoasă a diversității, în care oamenii sunt văzuți ca indivizi, mai degrabă decât ca stereotipuri.

Pe de altă parte, interacțiunile pozitive între grupuri reduc prejudecățile, potrivit lui Crisp și Abrams (2008). Considerarea anumitor grupuri ca fiind mai puțin umane duce la justificarea discriminării. Înțelegerea faptului că contactul intergrup poate reduce prejudecățile subliniază importanța creării de oportunități pentru astfel de interacțiuni. De fapt, recunoașterea și combaterea dezumanizării favorizează o societate mai incluzivă și mai respectuoasă.

Pe scurt, descrierea mecanismelor și surselor gândirii prejudecăcioase și a discriminării ajută la „creșterea gradului de conștientizare”, oamenii devenind mai conștienți de propriile prejudecăți și de factorii sociali care contribuie la acestea; la „dezvoltarea empatiei”, oamenii înțelegând rădăcinile prejudecăților, ceea ce favorizează empatia față de cei care se confruntă cu discriminarea; la „dezvoltarea intervențiilor”, oamenii având o înțelegere mai profundă a acestor mecanisme, ceea ce duce la strategii mai eficiente de combatere a discriminării; prin „încurajarea gândirii critice”, oamenii promovează o abordare mai atentă și mai critică a diversității și incluziunii; prin „îmbunătățirea coeziunii sociale”, oamenii promovează o societate mai incluzivă și mai coezivă prin reducerea prejudecăților prin înțelegere și interacțiuni pozitive.

În esență, respectul pentru diversitate este strâns legat de înțelegerea prejudecăților și a discriminării, ceea ce este esențial pentru crearea unor medii în care diversitatea este apreciată și respectată, conducând la comunități mai echitabile și mai incluzive.

2. Calea către nediscriminare

Reducerea prejudecăților și stereotipurilor care duc la mai puțină discriminare folosind modelul Iceberg al culturii

Modelul Iceberg al culturii, introdus de antropologul Edward T. Hall, oferă un cadru puternic pentru abordarea diferențelor culturale în educație (Bennett, 2018). Modelul compară cultura cu un iceberg, partea vizibilă reprezentând elementele observabile, precum limba și obiceiurile, în timp ce partea ascunsă, mai mare, reprezintă aspecte mai profunde, precum valorile și credințele (Spencer-Oatey & Franklin, 2019). Înțelegerea acestor elemente mai profunde este esențială pentru reducerea prejudecăților și stereotipurilor care duc la discriminare (Gay, 2020).

Diferențele culturale duc adesea la discriminare atunci când sunt recunoscute doar aspectele vizibile ale culturii (Banks, 2019). De exemplu, comportamentul unui elev poate fi înțeles greșit dacă educatorii nu sunt conștienți de valorile culturale care îl influențează (Helms, 2020). Modelul Iceberg încurajează educatorii să privească dincolo de suprafață pentru a înțelege factorii de cultură mai profunzi care influențează comportamentul, contribuind la prevenirea interpretărilor eronate care pot duce la discriminare (Sue & Sue, 2016).

Realizarea nediscriminării în educație necesită o înțelegere mai profundă a culturii, așa cum subliniază modelul Iceberg (Hofstede, 2021). Educatorii pot utiliza acest model pentru a crea un mediu incluziv, recunoscând întreaga gamă a diversității culturale (Bennett, 2018). Această abordare promovează respectul pentru elementele culturale ascunse care modelează comportamentul elevilor, favorizând astfel un mediu de învățare în care toți elevii se simt apreciați (Nieto, 2018). Prin integrarea acestor principii în practicile de predare, educatorii pot reduce potențialul de comportament discriminatoriu (Freire, 2020).

Prejudecățile sociale în educație apar adesea dintr-o înțelegere limitată a culturii (Gay, 2020). Când educatorii se concentrează doar pe aspectele vizibile ale culturii, ei pot perpetua fără să știe prejudecăți care duc la tratamente inegale (Sue & Sue, 2016). Modelul Iceberg oferă un cadru pentru educatori pentru a reflecta asupra presupunerilor lor și a recunoaște modul în care aceste

prejudecăți pot afecta interacțiunile lor cu elevii (Helms, 2020). Această conștiință desine este esențială pentru identificarea și abordarea prejudecăților sociale în contextul educațional (Banks, 2019).

Pentru a evita prejudecățile sociale, educatorii trebuie să se implice în întregime în cultura respectivă (Spencer-Oatey & Franklin, 2019). Înțelegând elementele culturale mai profunde care influențează comportamentul elevilor, educatorii pot evita să facă presupuneri bazate doar pe trăsături vizibile (Johnson, 2019). Acest lucru poate fi susținut prin dezvoltarea profesională în domeniul competenței culturale și prin diversificarea materialelor didactice pentru a reflecta multiple perspective culturale (Gay, 2020). Acceptarea profunzimii diversității culturale contribuie la crearea unui mediu de învățare mai echitabil, minimizând prejudecățile și sprijinind succesul tuturor elevilor (Bennett, 2018).

În concluzie, modelul de cultură al aisbergului este un instrument valoros pentru reducerea prejudecăților și stereotipurilor în educație (Hofstede, 2021). Prin promovarea unei înțelegeri mai profunde a diferențelor culturale, acest model contribuie la crearea unui mediu educațional mai incluziv și mai echitabil (Nieto, 2018).

Depășirea prejudecăților sociale și îmbunătățirea nediscriminării în educație prin înțelegerea diferențelor de valori culturale prin teoria structurii lui David Pinto.

Teoria structurii lui David Pinto, adesea rezumată ca teoria „grilei grosiere” și „grilei fine”, oferă un cadru valoros pentru înțelegerea modului în care diferite culturi prioritizează valori universale. Potrivit lui Pinto, culturile pot fi clasificate în funcție de gradul de detaliu, sau „grilă”, cu care interpretează normele și valorile sociale (Pinto, 2016). Într-o cultură „fine grid”, regulile sociale sunt specifice, iar așteptările sunt clare, ceea ce duce la comportamente mai structurate. În schimb, într-o cultură „coarse grid”, normele sociale sunt mai flexibile și deschise interpretării, permițând o gamă mai largă de comportamente acceptabile (Pinto, 2018). Această distincție este crucială în contextele educaționale în care interacțiunile interculturale sunt frecvente.

Teoria lui Pinto ajută la explicarea motivului pentru care pot apărea neînțelegeri în interacțiunile interculturale, în special în școli. De exemplu, elevii din culturi cu o structură fină pot aștepta instrucțiuni detaliate și așteptări clare din partea profesorilor lor, în timp ce elevii din culturi cu o structură grosieră pot fi mai confortabili cu ambiguitatea și sarcinile deschise (Hofstede, 2021). Această diferență poate duce la frustrare sau confuzie dacă nu este gestionată corespunzător. Profesorii pot folosi cadrul conceptual al lui Pinto pentru a anticipa aceste diferențe și a-și adapta stilul de comunicare în consecință, reducând astfel probabilitatea apariției neînțelegerilor (Pinto, 2016).

Folosind teoria lui Pinto, educatorii pot depăși prejudecățile sociale recunoscând că diferențele culturale în sistemele de valori nu sunt în mod inerent mai bune sau mai rele, ci doar diferite (Sue &

Sue, 2016). De exemplu, un profesor care înțelege că reticența unui elev de a vorbi în clasă poate proveni dintr-un context cultural strict, în care se pune accentul pe respectul față de autoritate și ierarhia socială, poate evita să eticheteze elevul ca fiind timid sau dezinteresat (Bennett, 2018). În schimb, profesorul ar putea crea un mediu de învățare care să valorizeze multiple forme de participare, promovând astfel nediscriminarea și incluziunea (Banks, 2019).

Cadrul conceptual al lui Pinto este util și în prevenirea și rezolvarea conflictelor care decurg din prejudecățile culturale din școli. De exemplu, pot apărea conflicte atunci când elevi din medii culturale diferite lucrează împreună la proiecte de grup. Un elev dintr-o cultură cu structură grosieră ar putea acorda prioritate creativității și flexibilității, în timp ce un elev dintr-o cultură cu structură fină s-ar putea concentra pe structură și respectarea regulilor (Pinto, 2018).

Înțelegerea acestor diferențe permite educatorilor să medieze în mod eficient, asigurându-se că orientarea culturală a fiecărui elev este respectată și că conflictele sunt rezolvate într-un mod care recunoaște și valorizează perspective diverse (Gay, 2020). Prin aplicarea teoriei lui Pinto, profesorii pot crea un mediu de învățare în care diferențele culturale sunt înțelese și valorizate, ceea ce duce la interacțiuni mai armonioase și mai productive (Nieto, 2018).

Teoria structurii lui David Pinto oferă un instrument puternic pentru înțelegerea importanței valorilor culturale în educație. Recunoscând diferențele dintre culturile cu structură fină și cele cu structură grosieră, educatorii pot gestiona mai bine interacțiunile interculturale, pot depăși prejudecățile sociale și pot rezolva conflictele. Această abordare nu numai că promovează nediscriminarea, ci și favorizează un mediu școlar mai incluziv și mai înțelegător.

3. Obținerea consensului într-un grup divers

Fiecare persoană este unică și de neînlocuit. Diversitatea este starea naturală a societății, așa că am putea spune că fiecare societate este la fel de diversă ca cei care fac parte din ea. Pentru a face față unei astfel de diversități, fiecare societate dezvoltă construcții sociale care grupează oamenii în funcție de criterii obiective și subiective, cum ar fi aspectul fizic, criteriile de cultură precum limba sau standardele sociale. Limitele categoriilor construite social sunt neclare și se suprapun, dar ne oferă un instrument pentru a face presupuneri sociale și pentru a atribui roluri și așteptări sociale (Eysenck & Keane, 2003).

Al doilea ingredient este colaborarea. Pentru a atinge orice obiectiv care depășește limitele sau posibilitățile unui individ, trebuie să cooperăm în grupuri mai mari. Abilitățile de cooperare sunt cruciale pentru succesul social.

Mediul educațional este unul dintre cele mai diverse contexte sociale și acest lucru ne permite să îl folosim pentru a educa consensul în grupuri diverse, o abilitate necesară în orice activitate de succes (Jarvis, 2006).

Deoarece fiecare categorie, cum ar fi rasa, abilitățile, genul, statutul social, limba, este construită pe un fond de construct social și utilizată pentru presupuneri rapide, aceasta este uneori dăunătoare pentru anumite categorii de persoane. De exemplu, cei care sunt etichetați ca fiind invalizi din cauza unei dizabilități sunt, de asemenea, tratați uneori ca și cum nu ar avea abilități (Dunn, 2015). Tendința de a judeca o persoană pe baza unei singure trăsături, adesea negative, are consecințe nedorite.

Orice construct social care grupează oamenii în funcție de atributele lor poate deveni discriminator. Astfel de constructe comune sunt rasa, genul, vârsta, religia, nivelul de abilitate, originea etnică, abilitățile educaționale (Feltham et al., 2017). Desigur, în viața reală există mai multe astfel de construcții.

Potrivit lui Wood (2020), există trei modalități principale de a aborda discriminarea:

1. Educarea cu privire la diversitate și la modul în care funcționează discriminarea.
2. Identificați situațiile de discriminare și luați atitudine fermă în acest sens.
3. Fiți proactivi în eliminarea discriminării și a efectelor sale nedorite.

Prin consens înțelegem un proces decizional al unui grup de diversitate care ia în considerare diferite perspective, contexte și experiențe. Decizia nu trebuie să fie de unanimitate, dar trebuie să fie echitabilă, incluzivă și fermă.

Obținerea consensului într-un grup cu diversitate este atât un proces, cât și un rezultat care îmbunătățește cooperarea și funcționarea socială. Din această perspectivă, obținerea consensului se bazează în mod fundamental pe o comunicare sustenabilă și pe înțelegerea limbajului utilizat. Această înțelegere trebuie privită cel puțin la două niveluri: stăpânirea limbajului de comunicare, care reprezintă o provocare pentru vorbitorii non-nativi, și înțelegerea conceptelor utilizate, care reprezintă o provocare pentru persoanele cu un nivel de educație mai scăzut.

Obținerea consensului într-un grup cu diversitate prezintă câteva avantaje:

1. Consensul se obține dacă toată lumea, indiferent de trăsăturile lor unice, participă la procesul de luare a deciziilor, astfel încât rezultatul să se bazeze pe o înțelegere comună a problemei.
2. Participarea la luarea deciziilor are două efecte principale. Primul este sentimentul de apartenență sau chiar de împuternicire pentru toată lumea. Al doilea este reducerea potențialelor conflicte bazate pe idei divergente cu privire la soluții.

3. Consensul ar putea fi un instrument pentru dezvoltarea de soluții mai creative și inovatoare.

4. Majoritatea persoanelor care sunt victime ale discriminării pe baza trăsăturilor lor se află, de asemenea, într-o poziție socială dezavantajoasă în ceea ce privește luarea deciziilor și puterea. Obținerea succesului ar putea fi un pas către o distribuție mai echitabilă a puterii și participării.

Crearea unui mediu echitabil și nediscriminatoriu nu este în detrimentul grupului (Ghodsee, 2023). Dimpotrivă, o astfel de abordare ar avea un impact atât la nivel individual, cât și la nivel de grup. La nivel individual, principalele beneficii sunt protejarea persoanei împotriva efectelor negative ale discriminării și/sau inechității, creșterea bunăstării, împuternicirea și creșterea participării sociale și a oportunităților. La nivel de grup, ca parte a unui proces decizional mai bun, grupul își va spori coeziunea și colaborarea, va avea o legitimitate și o reputație mai bune și va fi mai productiv.

Putem concluziona că obținerea consensului într-un grup de diverse origini este un proces care îmbunătățește fiecare membru al grupului și, în același timp, consolidează grupul. Este un instrument puternic pentru rezolvarea problemelor comune ale grupului. Eșecul în obținerea consensului duce la discriminare, care are un efect negativ atât asupra persoanei, cât și asupra grupului.

Grupurile care nu reușesc să ajungă la un consens sunt de obicei polarizate în ceea ce privește puterea de decizie și, în consecință, sunt mai puțin coezive și autoreglementate (Hodges, 2016). O societate care permite discriminarea sistematică este mai divizată și polarizată și favorizează mai multe conflicte. Costurile discriminării sunt mai mari și mai dăunătoare decât costurile ajungerii la o înțelegere comună a diversității.

Discriminarea face parte dintr-un ciclu de opresiune care are ca punct de plecare teama de diversitate. Un model simplificat arată astfel:

Teama de diversitate întărește identitatea de grup a majorității. De asemenea, ne ajută să ne definim pe noi înșine ca având trăsături pozitive, iar pe ceilalți ca având trăsături negative (stereotipizarea grupurilor). Odată ce stereotipurile sunt internalizate, dezvoltăm atitudini prejudicioase față de persoanele diverse. Dacă ne aflăm și într-o poziție de putere și de decizie, o vom folosi pentru a efectua discriminare față de persoanele diverse. În cele din urmă, efectul discriminării este diferit pentru fiecare parte. Discriminarea sistematică duce adesea la ură de sine pentru cei care o experimentează și la o

Figura 19. Ciclul opresiunii (adaptat)

În concluzie, atingerea consensului într-un grup divers este un obiectiv important pentru educatori, deoarece are multiple beneficii pentru dezvoltarea copiilor (Darjan & Predescu, 2024). Îi educăm cu privire la diversitate și îi împuternicim să utilizeze instrumente pentru gestionarea diversității într-o societate diversă.

Referințe (legate de cele 3 concepte cheie)

Referințe la conceptul cheie 1: Respectul pentru diversitate

Allport, G.W. (1954). The Nature of Prejudice. Addison-Wesley.

Aronson, J., Burgess, D., Phelan, S.M. & Juarez, L. (2013). Unhealthy Interactions: The Role of Stereotype Threat in Health Disparities. *American Journal of Public Health*. 103 (1), 50-56.

Banaji, M.R. & Greenwald, A.G. (2016). *Blindspot: Hidden Biases of Good People*. Bantam Books.

Crisp, R. J., & Abrams, D. (2008). Improving intergroup attitudes and reducing stereotype threat: An integrated contact model. *European Review of Social Psychology*, 19(1), 242–284. <https://doi.org/10.1080/10463280802547171>

Devine, P.G. (1989). Stereotypes and Prejudice: Their Automatic and Controlled Components. *Journal of Personality and Social Psychology*, 56(1), 5–18. <https://doi.org/10.1037/0022-3514.56.1.5>

Dovidio, J. F., & Kunst, J. R. (2022). Delight in Disorder: Inclusively Defining and Operationalizing Implicit Bias. *Psychological Inquiry*, 33(3), 177–180. <https://doi.org/10.1080/1047840X.2022.2106756>

Sue, D.W. (2010). *Microaggressions in Everyday Life: Race, Gender, and Sexual Orientation*. Wiley.

Tatum, B. D. (2017). *Why are all the Black kids sitting together in the cafeteria? and other conversations about race* [Revised edition]. Basic Books.

Referințe la conceptul cheie 2: Calea nediscriminării și Prejudecățile sociale

Banks, J. A. (2019). *Cultural Diversity and Education: Foundations, Curriculum, and Teaching* (7th ed.). Routledge.

Freire, P. (2020). *Pedagogy of the Oppressed* (50th Anniversary ed.). Bloomsbury Academic.

Gay, G. (2020). *Culturally Responsive Teaching: Theory, Research, and Practice* (3rd ed.). Teachers College Press.

Helms, J. E. (2020). *A Race Is a Nice Thing to Have: A Guide to Being a White Person or Understanding the White Persons in Your Life* (3rd ed.). Cognella Academic Publishing.

Hofstede, G. (2021). *Culture's Consequences: Comparing Values, Behaviors, Institutions, and Organizations Across Nations* (2nd ed.). Sage.

Johnson, A. G. (2019). *Privilege, Power, and Difference* (3rd ed.). McGraw-Hill Education.

Nieto, S. (2018). *Language, Culture, and Teaching: Critical Perspectives* (3rd ed.). Routledge.

Pinto, D. (2016). *Intercultural Communication: A Three-Step Method for Dealing with Differences*. Cambridge Scholars Publishing.

Pinto, D. (2000). *Intercultural Communication: A Three-Step Method for Dealing with Differences*. Garant Publishers.

Pinto, D. (2018). *The Fine and Coarse Grid: A New Approach to Understanding Cultural Differences*. Cambridge Scholars Publishing.

Spencer-Oatey, H., & Franklin, P. (2019). *Intercultural Interaction: A Multidisciplinary Approach to Intercultural Communication*. Palgrave Macmillan.

Sue, D. W., & Sue, D. (2016). *Counseling the Culturally Diverse: Theory and Practice* (7th ed.). Wiley.

Referințe la conceptul cheie 3: Obținerea consensului într-un grup de diversitate

Dârjan I.; Predescu M. (2024) *Conceptualizing Negative Peer Interactions: Models of Analyzing and Intervention in Mental Health of Children and Adolescents in the 21st Century*. InterTechOpen

Dunn, D. (2015) *The social psychology of disability*, Oxford University Press

Eysenck, M.; Keane, M. (2003) *Cognitive Psychology* (4th edition,) Taylor and Francis

Feltham, C.; Hanley, T.; Winter, L. editors (2017) *The sage handbook of counselling and psychotherapy* (4th edition), Sage Publishing

Ghodsee, K. (2023) *Everyday utopia. Better ways of living equally*, Penguin Random House

Hodges, S. (2016) *The counselling practicum and internship manual* (2nd edition), Springer publishing Company

Jarvis, P. (2006) *Toward a comprehensive theory of human learning*, Routledge

Murphy, J. (2015) *Solution-focused counselling in schools* (3rd edition), Wiley

Wood, A. (2020) *The motivational interviewing workbook*, Rockridge Press

MODULUL 4 A: Înțelegerea propriei persoane și a celorlalți

Introducere

Bine ați venit la modulul „Înțelegerea propriei persoane și a celorlalți”, o componentă cheie a Nivelului A din Manualul de formare a profesorilor (TTM), conceput pentru a promova principiile comunicării sustenabile.

Acest modul oferă o explorare structurată a trei concepte esențiale: înțelegerea propriei persoane, înțelegerea celorlalți și conectarea cu ceilalți. Aceste concepte constituie fundamentul comunicării sustenabile, favorizând creșterea personală, reziliența emoțională și comportamentele sociale adaptative.

În conformitate cu rezultatul învățării 4.1A, înțelegerea de sine se concentrează pe geneza și structura conceptului de sine. Cursanții vor examina conștiința de sine, stima de sine și interacțiunea dintre sinele interior și exterior pentru a îmbunătăți reglarea emoțională și luarea deciziilor. Prin aprofundarea înțelegerii emoțiilor și comportamentelor personale, educatorii pot cultiva autenticitatea și empatia, trăsături esențiale pentru cultivarea relațiilor semnificative și promovarea durabilității în comunicare.

Urmărind rezultatul învățării 4.2A, înțelegerea celorlalți pune accentul pe inteligența emoțională și pe capacitatea de a identifica stările emoționale și intențiile. Cursanții vor integra abilități din Comunicarea Nonviolentă (NVC) pentru a dezvolta empatie și sensibilitate culturală, astfel încât să poată naviga în diverse contexte sociale cu respect și adaptabilitate. Această înțelegere pune bazele pentru reducerea prejudecăților și promovarea interacțiunilor incluzive și armonioase.

Reflectând asupra rezultatului învățării 4.3A, înțelegerea conexiunii cu ceilalți evidențiază distincția critică între observații și evaluări. Prin exerciții interactive, cursanții vor exersa exprimarea unor solicitări clare și aplicabile, asigurându-se că comunicarea lor este în concordanță cu principiile transparenței și respectului reciproc. Aceste abilități le permit formatorilor să construiască încredere și colaborare, consolidând importanța relațiilor durabile în contextul educațional și comunitar.

Acest modul integrează cunoștințele teoretice cu aplicațiile practice și este în concordanță cu paradigma cognitivă socială, subliniind interacțiunea dinamică dintre interacțiunea socială, procesele cognitive și factorii de mediu în modelarea comportamentului. Prin promovarea conștientizării, empatiei și adaptabilității, această formare sprijină transformarea personală și

creșterea profesională, formatorii sunt împuterniciți să conducă cu claritate și compasiune în sălile de clasă și nu numai.

Obiective (O) și rezultate ale învățării (LO)

O4.1. Să înțeleagă conexiunile dintre propriile convingeri, atitudini și comportamente.

LO4.1A. Să descrie geneza și structura conceptului de sine, demonstrând relațiile acestuia cu emoțiile și comportamentele personale.

O4.2. Să îmbunătățească comunicarea și interacțiunile cu ceilalți prin aprofundarea înțelegerii mentalităților, emoțiilor și nevoilor acestora.

LO4.2A. Să descrie sursele de informație necesare pentru identificarea stărilor emoționale și a intențiilor celorlalți, în vederea evitării prejudecăților și adaptării la diferite situații sociale.

O4.3. Să îmbunătățească comunicarea și interconectarea prin utilizarea eficientă a competențelor de comunicare interpersonală.

LO4.3A. Să descrie diferența dintre observații și evaluări, pentru a explica importanța formulării unor solicitări clare în comunicarea cu ceilalți.

Concepte cheie

1. Înțelegerea propriei persoane

Înțelegerea de sine este prezentată ca concept fundamental în Modulul 4, în conformitate cu rezultatul învățării 4.1A: „Să descrie geneza și structura conceptului de sine, demonstrând relațiile acestuia cu emoțiile și comportamentele personale.”. Acest concept este explorat prin prisma psihologiei umaniste, subliniind relevanța sa pentru creșterea personală, reglarea emoțională și rezultatele comportamentale. În cadrul proiectului TASC, înțelegerea de sine este poziționată ca o interacțiune dinamică între conștiința de sine, cunoașterea de sine, stima de sine și sinele interior și exterior, toate contribuind la o viziune holistică a conceptului de sine. Proiectul sintetizează teoriile psihologice consacrate cu Comunicarea Nonviolentă (NVC) pentru a evidenția legăturile profunde dintre înțelegerea de sine și implicarea interpersonală eficientă.

Geneza și structura conceptului de sine

Conceptul de sine, o piatră de temelie a psihologiei umaniste, se referă la „setul organizat și consistent de percepții și convingeri despre sine” (Rogers, 1961). Acesta se dezvoltă printr-o interacțiune complexă a diverselor factori, inclusiv experiențele din copilărie, influențele sociale și culturale și relațiile interpersonale. Aceste elemente modelează în mod colectiv convingerile unui individ despre abilitățile, valorile și valoarea sa, influențând modul în care se percepe pe sine, pe ceilalți și lumea (Beck, 2011). De exemplu, autoevaluarea copilului, experiențele din copilărie, feedback-ul părinților și interacțiunile cu colegii contribuie în mod semnificativ la dezvoltarea conceptului de sine, influențând capacitatea unui individ de a-și regla emoțiile și de a naviga eficient în comportamentele sociale (Liu, 2021).

Conceptul de sine cuprinde dimensiuni precum stima de sine, care reflectă valoarea intrinsecă a unei persoane; sinele ideal, care reprezintă aspirațiile și obiectivele; și stimă de sine, evaluarea subiectivă a propriei persoane (Rogers, 1961). Aceste dimensiuni sunt interconectate și joacă un rol esențial în influențarea sentimentelor și comportamentelor personale. Cercetările indică faptul că un concept de sine pozitiv este asociat cu reziliența, stabilitatea emoțională și interacțiunile sociale constructive, permițând indivizilor să facă față provocărilor în mod mai eficient (Woike și Baumgardner, 1993; Beck, 2011). În schimb, un concept de sine negativ a fost asociat cu îndoiala de sine, nesiguranța și comportamentele maladaptive, care pot afecta bunăstarea emoțională și funcționarea socială (Liu, 2021). Aceste constatări subliniază importanța cultivării unui concept de sine sănătos ca bază pentru dezvoltarea personală și comportamentele adaptative.

Conștiință de sine și cunoaștere de sine

Conștiința de sine, recunoașterea conștiinței a trăsăturilor, sentimentelor și comportamentelor proprii, este primul pas către înțelegerea de sine. Ea se dezvoltă devreme, de obicei în jurul vârstei de 18 luni, și permite indivizilor să recunoască modul în care experiențele de viață și procesele interne le modelează identitatea (Crisp și Turner, 2014). Această conștientizare servește ca bază pentru luarea de decizii informate și reglarea emoțională eficientă, permițând indivizilor să adopte strategii care le îmbogățesc viața (Rogers, 1980).

Cunoașterea de sine completează conștiința de sine, oferind o perspectivă mai profundă asupra existenței și identității proprii. Ea implică atât reflecția conștientă asupra sinelui, cât și procesele inconștiente care modelează valorile, gândurile, sentimentele și motivațiile (Crisp & Turner, 2014).

Un element central al cunoașterii de sine este distincția între sinele interior și sinele exterior. Sinele interior cuprinde gândurile, sentimentele și personalitatea unei persoane, bazându-se pe auto-reflecție pentru a ghida creșterea personală și luarea deciziilor (Rogers, 1980).

În contrast, sinele exterior reprezintă aspectele vizibile ale ființei unei persoane – expresii sociale, comportamente și interacțiuni – formând baza modului în care ceilalți ne percep și ne judecă (Mehrabian, 1971). Interacțiunea dintre aceste două aspecte este crucială pentru înțelegerea emoțiilor și comportamentelor personale, deoarece teoriile conceptului de sine sugerează că percepțiile interne modelează adesea acțiunile externe și relațiile sociale (Baumeister & Bushman, 2017).

Stimă de sine și rolul său în conceptul de sine

Stimă de sine, o evaluare subiectivă a valorii proprii, este modelată în mare măsură de percepțiile altora asupra noastră, mai degrabă decât de măsurile obiective ale realizărilor (Leary și Jongman-Serenio, 2014). Ea joacă un rol esențial în modelarea emoțiilor personale, influențând modul în care indivizii reacționează la provocări, se angajează în relații și urmăresc obiective. Cercetările arată că o înaltă stimă de sine favorizează încrederea, reziliența emoțională și comportamentele proactive (Baumeister et al., 2003). În schimb, o stimă de sine scăzută a fost asociată cu sentimente de inadecvare, retragere și dificultăți în interacțiunile sociale (Orth & Robins, 2013).

Înțelegerea propriei persoane ca proces continuu

Psihologia umanistă subliniază faptul că înțelegerea de sine nu este o stare fixă, ci un proces continuu de introspecție și creștere (Rogers, 1961). Această călătorie implică alinierea imaginii de sine cu sinele adevărat, promovând autenticitatea și acceptarea de sine (Rogers, 1980). Prin recunoașterea și abordarea discrepanțelor dintre aceste aspecte, indivizii pot dezvolta modele emoționale mai sănătoase și comportamente mai adaptabile (Baumgardner, 1990). Mai mult, accentul pus pe creșterea personală și învățarea continuă evidențiază rolul conceptului de sine în construirea empatiei, compasiunii și a legăturilor semnificative cu ceilalți (Deci & Ryan, 2000).

Înțelegerea de sine este îmbogățită și mai mult de principiile paradigmei cognitive sociale, care pune accentul pe interacțiunea dinamică dintre cogniția personală, contextele de mediu și interacțiunile sociale în modelarea comportamentului și a conceptului de sine (Zimmerman, 2000; Bandura, 1986). Această paradigmă, bazată pe teoria determinismului reciproc a lui Bandura, afirmă că indivizii influențează în mod activ și sunt influențați de mediul lor, creând o buclă continuă de feedback între gândire, comportament și contextul social. De exemplu, gândirea autoreflexivă permite indivizilor să-și evalueze experiențele și comportamentele, modelându-și conceptul de sine în timp (Zimmerman & Schunk, 2011).

Paradigma subliniază, de asemenea, importanța învățării prin observație, în care indivizii internalizează comportamente, atitudini și convingeri prin observarea celorlalți din mediul lor (Bandura, 1997). Acest proces, combinat cu întărirea socială și Feedback-ul, modelează autoeficacitatea și identitatea personală. Experiențele din prima parte a vieții, precum dinamica familiei și normele culturale, servesc ca factori cheie de mediu care contribuie la dezvoltarea conceptului de sine (Zimmerman, 2002). În plus, relațiile interpersonale și interacțiunile sociale oferă contextul pentru rafinarea înțelegerii rolului și identității proprii în cadrul unei comunități mai largi (Bandura, 1999).

Incorporarea paradigmei cognitive sociale în înțelegerea de sine subliniază faptul că Conceptul de sine nu este o entitate statică, ci o construcție fluidă, modelată continuu de influențe externe și reflecții interne. Această perspectivă îmbunătățește înțelegerea holistică a dezvoltării personale, consolidând natura interconectată a cogniției, emoției și comportamentului în promovarea creșterii adaptative și a rezilienței (Zimmerman & Schunk, 2011; Bandura, 2001).

În contextul proiectului TASC, procesul de înțelegere de sine este strâns legat de principiile Comunicării Nonviolente (NVC), deoarece Conștiința desine și Cunoașterea desine sunt considerate condiții prealabile esențiale pentru identificarea și exprimarea eficientă a emoțiilor și nevoilor proprii într-un mod constructiv și empatic. NVC subliniază că conștiința desine și cunoașterea desine sunt condiții prealabile pentru o comunicare eficientă, permițând indivizilor să-și exprime nevoile și emoțiile în mod constructiv (Rosenberg, 1999). Abordarea NVC susține că, prin promovarea înțelegerii propriilor emoții și comportamente, indivizii pot comunica cu mai multă empatie și claritate, cultivând legături interpersonale mai puternice și contribuind la un mediu social mai compasional (Rosenberg, 1999).

Această explorare a conceptului de sine și a relației sale cu sentimentele și comportamentele oferă un cadru cuprinzător pentru dezvoltarea personală. Prin integrarea acestor cunoștințe în aplicații practice, proiectul TASC își propune să le ofere indivizilor posibilitatea de a-și explora lumea interioară și exterioară cu conștientizare, empatie și angajament față de dezvoltarea pe tot parcursul vieții.

Înțelegerea de sine poate fi descrisă ca procesul de a dobândi claritate cu privire la cine ești și ce trăsături te definesc. Această claritate nu numai că favorizează încrederea, ci îi și pregătește pe indivizi să ia decizii care se aliniază cu percepția de sine. În cele din urmă, aceasta susține o mai mare stimă de sine și reziliență emoțională (Baumgardner, 1990).

2. Înțelegerea celorlalți

Înțelegerea celorlalți este prezentată ca al doilea concept cheie în Modulul 4, în concordanță cu rezultatul învățării 4.2A: „Să descrie sursele de informație necesare pentru identificarea stărilor emoționale și a intențiilor celorlalți, în vederea evitării prejudecăților și adaptării la diferite situații sociale.”. Acest concept este explorat prin prisma inteligenței emoționale, punând accentul pe capacitatea de a recunoaște și gestiona emoțiile proprii și ale celorlalți (Goleman, 1995). De asemenea, integrează teoria minții, care implică înțelegerea faptului că ceilalți au gânduri, convingeri și intenții diferite de ale noastre (Happé, 2003). În plus, proiectul TASC încorporează o varietate de abordări, inclusiv elemente ale Comunicării Nonviolente (NVC), pentru a sprijini ascultarea empatică, înțelegerea nevoilor și cultivarea abilităților de comunicare (Rosenberg, 1999), alături de strategii mai ample pentru îmbunătățirea inteligenței emoționale și a adaptabilității sociale. Împreună, aceste abordări evidențiază importanța observației precise, a empatiei și a adaptabilității în construirea de relații semnificative și în navigarea diverselor situații sociale. Înțelegerea celorlalți nu înseamnă doar identificarea stărilor lor emoționale, ci și ajustarea abordării proprii pentru a se alinia la dinamica socială. Acest lucru necesită flexibilitate, sensibilitate culturală și capacitatea de a schimba perspectivele.

De exemplu, într-un cadru de colaborare, recunoașterea și validarea opiniilor diferite creează un mediu incluziv în care toate vocile sunt respectate. În mod similar, în situații încărcate emoțional, ascultarea empatică și răspunsurile măsurate pot reduce tensiunile și favoriza rezultate constructive.

Inteligența emoțională (IE) stă la baza capacității de a-i înțelege pe ceilalți, ceea ce reprezintă atât o necesitate socială, cât și o oportunitate de creștere personală care poate îmbunătăți semnificativ calitatea interacțiunilor și a relațiilor. IE implică recunoașterea și gestionarea emoțiilor proprii și ale celorlalți, modelarea dinamicii interpersonale prin conceptul de sine, convingeri despre ceilalți și percepții despre viață și lume (Goleman, 1995). O abilitate esențială în cogniția umană, strâns legată de IE, este capacitatea de a folosi experiențele personale pentru a le înțelege pe cele ale celorlalți, recunoscând relația complexă dintre sine și ceilalți (Catmur et al., 2016). Această abilitate este deosebit de importantă în rezolvarea colaborativă a problemelor, unde trebuie luate în considerare multiple perspective, inclusiv propria perspectivă și cea a celorlalți (Hartwell & Köymen, 2024).

Teoria minții, esențială pentru înțelegerea celorlalți, se referă la capacitatea de a recunoaște că noi înșine și ceilalți avem gânduri, convingeri, intenții și sentimente diferite. Această abilitate cognitivă permite indivizilor să înțeleagă, să interpreteze și să prevadă stările mentale ale altora, formând baza interacțiunilor sociale eficiente (Happé, 2003). De exemplu,

pentru a discerne cu acuratețe emoțiile sau intențiile unei alte persoane în timpul unei conversații, este necesar să se decodifice mesajele verbale, să se interpreteze indiciile nonverbale și să se deducă stările mentale care stau la baza acestora. Astfel de abilități favorizează empatia, aprofundează conexiunile și sporesc adaptabilitatea socială prin minimizarea neînțelegerilor și a prejudecăților.

Comunicarea Nonviolentă (NVC), dezvoltată de Marshall Rosenberg, oferă un cadru structurat pentru înțelegerea și conectarea cu ceilalți, concentrându-se pe nevoile și emoțiile lor subiacente (Rosenberg, 1999). NVC constă în patru componente cheie: observație, sentimente, nevoi și cereri. Primul pas, observația, pune accentul pe perceperea acțiunilor și expresiilor celorlalți fără interpretare sau judecată subiectivă. De exemplu, afirmația „Pari tăcut astăzi; te preocupă ceva?” reflectă o observație neutră și empatică care invită la dialog, evitând atitudinea defensivă.

A doua componentă, identificarea sentimentelor, implică recunoașterea și numirea emoțiilor în sine și în ceilalți, ceea ce favorizează claritatea emoțională. Prin distingerea sentimentelor de gânduri, indivizii pot comunica mai eficient. A treia componentă, identificarea nevoilor, se concentrează pe descoperirea nevoilor universale umane care determină emoțiile. NVC subliniază că toate comportamentele sunt încercări de a satisface nevoile, iar înțelegerea acestor nevoi poate ajuta indivizii să se conecteze mai profund cu ceilalți. În cele din urmă, a patra componentă, formularea cererilor, asigură că comunicarea este specifică, acționabilă și respectuoasă, evitând cererile care pot crea rezistență.

Prin cultivarea empatiei și a respectului reciproc, NVC transformă conflictele potențiale în oportunități de înțelegere. Observația atentă a celorlalți, decodificarea expresiilor lor emoționale și angajarea într-o comunicare cu autenticitate permit indivizilor să construiască încredere, să reducă tensiunea și să răspundă eficient la diverse situații sociale. NVC a fost aplicată pe scară largă în rezolvarea conflictelor, educație și relații personale, demonstrând versatilitatea sa în promovarea conexiunilor semnificative și reducerea neînțelegerilor (Rosenberg, 1999; Sofer, 2018).

Conform NVC, pentru a-i înțelege pe ceilalți în mod eficient și a evita prejudecățile, este esențial să se utilizeze diverse surse de informații. Acestea includ:

Observație activă și ascultare atentă:

Observația în NVC încurajează perceperea obiectivă a situațiilor, fără judecăți sau părtiniri, concentrându-se pe fapte observabile. De exemplu, în loc să presupunem că

cineva este supărat pentru că tace, observarea comportamentelor specifice (de exemplu, evitarea contactului vizual) poate oferi claritate.

Conștientizarea sentimentelor:

Toate sentimentele ne oferă indicii despre ceea ce au nevoie oamenii. Când nevoile sunt satisfăcute, putem simți bucurie, satisfacție, pace sau entuziasm. Când nu sunt satisfăcute, simțim tristețe, frică sau anxietate. Dacă raportăm ceea ce simțim la ceea ce avem nevoie (în loc să le legăm de ceea ce credem că au greșit alții), nu vom mai da vina pe ceilalți. În loc să ne consumăm energia încercând să-i facem pe ceilalți să se schimbe, o folosim pentru a încerca să ne satisfacem nevoile. Distingerea între ceea ce gândim despre o situație și ceea ce simțim îi ajută pe ceilalți să înțeleagă de ce avem nevoie și să aibă compasiune pentru ceilalți și pentru noi înșine (Rosenberg, 1999).

Conștientizarea nevoilor:

Nevoile sunt considerate universale, fundamentale și comune tuturor ființelor umane. Ele sunt forța motrice din spatele sentimentelor și acțiunilor noastre. NVC subliniază că tot comportamentul uman este o încercare de a satisface una sau mai multe dintre aceste nevoi. Nevoile sunt comune tuturor oamenilor, indiferent de cultură, vârstă sau origine. Nevoile nu sunt legate de strategii sau soluții specifice. De exemplu, „conexiunea” este o nevoie, dar „petrecerea timpului cu un prieten” este o strategie pentru a satisface această nevoie. Nevoile reflectă ceea ce este esențial pentru prosperitatea umană, nu ceea ce are la bază puterea, controlul sau pedeapsa (Rosenberg, 1999).

Empatie și Rezonanță emoțională:

Conectarea la propriile emoții în timp ce interacționăm cu ceilalți servește ca o oglindă pentru a înțelege sentimentele comune sau tensiunile ascunse. Această abordare susține o împăcare emoțională mai profundă (Rosenberg, 1999; Sofer, 2018).

Bazându-se pe aceste surse de informații de diverse tipuri, indivizii pot naviga în interacțiuni sociale complexe cu o mai mare sensibilitate și adaptabilitate, asigurându-se că răspunsurile lor sunt atât empatic, cât și adecvate contextului.

Prin integrarea inteligenței emoționale, a teoriei minții și a principiilor NVC, proiectul TASC subliniază importanța înțelegerii celorlalți ca o cale către interacțiuni semnificative și adaptabile. Această abordare îmbunătățește capacitatea unei persoane de a evita prejudecățile, de a naviga în scenarii sociale complexe și de a construi relații interpersonale rezistente, bazate pe empatie, încredere și respect.

3. Înțelegerea relaționării cu ceilalți

Înțelegerea conectării cu ceilalți este introdusă ca al treilea concept cheie în Modulul 4, în conformitate cu Rezultatul învățării 4.3A: „Să descrie diferența dintre observații și evaluări, pentru a explica importanța formulării unor solicitări clare în comunicarea cu ceilalți.”. Conform constructelor proiectului TASC, acest concept este explorat prin integrarea inteligenței emoționale, care pune accentul pe empatie și conștientizare socială ca componente cheie pentru un angajament interpersonal eficient (Goleman, 1995), și a Comunicării Nonviolente (NVC), care oferă un cadru structurat pentru a distinge între observații obiective și evaluări subiective (Rosenberg, 1999). Prin promovarea clarității în comunicare, NVC evidențiază rolul solicitărilor clare în reducerea neînțelegerilor și promovarea interacțiunilor colaborative. Acest concept subliniază importanța comunicării empatică, a preciziei în exprimarea nevoilor și a capacității de a naviga prin complexitățile sociale cu respect și înțelegere reciprocă. Conectarea cu ceilalți depășește simpla înțelegere a gândurilor și sentimentelor lor — implică crearea de relații semnificative care promovează respectul reciproc, colaborarea și înțelegerea comună. Capacitatea noastră de a ne conecta cu ceilalți este modelată de conștiința desine, de convingerile noastre despre relații și de contextele culturale și sociale în care trăim. O capacitate umană fundamentală este abilitatea de a depăși diferențele, de a alinia perspectivele și de a construi relații bazate pe empatie și încredere (Goleman, 1995). Această abilitate este deosebit de importantă în promovarea unor medii incluzive și armonioase, în care indivizii se simt apreciați și înțeleși, promovând un sentiment de apartenență și un scop colectiv (Rogers, 1980).

Înțelegerea conectării cu ceilalți depășește înțelegerea emoțiilor și gândurilor lor; implică crearea de relații semnificative, bazate pe empatie, încredere și respect reciproc. Pornind de la principiile psihologiei umaniste ale lui Carl Rogers, conectarea cu ceilalți necesită capacitatea de a percepe în mod autentic experiența altei persoane, fără a impune judecăți sau presupuneri. Rogers (1980) a subliniat că adevărata conexiune apare atunci când indivizii se angajează într-o comunicare autentică și empatică, promovând un sentiment de siguranță și acceptare care permite formarea unor legături interpersonale mai profunde.

Conectarea cu ceilalți implică, de asemenea, depășirea diferențelor și alinierea perspectivelor prin ascultare activă și înțelegere comună. Nu este vorba doar de recunoașterea gândurilor și sentimentelor celeilalte persoane, ci de crearea unei rezonanțe emoționale care să susțină colaborarea și armonia. Această aliniere creează medii în care indivizii se simt apreciați și înțeleși, promovând un sentiment de apartenență și un scop colectiv. După cum a articulat Rogers,

capacitatea de a se conecta în mod autentic cu ceilalți se află în centrul creșterii personale și sociale, deschizând calea către relații care nu sunt doar funcționale, ci și profund îmbogățitoare și semnificative.

Rolul observațiilor și evaluărilor în Comunicare

Comunicarea eficientă, în special în contexte de colaborare și socială, depinde în mod semnificativ de distingerea între observații obiective și evaluări subiective. Cadrele de inteligență emoțională subliniază importanța observării comportamentelor, acțiunilor și expresiilor fără prejudecăți sau judecăți, permițând o înțelegere mai precisă și răspunsuri empatică. Potrivit lui Boyatzis, Goleman și Rhee (1999), inteligența emoțională implică competențe cheie precum empatia și conștientizarea socială, care sunt cruciale pentru interpretarea corectă a comportamentelor și intențiilor celorlalți. Interpretarea greșită a comportamentelor din cauza prejudecăților evaluative poate duce la reacții defensive și conflicte, în timp ce comunicarea bazată pe observație favorizează încrederea, adaptabilitatea și cooperarea. Acest lucru este în concordanță cu ideea că o comunicare clară și specifică, bazată pe observații obiective, sprijină rezolvarea eficientă a problemelor și a conexiunilor interpersonale, creând medii de respect reciproc și înțelegere comună.

Distincția între observație și evaluare

Comunicarea Nonviolentă (NVC) subliniază distincția esențială între observație și evaluare ca fundament pentru promovarea unei comunicări eficiente, empatică și fără conflicte. Observația se referă la descrierea obiectivă a evenimentelor sau comportamentelor, fără a atașa judecăți, interpretări sau presupuneri. În schimb, evaluarea implică judecăți sau interpretări personale care pot declanșa o atitudine defensivă și pot împiedica înțelegerea reciprocă. După cum observă Rosenberg (1999), „Când combinăm observația cu evaluarea, ceilalți sunt predispuși să audă critici, iar acest lucru diminuează probabilitatea ca ei să răspundă cu compasiune”. De exemplu, în loc să spunem „Nu te interesează această întâlnire” (o evaluare), NVC încurajează să spunem „În timpul întâlnirii, am observat că ai folosit telefonul de două ori” (o observație).

Solicitări clare: o componentă esențială a Comunicării

Solicitări clare sunt o componentă vitală a comunicării eficiente, deoarece asigură că indivizii își pot exprima nevoile și intențiile într-un mod care favorizează înțelegerea și cooperarea. Spre deosebire de afirmațiile vagi sau ambigue, solicitările clare oferă informații specifice și

care pot fi puse în practică, reducând riscul de interpretare greșită și conflict. Prin distingerea între observații și evaluări, solicitările clare se concentrează pe realități obiective, mai degrabă decât pe judecăți subiective, creând o bază pentru încredere și empatie. Această abordare nu numai că facilitează colaborarea, dar permite și indivizilor să navigheze în interacțiuni sociale complexe cu claritate și scop, asigurându-se că cuvintele lor se aliniază nevoilor și valorilor lor.

Importanța solicitărilor clare în agilitatea emoțională

În cartea sa *Agilitate emoțională* (2016), Susan David subliniază importanța solicitărilor clare și aplicabile ca piatră de temelie a unei comunicări eficiente. Ea susține că atunci când indivizii își exprimă nevoile cu claritate și determinare, reduc neînțelegerile și încurajează cooperarea. Solicitățile ambigue sau vagi, pe de altă parte, duc adesea la frustrare și conflict. David explică: „Claritatea în comunicare nu se referă doar la ceea ce spui, ci și la asigurarea faptului că cuvintele tale sunt în concordanță cu intențiile și valorile tale” (David, 2016, p. 142). Prin integrarea conștientizării emoționale cu solicitări clare, indivizii pot crea interacțiuni care sunt atât empaticе, cât și productive, deschizând calea către conexiuni mai puternice și înțelegere reciprocă.

Referințe (legate de cele 3 concepte cheie ale ului)

Referințe la conceptul cheie 1: Înțelegerea propriei persoane

- Baumgardner, S. R. (1990). Self-concept and psychological well-being. *Journal of Personality*, 58(3), 503-513.
- Baumeister, R. F., & Bushman, B. J. (2017). *Social psychology and human nature* (4th ed.). Cengage Learning.
- Baumeister, R. F., Campbell, J. D., Krueger, J. I., & Vohs, K. D. (2003). Does high self-esteem cause better performance, interpersonal success, happiness, or healthier lifestyles? *Psychological Science in the Public Interest*, 4(1), 1–44. <https://doi.org/10.1111/1529-1006.01431/>
- Beck, A. T. (2011). *Cognitive therapy of depression*. Guilford Press.
- Crisp, R. J., & Turner, R. N. (2014). *Essential social psychology*. Sage.
- Deci, E. L., & Ryan, R. M. (2000). The "what" and "why" of goal pursuits: Human needs and the self-determination of behavior. *Psychological Inquiry*, 11(4), 227–268. https://doi.org/10.1207/S15327965PL11104_01/

- Leary, M. R., & Jongman-Sereno, K. P. (2014). Social anxiety as an early warning system: A refinement and extension of the self-presentation theory of social anxiety. In *Social anxiety* (pp. 579-597). Academic Press.
- Liu, J. (2021). The impact of cultural influences on self-concept and behavior. *Journal of Cross-Cultural Psychology*, 52(4), 567-581.
- Mehrabian, A. (1971). *Silent messages: Implicit communication of emotions and attitudes*. Wadsworth.
- Orth, U., & Robins, R. W. (2013). Understanding the link between low self-esteem and depression. *Current Directions in Psychological Science*, 22(6), 455–460. <https://doi.org/10.1177/0963721413492763/>
- Rogers, C. R. (1961). *On becoming a person: A therapist's view of psychotherapy*. Houghton Mifflin.
- Rogers, C. R. (1980). *A way of being*. Houghton Mifflin Harcourt.
- Woike, B. A., & Baumgardner, A. H. (1993). Global-specific incongruencies in self-worth and the search for self-knowledge. *Personality and Social Psychology Bulletin*, 19(3), 290-295.
- Zimmerman, B. J. (2000). Self-efficacy: An essential motive to learn. *Contemporary Educational Psychology*, 25(1), 82-91. <https://doi.org/10.1006/ceps.1999.1016>
- Zimmerman, B. J., & Schunk, D. H. (2011). *Self-Regulated Learning and Academic Achievement: Theoretical Perspectives*. Routledge. <https://doi.org/10.4324/9781410601032/>

Referințe la conceptul cheie 2: Înțelegerea celorlalți

- Bandura, A. (1986). *Social Foundations of Thought and Action: A Social Cognitive Theory*. Prentice-Hall.
- Bandura, A. (1997). *Self-Efficacy: The Exercise of Control*. W.H. Freeman.
- Bandura, A. (1999). Social cognitive theory of personality. In L.A. Pervin & O.P. John (Eds.), *Handbook of Personality: Theory and Research* (pp. 154–196). Guilford Press.
- Bandura, A. (2001). Social cognitive theory: An agentic perspective. *Annual Review of Psychology*, 52(1), 1–26.
- Boyatzis, R. E., Goleman, D., & Rhee, K. (1999). Clustering competence in emotional intelligence: Insights from the Emotional Competence Inventory (ECI). In R. Bar-On & J. D. A. Parker (Eds.), *Handbook of emotional intelligence* (pp. 343-362). Jossey-Bass.

MODULUL 5A: Dialogul

Introducere

Pentru proiectul nostru TASC, înțelegerea și delimitarea conceptelor sunt esențiale pentru avansarea cadrelor teoretice, a investigațiilor empirice și a aplicațiilor practice. Această scurtă introducere la Modulul 5 (Dialog) se referă la cadrul proiectului, la conceptele de comunicare interculturală, comunicare nonviolentă, cooperare, rezolvarea conflictelor/problemelor legate de comunicare și reflecție, integrând abordarea noastră privind dialogul în dezbaterile actuale din domeniul comunicării sustenabile. Se oferă o prezentare generală inițială a conceptelor pentru a facilita o mai bună înțelegere a categoriei largi a dialogului în teoria educațională.

Comunicare interculturală

Comunicarea interculturală, așa cum este explicată de Mason et al. (2023) și Berti (2020), subliniază natura complexă a culturii drept construct social. În timp ce avertizează împotriva categorizărilor esențialiste (care pot chiar perpetua rasismul), o abordare deconstructivă subliniază importanța recunoașterii diferitelor constructe „culturale” atât în viața de zi cu zi, cât și în mediul educațional. Böhmer (2016) pledează pentru această abordare deconstructivă pentru a promova incluziunea fără a reduce indivizii la etichete categorice.

Comunicarea nonviolentă

Comunicarea nonviolentă, bazată pe principiile lui Rosenberg (2015), reprezintă un concept nuanțat și fundamentat din punct de vedere etic, după cum observă Stănescu et al. (2022). Lauricella (2019) subliniază potențialul acesteia de a genera implicarea și responsabilizarea elevilor în dinamica clasei.

Cooperare

Cooperarea, descrisă de Gokalp et al. (2021), apare ca o componentă vitală pentru o comunicare sustenabilă, însă punerea sa în practică se confruntă cu obstacole, în special în ceea ce privește colaborarea dintre profesori (Do & Hascher, 2023). Kim & Hanneman (2023) subliniază provocările pe care le ridică promovarea comunicării între educatori, sugerând necesitatea unor strategii nuanțate pentru a facilita cooperarea în mod eficient.

- Catmur, C., Frith, C. D., & Frith, U. (2016). The neuroscience of social cognition: Decoding, imitating, and influencing the actions of others. *Annual Review of Psychology*, 67, 259-283.
- Goleman, D. (1995). *Emotional intelligence: Why it can matter more than IQ*. Bantam Books.
- Hartwell, J., & Köymen, B. (2024). Understanding the self in relation to others in nonverbal communication of one's reasoning. *Journal of Developmental Psychology*.
- Happé, F. (2003). Theory of mind and the self. *Annals of the New York Academy of Sciences*, 1001(1), 134-144.
- Rosenberg, M. B. (1999). *Nonviolent communication: A language of life*. PuddleDancer Press.
- Sofer, S. (2018). Empathy in action: How emotional intelligence fosters adaptive social behaviors. *Social Psychology Quarterly*, 81(3), 289-307.

Referințe la conceptul cheie 3: Conectarea cu ceilalți

- David, S. (2016). *Emotional agility: Get unstuck, embrace change, and thrive in work and life*. Avery.
- Rogers, C. R. (1980). *A way of being*. Houghton Mifflin Harcourt.
- Rosenberg, M. B. (1999). *Nonviolent communication: A language of life*. PuddleDancer Press.
- Sofer, S. (2018). Empathy in action: How emotional intelligence fosters adaptive social behaviors. *Social Psychology Quarterly*, 81(3), 289-307.
- Zimmerman, B. J., & Schunk, D. H. (2011). *Self-Regulated Learning and Academic Achievement: Theoretical Perspectives*. Routledge. <https://doi.org/10.4324/9781410601032/>

Conflictul/rezolvarea problemelor legate de comunicare

Conceptul de conflict/rezolvare a problemelor legate de comunicare evidențiază deficiențele în abilitățile de rezolvare a problemelor ale elevilor (Ahdhianto et al., 2020). Junsay (2016) pledează pentru medii de învățare reflexive ca catalizatori pentru îmbunătățirea gândirii critice și a abilităților de comunicare, precum și pentru îmbunătățirea competențelor de gestionare a clasei (Kavrayıcı, 2020).

Reflecție

Reflecția apare ca o competență fundamentală pentru dezvoltarea profesională, contribuind la perfecționarea practicilor pedagogice (Aparicio-Landa et al., 2023). Mai detaliat, profunzimea reflecției este o fațetă crucială a dezvoltării profesionale, așa cum subliniază Cojorn & Sonsupap (2022). Cu toate acestea, este imperativ să se noteze că educatorii au nevoie de îndrumare pentru a intra într-o zonă relevantă care stimulează reflecția inițială, așa cum subliniază Duchi et al. (2023).

În concluzie, aceste constructe formează un complex dialogic în cadrul conceptului nostru de comunicare sustenabilă și al părții dialogice din interiorul acestuia, interconectate printr-o abordare reflexivă și deconstructivă a profesiei pedagogice. Prin adoptarea incluziunii, a comunicării decente, a colaborării, a rezolvării problemelor și a reflecției, educatorii pot naviga în peisajul multifacetic al școlarizării, promovând medii propice dezvoltării elevilor, colaborării cu colegii, părinții și alte părți interesate, precum și progresului social.

Obiective (O) și rezultate ale învățării (LO)

O5.1. Să își îmbunătățească competențele de dialog empatic

LO5.1A. Să manifeste empatie și abilități de ascultare activă pentru îmbunătățirea înțelegerii reciproce.

O5.2. Să își îmbunătățească competențele de rezolvare a problemelor și a conflictelor.

LO5.2A. Să mențină conexiunea în timpul receptării unor mesaje sau conținuturi dificile, fără autoînvinovărire sau autocritică.

O5.3. Să își îmbunătățească competențele de cooperare.

LO5.3A. Să aplice abilități de ascultare empatică și exprimare sinceră pentru a-și îmbunătăți înțelegerea opiniilor diferite.

Concepte cheie

1. Abilități de dialog empatic

În Nivelul A, accentul se pune pe angajarea într-un dialog care să susțină conexiunea. O conexiune mai puternică înseamnă o comunicare profundă, o conectare reală cu ceea ce este important pentru cei incluși în dialog. Ascultarea empatică este o abilitate cheie care contribuie la înțelegere și conexiune. Prin urmare, îmbunătățirea ascultării a ceea ce vor să spună ceilalți din spatele cuvintelor folosite este esența acestui grad legat de abilitățile de dialog empatic. Ascultarea activă și empatică este o abilitate esențială pentru profesorul viitorului.

Învățarea: un proces interpersonal și de comunicare

Dobândirea și îmbunătățirea cunoștințelor reprezintă doar un aspect al procesului de învățare. Mai mult, acesta este un proces social care cuprinde elemente interpersonale și de comunicare (Sun et al., 2023) și se înscrie în contexte organizaționale, politice și socio-spațiale (Medina et al., 2023; Böhmer, 2024, p. 89). Prin urmare, este imperativ să se înțeleagă mai profund rolul comunicării în procesul de învățare, inclusiv diversele elemente care contribuie la predarea eficientă și la profesionalizarea cadrelor didactice (în formare). Acest lucru este cu atât mai important cu cât cercetările anterioare „subliniază importanța competenței sociale și emoționale (SEC) și a bunăstării profesorilor în dezvoltarea și menținerea unor relații de sprijin între profesori și elevi, în gestionarea eficientă a clasei și în implementarea cu succes a programelor de învățare socială și emoțională” (Jennings & Greenberg, 2009). Având în vedere aceste informații preliminare despre abilitățile de dialog empatic, acest Manual de formare a profesorilor conceptualizează comunicarea sustenabilă ca un construct multifacetic care cuprinde elemente cognitive, afective și sociale, luând în considerare aspectele socio-spațiale.

Despre empatie

Empatia poate fi definită ca capacitatea de a înțelege și de a rezona cu stările emoționale și perspectivele altui individ (Sun et al., 2023). Procesele neuronale cognitive asociate cu empatia profesorului sunt deosebit de semnificative (ibid.). Din punct de vedere istoric, cercetările s-au referit la empatie în termeni de componente emoționale și cognitive (Aldrup et al., 2022, pp. 1179f.).

În consecință, empatia este o abilitate extrem de pertinentă în sala de clasă, facilitând învățarea ca proces interpersonal și de comunicare. Profesorii trebuie să înțeleagă perspectivele și nevoile elevilor lor, iar pentru elevi este la fel de important să dobândească o înțelegere mai profundă unii despre alții, despre materia studiată și despre procesul de colaborare în învățare.

Empatia este, de asemenea, „o componentă centrală a competenței socio-emoționale a profesorilor” (Aldrup et al., 2022, p. 1177). Ea le permite profesorilor nu numai să predea materia, ci și să stabilească relații profesionale cu elevii, facilitând astfel gândirea critică și discursul academic al acestora pe tema respectivă. În consecință, empatia este o abilitate crucială pentru o clasă dialogică care favorizează comunicarea sustenabilă.

Empatie în școala și sala de clasă dialogică

Se poate argumenta că empatia în sala de clasă dialogică este un concept extrem de relevant. Majoritatea cunoștințelor referitoare la acest subiect sunt derivate din perspectiva profesorului, în timp ce rolul empatiei elevilor rămâne insuficient explorat. Deoarece predarea dialogică nu este aliniată cu „modelul tradițional de întrebări și răspunsuri dintre profesor și elev” (García-Carrión et al., 2020, p. 3), aceasta are ca scop facilitarea învățării și înțelegerii elevilor. Empatia profesorului poate fi definită ca fiind capacitatea unui educator de a înțelege și de a rezona cu stările emoționale și viziunile asupra lumii ale elevilor săi: „Profesorii care dau dovadă de empatie sunt mai bine pregătiți să discearnă emoțiile negative ale unui elev, cum ar fi tristețea provocată de o notă slabă sau plictiseala față de o anumită sarcină de învățare, din expresiile faciale ale acestuia” (Sun et al., 2023, p. 1). Subliniind că empatia este un proces psihologic complex care include factori cognitivi, emoționali și comportamentali (ibid., p. 3), autorii citați pledează pentru un model cu „trei componente interconectate, și anume contagiunea afectivă, evaluarea cognitivă și predicția comportamentală (comportamentul empatic)” (Ibid., p. 6).

Empatia în sala de clasă dialogică reprezintă o provocare multifacetică care necesită o pregătire cuprinzătoare a viitorilor educatori pentru a facilita dezvoltarea lor afectivă, cognitivă și comportamentală. În schimb, integrarea empatiei și a dialogului în sala de clasă poate facilita dezvoltarea abilităților de gândire critică și poate insufla valori de respect și solidaritate. Mai detaliat, această abordare „încurajează elevii să gândească și să pună la îndoială ideile, să exploreze noi puncte de vedere și să construiască cunoștințe în dialog cu colegii și profesorii lor” (García-Carrión et al., 2020, p. 3). După cum s-a menționat anterior, acest respect pentru individ și pentru punctul său de vedere situațional asupra cunoașterii și înțelegerii (Haraway, 1988; Harding, 1993) conduce la o gândire și un comportament mai emancipate și mai educate – în rândul profesorilor.

precum și în rândul elevilor. Se sugerează că depășirea pozițiilor și relațiilor tradiționale de putere este utilă pentru elevi ca indivizi și susține relațiile din sala de clasă (García-Carrión et al., 2020).

Cu toate acestea, cercetări ulterioare pun sub semnul întrebării aceste așteptări teoretice. Aldrup et al. (2022) examinează relația dintre empatia profesorului, interacțiunea profesor-elev în ceea ce privește sprijinul emoțional, gestionarea clasei și sprijinul instructiv, precum și rezultatele elevilor în termeni cognitivi și psihosociali. Mai mult, acești cercetători subliniază că rezultatele lor nu coroborează ipoteza teoretică a unei corelații între empatia profesorului și calitatea interacțiunilor profesor-elev, și nici nu susțin ideea că empatia profesorului este asociată cu rezultatele elevilor (ibid., p. 1203).

În consecință, ei susțin că empatia profesorului își exercită efectele „în combinație cu cunoștințele și abilitățile privind comportamentul eficient în situații sociale” (Ibid., p. 1206). Acest lucru subliniază importanța vitală a dezvoltării capacității de a comunica și de a acționa în mod durabil în fața situațiilor dificile din clasă.

Abilități de dialog empatic în sala de clasă interculturală și în mediul școlar

Empatia este un element crucial nu numai în contextul clasei în general dar și în cadrul școlii și în domeniul mai larg al dialogului intercultural (Lähdesmäki & Koistinen, 2021, p. 49). Pentru a reduce diferențele de putere și a facilita astfel parcursurile de învățare, este esențial să se creeze „spații sigure” care să permită întâlnirea unor biografii, socializări și obiceiuri de cultură diverse (ibid., p. 48). Această formă de dialog intercultural este în concordanță cu cadrele conceptuale stabilite de Organizația Națiunilor Unite și Uniunea Europeană începând cu anii 1990 (ibid., p. 46). „Ideea centrală a spațiului sigur nu este doar de a delimita un loc în care încălcările nu sunt acceptate, ci și de a promova relațiile sociale între oameni într-un loc în care aceștia să simtă că pot vorbi liber, deoarece toate tipurile de perspective și poziții sunt binevenite în locul delimitat, fie el fizic sau virtual.” (Ibid., p. 51) Aceasta este ceea ce se înțelege aici prin comunicare și comportamente durabile.

Limitări ale abilităților de dialog empatic în sala de clasă și în mediul școlar

Aldrup et al. (2022) identifică mai multe constrângeri potențiale în utilizarea empatiei în mediul educațional:

1. Pentru a fi empatici, profesorii trebuie să posede un anumit nivel de cunoștințe despre empatie.

2. Profesorii ar putea manifesta un comportament mai empatic în orele care le plac.

3. Este important de menționat că empatia nu este întotdeauna benefică în toate situațiile. Profesorii trebuie să ia în considerare circumstanțele specifice și să acționeze în consecință.

4. Empatia profesorilor poate fi de interes pentru diferite grupuri în grade diferite; „empatia profesorilor poate fi deosebit de relevantă pentru elevii cu un statut socio-economic scăzut sau cu dificultăți cognitive sau socio-emoționale” (ibid., p. 1207).

În concluzie, abilitățile de dialog empatic sunt esențiale în formarea profesorilor. Acestea facilitează dezvoltarea elevilor și a profesorilor într-o multitudine de domenii, inclusiv competențele afective, sociale și comportamentale integrate în contexte organizaționale, politice și socio-spațiale. Aceste abilități facilitează crearea unui mediu de învățare durabil și incluziv, în special într-o lume de diversitate și complexitate.

2. Abilități de rezolvare a problemelor și de rezolvare a conflictelor

La Nivelul A, accentul se pune pe importanța conectării cu sine atunci când se ascultă un mesaj sau un conținut dificil. Ascultarea cu mintea deschisă, fără (auto)învinovărire sau (auto)critică, reduce șansele de escaladare a conflictelor și crește șansele ca oamenii să se înțeleagă reciproc și/sau să ajungă împreună la o soluție.

Conștientizarea tot mai mare a modului în care ne putem influența prin ascultarea empatică a sinelui este o abilitate cheie care contribuie la rezolvarea problemelor și la rezolvarea conflictelor. Prin urmare, îmbunătățirea capacității de a rămâne prezent emoțional pentru sine (prezența sinelui), astfel încât să poți intra într-un dialog cu o nouă curiozitate, este esența acestui grad legat de rezolvarea problemelor și de rezolvarea conflictelor.

Se presupune adesea că problemele și conflictele sunt cauzele principale ale preocupărilor semnificative legate de practicile educaționale la nivel școlar. Acest lucru este deosebit de relevant pentru domeniul managementului clasei (Hakvoort et al., 2019). Adoptarea acestei perspective ar sugera că conflictele împiedică stabilirea unei comunicări sustenabile. În plus, dobândirea de abilități suplimentare de rezolvare a conflictelor este esențială pentru prevenirea conflictelor viitoare și a întreruperii fluxului de predare.

În plus, elementele conflictuale situate în contexte organizaționale, politice și socio-spațiale (Medina et al., 2023; Böhmer, 2024, p. 89) necesită o examinare suplimentară pentru prevenirea și rezolvarea conflictelor.

Cu toate acestea, cercetări recente indică faptul că un număr considerabil de elevi sunt capabili să facă o rezolvare constructivă a conflictelor (Ceballos-Vacas & Rodríguez-Ruiz, 2023). Prin urmare, este imperativ ca problemele și conflictele din sala de clasă să fie luate în considerare într-o măsură mai semnificativă și să se ofere răspunsuri diferențiate pentru a promova toleranța, respectul și procesele democratice în sala de clasă.

Termenii și unele dintre conexiunile lor

Atunci când abordăm problemele din cadrul clasei, este esențial să facem diferența între procesele de rezolvare a problemelor ca mijloc de lucru la o sarcină specifică (adică materia care trebuie învățată) și provocarea socială a conflictelor. În literatura de specialitate, ambii termeni sunt utilizați (iar unii discută și aceste abordări, de exemplu, Smith & Mancy, 2018). În acest context, ambele semnificații sunt utilizate pentru a evidenția interconectarea dintre mediul școlar (pe lângă alți factori, cum ar fi atribuirea sarcinilor) și dinamica socială a conflictelor care pot avea originea în provocările afective, sociale și academice ale mediului școlar (Ceballos-Vacas & Rodríguez-Ruiz, 2023).

Din păcate, contextul actual nu permite o analiză detaliată a relevanței primului (conținut) pentru al doilea (social). Cu toate acestea, pare rezonabil să se sugereze o reciprocitate între cele două (Smith & Mancy, 2018, pp. 27f.), prin care primul intensifică al doilea, în timp ce al doilea afectează primul.

Rezolvarea problemelor

O parte importantă a muncii se desfășoară în sala de clasă, pe sarcini specifice. În multe cazuri, calitatea predării este evaluată pe baza unor criterii legate de gestionarea clasei, cum ar fi eficacitatea sau disciplina elevilor (Hakvoort et al., 2019). Cu toate acestea, cercetările indică faptul că activitățile care nu sunt legate de sarcinile de lucru pot îmbunătăți colaborarea, facilita reglarea emoțională și facilita negocierea statutului social în cadrul unui grup (Langer-Osuna et al., 2020).

Din perspectiva elevilor, aceste activități care nu țin de sarcinile de lucru sunt utilizate în diverse scopuri, printre care (a) umplerea timpului, (b) pregătirea pentru colaborare, (c) atragerea atenției celorlalți, (d) evitarea muncii, (e) recrutarea altora pentru participare, (f) obținerea accesului la colaborare pentru sine, (g) destabilizarea colaborării, (h) prelungirea sarcinii și (i) a rezista autorității concentrate (Langer-Osuna et al., 2020, p. 518). Acest lucru ilustrează faptul că problema activităților care nu au legătură cu sarcina nu este întotdeauna abordată în mod constructiv. Unele forme ale fostelor „probleme de neîndeplinire a sarcinilor” pot fi, de asemenea, cruciale

pentru calitatea predării. Se poate postula că acest echilibru complex poate fi extrapolat la alte probleme din sala de clasă.

În conformitate cu concluziile lui Langer-Osuna et al. (2020), se poate presupune că unele dintre problemele întâmpinate în sala de clasă pot fi interpretate ca resurse discursive care facilitează o schimbare în dinamică, îmbunătățind astfel colaborarea și participarea (ibid., p. 528). În consecință, un astfel de comportament nu ar trebui considerat în mod inherent problematic sau greșit. În schimb, în multe cazuri, ele pot fi utilizate ca mijloc de promovare a colaborării, a coeziunii sociale și a unei abordări democratice pentru identificarea problemelor în mediul școlar și în sala de clasă.

Pentru a aborda în mod eficient problemele care apar în sala de clasă, autorii recomandă profesorilor să fie atenți la momentul în care apar astfel de probleme și să se străduiască să diagnosticheze situația cu acuratețe (Langer-Osuna et al., 2020, p. 530). În plus, ei sugerează ca profesorii să se străduiască să înțeleagă nevoile și intențiile elevilor. Un răspuns la probleme poate fi definit ca o discuție metacognitivă despre modul și motivul pentru care cineva înțelege și găsește răspunsurile sale. Cercetările au demonstrat că această formă de discuție în sala de clasă favorizează o colaborare intensă în procesele de învățare (Smith & Mancy, 2018, p. 28).

Dacă are succes, s-a demonstrat că rezolvarea colaborativă a problemelor afectează în mod semnificativ capacitățile elevilor de gândire critică (Xu et al., 2023). Prin urmare, „profesorii ar trebui să fie mai bine pregătiți în gândire critică, în special profesorii în formare, și ar trebui, de asemenea, să fie conștienți de modul în care sprijinul profesorilor pentru schemele de învățare poate promova gândirea critică. Schema de învățare susținută de profesori a avut cel mai mare impact asupra gândirii critice a elevilor, pe lângă faptul că a fost mai directivă, mai ținută și mai oportună” (ibid., p. 9). Prin urmare, se poate presupune în mod rezonabil că, dacă profesorii în formare sunt educați în gândire critică și în rezolvarea problemelor, viitorii lor elevi se pot aștepta, de asemenea, să fie sprijiniți în gândire critică pentru a rezolva problemele cu care se confruntă în timpul orelor.

Soluționarea conflictelor

După cum s-a menționat anterior, conflictele din sala de clasă sunt adesea considerate o problemă importantă. Acestea pot avea un impact negativ asupra coeziunii sociale, pot pune la încercare autoritatea profesorului și pot împiedica procesul de învățare. O analiză a literaturii de specialitate relevă că amenințările îndreptate împotriva profesorilor sunt mai puțin frecvente decât cele îndreptate împotriva colegilor de clasă (Maeng et al., 2020). Cu toate acestea, o perspectivă constructivă asupra conflictelor are potențialul de a contesta viziunea unilaterală a adulților în sala de clasă, ascunzând în același timp oportunitățile creative

și potențialul emancipator al conflictelor (Ceballos-Vacas & Rodríguez-Ruiz, 2023). Este esențial să abordăm conflictele în mod constructiv. Acest lucru implică: „1. Înțelegerea conflictelor ca parte inerentă, și nu întotdeauna negativă, a vieții; 2. Capacitatea de a diferenția concepte precum conflict, agresivitate și violență; 3. Cunoașterea unui repertoriu larg de strategii pentru a face față conflictelor; și 4. Învățarea abilităților de încurajare a empatiei și a autocontrolului în situații stresante” (ibid., p. 553). Din acest punct de vedere, conflictele pot fi considerate nu doar ca obstacole în calea comunicării sustenabile în sala de clasă, ci și ca oportunități și potențial pentru promovarea comunicării sustenabile.

O analiză a literaturii de specialitate privind strategiile de Rezolvare a conflictelor utilizate de profesori relevă faptul că „[...] cele mai frecvente stiluri au fost Dominatorul și Evitatorul de disconfort, ceea ce ridică serioase îndoieli cu privire la adecvarea profesorului ca model constructiv” (Ceballos-Vacas & Rodríguez-Ruiz, 2023, p. 565; pentru o prezentare generală a cercetării, a se vedea Hakvoort et al., 2019). Prin urmare, o pregătire mai aprofundată, în special în ceea ce privește abilitățile afective ale profesorilor (Valente & Lourenço, 2020), pare a fi relevantă pentru strategiile de incluziune și de compromis de gestionare a conflictelor în sala de clasă.

O altă constatare este demnă de menționat. Formarea în empatie a profesorilor poate spori capacitatea acestora de a atenua conflictele intergrupale (Klimecki, 2019), de a aborda intimidarea și de a cultiva un climat școlar pozitiv (Murphy et al., 2018). Accentul poate fi pus pe așa-numitele emoții intragrupale, adică „în numele unui grup important cu care se identifică” (Klimecki, 2019, p. 313). Acest lucru reprezintă punctul în care converg diferitele forme de dialog din sala de clasă. Este un spațiu în care empatia și calmul sunt combinate cu un angajament simultan pentru o analiză aprofundată și obiectivă a situației din sala de clasă.

În concluzie, promovarea unei comunicări sustenabile în sala de clasă și în afara acesteia necesită dezvoltarea unor abilități diferențiate și democratice de rezolvare a problemelor și a conflictelor.

3. Competențe de cooperare

În Nivelul A, accentul se pune pe stabilirea unui dialog respectuos și reciproc, trecând de la o persoană la alta. Ascultarea empatică a mea și a celorlalți și exprimarea sinceră a noastră contribuie la înțelegerea reciprocă (în ciuda opiniilor diferite), ceea ce crește probabilitatea cooperării. Îmbunătățirea capacității de a exprima ceea ce dorești într-un mod care să fie mai ușor de înțeles și invitarea celorlalți să-și împărtășească și ei dorințele crește

posibilitatea ca dorințele să fie îndeplinite în timpul colaborării. Prin urmare, acesta este nucleul acestui grad legat de cooperare.

Academia Profesorilor Comunicarea Sustenabilă își propune să abordeze provocările sociale persistente. În consecință, proiectul pune accentul pe dezvoltarea abilităților de cooperare, având în vedere că aceste abilități reprezintă un răspuns crucial din partea educatorilor la provocările generate de schimbările sociale (Larraz et al., 2017). Cu toate acestea, această abordare nu cuprinde pe deplin natura multifacetică a fenomenului studiat. Pentru a obține o înțelegere mai cuprinzătoare, este esențial să se ia în considerare rolul factorilor sociali, politici și socio-spațiali în conturarea posibilităților și formelor de cooperare (Medina et al., 2023; Böhmer, 2024, p. 89).

Termenul „cooperare”

Termenul „cooperare” este definit în mod obișnuit ca actul de a lucra împreună pentru a atinge obiective comune (Johnson & Johnson, 2019, p. 62). Proiectul TASC vizează cultivarea abilităților sociale în general, promovând comunicarea sustenabilă. „Abilitățile sociale sunt comportamente prin care ne exprimăm ideile, sentimentele, opiniile, afecțiunea, menținem sau îmbunătățim relația cu ceilalți și rezolvăm și consolidăm o situație socială” (Mendo-Lázaro et al., 2018, p. 2; Wattanawongwan et al., 2021).

Johnson și Johnson (2019, pp. 63ff.) delimitează patru categorii de învățare cooperativă: învățarea cooperativă formală, învățarea cooperativă informală, grupurile de bază cooperative și controversa constructivă. În plus, autorii delimitează cinci elemente fundamentale care trebuie integrate în situație: interdependența pozitivă, responsabilitatea individuală, interacțiunea promotivă, abilitățile sociale și procesarea în grup (ibid., pp. 66f.). Această abordare facilitează implicarea elevilor atât la nivel cognitiv, cât și afectiv în activitățile de învățare (ibid., p. 60).

Practici și rezultate cooperative

Promovarea muncii în echipă a elevilor, îmbunătățirea performanței și dezvoltarea competențelor interpersonale sunt obiectivele principale ale cooperării în sala de clasă, în special la nivel universitar (León-del-Barco et al., 2018). Literatura de specialitate existentă indică faptul că învățarea cooperativă este asociată cu niveluri ridicate de realizare și productivitate în comparație cu contextele competitive sau individualiste (Johnson & Johnson, 2019). Investigații suplimentare relevă faptul că învățarea cooperativă în sala de clasă favorizează rezultate îmbunătățite în dezvoltarea

abilităților de lucru în echipă, inclusiv modelarea, încercările comportamentale, feedback-ul și generalizarea abilităților sociale învățate (Mendo-Lázaro et al., 2018). Acest lucru este valabil în special pentru elevii cu niveluri ridicate de performanță academică (Mendo-Lázaro et al., 2018, pp. 3 și 9). În plus, extrovertirea și orientarea socială sunt factori semnificativi (León-del-Barco et al., 2018, p. 2).

Cu toate acestea, o serie de factori contribuie la rezultatele observate. Acești factori includ tipul de învățare, tipul de grup, abilitățile sociale fundamentale necesare pentru munca în echipă și nivelul academic al elevului, care are o relevanță deosebită (León-del-Barco et al., 2018).

Un aspect crucial al colaborării în clasă este modul în care elevii sunt organizați pentru sarcini colaborative. Mendo-Lázaro et al. (2018) identifică trei categorii distincte de practici de grupare a profesorilor: „grupuri formale (care pot dura de la o singură oră la câteva săptămâni), grupuri informale (pentru o anumită activitate) și grupuri de bază (pentru un semestru sau un an academic)”. (Ibid., p. 3) Autorii afirmă că aceste forme sunt distincte în ceea ce privește implementarea, rezultatele (în ceea ce privește efectele academice și sociale) și compoziția, inclusiv numărul de membri, vârsta și experiența, precum și obiectivele sarcinilor lor.

După cum indică literatura de specialitate, este esențial să se mențină un anumit grad de control asupra participării membrilor echipei pentru a preveni dominarea unora și neîndeplinirea sarcinilor de către alții (Mendo-Lázaro et al., 2018, p. 9). Acest lucru include, de asemenea, așteptări clare și instrucțiuni explicite (Wattanawongwan et al., 2021). În schimb, responsabilitatea membrilor grupului este un factor determinant semnificativ în atingerea obiectivelor grupului (León-del-Barco et al., 2018). Mai mult, durata este un factor crucial în obținerea unor rezultate superioare. Dar: „În ceea ce privește primirea de informații (Ascultare activă, empatia, rezumarea, solicitarea de ajutor sau punerea de întrebări), efectul continuității temporale este aproape inexistent.” (Mendo-Lázaro et al., 2018, p. 8)

Ghufron & Ermawati (2018) ilustrează faptul că avantajele învățării cooperative includ amplificarea încrederii în sine și a motivației elevilor, diminuarea nervozității, sporirea responsabilității în învățare și o învățare mai eficientă. În schimb, limitele învățării cooperative includ necesitatea unei perioade de implementare mai lungi, implicarea activă atât a profesorilor, cât și a elevilor, potențialul de complexitate în gestionare și necesitatea unei pregătiri suplimentare. În plus, activitățile mediate de colegi, inclusiv tutoratul între colegi, învățarea cooperativă și tutoratul între colegi de vârste diferite, au demonstrat o eficacitate moderată în promovarea progreselor academice în rândul elevilor cu tulburări emoționale și comportamentale (Dunn et al., 2017).

Rolul profesorului se schimbă de la simplul prezentator de informații la proiectant de procese, furnizor de mediu și catalizator de experiențe, implicând elevii și lărgindu-le orizonturile (Johnson & Johnson, 2019). În acest fel, elevii sunt capabili să-și optimizeze propriile rezultate de învățare, precum și pe cele ale membrilor grupului lor (Johnson & Johnson, 2019, p. 62).

Rezultate practice ale cooperării în sala de clasă

Într-un studiu realizat de Larraz et al. (2017), s-au observat îmbunătățiri în diferite aspecte ale proceselor de predare și învățare. Acestea au inclus gruparea elevilor, prezentarea informațiilor altor elevi și evaluarea elevilor, cuprinzând evaluarea continuă și formativă, evaluarea colegilor și alte forme de evaluare.

Procesele de învățare îmbunătățite au inclus dezvoltarea abilităților sociale (cum ar fi dialogul, ascultarea, participarea, asertivitatea, negocierea și leadershipul) și un sentiment mai mare de autonomie. În plus, autoreglarea, angajamentul și responsabilitatea, negocierile, abilitățile personale (cum ar fi relațiile cu munca în echipă, relațiile interpersonale și angajamentul etic), abilitățile instrumentale (cum ar fi comunicarea verbală și scrisă, rezolvarea problemelor și luarea deciziilor, precum și capacitatea de a analiza și sintetiza) și abilitățile sistematice (cum ar fi învățarea independentă și motivația pentru calitate) au fost îmbunătățite.

În concluzie, se poate afirma: „Cooperarea este una dintre cele mai valabile modalități de a respecta diferențele individuale prezente în sala de clasă și de a face ca toți elevii să atingă obiectivele de învățare, considerând munca individuală ca parte a unui întreg, în care fiecare este esențial, în care toți progresează în funcție de nevoile lor și în care toți primesc sprijinul necesar pentru a finaliza cu succes sarcinile solicitate” (Larraz et al., 2017, p. 86).

Având în vedere natura încorporată a acestor competențe și sarcini didactice în cadrul social, politic și socio-spațial, este imperativ să se examineze potențialele căi și constrângeri ale cooperării, în special în lumina acestor condiții.

Referințe (legate de cele 3 concepte cheie ale)

Referințe la introducere

Ahdhianto, E., Marsigit, M., Haryanto, H., & Nitya, N. (2020). The Effect of Metacognitive-Based Contextual Learning Model on Fifth-Grade Students' Problem-Solving and Mathematical Communication Skills. *European Journal of Educational Research*, 9(2), 753–764.
<https://doi.org/10.12973/eu-jer.9.2.753/>

- Aparicio-Landa, E., Sosa-Moguel, L., Ávila-Vales, E., & Morales-Carballo, A. (2023). Teacher's reflections on their knowledge and practice of teaching high school functions. *Journal of Research in Mathematics Education*, 12(2), 110–126. <https://doi.org/10.17583/redimat.11772>
- Berti, M. (2020). Digital ethnography for culture teaching in the foreign language classroom. *Intercultural Communication Education*, 3(1), 44–54. <https://doi.org/10.29140/ice.v3n1.182>
- Böhmer, A. (2016). *Bildung als Integrationstechnologie? Neue Konzepte für die Bildungsarbeit mit Geflüchteten*. Transcript.
- Cojorn, K., & Sonsupap, K. (2022). Investigating Student Teachers' Reflections on Early Field Experiences. *Journal of Educational Issues*, 8(1), 279. <https://doi.org/10.5296/jei.v8i1.19602>
- Do, M.-L., & Hascher, T. (2023). Peer cooperation during teaching in paired field placements: Forms and challenges. *Frontline Learning Research*, 11(1), 94–122. <https://doi.org/10.14786/flr.v11i1.1305>
- Duchi, L., Servant-Miklos, V., Kooij, L., & Noordegraaf-Eelens, L. (2023). “Sweet Spot” for Reflection in Problem-oriented Education: Insights From Phenomenographic Actionresearch. *Journal of Problem Based Learning in Higher Education*, 11(1), 1–35. <https://doi.org/10.54337/ojs.jpblhe.v11i1.7370/>
- Gokalp, p., Akbasli, p., & Dis, O. (2021). Communication Barriers in the Context of School-Parents Cooperation. *European Journal of Educational Management*, 4(2), 83–96. <https://doi.org/10.12973/eujem.4.2.83/>
- Junsay, M. (2016). Reflective learning and prospective teachers' conceptual understanding, critical thinking, problem solving, and mathematical communication skills. *Research in Pedagogy*, 6(2), 43–58. <https://doi.org/10.17810/2015.34>
- Kavrayıcı, C. (2020). Communication Skills and Classroom Management: The Mediating Role of Problem Solving Skills. *Journal of Teacher Education and Educators*, 9(1), 125–137.
- Kim, J., & Hanneman, R. (2023). Teaching Social Dilemma through Simulating Cooperation: A Classroom Experiment. *Journal of University Teaching and Learning Practice*, 20(6). <https://doi.org/10.53761/1.20.6.3/>

- Lauricella, p. (2019). The Practice of Nonviolence: Teaching an Undergraduate Course in Nonviolent Communication. *Journal of Communication Pedagogy*, 2(1). <https://doi.org/10.31446/JCP.2019.19>
- Mason, J., Cieri, K., & Spurr, C. (2023). Problematising »Cultural Competence« in the Digital Environment. In A. Böhmer, G. Schwab, & I. Isso (Eds.), *Digital Teaching and Learning in Higher Education. Culture, Language, Social Issues* (pp. 33–48). Transcript.
- Rosenberg, M. B. (2015). *Nonviolent Communication: A Language of Life* (3. Ed.). PuddleDancer.
- Stănescu, M., Andronache, D., & Böhmer, A. (2022). Measuring Sustainable Communication in Education. *Journal of Educational Sciences*, 45(1), 22–39. <https://doi.org/10.35923/JES.2022.1.02>
- Referințe la conceptul cheie 1: Abilități de dialog empatic
- Aldrup, K., Carstensen, B., & Klusmann, U. (2022). Is Empathy the Key to Effective Teaching? A Systematic Review of Its Association with Teacher-Student Interactions and Student Outcomes. *Educational Psychology Review*, 34(3), 1177–1216. <https://doi.org/10.1007/s10648-021-09649-y>
- Böhmer, A. (2024). Digital Bodies. On Signification, Learning, and Embodiment in Digital Teaching. In A. Böhmer, G. Schwab, & I. Isso (Eds.), *Digital Teaching and Learning in Higher Education. Culture, Language, Social Issues*(pp. 69–95). Transcript.
- García-Carrión, R., López De Aguilera, G., Padrós, M., & Ramis-Salas, M. (2020). Implications for Social Impact of Dialogic Teaching and Learning. *Frontiers in Psychology*, 11, 140. <https://doi.org/10.3389/fpsyg.2020.00140>
- Haraway, D. (1988). Situated Knowledges: The Science Question in Feminism and the Privilege of Partial Perspective. *Feminist Studies*, 14(3), 575–599. <https://doi.org/10.2307/3178066>
- Harding, S. (1993). Rethinking Standpoint Epistemology: What Is „Strong Objectivity“? In L. Alcoff & E. Potter (Eds.), *Feminist Epistemologies* (S. 49–82). Routledge.
- Jennings, P. A., & Greenberg, M. T. (2009). The Prosocial Classroom: Teacher Social and Emotional Competence in Relation to Student and Classroom Outcomes. *Review of Educational Research*, 79(1), 491–525. <https://doi.org/10.3102/0034654308325693>
- Lähdesmäki, T., & Koistinen, A.-K. (2021). Explorations of Linkages Between Intercultural Dialogue, Art, and Empathy. In F. Maine & M. Vrikki (Eds.), *Dialogue for Intercultural Understanding* (S. 45–58). Springer International Publishing. https://doi.org/10.1007/978-3-030-71778-0_4/

- Medina, A. L., Böhmer, A., Starker-Glass, T., Foxx, S., & Franceschini, M. (2023). German and American Pre-service Teachers’ Knowledge and Dispositions Towards Understanding Vulnerable Populations. *International Research and Review: Journal of Phi Beta Delta Honor Society for International Scholars*. 12(2), 19-37.
- Sun, B., Wang, Y., Ye, Q., & Pan, Y. (2023). Associations of Empathy with Teacher-Student Interactions: A Potential Ternary Model. *Brain Sciences*, 13(5), 767. <https://doi.org/10.3390/brainsci13050767>

Referințe la conceptul cheie 2: Abilități de rezolvare a problemelor și conflictelor

- Böhmer, A. (2024). Digital Bodies. On Signification, Learning, and Embodiment in Digital Teaching. In A. Böhmer, G. Schwab, & I. Isso (Eds.), *Digital Teaching and Learning in Higher Education. Culture, Language, Social Issues*(pp. 69–95). Transcript.
- Ceballos-Vacas, E. M., & Rodríguez-Ruiz, B. (2023). How do teachers and students deal with conflict? An analysis of conflict resolution strategies and goals. *Revista de Investigación Educativa*, 41(2), 551–572. <https://doi.org/10.6018/rie.547241>
- Hakvoort, I., Lindahl, J., & Lundström, A. (2019). A bibliometric review of approaches to address conflicts in schools: Exploring the intellectual base. *Conflict Resolution Quarterly*, 37(2), 123–145. <https://doi.org/10.1002/crq.21266>
- Klimecki, O. M. (2019). The Role of Empathy and Compassion in Conflict Resolution. *Emotion Review*, 11(4), 310–325. <https://doi.org/10.1177/1754073919838609>
- Langer-Osuna, J. M., Gargroetzi, E., Munson, J., & Chavez, R. (2020). Exploring the role of off-task activity on students’ collaborative dynamics. *Journal of Educational Psychology*, 112(3), 514–532. <https://doi.org/10.1037/edu0000464>
- Maeng, J. L., Malone, M., & Cornell, D. (2020). Student threats of violence against teachers: Prevalence and outcomes using a threat assessment approach. *Teaching and Teacher Education*, 87, 102934. <https://doi.org/10.1016/j.tate.2019.102934>
- Medina, A. L., Böhmer, A., Starker-Glass, T., Foxx, S., & Franceschini, M. (2023). German and American Pre-service Teachers’ Knowledge and Dispositions Towards Understanding Vulnerable Populations. *International Research and Review: Journal of Phi Beta Delta Honor Society for International Scholars*. 12(2), 19-37.

Murphy, H., Tubritt, J., & Norman, J. O. (2018). The role of empathy in preparing teachers to tackle bullying. *Journal of New Approaches in Educational Research*, 7(1), 17–23.

<https://doi.org/10.7821/naer.2018.1.261>

Smith, J. M., & Mancy, R. (2018). Exploring the relationship between metacognitive and collaborative talk during group mathematical problem-solving – what do we mean by collaborative metacognition? *Research in Mathematics Education*, 20(1), 14–36.

<https://doi.org/10.1080/14794802.2017.1410215>

Valente, S., & Lourenço, A. A. (2020). Conflict in the Classroom: How Teachers' Emotional Intelligence Influences Conflict Management. *Frontiers in Education*, 5, 5. <https://doi.org/10.3389/feduc.2020.00005>

Xu, E., Wang, W., & Wang, Q. (2023). The effectiveness of collaborative problem solving in promoting students' critical thinking: A meta-analysis based on empirical literature.

Humanities and Social Sciences Communications, 10¹, 16. <https://doi.org/10.1057/s41599-023-01508-1>

[Referințe la conceptul cheie 3: Abilități de cooperare](#)

Böhmer, A. (2024). Digital Bodies. On Signification, Learning, and Embodiment in Digital Teaching. In A. Böhmer, G. Schwab, & I. Issa (Eds.), *Digital Teaching and Learning in Higher Education. Culture, Language, Social Issues*(pp. 69–95). Transcript.

Dunn, M. E., Shelnut, J., Ryan, J. B., & Katsiyannis, A. (2017). A Systematic Review of Peer-Mediated Interventions on the Academic Achievement of Students with Emotional/Behavioral Disorders. *Education and Treatment of Children*, 40(4), 497–524. <https://doi.org/10.1353/etc.2017.0022>

Ghufron, M. A., & Ermawati, S. (2018). The Strengths and Weaknesses of Cooperative Learning and Problem-based Learning in EFL Writing Class: Teachers and Students' Perspectives. *International Journal of Instruction*, 11(4), 657–672. <https://doi.org/10.12973/iji.2018.11441a>

Johnson, D. W., & Johnson, R. T. (2019). Cooperative Learning: The Foundation for Active Learning. In S. Manuel Brito (Ed.), *Active Learning—Beyond the Future* (S. 59–70).

IntechOpen. <https://doi.org/10.5772/intechopen.81086>

Larraz, N., Vázquez, S., & Liesa, M. (2017). Transversal skills development through cooperative learning. *Training teachers for the future. On the Horizon*, 25(2), 85–95.

<https://doi.org/10.1108/OTH-02-2016-0004>

León-del-Barco, B., Mendo-Lázaro, S., Felipe-Castaño, E., Fajardo-Bullón, F., & Iglesias-Gallego, D. (2018). Measuring Responsibility and Cooperation in Learning Teams in the University Setting: Validation of a Questionnaire. *Frontiers in Psychology*, 9, 326.

<https://doi.org/10.3389/fpsyg.2018.00326>

Medina, A. L., Böhmer, A., Starker-Glass, T., Foxx, S., & Franceschini, M. (2023). German and American Pre-service Teachers' Knowledge and Dispositions Towards Understanding Vulnerable Populations. *International Research and Review: Journal of Phi Beta Delta Honor Society for International Scholars*. 12(2), 19-37.

Mendo-Lázaro, S., León-del-Barco, B., Felipe-Castaño, E., Polo-del-Río, M.-I., & Iglesias-Gallego, D. (2018). Cooperative Team Learning and the Development of Social Skills in Higher Education: The Variables Involved. *Frontiers in Psychology*, 9, 1536. <https://doi.org/10.3389/fpsyg.2018.01536>

Wattanawongwan, S., Smith, S. D., & Vannest, K. J. (2021). Cooperative Learning Strategies for Building Relationship Skills in Students With Emotional and Behavioral Disorders. *Beyond Behavior*, 30(1), 32–40. <https://doi.org/10.1177/1074295621997599>

¹ „Am definit participarea la activități care nu au legătură cu sarcina ca fiind orice interacțiune, verbală sau nonverbală, în care existau dovezi de discuții sau acțiuni care nu aveau legătură cu sarcina între doi sau mai mulți elevi. Aceasta includea activități care nu aveau legătură cu sarcina și care coexistau uneori cu activități care aveau legătură cu sarcina.” (Langer-Osuna et al., 2020, p. 516)

PREZENTARE GENERALĂ a ACTIVITĂȚILOR prin parcursuri de învățare

Sarcină preliminară

Modulul 1: Drepturile omului și valorile universale

Fiecare cursant va crea o hartă a valorilor personale care să prezinte convingerile și valorile sale fundamentale. Acest exercițiu de reflecție ajută la identificarea modului în care valorile personale se aliniază sau intră în conflict cu valorile universale.

Modulul 2: Valorile și identitatea UE

Cursanții sunt invitați să reflecteze asupra cunoștințelor dobândite în cadrul modulului 2 și să își autoevalueze competențele pe o scară Likert de la „Total de acord” la „Total dezacord”.

Modulul 3: Nediscriminarea și echitatea

Cursanții fac o descriere a diversității elevilor din școală, centrul de formare, instituția de formare etc. Se iau în considerare cel puțin 5 criterii din lista următoare:

Context cultural și etnic; statut socio-economic; identitate și expresie de gen; competențe lingvistice; stiluri de învățare; dizabilități și nevoi educaționale speciale (SEN); convingeri religioase și spirituale; structura și contextul familial; experiențe educaționale anterioare; diferențe emoționale și comportamentale; aspect fizic și abilități; interese și talente.

Această descriere va sta la baza celor două activități de învățare față în față care vor viza atingerea rezultatelor învățării.

Modulul 4: Înțelegerea propriei persoane și a celorlalți

Toți cursanții sunt invitați să reflecteze asupra experiențelor personale recente pentru a-și aprofunda conștientizarea emoțiilor și a nevoilor care stau la baza acestora. Prin jurnalizare structurată și auto-reflecție ghidată, această sarcină preliminară pune bazele pentru înțelegerea modului în care convingerile, emoțiile și nevoile influențează înțelegerea de sine și a celorlalți. Încurajează

cursanții să cultive conștiința de sine, o abilitate cheie pentru empatie și comunicare în mediile educaționale.

Modulul 5: Dialogul

Toți cursanții sunt invitați să reflecteze asupra propriilor abilități de ascultare activă și empatică, asupra modului în care gestionează mesajele/conținuturile dificile și asupra modului în care ascultă opinii diferite. Aceasta este o activitate de încălzire care se concentrează pe baza dialogului. Conștiința desine este punctul de plecare pentru aprobarea dialogului între persoanele din școală, o bază pentru un mediu sigur în care să trăiască și să învețe.

Parcurs de învățare față în față A

Modulul 1A: Drepturile omului și valorile universale

Titlul activității	Scurtă descriere	Rezultatul învățării (LO)
Jurnal pentru justiție: reflecție asupra încălcărilor drepturilor omului (1,5 ore)	Facilitatorul le cere participanților să citească 8 exemple (pregătite anterior) privind situații de încălcare a drepturilor omului și să aloce câteva minute pentru a-și organiza gândurile. Ulterior, aceștia încep redactarea unui jurnal care să reflecte ideile lor, ghidați de întrebări pregătite în prealabil. Etapa finală constă într-o discuție asupra reflecțiilor scrise.	LO1.2A. Să descrie impactul dimensiunilor culturale, juridice și tehnologice asupra drepturilor omului în era digitală, prin analizarea relației acestora cu problematici contemporane..
Mai avem valori universale? (1 oră)	După lectura textului și, dacă este necesar, analiza aprofundată a acestuia, discuția va fi structurată în jurul menținerii valorilor universale în contextul provocărilor generate de globalizare.	LO1.3A. Să descrie impactul dimensiunilor culturale, juridice și tehnologice asupra drepturilor omului în era digitală, prin analizarea relației acestora cu problematici contemporane.
Valori vs. Drepturi. Navigarea convingerilor personale și a principiilor universale (1 oră)	Scopul exercițiului este dezvoltarea empatiei și îmbunătățirea dialogului prin explorarea modului în care valorile culturale și personale modelează stilurile de comunicare. Participanții exersează ascultarea activă și răspunsul sensibil la perspective diferite, evitând presupunerile. Activitatea consolidează înțelegerea și deschiderea, încurajând interacțiuni autentice și incluzive.	LO1.2A. Să descrie impactul dimensiunilor culturale, juridice și tehnologice asupra drepturilor omului în era digitală, prin analizarea relației acestora cu problematici contemporane.
Promovarea valorilor universale ale drepturilor omului. Strategii de acțiune (1 oră)	Individual, identificați cel puțin 5 metode, tehnici și/sau strategii care pot fi utilizate pentru a promova valori universale precum respectul, egalitatea, justiția și compasiunea. Împărtașiți lista cu un partener ales, stabiliți împreună cele mai eficiente trei opțiuni și prezentați ideile grupului extins. Utilizați exemple din viața reală sau studii de caz pentru a vă susține argumentele.	LO1.3A. Să descrie impactul dimensiunilor culturale, juridice și tehnologice asupra drepturilor omului în era digitală, prin analizarea relației acestora cu problematici contemporane.
Voci globale, impact local: adaptarea educației pentru drepturile omului (1,5 ore)	După vizionarea (parțială) a documentarului, reflectați asupra provocărilor specifice privind drepturile omului în propria comunitate sau regiune. Analizați modul în care metodele și strategiile utilizate de educatorii prezentați ar putea fi aplicate pentru a aborda aceste provocări.	LO1.2A. Să descrie impactul dimensiunilor culturale, juridice și tehnologice asupra drepturilor omului în era digitală, prin analizarea relației acestora cu problematici contemporane.

Modulul 2A: Valorile și identitatea UE

Titlul activității	Scurtă descriere	Rezultatul învățării (LO)
Lista identității (80 min) DC 20 min	Formatorul le cere participanților să noteze pe Padlet cinci identificatori-cheie care îi definesc și pe care îi împărtășesc cu alții, apoi să îi elimine treptat, unul câte unul, până când rămâne un singur element identitar considerat esențial.	LO2.1A: Să descrie relațiile dintre cultură, identitate și structurile de putere în contextul legitimării drepturilor omului, explicând impactul acestora asupra sistemului educațional.
Roata identității sociale (1,5 ore) DC 30 min	Lucru în grupuri și discuții privind conceptul de democrație, predarea democratică și condițiile necesare pentru implementarea acesteia în mediul educațional.	LO2.3A. Să explice diversitatea culturală și componentele/determinantel e acesteia (de exemplu, mediul social, genul, etnia, religia etc.).
Profesor democratic (1 oră)	Lucru în grupuri și discuții privind conceptul de democrație, predarea democratică și condițiile necesare pentru implementarea acesteia în mediul educațional.	LO2.2A. Să sprijine profesorii în procesul de reflecție, pentru a înțelege mai bine și pentru a accepta celelalte persoane ca ființe umane egale.
Construirea celuiilalt (85 min) DC 10 min	Discutarea conceptului de alteritate și a exemplelor de construire a „celuilalt” în diferite societăți.	LO2.1A: Să descrie relațiile dintre cultură, identitate și structurile de putere în contextul legitimării drepturilor omului, explicând impactul acestora asupra sistemului educațional..
Eu ca profesor european (45 min)	Cursanții aleg cartonașele care reflectă cel mai bine identitatea lor ca profesori europeni.	LO2.3A. Să explice diversitatea culturală și componentele/determinantel e acesteia (de exemplu, mediul social, genul, etnia, religia etc.).

Modulul 3A: Nediscriminarea și echitatea

Titlul activității	Scurtă descriere	Rezultatul învățării (LO)
Analiza prezenței prejudecății în școală (1,5 ore) DC 25 min	Descrierea făcută în temă este utilizată pentru a analiza posibilele prejudecăți prezente în școală.	LO3.1A Să sprijine profesorii în procesul de reflecție, pentru a înțelege mai bine și pentru a accepta celelalte persoane ca ființe umane egale. DC 1.2 Evaluarea datelor, informațiilor și conținutului digital (K16) DC 2.2 Schimb prin tehnologii digitale (S59) DC 3.1 Crearea de conținut digital (S124)
Identificarea mecanismelor care duc la discriminare (1,5 ore) DC 30 min	Analiza temei anterioare este utilizată pentru a identifica mecanismele care duc la discriminare și reacții inadecvate.	LO3.1A. Să descrie mecanismele și sursele discriminării, prejudecăților și stigmatizării în procesele sau contextele educaționale, pentru a explica reacțiile și atitudinile inadecvate din mediul educațional. DC 2.1 Interacțiunea prin tehnologii digitale (S48, S55) DC 2.2 Schimb prin tehnologii digitale (S59) DC 3.1 Crearea de conținut digital (S124)
Impactul interacțiunii cu diverse persoane (1,5 ore) DC 15 min	Analiza credințelor, atitudinilor, reacțiilor emoționale și comportamentale față de persoane provenind din medii diferite.	LO3.2A. Să descrie impactul interacțiunilor cu persoane din medii diferite asupra propriilor convingeri, atitudini și reacții emoționale și comportamentale, în vederea îmbunătățirii acceptării diversității culturale și a respectului față de ceilalți ca ființe umane egale. DC 2.2 Schimb prin tehnologii digitale (S59) DC 3.1 Crearea de conținut digital (S124)
Jocul distribuției (1,5 ore) DC 5 min	Cursanții joacă un joc în care trebuie să găsească consensul privind distribuirea resurselor, în vederea îmbunătățirii nivelului de profesionalism în școală. Scopul jocului este de a descoperi cum poate fi atins consensul.	LO3.3A. Să înțeleagă și să explice procesul de atingere a consensului într-un grup divers, prin identificarea, înțelegerea și negocierea perspectivelor diferite. DC 2.2 Schimb prin tehnologii digitale (S59)

Modulul 4A: Înțelegerea propriei persoane și a celorlalți

Titlul activității	Scurtă descriere	Rezultatul învățării (LO)
Conectare prin valori (1 oră)	Această activitate îi ajută pe cursanți să exploreze modul în care valorile lor le modelează conceptul de sine și legăturile emoționale. Prin reflecție individuală, discuții în perechi și o sesiune de împărtășire în cerc, ei identifică valorile de bază și explorează impactul. Procesul aprofundează conștientizarea identității și consolidează legăturile.	LO4.1A. Să înțeleagă și să explice procesul de atingere a consensului într-un grup divers, prin identificarea, înțelegerea și negocierea perspectivelor diferite.
Explorarea blocajelor în comunicare (1,5 ore) DC 30 min	Cursanții participă la un exercițiu interactiv pentru identificarea blocajelor de comunicare care împiedică conexiunea. Prin jocuri de rol cu exemple de răspunsuri neproductive și contribuții ale unui facilitator pe tablă, reflectează asupra modului în care stilurile influențează conexiunea. Activitatea evidențiază ascultarea conștientă și empatia în schimburile zilnice.	LO4.1A. Să înțeleagă și să explice procesul de atingere a consensului într-un grup divers, prin identificarea, înțelegerea și negocierea perspectivelor diferite. DC 2.4 Colaborarea prin intermediul tehnologiilor digitale
Perechi detectivi (1 oră)	Această activitate îi ajută pe participanți să distingă între observații și evaluări, concept-cheie în NVC. În perechi, unul descrie un scenariu în timp ce celălalt identifică afirmațiile ca fiind observații sau evaluări. Reflecția și discuția arată cum observațiile clare îmbunătățesc înțelegerea și reduc conflictul.	LO 4.3A: Să descrie diferența dintre observații și evaluări, pentru a explica importanța formulării unor solicitări clare în comunicarea cu ceilalți.
Identificarea sentimentelor (1 oră)	Cursanții își îmbogățesc vocabularul emoțional enumerând sentimentele utilizate frecvent și comparându-le cu o listă extinsă. Analizând efectul limbajului limitat, ei reflectează asupra modului în care denumirea precisă a sentimentelor susține empatia și comunicarea flexibilă.	LO4.2A Să descrie sursele de informație necesare pentru identificarea stărilor emoționale și a intențiilor celorlalți, în vederea evitării prejudecăților și adaptării la diferite situații sociale.
Ce te motivează? (1,5 ore) DC 30 min	Această activitate explorează modul în care emoțiile sunt legate de nevoi. Folosind scenarii din viața reală, participanții identifică nevoile din spatele reacțiilor, analizând reacții individuale și de grup la situații similare și modul în care nevoile influențează comportamentul.	LO4.2A. Să descrie sursele de informație necesare pentru identificarea stărilor emoționale și a intențiilor celorlalți, în vederea evitării prejudecăților și adaptării la diferite situații sociale.
Urechi pline de compasiune (1 oră)	Participanții exersează ascultarea empatică profundă prin adoptarea perspectivei altei persoane în timpul jocurilor de rol. În perechi, ei împărtășesc o poveste personală în timp ce partenerul ascultă și reflectă asupra sentimentelor și nevoilor. Acest lucru îmbunătățește ascultarea activă și aprofundează conexiunea.	LO4.2A. Să descrie sursele de informație necesare pentru identificarea stărilor emoționale și a intențiilor celorlalți, în vederea evitării prejudecăților și adaptării la diferite situații sociale.

Modulul 5A: Dialogul

Titlul activității	Scurtă descriere	Rezultatul învățării (LO)
Cercuri proactive: o primă experiență (0,5 ore)	Formarea începe cu un cerc proactiv prin care participanții se prezintă în grup și își consolidează prezența în grup prin „prezență de sine”. Participanții își exersează prezența unii pentru alții și împărtășesc experiențe. Conectarea din inimă este o bază pentru comunicarea sustenabilă și contribuie la o conexiune mai profundă între participanți. Aceasta înseamnă că formatorul este, de asemenea, deschis la împărtășire, ceea ce poate contribui la conectare, echitate și incluziune.	LO5.3A. Să aplice abilități de ascultare empatică și exprimare sinceră pentru a-și îmbunătăți înțelegerea opiniilor diferite.
A fi ascultat (1,5 ore)	Sunt prezentate 20 de aspecte ale ascultării active și empatică. Ascultând pe cineva și fiind observat, putem analiza calitățile diferitelor moduri de a asculta. Ce faci deja bine și ce vrei să îmbunătățești prin fiecare exercițiu în fiecare zi și din nou? Cele 20 de aspecte ale ascultării empatică nu sunt doar o listă de verificare, ci sunt menite să sprijine dezvoltarea în competențe precum ascultarea abilă, dobândite prin stăpânirea calităților care contribuie la creșterea acestei competențe.	LO5.1A. Să manifeste empatie și abilități de ascultare activă pentru îmbunătățirea înțelegerii reciproce.
Peștele-cutie, importanța conexiunii cu sine (1,5 ore)	În ascultare poate fi dificil să rămânem închiși, deoarece, ca profesori, suntem obișnuiți să vorbim, să explicăm, să oferim sfaturi, să ajutăm, să fim experimentați, să avem grijă. Imaginea „bolului cu pești” poate sprijini înțelegerea de ce este important să fim conectați la sine, baza pentru un dialog deschis.	LO5.2A. Să mențină conexiunea în timpul receptării unor mesaje sau conținuturi dificile, fără autoînvinovărire sau autocritică..
A cere ceea ce am nevoie (1,5 ore)	În cooperare, este foarte important să indicăm și să cerem ceea ce avem nevoie. Obținerea unei perspective asupra nevoilor neîmplinite și împlinite și din experiențele lor poate fi un alt mod de a contribui la împlinirea lor; este o modalitate sustenabilă de comunicare care invită la cooperare.	LO5.3A. Să aplice abilități de ascultare empatică și exprimare sinceră pentru a-și îmbunătăți înțelegerea opiniilor diferite..
Cooperarea este o provocare (1 oră)	Se desfășoară un scenariu de cooperare care poate fi improvizat. Participantul învață să integreze înțelegerea și exprimarea onestă pentru a aprofunda opiniile diferite ale celorlalți.	LO5.3A. Să aplice abilități de ascultare empatică și exprimare sinceră pentru a-și îmbunătăți înțelegerea opiniilor diferite..

Parcurs de învățare mixt A

Întâlnire națională față în față

Modulul 1A: Drepturile omului și valorile universale

Titlul activității	Scurtă descriere	Rezultatul învățării (LO)
Construirea de punți: valori care consolidează legăturile umane (1 oră)	Într-un grup mare, explorați și enumerați valorile cheie care sunt importante pentru interacțiunile umane pozitive. Împărtășiți exemple de situații în care aceste valori au contribuit la construirea sau îmbunătățirea relațiilor.	LO1.1A. Să descrie relația dintre drepturile omului și dezvoltarea educațională prin analize articulate și informate ale evoluției accesului, echității și calității în educație în contextul mișcării pentru drepturile omului.

Modulul 2A: Valorile și identitatea UE

Titlul activității	Scurtă descriere	Rezultatul învățării (LO)
Valorile UE în sistemul educațional (1 oră)	Cursanții sunt împărțiți în grupuri mici, fiecare grup alegând o valoare specifică a UE și analizează modul în care această valoare este integrată în sistemul educațional național.	LO2.3A. Să explice diversitatea culturală și componentele/determinantele acesteia (de exemplu, mediul social, genul, etnia, religia etc.).

Modulul 3A: Nediscriminarea și echitatea

Titlul activității	Scurtă descriere	Rezultatul învățării (LO)
Părtinire în revizuirea curriculumului (1 oră) DC 25 min	Introducere printr-o discuție în plen despre modul în care prejudecățile și stereotipurile pot fi integrate în materialele educaționale și despre importanța analizei critice a acestor materiale. Participanții sunt împărțiți în grupuri de 4–6 persoane și primesc mostre de materiale educaționale. Ei vor analiza aceste materiale, căutând exemple de prejudecăți și stereotipuri.	LO3.2A. Să promoveze nediscriminarea în contexte educaționale, utilizând strategii de gândire critică și non-stereotipică. . DC 1.2. Să evalueze, să colecteze informații și date digitale, și să dezvolte conținut digital prin utilizarea tehnologiilor digitale (S48, A55). DC 3.1. Să dezvolte conținut digital (S124).

Modulul 4A: Înțelegerea propriei persoane și a celorlalți

Titlul activității	Scurtă descriere	Rezultatul învățării (LO)
Formularea de cereri care îmbogățesc viața (1 oră)	Cursanții învață să facă diferența între cereri și solicitări, un concept fundamental în comunicarea nonviolentă. Prin discuții de grup și exerciții practice, ei formulează solicitări clare, care respectă atât nevoile proprii, cât și pe cele ale celorlalți. Activitatea evidențiază modul în care cererile, atunci când sunt formulate în mod eficient, contribuie la comunicarea pozitivă și cooperare.	LO 4.3A: Să descrie diferența dintre observații și evaluări, pentru a explica importanța formulării unor solicitări clare în comunicarea cu ceilalți.

Modulul 5A: Dialogul

Titlul activității	Scurtă descriere	Rezultatul învățării (LO)
Cercuri proactive: o a doua experiență (0,5 ore) A fi ascultat: Sarcina de reflecție (0,5 ore) (Total: 70 min) DC 10 min	Va exista un alt cerc proactiv în care participanții se concentrează pe verificarea modului în care au aplicat conexiunea în grup în ultima întâlnire. Participanții își împărtășesc reflecțiile despre experiența de „a fi ascultat”.	LO5.1A. Să manifeste empatie și abilități de ascultare activă pentru îmbunătățirea înțelegerii reciproce. DC 2.1. Să nteracționeze prin Tehnologii digitale (S48). DC 3.1. Să dezvolte conținut digital (S124).

Sesiune sincron la nivel UE

Modulul 1A: Drepturile omului și valorile universale

Titlul activității	Scurtă descriere	Rezultatul învățării (LO)
Hărțuirea cibernetică și hărțuirea digitală (1 oră) DC 45 min	Studiu de caz în grup, bazat pe următoarele întrebări: Care sunt responsabilitățile legale și etice ale școlii, părinților și colegilor în abordarea acestei situații? Există legi sau politici existente care pot proteja persoanele de cyberbullying și hărțuire digitală? Dacă da, cât de eficiente sunt? Ce măsuri pot fi luate în școală sau pentru a preveni cyberbullying-ul și hărțuirea digitală? Ce acțiuni imediate ar trebui întreprinse în instituția dumneavoastră pentru a sprijini victima și a aborda comportamentul agresorilor?	LO1.2A. Să descrie impactul dimensiunilor culturale, juridice și tehnologice asupra drepturilor omului în era digitală, prin analizarea relației acestora cu problematici contemporane..

Modulul 2A: Valorile și identitatea UE

Titlul activității	Scurtă descriere	Rezultatul învățării (LO)
Respectarea valorilor UE (1 oră)	Un atelier dedicat înțelegerii valorilor UE și analizei cazurilor problematice.	LO2.1A: Să descrie relațiile dintre cultură, identitate și structurile de putere în contextul legitimării drepturilor omului, explicând impactul acestora asupra sistemului educațional.

Modulul 3A: Nediscriminarea și echitatea

Titlul activității	Scurtă descriere	Rezultatul învățării (LO)
Cartografierea stereotipurilor (1 oră) DC 40 min	Cartografierea stereotipurilor. Participanții explică ce sunt stereotipurile și cum pot perpetua discriminarea în mediile educaționale. Activitatea evidențiază modul în care stereotipurile se intersectează și influențează diferite aspecte ale educației.	LO3.1A. A Să descrie mecanismele și sursele discriminării, prejudecăților și stigmatizării în procesele sau contextele educaționale, pentru a explica reacțiile și atitudinile inadecvate din mediul educațional.. DC 2.1. Să interacționeze prin tehnologii digitale (S48, A55). DC 2.2. Să partajeze conținut digital (S59). DC 3.1. Să dezvolte conținut digital (S124).

Modulul 4A: Înțelegerea propriei persoane și a celorlalți

Titlul activității	Scurtă descriere	Rezultatul învățării (LO)
Navigarea nevoilor reciproce (1 oră)	Prin conversații structurate, participanții explorează și împărtășesc nevoile lor fundamentale în relație, aprofundând înțelegerea reciprocă. Folosind prompturi reflective și activități colaborative, creează acorduri care susțin comunicarea și cooperarea. Exercițiul consolidează competențele interpersonale și accentuează valoarea înțelegerii în relații.	LO 4.3A: Să descrie diferența dintre observații și evaluări, pentru a explica importanța formulării unor solicitări clare în comunicarea cu ceilalți..

Modulul 5A: Dialogul

Titlul activității	Scurtă descriere	Rezultatul învățării (LO)
Patru opțiuni pentru ascultarea unui mesaj dificil (1 oră) DC 30 min	Când auziți un mesaj dificil, puteți asculta în 4 moduri. Conștientizarea acestor patru moduri reprezintă scopul acestei activități pe care o realizați mental.	LO5.2A. Să mențină conexiunea în timpul receptării unor mesaje sau conținuturi dificile, fără autoînvinovărire sau autocritică. DC 2.1. Să interacționeze prin tehnologii digitale (A55). DC 2.5. Să aplice regulile de netichetă (A103).

Activitate asincron individuală

Modulul 1A: Drepturile omului și valorile universale

Titlul activității	Scurtă descriere	Rezultatul învățării (LO)
În prim-plan: Drepturile omului – o abordare centrată pe școală (1 oră) DC 35 min	În această activitate, participanții vor selecta o problemă a drepturilor omului relevantă pentru comunitatea lor școlară. Ei vor începe prin a aduna dovezi și a identifica două mesaje-cheie pe care doresc să le comunice. Pe baza acestora, vor concepe o campanie sau o inițiativă de conștientizare care să includă două activități diferite sau evenimente integrate, destinate participanților și profesorilor, o activitate pentru părinți și una pentru comunitatea locală. Scopul este de a crește gradul de conștientizare, de a stimula dialogul și de a încuraja implicarea tuturor părților interesate în aceste aspecte.	LO1.1A. Să descrie relația dintre drepturile omului și dezvoltarea educațională prin analize articulate și informate ale evoluției accesului, echității și calității în educație în contextul mișcării pentru drepturile omului.
Proiectarea cu scop: integrarea valorilor în planificarea curriculumului (1 oră și 40 de minute)	În această activitate, participanții vor lucra în grupuri mici pentru a împărtăși exemple practice despre cum valorile universale și valorile-cheie pot fi integrate în planificarea curriculumului în diverse discipline. Prin ateliere colaborative, vor alege una dintre aceste valori (de exemplu, dezvoltarea creativității, sustenabilitatea sau incluziunea) și vor planifica o unitate care să încorporeze explicit și să predea aceste valori. Scopul este de a promova învățarea bazată pe valori într-un mod concret, relevant pentru disciplina respectivă.	LO1.3A. Să descrie abordarea colaborativă de rezolvare a problemelor în soluționarea aspectelor legate de drepturile omului în contexte educaționale
Înțelegerea mea personală și punerea în practică a valorilor universale. Reflecție și jurnal (1 oră și 20 min)	În această activitate reflexivă, participanții vor reveni la jurnalul început în faza de pre-sarcină pentru a explora parcursul personal de înțelegere și implementare a valorilor universale în viața lor de zi cu zi și în procesul de învățare. Întrebările ghid pot include: „Ce am învățat despre acest subiect la începutul cursului?” și „Ce s-a schimbat în mine după participarea la activități?” Acest exercițiu de jurnal susține creșterea personală profundă și promovează dezvoltarea profesională în predarea bazată pe valori.	LO1.1A. Să descrie relația dintre drepturile omului și dezvoltarea educațională prin analize articulate și informate ale evoluției accesului, echității și calității în educație în contextul mișcării pentru drepturile omului.
Valori în focus: Drepturile omului și valorile (1 oră) DC 30 min	Acest exercițiu invită participanții să exploreze drepturile omului în contextul peisajului digital actual. Prin studii de caz și sarcini care examinează provocările și oportunitățile legate de comunicarea digitală, participanții vor propune soluții, strategii și instrumente adecvate. Activitatea pune accent pe comunicare proactivă, incluzivă și constructivă și dezvoltă competențe esențiale pentru navigarea responsabilă și etică a spațiilor online.	LO1.2A. Să descrie impactul dimensiunilor culturale, juridice și tehnologice asupra drepturilor omului în era digitală, prin analizarea relației acestora cu problematici contemporane.

Modulul 2A: Valorile și identitatea UE

Titlul activității	Scurtă descriere	Rezultatul învățării (LO)
Relațiile dintre valorile UE (1 oră)	Reflecție asupra valorilor UE. Familiarizarea cu teme precum migrația, democrația și identitatea.	LO2.1A: Să descrie relațiile dintre cultură, identitate și structurile de putere în contextul legitimării drepturilor omului, explicând impactul acestora asupra sistemului educațional.
Identitate culturală (1 oră)	Reflecție asupra propriei identități culturale și asupra valorilor personale.	LO2.2A. Să sprijine profesorii în procesul de reflecție, pentru a înțelege mai bine și pentru a accepta celelalte persoane ca ființe umane egale.
Încălcarea valorilor UE (3 ore) DC 60 min	Lucrați în grupuri pentru a cerceta studii de caz care evidențiază diferite scenarii privind valorile UE în contexte educaționale.	LO2.3A. Să explice diversitatea culturală și componentele/determinantele acesteia (de exemplu, mediul social, genul, etnia, religia etc.).

Modulul 3A: Nediscriminarea și echitatea

Titlul activității	Scurtă descriere	Rezultatul învățării (LO)
Testul de prejudecăți personale și impactul acestora ca educator (2 ore) DC 50 min	Cursanții susțin un test individual pentru a-și identifica prejudecățile implicite și impactul pe care acestea îl pot avea asupra proceselor educaționale.	LO3.1A A Să descrie mecanismele și sursele discriminării, prejudecăților și stigmatizării în procesele sau contextele educaționale, pentru a explica reacțiile și atitudinile inadecvate din mediul educațional. DC 1.2. Să evalueze, să colecteze informații și date digitale (A55). DC 2.1. Să interacționeze prin tehnologii digitale (S48, A55). DC 2.2. Să partajeze conținut digital (S59). DC 3.1. Să dezvolte conținut digital (S124).
Cercetare, reflecție și reprezentare (3 ore) DC 110 min	Reflecție asupra modului în care discriminarea și reacțiile inadecvate în contexte educaționale pot fi evitate printr-un proces de auto-reflecție, cercetare și reprezentare digitală. Participanții realizează o reflecție personală despre mecanismele care pot conduce la reacții discriminatorii și identifică modalități de prevenire a acestora în contexte educaționale.	LO3.2A. Să descrie impactul interacțiunilor cu persoane din medii diferite asupra propriilor convingeri, atitudini și reacții emoționale și comportamentale, în vederea îmbunătățirii acceptării diversității culturale și a respectului față de ceilalți ca ființe umane egale. DC 1.2. Să evalueze, să colecteze informații și date digitale (K16). DC 3.1. Să dezvolte conținut digital (S124). DC 2.1. Să interacționeze prin tehnologii digitale (S48, A55). DC 2.2. Să partajeze conținut digital (S59). DC 5.3. Să creeze conținut digital în mod creativ (S233).

Modulul 4A: Înțelegerea propriei persoane și a celorlalți

Titlul activității	Scurtă descriere	Rezultatul învățării (LO)
Emoții versus non-emoții (2 ore) DC 30 min	Participanții analizează distincția dintre emoții autentice și interpretări ale acțiunilor altora (non-emoții). Prin încadrarea experiențelor în trăiri emoționale reale, își identifică nevoile de bază neîmplinite și își dezvoltă o exprimare de sine mai clară. O sarcină digitală de creare a unui poster consolidează învățarea, ajutându-i să aplice această conștientizare în comunicarea din viața reală.	LO4.1A - Să descrie geneza și structura conceptului de sine, demonstrând relațiile acestuia cu emoțiile și comportamentele personale. DC 1.2. Să evalueze informații și date și să dezvolte conținut digital.
Jurnalul pentru conștiința desine (1 oră)	Prin jurnal ghidat, participanții reflectează asupra unei experiențe emoționale recente pentru a descoperi modul în care credințele, emoțiile și nevoile interacționează. Folosind întrebări structurate, analizează reacțiile lor și explorează răspunsuri alternative. Activitatea consolidează conștientizarea de sine și promovează o înțelegere mai profundă a factorilor care influențează comportamentul personal.	LO4.1A. Să descrie geneza și structura conceptului de sine, demonstrând relațiile acestuia cu emoțiile și comportamentele personale.
Distincția între observații și evoluții (1,5 ore) DC 30 min	Participanții urmăresc un material video educațional pentru a înțelege diferența dintre observații și evaluări. Apoi exersează redactarea de afirmații evaluative transformate în observații obiective. Activitatea culminează cu realizarea unui poster digital care sintetizează distincțiile-cheie, consolidând importanța comunicării clare și non-judicative.	LO4.1A - Să descrie geneza și structura conceptului de sine, demonstrând relațiile acestuia cu emoțiile și comportamentele personale. DC 5.3. Să creeze conținut digital utilizând tehnologii digitale.
Observația în timpul zilei de școală (1,5 ore)	Această activitate reflexivă se desfășoară pe parcursul unei zile întregi de școală, în care participanții observă interacțiuni reale și formulează ipoteze privind emoțiile și nevoile din spatele comportamentelor colegilor și elevilor. Exercițiul dezvoltă empatia și competențele analitice, îmbunătățind capacitatea de a interpreta emoțiile fără judecată.	LO4.2A. Să descrie sursele de informație necesare pentru identificarea stărilor emoționale și a intențiilor celorlalți, în vederea evitării prejudecăților și adaptării la diferite situații sociale.

Modulul 5A: Dialogul

Titlul activității	Scurtă descriere	Rezultatul învățării (LO)
Modalități diferite de ascultare (1,5 ore) DC 10 min	Exersarea autonomă a ascultării empatică în centru. Sunt explorate diferite moduri de ascultare. Scopul este de a conștientiza ce înseamnă, în mod real, ascultarea empatică.	LO5.1A. Să manifeste empatie și abilități de ascultare activă pentru îmbunătățirea înțelegerii reciproce. DC 2.2. Să partajeze conținut digital prin tehnologii digitale (S59). DC 3.1. Să dezvolte conținut digital (S124).
A fi ascultat – exersare (1,5 ore) DC 30 min	Cele 20 de aspecte ale ascultării sunt exersate în mod autonom.	LO5.1A. Să manifeste empatie și abilități de ascultare activă pentru îmbunătățirea înțelegerii reciproce. DC: 1.2 Să evalueze date, informații și conținut digital (K16), DC: 2.2. Să partajeze conținut prin tehnologii digitale (S59), DC: 2.6. Să își gestioneze identitatea digitală (S109), DC: 3.1. Să dezvolte conținut digital (S124)
Solicitarea a ceea ce am nevoie: exersare (1 oră) DC 5 min	Participanții învață să ceară ceea ce au nevoie, în loc să păstreze în fundal dorințe, plângeri sau reacții inconștiente, ignorând ceea ce este important pentru ei.	LO5.3A. Să aplice abilități de ascultare empatică și exprimare sinceră pentru a-și îmbunătăți înțelegerea opiniilor diferite. DC 3.1. Să dezvolte conținut digital (S124).
Patru opțiuni pentru a asculta un mesaj dificil: exerciții de conștientizare (1 oră) DC 30 min	Cele patru opțiuni de a auzi un mesaj dificil sunt prezentate prin exerciții menite să crească nivelul de conștientizare.	LO5.2A. Să mențină conexiunea în timpul receptării unor mesaje sau conținuturi dificile, fără autoînvinovățire sau autocritică. DC 3.1. Să dezvolte conținut digital (S124).

Parcurs de învățare virtuală A

Sesiune sincron la nivelul UE

Modulul 1A: Drepturile omului și valorile universale

Titlul activității	Scurtă descriere	Rezultatul învățării (LO)
Planificare colaborativă pentru învățare bazată pe valori: Abordarea problemelor legate de drepturile omului în era digitală (1 oră) DC 20 min	Participanții creează activități practice în clasă care aduc în prim-plan educația bazată pe valori pentru a-i ajuta pe elevi să înțeleagă și să abordeze problemele contemporane privind drepturile omului într-un mod reflexiv și empatic.	LO1.2A: Să descrie impactul dimensiunilor culturale, juridice și tehnologice asupra drepturilor omului în era digitală, prin analizarea relației acestora cu problematici contemporane.

Modulul 2A: Valorile și identitatea UE

Titlul activității	Scurtă descriere	Rezultatul învățării (LO)
Conflicte între diferite valori ale UE (1 oră)	Prezentări digitale creative ale unor scenarii diferite care ilustrează conflicte între valorile Uniunii Europene în contexte educaționale și posibile soluții.	O2.1A: Să descrie relațiile dintre cultură, identitate și structurile de putere în contextul legitimării drepturilor omului, explicând impactul acestora asupra sistemului educațional.

Modulul 3A: Nediscriminarea și echitatea

Titlul activității	Scurtă descriere	Rezultatul învățării (LO)
Cartonașe cu valori (1 oră) DC 40 min	Participanții devin conștienți de ordinea de importanță pe care o acordă unui set de valori universale.	LO3.2A. Să descrie impactul interacțiunilor cu persoane din medii diferite asupra propriilor convingeri, atitudini și reacții emoționale și comportamentale, în vederea îmbunătățirii acceptării diversității culturale și a respectului față de ceilalți ca ființe umane egale . DC 2.1. Să interacționeze prin tehnologii digitale (S48, A55). DC 2.2. Să partajeze conținut digital prin tehnologii digitale (S59). DC 2.6. Să își gestioneze identitatea digitală (S109). DC 3.1. Să dezvolte conținut digital (S237).

Modulul 4A: Înțelegerea propriei persoane și a celorlalți

Titlul activității	Scurtă descriere	Rezultatul învățării (LO)
Ascultare activă (1 oră)	Într-un cadru virtual, participanții exersează competențe de ascultare profundă prin atenție activă la partenerul lor, parafrazând și identificând emoțiile și nevoile subiacente, realizând astfel o empatie mai profundă și o conexiune mai eficientă. Sesiunea se încheie cu reflecții despre modul în care ascultarea îmbunătățește relațiile.	LO4.2A. Să descrie sursele de informație necesare pentru identificarea stărilor emoționale și a intențiilor celorlalți, în vederea evitării prejudecăților și adaptării la diferite situații sociale.

Modulul 5A: Dialogul

Titlul activității	Scurtă descriere	Rezultatul învățării (LO)
Conectarea cererilor DC (10 minute)	Un grup mic (2–3 persoane din fiecare țară parteneră) exersează formularea și exprimarea cererilor de conectare.	LO5.3A. Să aplice abilități de ascultare empatică și exprimare sinceră pentru a-și îmbunătăți înțelegerea opiniilor diferite. DC 2.1. Să interacționeze prin tehnologii digitale (S48, A55). DC 2.5. Să aplice regulile de netichetă (A103). DC 2.6. Să își gestioneze identitatea digitală (S109).

Activitate asincron individuală

Modulul 1A: Drepturile omului și valorile universale

Titlul activității	Scurtă descriere	Rezultatul învățării (LO)
Cauze profunde, intervenții actuale și posibile răspunsuri educaționale – Proiecte colaborative de cercetare DC –50 min	În această activitate, participanții lucrează în grupuri mici pentru a realiza proiecte de cercetare privind provocări globale legate de drepturile omului. Fiecare proiect se concentrează pe identificarea cauzelor profunde ale problemei, examinarea intervențiilor actuale și propunerea unor răspunsuri educaționale potențiale. Scopul este de a aprofunda înțelegerea provocărilor legate de drepturile omului, promovând totodată gândirea critică, colaborarea și o abordare orientată spre soluții în context educațional.	LO1.1A. Să descrie relația dintre drepturile omului și dezvoltarea educațională prin analize articulate și informate ale evoluției accesului, echității și calității în educație în contextul mișcării pentru drepturile omului.
Îți spun o poveste Proiecte digitale de storytelling în grup (2,5 ore) DC – 2 ore	În această activitate creativă, participanții vor realiza povești digitale scurte, folosind formate video sau audio, care să abordeze o problemă specifică a drepturilor universale ale omului. Fiecare poveste trebuie să includă anecdote personale, experiențe istorice sau cercetări factuale pentru a evidenția dimensiunea umană a valorilor universale. Prin îmbinarea storytelling-ului cu instrumente digitale, participanții vor reflecta asupra importanței empatiei și valorilor universale. Poveștile finale vor fi împărtășite grupului pentru a stimula dialogul și conexiunea.	LO1.3A. Să descrie abordarea colaborativă de rezolvare a problemelor în soluționarea aspectelor legate de drepturile omului în contexte educaționale.
Cultivarea empatiei digitale: Abordarea cyberbullying-ului prin prisma drepturilor omului (1 oră și 40 de minute)	Această activitate explorează implicațiile asupra drepturilor omului ale cyberbullying-ului și hărțuirii digitale, punând accent pe confidențialitate, libertatea de exprimare și egalitate. Participanții analizează situații reale pentru a identifica încălcări ale drepturilor omului și propun strategii de prevenire și intervenție printr-o abordare bazată pe drepturile omului. Activitatea promovează comunicarea sustenabilă și respectuoasă în mediul online.	LO1.2A: Să descrie impactul dimensiunilor culturale, juridice și tehnologice asupra drepturilor omului în era digitală, prin analizarea relației acestora cu problematici contemporane

Modulul 2A: Valorile și identitatea UE

Titlul activității	Scurtă descriere	Rezultatul învățării (LO)
Profesorul în Europa Bingo (4 ore) DC 90 min	Participanții redactează o reflecție despre ceea ce au învățat despre valorile Uniunii Europene și despre cum acestea le influențează activitatea didactică. De asemenea, analizează modalități prin care aceste valori pot fi promovate în instituțiile lor. Participanții folosesc instrumentul „Atlas of European Values” pentru a explora și aprofunda înțelegerea valorilor UE și a impactului acestora asupra educației.	LO2.1A: Să descrie relațiile dintre cultură, identitate și structurile de putere în contextul legitimării drepturilor omului, explicând impactul acestora asupra sistemului educațional.
Analiză aprofundată a valorilor UE (4 ore) DC 90 min	Cercetare și explorare a unui studiu de caz specific legat de valorile UE și identitate în contexte educaționale diverse. Participanții analizează diferite factori și impactul acestora asupra realizării valorilor Uniunii Europene.	LO2.3A Să explice diversitatea culturală și componentele/determinanțele acesteia (de exemplu, mediul social, genul, etnia, religia etc.).

Modulul 3A: Nediscriminarea și echitatea

Titlul activității	Scurtă descriere	Rezultatul învățării (LO)
Studiu de caz (5 ore) DC 70 min	Cercetare individuală asupra unui studiu de caz referitor la modul în care pot fi depășite rasismul și discriminarea în cadrul unui grup. Participanții selectează din lista de cazuri pusă la dispoziție de formator.	LO3.3A. Să înțeleagă și să explice procesul de atingere a consensului într-un grup divers, prin identificarea, înțelegerea și negocierea perspectivelor diferite. DC 1.2. Să evalueze date, informații și conținut digital (K16). DC 3.1. Să dezvolte conținut digital (S124). DC 2.1. Să interacționeze prin tehnologii digitale (S48, A55). DC 2.2. Să partajeze conținut digital prin tehnologii digitale (S59).
Activitate de reflecție: Înțelegerea și acceptarea diversității culturale (5 ore) DC 70 min	Această activitate reflexivă promovează gândirea individuală și o înțelegere mai profundă și practică a principiilor diversității culturale în contexte asincrone online. Activitatea de învățare include realizarea unei reprezentări digitale a procesului de reflecție și răspunsuri la întrebări privind procesul de editare.	LO3.2A. Să descrie impactul interacțiunilor cu persoane din medii diferite asupra propriilor convingeri, atitudini și reacții emoționale și comportamentale, în vederea îmbunătățirii acceptării diversității culturale și a respectului față de ceilalți ca ființe umane egale. DC 2.2. Să partajeze conținut digital prin tehnologii digitale (S59). DC 5.3. Să creeze conținut digital utilizând tehnologii digitale (K23). DC 2.1. Să interacționeze prin tehnologii digitale (S48, A55). DC 3.1. Să dezvolte conținut digital (S124).

Modulul 4A: Înțelegerea propriei persoane și a celorlalți

Titlul activității	Scurtă descriere	Rezultatul învățării (LO)
Distincția dintre sentimente și gânduri (1,5 ore) DC 30 min	Participanții explorează modul în care gândurile sunt adesea confundate cu sentimentele, ceea ce conduce la neînțelegeri. Prin analiza experiențelor personale și reformularea afirmațiilor, clarifică exprimarea emoțională autentică. Sesiunea se încheie cu realizarea unui poster digital care sintetizează distincțiile-cheie, sprijinind o exprimare de sine mai autentică.	LO4.1A - Să descrie geneza și structura conceptului de sine, demonstrând relațiile acestuia cu emoțiile și comportamentele personale. DC 1.2. Să evalueze date, informații și conținut digital.
Distincția între nevoi și strategii (1,5 ore) DC 30 min	Participanții analizează diferența dintre nevoi (care rămân motivații constante) și strategii (modalități specifice de a răspunde nevoilor). Prin reflecție și exerciții practice, învață cum concentrarea asupra nevoilor poate facilita găsirea unor strategii flexibile pentru rezolvarea conflictelor și abordarea provocărilor personale.	LO4.2A. Să descrie sursele de informație necesare pentru identificarea stărilor emoționale și a intențiilor celorlalți, în vederea evitării prejudecăților și adaptării la diferite situații sociale. DC 1.2. Să evalueze date, informații și conținut digital.
Distincția între cerere și solicitare (1,5 ore) DC 30 min	Această activitate îi ajută pe participanți să recunoască modul în care modul în care cererile sunt influențate de nevoi. Prin reformularea solicitărilor sau exigențelor în cereri clare și respectuoase, exersează comunicarea folosind principiile Comunicării Nonviolente. Un poster digital consolidează învățarea prin sintetizarea diferențelor dintre cereri și solicitări/exigențe.	LO 4.3A: Să descrie diferența dintre observații și evaluări, pentru a explica importanța formulării unor solicitări clare în comunicarea cu ceilalți. DC 1.2. Să evalueze date, informații și conținut digital.
Ascultând ca Momo (1 oră)	Inspirați de romanul <i>Momo</i> de Michael Ende, participanții explorează puterea ascultării profunde. După lectura unui fragment despre carte, reflectează asupra modului în care atenția autentică transformă comunicarea. Un exercițiu practic le permite să aplice abordarea lui Momo și să reflecteze asupra impactului acesteia.	LO4.2A. Să descrie sursele de informație necesare pentru identificarea stărilor emoționale și a intențiilor celorlalți, în vederea evitării prejudecăților și adaptării la diferite situații sociale.

Modulul 5A: Dialogul

Titlul activității	Scurtă descriere	Rezultatul învățării (LO)
Cercuri proactive: a treia întâlnire (1 oră) DC (10 minute)	Participanții își asumă responsabilitatea pentru propria învățare prin crearea conștientă a unor momente în cadrul contextului lor de lucru în care conduc cercuri proactive.	LO5.3A. Să aplice abilități de ascultare empatică și exprimare sinceră pentru a-și îmbunătăți înțelegerea opiniilor diferite. DC: 3.1. Să dezvolte conținut digital (S124)
Modalități diferite de ascultare: sarcină de reflecție (1 oră) DC (25 minute)	Participanții își asumă responsabilitatea pentru propria învățare prin crearea conștientă a unor momente în cadrul contextului lor de lucru în care exersează diferite moduri de ascultare.	LO5.1A. Să manifeste empatie și abilități de ascultare activă pentru îmbunătățirea înțelegerii reciproce. DC: 2.2. Să partajeze conținut digital prin tehnologii digitale (S59), DC: 2.6. Să gestioneze identitatea digitală (S109), DC: 3.1. Să dezvolte conținut digital (S124)
Cum ne afectează gândurile noastre (2 ore) DC (40 minute)	Participanții reflectează conștient asupra momentelor din contextul lor de lucru în care observă cum gândurile le influențează comunicarea.	LO5.2A. Să mențină conexiunea în timpul receptării unor mesaje sau conținuturi dificile, fără autoînvinovățire sau autocritică. DC 2.1. Să interacționeze prin tehnologii digitale (S48, A55). DC 2.2. Să partajeze conținut digital prin tehnologii digitale (S59). DC 3.1. Să dezvolte conținut digital (S109, S124). DC 5.3. Să creeze conținut digital utilizând tehnologii digitale (K23).
Patru opțiuni pentru a asculta un mesaj dificil: exersare (3 ore) DC (10 minute)	Participanții reflectează conștient asupra momentelor din contextul lor de lucru în care se confruntă cu mesaje dificile și devin conștienți de cele patru opțiuni de reacție. Activitatea consolidează capacitatea de a comunica într-un mod conectat.	LO5.2A. Să mențină conexiunea în timpul receptării unor mesaje sau conținuturi dificile, fără autoînvinovățire sau autocritică. DC 2.1. Să interacționeze prin tehnologii digitale (S48, A55). DC 2.2. Să partajeze conținut digital prin tehnologii digitale (S59). DC 2.5. Să aplice regulile de netichetă (A103). DC 3.1. Să dezvolte conținut digital (S124). DC 5.3. Să creeze conținut digital utilizând tehnologii digitale (K23).
Test/Rezumat: nivelul A la dialog (2 ore) DC (20')	La finalul activității, participanții sunt responsabili pentru asumarea competențelor de bază ale nivelului A în care sunt integrate două cadre de învățare.	Toate LO DC: Să susțină un test online (10') + explicație video (10')

EVALUAREA REZULTATELOR ÎNVĂȚĂRII A

Evaluare pentru drepturile omului și a valorilor universale și valorile și identitatea UE

Scopul acestei evaluări este de a invita elevii să analizeze prejudecățile și stereotipurile care ar putea duce la situații conflictuale și la posibile încălcări ale drepturilor omului în sala de clasă. Cursanții sunt încurajați să se gândească la modalități constructive și etice de a aborda astfel de situații.

Un studiu de caz pentru evaluare.

1. Examinați cele patru studii de caz furnizate.

Selectați unul care vă atrage sau care prezintă o provocare pe care o considerați semnificativă pentru analiză.

- Analizați cazul ales abordând următoarele aspecte:

A. Identificați situația conflictuală:

Descrieți natura conflictului.

Identificați persoanele cheie implicate (de exemplu, elev, profesor, colegi).

Evidențiați consecințele imediate și pe termen lung ale situației.

B. Analizați situația pe baza:

Valorilor universale și europene.

Examinați modul în care cazul reflectă sau încalcă valori fundamentale precum demnitatea, egalitatea, incluziunea și respectul.

Luați în considerare valorile europene ale democrației, drepturilor omului și diversității culturale.

Discutați rolul responsabilității instituționale în prevenirea unor astfel de conflicte.

C. Identificați implicate în conflict:

Identificați perspectivele tuturor persoanelor afectate.

Luați în considerare identitățile personale, culturale și sociale care influențează situația.

Analizați orice prejudecăți implicite sau stereotipuri care ar fi putut contribui la conflict.

- Propuneți o soluție relevantă:

Sugerați o soluție constructivă și etică la această problemă.

Luați în considerare atât intervențiile pe termen scurt, cât și strategiile pe termen lung.

Abordați modul în care instituțiile de învățământ, profesorii și colegii pot promova incluziunea, respectul și echitatea.

Oferiți cel puțin două recomandări concrete pentru a preveni conflicte similare în viitor.

● Predarea evaluării:

Fiecare cursant va prezenta o analiză structurată a studiului de caz, care să cuprindă identificarea conflictului, evaluarea valorilor, considerente legate de identitate și soluții propuse.

Cazuri:

1. Faceți cunoștință cu Amina, o copilă refugiată din Siria. Amina stă liniștită la banca ei. Astăzi este o zi importantă; clasei i se prezintă un nou proiect care implică activități practice și colaborare în grup. Amina, care a iubit întotdeauna să participe la astfel de proiecte, simte o licărire de entuziasm. Profesorul stă în fața clasei și explică proiectul. Apoi se întoarce către Amina și îi spune: „Amina, știu că în societatea ta fetele nu au voie să facă astfel de lucruri, dar aici, în școala noastră, colegii tăi te vor ajuta”. Amina simte cum toate privirile din clasă se îndreaptă spre ea. Obrajii i se înroșesc de rușine și furie. Ar vrea să dispară în scaunul ei. Clasa cade într-o tăcere stânjenitoare. Unii dintre cursanți o privesc pe Amina cu curiozitate, alții cu milă.

2. Faceți cunoștință cu Mary, o copilă dintr-o familie cu venituri mici. Ea este înscrisă la o școală publică unde există un program de subvenționare a prânzului pentru cursanții din familii cu venituri mici. În ciuda faptului că este eligibilă pentru program, Mary este izolată și stigmatizată de colegii de clasă și, uneori, chiar și de profesori, pentru că primește mese gratuite sau la preț redus. În timpul prânzului, cursanții care fac parte din programul subvenționat pot primi tichete de masă de culori diferite sau trebuie să stea la o coadă separată, făcând evident pentru toată lumea că beneficiază de asistență. Unii colegi de clasă pot să-l tachineze sau să-l intimideze pe copil pentru că este „sărac” sau „nevoiaș”, exacerband și mai mult sentimentele sale de rușine și inferioritate.

3. Faceți cunoștință cu Alex, un copil dintr-o familie cu venituri mici, care este înscris la o școală publică. Clasa lui primește un proiect care necesită tehnologie specifică. Alex își dă seama că nu își poate permite aceste materiale. În ciuda acestui fapt, el este hotărât să participe și îi cere ajutorul profesorului. Cu toate acestea, în loc să primească sprijin, Alex se confruntă cu discriminare atât din partea profesorului, cât și din partea unor colegi de clasă. Profesorul ar putea face remarci insensibile despre situația economică a lui Alex, sugerând că ar fi trebuit să fie mai bine pregătit sau că familia lui ar trebui să îi asigure nevoile. Între timp, unii colegi de clasă ar putea să îl tachineze pe Alex pentru că nu își poate permite materialele, izolându-l și mai mult din punct de vedere social.

4. Faceți cunoștință cu James, un adolescent căruia îi place să se exprime prin modă care nu respectă normele tradiționale de gen. James se simte confortabil purtând o varietate de stiluri, inclusiv haine asociate de obicei cu fetele, cum ar fi fuste și

accesorii. Într-o zi, James decide să împărtășească o fotografie cu el pe rețelele de socializare, prezentând ultima lui ținută – o fustă asortată cu o bluză și accesorii în culori vii. Deși James se așteaptă la feedback pozitiv din partea prietenilor care îi apreciază stilul unic, el nu este pregătit pentru avalanșa de comentarii și mesaje pline de ură care îi inundă notificările. Unii dintre colegii de clasă și cunoștințele lui James își bat joc de alegerile sale vestimentare, numindu-l în mod jignitor și punându-i la îndoială masculinitatea. Îl acuză că este „ciudat” sau „nefiresc” pentru că poartă haine asociate în mod obișnuit cu fetele. Alții merg până la a crea meme sau a distribui imagini editate ale lui James cu comentarii batjocoritoare, răspândind ridiculizarea către un public mai larg.

Evaluarea nediscriminării și echității

Scopul acestei evaluări este de a reflecta asupra experienței dvs. de învățare, de a evalua cunoștințele și competențele dobândite și de a analiza modul în care le veți aplica în contextul profesional. Evaluarea dvs. trebuie să fie concisă, să nu depășească trei pagini și să respecte structura prezentată mai jos.

Structura evaluării reflexive:

Poziția mea inițială

a. Reflectați asupra cunoștințelor sau experiențelor anterioare legate de conținutul modului.

Întrebări orientative:

- b. Care era înțelegerea dvs. inițială asupra subiectului înainte de curs?
- c. Ați avut așteptări sau obiective specifice pentru această formare?

Ce am învățat (cunoștințe și competențe)

- Discutați despre noile cunoștințe și abilități pe care le-ați dobândit pe parcursul modului.

Întrebări orientative:

- Ce concepte sau idei cheie ați reținut din curs?
- Cum s-au dezvoltat abilitățile și competențele dumneavoastră ca urmare a programului?
- Ce activități sau resurse de învățare au contribuit cel mai mult la progresul dumneavoastră?

Descrieți un exemplu pe care îl veți aplica în contextul dvs. educațional

- Oferiți un exemplu specific despre modul în care veți pune în practică ceea ce ați învățat în activitatea dvs. profesională sau educațională.

Întrebări orientative:

- Ce strategii sau metode practice veți utiliza?
- Cum credeți că această aplicare va influența mediul dvs. de lucru sau de învățare?
- Există vreo provocare pe care o anticipați în aplicarea acestui lucru în contextul dvs.?

Unde am nevoie de mai multe informații sau surse suplimentare?

- Identificați orice domenii în care considerați că sunt necesare cunoștințe sau resurse suplimentare pentru a vă îmbunătăți înțelegerea sau competența.

Întrebări orientative:

- Ce subiecte sau abilități necesită mai multă claritate sau aprofundare?
- Există provocări specifice pe care le-ați întâmpinat în timpul formării și pe care trebuie să le abordați în continuare?

Cine mă poate ajuta să găsesc aceste informații și/sau surse suplimentare?

- Luați în considerare persoanele sau resursele care vă pot ajuta să obțineți informațiile sau competențele suplimentare de care aveți nevoie.

Întrebări orientative:

- Cine din rețeaua dvs. profesională sau din instituția dvs. vă poate ajuta?
- Ce resurse externe, cum ar fi literatura de specialitate, cursurile online sau experții, v-ar putea furniza informații utile?

Evaluarea pentru înțelegerea propriei persoane și a celorlalți și dialogul

Cursantul primește un eșantion de sloturi din care poate alege pentru a efectua o evaluare.

Cursantul primește un videoclip cu 6 opriri în care trebuie să reflecteze asupra următoarelor obiective: să descrie geneza și structura conceptului de sine pentru a demonstra relațiile sale cu emoțiile și comportamentele personale, să descrie sursele de informații pentru identificarea stărilor emoționale și a intențiilor altora, pentru a evita prejudecățile și a se adapta la diferite situații sociale, să descrie diferența dintre observații și evaluări pentru a explica importanța solicitărilor clare în comunicarea cu ceilalți, să dea dovadă de empatie și abilități de ascultare activă pentru a îmbunătăți înțelegerea reciprocă, să răspundă la mesaje/conținuturi dificile fără a se învinovăți sau critica pentru a menține conexiunea/comunicarea, să dea dovadă de ascultare empatică și abilități de exprimare sinceră pentru a îmbunătăți înțelegerea opiniilor diferite.

Nivelul B comunicare sustenabilă - formare continuă

Nivelul B acoperă formarea continuă în domeniul comunicării sustenabile. Descrierea programului de formare de nivel B urmează aceeași structură ca și în cazul nivelului A. Componenta structurală principală constă în cinci module care acoperă întregul conținut de învățare. În primul rând, sunt descrise conceptele cheie ale celor cinci module (deși mai detaliate decât în nivelul A), urmate de un rezumat al tuturor activităților de învățare desfășurate în formate fizice (față în față), mixte și virtuale. La finalizarea cu succes a notei continue privind comunicarea durabilă, cursanții obțin o micro-credențială UE de 6 ECTS.

MODULUL 1B: Drepturile omului și valorile universale

Obiective (O) și rezultate ale învățării (LO)

O1.1. Să analizeze și evalueze impactul drepturilor omului asupra vieții, oamenilor, punând accent pe oportunitățile și perspectivele lor educaționale.

LO 1.1B Să descrie relația dintre promovarea drepturilor omului și dezvoltarea educațională prin analize informate și bine articulate ale evoluției accesului, echității și calității în educație în contextul mișcării pentru drepturile omului.

O1.2. Să dezvolte strategii de comunicare care pun accent pe înțelegere și cooperare, pentru a formula și susține problematici privind drepturile omului, promovând un dialog deschis și respectuos.

LO 1.2B Să utilizeze în mod eficient metode de comunicare non-violentă pe platformele media digitale, în vederea inițierii unor acțiuni de promovare a drepturilor omului în context educațional.

O1.3. Să promoveze/dezvolte strategii de rezolvare a problemelor, bazate pe cooperare și care respectă drepturile omului, în rândul diferiților actori educaționali (cadre didactice, elevi, părinți, alți factori interesați).

LO1.3B. Să analizeze și să aplice strategii eficiente de cooperare și rezolvare a problemelor pentru a aborda problematici contemporane privind drepturile omului în context educațional.

Concepte cheie

Nivelul B al acestui modul explorează următoarele teme:

- Originea și evoluția drepturilor universale ale omului: istoria drepturilor universale, evoluția lor cronologică și motivele pentru care au devenit o normă în lumea modernă.

- Drepturile omului și provocările culturale: discrepanțele care pot apărea între aplicarea drepturilor universale și diferențele culturale din diferite regiuni ale lumii, având în vedere modul în care tradițiile sau religiile locale pot intra în conflict cu normele internaționale. Modalități de aplicare și adaptare a acestor drepturi la specificul local.

- Impactul drepturilor omului universale asupra politicilor naționale: pornind de la modul în care aceste drepturi influențează legislația și politicile statelor membre ale ONU și modul în care sunt integrate în cadrele juridice ale diferitelor țări.

- Rolul educației în promovarea drepturilor universale: analizarea modului în care educația poate juca un rol important în conștientizarea și punerea în aplicare a drepturilor omului.

1. Valori universale și fundamentale

■ Cadrul

Rolul valorilor universale și fundamentale este esențial pentru dezvoltarea unei societăți bazate pe respect reciproc, coeziune și înțelegere interculturală. Apărute din necesitatea de a crea un cadru comun care să promoveze demnitatea umană și drepturile omului, răspunzând provocărilor și conflictelor din trecut și prezent, existența acestor valori este justificată de contribuția lor la construirea de relații sociale sănătoase și la evitarea discriminării și intoleranței (Parek, 2008). Acestea nu numai că oferă un ghid moral pentru indivizi și comunități, dar servesc și ca punct de referință pentru instituții și organizații în promovarea unui mediu incluziv și echitabil. De-a lungul timpului, aceste valori au căpătat o dimensiune internațională, fiind integrate în legislația și politicile multor state și formând o bază pentru colaborarea globală.

Valorile fundamentale sau valorile cheie sunt stabilite la nivel național, dar într-un context mai larg. Absența unui set predefinit de valori pentru toate comunitățile le conferă acestora o valoare intrinsecă unică, servind drept fundament al Declarației Universale a Drepturilor Omului, permițând astfel ca aceste valori să fie considerate universale. Adaptarea lor la vremurile actuale ajută la evitarea confuziei între stereotipuri și educația valorilor, făcând posibilă abordarea acestei chestiuni în mod incluziv.

Strategiile educaționale sunt concepute pentru a ajuta școlile să pună în aplicare aceste principii în mod coerent. Deși promovarea valorilor nu este legată de o anumită națiune, ea oferă tinerilor posibilitatea de a explora și de a înțelege propria identitate și pe cea a celorlalți. Discuțiile pe această temă pot începe prin recunoașterea faptului că identitatea noastră are mai multe straturi și identificarea cu aceste straturi poate sprijini exprimarea unicității individuale, promovând astfel respectul reciproc și toleranța față de diverse credințe și valori (Donnelly, 2013).

Școlile trebuie să creeze medii sigure în care elevii să poată aborda probleme complexe legate de cetățenie, egalitate și apartenență și să-și exprime idei diferite în timp ce își caută locul în lume. Ele pot stimula dezvoltarea gândirii critice, înțelegerea propagandei și a tehnicilor persuasive și pot sprijini formarea cunoștințelor și competențelor necesare pentru a combate stereotipurile, prejudecățile și ura.

Practicile existente în școli care promovează dezvoltarea spirituală, morală, socială și culturală a elevilor – inclusiv activități privind cetățenia și coeziunea comunității, eforturi de combatere a hărțuirii și inițiative de promovare a egalității de șanse – pot sprijini școlile în îndeplinirea acestor cerințe. Educația în spiritul valorilor fundamentale nu este doar o măsură preventivă, ci o componentă esențială a pregătirii tinerilor pentru viață (Anand & Sen, 1996), formând cetățeni activi care îi respectă pe ceilalți și combat prejudecățile și discriminarea. Școlile pot consolida și extinde aceste practici pentru a pune în aplicare valorile fundamentale, promovând astfel coeziunea, înțelegerea și sentimentul de apartenență.

Valori universale în societate. Rolul în ghidarea comportamentului individual și a procesului de luare a deciziilor.

Valorile constituie fundamentul care ne modelează atitudinile, opiniile și acțiunile. Școlile eficiente își definesc clar valorile fundamentale și le subliniază cu tărie în stabilirea așteptărilor pentru personal, elevi, părinți și vizitatori. Cercetările au arătat că școlile cu un set de valori bine definit și de incluziune, reflectat în mod consecvent în politicile și practicile lor – și înțeles atât de personal, cât și de elevi – se bucură de un comportament mai bun, de o siguranță sporită și de o scădere a comportamentelor inacceptabile, precum violența și intimidarea (Ofsted, 2012). Un aspect esențial al valorilor universale este capacitatea lor de a crea un cadru comun pentru comportamentul individual, indiferent de contextul cultural sau social. Într-o lume caracterizată de diversitate și interdependență, valorile universale oferă un punct de referință comun pentru indivizi, ajutându-i să ia decizii aliniate cu binele comun. Prin adoptarea și aplicarea acestor valori, indivizii dezvoltă un set de repere morale care le modelează gândirea, prioritățile și acțiunile, facilitând interacțiuni armonioase și prevenind conflictele cauzate de diferențele culturale sau sociale.

În procesul decizional, valorile universale joacă un rol specific în evaluarea opțiunilor și potențialelor consecințe. Deciziile bazate pe respectul pentru demnitatea și drepturile altora

contribuie la crearea unui mediu de încredere și cooperare, în care indivizii iau în considerare nu numai avantajele personale, ci și impactul asupra celorlalți. De exemplu, în situații care implică dileme etice, indivizii care aderă la valori precum corectitudinea și compasiunea vor căuta soluții care nu numai că respectă drepturile fundamentale ale tuturor celor implicați, ci și promovează echilibrul și justiția. Astfel, valorile universale oferă un cadru etic care poate ghida deciziile într-un mod corect și moral, prevenind comportamente care ar putea dăuna altora (Arat & Zehra, 2006).

Valori universale și valori culturale specifice

Divizarea în două părți opuse dintre valoarea universală și valoarea culturală specifică este esențială pentru înțelegerea diversității și complexității comunităților din care facem parte. În timp ce valoarea universală este un principiu care transcende diferențele culturale și religioase, fiind considerată aplicabilă tuturor oamenilor, valoarea culturală specifică reflectă tradițiile, credințele și obiceiurile unei anumite societăți sau comunități. Această distincție este importantă pentru a înțelege cum pot fi armonizate perspectivele globale și nevoile culturale specifice, respectând atât diversitatea, cât și unitatea umanității.

Valorile universale sunt principii fundamentale pe care majoritatea culturilor și societăților le consideră esențiale pentru bunăstarea și progresul uman. Exemple de astfel de valori includ respectul pentru demnitatea umană, egalitatea, justiția și libertatea. Aceste valori sunt recunoscute în tratate internaționale, precum Declarația Universală a Drepturilor Omului, care stabilește drepturile fundamentale pentru toți oamenii, indiferent de originea culturală sau etnică. Valorile universale au fost formulate ca o încercare de a crea un cadru etic comun pentru a preveni conflictele și discriminarea la scară globală. Prin urmare, ele sunt concepute ca repere care pot fi aplicate în toate culturile și societățile, indiferent de caracteristicile lor specifice.

În schimb, valorile culturale specifice sunt principii și norme care se dezvoltă în cadrul unei societăți pe baza istoriei, religiei, obiceiurilor și modului de viață al acesteia. Aceste valori sunt profund influențate de contextul geografic și istoric și pot varia semnificativ de la o cultură la alta. De exemplu, în unele culturi, familia extinsă și solidaritatea intergenerațională sunt valori fundamentale, în timp ce în altele se pune un accent mai mare pe individualism și autonomie personală. Valorile culturale specifice pot include, de asemenea, norme legate de respectul față de autoritate, practicarea religiei, tradițiile de sărbători și ceremoniile de viață (cum ar fi căsătoria sau înmormântările). Aceste valori contribuie la identitatea culturală a unei comunități și sunt adesea transmise din generație în generație, jucând un rol esențial în menținerea coeziunii sociale.

Diferențele dintre valorile universale și valorile culturale specifice pot genera tensiuni, în special atunci când normele culturale intră în conflict cu principiile universale ale justiției și egalității. De exemplu, în unele culturi există norme care promovează rolurile tradiționale ale genurilor, ceea ce poate contrazice valorile universale ale egalității și drepturilor egale pentru bărbați și femei. În astfel de cazuri, apar întrebări complexe cu privire la modul în care se pot respecta atât cultura locală, cât și principiile fundamentale ale drepturilor omului. Unii experți susțin că valorile universale ar trebui aplicate în toate culturile, fără excepție, pentru a proteja demnitatea umană și a preveni abuzurile. Alții, însă, sugerează că specificul cultural ar trebui respectat și integrat în aplicarea valorilor universale, pentru a evita impunerea unor norme externe care pot fi percepute drept neautentice sau invazive.

Cu toate acestea, valorile universale și valorile culturale specifice nu sunt întotdeauna în conflict; adesea, ele pot coexista și se pot completa reciproc. De exemplu, conceptul de respect față de ceilalți, prezent atât ca valoare universală, cât și ca valoare culturală în multe societăți, poate varia ca formă, dar rămâne esențial în relațiile umane. Respectul față de persoanele în vârstă, o valoare specifică multor culturi, poate fi considerat o expresie particulară a respectului pentru demnitatea umană, o valoare universală.

Mai mult, valorile culturale pot evolua și se pot adapta contextului contemporan, în care interacțiunile globale sunt mai frecvente. Procesul de globalizare a contribuit la un schimb de idei între culturi, iar valorile universale au început treptat să se integreze în diverse societăți, influențând normele culturale tradiționale. Astfel, se poate observa o convergență între valorile universale și valorile culturale specifice, ceea ce permite menținerea unei identități culturale distincte într-o societate globală interconectată.

În acest fel, diferențele dintre valorile universale și valorile culturale specifice reflectă diversitatea umană și complexitatea modului în care se construiesc identitățile individuale și colective. Valorile universale oferă un cadru comun de principii fundamentale, în timp ce valorile culturale adaugă specificitate și profunzime experienței umane. Într-o lume interdependentă, recunoașterea și respectarea atât a valorilor universale, cât și a valorilor culturale specifice sunt esențiale pentru construirea unei societăți echilibrate și armonioase.

2. Promovarea și punerea în aplicare a drepturilor omului

Evoluția specifică a accesului, echității și calității în educație

Rolul organizațiilor internaționale și al NGO-urilor

Promovarea și protejarea drepturilor omului la nivel global reprezintă un efort complex și multidimensional realizat de organizații internaționale, precum Organizația Națiunilor Unite (UN) <https://www.un.org/en/>, și organizații neguvernamentale (NGO-urilor). Activitățile acestora includ monitorizarea încălcărilor drepturilor omului, exercitarea de presiuni asupra guvernelor pentru a respecta standardele internaționale, acordarea de sprijin direct victimelor și desfășurarea de campanii de conștientizare pentru a genera schimbări sistemice.

Un rol constant al organizațiilor internaționale și al NGO-urilor este acela de a colecta, analiza și disemina date pentru a documenta abuzurile și a identifica tiparele de încălcări sistematice ale drepturilor omului. De exemplu, Oficiul Înaltului Comisar al Națiunilor Unite pentru Drepturile omului (OHCHR), Oficiul UN pentru drepturile omului, publică rapoarte bazate pe informații colectate pe teren, oferind o perspectivă asupra condițiilor drepturilor omului în anumite țări sau regiuni. NGO-uri precum Amnesty International (<https://www.amnesty.org/en/>) și Human Rights Watch (<https://www.hrw.org/>) completează aceste eforturi prin efectuarea de investigații independente, bazate pe metode care includ vizite pe teren, interviuri cu victime și martori sau analiza surselor secundare (documente guvernamentale și rapoarte media). Rezultatele procesului de monitorizare servesc mai multor scopuri: furnizează dovezi pentru campaniile de promovare, informează instituțiile diplomatice internaționale și sprijină procedurile legale împotriva autorilor abuzurilor împotriva drepturilor omului, cu scopul de a-i trage la răspundere pe autorii acestor abuzuri și de a descuraja viitoare acte de încălcare a drepturilor omului.

Termenul „Advocare” provine din cuvântul latin *advocare*, care înseamnă „a adăuga o voce”. Advocarea poate fi considerată orice acțiune care pledează pentru o cauză, recomandă sau apără o acțiune sau sprijină pe alții sau chiar pe noi înșine. Advocarea eficientă nu este doar un act de exprimare a sprijinului; ea trebuie urmată de acțiuni clare și intenționate pentru a obține sprijin și a crea un context pentru o schimbare pozitivă (Sharma, 1996).

Provocări în implementarea drepturilor omului și importanța educației în promovarea acestora

Punerea în aplicare a drepturilor omului la nivel mondial se confruntă cu obstacole semnificative, adesea înrădăcinate în probleme sistemice, care subminează eficiența cadrului drepturilor omului,

întârzie justiția pentru victime și perpetuează ciclurile de abuz. Abordarea acestor bariere necesită nu numai mecanisme instituționale, ci și puterea transformatoare a educației, care poate genera conștientizare în rândul tuturor părților interesate. (Pulman, Sloan & Fenge, 2024).

În contextul educațional, aceasta poate favoriza conștientizarea și poate împuternici comunitățile marginalizate să-și cunoască și să-și revendice drepturile. Implementarea cu succes a drepturilor omului necesită un mediu politic stabil și de cooperare, respectarea statului de drept și resurse suficiente. Cu toate acestea, aceste condiții prealabile sunt adesea absente în regiunile afectate de probleme sistemice de guvernare și conflicte (Devlin-Foltz et al., 2012).

Posibile provocări:

Instabilitatea politică perturbă capacitatea instituțională de a pune în aplicare drepturile omului, în special în statele fragile care se confruntă cu schimbări de regim, revoluții sau tulburări sociale. În astfel de contexte, structurile de guvernare slabe sunt adesea incapabile să mențină statul de drept, ceea ce duce la încălcări necontrolate ale drepturilor omului.

Corupția erodează încrederea publicului în instituții, deturneză resursele de la bunăstarea publică și subminează sistemele de justiție, constituind un obstacol semnificativ în calea punerii în aplicare a drepturilor omului.

Conflictele armate creează medii în care încălcările drepturilor omului, inclusiv crimele de război și crimele împotriva umanității, se produc fără a fi sancționate. În astfel de contexte, protecția civililor trece adesea pe plan secund în raport cu obiectivele militare și strategice. În ciuda cadrelor juridice internaționale concepute pentru a atenua astfel de abuzuri, violența continuă și tensiunile geopolitice au făcut dificilă identificarea responsabililor.

Lipsa voinței politice de a acorda prioritate drepturilor omului reprezintă o provocare constantă, în special în regimurile autoritare sau în statele cu agende politice concurente. Liderii din astfel de contexte pot rezista reformelor, pot suprima disidența sau pot manipula sistemele juridice pentru a rămâne la putere. Lipsa voinței politice de a recunoaște și de a aborda aceste încălcări, combinată cu inacțiunea internațională, poate perpetua un ciclu de abuzuri și persecuții (Jackson, 2014).

Educația le permite indivizilor să-și înțeleagă drepturile și să recunoască încălcările, împuternicindu-i prin dotarea lor cu cunoștințele și abilitățile necesare pentru a apăra drepturile omului și a participa la procesele de luare a deciziilor. De asemenea, educația consolidează capacitatea actorilor societății civile, inclusiv a activiștilor, avocaților și liderilor comunității, de a se angaja în sprijinirea eficientă a drepturilor omului. Programele de formare, proiectele și atelierelor le oferă

acestor părți interesate instrumentele necesare pentru a documenta încălcările, a naviga în sistemele juridice și a mobiliza comunitățile.

■ **Campaniile de advocacy și impactul lor: strategii și etape**

Campaniile de advocacy joacă un rol transformator în promovarea drepturilor omului la nivel global, prin conștientizarea opiniei publice, exercitarea de presiuni asupra factorilor de decizie și încurajarea implicării societății. Aceste inițiative au contribuit la reforme legislative și schimbări culturale istorice, reprezentând piatra de temelie a eforturilor de promovare și protejare a drepturilor omului ca mijloc de influențare a politicilor, de schimbare a atitudinilor publice sau de realizare a schimbărilor legislative și sociale. Campaniile de succes combină adesea planificarea strategică, comunicarea eficientă și colaborarea între diferite părți interesate pentru a aborda probleme specifice legate de drepturile omului. Impactul campaniilor de advocacy de succes depinde de tema campaniei și de realizarea pașilor implicați în proiectarea și executarea unei campanii eficiente.

Adaptabilitatea, între timp, necesită răspunsul la evoluții neprevăzute, cum ar fi schimbări politice, schimbări ale opiniei publice sau provocări logistice. O abordare structurată oferă organizatorilor campaniei flexibilitatea de a-și adapta strategiile, menținând în același timp alinierea la obiectivele generale.

Succesul unei campanii de advocacy este profund înrădăcinat în fundamentul său, care necesită o planificare atentă și o execuție disciplinată. Planificarea oferă cadrul necesar pentru a identifica problema în cauză, a înțelege nuanțele acesteia și a determina obiectivele realizabile. Fără această muncă fundamentală, campaniile riscă să fie fragmentate sau nealinate cu publicul țintă sau cu factorii de decizie cheie, diminuând potențialul lor de impact.

■ **Etaple cheie ale unei campanii de advocacy**

Identificarea problemei

Primul pas este definirea problemei care trebuie abordată. Acest lucru implică înțelegerea naturii, amplitudinii și cauzelor profunde ale problemei prin cercetare și analiză a datelor. Articulația clară a problemei ajută la stabilirea obiectivului și a urgenței campaniei.

Stabilirea obiectivelor și scopurilor

Obiectivele trebuie să fie SMART (specifice, măsurabile, realizabile, relevante și limitate în timp). Țintele pot include reforma legislativă, conștientizarea publicului sau creșterea finanțării pentru programe specifice.

Identificarea publicului

O campanie de succes vizează mai multe categorii de public, inclusiv factorii de decizie, liderii comunității și publicul larg. Înțelegerea nevoilor și perspectivelor acestor grupuri ajută la adaptarea mesajelor care rezonază și stimulează acțiunea.

Crearea mesajului

Mesajul campaniei trebuie să fie concis, convingător din punct de vedere emoțional și aliniat valorilor publicului țintă. Acesta include adesea sloganuri, elemente vizuale și povești pentru a personaliza problema și a crea empatie.

Elaborarea unui plan de acțiune

Planul de acțiune prezintă pașii necesari pentru atingerea obiectivelor, inclusiv calendarul, rolurile și activitățile. Acesta asigură coordonarea și alocarea eficientă a resurselor.

Mobilizarea resurselor și a parteneriatelor

Asigurarea resurselor financiare, umane și tehnice este fundamentală pentru succesul campaniei. Colaborările cu alte organizații, persoane influente în mediul online și comunități locale sporesc semnificația și impactul acesteia.

Implementarea campaniei

Implementarea implică executarea activităților planificate, cum ar fi organizarea de evenimente, distribuirea de materiale, colaborarea cu mass-media și influențarea factorilor de decizie. Flexibilitatea este esențială pentru adaptarea la provocări neprevăzute.

Evaluarea impactului

Această etapă evaluează măsura în care obiectivele au fost îndeplinite și identifică domeniile care necesită îmbunătățiri. Metodele includ sondaje, analize media și feedback din partea părților interesate.

Asigurarea sustenabilității și monitorizarea progresului

Impactul pe termen lung necesită o advocacy susținută și monitorizarea progresului pentru a preveni regresul. Instituționalizarea schimbărilor prin politici sau educație poate asigura sustenabilitatea (Buckley, 2009).

3. Drepturile omului în era digitală

Într-o lume din ce în ce mai digitalizată, tehnologia influențează în mod semnificativ drepturile universale, precum dreptul la viață privată, libertatea de exprimare și accesul la informații. Platformele de socializare și inteligența artificială au transformat modul în care oamenii interacționează și împărtășesc

informații, dar ridică și îngrijorări cu privire la monitorizarea online, supravegherea digitală și utilizarea neautorizată a datelor cu caracter personal. Măsuri precum Regulamentul general privind protecția datelor (GDPR) vizează protejarea dreptului la viață privată, însă există o nevoie urgentă de reglementări mai stricte pentru a face față provocărilor generate de evoluția tehnologiilor.

■ **Libertate de exprimare online**

Este necesar un echilibru delicat între protejarea libertății de exprimare și gestionarea problemelor precum discursul instigator la ură, dezinformarea sau conținutul dăunător. Deși internetul oferă oportunități fără precedent pentru ca indivizii să-și exprime opiniile și să participe la dezbateri publice, acesta amplifică și retorica dăunătoare care poate incita la violență, răspândi falsuri și viza grupuri vulnerabile. Abordarea acestor provocări fără a încălca dreptul la libertatea de exprimare este o sarcină complexă care necesită abordări nuanțate (Joyce, 2015).

Anumite guverne impun cenzura digitală sub pretextul menținerii ordinii publice sau combaterii conținutului dăunător, dar astfel de măsuri se extind adesea la reducerea la tăcere sau limitarea accesului la perspective diverse. Acest lucru nu numai că suprimă exprimarea politică legală, dar și diminuează valorile democratice, cetățenii fiind privați de posibilitatea de a intra în contact sau de a prezenta perspective variate. În mod similar, platformele digitale, însărcinate cu moderarea unor cantități uriașe de conținut, depășesc uneori limitele prin eliminarea discursurilor legale și semnificative, ridicând îngrijorări cu privire la responsabilitatea lor și respectarea principiilor libertății de exprimare.

Transparența în modul în care platformele gestionează conținutul este necesară pentru a asigura echitatea și a construi încrederea publicului. Politicile transparente și mecanismele coerente de apel pot contribui la prevenirea abuzurilor și la stabilirea unor linii directoare care să echilibreze libertatea de exprimare cu necesitatea de a combate discursurile de ură și dezinformarea. Atingerea acestui echilibru garantează că internetul rămâne un spațiu de dialog constant, protejând în același timp indivizii și comunitățile de conținutul dăunător.

■ **Accesul la internet ca drept fundamental**

Accesul la internet permite exercitarea unor drepturi esențiale, precum dreptul la educație, la muncă, la libertatea de informare sau la participarea la viața civică. Internetul a devenit un instrument vital pentru învățare, oportunități economice, comunicare și implicare democratică în același timp (Coccoli, 2017).

Recunoașterea accesului la internet ca drept fundamental al omului reflectă rolul său transformator în promovarea egalității și incluziunii, fiind, de asemenea, esențial pentru realizarea egalității globale și pentru împuternicirea grupurilor marginalizate. Recunoscând importanța sa în

împuternicirea indivizilor cu oportunități de a învăța, de a munci și de a participa la procesele democratice, indiferent de mediul geografic sau socio-economic din care provin, se urmărește asigurarea faptului că beneficiile erei digitale sunt împărtășite de toți (Song & Ma, 2022).

■ Prejudicii digitale: discursul instigator la ură, hărțuirea cibernetică și violența online

Discursul instigator la ură subminează demnitatea și umanitatea indivizilor, vizându-i pe baza rasei, religiei, genului, orientării sexuale sau a altor aspecte ale identității lor. Acesta răspândește intoleranța și discriminarea, creând medii digitale ostile care marginalizează grupurile vulnerabile. Prin amplificarea prejudecăților, discursul instigator la ură slăbește coeziunea socială și descurajează adesea participarea semnificativă la discursul public, reducând la tăcere vocile celor mai afectați.

Hărțuirea cibernetică este o formă de hărțuire sau abuz digital repetat, care poate varia de la atacuri personale la umilire publică. Aceasta provoacă daune emoționale și psihologice profunde, ducând adesea la anxietate, depresie și chiar la automutilare în cazuri grave. Victimele sale sunt adesea tineri, dar oricine poate fi ținta, în special cei aflați în situații vulnerabile. Anonimatul platformelor online agravează problema, permițând autorilor să acționeze fără teama de a fi trași la răspundere imediat (Cohen-Almagor, 2022).

Violența online cuprinde o gamă largă de comportamente dăunătoare, inclusiv amenințări, doxing, distribuirea neconsensuală de imagini și exploatare. Aceasta afectează în mod disproporționat femeile, minoritățile și alte grupuri marginalizate, alimentând frica și nesiguranța în spațiile digitale. Aceste acte au adesea efecte de amploare, extinzându-se în realitatea offline prin compromiterea siguranței personale, limitarea libertății de exprimare și excluderea victimelor de la oportunitățile sociale și economice oferite de internet.

Aceste acțiuni perpetuează inegalitățile sistemice și descurajează participarea semnificativă în spațiile online. Strategiile eficiente care integrează aplicarea politicilor, educația și responsabilizarea utilizatorilor sunt esențiale pentru a face față acestor provocări, respectând în același timp valorile fundamentale ale libertății de exprimare.

■ Manipularea și dezinformarea în mediul digital

Manipularea și dezinformarea în mediul digital reprezintă amenințări semnificative la adresa proceselor democratice și a integrității discursului public. Platformele digitale oferă acces larg la informații, dar sunt și un loc pentru răspândirea de conținut fals și manipulator (Doskich, 2022).

Fenomenul știrilor false subminează însăși fundamentul luării de decizii în cunoștință de cauză, erodând încrederea publicului în instituții, mass-media sau expertiză. Persoanele expuse la dezinformare pot deveni dezangajate, induse în eroare, slăbite în capacitatea lor de a face alegeri în cunoștință de cauză, amenințate de manipulare sau de acțiuni antidemocratice. Impactul este recunoscut în influențarea opiniei publice cu privire la probleme critice sau în crearea de îndoieli cu privire la consensul științific.

Eforturile de combatere a dezinformării necesită o abordare multiplă. Programele de alfabetizare digitală pot contribui la dotarea cetățenilor cu abilitățile necesare pentru a evalua critic informațiile și a recunoaște conținutul manipulator. Algoritmii transparenți și responsabilitatea companiilor de tehnologie sunt, de asemenea, cruciale, deoarece platformele trebuie să își asume responsabilitatea pentru conținutul pe care îl amplifică. Cooperarea internațională poate contribui la reglementarea campaniilor transfrontaliere de dezinformare, în timp ce inițiativele de verificare a faptelor și mass-media independente joacă un rol esențial în combaterea narațiunilor false (Marwick & Lewis, 2017). Protejarea proceselor democratice în era digitală necesită un efort colectiv pentru a apăra dreptul cetățenilor la informații corecte și de încredere. Protejarea democrației în era digitală înseamnă crearea unui public informat, capabil să analizeze critic vasta gamă de informații cu care se confruntă.

Referințe (legate de cele 3 concepte cheie)

Referințe la conceptul cheie 1: Valori universale și fundamentale

- Anand, S., & Sen, A. (1994). Sustainable human development: concepts and priorities. UNDP Human Development Report Office
- Arat, K., & Zehra, F. (2006). Forging A Global Culture of Human Rights: Origins and Prospects of the International Bill of Rights. *Human Rights Quarterly*, 28, 416-437.
- Donnelly, J. (2013). *Universal human rights in theory and practice*. Cornell University Press
- Longfield Karr, S (2011). The History of Human Rights: From Ancient Times to the Globalization Era (review). *Journal of World History*. 22. 582-585. <http://dx.doi.org/10.1353/jwh.2011.0068>
- Parekh, B. (2008). *A new politics of identity: Political principles for an interdependent world*. Bloomsbury Publishing
- Ofsted (2012) No Place for Bullying, https://assets.publishing.service.gov.uk/media/5a807394ed915d74e33fa815/No_place_for_bullying.pdf
- #### Referințe la conceptul cheie 2: Promovarea și implementarea drepturilor omului

- Devlin-Foltz, D., Fagen, M. C., Reed, E., Medina, R., & Neiger, B. L. (2012). Advocacy evaluation: challenges and emerging trends. *Health promotion practice*, 13(5), 581-586. <https://doi.org/10.1177/1524839912446482>
- Pulman, A., Sloan, H., & Fenge, L. A. (2024). Advocacy in Practice: Who Advocates for the Advocates? *Practice*, 1–17. <https://doi.org/10.1080/09503153.2024.2410851>
- Sharma, R. R. (1996). An introduction to advocacy: training guide. Support for Analysis and Research in Africa (SARA). <https://resourcecentre.savethechildren.net/pdf/1981.pdf/>
- Jackson, A. (2014). Evaluation of public policy advocacy: Challenges, principles and BESTAC case study. *International Journal of Public Sector Management*, 27(4), 272-280.
- Buckley, S. (2009). Advocacy strategies and approaches: Overview paper. Accessed online at <http://www.apc.Org/en/nodel9456>.

Referințe la conceptul cheie 3: Drepturile omului în era digitală

- Coccoli, J. (2017). The challenges of new technologies in the implementation of human rights: An analysis of some critical issues in the digital era. *Peace Human Rights Governance*, 1(Peace Human Rights Governance 1/2), 223-250.
- Cohen-Almagor, R. (2022). Bullying, cyberbullying, and hate speech. *International Journal of Technoethics (IJT)*, 13(1), 1-17.
- Doskitch, L. (2022). Fake news as the newest tool of manipulation and disinformation. *Library Science. Record Studies. Informology*, 4(2022), 72-77.
- Joyce, D. (2015). Privacy in the digital era: Human rights online. *Melb. J. Int'l L.*, 16, 270.
- Marwick, A. E., & Lewis, R. (2017). Media manipulation and disinformation online.
- Song, L., & Ma, C. (2022). Identifying the fourth generation of human rights in digital era. *International Journal of Legal Discourse*, 7(1), 83-111..

MODULUL 2B: Valorile și identitatea UE

Obiective (O) și rezultate ale învățării (LO)

O2.1. Să valorizeze, să promoveze și să aplice strategii care respectă demnitatea umană, drepturile omului și diversitatea culturală în activitatea profesională.

LO2.1B. Să pună în aplicare strategii care respectă drepturile omului, în rezolvarea situațiilor specifice din sălile de clasă cu diversitate culturală.

O2.2. Să comunice și să coopereze în mod respectuos cu persoane care provin din medii culturale și sociale diferite (A28, A29, A39, S94).

LO2.2B. Să trateze toate persoanele ca fiind la fel de valoroase în comunicarea și relațiile profesionale.

O2.3. Să promoveze și să încurajeze în mod activ diversitatea culturală și educația incluzivă în context și practici educaționale.

LO2.3B. Să adapteze și implementeze stiluri adecvate de predare și comunicare pentru diferiți elevi, în funcție de potențialul, nevoile și așteptările acestora.

Concepte cheie

1. Identitate – etnică, națională și europeană

Discursul identității include două puncte de vedere contradictorii: pe de o parte, identitatea definită ca fiind stabilă, percepută în mod clar, internalizată în cultura proprie, pe de altă parte, identitatea constând în multiple subiectivități dobândite și construite de o persoană. Postmodernismul, poststructuralismul, interacționismul simbolic și multe alte teorii sociologice contemporane pun accentul pe cel de-al doilea concept de identitate, evidențiind natura relativă și în continuă schimbare a identității. În acest caz, identitatea devine o chestiune de opțiuni multiple între Sinele, Celălalt și mediul social.

Distincția dintre atribuire și realizare este foarte potrivită în contextul identității. **Identitățile atribuite** sunt în mare parte determinate, cum ar fi rasa, etnia și sexul.

Identitățile dobândite, dimpotrivă, țin de alegerile individuale, cum ar fi genul, ocupația, valorile, mobilitatea profesională, puterea, clasa socială, statutul și educația (Zajda, 2022).

Conceptul de identități multiple reflectă această dualitate, recunoscând că identitățile noastre

includ atât categorii tradiționale solide și fixe, cât și elemente construite prin relații sociale cu alte persoane, grupuri și culturi. Astfel, putem distinge două laturi ale conceptului de identitate: *obiectivă* și *subiectivă*. Pe de o parte, identitatea este caracterizată de aspectele specifice ale realității sociale, care sunt considerate obiective. Pe de altă parte, identitatea este o construcție, adică crearea subiectivă a identității la nivel individual de *auto-reflecție* și la nivel colectiv de *politică corporativă*.

În lumea contemporană, după cum observă pe bună dreptate Z. Bauman, „posibilitatea de a aparține comunităților pe care le alegi, mai degrabă decât comunităților care te aleg pe tine, a fost extinsă de consumism, de creșterea nivelului de educație, de mobilitatea personală și de o mai mare vizibilitate a grupurilor minoritare” (Bauman, 2010). Mulți teoreticieni contemporani subliniază că, spre deosebire de identitatea de tip vechi, de natură prescriptivă, identitatea reflexivă de sine este mult mai disponibilă și mai schimbătoare. Totuși, trebuie să recunoaștem că, chiar și în societățile noastre contemporane, oamenii atribuie adesea o identitate altcuiva pe baza stereotipurilor. Astfel, recunoașterea problemei relației dintre individ și societate este punctul de plecare al unei politici identitare mai incluzive.

Conceptul modern de identități multiple, înțeles ca subiectivități multiple, înseamnă că identitățile sunt foarte complexe și cu diverse aspecte. Este important de remarcat că ar fi o greșeală să subestimăm importanța rădăcinilor istorice și de cultură și să supraestimăm oportunitățile moderne de a ne schimba și construi identitatea în mod individual. Rezultatele sondajului Eurobarometru din 2020 indică faptul că cele mai importante identități ale cetățenilor UE sunt familia (81 %) și identitatea națională (73 %). Conform acestui sondaj, 61% dintre respondenți s-au identificat cu originea etnică sau rasială, în timp ce doar 56% s-au identificat ca fiind europeni.

Relația dintre identitățile etnice, naționale și europene este foarte importantă, mai ales având în vedere strategiile de apărare a drepturilor omului în rezolvarea situațiilor specifice din sălile de clasă cu diversitate culturală. Mediile educaționale incluzive ar trebui să încorporeze atât perspective **globale**, cât și **locale** asupra identității. O perspectivă globală indică un discurs umanist universal, în sensul celebrului citat al lui Comenius: „suntem cu toții la fel de umani”. Pe de altă parte, identitățile locale sunt definite de un discurs particularist care indică o cultură, o limbă, o religie, valori și un loc specifice. Relația ambiguă dintre identitățile globale și locale poate genera nu numai multe conflicte, ci și oportunități pentru viitorul coeziunii comunității.

Unul dintre cele mai importante elemente ale identității culturale locale este **limba**. Problema este că, de multe ori, limba indică nu numai identitatea creată de persoana însăși, ci și percepția mediului social. Alte persoane văd adesea limba ca un semn care impune o identitate fixă: ești ceea ce vorbești. Deși există o legătură foarte puternică între limbă și apartenența la un grup etnic sau național, identitatea este un concept mult mai fluid, așa cum s-a menționat deja. Prescrierea limbii pentru o identitate fixă este un caz de reificare, când societatea atribuie o formă concretă unui concept abstract.

Inițiativa Spațiul European al Educației subliniază importanța multilingvismului ca instrument al unor sisteme de educație și formare mai cuprinzătoare în statele membre. Comisia Europeană subliniază că „limbile definesc identitățile personale, dar fac parte și dintr-un patrimoniu comun. Ele pot servi drept punte către alte popoare și culturi, promovând înțelegerea reciprocă și un sentiment comun de identitate europeană” (Comunicarea Comisiei către Parlamentul European, Consiliu, Comitetul Economic și Social European și Comitetul Regiunilor, 2008). Este important de menționat că nu numai competențele lingvistice străine contribuie la coeziunea interculturală și socială, ci și modul în care profesorii integrează diferite limbi în practicile educaționale.

Unul dintre instrumentele care promovează nu conflictele, ci coeziunea între diferite identități sociale și identități multiple este așa-numitul **translimbaj** sau practicile bilingve în sălile de clasă. Dar trebuie remarcat și faptul că translimbajul poate fi utilizat în ambele sensuri: ca practică eliberatoare care oferă diferitelor comunități o educație socială justă, dar și ca minorizare a comunităților lingvistice și stereotipizare a elevilor bilingvi ca „neavând nicio limbă” (Garcia, 2020). Înțelegerea reflexivă a faptului că translimbajul poate simultan asupra și minoriza comunitățile bilingve este singura modalitate de a utiliza această practică ca fiind eliberatoare și nu stigmatizantă.

În concluzie, recunoașterea identităților sociale multiple este esențială pentru punerea în aplicare a valorilor UE în contextul educației. Conflictele potențiale dintre identități diferite reprezintă un factor de risc cu consecințe potențial periculoase atât la nivel individual, cât și social. Înțelegerea și acceptarea perspectivelor diferite, a contextelor culturale diferite, a limbilor diferite și concentrarea asupra similitudinilor mai degrabă decât asupra diferențelor este unul dintre principiile practice de bază pentru a scăpa de stereotipuri, prejudecăți și discriminare.

2. Valorile UE – Educație incluzivă

Pentru a promova incluziunea în școli, profesorii trebuie să accepte diversitatea ca pe un punct forte, să recunoască și să aprecieze diversitatea de origini, limbi și culturi pe care elevii o aduc în sala de clasă și să promoveze un mediu incluziv în care toți elevii să se simtă respectați și apreciați (Comisia Europeană, 2018). Pentru aceasta, ei trebuie să respecte standarde etice înalte, asigurând corectitudinea și echitatea în toate interacțiunile, să trateze toți elevii cu respect și să evite orice formă de favoritism sau părtinire. Dar, pentru a putea face acest lucru, ei trebuie să reflecteze în mod continuu asupra atitudinilor și practicilor personale în ceea ce privește diversitatea și incluziunea, precum și să se angajeze în autoevaluare și să solicite feedback pentru a îmbunătăți practicile echitabile pe baza cunoștințelor și înțelegerii.

În primul rând, prin dezvoltarea unei înțelegeri profunde a diversității sociale, culturale și lingvistice a populației de elevi, precum și prin informarea continuă cu privire la provocările cu care se confruntă diferite grupuri de elevi și adaptarea practicilor de predare în consecință, așa cum au subliniat Banks (1993), Darling-Hammond (1997, 2005) și Ladson-Billings (2001), printre alți autori.

În al doilea rând, prin implementarea unor strategii de predare incluzive care să răspundă nevoilor de învățare variate ale elevilor, utilizând materiale și resurse didactice care să reflecte diversitatea corpului studențesc, așa cum ilustrează Sahlberg (2011, 2014) în cazul finlandez.

Pentru a realiza acest lucru, ei trebuie să dezvolte competențe profesionale precum comunicarea eficientă, adică să comunice în mod eficient și respectuos cu toți elevii, asigurând claritatea și înțelegerea prin utilizarea unui limbaj de incluziune și evitând orice remarci discriminatorii sau prejudecate/părtinitoare, la care proiectul TASC prevede să contribuie.

Sunt necesare și abilități de gestionare a clasei pentru a crea un mediu în care toți elevii să se simtă în siguranță și apreciați, precum și pentru a stabili și aplica reguli și așteptări echitabile și consecvente (Darling-Hammond, 2005).

Cu toate acestea, întrucât „o singură rândunică nu face primăvara”, un singur profesor nu va putea reuși să implementeze singur educația de incluziune, prin urmare, colaborarea și munca în echipă vor fi, de asemenea, necesare. Este necesar să se colaboreze cu colegii, părinții și comunitatea pentru a sprijini nevoile de diversitate ale elevilor și pentru a împărtăși cele mai bune practici și resurse privind predarea de incluziune în cadrul comunității profesionale (Fullan, 2020).

Pe de altă parte, sunt necesare strategii specifice pentru un tratament echitabil, cum ar fi instruirea diferențiată, inclusiv instruirea personalizată pentru a răspunde nevoilor și stilurilor de diversitate ale tuturor elevilor, precum și furnizarea de sprijin și resurse suplimentare pentru a beneficia și elevii care ar putea avea nevoie de ele. În plus, evaluarea echitabilă prin utilizarea unei varietăți de metode de evaluare pentru a oferi tuturor elevilor posibilitatea de a-și demonstra cunoștințele va asigura că evaluările sunt corecte și imparțiale (OCDE, 2012).

De fapt, pentru profesorii care acționează în acest mod, adică care practică o predare sensibilă la diversitate culturală, este necesar să încorporeze referințele culturale ale elevilor în toate aspectele învățării și să conceapă lecții relevante și respectuoase față de mediul cultural al elevilor. Ceea ce înseamnă că este necesară formarea și conștientizarea în materie de prejudecăți. Prin urmare, aceștia trebuie să participe la programe de dezvoltare profesională axate pe recunoașterea și abordarea prejudecăților inconștiente și să aplice strategiile învățate pentru a minimiza prejudecățile în practicile de predare și în interacțiunile cu elevii (Comisia Europeană, 2012, 2018).

Mai mult, ei trebuie să fie pregătiți să susțină și să respecte politicile școlare și districtuale care promovează echitatea și incluziunea, precum și să se asigure că aceste politici sunt comunicate în mod clar întregului personal, elevilor și părinților (Fullan, 2014). Acest lucru ar putea fi realizat prin activități, evenimente și programe care sărbătorească diversitatea, precum și prin încurajarea participării elevilor la crearea unui mediu incluziv.

Prin urmare, dezvoltarea profesională și învățarea continuă trebuie să se concentreze pe diversitate, echitate și incluziune pentru a fi la curent cu cercetările actuale și cele mai bune practici în domeniul educației incluzive (Consiliul Uniunii Europene, 2020).

Pentru îmbunătățire, va fi util să se efectueze autoevaluări periodice care să evalueze progresul personal în tratarea egală a tuturor elevilor, utilizând instrumentele și cadrele furnizate de UE. Practicile de incluziune ale cadrelor didactice ar putea beneficia, de asemenea, de stabilirea unor canale prin care elevii și părinții să poată oferi feedback cu privire la practicile de predare și la mediul din sala de clasă, pentru a se putea face ajustările și îmbunătățirile necesare. Colectarea și analizarea datelor privind performanța și implicarea elevilor permit identificarea și abordarea oricăror inegalități, perfecționând practicile de predare pentru a se asigura că acestea sunt echitabile (OECD, 2019).

Prin alinierea la profilul cadrelor didactice din Uniunea Europeană și punerea în aplicare a acestor strategii, cadrele didactice pot asigura tratarea tuturor elevilor în mod egal, promovând un mediu de învățare incluziv și favorabil.

3. Identitatea și valorile profesorului european – Educație democratică

Una dintre principalele valori ale Uniunii Europene care ar trebui promovată și implementată cu tărie în mediul educațional este democrația. Conceptul de educație democratică nu este nou. Deja la începutul secolului al XX-lea, John Dewey, filosof al educației democratice, remarcă faptul că democrația nu se referă în principal la instituțiile politice, ci la comunitatea oamenilor, la interacțiuni, la respectarea diferențelor, la învățarea prin ascultare și la găsirea unui consens.

Educația democratică, în sens strict, înseamnă învățarea bazată pe luarea deciziilor personale: elevul alege ce, cât, când și cu cine să învețe. Dar trebuie remarcat faptul că educația democratică este un concept mult mai larg, care cuprinde teoriile **democrației sociale** și a democrației deliberative. Principiul democrației sociale, în acest caz, încurajează construirea unei comunități bazate pe ideile de democrație și egalitate: relații respectuoase și egale între elev și profesor, acorduri și reguli relevante pentru comunitate sunt create în comun, problemele sunt rezolvate împreună.

În modelul **democrației deliberative**, procesul deliberativ în sine este considerat esența democrației, nu votul, drepturile constituționale sau chiar autoguvernarea. Deliberarea este o procedură mult mai larg aplicabilă decât atributele convenționale ale democrației electorale. Cu alte cuvinte, deliberarea permite extinderea spațiului democrației. De exemplu, o școală sau o universitate devine, de asemenea, un spațiu public comunicativ supus procedurilor deliberative.

Cadrul pentru medii de învățare democratice, așa cum este explicat de Nathan et al. (2024), definește patru piloni:

- Educația democratică pune accentul pe fluxul deschis de idei și opțiuni, indiferent de popularitatea acestora.
- Educația democratică este o educație echitabilă de înaltă calitate, accesibilă și cu incluziune pentru toți oamenii.
- Educația democratică contribuie la „binele comun” prin implicare activă, consens și compromis.
- Școlile democratice organizează elevii, părinții, instituțiile sociale și comunitatea în ansamblu prin colaborare pentru a-și atinge obiectivele și pentru a rezolva provocările cele mai urgente ale acestora și ale societății.

Primul principiu al fluxului deschis de idei și alegeri este strâns legat de ideea de **libertate de exprimare**. De la cercurile de dialog și spațiile de autoguvernare pentru elevi până la conștientizarea de către diferite comunități a faptului că sunt afectate de asuprii sistemice – toate acestea sunt strategii de apărare a drepturilor omului pentru implementarea comunicării democratice. Învățarea socio-emoțională și rolul empatiei, conștientizarea diferențelor culturale sau religioase creează oportunități de explorare a tensiunilor și conflictelor nerezolvate.

Un concept similar de **comunicare deliberativă**, delimitat de Englund (2016), implică o comunicare în care:

- Diferite puncte de vedere sunt confruntate, iar argumentele pentru aceste puncte de vedere diferite au timp și spațiu pentru a fi articulate și prezentate,
- Există toleranță și respect față de celălalt, iar cursanții învață să asculte argumentele celeilalte persoane.
- Sunt prezente elemente de formare a voinței colective, adică efortul de a ajunge la un consens sau cel puțin la acorduri temporare sau de a atrage atenția asupra diferențelor.
- Autoritățile sau opiniile tradiționale (reprezentate, de exemplu, de profesori, părinți și tradiție) pot fi puse sub semnul întrebării și există oportunități de a contesta propria tradiție.
- Există posibilitatea ca elevii să comunice și să delibereze fără controlul profesorului, adică să poarte discuții argumentative între ei, cu scopul de a rezolva probleme sau de a le clarifica din diferite puncte de vedere.

Conceptul de „**binele comun**” este crucial în orice teorie democratică. Cu toate acestea, trebuie remarcat faptul că voința colectivă, în acest caz, se formează prin consens sau acord temporar, dar nu prin impunerea voinței autoritare de către profesor sau altă autoritate. Scopul deliberării în spațiul public sau în sala de clasă, în acest caz, este de a încerca să se ajungă la un acord cu privire la justiție și binele comun. Desigur, o soluție universală finală este imposibilă – conținutul deliberării rămâne întotdeauna deschis. Numai regulile și procedurile pot fi universale. Deși orice noțiune de bine comun este întotdeauna discutabilă, acest lucru nu înseamnă că efortul de a ajunge la un acord este în sine inutil. Ceea ce este important este încercarea, deliberarea, comunicarea, și nu rezultatul în sine.

Desigur, modelul deliberativ, ca orice formă de educație democratică, prezintă și dificultăți practice. Există riscul ca deliberarea să privilegieze grupurile dominante și, prin urmare, marginalizează alte grupuri. Al doilea pericol este ceea ce în psihologie este denumit

mecanisme de gândire de grup. Pentru a evita aceste neajunsuri, Graff (2022) sugerează că orice format practic de deliberare ar trebui să îndeplinească trei criterii: a) diversitate, b) argumentare și c) eficacitate.

În concluzie, democrația poartă promisiunea egalității, prin urmare, educația democratică nu ar trebui să uite că nu numai consensul este important, ci și mai importante sunt ideile de incluziune, respect, egalitate și imparțialitate. Un profesor european care pune în aplicare valoarea democrației ar trebui să adapteze și să aplice stiluri de predare și comunicare adecvate pentru diferiți elevi, în funcție de potențialul, nevoile și așteptările acestora.

Referințe (legate de cele 3 concepte cheie)

Referințe la conceptul cheie 1: Identitate – etnică, națională și europeană

- Communication from The Commission to The European Parliament, The Council, The European Economic and Social Committee and The Committee of The Regions (2008). Multilingualism: an asset for Europe and a shared commitment. <https://eurlex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=COM:2008:0566:FIN:EN:PDF>
- Ferguson, S. J. (2023). Race, Gender, Sexuality, and Social Class Dimensions of Inequality and Identity (4th edition). Sage Publications.
- Jones, J. M., Hynie, M. (2017). Similarly Torn, Differentially Shorn? The Experience and Management of Conflict between Multiple Roles, Relationships, and Social Categories. *Frontiers in Psychology*, Volume 8. <https://doi.org/10.3389/fpsyg.2017.01732>
- Matschke, C. Fehr, J. (2017). Does Identity Incompatibility Lead to Disidentification? Internal Motivation to Be a Group Member Acts as Buffer for Sojourners from Independent Cultures, Whereas External Motivation Acts as Buffer for Sojourners from Interdependent Cultures. *Frontiers in Psychology*, Volume 8. <https://doi.org/10.3389/fpsyg.2017.00335>
- Panagiotopoulou, J. A., Rosen, L., Strzykala, J. (Eds.). (2020). Inclusion, Education and Translanguaging: How to Promote Social Justice in (Teacher) Education? Springer.
- Zajda, J., Davidovitch, N., Majhanovich, S. (Eds.). (2022). Discourses of Globalisation, Multiculturalism and Cultural Identity. Springer..

Referințe la conceptul cheie 2: Valorile UE – Educație incluzivă

- Banks, J. A. (2016). Cultural Diversity and Education: Foundations, Curriculum, and Teaching. Routledge.
- Council of the European Union (2020). Conclusions on Effective Teacher Education. In Official Journal of the European Union.
- Council Recommendation on Key Competences for Lifelong Learning (2018). In Official Journal of the European Union.
- Darling-Hammond, L. (2001). The Right to Learn: A Blueprint for Creating Schools that Work. Jossey-Bass.
- Darling-Hammond, L. (2005). Preparing Teachers for a Changing World: What Teachers Should Learn and Be Able to Do. Jossey-Bass.
- European Commission (2012). Supporting the Teaching Professions for Better Learning Outcomes.
- European Commission (2018). Teachers and School Leaders in Schools as Learning Organisations.
- Fullan, M. (2014). The Principal: Three Keys to Maximizing Impact. Jossey-Bass.
- Fullan, M. (2020). Leading in a Culture of Change. 2nd Edition. Jossey-Bass.
- Ladson-Billings, G. (2022). The Dreamkeepers: Successful Teachers of African American Children. 3rd Edition. Jossey-Bass, Wiley Brand.
- OECD (2012). Equity and Quality in Education: Supporting Disadvantaged Students and Schools.
- OECD (2019). TALIS 2018 Results: Teachers and School Leaders as Lifelong Learners. Vol.1.
- Sahlberg, P. (2011). Finnish Lessons: What Can the World Learn from Educational Change in Finland. Teachers College Press.
- Sahlberg, P. (2014). Finnish Lessons 2.0: What Can the World Learn from Educational Change in Finland? Teachers College Press.
- Referințe la conceptul cheie 3: Identitatea și valorile profesorilor europeni – Educație democratică
- Englund, T. (2016). On moral education through deliberative communication. *Journal of Curriculum Studies*, 48 (1), 58–76, <http://dx.doi.org/10.1080/00220272.2015.1051119>
- Graff, J. (2022). Debating as a Deliberative Instrument in Educational Practice. *Studies in Philosophy and Education*. 41, 613–633. <https://doi.org/10.1007/s11217-022-09844-6>

- Moos, L., Alfirević, N., Pavičić, J., Koren, A., & Čačija, L. N. (2020). Educational Leadership, Improvement and Change. Springer Nature.
- Nathan, L., Mendonca, J. F., Rojas Ayala, G. (Eds.). (2024). Designing Democratic Schools and Learning Environments: A Global Perspective. Palgrave Macmillan.
- Simões, A. R., Lourenço, M., & Costa, N. (2018). Teacher Education Policy and Practice in Europe. Routledge.
- Steadman, S. (2023). Identity. Bloomsbury Publishing.

MODULUL 3B: Nediscriminare și echitate

Obiective (O) și rezultate ale învățării (LO)

O3.1. Să înțeleagă dinamica discriminării și impactul acesteia asupra vieții oamenilor (atitudini, comportamente, șanse) și asupra interacțiunilor (egalitate, echitate, corectitudine).

LO3.1B. Să analizeze comparativ efectele pozitive și negative ale diversității sociale și culturale, cu accent pe copii în contexte educaționale, pentru a promova acceptarea diversității culturale și respectul față de ceilalți ca ființe umane egale.

O3.2. Să promoveze nediscriminarea în contexte educaționale, utilizând strategii de gândire critică și non-stereotipică.

LO3.2B. Să susțină echitatea și nediscriminarea în educație și în comunitate, în special pentru persoanele provenite din medii socioeconomice defavorizate sau expuse discriminării de gen, în vederea prevenirii tratamentului inadecvat.

O3.3. Să consolideze colaborarea eficientă în contexte educaționale diverse, indiferent de diferențe, în vederea atingerii consensului și a unor obiective comune valorizate de grup.

LO3.3B. Să implementeze tehnici de autoreflexie și negociere pentru construirea consensului în contexte educaționale.

Concepte cheie

1. Respectul pentru diversitate

Discriminarea, prejudecățile și stigmatizarea afectează în mod semnificativ procesele și contextele educaționale, ducând la inegalități și excluziune. Prin analizarea impactului acestora, educatorii pot descoperi barierele sistemice, recunoaște tiparele de inegalitate și dezvolta intervenții pentru a crea un mediu incluziv care respectă și valorizează diversitatea. Această analiză evidențiază modul în care prejudecățile modelează experiențele educaționale și demonstrează necesitatea abordării acestora pentru a promova echitatea și incluziunea.

Impactul discriminării, prejudecăților și stigmatizării

Discriminarea în educație provine adesea din inegalități sistemice, nedreptăți istorice și practici instituționale care marginalizează anumite grupuri. Gillborn (2008) subliniază că inegalitatea rasială în educație nu este întâmplătoare, ci profund înrădăcinată, creând bariere pentru

elevii marginalizați. Practicile discriminatorii se manifestă în alocarea resurselor, accesul la cursuri avansate și măsuri disciplinare, afectând în mod disproporționat elevii din minorități rasiale și etnice.

Stigmatizarea, așa cum este ilustrată de Kozol (1992, 2005), accentuează inegalitățile în mediile educaționale, în special în școlile cu finanțare insuficientă. Elevii stigmatizați se confruntă adesea cu așteptări mai scăzute din partea educatorilor, ceea ce le afectează negativ performanțele școlare și stima de sine. Prejudecățile, inclusiv prejudecățile inconștiente, influențează interacțiunile dintre profesori și elevi, alegerile curriculare și practicile de evaluare, perpetuând inegalitățile. Ladson-Billings (2022) subliniază importanța predării sensibile la diversitatea culturală pentru a contracara aceste prejudecăți și a afirma identități diverse.

Exemple de situații

- **Dinamica clasei:** prejudecățile implicite pot determina profesorii să apeleze mai frecvent la anumiți elevi, subminând participarea și încrederea celorlalți. De exemplu, Banași și Greenwald (2016) arată cum prejudecățile implicite modelează subtil comportamentul educatorilor, dezavantajând adesea elevii proveniți din medii marginalizate.
- **Practici disciplinare:** Studii precum cele realizate de Rollock et al. (2015) relevă modul în care elevii de culoare și cei cu venituri mici sunt disciplinați în mod disproporționat în comparație cu colegii lor, evidențiind prejudecățile sistemice din politicile educaționale.
- **Reprezentarea în programa școlară:** După cum subliniază Banks (2016), absența perspectivelor diverse în programa școlară marginalizează elevii din grupurile subreprezentate, limitându-le implicarea și sentimentul de apartenență. Programele școlare care integrează istorii și contribuții diverse promovează incluziunea și respectul pentru diversitate.
- **Provocări intersecționale:** Intersecția dintre rasă și clasă socială creează bariere complexe. De exemplu, elevii provenind din medii minoritare și cu venituri reduse se pot confrunta cu provocări legate atât de statutul socio-economic, cât și de discriminarea rasială, așa cum demonstrează Archer (2003) și Mendick et al. (2010).

Recomandări pentru combaterea discriminării

- **Dezvoltare profesională:** Formarea educatorilor pentru a-și recunoaște și aborda propriile prejudecăți este esențială. McIntosh (1989) pledează pentru practici reflexive care ajută educatorii să înțeleagă privilegiile și inegalitățile sistemice.

- **Politici incluzive:** Dezvoltarea de politici antidiscriminare, bazate pe opiniile elevilor, asigură că școlile lucrează activ pentru a contracara prejudecățile și a promova echitatea.
- **Predare sensibilă la diversitate culturală:** Incorporarea contextului cultural al elevilor în practicile de predare, așa cum subliniază Nieto și Bode (2013), promovează respectul și incluziunea.
- **Sprijin pentru sănătatea mintală:** Recunoscând impactul psihologic al stigmatizării, școlile ar trebui să ofere resurse pentru a sprijini sănătatea mintală și stima de sine a elevilor marginalizați.

Concluzie

Analiza impactului discriminării, prejudecăților și stigmatizării asupra proceselor educaționale relevă barierele sistemice și interpersonale care împiedică echitatea și incluziunea. Această analiză oferă informații valoroase pentru crearea unor medii care respectă și valorizează diversitatea. Abordând aceste probleme prin intervenții țintite, politici incluzive și practici didactice adaptate diversității culturale, educatorii pot asigura că toți elevii au șansa de a se dezvolta. Acest angajament față de echitate nu numai că îmbunătățește rezultatele educaționale, dar și promovează o societate mai incluzivă și mai respectuoasă.

2. *Parcursul nediscriminării*

Echitatea socio-economică și de gen și discriminarea în educație și în comunitate

Echitatea și nediscriminarea sunt esențiale pentru crearea unor medii incluzive în educație și comunități. Pentru a asigura șanse egale pentru toți, este necesar să se elimine barierele generate de inegalitățile socioeconomice și discriminarea de gen. Pentru a realiza acest lucru, sunt necesare nu numai politici echitabile, ci și o gândire critică cu privire la sursele de informații. Validarea acestor surse este crucială, deoarece dezinformarea poate perpetua stereotipurile și inegalitățile sistemice.

Atunci când profesorii au așteptări ridicate de la competențele elevilor lor, se creează o relație educațională pozitivă care poate îmbunătăți semnificativ performanțele academice ale elevilor (Hollenstein et al., 2019; Muntoni et al., 2020). Crezând în abilitățile elevilor lor

și creând o atmosferă de echitate și nediscriminare, profesorii îi pot motiva și inspira să își atingă potențialul maxim.

Validitatea surselor de informații

Evaluarea credibilității informațiilor în mediul educațional este esențială pentru promovarea echității. Materialele didactice prejudecate pot consolida stereotipurile sau ierarhiile dăunătoare. Koster și Litoseeliti (2021) subliniază influența prejudecăților de gen în conținutul educațional, accentuând necesitatea unei analize critice. În mod similar, educatorii și liderii comunității joacă un rol esențial în abordarea acestor prejudecăți. În consecință, potrivit Comisiei Europene, aceștia trebuie să combată narațiunile discriminatorii și să încurajeze examinarea critică a informațiilor pentru a împuternici indivizii și a sprijini practicile nediscriminatorii (Comisia Europeană, 2019).

Concentrarea asupra persoanelor cu medii socioeconomice dificile

Persoanele provenite din medii cu venituri reduse se confruntă cu obstacole semnificative care le împiedică accesul la o educație de calitate. Sărăcia agravează inegalitățile educaționale, ceea ce poate marginaliza și mai mult aceste grupuri. Este esențial să se sublinieze beneficiile sociale ale echității educaționale, deoarece cercetările arată că aceasta sporește mobilitatea socială și reduce sărăcia (Ball, 2021).

Programele care abordează nevoile elevilor defavorizați, cum ar fi bursele, mesele gratuite și mentoratul, contribuie la atenuarea impactului sărăciei asupra rezultatelor educaționale. În plus, reducerea stigmatizării legate de sărăcie este esențială pentru crearea unui mediu incluziv în care toți elevii să se simtă apreciați. Acest lucru poate fi realizat prin programe de învățământ incluzive, care să reflecte diverse experiențe socioeconomice (Akpuokwe, Kuteesa și Udeh, 2024; Ball, 2021).

Abordarea discriminării de gen

În ciuda progreselor înregistrate în materie de politici și conștientizare, discriminarea de gen în educație și în comunități rămâne o problemă critică. Inegalitățile de gen limitează oportunitățile pentru femei, fete, persoane non-binare și transgender, perpetuând ciclurile inegalității (UNESCO, 2023; ILGA World, 2024). Pentru a remedia această situație, este esențial să se sublinieze beneficiile economice și sociale ale egalității de gen. Țările cu o mai mare egalitate de gen înregistrează o creștere economică și o coeziune socială mai ridicate (Banca Mondială, 2024).

Eliminarea barierelor din calea egalității de gen include combaterea stereotipurilor în alegerea materiilor și a carierei (Akpuokwe, Kuteesa și Udeh, 2024). Abordarea acestor probleme în materialele educaționale este la fel de importantă. Koster și Litoseeliti (2021) pledează pentru încurajarea gândirii critice cu privire la mesajele marcate de stereotipuri de gen din

manuale și mass-media. Educatorii și liderii comunității trebuie să primească formare pentru a contracara prejudecățile de gen în propriul comportament și practici (Comisia Europeană, 2019).

Prevenirea maltratării din cauza contextului socio-economic și a discriminării de gen

Este necesară o abordare integrată pentru a aborda atât inegalitățile socioeconomice, cât și cele de gen, combinând educația, reforma politicilor și implicarea comunității. Prioritizarea echității reduce probabilitatea maltratării pe baza acestor factori. Promovarea gândirii critice permite indivizilor să recunoască prejudecățile și inegalitățile structurale care perpetuează discriminarea (ILGA Portugalia, 2023).

Programele care oferă acces echitabil la educație persoanelor cu venituri mici pot contribui la reducerea marginalizării. Conștientizarea cu privire la impactul sărăciei asupra educației favorizează, de asemenea, empatia și înțelegerea în cadrul comunității (Ball, 2021).

Discriminarea de gen poate fi combătută prin educație care apără dimensiunea de gen, care contestă stereotipurile dăunătoare și promovează diversitatea în ceea ce privește genurile în diferite domenii. Acordarea priorității egalității de gen în educație și în comunitate reduce riscul discriminării pe bază de identitate de gen (UNESCO, 2023; ILGA World, 2024).

În cele din urmă, încurajarea gândirii critice, crearea de programe specifice pentru grupurile defavorizate și promovarea echității de gen contribuie la o societate mai incluzivă. Această abordare minimizează maltratarea pe baza contextului socio-economic sau a genului, permițând tuturor persoanelor să prospere și să contribuie la comunitățile lor.

3. Importanța atingerii consensului în grupuri diverse

Înțelegerea consensului în grupuri diverse

Consensul într-un grup cu diversitate este acordul asupra unei decizii sau idei care rezultă din dezbateră și negocierea dintre membrii grupului. Într-un grup de diverse caracteristici, cel mai obișnuit tip de consens este consensul organic, bazat pe interdependențe funcționale între membri, mai degrabă decât pe valori și norme comune (Feng, Jing, Chao, Herrera-Viedma, 2024). Acest tip de consens este un obiectiv în grupuri de diverse caracteristici, cum ar fi echipele de lucru, comunitățile sau organizațiile. Scopul atingerii consensului se bazează pe ideea că o soluție comună are

mai multe avantaje decât o decizie de sus în jos, și acesta este motivul pentru care cele mai diverse grupuri se angajează în procesul consumator de timp al luării deciziilor prin consens.

Negocierea unei soluții are efecte atât pe termen scurt, cât și pe termen mediu. Pe termen scurt, calitatea deciziei este mai bună datorită analizării problemei și a soluției din perspective diferite. Deși o analiză completă a unei probleme este rareori posibilă din cauza raționalității limitate (Simon, 2000), procesul de negociere ar putea contribui la găsirea unei soluții mai satisfăcătoare. Experiența anterioară a membrilor grupului în utilizarea diferitelor strategii euristice este crucială pentru a ajunge la o soluție satisfăcătoare într-un context neclar (Cabreizo, Chiclana, Al-Hamouz, Morfeq, Balamash, Herrera-Viedma, 2015).

Un alt beneficiu pe termen scurt este implicarea membrilor grupului în implementarea soluției convenite. De asemenea, există mai puține surse de conflict în cadrul grupului. Pe termen mediu, ajungerea la un consens contribuie la consolidarea grupului și a legăturilor sociale dintre membri. Viziunea comună și înțelegerea comună sunt ingrediente importante în coeziunea grupului.

Elemente cheie pentru atingerea consensului

Obținerea consensului în grupuri diverse necesită o abordare structurată, ghidată de câteva elemente cheie:

- Stabilirea unui obiectiv clar pentru grup. Consensul trebuie să se concentreze pe un obiectiv specific. Fără această claritate, discuțiile pot deveni neproductive. Deoarece majoritatea problemelor sunt prost definite și nu au soluții clare, este esențial să se depună eforturi pentru a obține un rezultat pozitiv, deși nu neapărat optim. Raționalitatea limitată și teoria problemelor complexe (Kleczeck, Hajdas și Wrona, 2020) sugerează că soluțiile apar adesea din navigarea în incertitudine, mai degrabă decât din învățarea prin încercări și erori.
- Crearea unui spațiu sigur și a unui spațiu curajos. Diversitatea înseamnă că membrii grupului aduc medii și perspective variate. Este important să se promoveze un spațiu sigur, fără discriminare și deschisă exprimării de sine și un spațiu curajos, în care problemele controversate pot fi abordate în mod constructiv (Dare, Seiver, Andrew, Coall, Kaerthugesu, Sim, Boxall, 2021).
- Ascultarea activă validează și afirmă perspectivele împărtășite, îmbunătățind înțelegerea între membri.

- Căutarea unui numitor comun. În loc să sublinieze diferențele, membrii grupului ar trebui să adopte o abordare pozitivă, bazându-se pe înțelegeri comune pentru a favoriza acordul.

- Flexibilitatea implică deschiderea față de abordări alternative și disponibilitatea de a-și adapta poziția pentru a se alinia consensului emergent.

- Luarea deciziilor. Luarea deciziilor poate implica votul sau abordări bazate pe consens. În timp ce votul funcționează în contexte democratice cu soluții alternative incompatibile, metodele bazate pe consens sunt ideale pentru a favoriza compromisul și a construi unanimitatea.

Valoarea și provocările consensului de grup

Construirea consensului este un proces valoros care aduce beneficii semnificative atât indivizilor, cât și grupurilor. Un consens bine executat favorizează colaborarea, întărește legăturile sociale și asigură soluții de calitate superioară. Mai mult, membrii grupului sunt mai predispuși să se implice în punerea în aplicare a deciziilor, reducând conflictele și favorizând coeziunea pe termen lung.

Cu toate acestea, atingerea unui consens necesită efort, comunicare deschisă și o mentalitate de colaborare. Prin depășirea obstacolelor și aplicarea strategiilor potrivite – cum ar fi stabilirea unor obiective clare, crearea de spații de incluziune și practicarea ascultării active – grupurile pot folosi consensul ca un instrument puternic pentru rezolvarea eficientă a problemelor și luarea deciziilor.

Referințe (legate de cele 3 concepte cheie)

Referințe la conceptul cheie 1: Respectul pentru diversitate

- Anyon, J. (1997). *Ghetto Schooling: A Political Economy of Urban Educational Reform*. Teachers College Press.
- Archer, L. (2003). *Race, Masculinity and Schooling: Muslim Boys and Education*. Open University Press.
- Banks, J. A. (2016). *Cultural Diversity and Education: Foundations, Curriculum, and Teaching*. Routledge.
- Gillborn, D. (2008). *Racism and Education: Coincidence or Conspiracy?* Routledge.
- Ladson-Billings, G. (2022). *The Dreamkeepers: Successful Teachers of African American Children*. 3rd Edition. Jossey-Bass, Wiley Brand..

McIntosh, P. (1989). White Privilege: Unpacking the Invisible Knapsack. Working Paper 189. Wellesley College, Center for Research on Women.

Mendick, H., Archer, L. & Hollingworth, S. (2010). Urban Youth and Schooling. McGraw-Hill Education (UK).

Nieto, S., & Bode, P. (2013). Affirming Diversity: The Sociopolitical Context of Multicultural Education (Sixth Edition). White Plains, Longman Press.

Rollock, N., Gillborn, D., Vincent, C. & Ball, S.J. (2015). The Colour of Class: The Educational Strategies of the Black Middle Classes. Routledge.

Referințe la conceptul cheie 2: Parcurusul nediscriminării

Akpuokwe, C., U., Kuteesa, K. N., & Udeh, C. A. (2024). Gender equity in education: Addressing challenges and promoting opportunities for social empowerment. International Journal of Applied Research in Social Sciences, 6(4), 631-641. <https://doi.org/10.51594/ijarss.v6i4.1034>

Ball, S. J. (2021). The education debate. Policy Press.

European Commission. (2019). Education and training monitor 2019: Addressing gender inequalities in education. Publications Office of the European Union. <https://education.ec.europa.eu/sites/default/files/document-library-docs/volume-1-2019-education-and-training-monitor.pdf>

Hollenstein, L., Dresel, M., & Steuer, G. (2019). Teacher expectations and their relations with primary school students' achievement, self-concept, and anxiety in mathematics. Social Psychology of Education, 22(4), 1021–1043.

ILGA Portugal. (2023). Dados do Observatório da Discriminação Contra Pessoas LGBTI+ no período de 2020 a 2022. ILGA Portugal. <https://ilga-portugal.pt/dados-doobservatorio-da-discriminacao-contra-pessoas-lgbti-no-periodo-de-2020-a-2022>

ILGA World. (2024). Sustainable Development Goals and LGBTI people's human rights: SDG 4: Quality Education. <https://ilga.org/news/sdg4-quality-education-episode-4-sustainable-development-goals-lgbti-series>

Muntoni, F., Retelsdorf, J., & Lohbeck, A. (2020). The role of teacher expectations in students' mathematics achievement: A multilevel analysis. Learning and Individual Differences, 80, 101896. <https://doi.org/10.1016/j.lindif.2020.101896>

The New Teacher Project. (2024). The Impacts of Teacher Expectations on Student Outcomes. <https://tntp.org/publication/the-impacts-of-teacher-expectations-onstudent-outcomes>

Koster, D., & Litoseeliti, L. (2021). Multidimensional perspectives on gender in Dutch language education: Textbooks and teacher talk. Linguistics and Education. <https://doi.org/10.1016/j.linged.2021.100953>

UNESCO. (2023). Promoting gender equity in and through education. International Bureau of Education. <https://www.ibe.unesco.org/en/articles/promoting-gender-equity-andthrough-education>

World Bank. (2024). Gender strategy 2024-2030: Accelerating gender equality to end poverty on a livable planet. World Bank Group. <https://www.worldbank.org/en/topic/gender/brief/gender-strategy-update-2024-30-accelerating-equality-and-empowerment-for-all>

World Bank. (2024). Women, business and the law. World Bank Group. <https://openknowledge.worldbank.org/entities/publication/853a55af-f1ba-4979-949c-61979af2fbb9>

Referințe la conceptul cheie 3: Importanța atingerii consensului în grupuri diverse

Cabreizo, F., Chiclana, F., Al-Hamouz, R., Morfeq, A., Balamash, A., Herrera-Viedma, E. (2015) Fuzzy decision making and consensus: challenges, Journal of Intelligent & Fuzzy Systems, Vol. 29, Iss. 3, pp 1109-1118, DOI: 10.3233/IFS-151719

Dare J., Seiver, H., Andrew, L., Coall, D., Kaerthigesu, S., Sim, M., Boxall K. (2021) Cocreating visual representation of safe spaces with mental health services users using photovoice and zoom, Methods in Psycholgt, Volume 5, Doi: <http://doi.org/10.1016/j.metip.2021.200059>

Feng, M., Jing, L., Chao, X., Herrera-Viedma, E. (2024) Social relation-driven consensus reaching in large-scale group decision-making using semi-supervised classification, Information Fusion, Volume 104, April 2024, DOI: <http://doi.org/10.1016/j.inffus.2023.102160>

Kleczeck, R., Hajdas, M., Wrona, S. (2020) Wicked problems and project-based learning: Value-in-use approach, The International Journal of Management Education, Volume 18, Issue 1, DOI: <http://doi.org/10.1016/j.ijme.2019.100324>

Simon, H. (2020) Bounded rationality in social sciences: today and tomorrow, Mind & Society, Vol I, pp 25-39

MODULUL 4B: Înțelegerea propriei persoane și a celorlalți

Obiective (O) și rezultate ale învățării (LO)

O4.1. Să înțeleagă conexiunile dintre propriile convingeri, atitudini și comportamente.

LO4.1B. Să analizeze relațiile dintre convingeri, nevoi, emoții și comportamente, pentru a explica diferențele umane în reacții și atitudini.

O4.2. Să îmbunătățească comunicarea și interacțiunile cu ceilalți prin aprofundarea înțelegerii mentalităților, emoțiilor și nevoilor acestora.

LO4.2B: Să explice modul în care diferitele contexte sociale și culturale generează mentalități și valori distincte, pentru a clarifica diferențele umane în atitudini și reacții.

O4.3. Să îmbunătățească comunicarea și interconectarea prin utilizarea eficientă a competențelor de comunicare interpersonală.

LO4.3B. Să aplice strategii de comunicare bazate pe respect reciproc, autenticitate, acceptare necondiționată, ascultare activă și empatie, pentru a construi relații sănătoase, solide și bazate pe încredere.

Concepte cheie

Bine ați venit la modulul „Înțelegerea propriei persoane și a celorlalți”, o componentă esențială a nivelului B din Manualul de Formare a Cadrelor Didactice (TTM), conceput pentru a aprofunda capacitatea cursanților de a analiza diferențele umane, influențele culturale și strategiile de comunicare pentru relații sustenabile.

Acest modul oferă o explorare structurată a trei concepte esențiale: înțelegerea de sine, înțelegerea celorlalți și conectarea cu ceilalți. Aceste elemente servesc ca bază pentru inteligența emoțională, competența interculturală și comunicarea eficientă, permițând educatorilor să navigheze în diverse interacțiuni cu autenticitate și respect.

În conformitate cu Rezultatul Învățării 4.1B, înțelegerea de sine implică o examinare critică a interconexiunilor dintre convingeri, nevoi, emoții și comportamente. Cursanții vor analiza modul în care procesele cognitive, identitatea socială și condiționarea culturală modelează diferențele individuale în ceea ce privește atitudinile și reacțiile. Prin integrarea cunoștințelor din Teoria Cognitivă

(Beck, 1996), Teoria Autodeterminării (Deci & Ryan, 2000) și Teoria Identității Sociale (Tajfel & Turner, 1979), educatorii vor dobândi o înțelegere mai profundă a modului în care percepția de sine și reglarea emoțională influențează interacțiunile lor cu ceilalți.

Ghidat de Rezultatul Învățării 4.2B, înțelegerea celorlalți subliniază modul în care contextul social și cultural modelează diferite mentalități și valori. Cursanții vor explora rolul dimensiunilor culturale (Hofstede, 1980, 2011), al sistemelor ecologice (Bronfenbrenner, 1979) și al modelelor de atașament (Bowlby, 1969) în modelarea relațiilor interpersonale și a stilurilor de comunicare. Aceste cunoștințe vor dota educatorii cu competența culturală necesară pentru a promova interacțiuni incluzive, adaptabile și respectuoase în diverse contexte sociale și educaționale.

Reflectând Rezultatul Învățării 4.3B, conectarea cu ceilalți evidențiază importanța strategiilor de comunicare eficiente bazate pe respect reciproc, autenticitate, acceptare necondiționată, ascultare activă și empatie. Prin exerciții interactive și studii de caz, cursanții vor dezvolta abilități de comunicare nonviolentă, validare emoțională și consolidare a încrederii. Aceste tehnici le permit educatorilor să creeze relații puternice, de sprijin și sustenabile în viața lor profesională și personală.

Acest modul oferă o abordare cuprinzătoare și aplicată a conștiinței de sine, a înțelegerii culturale și a conexiunii interpersonale, asigurându-se că educatorii pot dezvolta practici de predare reflexive, își pot consolida abilitățile relaționale și pot promova spații educaționale incluzive și pline de compasiune. Prin discuții interactive, studii de caz și activități de auto-reflecție, cursanții vor dobândi strategii practice pentru a-și îmbunătăți creșterea personală, reziliența profesională și capacitatea de a construi conexiuni puternice și semnificative în contexte sociale de diversitate.

1. Înțelegerea propriei persoane

Înțelegerea de sine este introdusă drept concept fundamental în Modulul 4, în conformitate cu Rezultatul Învățării 4.1B: „Să analizeze relațiile dintre convingeri, nevoi, emoții și comportamente, pentru a explica diferențele umane în reacții și atitudini”. Acest concept este explorat printr-o abordare integrativă, combinând perspective cognitive, emoționale, motivaționale și sociale pentru a explica de ce indivizii percep și răspund diferit la situații.

Înțelegerea de sine și a comportamentului uman necesită o abordare integrată care examinează interconexiunile dintre convingeri, nevoi, emoții și comportamente. Indivizii diferă în atitudinile și reacțiile lor datorită unei combinații de influențe cognitive, emoționale,

motivaționale și sociale. Teoriile psihologice oferă explicații distincte pentru aceste diferențe, fiecare contribuind cu o perspectivă unică asupra modului în care oamenii se percep pe sine, își reglează emoțiile și interacționează cu ceilalți.

Teoria Cognitivă (Beck, 1996) sugerează faptul că convingerile fundamentale, intermediare și automate modelează percepțiile, răspunsurile emoționale și comportamentele, explicând diferențele individuale în reacții la situații similare. Cu toate acestea, comportamentul uman este influențat și de identitatea socială, procesele inconștiente și factorii culturali.

Teoria Identității Sociale (Tajfel & Turner, 1979) subliniază rolul apartenenței la un grup în modelarea convingerilor și comportamentelor, în timp ce abordările umaniste și psihodinamice susțin că impulsurile inconștiente și nevoile intrinseci, în special cele legate de creșterea personală, autorealizarea și securitatea emoțională, influențează modul în care indivizii interpretează experiențele și răspund provocărilor (Deci & Ryan, 2000; Freud, 1915).

Teoria Dimensiunilor Culturale (Hofstede, 1980) extinde și mai mult această perspectivă, explicând modul în care structurile sociale modelează expresia emoțională, sistemele de credințe și așteptările comportamentale.

Prin integrarea acestor perspective multiple, obținem o înțelegere holistică a modului în care cogniția internă, reglarea emoțională, interacțiunile sociale și condiționarea culturală modelează în mod colectiv percepția de sine și comportamentul.

Teoria Cognitivă, în special Modelul Cognitiv al lui Beck, oferă un cadru structurat pentru înțelegerea diferențelor individuale în ceea ce privește emoțiile, comportamentele și atitudinile, analizând modul în care convingerile fundamentale, intermediare și automate modelează reacțiile umane (Beck, 1996; Beck & Haigh, 2014). Această perspectivă subliniază faptul că distorsiunile și schemele cognitive joacă un rol fundamental în experiențele emoționale și răspunsurile comportamentale.

Unul dintre punctele forte ale Teoriei Cognitive este capacitatea sa de a explica de ce indivizii interpretează în mod diferit experiențe identice. De exemplu, o persoană cu o convingere fundamentală negativă despre propria valoare poate considera eșecul ca o confirmare a inadecvării personale, în timp ce o altă persoană cu un sistem de convingeri orientat spre creștere poate interpreta același eveniment ca o oportunitate de învățare. Acest lucru evidențiază modul în care procesele cognitive automate modelează percepția de sine și influențează strategiile de reglare emoțională.

Cu toate acestea, deși Teoria Cognitivă a fost larg susținută pentru baza sa empirică în modificarea convingerilor disfuncționale (Knapp, Kieling și Beck, 2015), ea a fost criticată pentru simplificarea excesivă a complexității emoțiilor umane și a proceselor inconștiente

(Romanowska & Dobroczyński, 2021). Cercetătorii susțin că Teoria Cognitivă subestimează rolul impulsurilor emoționale implicite și al conflictelor motivaționale, care sunt esențiale pentru perspectivele psihanalitice și umaniste asupra dezvoltării personalității (Beck & Clark, 1997). În plus, ipoteza continuității în terapia cognitivă, care sugerează că indivizii pot deveni conștienți de schemele lor cognitive inconștiente prin intervenții structurate, rămâne dezbătută, deoarece cercetările în domeniul cogniției implicite indică faptul că unele procese automate rămân inaccesibile introspecției directe (Loftus & Klinger, 1992).

În ciuda acestor critici, terapia cognitivă rămâne dominantă în intervențiile psihologice, în special datorită metodologiei sale structurate de modificare a tiparelor de gândire maladaptive (Beck, 1996; Pilgrim, 2011).

În timp ce Teoria Cognitivă se concentrează pe cogniția individuală, Teoria Identității Sociale explică modul în care dinamica grupului și influențele externe modelează percepția de sine și interacțiunile interpersonale. Conform Teoriei Integrative a Conflictului Intergrupar a lui Tajfel și Turner, oamenii își derivă o parte semnificativă a conceptului de sine din apartenența la grupuri, cum ar fi mediul cultural, naționalitatea sau afilierea la o profesie. Aceste identități de grup modelează experiențele emoționale, procesele de luare a deciziilor și tendințele comportamentale.

Un aspect cheie al Teoriei Identității Sociale este explicația sa privind preferința pentru membrii grupului și părăsirea împotriva grupului străin, care decurg din tendința umană de a categoriza oamenii. Astfel de categorizări influențează atitudinile și comportamentele, ducând la procese de comparație socială care afectează stima de sine, reziliența emoțională și încrederea personală. De exemplu, o persoană care se identifică puternic cu o ideologie politică poate percepe informațiile în mod selectiv, interpretând același eveniment în mod diferit față de cineva din afara grupului său social. Acest lucru evidențiază modul în care sistemele de credințe sunt modelate de structurile sociale externe la fel de mult ca și de cogniția individuală.

Mai mult, Teoria Dimensiunilor Culturale a lui Hofstede (1980) extinde această înțelegere, demonstrând că percepția de sine și reglarea emoțională sunt condiționate de normele culturale. În societățile individualiste, identitatea de sine este adesea înrădăcinată în convingerile personale, autonomie și autoexprimare, în timp ce în culturile colectiviste, identitatea este influențată mai puternic de armonia socială, interdependență și valori comunitare. Acest lucru înseamnă că modul în care indivizii interpretează experiențele și își reglează emoțiile nu este doar un proces cognitiv sau biologic, ci este profund influențat de educația culturală și așteptările societății.

Înțelegerea de sine necesită o explorare a modului în care nevoile psihologice, convingerile, emoțiile și comportamentele interacționează pentru a modela diferențele individuale în reacții și atitudini.

Teoria Autodeterminării (SDT) (Deci & Ryan, 2000) oferă o perspectivă motivațională asupra înțelegerii de sine, punând accentul pe cele trei nevoi psihologice fundamentale: competența, autonomia și relaționarea. Atunci când aceste nevoi sunt satisfăcute, indivizii experimentează o motivație intrinsecă mai mare, o stare de bine emoțională și comportamente adaptative. În schimb, atunci când aceste nevoi nu sunt satisfăcute, indivizii pot dezvolta o stimă de sine scăzută, dereglări emoționale și comportamente inadaptate.

O contribuție esențială a Teoriei Autodeterminării este explicația pe care o oferă cu privire la motivul pentru care indivizii reacționează diferit la aceleași circumstanțe externe. Diferențele în satisfacerea nevoilor, autoreglarea și mediile sociale externe influențează formarea convingerilor, procesarea emoțională și alegerea comportamentului. Este important de menționat că SDT susține că mediile care susțin autonomia încurajează dezvoltarea personală, în timp ce mediile controlate creează dependența de validarea externă, ducând la îndoieli de sine și stres.

O înțelegere cuprinzătoare a sinelui necesită integrarea dimensiunilor cognitive, emoționale, sociale și de cultură, deoarece diferențele umane în reacții și atitudini sunt modelate de interacțiunile dintre convingeri, nevoi, emoții și comportamente.

Sistemele de Procesare Cognitiv-Afectivă (Mischel & Shoda, 1995) explică modul în care tiparele stabile de gânduri, nevoi și declanșatori emoționali produc comportamente specifice contextului, evidențiind variabilitatea situațională în percepția de sine.

Teoria Atașamentului (Bowlby, 1969) subliniază modul în care experiențele timpurii de atașament modelează reglarea emoțională și dinamica interpersonală.

Influențele culturale joacă, de asemenea, un rol esențial, deoarece Teoria Dimensiunilor Culturale a lui Hofstede (1980) demonstrează modul în care normele sociale modelează sistemele de credințe individuale, expresiile emoționale și așteptările comportamentale.

Aceste teorii, alături de Teoria Cognitivă (Beck, 1996), Teoria Identității Sociale (Tajfel & Turner, 1979) și Teoria Autodeterminării (Deci & Ryan, 2000), ilustrează în mod colectiv faptul că înțelegerea de sine nu este doar un proces cognitiv individual, ci o interacțiune dinamică între schemele interne, reglarea emoțională, interacțiunile sociale și influențele culturale. Prin analizarea acestor factori interconectați, indivizii pot dezvolta o mai mare conștiință de sine, inteligență emoțională și comportamente adaptative.

Prin urmare, înțelegerea eficientă a sinelui necesită o abordare holistică care să ia în considerare atât mecanismele psihologice interne, cât și influențele externe ale mediului, permițând creșterea personală și îmbunătățirea rezilienței emoționale în contexte de diversitate.

2. Înțelegerea celorlalți

Înțelegerea celorlalți este introdusă ca concept de bază în Modulul 4. Acest concept este examinat din perspective teoretice și aplicate, evidențiind rolul condiționării culturale, al identității de grup și al normelor sociale în modelarea relațiilor interpersonale.

Înțelegerea celorlalți este un proces complex influențat de factori psihologici, sociali și culturali care modelează comportamentul, identitatea și interacțiunile umane. Oamenii nu există în izolare; dimpotrivă, ei sunt integrați în structuri sociale, norme culturale și relații interpersonale, toate contribuind la viziunea lor asupra lumii, la valorile și la răspunsurile emoționale. Capacitatea de a-i înțelege pe ceilalți necesită conștientizarea modului în care identitatea socială, dinamica de grup și influențele mediului modelează percepțiile și comportamentele.

Teoriile psihologice, precum Teoria Dimensiunilor Culturale a lui Hofstede (1980, 2011), explică modul în care valorile culturale influențează relațiile interpersonale. În mod similar, Teoria Sistemelor Ecologice a lui Bronfenbrenner (1979) evidențiază rolul familiei, educației, culturii și structurilor sociale în modelarea modului în care indivizii se raportează la ceilalți. Aceste perspective teoretice demonstrează că înțelegerea celorlalți nu înseamnă doar recunoașterea diferențelor personale, ci și aprecierea contextelor socio-culturale și psihologice mai largi.

Într-o lume din ce în ce mai globalizată, în care întâlnirile interculturale și identitățile sociale diverse sunt mai proeminente ca niciodată, cultivarea empatiei, a adaptabilității și a competenței culturale este esențială pentru o comunicare semnificativă și eficientă. Recunoașterea acestor influențe permite indivizilor să navigheze mai eficient în interacțiunile sociale, să reducă neînțelegerile și să construiască relații de incluziune și cooperare atât în mediul personal, cât și în cel profesional.

Cercetările lui Geert Hofstede (1980, 2011) privind dimensiunile culturale oferă un cadru fundamental pentru înțelegerea modului în care contextul cultural influențează comportamentul, mentalitatea și interacțiunile umane. Modelul său, care identifică șase dimensiuni cheie ale variabilității culturale, explică modul în care societățile diferă în ceea ce privește structurile de putere, toleranța la risc, individualismul vs. colectivismul, rolurile de gen, orientarea temporală și indulgența vs. reținerea. Prin aplicarea acestui model, putem înțelege mai bine modul în care indivizii din medii culturale diferite

dezvoltă valori, stiluri de comunicare și așteptări distincte în interacțiunile sociale.

Una dintre cele mai importante concluzii ale lucrării lui Hofstede este rolul individualismului versus colectivismului în modelarea relațiilor sociale și a înțelegerii interpersonale. În culturile individualiste (de exemplu, SUA, Canada și Europa de Vest), oamenii acordă prioritate autonomiei personale, exprimării de sine și luării independente a deciziilor. În schimb, culturile colectiviste (de exemplu, China, Japonia și America Latină) pun accentul pe armonia grupului, loialitate și responsabilitate comună, ceea ce înseamnă că indivizii își definesc identitatea prin afilierea la familie, comunitate sau națiune. Aceste diferențe culturale au un impact semnificativ asupra modului în care oamenii îi percep pe ceilalți, rezolvă conflictele și construiesc relații. De exemplu, o persoană dintr-o societate colectivă poate evita confruntarea directă pentru a menține armonia socială, în timp ce o persoană dintr-o cultură individualistă poate considera o dezbatere deschisă ca un semn de onestitate și putere.

O altă dimensiune, distanța față de putere, evidențiază diferențele culturale în relațiile ierarhice și în acceptarea autorității. În culturile cu distanță mare față de putere (de exemplu, Rusia, Mexic, India), indivizii acceptă ierarhii sociale clare, iar respectul pentru autoritate este profund înrădăcinat. În contrast, culturile cu distanță redusă față de putere (de exemplu, Suedia, Danemarca, Olanda) pun accentul pe egalitarism, dialog deschis și luarea deciziilor într-un mod descentralizat. Acest lucru are un impact asupra modului în care indivizii comunică în diferite contexte culturale, în special în educație, în interacțiunile la locul de muncă și în dinamica familiei.

Evitarea incertitudinii joacă, de asemenea, un rol semnificativ în modelarea modului în care oamenii interacționează și îi înțeleg pe ceilalți. În culturile cu un nivel ridicat de evitare a incertitudinii (de exemplu, Grecia, Portugalia, Japonia), indivizii preferă medii structurate, reguli stricte și predictibilitate, în timp ce în culturile cu un nivel scăzut de evitare a incertitudinii (de exemplu, Marea Britanie, Singapore, SUA), oamenii se simt mai confortabili cu ambiguitatea, regulile flexibile și inovația. Aceste tendințe influențează modul în care oamenii interpretează ideile noi, acceptă puncte de vedere diferite și răspund la schimbare, ceea ce este esențial în interacțiunile interculturale.

În plus, dimensiunea masculinitate vs. feminitate a lui Hofstede relevă diferențe în valorile sociale legate de competiție, exprimarea emoțională și relații. În culturile masculine (de exemplu, Japonia, SUA), valorile sociale pun accentul pe realizări, ambiție și asertivitate, în timp ce în culturile feminine (de exemplu, Suedia, Norvegia), empatia, calitatea vieții și cooperarea sunt mai importante. Aceste valori influențează modul în care indivizii se implică în relații, prioritizează echilibrul dintre viața profesională și cea personală și percep rolurile de gen în societate.

Modelul lui Hofstede demonstrează că pentru a-i înțelege pe ceilalți este necesar să recunoaștem și să respectăm diferențele culturale, în loc să presupunem că propria noastră perspectivă este universală. Recunoscând modul în care contextul cultural modelează convingerile, valorile și stilurile de comunicare, indivizii pot gestiona mai eficient interacțiunile interculturale, pot promova înțelegerea reciprocă și pot reduce neînțelegerile în medii cu diversitate. Astfel, aplicarea ideilor lui Hofstede îmbunătățește competența interpersonală, conștientizarea globală și empatia într-o lume din ce în ce mai interconectată. Înțelegerea celorlalți necesită recunoașterea modurilor complexe în care indivizii sunt modelați de contextele lor sociale, de cultură și de mediu.

Teoria Sistemelor Ecologice a lui Bronfenbrenner oferă un cadru cuprinzător pentru examinarea acestor influențe, demonstrând modul în care atitudinile, comportamentele și interacțiunile oamenilor sunt condiționate de multiple sisteme interconectate. Microsistemul, care include relații directe precum familia, colegii și educatorii, joacă un rol esențial în modelarea viziunii asupra lumii și a abilităților interpersonale ale unei persoane. Un copil crescut într-un mediu familial suportiv și comunicativ are mai multe șanse să dezvolte modele de atașament sigure și comportamente sociale empatică, în timp ce unul crescut într-o familie plină de conflicte poate avea dificultăți în ceea ce privește încrederea și reglarea emoțională (Berk, 2020).

Dincolo de aceste interacțiuni directe, ecosistemul influențează comportamentul uman prin structuri sociale indirecte, precum mediul de lucru al părinților, politicile locale și reprezentările mass-media. Macrosistemul cuprinde valori culturale și ideologii sociale mai largi care modelează atitudinile umane, inclusiv convingerile despre individualism versus colectivism, normele de gen și mobilitatea socială. Cronosistemul introduce elementul timpului, demonstrând modul în care tranzițiile de viață și evenimentele istorice influențează percepțiile sociale și relațiile interpersonale.

Prin aplicarea modelului ecologic al lui Bronfenbrenner pentru înțelegerea celorlalți, devine clar că comportamentul uman nu este doar un produs al alegerilor personale sau al trăsăturilor înnăscute, ci este profund înrădăcinat în structurile sociale și de mediu. Recunoașterea acestor multiple straturi de influență favorizează o empatie mai mare, permițând conexiuni interpersonale mai semnificative și o înțelegere interculturală. Fie că este vorba de educație, interacțiuni la locul de muncă sau comunicare globală, recunoașterea rolului sistemelor sociale în formarea viziunii asupra lumii a oamenilor, sporește coeziunea socială și abilitățile de comunicare adaptative. Această perspectivă subliniază importanța creării unor medii incluzive și de sprijin, care să țină seama de diversitatea de medii și experiențe care influențează atitudinile și interacțiunile umane.

3. Înțelegerea conectării cu ceilalți

Relațiile sociale sănătoase, bazate pe încredere și solide, se construiesc pe o comunicare eficientă, caracterizată prin respect reciproc, autenticitate, acceptare necondiționată, ascultare activă și empatie.

Legăturile dintre oameni se consolidează atunci când indivizii se simt apreciați, înțeleși, acceptați și incluși.

Respectul reciproc constă în recunoașterea și respectarea gândurilor, opiniilor și atitudinilor celorlalți, chiar dacă acestea diferă de ale noastre. Acesta creează spațiu pentru exprimarea liberă și dialog constructiv, fără confruntări, atitudini umilitoare sau disprețuitoare, limbaj jignitor sau judecăți morale. În special în contexte multiculturale, comunicarea respectuoasă permite autonomia unei persoane și contribuția echitabilă la conversație, încurajează cooperarea, reduce conflictele și sporește satisfacția.

Autenticitatea se referă la sinceritate, onestitate, deschidere și sinceritate în comunicare, fără pretenții sau intenții ascunse, favorizând legături de încredere și mai profunde între oameni (Rogers, 1957).

Acceptarea necondiționată, un concept strâns legat de respectul pozitiv necondiționat, implică acceptarea celorlalți așa cum sunt, fără a-i respinge, a încerca să-i schimbe sau a-i judeca, indiferent de defectele sau comportamentele lor (Rogers, 1957). Oamenii se simt liberi să-și exprime gândurile, emoțiile și experiențele fără teama de a fi judecați sau criticați, ceea ce adâncește legătura emoțională (Cupach și Canary, 1997).

Ascultarea activă, o componentă crucială a comunicării eficiente, implică concentrare deplină, decodarea profundă a mesajelor verbale și nonverbale, revizuirea sistematică prin parafrază, rezumare și clarificarea întrebărilor, precum și înregistrarea și memorarea precisă a ceea ce spune cealaltă persoană. Această abilitate le permite indivizilor să formuleze răspunsuri informate, semnificative și relevante, îmbunătățind astfel calitatea interacțiunilor lor (Bodie et al., 2015).

Ascultarea activă poate reduce neînțelegerile, poate preveni sau rezolva conflictele și, astfel, poate construi relații interpersonale mai puternice (Flynn, Collins și Zlatev, 2023; Bodie et al., 2012).

Ascultarea activă implică, de asemenea, reflectarea asupra a ceea ce s-a spus, abținerea de la judecăți, impulsivitate și reacții ne gândite suficient.

În cele din urmă, empatia, capacitatea de a percepe și înțelege situațiile din perspectiva celuilalt, încercând cu adevărat să experimentezi interpretarea, atitudinile, emoțiile și reacțiile sale particulare, este esențială pentru o comunicare eficientă.

Empatia poate spori inteligența emoțională și poate promova înțelegerea reciprocă și intimitatea emoțională.

Un ciclu empatic complet implică recunoașterea și validarea perspectivelor, sentimentelor și experiențelor unei alte persoane într-o anumită situație, precum și oferirea de sprijin emoțional.

În concluzie, strategiile de comunicare eficientă construiesc relații mai sănătoase, mai puternice și bazate pe încredere, deoarece utilizează cadrul umanist al conexiunii (respect, autenticitate, acceptare necondiționată, ascultare activă și empatie). Utilizarea consecventă a strategiilor de comunicare eficientă dezvoltă relații sustenabile, de lungă durată și semnificative.

Referințe (legate de cele 3 concepte cheie)

Referințe la conceptul cheie 1: Înțelegerea propriei persoane

- Beck, A. T. (1996). *Beyond belief: A theory of modes, personality, and psychopathology*. Guilford Press.
- Beck, A. T., & Clark, D. A. (1997). An information processing model of anxiety: Automatic and strategic processes. *Behaviour Research and Therapy*, 35(1), 49-58. [https://doi.org/10.1016/S0005-7967\(96\)00087-1](https://doi.org/10.1016/S0005-7967(96)00087-1)
- Beck, A. T., & Haigh, E. A. P. (2014). Advances in cognitive theory and therapy: The generic cognitive model. *Annual Review of Clinical Psychology*, 10, 1-24. <https://doi.org/10.1146/annurev-clinpsy-032813-153734>
- Bowlby, J. (1969). *Attachment and loss: Vol. 1. Attachment*. Basic Books.
- Deci, E. L., & Ryan, R. M. (2000). The "what" and "why" of goal pursuits: Human needs and the self-determination of behavior. *Psychological Inquiry*, 11(4), 227-268. https://doi.org/10.1207/S15327965PLI1104_01
- Hofstede, G. (1980). *Culture's consequences: International differences in work-related values*. Sage Publications.
- Knapp, P., & Beck, A. T. (2019). *Standard and innovative strategies in cognitive behavior therapy*. Springer. <https://doi.org/10.1007/978-3-030-32074-7>.

- Knapp, P., Kieling, C., & Beck, A. T. (2015). What do psychotherapists do? A systematic review and meta-regression of surveys. *Psychotherapy and Psychosomatics*, 84(6), 377-378. <https://doi.org/10.1159/000438642>
- Loftus, E. F., & Klinger, M. R. (1992). Is the unconscious smart or dumb? *American Psychologist*, 47(6), 761-765. <https://doi.org/10.1037/0003-066X.47.6.761>
- Mischel, W., & Shoda, Y. (1995). A cognitive-affective system theory of personality: Reconceptualizing situations, dispositions, dynamics, and invariance in personality structure. *Psychological Review*, 102(2), 246-268. <https://doi.org/10.1037/0033-295X.102.2.246>
- Pilgrim, D. (2011). The hegemony of cognitive-behavior therapy in modern mental health care. *Health Sociology Review*, 20(2), 120-132. <https://doi.org/10.5172/hesr.2011.20.2.120>
- Romanowska, M., & Dobroczyński, B. (2021). Unconscious processes in the contemporary cognitive therapy of Aaron T. Beck. *Psychoterapia*, 3(198), 5-15.
- Tajfel, H., & Turner, J. C. (1979). An integrative theory of intergroup conflict. In W. G. Austin & S. Worchel (Eds.), *The social psychology of intergroup relations* (pp. 33-47). Brooks/Cole.
- Vygotsky, L. S. (1978). *Mind in society: The development of higher psychological processes*. Harvard University Press.

Referințe la conceptul cheie 2: Înțelegerea celorlalți

- Berk, L. E. (2020). *Development through the lifespan* (7th ed.). Pearson.
- Bronfenbrenner, U. (1979). *The ecology of human development: Experiments by nature and design*. Harvard University Press.
- Bronfenbrenner, U., & Ceci, S. J. (1994). Nature-nurture reconceptualized: A bioecological model. *Psychological Review*, 101(4), 568-586. <https://doi.org/10.1037/0033-295X.101.4.568>
- Hofstede, G. (1980). *Culture's consequences: International differences in work-related values*. Sage Publications.
- Hofstede, G. (2011). Dimensionalizing cultures: The Hofstede model in context. *Online Readings in Psychology and Culture*, 2(1), 1-26. <https://doi.org/10.9707/2307-0919.1014>

Referințe la conceptul cheie 3: Înțelegerea conectării cu ceilalți

- Aldrup, K., Carstensen, B., & Klusmann, U. (2022). Is empathy the key to effective teaching? A systematic review of its association with teacher-student interactions and student outcomes. *Educational Psychology Review*, 34, 1177-1216. <https://doi.org/10.1007/s10648-021-09649-y>
- Brackett, M. A., & Katulak, N. A. (2007). Emotional intelligence in the classroom: Skillbased training for teachers and students. *NASP Communiqué*, 35(7), 1-4.
- Jennings, P. A., & Greenberg, M. T. (2009). The prosocial classroom: Teacher social and emotional competence in relation to student and classroom outcomes. *Review of Educational Research*, 79(1), 491-525. <https://doi.org/10.3102/0034654308325693>
- Jennings, P. A., Frank, J. L., Snowberg, K. E., Coccia, M. A., & Greenberg, M. T. (2017). Improving classroom learning environments by cultivating awareness and resilience in education (CARE): Results of a randomized controlled trial. *School Psychology Quarterly*, 32(3), 293-306. <https://doi.org/10.1037/spq0000205>
- Rimm-Kaufman, S. E., & Hamre, B. K. (2010). The role of psychological and developmental science in efforts to improve teacher quality. *Teachers College Record*, 112(12), 2988-3023.
- Rogers, C. R. (1951). *Client-centered therapy: Its current practice, implications, and theory*. Houghton Mifflin.
- Rogers, C. R. (1957). The necessary and sufficient conditions of therapeutic personality change. *Journal of Consulting Psychology*, 21(2), 95-103. <https://doi.org/10.1037/h0045357>
- Schonert-Reichl, K. A. (2017). Social and emotional learning and teachers. *The Future of Children*, 27(1), 137-155. <https://doi.org/10.1353/foc.2017.0007>
- Skaalvik, E. M., & Skaalvik, S. (2010). Teacher job satisfaction and motivation to leave the teaching profession: Relations with school context, feeling of belonging, and emotional exhaustion. *Teaching and Teacher Education*, 26(6), 1029-1038. <https://doi.org/10.1016/j.tate.2010.04.001>
- Swan, K., Chen, C.-C., & Bockmier-Sommers, D. K. (2020). Relationships between Carl Rogers' person-centered education and the community of inquiry framework: A preliminary exploration. *Online Learning*, 24(3), 4-18. <https://doi.org/10.24059/olj.v24i3.2279>

MODULUL 5B: Dialogul

Obiective (O) și rezultate ale învățării (LO)

O5.1. Să își îmbunătățească competențele de dialog empatic

LO5.1B Să exprime deschidere (conectare) și onestitate în interacțiuni oneste pentru a promova dialogul autentic.

O5.2. Să își îmbunătățească competențele de rezolvare a problemelor și a conflictelor.

LO5.2B. Să aplice competențe de dialog în situații de fricțiune sau conflict pentru a contribui la conexiune și claritate în interacțiunile sociale.

O5.3. Să își îmbunătățească competențele de cooperare.

LO5.3B. Să susțină valorizarea și luarea în considerare a nevoilor tuturor în procesul decizional, pentru a menține cooperarea și climatul dorit de conviețuire și colaborare.

Concepte cheie

1. Competențe de dialog empatic

Nivelul B se bazează pe competențele de ascultare activă și empatică (LO5.1A) și de exprimare sinceră (LO5.1C). Nivelul B se concentrează pe utilizarea parafrazării și echilibrarea timpului de vorbire și ascultare între diferiți parteneri, pentru a contribui la un dialog conectiv.

Învățarea prin parafrazăre și echilibrarea timpului dedicat vorbirii și ascultării

Rolul proceselor interpersonale și de comunicare în învățare este recunoscut din ce în ce mai mult ca fiind esențial, în special în formarea și dezvoltarea profesorilor înainte de intrarea în serviciu. Cercetările evidențiază importanța competenței sociale și emoționale (SEC) a profesorilor în stabilirea unor relații de sprijin între profesor și elev și în gestionarea eficientă a clasei (Jennings & Greenberg, 2009; Sun et al., 2023). Sun et al. (2023) observă că învățarea este o activitate inerent socială, strâns legată de schimburile interpersonale care modelează înțelegerea. SEC nu se referă doar la gestionarea comportamentului elevilor, ci și la cultivarea unui mediu în care atât profesorul, cât și elevul se angajează în schimburi emoționale și cognitive productive care îmbunătățesc învățarea (Jennings & Greenberg, 2009). Acest lucru subliniază necesitatea ca profesorii să

dezvolte competențe specifice de dialog, cum ar fi parafrazărea și echilibrarea timpului de vorbire și ascultare, pentru a favoriza o dinamică empatică și de sprijin în sala de clasă.

Predarea dialogică oferă un cadru pedagogic care promovează interacțiuni mai colaborative și dialogice în sala de clasă (García-Carrión et al., 2020). Ea depășește formatele tradiționale de întrebări și răspunsuri conduse de profesor, favorizând dialogul care încurajează gândirea critică și înțelegerea reciprocă (ibid.). Un astfel de dialog necesită ca profesorii să utilizeze parafrazărea pentru a recunoaște și a valorifica contribuțiile elevilor, creând un mediu de clasă care încurajează participarea activă. García-Carrión et al. (2020) subliniază că predarea dialogică nu numai că încurajează elevii să pună întrebări și să exploreze idei, ci și schimbă dinamica puterii în sala de clasă, favorizând relații care respectă suveranitatea învățării elevilor. Această schimbare necesită ca educatorii să distribuie în mod echitabil timpul de vorbire și ascultare, permițând elevilor să-și exprime pe deplin ideile și, la rândul lor, să se considere participanți valoroși în procesul de învățare.

Predarea empatică

Empatia este o componentă fundamentală a dialogului eficient, în special în contexte interculturale în care diversitatea mediilor de proveniență și ierarhiile sociale influențează comunicarea (Lähdesmäki & Koistinen, 2021). În aceste dialoguri, echilibrul între vorbire și ascultare este esențial pentru a oferi tuturor cursanților șanse egale de a se exprima. Lähdesmäki și Koistinen (2021) subliniază importanța creării unui „spațiu sigur” pentru întâlniri empatică între persoane din medii diverse, o practică susținută de UNESCO și UE încă din anii 1990. Aceste spații depind de capacitatea cursanților de a se angaja în dialoguri respectuoase care recunosc diferențele, făcând parafrazărea un instrument vital pentru abordarea dezechilibrelor de putere (Lähdesmäki & Koistinen, 2021). Acest lucru se aliniază conceptului mai larg de dialog intercultural, care promovează empatia și înțelegerea în mediile educaționale multiculturale.

Empatia în predare nu este doar un concept abstract, ci o competență care poate influența în mare măsură dinamica clasei și rezultatele elevilor (Aldrup et al., 2022). Autorii susțin că profesorii empatici încurajează interacțiunile de sprijin și consolidează relația profesor-elev. Cu toate acestea, eficacitatea empatiei în predare se bazează pe cunoștințele profesorilor despre cum să demonstreze un comportament empatic în mod adecvat în situații de diversitate din clasă. Studiul sugerează că impactul empatiei poate varia în funcție de factori precum atitudinile profesorilor față de anumite clase sau elevi individuali și poate fi deosebit de benefic pentru elevii proveniți din medii defavorizate (Aldrup et al., 2022). Prin urmare, empatia în predare necesită nu

doar înțelegerea sentimentelor și perspectivelor elevilor, ci și competențe care să le permită profesorilor să răspundă în moduri care să îmbunătățească interacțiunile din clasă, cum ar fi parafrizarea și echilibrarea timpului de vorbire și ascultare între diferiți cursanți pentru a favoriza un dialog semnificativ.

Practici: Parafrizarea și echilibrarea timpului

Parafrizarea joacă un rol crucial în operaționalizarea empatiei în sala de clasă, demonstrând atenție față de perspectivele elevilor. Sun et al. (2023) descriu empatia profesorului ca fiind capacitatea de a înțelege și de a rezona cu sentimentele elevilor, un proces pe care parafrizarea îl face vizibil. Prin parafrizare, profesorii le pot comunica elevilor faptul că gândurile lor sunt apreciate și înțelese, contribuind la crearea unui mediu de învățare favorabil și incluziv. Mai mult, comunicarea echilibrată, în care vorbirea și ascultarea sunt distribuite în mod echitabil, consolidează și mai mult acest angajament empatic, asigurând că dialogul rămâne un proces comun, mai degrabă decât o interacțiune unilaterală (García-Carrión et al., 2020; Lähdesmäki & Koistinen, 2021). Astfel, prin promovarea dialogului empatic în sala de clasă, profesorii consolidează implicarea elevilor și modelează o comunicare respectuoasă și deschisă.

În ciuda importanței empatiei în predare, beneficiile sale nu sunt necondiționate. Aldrup et al. (2022) observă mai multe limitări ale rolului empatiei în educație, sugerând că aceasta trebuie aplicată cu discernământ și cu sensibilitate specifică contextului. De exemplu, profesorii pot fi mai empatici în clasele pe care le preferă, ceea ce ar putea introduce în mod neintenționat prejudecăți în practicile lor de predare. Empatia poate să nu fie întotdeauna benefică dacă nu este însoțită de răspunsuri comportamentale adecvate, adaptate contextului specific al clasei (Aldrup et al., 2022). Prin urmare, empatia ar trebui considerată mai degrabă o abilitate care poate fi perfecționată și aplicată în mod selectiv, decât un ideal neschimbător. Recunoașterea acestor nuanțe este esențială în formarea profesorilor, deoarece le permite viitorilor educatori să gestioneze în mod eficient complexitatea empatiei în sala de clasă, dotându-i cu competențe pentru un dialog echilibrat și plin de compasiune.

Crearea unui „spațiu sigur” pentru dialog este esențială pentru cultivarea empatiei în medii educaționale de diversitate (Lähdesmäki & Koistinen, 2021). Spațiile sigure permit cursanților să se exprime deschis, fără teama de a fi judecați, favorizând un dialog incluziv și neierarhic (ibid.). În astfel de spații, utilizarea parafrazării de către profesori poate ajuta elevii să simtă că perspectivele lor sunt ascultate și respectate, promovând un mediu propice înțelegerii reciproce. Conceptul de spațiu sigur se aliniază teoriilor feministe care pledează pentru dialoguri incluzive, în care persoane din medii diverse pot participa la schimburi de egalitate și empatie (ibid.). Profesorii pot construi o cultură incluzivă în sala de clasă, care valorizează vocea fiecărui participant, facilitând dialogul deschis.

Perspective asupra competențelor de dialog empatic

În contextul educației sustenabile, competențele de comunicare, în special dialogul empatic, sunt recunoscute ca fiind competențe esențiale. Voci și Karmasin (2021) susțin că științele sustenabilității necesită o comunicare eficientă pentru a implica și informa publicul, stimulând astfel inițiativele de dezvoltare sustenabilă. În mod similar, Esteve-Faubel et al. (2020) subliniază că viitorii profesori trebuie să dezvolte competențe de comunicare audiovizuală aliniate la Obiectivele de Dezvoltare Sustenabilă pentru a promova bunăstarea și competențele elevilor. Aceste studii subliniază legătura dintre comunicare și sustenabilitate educațională, sugerând că integrarea competențelor de dialog empatic în programele de formare a profesorilor ar putea promova obiective educaționale și sociale mai ample.

Strategiile pedagogice, cum ar fi gândirea de proiectare, îmbunătățesc și mai mult dezvoltarea competențelor empatică ale educatorilor. Díaz-Pareja et al. (2021) raportează că metodologiile active și participative, cum ar fi gândirea de proiectare, stimulează creativitatea, motivația și competențele de comunicare ale elevilor, care sunt vitale pentru viitorii educatori. Această abordare metodologică formează profesori care nu sunt doar comunicatori eficienți, ci și practicieni empatici, capabili să implice elevi din medii de diversitate. Prin combinarea competențelor de dialog empatic, în principal parafrizarea și echilibrarea timpului de vorbire și ascultare, cu metode de învățare activă, programele de formare a cadrelor didactice pot pregăti mai bine educatorii pentru a cultiva clase de incluziune și comunicare, care să răspundă obiectivelor educaționale și sociale contemporane.

2. Competențe de rezolvare a problemelor și a conflictelor

În nivelul B, ne perfecționăm competența de a rămâne conectați cu noi înșine, chiar și atunci când tensiunea sau potențialul conflict sunt iminente. Competența de a mă asculta cu empatie (autoempatie) și, astfel, de a acorda atenție la ceea ce îmi spune un sentiment dificil despre ceea ce (ce nevoie) este important pentru mine în acel moment, îmi oferă claritate și îmi permite să indic acest lucru (dacă doresc). Conectarea cu sine, la rândul său, mă face mai dispus să ascult și să aud ceea ce este important pentru cealaltă persoană.

Exersăm indicarea limitelor noastre, respectând în același timp limitele celorlalți. În special, reflectăm asupra utilizării vocii noastre și asupra modului în care aceasta poate contribui sau nu la crearea unei conectări și/sau a clarității. De asemenea, explorăm rolul nostru de profesori, analizând modul în care putem fi atât modele de urmat, cât și autorități, și putem face parte dintr-un grup de clasă și dintr-o echipă în care ne simțim ca acasă și confortabil.

În acest nivel, accentul se pune pe contribuția la conexiunea și claritatea în interacțiunile sociale prin exersarea competențelor de auto-conexiune, ascultare și vorbire.

În timp ce empatia este adesea definită ca capacitatea de a înțelege sentimentele altora (de exemplu, Barkham, 1988), TASC a introdus termenul „auto-empatie”, care provine din discursul practicienilor. Acest concept poate fi util, deoarece articulează aspectele relaționale ale empatiei din diferite perspective. Prin urmare, definiția științifică a empatiei se aliniază într-o oarecare măsură cu ideea din TASC, deoarece înțelegerea empatiei în practica socială se bazează pe cercetarea științifică. În plus, abordarea metodologică a TASC este încadrată în acest context.

Ce poate fi empatia?

Ca element fundamental al inteligenței emoționale, auto-empatia joacă un rol crucial în promovarea comunicării eficiente și în încurajarea comportamentelor prosociale. Definită ca fiind capacitatea de a relaționa empatic cu propriile experiențe, autoempatia implică recunoașterea și acceptarea gândurilor, emoțiilor și acțiunilor proprii fără a le judeca, facilitând astfel o înțelegere mai profundă a sinelui. Turan et al. (2022) evidențiază asocierea puternică dintre auto-empatia și constructe precum empatia, conștiința, autocontrolul, bunătatea și autoeficacitatea, care contribuie în mod semnificativ la comportamente precum spiritul sportiv. Această empatie intrinsecă ajută indivizii să-și mențină stabilitatea emoțională, sprijinind capacitatea lor de a interacționa cu ceilalți într-un mod atent și amabil.

În contextul educațional, auto-empatia are o relevanță deosebită pentru profesori, care pot modela această formă de conștiință de sine pentru elevi. După cum observă Bolat (2023), atunci când profesorii se angajează în exerciții de autoafirmare care afirmă valorile empatiei, justiției și onestității, ei își îmbunătățesc capacitatea de a se conecta cu ceilalți în moduri de susținere și compasiune, ceea ce este esențial pentru o conducere eficientă a clasei. Mai mult, Özdemir și Babadoğan (2023) subliniază conștiința de sine ca fiind o competență socio-emoțională fundamentală, esențială pentru candidații la funcția de profesor care doresc să îmbunătățească interacțiunile și comunicarea în sala de clasă. Astfel, auto-empatia servește ca un precursor esențial al capacității profesorilor de a demonstra empatie față de elevi, de a stabili încredere reciprocă și de a crea un mediu emoțional de sprijin, propice învățării și dezvoltării.

În plus, autoempatia favorizează inteligența morală, care ajută la luarea deciziilor etice care prioritizează nevoile celorlalți, echilibrând în același timp bunăstarea emoțională a individului. Această formă de empatie este esențială pentru menținerea relațiilor pozitive, deoarece permite indivizilor să abordeze

interacțiuni provocatoare fără emoții reactive. Potrivit lui Köroğlu et al. (2023), nivelurile de încredere în sine și empatie pot fluctua în funcție de variabile precum genul, contextul social și parcursul academic, indicând faptul că auto-empatia necesită, de asemenea, adaptabilitate la dinamica specifică contextului. Prin recunoașterea și validarea propriilor experiențe, profesorii cultivă reziliența și deschiderea, esențiale pentru gestionarea eficientă a clasei și interacțiunea cu populații de elevi de diversitate. Mai mult, empatia permite profesorilor să se confrunte cu propriile limite sau părtiniri, ceea ce duce la un tratament mai echitabil al elevilor și la un mediu incluziv. Această practică de auto-reflecție nu numai că îmbunătățește reglarea emoțională a educatorilor, dar contribuie și la crearea unui mediu de învățare favorabil, în care elevii se simt văzuți, înțeleși și respectați.

Competențe de rezolvare a conflictelor: empatie dialogică

Auto-empatia dialogică este o abordare dinamică a înțelegerii de sine, care susține competențele eficiente de rezolvare a conflictelor prin promovarea clarității, a adoptării perspectivei celuilalt și a reglării emoționale. Ceballos-Vacas și Rodríguez-Ruiz (2023) sugerează că conflictele sunt inevitabile și pot fi constructive în interacțiunile sociale, oferind oportunități de creștere, empatie și adoptarea perspectivei celuilalt. Cu toate acestea, pentru a gestiona eficient aceste situații, indivizii trebuie să se angajeze în auto-reflecție, recunoscându-și emoțiile și reacțiile în timpul conflictelor. Acest punct de vedere este crucial în mediile educaționale, unde conflictele pot perturba coerența clasei, dar pot oferi și șanse de a consolida relațiile prin înțelegere reciprocă. Potrivit lui Hakvoort et al. (2019), conflictele din clasă ridică adesea îngrijorări cu privire la autoritate și ordine, determinând profesorii să utilizeze strategii reactive care ar putea împiedica dialogul constructiv. În schimb, o abordare empatică și dialogică a rezolvării conflictelor permite profesorilor să abordeze conflictele cu o atitudine deschisă și reflexivă, redefinind conflictul ca o șansă de conectare și învățare.

Auto-empatia dialogică necesită ca profesorii să-și echilibreze răspunsurile emoționale cu înțelegerea perspectivelor elevilor, promovând un mediu de clasă respectuos și incluziv. Un studiu realizat de Xu et al. (2023) a constatat că rezolvarea în colaborare a problemelor și formarea gândirii critice pentru profesori le îmbunătățește capacitatea de a interacționa constructiv cu elevii. Această constatare subliniază importanța strategiilor bazate pe empatie pentru gestionarea conflictelor, deoarece profesorii care practică auto-empatia pot fi considerați mai pregătiți să adopte abordări echilibrate și de colaborare față de provocările din sala de clasă. Köroğlu et al. (2023) susțin acest punct de vedere, arătând că nivelurile de empatie variază în funcție de factori sociali și situaționali. Acest lucru poate duce la sugestia că profesorii trebuie să-și adapteze practicile de empatie. Prin auto-empatia

dialogică, le este permis profesorilor să abordeze conflictele nu ca pe niște amenințări, ci ca pe niște situații complexe care necesită compasiune, flexibilitate și abilități de comunicare eficiente.

Recunoscând emoțiile și reacțiile lor în aceste situații, educatorii pot modela competențe de rezolvarea conflictelor, demonstrând elevilor cum să gestioneze conflictele cu empatie și conștiință de sine, reflectând în același timp asupra circumstanțelor individuale de învățare ale elevilor.

O abordare constructivă a rezolvării conflictelor consideră conflictele ca o parte normală a vieții sociale, care poate consolida relațiile și respectul reciproc atunci când sunt gestionate cu empatie. Ceballos-Vacas și Rodríguez-Ruiz (2023) identifică competențe cheie pentru gestionarea eficientă a conflictelor, cum ar fi distingerea între conflict și agresiune, înțelegerea dinamicii emoționale a conflictului și utilizarea strategiilor pentru a reduce tensiunea și a promova empatia. Aceste competențe se aliniază cu o abordare dialogică a auto-empatiei, în care profesorii se angajează în auto-reflecție și comunicare empatică pentru a reduce tensiunile. În loc să impună autoritatea sau controlul, profesorii pot crea un spațiu dialogic în care elevii se simt ascultați și respectați, încurajând creșterea socială și emoțională pozitivă în sala de clasă. Această perspectivă nu numai că permite profesorilor și elevilor să rezolve împreună conflictele în mod eficient, dar și să construiască o cultură a clasei bazată pe respect, înțelegere și responsabilitate comună și, în acest sens, responsabilitate împărtășită.

Comunicarea sustenabilă a profesorilor: auto-empatia și competențe de rezolvare a conflictelor în sala de clasă

Comunicarea sustenabilă în mediul educațional depinde de capacitatea profesorilor de a integra empatia și competențe de rezolvare a conflictelor în interacțiunile lor zilnice. Această integrare promovează un mediu incluziv și favorabil în sala de clasă. Langer-Osuna et al. (2020) susțin că comportamentele care nu sunt legate de sarcinile de lucru, considerate de obicei ca fiind distrageri, pot oferi oportunități valoroase pentru colaborare și legături sociale. Prin practicarea empatiei de sine, profesorii pot recunoaște aceste comportamente ca expresii ale nevoilor sociale și emoționale ale elevilor, în loc de simple perturbări. Acest lucru creează un răspuns mai favorabil și mai înțelegător față de stilurile variate de implicare ale elevilor. Această abordare este în concordanță cu concluziile lui Bolat (2023), care indică faptul că afirmarea valorilor transcendente de sine – precum empatia, justiția și onestitatea – poate stimula convingerile de leadership ale profesorilor și, astfel, le poate susține angajamentul față de o comunicare sustenabilă și empatică. Atunci când profesorii răspund la comportamentele care nu sunt legate de sarcinile de lucru ale elevilor cu empatie și răbdare, ei promovează o cultură a clasei care prioritizează înțelegerea și conexiunea în detrimentul disciplinei rigide.

Comunicarea sustenabilă se bazează pe capacitatea profesorilor de a-și regla emoțiile, care este îmbunătățită prin auto-empatie. Potrivit lui Özdemir și Babadoğan (2023), comunicarea, empatia, conștiința de sine și rezolvarea problemelor sunt competențe socio-emoționale esențiale pentru promovarea relațiilor pozitive între profesori și elevi. Această constatare subliniază importanța auto-empatiei în menținerea unor interacțiuni constructive și de sprijin în clasă, în care profesorii pot gestiona în mod eficient răspunsurile lor emoționale la comportamentele provocatoare. Profesorii care practică empatia par să fie mai bine pregătiți să gestioneze conflictele cu calm și respect, reducând probabilitatea escaladării și creând un spațiu sigur în care elevii să se poată exprima deschis. Acest mediu favorizează încrederea și respectul reciproc, permițând o colaborare eficientă între profesori și elevi în ceea ce privește sarcinile academice și sociale.

Angajamentul profesorilor față de o comunicare sustenabilă implică adoptarea de strategii flexibile și empatică pentru gestionarea conflictelor și menținerea coerenței în sala de clasă. Valente și Lourenço (2020) afirmă că formarea în empatie poate îmbunătăți competențele afective ale profesorilor, permițându-le să abordeze și să gestioneze conflictele în mod sustenabil. Abordând conflictele ca oportunități de învățare și conectare, profesorii modelează rezolvarea constructivă a conflictelor pentru elevi, demonstrând că empatia și auto-reflecția sunt esențiale pentru o comunicare sustenabilă. Xu et al. (2023) subliniază importanța formării profesorilor spre o gândire critică și promovarea rezolvării colaborative a problemelor. După cum s-a arătat mai sus, aceste competențe sunt cruciale pentru crearea unor medii de învățare favorabile. Prin integrarea acestor competențe, profesorii pot cultiva o atmosferă în clasă în care elevii se simt încurajați să se angajeze în interacțiuni sociale pozitive.

În cele din urmă, practicile de comunicare sustenabilă creează un climat școlar pozitiv, deoarece profesorii care practică auto-empatia sunt mai predispuși să construiască relații de colaborare și respect cu elevii lor. Klimecki (2019) subliniază rolul empatiei în reducerea conflictelor intergrupale, sugerând că profesorii care empatizează cu elevii din medii diverse pot înțelege mai bine perspectivele și experiențele lor unice. Această înțelegere ajută profesorii să abordeze potențialele surse de conflict, promovând un mediu incluziv în care toți elevii se simt bineveniți. Prin practicarea auto-empatiei și a rezolvării conflictelor bazate pe empatie, profesorii exemplifică valorile toleranței și incluziunii, cultivând o cultură școlară care promovează relații interpersonale pozitive și coeziune socială.

Prin comunicare sustenabilă, educatorii îmbunătățesc dinamica clasei și contribuie

la cultură educațională mai largă, care acordă prioritate empatiei, conexiunii și înțelegerii reciproce.

3. Competențe de cooperare

În nivelul B, accentul se pune pe dezvoltarea utilizării „limbajului nevoilor”. Se desfășoară o formare aprofundată a competențelor de a asculta nevoile din spatele propunerilor făcute de alții, precum și de a indica nevoile pe care încercăm să le realizăm cu propunerile pe care le facem. În acest fel, recunoaștem ceea ce este important pentru fiecare dintre noi și, pornind de aici, căutăm o abordare care să funcționeze pentru fiecare dintre noi, punând bazele unei colaborări constructive.

Acest nivel se referă la abordarea TASC privind comunicarea sustenabilă, evidențiind un stil care valorizează limbajul și care reflectă nevoile atât ale elevilor, cât și ale educatorilor. O căutare exhaustivă a platformelor disponibile nu a relevat nicio cercetare pe această temă. Prin urmare, această secțiune utilizează concluziile din diverse studii științifice legate de conceptul discutat aici de „limbajul nevoilor”, așa cum este perceput de practicieni, și are ca scop contextualizarea acestei competențe de cooperare în cadrul peisajului mai larg al cercetării.

Un limbaj adaptat nevoilor elevilor

În mediile educaționale, competențele de cooperare sunt esențiale pentru promovarea unor relații eficiente și de sprijin între profesori, elevi și conducătorii școlilor. Un aspect cheie al acestor competențe este utilizarea unui limbaj adecvat nevoilor elevilor, adică capacitatea de a înțelege și de a comunica nevoile care stau la baza propunerilor proprii și ale altora. „Limbajul nevoilor” sporește înțelegerea și respectul reciproc, esențiale pentru atingerea eficacității colective și pentru abordarea nevoilor diverse ale elevilor. Potrivit lui Geesa et al. (2024), eficacitatea colectivă este definită ca fiind convingerea comună a unui grup în capacitatea sa de a atinge un obiectiv comun. Această convingere este fundamentală în mediile educaționale, unde consilierii școlari, directorii și profesorii trebuie să colaboreze pentru a sprijini nevoile variate ale elevilor. Autorii susțin că formarea în identificarea și articularea nevoilor ar trebui integrată în programele de dezvoltare profesională pentru a spori sprijinul interprofesional și a îmbunătăți calitatea rezultatelor elevilor.

Identificarea și exprimarea nevoilor sunt esențiale în mediile de învățare diferențiate, unde profesorii trebuie să răspundă nevoilor individuale ale elevilor. Fajariyah et al. (2023) subliniază că sălile de clasă diferențiate sunt esențiale pentru a răspunde cerințelor variate de învățare ale elevilor, în special în medii cu diverse medii lingvistice. Studiul lor în sălile de clasă EFL evidențiază că preferințele individuale ale elevilor – de la tipurile de evaluare până la modalități de

configurare a sarcinilor – impun profesorilor să interpreteze și să răspundă nevoilor specifice. Aceste constatări subliniază necesitatea ca profesorii să utilizeze „limbajul nevoilor” pentru a adapta experiențele de învățare, îmbunătățind în cele din urmă implicarea și performanța elevilor în învățarea limbilor străine. Mai mult, Sun et al. (2024) relevă că, în timpul tranziției bruște la învățarea la distanță cauzată de COVID-19, s-a înregistrat o scădere a motivației elevilor și a legăturilor sociale, în special în rândul elevilor aparținând minorităților. Liderii instituționali și educatorii au recunoscut că abordarea nevoilor psihologice și academice era esențială pentru a atenua aceste efecte, subliniind importanța promovării sentimentului de apartenență, a capacității de adaptare, a rezilienței și a bunăstării în mediul de învățare.

Aspectele sociale și emoționale ale clasei incluzive

O înțelegere aprofundată a nevoilor elevilor depășește cadrul academic, cuprinzând aspecte sociale și emoționale care sunt cruciale pentru promovarea unor clase de incluziune și sprijin. Hinchcliff și Newberry (2021) au constatat că profesorii interpretează adesea nevoile elevilor printr-o lentilă emoțională, folosind conștientizarea emoțională pentru a construi legături cu elevii. Această perspectivă permite profesorilor să creeze spații sigure, esențiale pentru dezvoltarea socială și emoțională a elevilor. Autorii pledează pentru programe de pregătire a profesorilor care să pună accentul pe formarea abilităților socio-emoționale, care pot include, în consecință, capacitatea de a articula nevoile în mod clar și empatic. Merlin (2021) susține acest punct de vedere, observând că formarea inițială pregătește din ce în ce mai mult profesorii pentru a răspunde nevoilor diverse ale elevilor, inclusiv provocărilor lingvistice, economice și nevoilor speciale. Formarea care include „limbajul nevoilor” permite profesorilor să răspundă în mod flexibil și suportiv, ceea ce este deosebit de avantajos în sălile de clasă cu elevi din medii de diversitate.

Învățarea cooperativă este un alt domeniu în care „limbajul nevoilor” este vital. Larraz et al. (2017) descriu cooperarea ca fiind esențială pentru abordarea schimbărilor sociale contemporane, deoarece le oferă elevilor competențele de lucru în echipă necesare în mediile educaționale și profesionale moderne. Cooperarea implică strategii specifice, inclusiv modelarea, feedback-ul și generalizarea competențelor sociale (Mendo-Lázaro et al., 2018). Aplicarea „limbajului nevoilor” în cooperarea educațională ajută la clarificarea și comunicarea obiectivelor și așteptărilor muncii în grup, prevenind astfel probleme precum participarea inegală sau dominarea de către anumiți membri. Mendo-Lázaro et al. (2018) subliniază că, cu un sprijin explicit în comunicare, avantajele activităților de cooperare pot fi sporite. Comunicarea clară despre nevoile individuale și colective promovează interdependența pozitivă și asigură că toți

membrii contribuie în mod semnificativ la sarcinile comune, ceea ce este esențial pentru realizarea beneficiilor educaționale ale învățării cooperative.

Comunicare sustenabilă: promovarea învățării cooperative

Structurarea experiențelor de învățare cooperativă necesită o proiectare intenționată și îndrumări clare din partea educatorilor. Johnson și Johnson (2019) subliniază că învățarea cooperativă este cea mai eficientă atunci când profesorii acționează ca proiectanți ai proceselor de colaborare, creând medii care implică elevii din punct de vedere intelectual și emoțional. În consecință, prin utilizarea „limbajului nevoilor”, profesorii pot clarifica scopul activităților și pot alinia obiectivele grupului cu nevoile individuale ale elevilor pentru a promova implicarea activă. Johnson și Johnson (2019) subliniază, de asemenea, cinci elemente esențiale ale învățării de cooperare: interdependența pozitivă, responsabilitatea individuală, interacțiunea promotivă, competențe sociale și procesarea în grup. Fiecare dintre aceste elemente se bazează pe capacitatea cursanților de a-și comunica eficient nevoile. De exemplu, promovarea responsabilității individuale necesită ca elevii să înțeleagă rolurile și responsabilitățile lor, ceea ce este mai bine articulat atunci când nevoile și așteptările sunt comunicate în mod clar (ibid). Această claritate permite elevilor să conecteze motivațiile personale cu obiectivele grupului, favorizând un mediu de învățare mai coeziv și mai orientat spre scopuri.

Abordările mediate de colegi, cum ar fi îndrumarea între colegi sau îndrumarea între colegi cu vârste diferite, îmbunătățesc cooperarea în învățare, permițând elevilor să lucreze împreună pentru a obține rezultate academice mai bune. Dunn et al. (2017) subliniază că aceste activități oferă beneficii academice moderate pentru elevii cu probleme emoționale și comportamentale. Eficacitatea acestor metode se bazează pe capacitatea cursanților de a-și exprima nevoile și de a le înțelege pe cele ale colegilor lor. Acest lucru este deosebit de important atunci când elevii cu competențe sau vârste diferite colaborează, deoarece nevoile și perspectivele lor de diversitate necesită competențe de comunicare flexibile. Prin incorporarea „limbajului nevoilor”, tutoratul între colegi devine mai flexibil, permițând cursanților să împărtășească obiectivele și provocările lor de învățare, ceea ce favorizează un mediu de sprijin și incluziune atât pentru tutori, cât și pentru elevi.

În concluzie, utilizarea „limbajului nevoilor” în educație este esențială pentru îmbunătățirea competențelor de cooperare și pentru satisfacerea diverselor nevoi ale elevilor. Prin promovarea eficacității colective în rândul profesorilor și al conducerii școlare și prin îmbunătățirea mediilor de învățare diferențiate și cooperative, capacitatea de a recunoaște și exprima nevoile încurajează incluziunea, egalitatea în învățare, motivația și colaborarea eficientă.

Referințe (legate de cele 3 concepte cheie)

Referințe la conceptul cheie 1: Competențe de dialog empatic

- Aldrup, K., Carstensen, B., & Klusmann, U. (2022). Is Empathy the Key to Effective Teaching? A Systematic Review of Its Association with Teacher-Student Interactions and Student Outcomes. *Educational Psychology Review*, 34(3), 1177–1216. <https://doi.org/10.1007/s10648-021-09649-y>
- Díaz-Pareja, E. M., Llorent-Vaquero, M., Cámara-Estrella, Á. M., & Ortega-Tudela, J. M. (2021). Sustainable Education: Using Social Networks in Education for Change. *Sustainability*, 13(18), 10368. <https://doi.org/10.3390/su131810368>
- Esteve-Faubel, R. P., Oller-Benitez, A., & Aparicio-Flores, M. P. (2020). Perceptions of Future Teachers of Audiovisual Education and Communication. Challenges in Training for a Sustainable Education. *Sustainability*, 12(24), 10296. <https://doi.org/10.3390/su122410296>
- García-Carrión, R., López De Aguilera, G., Padrós, M., & Ramis-Salas, M. (2020). Implications for Social Impact of Dialogic Teaching and Learning. *Frontiers in Psychology*, 11, 140. <https://doi.org/10.3389/fpsyg.2020.00140>
- Jennings, P. A., & Greenberg, M. T. (2009). The Prosocial Classroom: Teacher Social and Emotional Competence in Relation to Student and Classroom Outcomes. *Review of Educational Research*, 79(1), 491–525. <https://doi.org/10.3102/0034654308325693>
- Lähdesmäki, T., & Koistinen, A.-K. (2021). Explorations of Linkages Between Intercultural Dialogue, Art, and Empathy. In F. Maine & M. Vrikki (Eds.), *Dialogue for Intercultural Understanding* (pp. 45–58). Springer International Publishing. https://doi.org/10.1007/978-3-030-71778-0_4
- Sun, B., Wang, Y., Ye, Q., & Pan, Y. (2023). Associations of Empathy with Teacher–Student Interactions: A Potential Ternary Model. *Brain Sciences*, 13(5), 767. <https://doi.org/10.3390/brainsci13050767>
- Voci, D., & Karmasin, M. (2021). Sustainability and Communication in Higher Education. 7th International Conference on Higher Education Advances (HEAd’21). Seventh International Conference on Higher Education Advances. <https://doi.org/10.4995/HEAd21.2021.12831>

Referințe la conceptul cheie 2: Competențe de rezolvare a problemelor și a conflictelor

- Barkham, M. (1988) Empathy in Counselling and Psychotherapy: Present status and future directions, *Counselling Psychology Quarterly*, 1(4), 407-428, DOI: 10.1080/09515078808254226
- Bolat, Ö. (2023). The Impact of Self-affirmation on Teacher Leadership: An Experimental Design. *Journal of Theoretical Educational Science*, 16(4), 868–886. <https://doi.org/10.30831/akukeg.1337696>
- Ceballos-Vacas, E. M., & Rodríguez-Ruiz, B. (2023). How do teachers and students deal with conflict? An analysis of conflict resolution strategies and goals. *Revista de Investigación Educativa*, 41(2), 551–572. <https://doi.org/10.6018/rie.547241>
- Hakvoort, I., Lindahl, J., & Lundström, A. (2019). A bibliometric review of approaches to address conflicts in schools: Exploring the intellectual base. *Conflict Resolution Quarterly*, 37(2), 123–145. <https://doi.org/10.1002/crq.21266>
- Klimecki, O. M. (2019). The Role of Empathy and Compassion in Conflict Resolution. *Emotion Review*, 11(4), 310–325. <https://doi.org/10.1177/1754073919838609>
- Köroğlu, M., Çelik, S., & Tanriverdi, F. (2023). The Comparison of Empathy and Self-Confidence Levels of Physical Education and Sports School Students. *International Education Studies*, 16(5), 9. <https://doi.org/10.5539/ies.v16n5p9>
- Langer-Osuna, J. M., Gargroetzi, E., Munson, J., & Chavez, R. (2020). Exploring the role of off-task activity on students' collaborative dynamics. *Journal of Educational Psychology*, 112(3), 514–532. <https://doi.org/10.1037/edu0000464>
- Maeng, J. L., Malone, M., & Cornell, D. (2020). Student threats of violence against teachers: Prevalence and outcomes using a threat assessment approach. *Teaching and Teacher Education*, 87, 102934. <https://doi.org/10.1016/j.tate.2019.102934>
- Murphy, H., Tubritt, J., & Norman, J. O. (2018). The role of empathy in preparing teachers to tackle bullying. *Journal of New Approaches in Educational Research*, 7(1), 17–23. <https://doi.org/10.7821/naer.2018.1.261>
- Özdemir, E., & Babadoğan, M. C. (2023). Teacher Candidates' Training Needs for Social-Emotional Competencies. *International Journal of Curriculum and Instructional Studies*, 13(1), 95–122.
- Turan, S., Alemdar, U., Comert, E., Ozcan, H., & Osmanoglu, K. (2022). Do Self-Efficacy and Moral Intelligence have a Role in the Formation of Sportsmanship Behavior? *Asian Journal of Education and Training*, 8(4), 131–138. <https://doi.org/10.20448/edu.v8i4.4341>

Valente, S., & Lourenço, A. A. (2020). Conflict in the Classroom: How Teachers' Emotional Intelligence Influences Conflict Management. *Frontiers in Education*, 5, 5. <https://doi.org/10.3389/feduc.2020.00005>

Xu, E., Wang, W., & Wang, Q. (2023). The effectiveness of collaborative problem solving in promoting students' critical thinking: A meta-analysis based on empirical literature. *Humanities and Social Sciences Communications*, 10(1), 16. <https://doi.org/10.1057/s41599-023-01508-1>

[Referințe la conceptul cheie 3: Competențe de cooperare](#)

- Dunn, M. E., Shelnut, J., Ryan, J. B., & Katsiyannis, A. (2017). A Systematic Review of Peer-Mediated Interventions on the Academic Achievement of Students with Emotional/Behavioral Disorders. *Education and Treatment of Children*, 40(4), 497–524. <https://doi.org/10.1353/etc.2017.0022>
- Fajariyah, L. A., Retnawati, H., & Madya, S. (2023). Exploring students' diversity in a differentiated classroom. *LEARN Journal: Language Education and Acquisition Research Network*, 16(2), 205–219.
- Geesa, R. L., Maynard, R., Kuncie, D. D., & Barrow, S. (2024). Exploring school counsellor/principal-teacher collective efficacy and school counsellor leadership in schools. *Journal of Educational Leadership and Policy Studies*, 8(1).
- Hinchcliff, E., & Newberry, M. (2021). Teacher Perceptions of Student Developmental Needs: It's all Emotional. *Australian Journal of Teacher Education*, 46(9), 55–72. <https://doi.org/10.14221/ajte.2021v46n9.4>
- Johnson, D. W., & Johnson, R. T. (2019). Cooperative Learning: The Foundation for Active Learning. In S. Manuel Brito (Hrsg.), *Active Learning—Beyond the Future* (S. 59–70). IntechOpen. <https://doi.org/10.5772/intechopen.81086>
- Larraz, N., Vázquez, S., & Liesa, M. (2017). Transversal skills development through cooperative learning. *Training teachers for the future. On the Horizon*, 25(2), 85–95. <https://doi.org/10.1108/OTH-02-2016-0004>
- Mendo-Lázaro, S., León-del-Barco, B., Felipe-Castaño, E., Polo-del-Río, M.-I., & Iglesias-Gallego, D. (2018). Cooperative Team Learning and the Development of Social Skills in Higher Education: The Variables Involved. *Frontiers in Psychology*, 9, 1536. <https://doi.org/10.3389/fpsyg.2018.01536>
- Merlin, J. (2021). Teacher Training to Meet Diverse Student Needs Before Entering the Classroom: Teacher Preparation in 2017-18. Institute of Education Sciences. A

Publication of the National Center for Education Statistics at IES. <https://files.eric.ed.gov/fulltext/ED613695.pdf>

Sun, S., Tiwari, A., Hopson, R., & Ruedas-Gracia, N. (2024). Looking Backward, Looking Forward: Institutional Responses and Instructional Changes to Address COVID-19 Among A Rural Midwestern University. International Journal of Multidisciplinary Perspectives in Higher Education, 9(1), Article 1. <https://doi.org/10.32674/jimphe.v9i1.5776>

Wattanawongwan, S., Smith, S. D., & Vannest, K. J. (2021). Cooperative Learning Strategies for Building Relationship Skills in Students with Emotional and Behavioral Disorders. Beyond Behavior, 30(1), 32–40. <https://doi.org/10.1177/1074295621997599>

PREZENTARE GENERALĂ a ACTIVITĂȚILOR prin parcursuri de învățare

Pracurs de învățare virtual B

Sesiune sincron la nivel UE

Modulul 1B: Drepturile omului și valorile universale

Titlul activității	Scurtă descriere	Rezultatul învățării (LO)
Dezvoltarea de soluții comunitare (1 oră)	În acest exercițiu, participanții compară două țări – una cu o tradiție puternică în promovarea drepturilor omului în educație și una fără o astfel de tradiție. Ei analizează diferențele dintre aceste contexte în ceea ce privește accesul, echitatea și calitatea educației, examinând influența valorilor drepturilor omului asupra sistemelor educaționale și a practicilor care le modelează. Activitatea încurajează o înțelegere globală a educației prin prisma drepturilor omului.	LO1.3B. Să analizeze și să aplice strategii eficiente de cooperare și rezolvare a problemelor pentru a aborda problematici contemporane privind drepturile omului în context educațional.

Modulul 2B: Valorile și identitatea UE

Titlul activității	Scurtă descriere	Rezultatul învățării (LO)
Rețeta pentru o școală incluzivă (1 oră)	Participanții creează propria „Rețetă pentru o școală incluzivă”, enumerând „ingredientele”- cheie și „instrucțiunile” necesare pentru promovarea incluziunii.	LO2.2B. Să trateze toate persoanele ca fiind la fel de valoroase în comunicarea și relațiile profesionale.

Modulul 3B: Nediscriminarea și echitatea

Titlul activității	Scurtă descriere	Rezultatul învățării (LO)
Discuție virtuală și concluzii ale activității: sursă de cercetare privind validitatea și fiabilitatea pentru a evita prejudecățile (1 oră) DC 40 min	O discuție colaborativă și reflexivă între participanți privind conceptele de validitate, fiabilitate, prejudecăți și revizuirea surselor prin prisma principiilor echității și responsabilității sociale. Activitatea își propune să încurajeze gândirea critică, deschiderea mentală și înțelegerea diverselor perspective, sintetizând constatările colective	LO3.2B. Să susțină echitatea și nediscriminarea în educație și în comunitate, în special pentru persoanele provenite din medii socioeconomice defavorizate sau expuse discriminării de gen, în vederea prevenirii tratamentului inadecvat DC 2.1. Să interacționeze prin tehnologii digitale (S48, A55). DC 2.2. Să partajeze conținut digital prin tehnologii digitale (S59). DC 3.1. Să dezvolte conținut digital (S124).

Modulul 4B: Înțelegerea propriei persoane și a celorlalți

Titlul activității	Scurtă descriere	Rezultatul învățării (LO)
Ascultarea empatică: explorarea sentimentelor și nevoile (1 oră)	Participanții explorează modul în care ascultarea activă poate contribui la identificarea sentimentelor și nevoilor subiacente în conversații. Prin exerciții practice, își dezvoltă capacitatea de a asculta cu empatie.	LO4.1B. Să analizeze relațiile dintre convingeri, nevoi, emoții și comportamente, pentru a explica diferențele umane în reacții și atitudini.

Modulul 5B: Dialogul

Titlul activității	Scurtă descriere	Rezultatul învățării (LO)
Navigarea stilurilor de comunicare culturală (1 oră)	Scopul exercițiului este dezvoltarea empatiei și îmbunătățirea dialogului prin explorarea modului în care valorile culturale și personale modelează stilurile de comunicare. Participanții exersează ascultarea activă și răspunsul cu sensibilitate la perspective diferite, evitând presupunerile. Activitatea promovează înțelegerea și deschiderea, favorizând interacțiuni autentice și incluzive.	LO5.1B Să exprime deschidere (conectare) și onestitate în interacțiuni pentru a promova dialogul autentic.

Activitate asincron individuală

Modulul 1B: Drepturile omului și valorile universale

Titlul activității	Scurtă descriere	Rezultatul învățării (LO)
Redactarea unui document de politică: promovarea echității în educație (1 oră)	În acest exercițiu, participanții lucrează în echipe pentru a aborda un scenariu fictiv, cum ar fi îmbunătățirea resurselor într-o comunitate rurală. Echipele formulează soluții, elaborează planuri de acțiune detaliate și își prezintă strategiile. Urmează o discuție de grup, comparând diferite abordări și integrând colaborarea în dinamici de rezolvare a problemelor.	LO1.3B. Să analizeze și să aplice strategii eficiente de cooperare și rezolvare a problemelor pentru a aborda problematici contemporane privind drepturile omului în context educațional..
Evoluția echității în educație prin prisma drepturilor omului – lectură critică și creare de infografice (1,5 ore) DC 30 min	În această activitate asincronă, participanții vor citi Capitolul 1 (pp. 7–26) din raportul UNESCO <i>A Human Rights-Based Approach to Education for All</i> . După lectură, vor răspunde la un set de întrebări analitice concepute pentru a aprofunda înțelegerea modului în care principiile drepturilor omului modelează politica și practica educațională. Activitatea încurajează gândirea critică privind accesul, echitatea și calitatea în educație, realizând conexiuni între teorie și aplicații concrete. De asemenea, sprijină dezvoltarea competențelor de analiză a textului și de interpretare din perspectiva drepturilor omului.	LO 1.1B Să descrie relația dintre promovarea drepturilor omului și dezvoltarea educațională prin analize informate și bine articulate ale evoluției accesului, echității și calității în educație în contextul mișcării pentru drepturile omului.
Studiu de caz istoric: educația și promovarea pentru drepturile omului (2 ore) DC 10 min	Exercițiul presupune analiza unui eveniment istoric pentru a explora impactul drepturilor omului asupra educației. Participanții investighează factori-cheie, reforme și politici și modul în care acestea au influențat practicile educaționale actuale. Activitatea aprofundează înțelegerea fundamentelor istorice ale echității în educație.	LO1.1B Să descrie relația dintre promovarea drepturilor omului și dezvoltarea educațională prin analize informate și bine articulate ale evoluției accesului, echității și calității în educație în contextul mișcării pentru drepturile omului.

Dezbateră drepturilor globale în educație: o explorare a politicilor (1 oră)	În acest exercițiu, participanții examinează trei teme majore ale politicilor privind drepturile omului, precum educația, incluziunea refugiaților și egalitatea de gen în educație. Ei analizează argumentele pro și contra fiecărui subiect. Activitatea încurajează gândirea critică și lărgeste înțelegerea provocărilor și dezbaterilor globale din domeniul educației.	LO1.1B Să descrie relația dintre promovarea drepturilor omului și dezvoltarea educațională prin analize informate și bine articulate ale evoluției accesului, echității și calității în educație în contextul mișcării pentru drepturile omului.
Reflecții asupra promovării drepturilor omului în educație (1 oră) DC 20 min	În acest exercițiu, participanții redactează un eseu reflexiv privind impactul drepturilor omului în promovarea politicilor educaționale globale. Ghidați de întrebări referitoare la repere, provocări și lacune actuale, ei analizează progresul și formulează posibile soluții viitoare. Activitatea încurajează implicarea personală profundă în evoluția echității în educație.	LO1.1B Să descrie relația dintre promovarea drepturilor omului și dezvoltarea educațională prin analize informate și bine articulate ale evoluției accesului, echității și calității în educație în contextul mișcării pentru drepturile omului.
Elaborarea angajamentului personal privind drepturile omului: un legământ profesional (1 oră) DC 30 min	În acest exercițiu, participanții concep un angajament personal de promovare și protejare a drepturilor omului în practica didactică. Ei selectează o valoare specifică, schițează etapele concrete, reflectează asupra provocărilor și anticipează impactul demersurilor lor asupra comunității educaționale. Activitatea încurajează educatorii să integreze activ principiile drepturilor omului în activitatea lor zilnică.	LO1.1B Să descrie relația dintre promovarea drepturilor omului și dezvoltarea educațională prin analize informate și bine articulate ale evoluției accesului, echității și calității în educație în contextul mișcării pentru drepturile omului.

Modulul 2B: Valorile și identitatea UE

Titlul activității	Scurtă descriere	Rezultatul învățării (LO)
Proiectarea universală în învățare (UDL) pentru educația incluzivă (6 ore) DC 180 min	Participanții sunt invitați să exploreze conceptul de Proiectare Universală pentru Învățare (UDL) în contextul educației incluzive. După studierea documentelor relevante, aceștia răspund la întrebări privind aplicarea principiilor UDL.	LO2.3B. Să adapteze și implementeze stiluri adecvate de predare și comunicare pentru diferiți elevi, în funcție de potențialul, nevoile și așteptările acestora..

„Călătoria mea personală către educația incluzivă” (4 ore) DC 60 min	Participanții reflectează asupra parcursului lor către educația incluzivă, pentru a-și evalua competențele actuale, atitudinile și provocările, precum și pentru a-și imagina traseul viitor în promovarea educației incluzive, utilizând reperele oferite.	LO2.1B. Să pună în aplicare strategii care respectă drepturile omului, în rezolvarea situațiilor specifice din sălile de clasă cu diversitate culturală.
---	---	--

Modulul 3B: Nediscriminarea și echitatea

Titlul activității	Scurtă descriere	Rezultatul învățării (LO)
Studiu de caz (5 ore) DC 55 min	Cercetare individuală asupra unui studiu de caz privind modul de manifestare a auto-reflecției și utilizarea tehnicilor de negociere pentru construirea consensului într-un context educațional. Participantul selectează un caz din lista pusă la dispoziție de formator.	LO3.3B. Să implementeze tehnici de autorefecție și negociere pentru construirea consensului în contexte educaționale. DC 1.2. Să evalueze date, informații și conținut digital (K16). DC 3.1. Să dezvolte conținut digital (S124). DC 2.2. Să partajeze conținut digital prin tehnologii digitale (S59). DC 2.1. Să interacționeze prin tehnologii digitale (S48, A55).
Activitate de reflecție (5 ore) DC 85 min	Această activitate are scopul de a încuraja participanții să reflecteze asupra efectelor pozitive și negative ale diversității sociale și culturale în contexte educaționale și să promoveze acceptarea diversității culturale și respectul față de ceilalți ca ființe umane egale. Activitatea de învățare include momente de reflecție personală, co-creare, discuții digitale de grup și un podcast final care prezintă produsul. Podcastul va fi o resursă de învățare la distanță pentru formatori, evidențiind diversitatea perspectivelor și oferind strategii practice pentru promovarea incluziunii și a respectului în diferite contexte educaționale.	LO3.1B. Să analizeze comparativ efectele pozitive și negative ale diversității sociale și culturale, cu accent pe copii în contexte educaționale, pentru a promova acceptarea diversității culturale și respectul față de ceilalți ca ființe umane egale.

Modulul 4B: Înțelegerea propriei persoane și a celorlalți

Titlul activității	Scurtă descriere	Rezultatul învățării (LO)
Reflecție critică asupra emoțiilor, credințelor și comportamentelor lor (1 oră)	Participanții analizează modul în care emoțiile, credințele și comportamentele lor influențează și reflectă impactul asupra comunicării și relațiilor.	LO4.1B. Să analizeze relațiile dintre convingeri, nevoi, emoții și comportamente, pentru a explica diferențele umane în reacții și atitudini.
Autoevaluare privind prejudecățile personale (1,5 ore) DC 30 min	Participanții completează o autoevaluare a prejudecăților inconștiente și reflectează asupra modului în care aceste prejudecăți modelează interacțiunile cu ceilalți.	LO4.1B. Să analizeze relațiile dintre convingeri, nevoi, emoții și comportamente, pentru a explica diferențele umane în reacții și atitudini.
Observarea fără a judeca (1 oră)	Participanții exersează distingerea observațiilor de evaluări pentru a îmbunătăți claritatea și a preveni neînțelegerile în interacțiuni.	LO4.2B: Să explice modul în care diferitele medii sociale și culturale creează mentalități și valori diferite pentru a explica diferențele umane în atitudini și reacții.
Construirea empatiei digitale (1,5 ore) DC 30 min	Participanții completează o autoevaluare a prejudecăților pe care le pot avea și reflectează asupra modului în care acestea pot afecta interacțiunile și relațiile interpersonale.	LO4.2B: Să explice modul în care diferitele contexte sociale și culturale generează mentalități și valori distincte, pentru a clarifica diferențele umane în atitudini și reacții. DC 1.2. Să evalueze date, informații și conținut digital.
Conservarea culturală (2 ore) DC 60 min	Participanții explorează identitatea și patrimoniul cultural, reflectând asupra modului în care valorile culturale modelează comunicarea și relațiile.	LO4.2B: Să explice modul în care diferitele contexte sociale și culturale generează mentalități și valori distincte, pentru a clarifica diferențele umane în atitudini și reacții. DC 2.2. Să partajeze conținut prin tehnologii digitale.
Cu/fără limba maternă (1 oră)	Participanții analizează provocările și oportunitățile comunicării interculturale atunci când se exprimă într-o limbă non-nativă.	LO4.2B: Să explice modul în care diferitele contexte sociale și culturale generează mentalități și valori distincte, pentru a clarifica diferențele umane în atitudini și reacții.

Cerere sau flux (1 oră)	Participanții învață să formuleze cereri clare și acționabile care încurajează cooperarea și înțelegerea reciprocă.	LO4.3B. Să aplice strategii de comunicare bazate pe respect reciproc, autenticitate, acceptare necondiționată, ascultare activă și empatie, pentru a construi relații sănătoase, solide și bazate pe încredere..
Cererea de conexiune și cererea de acțiune (1,5 ore) DC 30 min	Prin studii de caz, participanții disting între cererile orientate spre conectare și cererile orientate spre acțiune.	LO4.3B. Să aplice strategii de comunicare bazate pe respect reciproc, autenticitate, acceptare necondiționată, ascultare activă și empatie, pentru a construi relații sănătoase, solide și bazate pe încredere. DC 2.5. Neticheta.
Cartografierea emoțiilor prin culori (1 oră) DC 30 min	Participanții își cartografiază vizual emoțiile curente pentru a identifica nevoile subiacente, consolidând conștientizarea emoțională.	LO4.3B. Să aplice strategii de comunicare bazate pe respect reciproc, autenticitate, acceptare necondiționată, ascultare activă și empatie, pentru a construi relații sănătoase, solide și bazate pe încredere. DC 5.3. Să creeze conținut utilizând tehnologii digitale.
Situații similare, emoții diferite (1,5 ore) DC 30 min	Participanții explorează modul în care perspective diferite pot conduce la răspunsuri emoționale distincte în aceeași situație.	LO4.3B. Să aplice strategii de comunicare bazate pe respect reciproc, autenticitate, acceptare necondiționată, ascultare activă și empatie, pentru a construi relații sănătoase, solide și bazate pe încredere. DC 5.3. Să creeze conținut utilizând tehnologii digitale.

Modulul 5B: Dialogul

Titlul activității	Scurtă descriere	Rezultatul învățării (LO)
Coeziune în loc de fricțiune (1 oră)	Această activitate aplică abilități de dialog pentru a aborda provocările de fricțiune sau conflict. Participanții reflectează asupra experiențelor proprii de conflict și asupra rolului lor în dialog, precum și asupra experiențelor altora și a impactului acestora.	LO5.2B. Să aplice competențe de dialog în situații de fricțiune sau conflict pentru a contribui la conexiune și claritate în interacțiunile sociale.
DC Dialoguri digitale – recunoașterea, reflectarea și rezolvarea constructivă a conflictelor DC 60 min	Activitatea este dedicată competențelor digitale și rezolvării conflictelor. Participanții utilizează instrumente digitale pentru a conduce dialoguri constructive în contexte conflictuale și reflectează asupra strategiilor de comunicare. Activitatea urmărește atât dezvoltarea conștientizării situaționale a conflictelor, cât și utilizarea eficientă a instrumentelor digitale pentru analiză și soluționare.	DC 2.1. Să interacționeze prin tehnologii digitale (S48, A55). DC 2.2. Să partajeze conținut prin tehnologii digitale (S59).

Să invitați cealaltă persoană să vorbească sincer după o autoevaluare (1 oră)	Scopul activității este menținerea dialogului în situații în care apar fricțiuni sau conflicte. Activitatea stimulează empatia față de sentimentele și nevoile proprii și ale celorlalți și modul în care acestea pot fi exprimate onest prin aplicarea competențelor de parafrază. În cadrul activității, participanții încep prin a se auto-verifica în mesajele pe care le transmit, pentru a rămâne conectați la sine, iar ulterior îl invită pe celălalt să vorbească onest, pornind de la propriile sentimente și nevoi.	LO5.1B Să exprime deschidere (conectare) și onestitate în interacțiuni oneste pentru a promova dialogul autentic
Să spunem o poveste (1 oră)	În această activitate, participanții creează o poveste scurtă folosind un set de emoji-uri, asigurându-se că fiecare emoji joacă un rol-cheie în intrigă. Povestea este trimisă unui coleg, iar participanții reflectează asupra potențialelor stereotipuri sau presupuneri din narațiunile lor, în special în raport cu personajele. Într-o a doua etapă, participanții își revizuiesc povestea pentru a provoca sau elimina eventualele stereotipuri, promovând o perspectivă incluzivă.	LO5.1B Să exprime deschidere (conectare) și onestitate în interacțiuni oneste pentru a promova dialogul autentic
Dileme etice ale tehnologiei (1 oră) DC 60 min	Activitatea explorează rolul empatiei în abordarea dilemelor etice din tehnologie, precum automatizarea, utilizarea datelor și inteligența artificială. Un participant (sau un grup de 2–3 participanți) prezintă aceste dileme părților interesate, concentrându-se pe înțelegerea perspectivelor celorlalți și căutarea unor soluții imediate. Activitatea desfășurată în comunitatea școlară se încheie cu o sesiune de reflecție asupra experienței și concluziilor.	LO5.1B Să exprime deschidere (conectare) și onestitate în interacțiuni oneste pentru a promova dialogul autentic. DC 2.5. Să aplice regulile de netichetă. DC 2.6. Să gestioneze identitatea digitală (A103 și S109).
Capcanele procesului decizional autocratic (1 oră)	Activitatea urmărește să ajute participanții să înțeleagă impactul negativ al luării deciziilor autocratice asupra cooperării, creativității și dinamicii de echipă. Prin reflecție asupra propriilor experiențe, participanții explorează modul în care lipsa de considerație pentru nevoile celorlalți poate conduce la rezistență și insatisfacție. Procesul încurajează o schimbare către un model decizional care valorizează nevoile tuturor, promovând colaborarea și aspirația de a trăi și a lucra împreună în armonie.	LO5.3B. Să susțină valorizarea și luarea în considerare a nevoilor tuturor în procesul decizional, pentru a menține cooperarea și climatul dorit de conviețuire și colaborare.

Argument dart (1 oră)	Activitatea încurajează participanții să adopte perspective multiple asupra unor teme polarizante, ajutându-i să aprecieze diversitatea nevoilor și să formuleze argumente informate. Prin implicarea într-o argumentare structurată, fără defensivitate, participanții dobândesc o înțelegere a modului în care asumarea unor perspective diverse poate conduce la rezultate mai echilibrate și cooperative. Abordarea susține dezvoltarea empatiei, incluziunii și flexibilității în interacțiunile de grup și în procesele decizionale.	LO5.3B. Să susțină valorizarea și luarea în considerare a nevoilor tuturor în procesul decizional, pentru a menține cooperarea și climatul dorit de conviețuire și colaborare.
Rămâneți sinceri, rămâneți conectați (2 ore) DC 60 min	Activitatea încurajează participanții să intre în diferite roluri profesionale, explorând modalități de a rămâne autentici în timp ce colaborează cu alții. Scopul este de a îmbunătăți competențele de rezolvare a problemelor și de a promova un mediu de lucru mai incluziv și conectat.	LO5.2B. Să aplice competențe de dialog în situații de fricțiune sau conflict pentru a contribui la conexiune și claritate în interacțiunile sociale. DC 2.1. Să interacționeze prin tehnologii digitale. DC 2.2. Să partajeze conținut prin tehnologii digitale (S48, A55, S59).
Vocea ca instrument de interacțiune (DC 1 oră)	Activitatea încurajează utilizarea vocii ca instrument esențial în interacțiune. Participanții înțeleg că vocea este un element central în modelarea mediului educațional, motivând elevii și încurajând comunicarea. De asemenea, sunt îndemnați să folosească vocea pentru a stimula interacțiunea și implicarea în lecțiile online. Activitatea include utilizarea instrumentelor digitale pentru facilitarea interacțiunilor online eficiente (de exemplu, sesiuni de tip breakout și documente partajate), menținând conectarea și implicarea în spațiile virtuale.	LO5.2B. Să aplice competențe de dialog în situații de fricțiune sau conflict pentru a contribui la conexiune și claritate în interacțiunile sociale DC 2.1. Să interacționeze prin tehnologii digitale. DC 2.2. Să partajeze conținut prin tehnologii digitale (A55, S59).
Exprimă-te, rămâi conectat (1 oră) DC 60 min	Activitatea îi ghidează pe participanți să stabilească și să comunice limite personale în mod eficient în contexte profesionale și personale, dezvoltând competențe de rezolvare a conflictelor, comunicare clară și gestionare a stresului. De asemenea, urmărește menținerea relațiilor pozitive, respectând totodată limitele personale. Participanții vor explora modalități de a stabili limite cu respect și de a-și gestiona identitatea digitală prin netichetă adecvată și comunicare atentă.	LO5.2B. Să aplice competențe de dialog în situații de fricțiune sau conflict pentru a contribui la conexiune și claritate în interacțiunile sociale. DC 2.5. Să aplice regulile de netichetă. DC 2.6. Să gestioneze identitatea digitală (A103, S109).

Parcurs de învățare mixt B

Întâlnire națională față în față

Modulul 1B: Drepturile omului și valorile universale

Titlul activității	Scurtă descriere	Rezultatul învățării (LO)
Perspective globale asupra educației: o analiză comparativă a drepturilor omului (1 oră)	În acest exercițiu, participanții compară două țări – una cu o tradiție puternică în promovarea drepturilor omului în educație și una fără o astfel de tradiție. Ei analizează diferențele în ceea ce privește accesul, echitatea și calitatea educației, examinând influența mișcării pentru drepturile omului și a factorilor care modelează rezultatele educaționale. Activitatea încurajează o înțelegere globală a educației prin prisma drepturilor omului.	LO1.3B. Să analizeze și să aplice strategii eficiente de cooperare și rezolvare a problemelor pentru a aborda problematici contemporane privind drepturile omului în context educațional..

Modulul 2B: Valorile și identitatea UE

Titlul activității	Scurtă descriere	Rezultatul învățării (LO)
Prejudcățile profesorilor în clasă (1 oră)	Participanții sunt împărțiți în grupuri și sunt invitați să discute în mod aleatoriu două scenarii diferite din studii de caz. Grupurile reflectează asupra scenariilor, le analizează și răspund la întrebările propuse.	LO2.3B. Să adapteze și implementeze stiluri adecvate de predare și comunicare pentru diferiți elevi, în funcție de potențialul, nevoile și așteptările acestora.

Modulul 3B: Nediscriminarea și echitatea

Titlul activității	Scurtă descriere	Rezultatul învățării (LO)
Analiza prejudcăților sistemice în educație (1 oră) DC 30 min	Introducere în conceptul de prejudecată sistemică în educație, cu accent pe gen, rasă și statut socio-economic. Participanții vor lucra în grupuri pentru a analiza scenarii ipotetice din contexte educaționale diverse și pentru a propune forme instituționale de intervenție. Ulterior, concluziile sunt prezentate, urmate de o discuție în plen privind implicațiile prejudcăților sistemice.	LO3.2B: Să susțină echitatea și nediscriminarea în educație și în comunitate, în special pentru persoanele provenite din medii socioeconomice defavorizate sau expuse discriminării de gen, în vederea prevenirii tratamentului inadecvat. DC 2.1. Să interacționeze prin tehnologii digitale (S48, A55). DC 2.2. Să partajeze conținut prin tehnologii digitale (S59). DC 3.1. Să dezvolte conținut digital (S124).

Modulul 4B: Înțelegerea propriei persoane și a celorlalți

Titlul activității	Scurtă descriere	Rezultatul învățării (LO)
Perspective culturale prin artă (1 oră)	Participanții creează lucrări artistice inspirate din simboluri culturale pentru a reprezenta valori și perspective provenind din medii diverse. Activitatea promovează aprecierea diversității culturale și dialogul intercultural.	LO4.2B: Să explice modul în care diferitele contexte sociale și culturale generează mentalități și valori distincte, pentru a clarifica diferențele umane în atitudini și reacții.

Modulul 5B: Dialogul

Titlul activității	Scurtă descriere	Rezultatul învățării (LO)
Cartografiere Autenticității (1 oră)	Activitatea îi ajută pe participanți să exploreze și să practice autenticitatea în contexte profesionale, echilibrând exprimarea de sine cu munca în echipă. Prin dezvoltarea unor competențe precum comunicarea onestă, construirea încrederii și gestionarea provocărilor la locul de muncă, participanții învață să rămână autentici respectând dinamica grupului și promovând un mediu de echipă deschis și suportiv.	LO5.2B. Să aplice competențe de dialog în situații de fricțiune sau conflict pentru a contribui la conexiune și claritate în interacțiunile sociale.

EU asincron

Modulul 1B: Drepturile omului și valorile universale

Titlul activității	Scurtă descriere	Rezultatul învățării (LO)
Conectarea drepturilor universale cu tradițiile și educația locală (1 oră)	În acest exercițiu, participanții se implică în rezolvarea cooperativă a problemelor pentru a aborda provocările de la intersecția dintre drepturile universale ale omului și tradițiile locale în educație. Ei dezvoltă strategii colaborative care respectă contextele culturale, susținând în același timp principiile drepturilor omului. Activitatea încurajează soluții educaționale adaptate cultural și responsabile.	LO1.3B. Să analizeze și să aplice strategii eficiente de cooperare și rezolvare a problemelor pentru a aborda problematici contemporane privind drepturile omului în context educațional.

Modulul 2B: Valorile și identitatea UE

Titlul activității	Scurtă descriere	Rezultatul învățării (LO)
Ieșirea din gândirea de grup în clasă (1 oră)	Pe baza unui studiu de caz, participanții sunt invitați să discute în grupuri despre modul în care gândirea de tip „groupthink” se poate manifesta în clasele școlare și să genereze idei pentru a depăși și a evita acest fenomen.	LO2.3B. Să adapteze și implementeze stiluri adecvate de predare și comunicare pentru diferiți elevi, în funcție de potențialul, nevoile și așteptările acestora.

Modulul 3B: Nediscriminarea și echitatea

Titlul activității	Scurtă descriere	Rezultatul învățării (LO)
Schimb de bune practici (1 oră) DC 50 min	Pentru o sesiune sincronă de o oră, participanții vor utiliza o combinație de activități interactive, reflexive și colaborative. Acestea promovează acceptarea diversității culturale și respectul față de ceilalți ca ființe umane egale, abordând provocările atât din mediul online, cât și din cel fizic. Sesiunea sincronă online va fi susținută de activități asincrone post-sesiune.	LO3.1B. Să analizeze comparativ efectele pozitive și negative ale diversității sociale și culturale, cu accent pe copii în contexte educaționale, pentru a promova acceptarea diversității culturale și respectul față de ceilalți ca ființe umane egale..

Modulul 4B: Înțelegerea propriei persoane și a celorlalți

Titlul activității	Scurtă descriere	Rezultatul învățării (LO)
Explorarea empatiei: o călătorie în conștientizarea emoțională (1 oră)	Cursanții participă la exerciții care le aprofundează înțelegerea sentimentelor și a modului în care acestea modelează interacțiunile.	LO4.2B: Să explice modul în care diferitele contexte sociale și culturale generează mentalități și valori distincte, pentru a clarifica diferențele umane în atitudini și reacții..

Modulul 5B: Dialogul

Titlul activității	Scurtă descriere	Rezultatul învățării (LO)
Despre istoria și viitorul competențelor tale de rezolvare a problemelor (1 oră)	În această activitate, participanții vor învăța mai multe despre rolul lor în contribuirea la conexiune și claritate în dialog. Într-o etapă ulterioară, reflecțiile anterioare și competențele dobândite sunt transpuse în dezvoltarea unor competențe viitoare. Acest proces presupune învățare prin experiență și gestionarea constructivă a experiențelor anterioare, precum și a competențelor de comunicare deja dobândite. Competențele sunt introduse, utilizate, evaluate și reflectate în cadrul sarcinii și ulterior conectate sustenabil la noi contexte.	LO5.1B Să exprime deschidere (conectivitate) și onestitate în interacțiuni pentru a promova un dialog de autenticitate.

Activitate asincron individuală

Modulul 1B: Drepturile omului și valorile universale

Titlul activității	Scurtă descriere	Rezultatul învățării (LO)
Media și Advocarea: explorarea campaniilor pentru drepturile omului (1 oră) DC 1 oră 30 min	Participanții analizează materiale video, articole sau campanii din social media axate pe educație și drepturile omului. Ei examinează eficiența mesajelor în creșterea gradului de conștientizare și în promovarea schimbării. Activitatea încurajează evaluarea critică a mass-mediei ca instrument pentru promovarea echității și a drepturilor educaționale.	LO1.2B Să utilizeze în mod eficient metode de comunicare non-violentă pe platformele media digitale, în vederea inițierii unor acțiuni de promovare a drepturilor omului în context educațional..
Crearea de planuri de lecție digitale incluzive (2 ore) DC 1 oră	Cursanții vor elabora un plan de lecție digital scurt pe o temă legată de drepturile omului, care să promoveze incluziunea și accesibilitatea folosind instrumente online.	LO1.2B Să utilizeze în mod eficient metode de comunicare non-violentă pe platformele media digitale, în vederea inițierii unor acțiuni de promovare a drepturilor omului în context educațional..
Gamificarea educației pentru drepturile omului (2 ore) DC 1 oră	Cursanții concep o activitate interactivă, bazată pe elemente de joc pentru a-i implica pe elevi în învățarea despre drepturile omului în educație.	LO1.2B Să utilizeze în mod eficient metode de comunicare non-violentă pe platformele media digitale, în vederea inițierii unor acțiuni de promovare a drepturilor omului în context educațional.

Modulul 2B: Valorile și identitatea UE

Titlul activității	Scurtă descriere	Rezultatul învățării (LO)
Etica în Pedagogie: Explorarea și Reflectarea asupra Codurilor de Conduită (3 ore) DC 30 min	Participanții sunt invitați să caute codul de etică al propriei școli și să îl reflecteze folosind întrebările oferite. După cercetare, sunt încurajați să își împărtășească reflecțiile în sesiunea sincronă online, utilizând un instrument colaborativ precum Padlet, Jamboard sau Google Docs, unde pot posta concluziile și observațiile lor.	LO2.1B. Să pună în aplicare strategii care respectă drepturile omului, în rezolvarea situațiilor specifice din sălile de clasă cu diversitate culturală. LO2.3B. Să adapteze și implementeze stiluri adecvate de predare și comunicare pentru diferiți elevi, în funcție de potențialul, nevoile și așteptările acestora
Chestionar privind stilurile de predare (2 ore) DC 30 min	Participanții sunt invitați să completeze online orice chestionar disponibil gratuit privind stilurile de predare (sau un instrument similar care măsoară caracteristicile relevante pentru activitatea cadrelor didactice). Pentru sesiunea de auto-reflecție, participanții răspund la întrebările oferite. Prin răspunsuri, ei pot reflecta asupra rezultatelor în profunzime, își pot corela practicile actuale cu cele preferate și pot planifica direcții semnificative de îmbunătățire pentru dezvoltarea profesională.	LO2.2B. Să trateze toate persoanele ca fiind la fel de valoroase în comunicarea și relațiile profesionale.

Modulul 3B: Nediscriminarea și echitatea

Titlul activității	Scurtă descriere	Rezultatul învățării (LO)
Cercetarea de surse privind validitatea și fiabilitatea; evitarea prejudecăților (2 ore) DC 50 min	Participanții vor evalua critic validitatea și fiabilitatea diferitelor surse informaționale, în special în raport cu cazuri de natură socio-economică și situații diverse legate de gen în educație, realizând cercetări personale. Ei vor analiza modul în care propriile convingeri sunt influențate de sursele informaționale și de propria viziune asupra lumii.	LO3.2B. Să susțină echitatea și nediscriminarea în educație și în comunitate, în special pentru persoanele provenite din medii socioeconomice defavorizate sau expuse discriminării de gen, în vederea prevenirii tratamentului inadecvat.

Cercetare, reflecție și raport (3 ore) DC 50 min	Reflecție, cercetare și raport privind modul în care colaborarea eficientă în contexte educaționale diverse poate fi consolidată. Activitatea include și o analiză comparativă a efectelor diversității sociale și culturale, cu accent pe dimensiuni precum genul. Scopul este atingerea unui consens și dezvoltarea unor obiective de grup comune, axate pe promovarea echității și a nediscriminării.	LO3.3B. Să implementeze tehnici de autorefecție și negociere pentru construirea consensului în contexte educaționale.
---	--	---

Modulul 4B: Înțelegerea propriei persoane și a celorlalți

Titlul activității	Scurtă descriere	Rezultatul învățării (LO)
Analizarea reacțiilor emoționale în scenarii de predare (1 oră)	Participanții analizează situații reale din practica didactică și discută reacțiile emoționale, convingerile și comportamentele implicate.	LO4.1B. Să analizeze relațiile dintre convingeri, nevoi, emoții și comportamente, pentru a explica diferențele umane în reacții și atitudini.
Crearea unei realități comune (1 oră)	Participanții explorează modul în care perspective diferite influențează comunicarea și identifică modalități de aliniere a perspectivelor pentru a facilita înțelegerea reciprocă.	LO4.2B: Să explice modul în care diferitele medii sociale și culturale creează mentalități și valori diferite pentru a înțelege diferențele umane în atitudini și reacții.
Solicitări clare în grup (2 ore) DC 60 min	Cursanții exersează formularea de solicitări clare și realizabile în cadrul grupului.	LO4.3B. Să aplice strategii de comunicare bazate pe respect reciproc, autenticitate, acceptare necondiționată, ascultare activă și empatie, pentru a construi relații sănătoase, solide și bazate pe încredere.. DC 2.1. Să interacționeze prin tehnologii digitale.
Transformarea imaginilor inamice (2 ore)	Cursanții reflectează asupra stereotipurilor și exersează schimbarea perspectivelor pentru a construi înțelegere și conexiuni.	LO4.3B. Să aplice strategii de comunicare bazate pe respect reciproc, autenticitate, acceptare necondiționată, ascultare activă și empatie, pentru a construi relații sănătoase, solide și bazate pe încredere.

Modulul 5B: Dialogul

Titlul activității	Scurtă descriere	Rezultatul învățării (LO)
Invitarea celuilalt să vorbească onest după exerciții de auto-verificare: exerciții (2 ore)	Scopul activității este menținerea dialogului în situații în care apar fricțiuni sau conflicte. Participanții exersează auto-verificarea prin aplicarea parafrazării, iar ulterior continuă prin ascultare activă și empatică pentru a înțelege sentimentele și nevoile celuilalt. În final, își dezvoltă capacitatea de a vorbi onest prin utilizarea parafrazării. Activitatea consolidează competența de a menține un dialog autentic chiar și în contexte tensionate.	LO5. 1B Să exprime deschidere (conectivitate) și onestitate în interacțiuni pentru a promova un dialog cu autenticitate.
Luarea deciziilor incluzive (2 ore)	Activitatea îi ghidează pe participanți în practicarea unei luări a deciziilor incluzive, prin înțelegerea și integrarea perspectivelor diverse pentru a consolida cooperarea. Explorând valori personale și de grup, participanții învață să empatizeze cu cei afectați, să le recunoască și să le răspundă nevoilor în procesul decizional. Abordarea sprijină dezvoltarea unei mentalități care valorizează nevoile colective și promovează un mediu colaborativ și armonios.	LO5.3B. Să susțină valorizarea și luarea în considerare a nevoilor tuturor în procesul decizional, pentru a menține cooperarea și climatul dorit de conviețuire și colaborare.
Luarea deciziilor bazate pe consens (2 ore)	Activitatea introduce participanții în procesul de luare a deciziilor bazat pe consens, concentrându-se pe principiile incluziunii și pe rezolvarea echilibrată a problemelor. Prin exersarea dialogului deschis și ascultării active, participanții învață să integreze perspective diverse care conduc la rezultate comune și consolidate. Abordarea este aliniată cu modelul democratic de luare a deciziilor, care respectă nevoile colective și individuale și încurajează colaborarea și angajamentul comun.	LO5.3B. Să susțină valorizarea și luarea în considerare a nevoilor tuturor în procesul decizional, pentru a menține cooperarea și climatul dorit de conviețuire și colaborare.

Parcurs de învățare față în față B

Modulul 1B: Drepturile omului și valorile universale

Titlul activității	Scurtă descriere	Rezultatul învățării (LO)
Integrarea drepturilor omului în predare (3 ore)	În acest exercițiu, participanții explorează modalități de integrare a drepturilor universale ale omului și a valorilor acestora în practicile didactice. Ei discută provocările existente, abordează potențiale obstacole și adaptează principiile drepturilor omului la contexte diferite. Activitatea promovează strategii practice pentru asigurarea unei educații echitabile și bazate pe valori.	LO1.3B. Să analizeze și să aplice strategii eficiente de cooperare și rezolvare a problemelor pentru a aborda problematici contemporane privind drepturile omului în context educațional.
Dezbateri: „Educația ca drept al omului” (1,5 ore)	În această dezbateri, participanții analizează afirmația: „Educația este un drept fundamental al omului, iar guvernele trebuie să asigure acces egal pentru toți.” Grupurile pregătesc argumente prin cercetarea cadrului drepturilor omului și prin analiza implicațiilor provocărilor implementării. Dezbateri explorează beneficiile și limitele încadrării educației ca drept al omului, cu accent pe echitate și calitate.	LO1.1B Să descrie relația dintre promovarea drepturilor omului și dezvoltarea educațională prin analize informate și bine articulate ale evoluției accesului, echității și calității în educație în contextul mișcării pentru drepturile omului.
Promovarea drepturilor omului în educație (1,5 ore)	În acest exercițiu, participanții își asumă roluri precum reprezentanți ai guvernului, NGO-uri, cadre didactice sau elevi marginalizați într-o dezbateri simulată privind politicile educaționale. Ei își formulează pozițiile pentru îmbunătățirea accesului la educație, utilizând principiile drepturilor omului. Activitatea evidențiază puterea părților interesate, barierele și importanța colaborării în promovarea unei educații echitabile.	LO1.1B. Să descrie relația dintre promovarea drepturilor omului și dezvoltarea educațională prin analize informate și bine articulate ale evoluției accesului, echității și calității în educație în contextul mișcării pentru drepturile omului.
Definirea valorilor fundamentale: o cale către luarea unor decizii responsabile (1,5 ore)	În această activitate, participanții își identifică valorile fundamentale, precum onestitatea sau compasiunea, și își explică semnificația. Discuția de grup permite explorarea modului în care aceste valori modelează deciziile personale și profesionale. Activitatea încurajează conștientizarea de sine și evidențiază rolul valorilor în ghidarea comportamentului.	LO1.3B. Să analizeze și să aplice strategii eficiente de cooperare și rezolvare a problemelor pentru a aborda problematici contemporane privind drepturile omului în context educațional.

Crearea schimbării: Proiectarea campaniilor de conștientizare privind drepturile omului în educație (3 ore 15 minute)	În această activitate, participanții lucrează în grupuri pentru a concepe campanii de conștientizare privind drepturile omului în educație, abordând teme precum discriminarea sau sănătatea mintală în școli. Ei creează materiale pentru social media și își prezintă campaniile, evidențiind principalele mesaje și strategiile utilizate. Activitatea încurajează creativitatea și advocacy-ul în contextele educaționale.	LO1.3B. Să analizeze și să aplice strategii eficiente de cooperare și rezolvare a problemelor pentru a aborda problematici contemporane privind drepturile omului în context educațional.
„Ai prefera mai degrabă...?” explorarea valorilor prin alegeri (1,5 ore)	În acest exercițiu, participanții discută diverse scenarii de tip „Ai prefera...?” care expun dileme morale și culturale. Își împărtășesc alegerile și raționamentele, favorizând dialogul despre modul în care valorile influențează procesul decizional. Activitatea încurajează reflecția și aprecierea perspectivelor diverse.	LO1.1B Să descrie relația dintre promovarea drepturilor omului și dezvoltarea educațională prin analize informate și bine articulate ale evoluției accesului, echității și calității în educație în contextul mișcării pentru drepturile omului.
Demontarea dezinformării: identificarea știrilor false și impactul acestora asupra drepturilor omului (2 ore și 45 min)	În acest exercițiu, participanții explorează impactul știrilor false și al dezinformării asupra drepturilor omului, cum ar fi informațiile eronate despre grupuri marginalizate sau probleme de justiție socială. În grupuri mici, analizează modul în care știrile false denaturează realitățile, identifică inexactități și discută consecințele acestora. Activitatea subliniază importanța informațiilor credibile în protejarea și promovarea drepturilor omului.	LO1.1B Să descrie relația dintre promovarea drepturilor omului și dezvoltarea educațională prin analize informate și bine articulate ale evoluției accesului, echității și calității în educație în contextul mișcării pentru drepturile omului.

Modulul 2B: Valorile și identitatea UE

Titlul activității	Scurtă descriere	Rezultatul învățării (LO)
Identitate globală sau locală? (1 oră)	Participanții sunt împărțiți în grupuri mici (3–5 persoane). Fiecare grup creează un poster care ilustrează modul în care identitățile globale și locale interacționează, utilizând exemple din experiențele personale și din cele împărtășite în grup. Activitatea evidențiază interacțiunea dinamică dintre tradițiile și identitățile locale și valorile globale ale UE, cu accent pe responsabilitatea globală și pe echiparea elevilor pentru a naviga într-o lume interconectată.	LO2.1B. Să pună în aplicare strategii care respectă drepturile omului, în rezolvarea situațiilor specifice din sălile de clasă cu diversitate culturală .

Profesor european în acțiune (1 oră)	Participanții analizează situații date care îi încurajează să reflecteze asupra temei identității europene și asupra semnificației acesteia pentru profesorii dintr-un context educațional internațional. După reflecția individuală, ei discută în grupuri (2–3 persoane) pentru a analiza opțiunile și a prioritiza soluții pentru situațiile prezentate.	LO2.3B. Să adapteze și implementeze stiluri adecvate de predare și comunicare pentru diferiți elevi, în funcție de potențialul, nevoile și așteptările acestora.
Sala de clasă democratică (1 oră)	Formatorul oferă o scurtă introducere în conceptul de clasă democratică și stabilește criterii pentru evaluarea acesteia. După sesiunea de brainstorming, participanții reflectează individual, incluzând exemple din propria experiență (două exemple) despre modul în care gestionarea clasei sau organizarea acesteia ar putea fi îmbunătățite pentru a respecta aceste reflecții, consemnând ideile pe o foaie de lucru.	LO2.1B. Să pună în aplicare strategii care respectă drepturile omului, în rezolvarea situațiilor specifice din sălile de clasă cu diversitate culturală. LO2.3B. Să adapteze și implementeze stiluri adecvate de predare și comunicare pentru diferiți elevi, în funcție de potențialul, nevoile și așteptările acestora.
Construirea celui mai înalt turn: lecții pentru predarea în colaborativă (1 oră)	Activitatea este concepută pentru a stimula munca în echipă, creativitatea și rezolvarea de probleme, reflectând competențe esențiale pentru predarea colaborativă. În grupuri mici (3–5 persoane), participanții trebuie să construiască în echipă un turn cât mai înalt folosind doar materialele oferite. Activitatea este urmată de o reflecție asupra modului în care lecțiile învățate pot fi aplicate dinamicii clasei și colaborării între profesori.	LO2.2B. Să trateze toate persoanele ca fiind la fel de valoroase în comunicarea și relațiile profesionale.
Munca în echipă în școală (1 oră)	Activitatea evidențiază rolul muncii în echipă în crearea unui mediu școlar suportiv, în care perspectivele diverse sunt valorizate. Participanții sunt împărțiți în grupuri mici (3–4 persoane) și primesc situații diferite. Fiecare grup discută situația alocată utilizând întrebările oferite de formator și identifică soluții.	LO2.1B. Să pună în aplicare strategii care respectă drepturile omului, în rezolvarea situațiilor specifice din sălile de clasă cu diversitate culturală. LO2.2B. Să trateze toate persoanele ca fiind la fel de valoroase în comunicarea și relațiile profesionale.

(Anti)Discriminare în clasa mea (1 oră)	Participanții sunt invitați să analizeze datele Eurobarometru privind discriminarea în Uniunea Europeană. Ulterior, sunt împărțiți în grupuri pentru a reflecta asupra diferitelor soluții sau a situațiilor din clasă vizate de discriminare și asupra modului în care pot fi definite și abordate comportamentele non-discriminatorii.	LO2.2B. Să trateze toate persoanele ca fiind la fel de valoroase în comunicarea și relațiile profesionale.
--	--	--

Modulul 3B: Nediscriminarea și echitatea

Titlul activității	Scurtă descriere	Rezultatul învățării (LO)
Analiză comparativă (1,5 ore) DC 15 min	Pe parcursul a 1 oră și 30 de minute, participanții desfășoară o analiză comparativă a efectelor pozitive și negative ale diversității sociale și culturale, cu prezentări succinte, discuții în grup și o sesiune plenară. Activitatea asigură un flux structurat care îmbină analiza comparativă și reflecția critică într-un interval de timp limitat.	LO3.1B. Să analizeze comparativ efectele pozitive și negative ale diversității sociale și culturale, cu accent pe copii în contexte educaționale, pentru a promova acceptarea diversității culturale și respectul față de ceilalți ca ființe umane egale.
Promovarea acceptării (1,5 ore) DC 10 min	Într-o sesiune de 1 oră și 30 de minute, participanții se implică într-o abordare extrem de interactivă, experiențială și colaborativă, care combină activități practice și reflecție personală. Scopul este de a implica profesorii atât la nivel cognitiv, cât și emoțional, în promovarea acceptării și a atitudinilor pozitive, precum „promovarea acceptării diversității culturale și respectului față de ceilalți ca ființe umane egale”, în propriile clase.	LO3.1B. Să analizeze comparativ efectele pozitive și negative ale diversității sociale și culturale, cu accent pe copii în contexte educaționale, pentru a promova acceptarea diversității culturale și respectul față de ceilalți ca ființe umane egale.

Susținerea echității și a nediscriminării (1,5 ore) DC 40 min	Activitatea combină exerciții interactive și colaborative pentru a explora inegalitățile și nediscriminarea în contexte educaționale caracterizate prin diversitate socio-economică și de gen. Participanții se implică în discuții reflexive și analize colaborative de perspective pentru a înțelege prejudecățile și strategiile de promovare a echității. La final, aceștia dezvoltă perspective aplicabile în contexte educaționale reale.	LO3.2B. Să susțină echitatea și nediscriminarea în educație și în comunitate, în special pentru persoanele provenite din medii socioeconomice defavorizate sau expuse discriminării de gen, în vederea prevenirii tratamentului inadecvat.
Aplicarea tehnicilor de auto-reflecție și negociere (1,5 ore) DC 0 min	Participanții exersează auto-reflecția și tehnicile de negociere pentru a învăța cum să construiască consens în contexte educaționale.	LO3.3B. Să implementeze tehnici de autorefecție și negociere pentru construirea consensului în contexte educaționale.

Modulul 4B: Înțelegerea propriei persoane și a celorlalți

Titlul activității	Scurtă descriere	Rezultatul învățării (LO)
Aprofundarea înțelegerii credințelor, nevoilor, și comportamentelor (1 oră)	Participanții analizează sistemele personale și culturale de credințe și impactul acestora asupra comunicării. Activitatea presupune discuții de grup și studii de caz pentru a identifica modul în care credințele modelează emoțiile și comportamentele în interacțiuni.	LO4.1B. Să analizeze relațiile dintre convingeri, nevoi, emoții și comportamente, pentru a explica diferențele umane în reacții și atitudini.
Înțelegerea prin perspective culturale (1 oră)	Participanții explorează scenarii reale pentru a înțelege modul în care valorile și diferențele culturale influențează stilurile de comunicare. Exercițiile interactive îi ajută să recunoască impactul prejudecăților culturale și al presupunerilor.	LO4.2B: Să explice modul în care diferitele contexte sociale și culturale generează mentalități și valori distincte, pentru a clarifica diferențele umane în atitudini și reacții.
Sensibilitate culturală în comunicare (1,5 ore) DC 30 min	Participanții cercetează și prezintă studii de caz privind depășirea barierelor culturale în comunicare. Ei reflectează asupra strategiilor de promovare a conversațiilor incluzive și respectuoase în medii diverse.	LO4.2B: Să explice modul în care diferitele contexte sociale și culturale generează mentalități și valori distincte, pentru a clarifica diferențele umane în atitudini și reacții.

Ascultare pentru cooperare (1,5 ore) DC 30 min	Participanții se implică în activități de joc de rol pentru a dezvolta abilități de ascultare activă esențiale pentru cooperare. Exercițiile se concentrează pe ascultare reflexivă, parafrizare și formularea unor răspunsuri bazate pe empatie, consolidând încrederea și colaborarea.	LO4.3B. Să aplice strategii de comunicare bazate pe respect reciproc, autenticitate, acceptare necondiționată, ascultare activă și empatie, pentru a construi relații sănătoase, solide și bazate pe încredere.
Joc de roluri conversații dificile (1 oră)	Participanții practică gestionarea conversațiilor dificile utilizând principiile Comunicării Nonviolente (NVC). Ei lucrează în perechi sau grupuri mici pentru a analiza conflicte și a aplica tehnici NVC în vederea obținerii unor soluții constructive.	LO4.3B. Să aplice strategii de comunicare bazate pe respect reciproc, autenticitate, acceptare necondiționată, ascultare activă și empatie, pentru a construi relații sănătoase, solide și bazate pe încredere.
Aprecieri și recunoștință (1 oră)	Participanții explorează modul în care exprimarea recunoștinței consolidează relațiile și comunicarea pozitivă. Activitatea include redactarea de scrisori de apreciere, împărtășirea reflecțiilor și exprimarea verbală a recunoștinței în discuții de grup.	LO4.3B. Să aplice strategii de comunicare bazate pe respect reciproc, autenticitate, acceptare necondiționată, ascultare activă și empatie, pentru a construi relații sănătoase, solide și bazate pe încredere.

Modulul 5B: Dialogul

Titlul activității	Scurtă descriere	Rezultatul învățării (LO)
Exprimarea sinceră: Dialog socratic (1 oră)	În acest exercițiu, grupuri mici explorează semnificația exprimării de sine oneste prin dialog socratic. Întrebările sunt rotite între participanți, oferindu-le oportunitatea de a reflecta asupra unor unghiuri diverse, inclusiv intenții, consecințe și valori personale. Exercițiul se încheie cu o discuție de grup, încurajând o exprimare atentă și responsabilă în interacțiunile cotidiene.	LO5.1B Să exprime deschidere (conectare) și interacțiuni oneste pentru a promova dialogul autentic.
Vocea multifuncțională (1 oră)	Rolul vocii unui profesor sau educator depășește simpla transmitere de informații. Participanții explorează modul în care vocea influențează dinamica clasei, menținând elevii implicați și confortabili din punct de vedere emoțional, asigurând totodată un mediu de învățare sustenabil. Activitatea include utilizarea eficientă a vocii în diferite situații didactice pentru a capta atenția elevilor.	LO5.2B. Să aplice competențe de dialog în situații de fricțiune sau conflict pentru a contribui la conexiune și claritate în interacțiunile sociale.

Invitarea celuilalt să vorbească onest după exerciții de auto-verificare exerciții (1 oră)	Scopul activității este menținerea dialogului în situații de fricțiune sau conflict. Participanții exersează auto-verificarea prin aplicarea parafrazării. Ulterior, continuă prin ascultare activă și empatică, pentru a înțelege sentimentele și nevoile celuilalt. În final, își exersează capacitatea de a vorbi onest prin parafrizare.	LO5. 1B Să exprime deschidere (conectivitate) și interacțiuni oneste pentru a promova un dialog cu autenticitate.
Adaptarea vocii la diferite situații (1 oră)	Participanții învață să își adapteze vocea la contexte diferite (de exemplu, în clasă) pentru a îmbunătăți procesul de învățare și a ajunge mai eficient la elevi. Ei explorează ajustarea tonului, ritmului și volumului pentru atingerea unor obiective variate, precum captarea atenției sau asigurarea înțelegerii.	LO5.1B Să exprime deschiderea (conectivitatea) și interacțiuni oneste pentru a promova un dialog de autenticitate.
Schimbarea perspectivelor (1 oră)	Activitatea implică participanții în exerciții de asumare a perspectivei, ajutându-i să experimenteze și să aprecieze puncte de vedere diferite asupra unei teme alese. Prin explorarea unor perspective variate, participanții își dezvoltă empatia, adaptabilitatea și deschiderea în luarea deciziilor. Activitatea evidențiază valoarea înțelegerii nevoilor și perspectivelor fiecăruia, consolidând cooperarea și promovând gândirea incluzivă și flexibilă.	LO5.3B. Să susțină valorizarea și luarea în considerare a nevoilor tuturor în procesul decizional, pentru a menține cooperarea și climatul dorit de conviețuire și colaborare.
Stabilirea limitelor: provocarea celor șase pălării (1 oră)	Activitatea îi ajută pe participanți să își stabilească limite personale utilizând tehnica „6 pălării gânditoare” a lui Edward de Bono. Participanții reflectează asupra situațiilor din diverse perspective, explorând fapte, emoții, beneficii, creativitate și dificultăți, pentru a aborda provocările personale sau profesionale într-un mod constructiv și echilibrat.	LO5.1B Să exprime deschidere (conectivitate) și interacțiuni oneste pentru a promova un dialog cu autenticitate.

EVALUAREA REZULTATELOR ÎNVĂȚĂRII B

Evaluarea drepturilor și valorilor universale ale omului și a valorilor și identității UE

Scopul acestei evaluări este de a încuraja reflecția asupra valorilor europene, drepturilor omului și identității din perspectiva personală și/sau practica didactică.

Vă rugăm să vă detaliați reflecțiile pe baza următoarelor întrebări. Ne așteptăm ca textul cu reflecțiile dumneavoastră să aibă o lungime minimă de 1,5 pagini. În timp ce răspundeți la întrebare, vă rugăm să efectuați propriile cercetări în literatura de specialitate, în documentele de politică educațională și să vă susțineți argumentele cu date din acestea.

Întrebări pentru reflecție:

Vă rugăm să identificați cine este reprezentat ca „celălalt” în discursul public al țării dumneavoastră. Sunt respectate pe deplin drepturile omului pentru această minoritate? Dacă nu, care dintre ele sunt neglijate? Se oferă oportunități educaționale egale pentru această minoritate în sistemul de învățământ al țării dumneavoastră? Prezentați argumentele dumneavoastră.

Evaluarea nediscriminării și echității

Scopul acestei evaluări este de a reflecta asupra experienței dvs. de învățare, de a evalua cunoștințele și competențele dobândite și de a analiza modul în care le veți aplica în contextul profesional.

Evaluarea dvs. trebuie să fie concisă, să nu depășească patru pagini și să respecte structura prezentată mai jos.

Această evaluare va clarifica nu numai cunoștințele și competențele pe care le-ați dobândit, ci și domeniile în care puteți continua să vă dezvoltați pentru a promova un mediu de învățare incluziv și echitabil pentru toți elevii.

Structura evaluării reflexive:

- Poziția mea inițială

Reflectând asupra cunoștințelor mele anterioare înainte de formare, aveam o conștientizare generală a diversității, echității și provocărilor pe care acestea le prezintă în mediul educațional. Cu toate acestea, înțelegerea mea era mai degrabă teoretică decât practică, întrucât nu explorasem pe

deplin impactul diversității sociale și culturale asupra copiilor. Mă așteptam ca această formare să-mi aprofundeze înțelegerea modului de implementare a practicilor de incluziune și de abordare a problemelor de echitate, în special în sălile de clasă diverse și cu dificultăți economice.

Câteva întrebări orientative posibile:

1. Cum am perceput inițial conceptul de diversitate în educație?
2. Cum mi-au influențat experiențele anterioare cu diversitatea opiniile inițiale despre incluziunea în educație?
3. M-am concentrat mai mult pe incluziunea generală decât pe probleme specifice, cum ar fi discriminarea de gen sau provocările socioeconomice?
4. Ce prejudecăți sau părtiniri personale am regăsit la mine înainte de formare?
5. Mă simțeam pregătit să abordez în mod critic informațiile sau materialele prejudecate/părtinoare?

- Ce am învățat (cunoștințe și competențe)

Pe parcursul acestui modul, am dobândit o conștientizare mai profundă a modului în care diversitatea socială și culturală afectează experiențele copiilor în educație. Am învățat că diversitatea, deși are un efect pozitiv în promovarea empatiei și a conștientizării globale, poate duce și la neînțelegeri, prejudecăți și chiar excludere, dacă nu este gestionată cu atenție. Am dezvoltat competențe de evaluare a credibilității surselor de informații, ceea ce este esențial pentru a evita conținutul părtinitor care ar putea întări stereotipurile. În plus, modulul m-a dotat cu tehnici de auto-reflecție și negociere cruciale pentru construirea consensului în grupuri diverse, asigurându-se că toate vocile sunt apreciate și ascultate.

Câteva întrebări orientative posibile:

1. Ce strategii specifice am învățat pentru a aborda prejudecățile culturale în resursele educaționale?
2. În ce moduri m-a provocat formarea profesională în ceea ce privește înțelegerea mea anterioară asupra echității și discriminării?
3. Cum a evoluat capacitatea mea de a evalua critic validitatea informațiilor?
4. Cum a evoluat perspectiva mea asupra rolului meu de educator în promovarea echității?
5. Ce exerciții m-au ajutat cel mai mult în dezvoltarea acestor competențe?

- Descrieți un exemplu pe care îl voi aplica în contextul meu educațional

1. Oferiți un exemplu concret despre modul în care voi pune în practică ceea ce am învățat în activitatea mea profesională sau educațională.
2. Sau dezvoltați modul în care implementarea tehnicilor de construire a consensului în sala de clasă va favoriza un mediu respectuos și incluziv. De exemplu, în timpul proiectelor de grup, intenționez să introduc sesiuni structurate de negociere și reflecție în care fiecare elev să își poată exprima punctul de vedere. Prin accentuarea echității și a respectului reciproc, îmi propun să reduc potențialele prejudecăți pe care elevii le-ar putea aduce în discuții, în special în jurul subiectelor legate de cultură și mediul social. Această abordare va contribui la promovarea acceptării diverselor puncte de vedere și la cultivarea unui sentiment de apartenență în rândul tuturor elevilor.

Câteva întrebări orientative posibile:

1. Ce provocări anticipez atunci când introduc aceste sesiuni de reflecție?
2. Cum mă voi asigura că fiecare elev se simte în siguranță și apreciat atunci când își exprimă diverse perspective de diversitate?
3. Cum voi măsura succesul acestor sesiuni în promovarea unei dinamici de grup pozitive și respectuoase?
4. Ar putea această abordare să influențeze perspectivele elevilor asupra diversității în contexte mai largi?
5. Ce măsuri voi lua dacă elevii sau colegii manifestă rezistență față de practicile de incluziune?

- Unde am nevoie de mai multe informații sau surse suplimentare?

Deși modulul a oferit o bază solidă, simt că am nevoie de cunoștințe mai aprofundate privind evaluarea fiabilității materialelor educaționale. În special, doresc să înțeleg mai bine cum să identific și să contracarez prejudecățile subtile din conținutul curriculumului, care pot să nu fie imediat evidente. De asemenea, doresc să-mi aprofundez înțelegerea tehnicilor de negociere pentru rezolvarea conflictelor care pot apărea în diverse contexte.

Câteva întrebări orientative posibile:

1. Cum pot dobândi cunoștințe practice pentru a identifica prejudecățile din sursele educaționale?
2. Există instrumente sau cadre suplimentare care îmi pot îmbunătăți competențele de negociere în contexte educaționale?
3. Ce aspecte specifice ale diversității culturale trebuie să explorez mai în profunzime?

4. Există studii de caz specifice sau exemple de practici de succes în materie de diversitate pe care ar trebui să le analizez?

5. Ce competențe suplimentare m-ar putea ajuta să promovez mai bine echitatea în mediul meu educational ?

- Cine mă poate ajuta să găsesc aceste informații și/sau surse suplimentare?

Pentru a aborda aceste aspecte, pot consulta colegi care au experiență în medii educaționale diverse și incluzive. În plus, intenționez să solicit îndrumarea specialiștilor în diversitate și echitate din cadrul instituției mele. Resursele externe, cum ar fi cursurile online despre pedagogie critică și publicațiile unor cercetători din domeniile diversității culturale și echității educaționale, vor fi, de asemenea, valoroase. Utilizarea acestor surse îmi va permite să-mi consolidez competențele și să dobândesc cunoștințele necesare pentru a aplica în mod eficient ceea ce am învățat.

Câteva întrebări orientative posibile:

1. Care dintre colegii sau mentorii mei au experiență specifică în gestionarea prejudecăților și diversității în educație?
2. Există platforme online, cum ar fi seminarii web sau forumuri, unde pot discuta aceste probleme cu experți?
3. Există organizații comunitare sau NGO-uri axate pe echitatea educațională cu care aș putea realiza colaborări?
4. Ce publicații sau autori de renume ar trebui să explorez pentru a-mi aprofunda înțelegerea acestor subiecte?
5. Ce sesiuni de formare, conferințe sau ateliere ar putea oferi informații suplimentare despre aceste subiecte?

Evaluarea înțelegerii propriei persoane și a celorlalți și dialogul

Rugați cursanții să-și programeze un interval de timp în zilele de evaluare. Deschideți fiecare sesiune de evaluare explicând procesul de evaluare pentru fiecare interval.

Pentru fiecare interval de timp, utilizați un scenariu diferit (există între 3 și 6 scenarii diferite). Cursanților li se prezintă un scenariu într-un anumit context: sala de clasă, sala profesorilor, ședința profesorilor, o întâlnire cu părinții, o ședință de echipă sau o situație conflictuală în sala de clasă.

Fiecare scenariu conține mai multe întrebări pentru evaluare, care sunt legate de rezultatele învățării din nivelul B, modulele 4 și 5.

O4.1. Să înțeleagă conexiunile dintre propriile convingeri, atitudini și comportamente.

LO 4.1B. Să analizeze relațiile dintre convingeri, nevoi, emoții și comportamente, pentru a explica diferențele umane în reacții și atitudini.

O4.2. Să îmbunătățească comunicarea și interacțiunile cu ceilalți prin aprofundarea înțelegerii mentalităților, emoțiilor și nevoilor acestora

LO4.2B: Să explice modul în care diferitele contexte sociale și culturale generează mentalități și valori distincte, pentru a clarifica diferențele umane în atitudini și reacții.

O4.3. Să își îmbunătățească comunicarea și interconectarea prin utilizarea eficientă a competențelor de comunicare interpersonală.

LO4.3B. Să aplice strategii de comunicare bazate pe respect reciproc, autenticitate, acceptare necondiționată, ascultare activă și empatie, pentru a construi relații sănătoase, solide și bazate pe încredere.

O5.1. Să își îmbunătățească competențele de dialog empatic.

LO5.1B Să formuleze deschidere (conectare) și interacțiuni oneste pentru a promova dialogul autentic.

O5.2. Să își îmbunătățească competențele de rezolvare a problemelor și a conflictelor.

LO5.2B. Să aplice competențe de dialog în situații de fricțiune sau conflict pentru a contribui la conexiune și claritate în interacțiunile sociale.

O5.3. Să își îmbunătățească competențele de cooperare.

LO5.3B. Să susțină valorizarea și luarea în considerare a nevoilor tuturor în procesul decizional, pentru a menține cooperarea și climatul dorit de conviețuire și colaborare.

După ce întrebările sunt completate, mulțumiți cursanților și încheiați sesiunea de evaluare.

Evaluează răspunsurile pe baza rezultatelor învățării de nivel B din modulele 4 și 5.

Identificați cursanții care vor trece la nivelul C și introduceți numele lor în sistemul Moodle.

Răspunsurile pe care le dau în conformitate cu rezultatele învățării le vor permite să treacă la nivelul următor C. Pentru a trece la următoarea evaluare de nivel C este necesar un minim de C.

NIVELUL C comunicare sustenabilă - formare profesională

Nivelul C al programului comun de formare al UE se concentrează pe dezvoltarea profesională, dică nivelul cel mai avansat de cunoștințe și competențe în domeniul comunicării durabile. La fel ca în descrierile nivelurilor A și B, componenta structurală principală a nivelului C constă, de asemenea, din cinci module care acoperă întregul conținut de învățare. În fiecare modul, cursanții vor găsi o listă de obiective și rezultate de învățare așteptate, care sunt mai complexe decât cele de la nivelurile A și B și corespund celui mai înalt nivel de abilități cognitive din taxonomia lui Bloom. Fiecare modul oferă o descriere a trei concepte cheie și o listă de referințe. Conceptele cheie sunt urmate de un rezumat al tuturor activităților de învățare sub forma unui parcurs de învățare, incluzând formate de învățare virtuală, mixtă și fizică (față în față). Descrierea nivelului C (ca și în cazul celorlalte niveluri) se încheie cu sarcini de evaluare. După finalizarea cu succes a formării în domeniul comunicării sustenabile, cursanții primesc micro-credențiale UE în valoare de 8 credite ECTS.

MODULUL 1C: Drepturile omului și valorile universale

Obiective (O) și rezultate ale învățării (LO)

O1.1. Să analizeze și evalueze impactul drepturilor omului asupra vieții, oamenilor, punând accent pe oportunitățile și perspectivele lor educaționale.

LO1.1C Să identifice oportunități de integrare a drepturilor omului în contexte educaționale, promovând în mod eficient politici și practici incluzive și contribuind la crearea unor medii care respectă și susțin drepturile tuturor persoanelor, sprijinind astfel dezvoltarea unor spații educaționale incluzive și echitabile.

O1.2. Să dezvolte strategii de comunicare care pun accent pe înțelegere și cooperare, pentru a formula și susține problematici privind drepturile omului, promovând un dialog deschis și respectuos.

LO1.2C Să analizeze impactul tehnologiilor digitale asupra principiilor cheie ale drepturilor omului, să identifice potențiale dileme etice și să elaboreze strategii eficiente pentru abordarea acestora, contribuind la promovarea unor practici etice și de respectare a drepturilor.

O1.3. Să promoveze/dezvolte strategii de rezolvare a problemelor, bazate pe cooperare și care respectă drepturile omului, în rândul diferiților actori educaționali (cadre didactice, elevi, părinți, alți factori interesați).

LO1.3C. Să promoveze și să creeze un mediu educațional holistic, incluziv și care să respecte drepturile omului, bazat pe strategii de comunicare care integrează valori universale umane.

Concepte cheie

1. Valori universale și fundamentale: Drepturile omului și valorile universale în contextul global

■ Impactul globalizării asupra valorilor universale

Globalizarea, ca fenomen multidimensional caracterizat prin schimbul rapid de informații, bunuri, servicii și practici culturale peste granițele naționale, a influențat profund diseminarea și acceptarea valorilor universale precum demnitatea umană, egalitatea, libertatea și justiția. Pe de o parte, globalizarea a facilitat răspândirea idealurilor democratice și a principiilor drepturilor omului prin cadre internaționale precum Declarația Universală a Drepturilor Omului (UDHR), care a devenit un punct de referință global pentru justiție și egalitate. (Whalley, 2008, Abramson&Ingelhart, 2009) Utilizarea pe scară largă a platformelor de comunicare digitală a permis ca vocile marginalizate să fie auzite și ca activiștii pentru drepturile omului să mobilizeze sprijin la scară internațională. Această interconectare globală a favorizat crearea de alianțe și rețele transnaționale care militează pentru protecția drepturilor fundamentale, egalitatea de gen și abolirea practicilor discriminatorii (Seita, 1997). Cu toate acestea, globalizarea a dat naștere și la tensiuni între diferite sisteme de valori, ducând adesea la ciocniri culturale și la rezistența comunităților care percep aceste norme globale ca o amenințare la adresa credințelor și practicilor lor tradiționale. De exemplu, unele societăți consideră promovarea drepturilor LGBTQ+ sau a egalității de gen ca o impunere a valorilor culturale occidentale, contestând astfel universalitatea acestor drepturi.

În plus, dominanța mass-media și a instituțiilor occidentale în modelarea discursului privind drepturile omului a fost criticată ca o formă de imperialism cultural, care neglijează sistemele de cunoaștere indigene și concepțiile alternative despre justiție. Prin urmare, deși globalizarea a contribuit în mod incontestabil la promovarea valorilor universale, ea a revelat în același timp complexitatea negocierii între standardele globale și tradițiile locale, evidențiind necesitatea unei abordări mai incluzive și mai cu sensibilitate culturală a advocării drepturilor omului.

■ Valori universale în contextul provocărilor globale

Într-o lume din ce în ce mai interconectată, care se confruntă cu provocări globale fără precedent, rolul valorilor universale devine esențial în elaborarea de soluții colective și mobilizarea comunităților internaționale pentru acțiuni comune. Schimbările climatice, inegalitățile economice și încălcările pe scară largă ale drepturilor omului sunt crize globale care transcend frontierele naționale și necesită un cadru etic unificat, bazat pe principiile justiției, echității și solidarității. De exemplu, principiul justiției climatice subliniază responsabilitatea națiunilor industrializate de a reduce emisiile de gaze cu efect de seră și de a sprijini comunitățile vulnerabile afectate în mod disproporționat de degradarea mediului. Acest principiu are la bază valoarea universală a echității intergeneraționale, care solicită protejarea drepturilor generațiilor viitoare de a trăi într-un mediu sustenabil (Pouliot&Thérien, 2018). În mod similar, lupta împotriva inegalităților economice necesită respectarea valorilor echității și justiției sociale, care sunt consacrate în instrumentele internaționale privind drepturile omului, precum Pactul Internațional cu Privire la Drepturile Economice, Sociale și Culturale (ICESCR). Prin asigurarea accesului la educație, asistență medicală și condiții de muncă decente, statele pot aborda cauzele structurale ale sărăciei și pot promova incluziunea socială. Mai mult, protecția drepturilor omului în contextul conflictelor armate și al crizelor umanitare este ghidată de cadre juridice internaționale, precum Convențiile de la Geneva, care stabilesc obligația de a proteja populația civilă și de a preveni crimele de război. În acest context, valorile universale nu numai că oferă îndrumare morală, ci servesc și ca bază pentru cooperarea internațională și solidaritatea în abordarea cauzelor profunde ale nedreptății globale.

■ Legătura dintre valorile universale și dezvoltarea sustenabilă

Conceptul de dezvoltare sustenabilă, astfel cum este formulat în Obiectivele de Dezvoltare Sustenabilă (SDGs) ale Organizației Națiunilor Unite, este profund înrădăcinat în principiile fundamentale ale drepturilor omului, precum egalitatea, justiția și respectul pentru mediu. Aceste valori universale servesc drept fundament pentru realizarea unei lumi mai echitabile și mai durabile, abordând dimensiunile sociale, economice și de mediu ale dezvoltării. De exemplu, principiul echității stă la baza obiectivului de reducere a inegalităților în interiorul și între țări (SDG 10), care vizează eliminarea legilor și practicilor discriminatorii care marginalizează grupurile vulnerabile, inclusiv femeile, populațiile indigene și refugiații. Valoarea justiției este esențială pentru promovarea accesului la educație de calitate (SDG 4) și la asistență medicală (SDG 3), asigurând că toate persoanele au posibilitatea de a duce o viață sănătoasă și împlinită. În plus, respectul pentru mediu este esențial pentru realizarea unor modele de consum și producție sustenabile (SDG 12) și pentru protejarea biodiversității (SDG 15). Aceste obiective reflectă obligația etică de a

conserva resursele naturale pentru generațiile viitoare și de a atenuarea impactului negativ al schimbărilor climatice asupra populațiilor cele mai vulnerabile. În plus, punerea în aplicare a acestor obiective necesită cooperare și parteneriate internaționale (SDG 17), care se bazează pe principiile solidarității și responsabilității comune. Prin integrarea valorilor universale în politicile și practicile de dezvoltare sustenabilă, comunitatea globală poate aborda cauzele structurale ale sărăciei, inegalității și degradării mediului, promovând în același timp coeziunea socială și bunăstarea umană.

■ Drepturi universale și probleme globale

Protejarea drepturilor omului universale este deosebit de relevantă în contextul provocărilor globale contemporane, precum migrația forțată, strămutarea provocată de schimbările climatice, sărăcia extremă și conflictele armate. Aceste provocări nu numai că amenință bunăstarea și demnitatea a milioane de oameni, ci expun și limitele cadrelor juridice și politice existente în ceea ce privește protejarea drepturilor fundamentale. De exemplu, dreptul de a solicita azil, recunoscut în Convenția privind Statutul Refugiaților din 1951, este un mecanism esențial pentru protejarea persoanelor care fug de persecuție și violență. Cu toate acestea, politicile restrictive în materie de imigrație și criminalizarea imigranților în multe țări au subminat acest drept, ducând la încălcări ale drepturilor omului și crize umanitare la frontierele internaționale. În mod similar, dreptul la hrană, apă și adăpost este din ce în ce mai amenințat de schimbările climatice, care au agravat secetele, inundațiile și alte dezastre de mediu, în special în țările în curs de dezvoltare. Ca răspuns la aceste provocări, organizațiile internaționale și actorii societății civile au solicitat o cooperare globală mai puternică și adoptarea unor abordări bazate pe drepturile omului pentru a aborda cauzele profunde ale strămutării forțate și degradării mediului. În plus, protecția populației civile în conflictele armate, conform mandatului dreptului internațional umanitar, rămâne o preocupare urgentă în regiunile afectate de violență continuă și instabilitate politică. Eșecul actorilor internaționali de a preveni crimele de război și încălcările drepturilor omului în conflicte precum cele din Siria, Yemen sau Ucraina evidențiază nevoia urgentă de mecanisme mai eficiente de responsabilizare și justiție.

■ Protecția drepturilor universale în situații de criză

În perioadele de criză, fie că sunt cauzate de războaie, pandemii sau dezastre naturale, protecția drepturilor omului devine deosebit de dificilă din cauza suspendării libertăților civile, a militarizării societăților și a colapsului serviciilor publice. De exemplu, pandemia de COVID-19 a scos la iveală inegalități semnificative în ceea ce privește accesul la asistență medicală și protecție socială, afectând în mod disproporționat comunitățile marginalizate și vulnerabile.

Dreptul la sănătate, recunoscut în ICESCR, a fost adesea compromis din cauza infrastructurii medicale inadecvate și a distribuției inegale a vaccinurilor. În plus, impunerea măsurilor de urgență, precum carantina și tehnologiile de supraveghere, a ridicat îngrijorări cu privire la încălcarea vieții private și a libertății de mișcare. În mod similar, în conflictele armate, atacarea infrastructurii civile și utilizarea violenței sexuale ca armă de război constituie încălcări grave ale dreptului internațional umanitar. În ciuda acestor provocări, organizațiile umanitare și instituțiile internaționale joacă un rol esențial în furnizarea de asistență, monitorizarea încălcărilor drepturilor omului și promovarea responsabilității. Cu toate acestea, lipsa voinței politice și fragmentarea mecanismelor de guvernare globală împiedică adesea răspunsurile eficiente la crize și agravează suferința umană.

■ Critici și limitări ale drepturilor universale

Deși conceptul de drepturi universale ale omului este larg acceptat la nivel internațional, acesta a fost supus unor critici semnificative din partea relativistilor culturali, a teoreticienilor politici și a cercetătorilor postcoloniali. Una dintre principalele critici este că noțiunea de drepturi universale reflectă o viziune asupra lumii centrată pe Occident, care ignoră experiențele culturale și istorice ale societăților non-occidentale. De exemplu, accentul pus pe autonomia individuală și libertatea de exprimare poate intra în conflict cu tradițiile colective și normele religioase din anumite comunități. (Mutua, 2002) Mai mult, aplicarea selectivă a standardelor privind drepturile omului de către statele puternice, adesea în scopuri geopolitice, a subminat legitimitatea instituțiilor internaționale pentru drepturile omului. Intervenția SUA în Irak sub pretextul promovării democrației și a drepturilor omului este un exemplu elocvent, în care retorica drepturilor omului a fost utilizată pentru a justifica agresiunea militară și schimbarea regimului. În plus, lipsa mecanismelor de aplicare și a responsabilității pentru încălcările drepturilor omului comise de statele puternice și corporațiile multinaționale relevă limitările structurale ale actualului sistem internațional al drepturilor omului.

2. Advocarea și punerea în aplicare a drepturilor omului

Advocarea și punerea în aplicare a drepturilor omului în secolul XXI sunt profund influențate de dezvoltarea rapidă a tehnologiilor digitale, de interacțiunea dintre societatea civilă și legislația națională și de apariția unor noi strategii pentru a aborda provocările globale. (Nelson & Dorsey, 2008). În timp ce platformele digitale au revoluționat modul în care activiștii mobilizează sprijinul și trag la răspundere violatorii, eficacitatea advocării depinde, în ultimă instanță, de construirea de coaliții, implicarea comunităților locale și promovarea unor reforme legislative.

Pe măsură ce viitorul promovării drepturilor omului continuă să evolueze, o abordare echilibrată care combină inovația tehnologică, acțiunile legale și mobilizarea la nivel local va fi esențială pentru promovarea justiției, egalității și demnității umane la scară globală. (Rall, Satterthwaite et al., 2016)

■ Advocarea drepturilor omului în contextul noilor tehnologii și al rețelelor sociale

În era digitală, advocacy pentru drepturile omului a suferit o transformare profundă datorită apariției noilor tehnologii și utilizării pe scară largă a platformelor de social media (Lebert, 2018). Aceste progrese tehnologice au extins semnificativ aria de acoperire și impactul campaniilor de advocacy, permițând organizațiilor și activiștilor pentru drepturile omului să mobilizeze sprijinul global, să promoveze conștientizarea și să exercite presiune asupra guvernelor și corporațiilor care încalcă drepturile omului. Platformele de socializare precum Twitter, Facebook și Instagram servesc ca instrumente puternice pentru diseminarea rapidă a informațiilor și implicarea diverselor segmente de public. De exemplu, mișcarea #MeToo, care a apărut pe rețelele de socializare, a devenit un fenomen global care a adus în atenție violența de gen și hărțuirea sexuală, obligând factorii de decizie și instituțiile să ia măsuri. În mod similar, mișcarea Black Lives Matter a folosit platformele digitale pentru a evidenția rasismul sistemic și brutalitatea poliției, influențând discursul public și ducând la reforme politice în diferite țări.

Mai mult, tehnologiile digitale permit activiștilor să documenteze încălcările drepturilor omului în timp real, furnizând dovezi vizuale care pot fi partajate instantaneu cu publicul internațional. Utilizarea transmisiunilor live, a instrumentelor de geolocalizare și a platformelor de comunicare criptate a permis apărătorilor drepturilor omului care activează în medii represive să ocolească mass-media controlată de stat și să ajungă direct la susținătorii din întreaga lume. Cu toate acestea, deși advocacy digitală a drepturilor omului a amplificat vocile care erau anterior marginalizate, aceasta prezintă și provocări semnificative, precum răspândirea dezinformării, supravegherea activiștilor de către regimurile autoritare și riscul de hărțuire online (Ashifa, 2021). Prin urmare, advocacy eficientă pentru drepturile omului în era digitală necesită nu numai inovație tehnologică, ci și strategii pentru asigurarea securității digitale, protejarea vieții private și verificarea informațiilor pentru a menține credibilitatea și încrederea.

■ Interacțiunea dintre advocacy și legislația națională

Advocarea drepturilor omului joacă un rol crucial în influențarea legislației naționale și în modelarea cadrelor juridice care protejează drepturile grupurilor marginalizate și vulnerabile. Prin conștientizarea opiniei publice, mobilizarea societății civile și implicarea factorilor de decizie, campaniile de advocacy pot stimula reforme legislative care să se alinieze standardelor internaționale în materie de drepturi ale omului.

Un exemplu notabil este campania globală împotriva exploatării prin muncă a copiilor, care a dus la adoptarea unor legi mai stricte în domeniul muncii și la ratificarea convențiilor internaționale, cum ar fi Convenția nr. 182 a Organizației Internaționale a Muncii privind cele mai grave forme de exploatare prin muncă a copiilor. În mod similar, eforturile de advocacy ale organizațiilor LGBTQ+ au contribuit la dezincriminarea homosexualității și la legalizarea căsătoriei între persoane de același sex în mai multe țări.

În multe cazuri, campaniile de advocacy utilizează litigii strategice pentru a contesta legile și politicile discriminatorii în instanțele naționale (Park, Murdie&Davis, 2019). De exemplu, organizațiile pentru drepturile omului au utilizat cu succes acțiuni legale pentru a solicita abolirea pedepsei cu moartea, pentru a proteja drepturile funciare ale populațiilor indigene și pentru a asigura accesul la asistență medicală pentru comunitățile marginalizate. Mai mult, advocacy pentru drepturile omului implică adesea formarea de coaliții și parteneriate cu factorii de decizie politică, experți juridici și actori ai societății civile pentru a elabora și propune noi legi. Introducerea legilor împotriva discriminării, a politicilor de egalitate de gen și a măsurilor de protecție pentru refugiați și solicitanții de azil este adesea rezultatul presiunii susținute din partea apărătorilor și activiștilor pentru drepturile omului. Cu toate acestea, eficacitatea advocacy în influențarea legislației naționale depinde de contextul politic, de puterea societății civile și de disponibilitatea guvernelor de a respecta obligațiile internaționale în materie de drepturi ale omului. În regimurile autoritare sau în medii instabile din punct de vedere politic, eforturile de advocacy pot fi supuse unei represiuni severe, cenzuri și criminalizări, ceea ce subliniază necesitatea sprijinului și protecției internaționale pentru apărătorii drepturilor omului.

■ Viitorul activității de advocacy în domeniul drepturilor omului

Viitorul apărării drepturilor omului este modelat de tendințele globale emergente, de progresele tehnologice și de natura în continuă evoluție a mișcărilor sociale. Una dintre evoluțiile cheie în acest domeniu este rolul tot mai important al tinerilor activiști și al mișcărilor populare în promovarea schimbărilor sociale. Tinerii lideri, precum Greta Thunberg în mișcarea pentru justiție climatică și Malala Yousafzai în lupta pentru educația fetelor, au demonstrat puterea implicării tinerilor în promovarea drepturilor omului și în responsabilizarea guvernelor. Campaniile digitale conduse de tineri nu numai că fac conștientizare cu privire la probleme critice, precum justiția rasială, egalitatea de gen și durabilitatea mediului, dar inspiră și acțiuni colective și schimbări de politici la scară globală.

O altă tendință semnificativă este utilizarea tot mai mare a inteligenței artificiale (AI), a analizei datelor mari și a tehnologiei blockchain în advocacy pentru drepturile omului. Instrumentele bazate pe AI pot analiza cantități mari de date pentru a detecta tipare de încălcări ale drepturilor omului, în timp ce tehnologia blockchain poate spori transparența și responsabilitatea în lanțurile de

Aprovizionare, prevenind exploatarea prin muncă și încălcările normelor de mediu. În plus, realitatea virtuală (VR) și povestirea imersivă sunt utilizate din ce în ce mai mult pentru a genera empatie și conștientizare, permițând publicului să experimenteze realitățile cu care se confruntă refugiații, victimele războiului sau comunitățile indigene. Cu toate acestea, integrarea noilor tehnologii în eforturile de advocacy ridică și probleme de natură etică și de confidențialitate, în special în ceea ce privește securitatea datelor și potențiala utilizare abuzivă a instrumentelor digitale pentru supraveghere și cenzură.

Pe lângă inovațiile tehnologice, advocacy pentru drepturile omului în viitor va necesita strategii mai incluzive și de intersecționalitate, care să abordeze inegalitățile structurale și dezechilibrele de putere. Construirea de alianțe între mișcările sociale, implicarea comunităților marginalizate și amplificarea vocilor popoarelor indigene, femeilor și persoanelor LGBTQ+ vor fi esențiale pentru promovarea justiției sociale și protejarea demnității umane. În plus, rețelele globale de advocacy vor trebui să se adapteze la schimbările geopolitice și să răspundă provocărilor emergente, precum ascensiunea populismului autoritar, erodarea instituțiilor democratice și incriminarea tot mai mare a disidenței. Prin combinarea instrumentelor digitale, a strategiilor juridice și a activismului comunitar, apărătorii drepturilor omului pot depăși barierele globale și pot promova protecția și punerea în aplicare a drepturilor fundamentale în contexte de diversitate (Pijoh, 2023).

3. Drepturile omului în era digitală

Protecția și promovarea drepturilor omului în era digitală necesită o abordare cuprinzătoare și multidimensională, care să abordeze implicațiile etice, juridice și sociale ale progreselor tehnologice. De la reglementarea sistemelor de AI la protecția drepturilor copiilor online și consolidarea măsurilor de securitate cibernetică, guvernele, companiile de tehnologie și actorii societății civile trebuie să colaboreze pentru a se asigura că tehnologiile digitale sunt dezvoltate și utilizate în moduri care respectă drepturile omului fundamentale. (Coccoli, 2018) Pe măsură ce peisajul digital continuă să evolueze, cadrele de referință în materie de drepturi ale omului trebuie, de asemenea, să se adapteze la noile provocări și oportunități, acordând prioritate echității, transparenței și protecției comunităților vulnerabile în spațiul digital global.

■ Impactul inteligenței artificiale asupra Drepturilor omului

Dezvoltarea rapidă și utilizarea pe scară largă a inteligenței artificiale (AI) au ridicat întrebări etice și juridice profunde cu privire la protecția drepturilor omului în era digitală. Deși tehnologiile AI au potențialul de a spori bunăstarea umană și de a îmbunătăți

accesul la servicii esențiale, ele prezintă și riscuri semnificative de discriminare, inegalitate și încălcări ale vieții private. Una dintre principalele preocupări este potențialul algoritmilor AI de a perpetua și chiar amplifica prejudecățile rasiale, de gen și sociale, dacă nu sunt proiectați și implementați în mod responsabil. De exemplu, s-a demonstrat că algoritmi de poliție predictivă, sistemele de recunoaștere facială și instrumentele automate de angajare vizează în mod disproporționat comunitățile marginalizate, consolidând modelele existente de inegalitate și excluziune. (Risse, 2019) Această părținare provine adesea din datele utilizate pentru antrenarea modelelor de AI, care pot reflecta nedreptăți istorice sau prejudecăți culturale, ducând la rezultate nedrepte în domenii precum justiția penală, ocuparea forței de muncă și sănătatea.

În plus, lipsa de transparență și responsabilitate în procesele decizionale ale AI ridică îngrijorări cu privire la respectarea procedurilor legale și dreptul la un proces echitabil. Persoanele afectate de deciziile algoritmice au adesea acces limitat la informații despre modul în care sunt luate aceste decizii sau la posibilitatea de a le contesta. (Martsenko, 2022) Această lipsă de supraveghere nu numai că încalcă dreptul la nediscriminare, dar subminează și principiul demnității și autonomiei umane. Ca răspuns la aceste provocări, cadrele internaționale privind drepturile omului, precum Principiile Directoare ale Națiunilor Unite privind Afacerile și Drepturile Omului, subliniază necesitatea unor cadre de reglementare care să asigure dezvoltarea și utilizarea tehnologiilor AI în conformitate cu drepturile fundamentale și standardele etice. Astfel de reglementări ar trebui să includă mecanisme de audit al sistemelor AI, de stabilire a responsabilității pentru rezultatele prejudecate/părtinitoare și de protejare a confidențialității datelor persoanelor fizice. În plus, promovarea diversității și a incluziunii în dezvoltarea tehnologiilor AI este esențială pentru a preveni practicile discriminatorii și pentru a favoriza medii digitale mai echitabile.

■ **Drepturile digitale ale copiilor în calitate de grup vulnerabil în mediul online**

În era digitală, copiii reprezintă unul dintre cele mai vulnerabile grupuri din cauza capacității lor limitate de a înțelege și de a naviga în complexitatea mediului online. Expansiunea rapidă a platformelor digitale, a rețelelor sociale și a serviciilor de divertisment online a creat atât oportunități, cât și riscuri pentru drepturile copiilor, inclusiv dreptul la viață privată, protecția împotriva exploatării și accesul la informații. Una dintre cele mai presante preocupări este expunerea copiilor la conținut inadecvat, hărțuire cibernetică și exploatare online. Proliferarea materialelor cu abuz sexual asupra copiilor, manipularea tinerilor utilizatori prin publicitate țintită și colectarea datelor personale fără consimțământul acestora reprezintă amenințări semnificative la adresa bunăstării fizice și psihologice a copiilor.

Ca răspuns la aceste provocări, cadrele juridice internaționale, precum Convenția Națiunilor Unite privind Drepturile Copilului (UNCRC), recunoaște necesitatea protejării drepturilor copiilor în mediul digital. Guvernele, companiile de tehnologie și organizațiile societății civile trebuie să colaboreze pentru a stabili politici de moderare a conținutului adecvate vârstei, pentru a consolida măsurile de securitate cibernetică și pentru a implementa programe educaționale care promovează alfabetizarea digitală în rândul copiilor și al tutorilor acestora. În plus, dreptul la confidențialitate și protecția datelor trebuie asigurat prin restricționarea colectării și utilizării informațiilor personale ale copiilor și prin aplicarea unor reglementări stricte privind practicile de partajare a datelor de către platformele de socializare și companiile de jocuri online. În același timp, eforturile de protejare a copiilor în spațiul digital nu ar trebui să le submineze dreptul de acces la informații, libertatea de exprimare și participarea la comunitățile online. Prin urmare, o abordare echilibrată, care acordă prioritate atât protecției, cât și autonomizării, este esențială pentru promovarea dezvoltării sănatoase a copiilor în era digitală.

■ **Securitatea cibernetică și drepturile omului**

Frecvența și sofisticarea tot mai ridicate ale atacurilor cibernetice au implicații semnificative pentru protecția drepturilor omului în era digitală. Atacurile cibernetice care vizează infrastructura critică, instituțiile financiare și rețelele de comunicare nu numai că perturbă serviciile esențiale, dar amenință și dreptul la viață privată, libertatea de exprimare și accesul la informații. De exemplu, încălcările pe scară largă ale securității datelor care expun informații personale pot duce la furtul de identitate, discriminare și hărțuire, în timp ce spionajul cibernetic sponsorizat de stat poate submina disidența politică și suprima libertatea de exprimare.

În plus, utilizarea tot mai frecventă a tehnologiilor de supraveghere și a instrumentelor de monitorizare digitală de către regimurile autoritare ridică îngrijorări serioase cu privire la încălcarea dreptului la viață privată și suprimarea libertăților civile. (Pavlova, 2020).

În acest context, protecția securității cibernetice nu este doar o chestiune tehnică, ci o preocupare fundamentală în materie de drepturile omului, care necesită cooperare internațională și reglementare juridică. Guvernele și actorii din sectorul privat trebuie să colaboreze pentru a consolida infrastructura de securitate cibernetică, a proteja sistemele informatice critice și a se asigura că tehnologiile digitale nu sunt utilizate pentru a încălca drepturile omului. Mai mult, standardele internaționale în materie de drepturi ale omului, precum Pactul Internațional cu privire la Drepturile Civile și Politice (ICCPR), (ohchr.org) ar trebui să ghideze elaborarea politicilor de securitate cibernetică pentru a preveni utilizarea abuzivă a tehnologiilor de supraveghere și pentru a proteja confidențialitatea digitală a persoanelor fizice. În același timp, organizațiile societății civile și apărătorii drepturilor omului joacă un rol esențial în monitorizarea și raportarea încălcărilor

drepturilor omului în spațiul digital, promovând transparența și responsabilitatea în practicile de supraveghere ale guvernului.

■ Viitorul drepturilor omului în era digitală

Pe măsură ce tehnologia continuă să avanseze într-un ritm fără precedent, viitorul drepturilor omului în era digitală va fi modelat atât de noi provocări, cât și de noi oportunități. Tehnologiile emergente, precum blockchain, calculul cuantic și internetul obiectelor (IoT), au potențialul de a îmbunătăți accesul la justiție, de a spori transparența și de a proteja confidențialitatea digitală. De exemplu, tehnologia blockchain poate fi utilizată pentru a stoca în siguranță dovezi ale încălcării Drepturilor omului sau pentru a crea sisteme transparente de distribuire a ajutorului umanitar. (Czurik, 2022) Cu toate acestea, aceste tehnologii introduc și noi riscuri legate de supravegherea digitală, discriminarea algoritmică și erodarea autonomiei personale.

Una dintre provocările cheie din următoarele decenii va fi echilibrarea inovării tehnologice cu protecția drepturilor fundamentale. Acest lucru va necesita dezvoltarea unor cadre juridice internaționale care să stabilească linii directoare clare pentru utilizarea etică a tehnologiilor emergente, responsabilizând în același timp actorii statali și nestatali pentru încălcările drepturilor omului în spațiul digital. În plus, promovarea alfabetizării digitale și împuternicirea comunităților marginalizate pentru a accesa și utiliza tehnologia vor fi esențiale pentru reducerea decalajului digital și prevenirea inegalităților sociale și economice. Rolul tinerilor activiști și al apărătorilor drepturilor omului va fi, de asemenea, esențial în promovarea transparenței, responsabilității și politicilor digitale de incluziune care respectă demnitatea umană și diversitatea.

Referințe (legate de cele 3 concepte cheie)

Referințe la conceptul cheie 1: VALORI UNIVERSALE ȘI CHEIE

Abramson, P., & Inglehart, R. F. (2009). Value change in global perspective. University of Michigan Press.

Mutua, M. (2002). Human rights: A political and cultural critique. University of Pennsylvania Press.

Risse, M. (2019). Human rights and artificial intelligence: An urgently needed agenda. Human Rights Quarterly, 41(1), 1-16.

Pouliot, Vincent, and Jean-Philippe Thérien. "Global governance: A struggle over universal values." International Studies Review 20, no. 1 (2018): 55-73.

Seita, A. Y. (1997). Globalization and the Convergence of Values. Cornell Int'l LJ, 30, 429..

Whalley, J. (2008). Globalisation and values. World Economy, 31(11), 1503-1524.

Referințe la conceptul cheie 2: Advocarea Și Implementarea a Drepturilor Omului

Ashifa, K. M. (2021). Information and Communication Technology Integration on Human Rights Advocacy. Turkish Journal of Computer and Mathematics Education, 12(2), 2729-2732.

Lebert, J. (2018). Information and communication technologies and human rights advocacy: the case of amnesty international. In Civil Society in the Information Age (pp. 19-36). Routledge.

Nelson, P. J., & Dorsey, E. (2008). New rights advocacy: Changing strategies of development and human rights NGOs. Georgetown University Press.

Park, B., Murdie, A., & Davis, D. R. (2019). The (co) evolution of human rights advocacy: Understanding human rights issue emergence over time. Cooperation and Conflict, 54(3), 313-334.

Pijoh, F. E. (2023). The impact of global human rights advocacy on state practices: a multicountry study. The Easta Journal Law and Human Rights, 1(03), 166-175.

Rall, K., Satterthwaite, M. L., Pandey, A. V., Emerson, J., Boy, J., Nov, O., & Bertini, E. (2016). Data visualization for human rights advocacy. Journal of Human Rights Practice, 8(2), 171-197..

Referințe la conceptul cheie 3: Drepturile omului în era digitală

Coccoli, J. (2017). The challenges of new technologies in the implementation of human rights: An analysis of some critical issues in the digital era. Peace human rights governance, 1(Peace Human Rights Governance 1/2), 223-250.

Czuryk, M. (2022). Restrictions on the exercising of human and civil rights and freedoms due to cybersecurity issues. Studia Iuridica Lublinensia, 31(3), 31-43.

Martsenko, N. (2022). Artificial intelligence and human rights: a scientific review of impacts and interactions. Studia Prawnoustrojowe, (58).

Pavlova, P. (2020). Human rights-based approach to cybersecurity: Addressing the security risks of targeted groups. Peace Human Rights Governance, 4(Peace Human Rights Governance 4/3), 391-418.

Risse, M. (2019). Human rights and artificial intelligence: An urgently needed agenda. Human Rights Quarterly, 41(1), 1-16.

<https://www.ohchr.org/en/instruments-mechanisms/instruments/international-covenant-civil-andpolitical-rights>.

MODULUL 2C: Valorile și identitatea UE

Obiective (O) și rezultate ale învățării (LO)

O2.1. Să valorizeze, să promoveze și să aplice strategii care respectă demnitatea umană, drepturile omului și diversitatea culturală în activitatea profesională.

LO 2.1C Să investigheze efectele implementării drepturilor omului în procesele educaționale, prin compararea unor diferite situații.

O2.2. Să comunice și să coopereze în mod respectuos cu persoane care provin din medii culturale și sociale diverse.

LO 2.2C Să explice și să evalueze practicile și comunicarea profesională în raport cu principiile egalității și drepturilor omului.

O2.3. Să promoveze și să încurajeze în mod activ diversitatea culturală și educația incluzivă în context și practici educaționale.

LO 2.3C Să reflecteze asupra și să investigheze eficiența tratamentului egal al persoanelor cu medii culturale și sociale diferite în procesul educațional.

Concepte cheie

1. Identitate: Etnică, Națională și Europeană

Așa cum s-a menționat deja la nivelul B, conceptul de identitate cuprinde două aspecte diferite: pe de o parte, identitatea concepută ca fiind stabilă, determinată și internalizată în cultura proprie, pe de altă parte, identitatea ca o construcție a mai multor subiectivități influențate de experiența personală și de mediul social. Ce este și mai important este că subiectivitățile multiple pot fi conflictuale între ele nu numai la nivel personal, ci și în comunicarea cu ceilalți. De aceea, este deosebit de important ca profesorul să reflecteze asupra problemelor de identitate, înțelegând influența identității culturale personale (religioase, naționale, etnice etc.) în abordarea conflictelor de identitate diferite și chiar conflictuale în mediul școlar.

Auto-reflecția asupra propriei identități este esențială pentru punerea în aplicare a drepturilor omului în procesele educaționale. Articolul 19 din Declarația Universală a Drepturilor Omului, care stipulează că „orice persoană are dreptul la libertatea de opinie și de exprimare”, și articolul 26, care stipulează

că „orice persoană are dreptul la educație”, sunt două drepturi ale omului pe care fiecare profesor ar trebui să le aibă în vedere atunci când încearcă să rezolve conflictele legate de identitate.

Dacă ne uităm la multe teorii sociologice contemporane despre identitate, există numeroase discuții și dezacorduri cu privire la natura identității, importanța acesteia în lumea globalizată etc., dar toate aceste teorii au un lucru în comun: identitatea este înțeleasă ca un proces cultural continuu și problematic (Bauman, 2004; Castells, 2010; Hall, 2003; Zajda, 2022). Este esențial să înțelegem acest aspect al laturii problematice a identității pentru a promova un mediu social incluziv. Întrebarea principală este cum să abordăm identitățile diferite în contextul educațional? Trebuie subliniat faptul că afirmația că identitatea este problematică nu înseamnă că identitatea devine mai puțin importantă. Dimpotrivă, ar trebui să fim conștienți de importanța identității în multe situații conflictuale.

Pentru a face față conflictelor de identitate, este important să recunoaștem construcția discursivă a identității. Această abordare se bazează pe analiza discursului lui Foucault. Citatul celebru al lui Michel Foucault, potrivit căruia „nu există relație de putere fără constituirea corelativă a unui domeniu de cunoaștere, nici cunoaștere care să nu presupună și să constituie în același timp relații de putere” (Foucault, 1995, 27), este foarte relevant având în vedere complexitatea identității. Practicile sociale și instituționale care produc presupusa neutralitate a cunoașterii și modelul ierarhic al mediilor educaționale, care încă apar frecvent, arată cât de important este să se încerce evitarea relațiilor de putere în abordarea conflictelor dintre identități diferite.

Complexitatea identităților multiple este foarte evidentă atunci când valorile dintre grupurile majoritare și minoritare intră în conflict. Relațiile de putere dintre diferite grupuri de identitate socială și culturală conferă de obicei grupului majoritar mai multă putere și oportunități decât grupurilor defavorizate. În acest context, distincția dintre apartenență și alteritate este foarte relevantă. Deși conceptul de alteritate este inevitabil pentru procesul de înțelegere de sine, în același timp este mult mai diviziv și, ca atare, destul de riscant în crearea de situații conflictuale. De aceea, conceptul de apartenență (de exemplu, la școală, universitate sau orice altă comunitate) poate fi o soluție mai neutră și mai moderată pentru a obține o identitate mai incluzivă. Unul dintre instrumentele de auto-reflecție care pot atenua potențialele conflicte de identitate este accentuarea identității de profesionalism, care „oferă minorităților un punct de sprijin și poate servi ca o sursă importantă de capital simbolic pentru profesorii aparținând minorităților” (Gindi & Ron, 2023). În acest fel, identitatea dobândită joacă un rol mult mai important decât identitatea atribuită și contribuie la atenuarea

potențialului dezechilibru al relațiilor de putere nu numai între profesori și elevi, ci și între elevi și chiar între profesori.

O altă distincție importantă de reținut este cea dintre identitatea individuală și identitatea de grup. Una dintre cele mai cunoscute definiții ale grupurilor de identitate a fost propusă de Amy Gutmann. Ea definește grupurile de identitate ca „asociații semnificative din punct de vedere politic ale persoanelor care sunt identificate prin sau se identifică cu unul sau mai mulți markeri sociali. Genul, rasa, clasa socială, etnia, naționalitatea, religia, dizabilitatea și orientarea sexuală se numără printre cele mai evidente exemple de marcatori sociali comuni, în jurul cărora se formează grupuri de identitate informale și formale” (Gutmann, 2003, 9). Aspectul esențial este că identitatea de grup nu cuprinde, de obicei, identitatea individuală în întregime. Identitatea personală este construită de multiple subiectivități, ceea ce înseamnă că diferite persoane pot dezvolta seturi de valori destul de unice, iar nu toate convingerile vor fi aceleași între toți membrii grupului. Totuși, „un angajament comun față de identitatea de grup este unul dintre factorii sociali/psihologici care acționează ca o constrângere asupra membrilor grupului de a crede pe deplin în convingerile grupului” (Fraser-Burges, 2012, 497). Acest aspect, conform căruia convingerile din cadrul grupului sunt mai greu de combătut decât convingerile din afara grupului, creează problema evitării hegemoniei grupului dominant.

Deoarece într-o societate globală întâlnim inevitabil identități multiple, iar indivizii, chiar și la nivel personal, trebuie de obicei să aleagă între diferite identități, acest lucru se poate face în trei moduri: „Reconcilierea, în care indivizii încearcă să echilibreze identitățile lor multiple prin integrarea aspectelor ambelor identități, Realinierea, în care indivizii aleg o identitate în detrimentul alteia, selectând o identitate pe care să o pună în practică sau concentrându-se mai mult pe o identitate decât pe cealaltă, și Retragerea, în care indivizii evită ambele identități conflictuale, compartimentându-le în mod eficient” (Jones & Hynie, 2017, 3). Deoarece strategia de retragere corespunde, în esență, marginalizării și separării, iar realinierea înseamnă asimilare, aceasta lasă doar reconcilierea ca instrument pentru gestionarea identităților multiple conflictuale și pentru realizarea unui mediu incluziv și nedivizat.

Respectarea drepturilor omului și a diversității culturale a diferitelor identități în același timp poate fi destul de dificilă. Acest lucru înseamnă că mediile educaționale practice nu pot fi identice și ar trebui să recunoască diferențele practice în punerea în aplicare a drepturilor omului în diverse contexte. Acest lucru este cu atât mai relevant având în vedere evoluțiile tehnologice contemporane, care, pe de o parte, creează mai multe oportunități pentru minorități, dar, pe de altă parte, pot fi și destul de perturbatoare. De exemplu, diferitele cazuri de încălcare a drepturilor omului în era digital, care sunt discutate mai detaliat în Modulul 1 (cum ar fi libertatea de exprimare online,

prejudiciile digitale, manipularea și dezinformarea etc.) arată că, atunci când își exprimă opinia, comunică cu alții sau chiar doar le furnizează informații, profesorii ar trebui să țină cont de potențialele conflicte de identitate.

Una dintre principalele modalități de a evita relațiile de putere care decurg din identități diferite este crearea unui mediu de învățare democratic. Trebuie remarcat faptul că democrația în acest caz înseamnă nu numai recunoașterea identității fiecăruia dintre noi și respectarea valorilor relevante, ci și înțelegerea faptului că, în conflictele de identitate, este important să se găsească un teren comun în discuție. Principala orientare democratică în abordarea potențialelor conflicte de identitate este că fiecare persoană are dreptul să-și dezvolte propria identitate, care nu ar trebui impusă din exterior. Deși avem cu toții marcatori sociali diferiți, acest lucru nu ar trebui să afecteze relația dintre noi, cel puțin în mediul educațional. În acest fel, punerea în aplicare a politicilor privind drepturile omului (cum ar fi legile privind educația incluzivă, măsurile de discriminare sau libertatea de credință în școli) influențează în mod pozitiv procesele educaționale și creează un mediu democratic care respectă și valorizează diversitatea identităților. Mai mult, principala influență a incluziunii este crearea unui spațiu care pune accentul nu pe diferențele sociale care creează diviziuni, ci pe principii precum justiția socială, conștientizarea critică și independența, iar datorită acestui fapt, toți elevii au mai multe oportunități într-un astfel de mediu educațional.

2. Valorile UE – Educația incluzivă

Educația incluzivă a devenit o piatră de temelie a politicilor globale și europene în domeniul educației publice, punând accentul pe incluziunea ca drept uman emergent (Rodrigues, 2014). Educația servește ca o platformă puternică pentru promovarea incluziunii și combaterea inegalității în cadrul societății. Acest document examinează practicile profesionale și strategiile de comunicare care se aliniază principiilor egalității și drepturilor omului. Mai precis, explorează comunicarea sustenabilă, competența interculturală, practicile reflexive și pedagogia diferențiată ca instrumente pentru promovarea mediilor de învățare incluzive.

■ Proiectul TASC și comunicarea sustenabilă

Proiectul TASC se bazează pe conceptul de comunicare sustenabilă ca instrument pentru promovarea incluziunii în educație. Această abordare include strategii centrate pe cooperare, comunicare nonviolentă, competență interculturală, gândire reflexivă și rezolvarea problemelor pentru a îmbogăți scenariile educaționale și practicile pedagogice.

În mediile educaționale din ce în ce mai diverse din ziua de azi, comunicarea și colaborarea sustenabilă între diferite medii culturale și sociale sunt esențiale pentru promovarea unor experiențe de învățare incluzive, respectuoase și eficiente. Atât în contexte formale, cât și informale, familiile, elevii, profesorii și personalul educațional aduc perspective diverse, modelate de contextele lor culturale și sociale unice, inclusiv modele de comportament, norme de statut și gen și stiluri de comunicare. Abordarea acestei diversități necesită strategii pentru prevenirea și eliminarea barierelor de comunicare, asigurând respectarea demnității fiecărui participant.

■ Evaluarea practicilor de profesionalism

Practicile profesionale în educație trebuie să se alinieze principiilor egalității și drepturilor omului pentru a crea medii incluzive care respectă diversitatea. Evaluarea acestor practici implică:

- **Incluziune:** Profesorii și formatorii trebuie să se asigure că metodele lor de predare și programa școlară sunt accesibile și benefice pentru toți elevii, indiferent de mediul din care provin. Acest lucru include conceperea unor lecții care să abordeze o varietate de stiluri de învățare și experiențe culturale (Tomlinson, 2014). Practicile incluzive asigură șanse egale de succes.

- **Practici reflexive:** Educatorii ar trebui să reflecteze în mod continuu asupra metodelor lor de predare și comunicare, identificând și abordând prejudecățile sau stereotipurile înconștiente care pot apărea în interacțiunile lor cu elevii (Brookfield, 2017). Autoevaluarea periodică le permite educatorilor să evalueze cât de eficient sprijină elevii cu diversitate și respectă principiile egalității și drepturile omului.

- **Dezvoltare profesională continuă:** Pentru a promova un mediu mai incluziv, educatorii trebuie să se angajeze în dezvoltarea profesională axată pe competența interculturală și comunicare. Aceste eforturi le permit educatorilor să înțeleagă nevoile diverse ale elevilor lor și să-și perfecționeze practicile în consecință (Gay, 2018). O astfel de creștere profesională este în concordanță cu principiul drepturilor omului privind accesul egal la o educație de calitate.

■ Competența interculturală și comunicarea

Competența interculturală, definită ca abilitatea de a înțelege, colabora și interacționa cu persoane din culturi sau sisteme de credințe diferite de cele proprii, este o piatră de temelie a comunicării respectuoase și sustenabile. Educatorii și formatorii trebuie să cultive conștientizarea diferențelor culturale, recunoscând că mediul cultural modelează stilurile de comunicare, comportamentele și așteptările (Gay, 2018).

Deși diversitatea culturală în sala de clasă prezintă provocări, ea oferă și oportunități de dezvoltare a conștientizării culturale și de eliminare a stereotipurilor. Prin utilizarea strategiilor de cooperare, ascultare activă, empatie și flexibilitate, educatorii pot gestiona mai eficient interacțiunile interculturale, pot implica elevi din medii diverse și pot crea medii de învățare pozitive și incluzive.

■ Dialogul intercultural pentru rezolvarea conflictelor

Dialogul intercultural, în cadrul căruia persoane din medii de diversitate participă la discuții semnificative, este o strategie esențială pentru rezolvarea conflictelor și promovarea înțelegerii. Un astfel de dialog permite formatorilor și cursanților să exploreze diferențele culturale în mod constructiv, favorizând o înțelegere mai profundă a experiențelor și viziunilor asupra lumii ale celorlalți (Maalouf, 2017).

Atunci când conflictele apar din neînțelegeri culturale, formatorii trebuie să fie pregătiți să transforme aceste conflicte în oportunități de învățare. Rezolvarea eficientă a conflictelor implică înțelegerea perspectivelor tuturor părților, recunoașterea validității normelor culturale diferite și căutarea de soluții reciproc avantajoase (Ting-Toomey, 2012). Această abordare nu numai că rezolvă conflictele, ci și consolidează principiile drepturilor omului prin respectarea demnității tuturor celor implicați.

■ Ascultarea activă și empatia

Comunicarea eficientă în sălile de clasă multiculturale depășește competențele lingvistice, necesitând ascultare activă și inteligență emoțională. Ascultarea activă asigură că toate vocile sunt auzite și respectate, minimizând neînțelegerile care decurg din diferențele culturale (Brownell, 2013). Aceasta implică concentrarea deplină, înțelegerea, formularea unui răspuns adecvat și reținerea a ceea ce se comunică. Formatorii trebuie să insuflă această practică cursanților pentru a se asigura că nicio voce nu este neauzită, devalorizată sau nerespectată.

Empatia, capacitatea de a înțelege și de a împărtăși sentimentele altora, este o altă componentă esențială a comunicării interculturale. Cercetările efectuate de Zhu (2020) arată că persoanele empaticе din punct de vedere cultural sunt mai predispuse să manifeste respect și deschidere în interacțiunile cu alte persoane provenind din medii de diversitate. Dezvoltarea empatiei le permite formatorilor și cursanților să construiască relații bazate pe înțelegere și respect reciproc, ceea ce este fundamental pentru învățarea cooperativă. Atât ascultarea activă, cât și empatia susțin în mod direct principiile egalității, valorizând perspective diverse.

■ Pedagogie diferențiată și învățare colaborativă

Practicile de predare incluzive ar trebui să includă o pedagogie diferențiată (Perrenoud, 1999), în care formatorii adaptează conținutul, activitățile și evaluările pentru a se adapta diversității de stiluri de învățare și medii culturale (Tomlinson, 2014). Această abordare integrează cunoștințele culturale ale elevilor în programa școlară, creând medii de învățare care reflectă și răspund experiențelor culturale ale cursanților. Aceste ajustări promovează echitatea în sala de clasă, asigurând că toți cursanții au șanse egale de reușită.

Cercetările indică faptul că învățarea cooperativă îmbunătățește rezultatele academice și favorizează coeziunea socială între elevii provenind din medii de diversitate (Johnson & Johnson, 2009). Pedagogiile de învățare colaborativă încurajează cursanții să lucreze împreună pentru a rezolva probleme, a împărtăși cunoștințe și a atinge obiective comune, valorizând în același timp contribuțiile, indiferent de mediul cultural sau social. Formatorii ar trebui, de asemenea, să utilizeze diverse metode, materiale și resurse didactice, cum ar fi resurse multimedia, povestirea, activități de rezolvare a problemelor și proiecte de grup, pentru a implica cursanții din diverse contexte culturale (Gay, 2018).

■ Concluzie

Comunicarea și colaborarea eficientă cu persoane din medii culturale și sociale diverse sunt competențe esențiale pentru formatori și cursanți în contextul educațional contemporan. Prin promovarea competenței interculturale, încurajarea dialogului pentru rezolvarea conflictelor, practicarea ascultării active și demonstrarea empatiei, formatorii pot crea medii de învățare care respectă și valorizează diversitatea. În plus, utilizarea metodelor pedagogice diferențiate și a abordărilor de învățare colaborativă asigură că toți elevii pot avea succes și pot contribui la comunitatea de învățare.

Pe măsură ce societățile devin din ce în ce mai multiculturale, aceste competențe vor juca un rol esențial în modelarea unor experiențe educaționale echitabile, respectuoase și în domeniul conștientizării globale. Eforturile viitoare ar trebui să se concentreze pe integrarea acestor practici în programele de formare a cadrelor didactice și pe dezvoltarea unor indicatori pentru evaluarea eficacității lor în promovarea egalității și a drepturilor omului.

3. Identitatea și valorile profesorilor europeni: educația democratică

Conceptul de identitate europeană a cadrelor didactice cuprinde două aspecte: identitatea și valorile. Deși un cadru didactic, ca orice individ, are propria identitate personală, aceasta nu ar trebui să aibă un impact semnificativ asupra comunicării într-un mediu multicultural. Ideea cheie este că, deși toți indivizii aduc inevitabil propriul context cultural și social unic,

aceste contexte diferite ar trebui percepute de profesorul european nu ca probleme, ci ca oportunități. Cu alte cuvinte, pentru a evita diviziunea și conflictul, identitatea profesorului european nu ar trebui să se bazeze pe identități culturale specifice, ci pe valori europene comune.

Deși toate valorile pe care se bazează Uniunea Europeană și care sunt consacrate în articolul 2 din Tratatul privind Uniunea Europeană sunt foarte importante în sistemul de învățământ, valoarea democrației ar trebui evidențiată. Trebuie subliniat faptul că democrația ca valoare în acest caz nu înseamnă doar, și nici în primul rând, o formă de guvernare politică, cât mai degrabă se referă la anumite valori care ar trebui să stea la baza oricărui mediu pentru a fi numit democratic. Prin urmare, am putea descrie în esență identitatea unui profesor european ca fiind identitatea unui profesor democratic.

În special modelul democrației deliberative, care se bazează în mare măsură pe teoria acțiunii comunicative a lui Jürgen Habermas, este foarte potrivit pentru a descrie identitatea profesorului european. Ideile de neutralitate, deliberare rațională și consens cognitiv sunt principalele linii directe care ghidează modelul democrației deliberative al lui Habermas. „Consensul cognitiv” este un ideal către care ar trebui să se orienteze practica din lumea reală, inclusiv sistemul de învățământ. Potrivit lui Habermas, „în această comunitate, singurul mecanism disponibil de auto-organizare este instrumentul opiniei discursive și al formării voinței, iar prin utilizarea acestor mijloace comunitatea ar trebui să fie capabilă să soluționeze toate conflictele fără violență” (Habermas, 1998, 323). Deși situația ideală de comunicare este un experiment mental, consensul din teoria sa rămâne o idee regulatoare destul de potrivită pentru societățile pluraliste moderne.

Desigur, consensul cognitiv nu este singura modalitate posibilă de a rezolva potențialele conflicte de valori. Discursul rațional poate privilegia grupurile dominante, în timp ce grupurile mai puțin privilegiate nu au neapărat suficiente oportunități de a-și exprima pozițiile. De exemplu, barierele în calea realizării tratamentului de egalitate în educație (în special mediul socio-economic cu venituri reduse și discriminarea de gen), care sunt discutate mai detaliat în Modulul 3, arată că profesorul democratic ar trebui să recunoască pluralitatea perspectivelor, discursurilor și stilurilor de exprimare. În acest caz, diferențele nu devin surse de conflict, ci resurse pentru o comunicare potențial mai bună, deoarece numai cu perspective diferite problema în discuție poate fi înțeleasă mai bine.

Conceptul de consens cognitiv este strâns legat de practica dialogului intercultural, în care cele mai importante puncte sunt discuțiile semnificative (Maalouf, 2017), înțelegerea perspectivelor diferite, recunoașterea diverselor norme culturale și încercarea de a

atinge anumite soluții reciproc avantajoase (Ting-Toomey, 2012). Deoarece democrația deliberativă necesită cetățeni cu atitudini deliberative bine stabilite și o societate care să susțină ideea democrației deliberative ca proiect pe termen lung, tocmai în spațiul educațional ar trebui creată, articulată și consolidată o astfel de cultură democratică. Sistemul educațional devine astfel un element esențial în crearea unei societăți deliberative și de incluziune.

O idee similară a comunicării deliberative subliniază necesitatea „de a dezvolta capacitatea fiecărui individ de a delibera în mod inteligent prin comunicare reciprocă ... [și] de a crea condiții prealabile pentru ca elevii să se angajeze în deliberări morale și să adopte poziții în raport cu lumea, societatea și ceilalți” (Englund, 2006, 508). Comunicarea deliberativă este o comunicare în care, deși opiniile și valorile diferite se ciocnesc, profesorii și elevii încearcă să se asigure că toată lumea poate asculta, lua în considerare, căuta argumente și efectua evaluarea; în același timp, există un efort colectiv de a găsi valori și norme cu care toată lumea poate fi de acord (Englund, 2010, 24). O modalitate posibilă de a consolida democrația deliberativă ar fi utilizarea sistemului educațional pentru a dezvolta alfabetizarea civică, ceea ce ar permite cursanților din spațiul public să caute consensul.

În acest fel, comunicarea deliberativă devine importantă nu numai pentru a ajunge la soluții comune, ci și ca o abilitate esențială pe care atât profesorii, cât și elevii ar trebui să o dezvolte. Observația constantă și reflexivă a propriilor atitudini interne și încercarea de a-l înțelege pe celălalt în orice discuție ajută la evitarea, cel puțin parțială, a prejudecăților și stereotipurilor culturale. Acest lucru corespunde practicilor reflexive de a reflecta continuu asupra propriilor metode de predare și comunicare (Brookfield, 2017). Trebuie remarcat faptul că deschiderea reflexivă față de diverse experiențe culturale și sociale este unul dintre cele mai importante aspecte pentru a evita dominarea unui grup sau marginalizarea altora.

Există numeroase exemple practice în întreaga lume care demonstrează eficiența tratamentului de egalitate al persoanelor cu medii culturale și sociale diferite în procesul educațional: școli comunitare finanțate de stat din California care urmăresc o educație echitabilă de înaltă calitate (Cohen, 2024), program cu scopul de a dezvolta abilități de leadership în comunitățile rurale și marginalizate din Peru (Cobián, 2024), școala pentru fete din India care abordează problemele discriminării sociale în comunitatea lor (Sahni, 2024), accesul echitabil la alfabetizarea informațională în școli (Froggatt, 2024) etc. Toate acestea arată că, prin educația democratică, puterea și controlul sunt distribuite mai uniform în mediul educațional.

Una dintre principalele metode ale educației democratice este dezbaterea. De fapt, este mai mult decât simpla comunicare. Discuția răspunde de obicei cerințelor de întrebări active și empatie în esența sa. Cu toate acestea, pentru ca dezbaterile să fie pe deplin incluzive, este important să se distingă condițiile necesare. După cum observă J. Graff, cele mai importante aspecte sunt reciprocitatea și deschiderea către autotransformare:

- Cursanții trebuie informați de la început că consensul este obiectivul principal al dezbaterii.
- Cursanții trebuie să fie instruiți să vină cu argumente bazate pe rațiune, care să fie potențial atractive pentru persoanele care nu împărtășesc încă poziția lor.
- Cursanții trebuie încurajați să-și retragă unele dintre argumente numai atunci când au fost formulate critici convingătoare împotriva lor. (Graff, 2022, 624-625)

Aceste condiții importante pentru dezbaterea formatului în educație corespund, în esență, cu ceea ce este considerat a fi valorile principale ale unui cadru didactic democratic. În primul rând, cadrele didactice europene ar trebui să se străduiască să creeze un spațiu sigur și de incluziune, în care toate vocile să fie ascultate și respectate. În al doilea rând, identitatea profesională a cadrului didactic ar trebui să se bazeze pe o relație respectuoasă cu diferite identități sociale și culturale, recunoscând diversitatea valorilor culturale și a credințelor. În al treilea rând, cadrele didactice europene ar trebui să rezolve conflictele de identitate prin implicare activă, consens și compromis. În al patrulea rând, o valoare foarte importantă este luarea colectivă a deciziilor, în cadrul căreia se ascultă nevoile comunității, se acceptă opinii diferite și se ajustează în consecință diverse practici educaționale, ținând seama de diferite contexte de identitate (Nathan et al., 2024, 8).

Referințe (legate de cele 3 concepte cheie)

Referințe la conceptul cheie 1: Identitate: Etnică, Națională și Europeană

- Bauman, Z. (2004). Identity: Conversations with Benedetto Vecchi. Polity.
- Castells, M. (2010). The power of identity (2nd ed.). Wiley-Blackwell.
- Foucault, M. (1995). Discipline and punish: The birth of the prison. Vintage Books.
- Fraser-Burgess, S. (2012). Group identity, deliberative democracy and diversity in education. Educational philosophy and theory, 44 (5), 480-499.
- Gindi, S. & Ron R. E. (2023). Belonging and otherness: teachers of Ethiopian and Russian origins in Israeli schools. In M. Gutman et al. (eds.), To be a minority teacher in a foreign culture (27-42). Springer..

- Gutmann, A. (2003). *Identity in democracy*. Princeton University Press.
- Hall, S. (2003). Cultural identity and diaspora. In J. Rutherford (Ed.). *Identity: Community, Culture, Difference* (pp. 222-237). Lawrence & Wishart.
- Jones, J. M., Hynie, M. (2017). Similarly torn, differentially shorn? The experience and management of conflict between multiple roles, relationships, and social categories. *Frontiers in psychology*, Volume 8. <https://doi.org/10.3389/fpsyg.2017.01732>
- Zajda, J. (2022). The discursive construction of national identity in prescribed history textbooks. In Zajda, J., Davidovitch, N., Majhanovich, S. (Eds.). *Discourses of globalisation, multiculturalism and cultural identity* (87-103). Springer..
- Referințe la conceptul-cheie 2: Valorile UE – Educație incluzivă
- Brookfield, S. D. (2017). *Becoming a critically reflective teacher* (2nd ed.). Jossey-Bass.
- Brownell, J. (2013). *Listening: Attitudes, principles, and skills* (5th ed.). Pearson Education.
- Gay, G. (2018). *Culturally responsive teaching: Theory, research, and practice* (3rd ed.). Teachers College Press.
- Johnson, D. W., & Johnson, R. T. (2009). *Cooperation and learning: Theory and research*. Interaction Book Company.
- Maalouf, A. (2017). *In the name of identity: Violence and the need to belong*. Penguin Books.
- Perrenoud, P. (1999) *Pedagogia Diferenciada. Das Intenções à Ação*. Artmed Editora.
- Rodrigues, David (2014) «A Inclusão como Direito Humano Emergente», In Livro de Atas I Congresso Internacional Direitos Humanos e Escola Inclusiva: Construindo Boas Práticas; Faro, Universidade do Algarve, pp 6-16. In <http://hdl.handle.net/10400.1/6101>
- Ting-Toomey, S. (2012). *Communicating across cultures*. The Guilford Press.
- Tomlinson, C. A. (2014). *The differentiated classroom: Responding to the needs of all learners* (2nd ed.). ASCD.
- Zhu, H. (2020). *Exploring intercultural communication: Language in action* (2nd ed.). Routledge.

Referințe la conceptul cheie 3: Identitatea și valorile profesorului european: educația democratică

- Brookfield, S. D. (2017). *Becoming a critically reflective teacher* (2nd ed.). Jossey-Bass.
- Cohen, Abbie. (2024). Moving Beyond a Checklist: Community Schools for Democratic Education in California and Beyond. In Nathan, L., Mendonca, J. F., Rojas Ayala, G.

- (Eds.). (2024). *Designing Democratic Schools and Learning Environments: A Global Perspective* (137-146). Palgrave Macmillan.
- Englund, T. (2006). Deliberative communication: A pragmatist proposal. *Journal of Curriculum Studies*, 38, 503–520.
- Englund, T. (2010). Educational Implications of the Idea of Deliberative Democracy. In M. Murphy, T. Fleming (Eds.), *Habermas, Critical Theory and Education* (19-32). Routledge.
- Froggatt, Deborah Lang. (2024). Building Student Agency One Book at a Time. In Nathan, L., Mendonca, J. F., Rojas Ayala, G. (Eds.). (2024). *Designing Democratic Schools and Learning Environments: A Global Perspective* (221-228). Palgrave Macmillan.
- Graff, J. (2022). Debating as a Deliberative Instrument in Educational Practice. *Studies in Philosophy and Education*, 41, 613–633. <https://doi.org/10.1007/s11217-022-09844-6>
- Habermas, J. (1998). *Between Facts and Norms: Contributions to a Discourse Theory of Law and Democracy*. The MIT Press.
- Maalouf, A. (2017). *In the name of identity: Violence and the need to belong*. Penguin Books.
- Mosso Cobián, F. (2024). Calling the Shots: How Each Student Can Flourish with Freedom, Equity, and Community. In Nathan, L., Mendonca, J. F., Rojas Ayala, G. (Eds.). (2024). *Designing Democratic Schools and Learning Environments: A Global Perspective* (147-160). Palgrave Macmillan.
- Nathan, L. F., Mendonca, J. F., Rojas Ayala G. Introduction. In Nathan, L., Mendonca, J. F., Rojas Ayala, G. (Eds.). (2024). *Designing Democratic Schools and Learning Environments: A Global Perspective* (1-14). Palgrave Macmillan.
- Ting-Toomey, S. (2012). *Communicating across cultures*. The Guilford Press.
- Urvashi, S. (2024). Educating Students to Think, Feel and Behave Democratically: Study Hall Educational Foundation (SHEF)—A Magical Space of Possibility. In Nathan, L., Mendonca, J. F., Rojas Ayala, G. (Eds.). (2024). *Designing Democratic Schools and Learning Environments: A Global Perspective* (161-174). Palgrave Macmillan.

MODULUL 3C: Nediscriminarea și echitatea

Obiective (O) și rezultate ale învățării (LO)

O3.1. Să înțeleagă dinamica discriminării și impactul acesteia asupra vieții oamenilor (atitudini, comportamente, șanse) și asupra interacțiunilor (egalitate, echitate, corectitudine).

LO3.1C. Să investigheze diferențele dintre egalitate și echitate în contexte educaționale (inclusiv măsuri de acțiune afirmativă), pentru a explica obiectivele și consecințele distincte ale acestora.

O3.2. Să promoveze nediscriminarea în contexte educaționale, utilizând strategii de gândire critică și non-stereotipică.

LO3.2C. Să elaboreze și să implementeze un plan de acțiune bazat pe gândire critică și pe surse de informare credibile, pentru promovarea echității și nediscriminării în contexte educaționale.

O3.3. Să consolideze colaborarea eficientă în contexte educaționale diverse, indiferent de diferențe, în vederea atingerii consensului și a unor obiective comune valorizate de grup.

LO3.3C. Să elaboreze un plan de colaborare pentru crearea unui context educațional divers și incluziv.

Concepte cheie

1. Respectul pentru diversitate

Contextele educaționale sunt bogate în diversitate, cuprinzând elevi din medii de cultură, cu abilități, genuri și statuturi socioeconomice diferite. Înțelegerea și abordarea discriminării în aceste medii este esențială pentru promovarea unor medii incluzive și echitabile. Acest text examinează conceptele de egalitate și echitate, evidențiind implicațiile lor pentru educație și subliniind importanța respectării diversității. Bazându-se pe literatura de specialitate relevantă și pe exemple practice, discuția vizează atingerea următorului rezultat de învățare: „Să investigheze diferențele dintre egalitate și echitate în contexte educaționale (inclusiv măsuri de acțiune afirmativă), pentru a explica obiectivele și consecințele distincte ale acestora.”.

■ Înțelegerea egalității și echității

Egalitatea și echitatea sunt adesea înțelese greșit ca fiind concepte interschimbabile; cu toate acestea, ele reprezintă abordări distincte ale echității. Egalitatea implică oferirea acelorași

resurse sau oportunități tuturor indivizilor, presupunând că toți pornesc de la același nivel. Această perspectivă ignoră adesea disparitățile sistemice și contextuale. În schimb, echitatea recunoaște și abordează aceste disparități, alocând resurse și oportunități în funcție de nevoile individuale pentru a obține rezultate comparabile (Rawls, 1971; Comisia Europeană, 2020a).

De exemplu, furnizarea acelorași manuale tuturor elevilor (egalitate) ignoră nevoile elevilor care au nevoie de versiuni cu caractere mari din cauza deficiențelor de vedere sau de materiale suplimentare pentru sprijin lingvistic. Echitatea asigură satisfacerea acestor nevoi unice, permițând fiecărui elev să acceseze conținutul educațional în mod eficient. Această înțelegere reflectă importanța practicilor de predare de incluziune (Gay, 2010), care urmăresc să reducă disparitățile prin strategii diferențiate și adaptabile.

■ Măsuri de acțiune afirmativă: un instrument pentru promovarea echității

Măsurile de acțiune afirmative sunt măsuri intenționate menite să contracareze dezavantajele istorice și sistemice cu care se confruntă grupurile marginalizate (Banks, 2007). În educație, aceste măsuri includ:

- Burse destinate grupurilor subreprezentate, cum ar fi elevii din familii cu venituri mici sau din minorități etnice.
- Practici de predare incluzive, cum ar fi instruirea diferențiată pentru a răspunde nevoilor de învățare variate.
- Sisteme de cote în învățământul superior pentru a asigura reprezentarea persoanelor defavorizate.

- Aceste acțiuni vizează egalizarea șanselor prin eliminarea barierelor de acces și participare, promovând în același timp respectul pentru diversitate prin practici de incluziune (Comisia Europeană, 2020b).
- Respectarea diversității: combaterea discriminării

Respect pentru diversitate necesită abordarea dinamicii discriminării și a impactului său profund asupra indivizilor și comunităților. În mediul educațional, discriminarea se poate manifesta sub diferite forme:

- Prejudecată implicită/inconștientă: așteptări inconștiente din partea profesorilor care influențează interacțiunile lor, cum ar fi presupunerea unui potențial academic mai scăzut pentru elevii proveniți din medii marginalizate (Banaji & Greenwald, 2016).

- Excluderea din programa școlară: absența diversității de voci și perspective în materialele de învățare, ceea ce poate aliena elevii (Banks, 2016).
- Bariere structurale: politici sau practici care dezavantajează în mod involuntar anumite grupuri, cum ar fi codurile vestimentare care nu țin cont de îmbrăcăminte religioasă.

Un studiu realizat de Gillborn (2008) evidențiază modul în care rasismul sistemic afectează în mod disproporționat studenții de culoare din Marea Britanie, creând bariere care persistă la toate nivelurile de învățământ. În mod similar, Prior et al. (2022) au constatat disparități sociodemografice semnificative în Londra, determinate de factori de intersecționalitate, cum ar fi rasa și statutul socio-economic. Abordarea acestor probleme necesită intervenții țintite, așa cum s-a menționat anterior în discuțiile privind inegalitățile sistemice.

■ Implicații practice pentru echitate și respectarea diversității

Proiectarea unui curriculum incluziv: un curriculum incluziv reflectă diversitatea populației de elevi, validând experiențele acestora și promovând un sentiment de apartenență. De exemplu, incorporarea literaturii de la autori cu origini culturale diverse promovează înțelegerea interculturală și incluziunea (Banks, 2007; Nieto, 2010).

Predare sensibilă la diversitate culturală: educatorii pot adopta strategii de predare ce susțin diversitate culturală pentru a reduce decalajul dintre culturile de origine ale elevilor și mediul școlar. Gay (2010) subliniază importanța afirmării identității elevilor pentru a spori succesul academic, în conformitate cu cadrele mai largi de incluziune și echitate.

Dezvoltare profesională: formarea continuă în recunoașterea și abordarea prejudecăților implicite îi pregătește pe educatori să sprijine în mod eficient elevii din medii de diversitate. Practicile reflexive, precum cele sugerate de McIntosh (1989), îi ajută pe educatori să înțeleagă propria poziție și privilegii în abordarea inegalităților.

Politici care promovează echitatea: școlile ar trebui să implementeze politici orientate către echitate, cum ar fi:

- Oferirea de programe de sprijin lingvistic pentru elevii care vorbesc engleza ca limbă suplimentară.
- Asigurarea accesibilității fizice pentru elevii cu dizabilități.
- Elaborarea de politici antidiscriminare pentru a proteja elevii de hărțuire și excludere.

■ Impactul echității asupra rezultatelor educaționale

Abordările axate pe echitate oferă beneficii semnificative pentru indivizi și comunități. Elevii care se simt respectați și incluși sunt mai predispuși să se implice academic și social. Mai mult, clasele diverse și incluzive pregătesc elevii să prospere în societăți multiculturale.

Nieto (2010) a constatat că școlile care acceptă diversitatea raportează niveluri mai ridicate de satisfacție și realizări ale elevilor. În plus, cercetarea europeană realizată de Terschuur (2022) demonstrează că abordarea inegalităților sistemice reduce semnificativ disparitățile educaționale între țări, deschizând calea către rezultate mai echitabile.

■ Concluzie

Respectarea diversității este fundamentală pentru realizarea echității în educație. În timp ce egalitatea oferă oportunități uniforme, echitatea recunoaște nevoile individuale și urmărește să elimine barierele sistemice. Prin implementarea de măsuri afirmative și promovarea practicilor incluzive, educatorii și factorii de decizie pot crea medii în care toți elevii au șansa de a reuși.

Realizarea echității necesită angajament, reflecție și acțiune susținute, așa cum subliniază Nieto (2010) și Ladson-Billings (2022). Aceste eforturi contribuie nu numai la sisteme educaționale mai echitabile, ci și la o societate mai incluzivă și mai respectuoasă, subliniind rolul esențial al educației în promovarea justiției sociale și a echității.

2. *Parcursul nediscriminării*

■ Rolul educației în construirea unei societăți juste

Preocuparea pentru construirea unei societăți mai juste și mai echitabile a pătruns în istoria noastră și a generat numeroase reflecții asupra a ceea ce înseamnă o societate echitabilă și justă (Chandler, 2023).

Potrivit lui John Rawls, unul dintre cei mai relevanți filosofi pentru această discuție, o societate justă este o societate formată din oameni liberi și raționali care, chiar și în fața unui scenariu dificil, au asigurată cea mai bună situație posibilă. În acest sens, rolul liderilor și al guvernelor este de a „maximiza minimul”, adică de a oferi celor care au cel mai puțin cea mai bună situație (Rawls, 2021).

În acest context, toate formele de discriminare exprimă nedreptate și inegalitate. În demersul de a construi o societate echitabilă și justă, nu doar imperativ moral, ci și ca necesitate strategică,

trebuie să îmbrățișăm diversitatea și să promovăm un mediu de nediscriminare și echitate. Fiecare individ merită să fie tratat cu demnitate, respect și corectitudine (UDHR, 1948).

Din păcate, discriminarea rămâne o problemă omniprezentă în societățile din întreaga lume, manifestându-se adesea în mediile educaționale (Schaffer, 2021; Fundația Annie E. Casey, 2024). Mai mult, apariția inteligenței artificiale și a tehnologiilor bazate pe date în educație introduce o nouă dimensiune a discriminării. S-a demonstrat că prejudecățile algoritmice întăresc stereotipurile și exacerbează inegalitățile, subliniind nevoia urgentă de alfabetizare digitală critică în rândul educatorilor (Baker & Hawn, 2021).

În mediul educațional, promovarea echității și a nediscriminării necesită o abordare deliberată, bazată pe dovezi. Acest concept cheie prezintă fundamentele teoretice necesare pentru a permite educatorilor să elaboreze și să pună în aplicare planuri de acțiune eficiente care să abordeze inegalitățile sistemice. Bazate pe principiile gândirii critice și pe surse fiabile, aceste planuri de acțiune promovează medii incluzive în care diversitatea este respectată și fiecare individ are șanse egale de reușită. (Comisia Europeană, 2017; Leicht, Heiss și Byun, 2018; OCDE, 2018). Pe scurt, educația va forma cetățeni care apreciază diversitatea și care vor contribui la o lume mai echitabilă și mai incluzivă.

Crearea unui mediu educațional cu adevărat incluziv necesită o schimbare culturală. Școlile trebuie să depășească gesturile simbolice și să integreze incluziunea în etosul lor. Acest lucru implică celebrarea diversității culturale prin evenimente, promovarea dialogului respectuos și asigurarea reprezentării vocilor marginalizate în procesele de luare a deciziilor (Spencer-Oatey & Franklin, 2019).

■ Gândirea critică ca fundament al echității

Gândirea critică este o competență vitală pentru educatorii care se străduiesc să identifice și să abordeze prejudecățile din cadrul sistemelor educaționale, să combată stereotipurile și să cultive empatia. Aceasta implică punerea sistematică sub semnul întrebării a presupunerilor, evaluarea dovezilor, luarea în considerare a mai multor perspective înainte de a formula concluzii și luarea de decizii informate pentru a promova echitatea. Potrivit lui Pappámikail & Beirante (2022), gândirea critică este indispensabilă pentru recunoașterea și contestarea practicilor discriminatorii încorporate în politicile instituționale și în dinamica clasei.

Freire (2020) subliniază puterea transformatoare a gândirii critice în educație, argumentând că aceasta le permite educatorilor să descopere practicile opresive și să conteste inegalitățile sistemice.

Acest lucru este în concordanță cu accentul pus de Europa pe echitate ca principiu director în cadrele de educație incluzivă.

Adoptând o abordare reflexivă, educatorii pot identifica lacunele în materie de incluziune și pot pune sub semnul întrebării practicile existente care perpetuează discriminarea.

Elaborarea planurilor de acțiune pentru echitate și nediscriminare

Elaborarea unui plan de acțiune eficient poate implica mai multe etape

cheie:

- Evaluarea mediului educațional actual: Primul pas este realizarea unei analize cuprinzătoare a mediului școlar, identificând barierele care stau în calea echității. Instrumente precum sondaje, grupuri de discuții și analiza datelor pot dezvălui disparități în ceea ce privește accesul elevilor la resurse, participare și rezultate (Pappámikail, Beirante și Cardoso, 2022).
- Definirea unor obiective clare și măsurabile: Obiectivele trebuie să fie specifice, realizabile și aliniate la politici mai ample de promovare a echității. (Banks, 2019).
- Implicarea părților interesate:
- Contribuția profesorilor, elevilor, părinților și membrilor comunității este esențială pentru a se asigura că sunt luate în considerare perspective de diversitate. Această abordare participativă este în concordanță cu principiile educației de incluziune. (Pappámikail & Beirante, 2022).
- Implementarea strategiilor bazate pe dovezi și utilizarea informațiilor fiabile: Strategiile trebuie să se bazeze pe cercetări fiabile și bune practici. (Pappámikail, Beirante și Cardoso, 2022). Utilizarea surselor de informații credibile este esențială pentru combaterea dezinformării și a stereotipurilor care perpetuează discriminarea.
- Dezvoltarea profesională a educatorilor: Programele de formare privind echitatea, incluziunea și competența culturală le oferă educatorilor competențele necesare pentru a identifica și aborda prejudecățile. După cum se subliniază în *Gestão da Educação Inclusiva* (Pappámikail, L., & Beirante, D., 2022), astfel de inițiative sunt esențiale pentru promovarea unor medii care sărbătorească diversitatea (Banks, 2019).
- Monitorizarea și evaluarea progreselor: Evaluarea continuă este esențială pentru a asigura eficacitatea unui plan de acțiune. Feedback-ul regulat din partea părților interesate asigură, de asemenea, că planul rămâne receptiv la nevoile emergente (Spencer-Oatey & Franklin, 2019). Evaluarea și feedback-ul sunt utilizate pentru a ajusta și îmbunătăți planul de acțiune inițial.

■ Concluzie

Capacitatea de a elabora și implementa planuri de acțiune bazate pe gândire critică și informații fiabile este fundamentală pentru promovarea echității și nediscriminării în mediul educațional. Prin valorificarea principiilor descrise în cadrele educaționale incluzive, educatorii pot crea medii transformatoare în care fiecare elev este apreciat și sprijinit.

3. Importanța atingerii consensului în grupuri diverse

Există multe surse de diversitate în procesele de grup. Un grup divers va avea opinii, valori, strategii, nevoi și obiective concurente. A ajunge la un consens nu este întotdeauna ușor, dar este important pentru a atinge un obiectiv comun, iar consensul este cea mai bună alternativă.

O idee preconcepută este aceea care spune atingerea unui consens înseamnă luarea unei decizii unanime, dar există câteva diferențe cheie între consens și unanimitate.

■ De ce este importantă distincția între unanimitate și consens

Distincția dintre unanimitate și consens este crucială în modelarea rezultatelor discuțiilor de grup, negocierilor și guvernantei. Deși ambele abordări vizează obținerea unui acord, ele funcționează pe baza unor principii diferite și au implicații practice distincte. Înțelegerea acestor diferențe este esențială pentru organizațiile și echipele care se bazează pe luarea colectivă a deciziilor.

Unanimitatea necesită acordul complet al tuturor persoanelor implicate. Acest lucru înseamnă că fiecare persoană trebuie să susțină decizia fără nicio obiecție. În schimb, consensul permite un acord general chiar dacă unele persoane au rezerve, atâta timp cât nu se opun activ deciziei. Recunoașterea acestei distincții este importantă, deoarece alegerea între aceste două abordări are un impact asupra eficienței, incluziunii și eficacității proceselor decizionale (Hart, VanEpps & Schweitzer, 2021).

Organizațiile și instituțiile care se bazează pe unanimitate pot întâmpina întârzieri sau blocaje din cauza unei singure voci disidente, în timp ce cele care utilizează consensul pot avansa cu decizii care țin cont de diverse perspective. Această distincție este deosebit de relevantă în sistemele democratice, în procesul decizional corporativ și în negocierile internaționale, unde flexibilitatea și colaborarea sunt esențiale (Parlamentul European, 2021).

■ Aspecte cheie și comparație:

Caracteristică	Consens	Unanimitate
Definiție	Acord general, chiar dacă unii au rezerve	Acord complet al tuturor membrilor
Condiție	Nimeni nu se opune ferm, dar nu toată lumea trebuie să fie de acord în totalitate	Fiecare persoană trebuie să susțină pe deplin decizia
Flexibilitate	Permite compromisuri și modificări	Necesită aliniere completă, fără disensiuni
Viteza de decizie	De obicei, mai rapidă decât unanimitatea	Poate fi lentă sau imposibilă dacă există o singură persoană care se opune
Exemple	Întâlniri de afaceri, negocieri politice, proiecte de echipă	Verdictele juriului, amendamentele constituționale, rezoluțiile consiliului

În practică, multe organisme decizionale optează pentru consens în locul unanimității, deoarece acesta permite progresul, respectând în același timp diversitatea punctelor de vedere. Cu toate acestea, este important să se asigure că consensul nu suprimă opiniile divergente, deoarece acest lucru ar putea duce la gândirea de grup.

■ Implicațiile atingerii consensului într-un grup divers

În grupurile diverse, luarea deciziilor bazată pe consens are implicații semnificative. Aceasta oferă un cadru pentru incluziune, permițând membrilor cu medii, experiențe și perspective diferite să contribuie la procesul de luare a deciziilor. Această incluziune favorizează colaborarea și asigură luarea în considerare a mai multor puncte de vedere înainte de a se ajunge la o concluzie.

Un avantaj major al consensului în grupuri de diverse tipuri este că încurajează dialogul constructiv. Deoarece consensul nu necesită un acord absolut, indivizii se simt mai confortabil să-și exprime preocupările și să ofere soluții alternative. Acest lucru duce la decizii mai echilibrate și mai informate.

Cu toate acestea, obținerea consensului într-un grup cu diversitate prezintă și provocări. Procesul poate dura mai mult, deoarece necesită discuții, negocieri și compromisuri. În plus, există riscul ca vocile dominante să influențeze rezultatul în mod disproporționat, fiind important să existe strategii de facilitare pentru a asigura o participare echitabilă. Pentru a evita acest lucru, se utilizează mai multe strategii, cum ar fi Metoda Delphi (Senerth et al, 2025) sau tehnica grupului nominal (Smith, Cartwright, Dyson & Aitken, 2024).

În cele din urmă, adoptarea consensului într-un grup cu diversitate îmbunătățește procesul decizional, echilibrând eficiența cu incluziunea. Deși unanimitatea poate fi ideală în anumite scenarii, consensul oferă o abordare mai practică și mai adaptabilă pentru grupurile cu perspective variate, permițând progresul, respectând în același timp diferențele.

Referințe (legate de cele 3 concepte cheie)

Referințe la conceptul cheie 1: Respectul pentru diversitate

- Archer, L. (2003). Race, masculinity and schooling: Muslim boys and education. Open University Press.
- Banks, J. A. (2007). Multicultural education: Issues and perspectives (6th ed.). Wiley.
- Banks, J. A. (2016). Cultural diversity and education: Foundations, curriculum, and teaching (6th ed.). Pearson.
- Banaji, M. R., & Greenwald, A. G. (2016). Blindspot: Hidden biases of good people. Delacorte Press.
- European Commission. (2020a). Equity in school education in Europe: Structures, policies and student performance. Eurydice Report. <https://eurydice.eacea.ec.europa.eu/>
- European Commission. (2020b). Promoting diversity and inclusion in schools in Europe. Eurydice Report. <https://eurydice.eacea.ec.europa.eu/>
- Gillborn, D. (2008). Racism and education: Coincidence or conspiracy? Routledge.
- Gay, G. (2010). Culturally responsive teaching: Theory, research, and practice (2nd ed.). Teachers College Press.
- Kozol, J. (1992). Savage inequalities: Children in America's schools. Harper Perennial.
- Kozol, J. (2005). The shame of the nation: The restoration of apartheid schooling in America. Crown Publishing.
- Ladson-Billings, G. (2022). Culturally responsive teaching: A reflective perspective. Teachers College Press.
- McIntosh, P. (1989). White privilege: Unpacking the invisible knapsack. Peace and Freedom, 49(4), 10–12.
- Mendick, H., Allen, K., & Harvey, L. (2010). The value of gender in education: Gender, equality and intersectionality in education. Routledge.
- Nieto, S. (2010). The light in their eyes: Creating multicultural learning communities. Teachers College Press.

- Nieto, S., & Bode, P. (2013). Affirming diversity: The sociopolitical context of multicultural education (6th ed.). Pearson.
- Prior, L., Evans, C., Merlo, J., & Leckie, G. (2022). Sociodemographic inequalities in student achievement: An intersectional multilevel analysis. British Journal of Sociology of Education, 43(5), 723-740. <https://doi.org/10.1080/01425692.2022.2117164>
- Rawls, J. (1971). A theory of justice. Harvard University Press.
- Rollock, N., Gillborn, D., & Vincent, C. (2015). 'I can't help but feel I'm being marked out': The racialized experiences of Black middle-class students. British Journal of Sociology of Education, 36(4), 528-545. <https://doi.org/10.1080/01425692.2014.881973>
- Terschuur, J. (2022). Educational inequality of opportunity and mobility in Europe. Springer.

Referințe la conceptul cheie 2: Calea nediscriminării și prejudecățile

- Baker, R. S., & Hawn, A. (2021). Algorithmic bias in education. International Journal of Artificial Intelligence in Education, 32, 1052–1092. <https://doi.org/10.1007/s40593-021-00285-9>
- Banks, J. A. (2019). Cultural diversity and education: Foundations, curriculum, and teaching (6th ed.). New York, NY: Routledge.
- Chandler, D. (2023). Free and equal: What would a fair society look like? PENGUIN BOOKS LTD.
- Direção-Geral da Educação. (2022). Estratégia Nacional de Educação para a Cidadania. Lisbon, Portugal: Ministério da Educação. Retrieved from <https://www.dge.mec.pt>
- Elements of Action Plan on Gender. (2023). Reflection and support for educators on gender inclusivity. Retrieved from <https://www.itspronouncedmetrosexual.com/about>
- European Commission. (2022). Guidelines for teachers and educators on tackling disinformation and promoting digital literacy through education and training. Publications Office of the European Union. Digital version: <https://doi.org/10.2766/28248> and print version: <https://doi.org/10.2766/27820>
- Freire, P. (2020). Pedagogy of the oppressed (50th Anniversary ed.). New York, NY: Bloomsbury Academic.
- Gay, G. (2020). Culturally responsive teaching: Theory, research, and practice (3rd ed.). New York, NY: Teachers College Press.
- Hofstede, G. (2021). Culture's consequences: Comparing values, behaviors, institutions, and organizations across nations (2nd ed.). Thousand Oaks, CA: SAGE Publications.

- OECD. (2022). Review of inclusive education in Portugal. Paris, France: Organisation for Economic Co-operation and Development. <https://doi.org/10.1787/a9c95902-en>
- Pappámikail, L., & Beirante, D. (2022). Conjunto de Materiais: Educação Inclusiva. Módulo 1: Gestão da Educação Inclusiva. Ministério da Educação/Direção-Geral da Educação. Santarém, Portugal: Instituto Politécnico de Santarém. ISBN 978-972-742-520-4.
- Pappámikail, L., Beirante, D., & Cardoso, I. (2022). Conjunto de Materiais: Educação Inclusiva. Módulo 2: Diversidade, Equidade e Inclusão. Ministério da Educação/Direção-Geral da Educação. Santarém, Portugal: Instituto Politécnico de Santarém. ISBN 978-972-742-521-1.
- Pinto, D. (2016). Intercultural communication: A three-step method for dealing with differences. London, UK: Routledge.
- Rawls, J. (2021). Uma teoria da justiça (5ª Ed.). Editorial Presença.
- Schaffer. (2021). U.S. public school students often go to schools where at least half of their peers are the same race or ethnicity. Pew Research Center. Retrieved from <https://www.pewresearch.org/short-reads/2021/12/15/u-s-public-school-students-often-go-to-schools-where-at-least-half-of-their-peers-are-the-same-race-or-ethnicity/>
- Spencer-Oatey, H., & Franklin, P. (2019). Intercultural interaction: A multidisciplinary approach to intercultural communication. Cambridge, UK: Cambridge University Press.
- The Annie E. Casey Foundation. (2024). Racial inequality in education. Retrieved from <https://www.aecf.org/blog/racial-inequality-in-education>
- The Universal Declaration of Human Rights. (1948). United Nations. Retrieved from <https://www.un.org/en/about-us/universal-declaration-of-human-rights?>
- UNESCO. (2022). Education for sustainable development goals: Learning objectives. Paris, France: UNESCO Publishing. Available at <https://unesdoc.unesco.org/>

References to key concept 3: The importance of reaching consensus in diverse Groups

- Chuenjitwonga, S. (2017) How to conduct a Delphi study, Medical Education, carfiff.ac.uk/_data/assets/pdf_file/0010/1164961/how_to_conduct_a_delphistudy.pdf
- European Parliament (2021) Working document on overcoming the deadlock of unanimity voting, <https://www.europarl.europa.eu/cmsdata/233740/AFCO%20Working%20Document%20on%20Overcoming%20the%20Deadlock%20of%20Unanimity%20Voting.pdf>

- Hart, E., VanEpps, E., Schweitzer, M. (2021) The (better than expected) consequences of asking sensitive questions, *Organisational Behavior and Human decision Processes*, 162, 136-154, <http://doi.org/10.1016/j.obhdp.2020.10.014>
- Senerth, E., Whaley, P., Beverly, B., Alonso-Coello, P., Jalil, E., Khattar, J., Palmer, N., Rooney, A., Schunemann, H., Thayer, K., Tsaioun, K. & Morgan, R. (2025) Development of a systematic review and Delphi study. *Environment International*, 195, <http://doi.org/10.1016/j.evint.2024.109209>
- Smith, D., Cartwright, M., Dyson, J., Aitken, L. (2024) Use of nominal group technique methods in the virtual settings: A reflective account and recommendation for practice. *Australian Critical Care*, 37, 157-165, <http://doi.org/10.1016/j.aucc.2023.09.004>

MODULUL 4C: Înțelegerea propriei persoane și a celorlalți

Obiective (O) și rezultate ale învățării (LO)

O4.1. . Să înțeleagă conexiunile dintre propriile convingeri, atitudini și comportamente.

LO4.1C. Să investigheze impactul schimbării mentalităților și perspectivelor asupra emoțiilor, comportamentelor, atitudinilor și alegerilor, în vederea conceperii unor reacții alternative la diferite situații.

O4.2. Să îmbunătățească comunicarea și interacțiunile cu ceilalți prin aprofundarea înțelegerii mentalităților, emoțiilor și nevoilor acestora.

LO4.2C. Să formuleze și să aplice principii și metode umaniste și empatică în interacțiunea cu ceilalți, pentru aprofundarea înțelegerii acestora.

O4.3. Să îmbunătățească comunicarea și interconectarea prin utilizarea eficientă a competențelor de comunicare interpersonală.

LO4.3C. Să formuleze și să utilizeze abordări de construire a conexiunii adecvate diferitelor tipuri de personalitate și diverselor contexte sociale și culturale, pentru a reacționa flexibil și adecvat în situații variate.

Concepte cheie

Bine ați venit la modulul „Înțelegerea sinelui și a celorlalți”, o componentă esențială a Nivelului C din Manualul de formare a cadrelor didactice (TTM), conceput pentru a aprofunda capacitatea cursanților de a analiza modul în care schimbările de mentalitate, interacțiunile sociale și strategiile de comunicare influențează relațiile personale și profesionale în contexte de diversitate. Acest modul oferă o explorare cuprinzătoare a trei concepte interconectate: înțelegerea de sine, înțelegerea celorlalți și conectarea cu ceilalți, fiecare dintre acestea servind ca bază esențială pentru inteligența emoțională, adaptabilitatea relațională și angajamentul etic în contexte sociale și educaționale.

În concordanță cu rezultatul învățării 4.1C, componenta „Înțelegerea de sine” examinează modul în care schimbările de perspectivă influențează emoțiile, comportamentele și atitudinile, modelând răspunsuri alternative la situații. Această secțiune explorează interacțiunea dintre adaptabilitatea cognitivă, reglarea emoțională, flexibilitatea psihologică și eficacitatea colectivă, oferind perspective asupra modului în care indivizii își dezvoltă reziliența, conștientizarea de sine și intenționalitatea luării deciziilor.

Prin integrarea teoriei învățării transformative (Mezirow, 1991), a cercetării privind reglarea emoțională (Gross, 2002) și a modelelor de flexibilitate cognitivă (Kashdan & Rottenberg, 2010), cursanții vor evalua în mod critic modul în care percepția de sine influențează bunăstarea, angajamentul social și creșterea personală.

Ghidată de rezultatul învățării 4.2C, secțiunea „Înțelegerea celorlalți” se concentrează pe dezvoltarea conștientizării relaționale, a sensibilității culturale și a comunicării empatică. Cursanții vor explora principiile educației umaniste (Aloni, 2011), etica grijii (Noddings, 1984) și predarea sensibilă la diversitate culturală (Gay, 2018) pentru a articula metode umaniste și empatică în interacțiunile sociale. Această secțiune examinează, de asemenea, rolul autenticității și empatiei în angajamentul social (Bialystok & Kukar, 2017), învățarea socio-emoțională (Jagers, Rivas-Drake, & Borowski, 2018) și angajamentele în materie de justiție socială în promovarea unor relații incluzive și echitabile în diverse contexte educaționale și profesionale.

Reflectând rezultatul învățării 4.3C, secțiunea „Conectarea cu ceilalți” subliniază importanța abordărilor de construire a conexiunilor/dezvoltare a relațiilor adaptate diferitelor personalități, contextelor culturale și dinamicii interpersonale. Bazându-se pe Teoria Identității sociale (Tajfel & Turner, 1979), comunicarea nonviolentă (Rosenberg, 1999), cercetarea inteligenței emoționale (Goleman, 1995) și Teoria Eficacității colective (Bandura, 1997), această secțiune examinează modul în care indivizii cultivă încrederea, mențin relații semnificative și se angajează în interacțiuni sociale adaptative. Prin promovarea comunicării incluzive, a încrederii relaționale și a rezilienței emoționale, cursanții vor dezvolta abilitățile necesare pentru a construi și menține conexiuni puternice de colaborare în mediile personale, profesionale și educaționale.

Acest modul oferă o abordare structurată și interdisciplinară a conștiinței de sine, a adaptabilității sociale și a conexiunii interpersonale, asigurându-se că cursanții dezvoltă competențele cognitive, emoționale și etice necesare pentru a naviga în peisaje sociale complexe cu intenționalitate și sensibilitate. Prin integrarea cunoștințelor teoretice, a cercetării aplicate și a angajamentului reflexiv, cursanții vor cultiva o înțelegere mai profundă a naturii interconectate a credințelor, emoțiilor și comportamentelor, consolidându-și capacitatea de a promova relații de incluziune, bazate pe încredere, în diverse contexte profesionale și personale.

1. Înțelegerea propriei persoane

În concordanță cu rezultatul învățării 4.1C, accentul pus pe înțelegerea propriei persoane presupune o explorare critică a modului în care schimbările de perspectivă și de mentalitate influențează emoțiile,

comportamente și atitudini intenționate, modelând răspunsuri alternative la diverse situații. Acest concept examinează interacțiunea dintre reglarea emoțională, flexibilitatea psihologică, eficacitatea colectivă și reflecția critică, subliniind rolul acestora în conștiința de sine, adaptabilitatea cognitivă și reziliența. Cursanții vor analiza modul în care schimbările în percepția de sine influențează luarea deciziilor, bunăstarea emoțională și relațiile interpersonale, integrând perspective din teoria învățării transformative (Mezirow, 1991), cercetarea privind reglarea emoțională (Gross, 2002) și modelele de adaptabilitate cognitivă (Kashdan & Rottenberg, 2010). Prin această explorare, indivizii dobândesc o înțelegere mai profundă a modului în care pot realiza reglarea emoțională în mod conștient, se pot adapta la contexte în schimbare și pot dezvolta strategii pentru a face față provocărilor personale și sociale cu mai multă intenționalitate și flexibilitate.

Înțelegerea de sine este un proces evolutiv modelat de reglarea emoțională și reevaluarea cognitivă, ambele influențând modul în care indivizii interpretează experiențele și modifică răspunsurile comportamentale. Cercetările sugerează că abilitatea de a reinterpretă o situație dintr-o perspectivă alternativă sporește reziliența emoțională și flexibilitatea în luarea deciziilor (Gross, 2002). Persoanele care se angajează în schimbări adaptative de mentalitate prin reevaluare cognitivă demonstrează o mai mare stabilitate emoțională, un nivel redus de stres și interacțiuni sociale îmbunătățite (Gross & John, 2003). În contrast, suprimarea emoțională obișnuită, care implică inhibarea expresiei emoționale fără reevaluare, a fost asociată cu un nivel mai ridicat de suferință psihologică și cu diminuarea relațiilor interpersonale (Richards & Gross, 2000). Acest lucru subliniază importanța adaptării emoționale conștiente, care permite indivizilor să-și reevalueze reacțiile și să-și alinieze comportamentele cu alegeri intenționate și constructive.

Strâns legată de reglarea emoțională este flexibilitatea psihologică, care se referă la capacitatea unui individ de a-și adapta răspunsurile cognitive și emoționale în contexte personale și sociale dinamice (Kashdan & Rottenberg, 2010). Flexibilitatea psihologică se caracterizează prin conștientizare, deschidere și adaptabilitate, care permit indivizilor să navigheze în incertitudine și circumstanțe schimbătoare fără modele cognitive rigide (Hayes, Strosahl, & Wilson, 2006). Cercetările indică faptul că o flexibilitate psihologică mai mare este asociată cu o reziliență emoțională mai mare, capacitate de rezolvare a problemelor și bunăstare mentală (Bonanno & Burton, 2013). Aceasta implică capacitatea de a accepta experiențele interne, de a schimba perspectivele atunci când este necesar și de a alinia acțiunile cu valorile personale (Kashdan, Barrios, Forsyth, & Steger, 2006). În contrast, inflexibilitatea psihologică, care se caracterizează prin cogniție rigidă și evitare experiențială, a fost asociată cu un nivel mai ridicat de stres, luarea de decizii afectată și adaptabilitate redusă (Bond et al., 2011). Prin urmare, pentru a te înțelege pe tine însuși, este necesar să dezvolți flexibilitatea psihologică ca mijloc de promovare a rezilienței cognitive, a agilității emoționale și a adaptabilității comportamentale pe termen lung.

Percepția de sine și comportamentul nu sunt doar construcții individuale, ci sunt modelate și de eficacitatea colectivă, un concept care se referă la convingerea comună a unui grup că poate atinge obiective comune (Bandura, 1997). Cercetările indică faptul că persoanele care se percep ca făcând parte dintr-un grup social eficient sunt mai predispuse să dezvolte mentalități adaptative, atitudini reziliente și comportamente orientate către atingerea obiectivelor (Hattie, 2016). Convingerea că eforturile proprii contribuie la un colectiv mai mare întărește motivația, reglarea emoțională și persistența (Goddard, Hoy și Woolfolk Hoy, 2004). Când oamenii împărtășesc un sentiment de agenție colectivă, devin mai implicați în autoîmbunătățire, mai flexibili în rezolvarea problemelor și mai proactivi în depășirea provocărilor (Eells, 2011). În schimb, o eficacitate colectivă scăzută poate duce la dezangajare, o mentalitate fixă și o agenție personală diminuată, întărind convingerea că factorii externi dictează rezultatele personale (Tschannen-Moran & Barr, 2004). Prin urmare, pentru a se înțelege pe sine, este necesar să se recunoască modul în care atitudinile și comportamentele individuale sunt influențate de rețelele sociale și profesionale, precum și să se implice activ în medii care favorizează scopuri comune, sprijin reciproc și așteptări ridicate (Donohoo, Hattie și Eells, 2018).

Dincolo de influențele cognitive și sociale, reflecția critică servește ca mecanism cheie pentru înțelegerea transformativă de sine, permițând indivizilor să-și reevalueze presupunerile, valorile și comportamentele (Mezirow, 1991). Teoria învățării transformative sugerează că conștiința de sine se dezvoltă printr-un proces de reconstrucție a sensului, în care indivizii evaluează critic modul în care experiențele, convingerile și condiționarea culturală le modelează percepțiile (Mezirow, 1997). Implicarea în autoexaminarea reflexivă permite indivizilor să conteste tiparele cognitive înrădăcinate și să devină mai deschiși la perspective alternative și gândire adaptativă. Cercetările sugerează că cei care se angajează în mod regulat în auto-reflecție critică demonstrează o mai mare eficacitate personală, reziliență în rezolvarea problemelor și o capacitate sporită de învățare autodirijată (Taylor, 2008). Acest proces este esențial pentru promovarea schimbărilor de mentalitate, deoarece permite indivizilor să identifice limitările gândirii lor și să-și reformuleze perspectivele către abordări mai flexibile, orientate spre creștere.

Pe scurt, înțelegerea de sine este un proces continuu și dinamic, influențat de reglare emoțională, flexibilitate psihologică, eficacitate colectivă și reflecție critică. Aceste mecanisme modelează în mod colectiv conștiința de sine, reziliența și adaptabilitatea cognitivă, consolidând capacitatea de a face față provocărilor, de a regla emoțiile și de a menține comportamente proactive. Prin integrarea cunoștințelor din domeniul inteligenței emoționale, cogniției sociale și

Teoria de învățare transformativă, indivizii dezvoltă o conștientizare mai profundă și mai intenționată a modului în care convingerile, emoțiile și comportamentele lor influențează experiențele lor. Această conștientizare de sine îmbunătățește capacitatea de acțiune personală, luarea deciziilor și abilitățile relaționale, asigurând că indivizii se angajează activ în modelarea traiectoriei lor de creștere, în loc să reacționeze pasiv la circumstanțele lor.

2. Înțelegerea celorlalți

Înțelegerea celorlalți este prezentată ca un concept fundamental în Modulul 4, în concordanță cu rezultatul învățării 4.2C, care pune accentul pe articularea principiilor umaniste și empatică în înțelegerea celorlalți pentru a aprofunda conștientizarea relațională, adaptabilitatea socială și mentalitatea de incluziune. Acest concept explorează modalitățile prin care indivizii dezvoltă conștiința etică, sensibilitatea interculturală și competența relațională, asigurându-se că interacțiunile interpersonale sunt ghidate de respect reciproc, inteligență emoțională și responsabilitate socială. La fel cum înțelegerea de sine implică conștiința de sine, flexibilitate cognitivă și reglare emoțională, înțelegerea celorlalți necesită capacitatea de a recunoaște și interpreta emoțiile, perspectivele și experiențele trăite, favorizând implicarea semnificativă în diverse contexte educaționale și de profesionalism.

O dimensiune cheie a înțelegerii celorlalți este prosperitatea umană, care este în mod inerent relațională și dependentă de context. Brown et al. (2017) subliniază că prosperitatea apare atunci când indivizii experimentează reziliență psihologică, Motivație intrinsecă și conexiuni sociale puternice. Acest lucru se aliniază cu Teoria autodeterminării (Ryan & Deci, 2002), care subliniază că autonomia, competența și relaționarea sunt fundamentale atât pentru bunăstarea individuală, cât și pentru coeziunea socială. În contextele educaționale și profesionale, promovarea securității emoționale și a scopului comun sporește capacitatea unei persoane de a înțelege și de a se conecta cu ceilalți, consolidând ideea că prosperitatea nu este o stare izolată, ci un proces încorporat social. Această perspectivă sugerează că interacțiunile umane semnificative depind de capacitatea de a promova încrederea interpersonală, de a valida perspective diferite și de a naviga în diverse peisaje sociale cu empatie și adaptabilitate.

Plecând de la această premisă, cadrul de educație umanistă (Aloni, 2011) subliniază că înțelegerea celorlalți necesită trecerea de la interacțiuni orientate spre rezultate la o abordare mai holistică, centrată pe persoană, în care indivizii sunt apreciați pentru experiențele trăite, contextul cultural și realitățile emoționale. Cu toate acestea, Bialystok și Kukar (2017) evidențiază o provocare fundamentală în acest proces: tensiunea dintre autenticitate și empatie. În timp ce

autenticitatea încurajează exprimarea de sine; empatia necesită transcenderarea experiențelor personale pentru a se angaja în viziuni alternative asupra lumii. Această provocare este deosebit de evidentă în educația pentru justiție socială, unde convingerile profund înrădăcinate pot fie să favorizeze angajamentul incluziv, fie să creeze bariere în calea înțelegerii. Capacitatea de a naviga în această complexitate necesită flexibilitate cognitivă, reflecție critică și conștientizarea modului în care identitatea personală și structurile sociale influențează interacțiunile interpersonale. Prin dezvoltarea acestor competențe, indivizii își îmbunătățesc capacitatea de a se angaja în mod semnificativ în diverse comunități, favorizând dialogul etic și constructiv.

Un alt element esențial pentru înțelegerea celorlalți este etica grijii, care subliniază necesitatea realizării emoționale, a încrederii și a responsabilității morale în relațiile umane. Teoria educației bazate pe grijă a lui Nel Noddings (1984), examinată de Zhang și Zheng (2021), susține că grija nu este doar o stare emoțională, ci un proces activ de recunoaștere și răspuns la nevoile celorlalți. Acest principiu se aliniază cu discuția mai largă privind învățarea socio-emoțională (SEL), în care relațiile pe termen lung, bazate pe încredere, facilitează o auto-reflecție mai profundă, adaptabilitatea socială și bunăstarea colectivă. În mediul educațional și profesional, implicarea bazată pe grijă favorizează respectul reciproc, responsabilitatea etică și luarea de decizii incluzive, asigurându-se că indivizii nu sunt doar înțeleși, ci și apreciați. La fel cum conștiința de sine permite indivizilor să-și regleze emoțiile și să se angajeze în comportamente prosociale, conștientizarea relațională favorizează legături interpersonale mai puternice, rezolvarea cooperativă a problemelor și o cultură a apartenenței.

Integrarea principiilor învățării socio-emoționale (SEL) îmbunătățește și mai mult această conștientizare relațională, punând accentul pe adaptabilitatea socială, inteligența emoțională și angajamentul etic. Jagers, Rivas-Drake și Borowski (2018) subliniază că conștientizarea socială și abilitățile relaționale sunt esențiale pentru promovarea interacțiunilor de incluziune și echitate. Cadrele SEL subliniază că înțelegerea celorlalți implică mai mult decât recunoașterea emoțiilor - necesită capacitatea de a naviga între diverse perspective, de a rezolva conflictele în mod constructiv și de a se angaja în luarea deciziilor în colaborare. Acest lucru se aliniază cu predarea sensibilă la diversitate culturală (Gay, 2018), care asigură că indivizii recunosc, validează și integrează perspective diverse în angajamentele lor personale și profesionale. Dezvoltarea inteligenței emoționale și a competenței interculturale consolidează angajamentul social, învățarea colaborării și leadershipul etic, întărind natura interconectată a adaptabilității relaționale și cognitive.

O ultimă dimensiune a înțelegerii celorlalți este implicarea sensibilă la aspectele culturale, care se extinde dincolo de inteligența emoțională individuală către angajamente mai largi în domeniul justiției sociale. Cadrul „Culturally Responsive Teaching” elaborat de Geneva Gay (2018) subliniază faptul că înțelegerea celorlalți nu înseamnă doar recunoașterea diversității, ci presupune integrarea activă a validării culturale și a principiilor justiției sociale în interacțiunile interpersonale și profesionale. Cercetările sugerează că atunci când indivizii își văd identitățile culturale afirmate, ei experimentează niveluri mai ridicate de motivație, încredere și implicare relațională. Acest lucru întărește ideea că înțelegerea celorlalți necesită eforturi intenționate pentru a elimina prejudecățile, a promova dialogul incluziv și a se angaja în interacțiuni bazate pe etică. La fel cum conștiința de sine favorizează reglarea emoțională și reziliența, competența culturală întărește capacitatea unei persoane de a construi conexiuni sustenabile, bazate pe echitate, între diverse comunități.

Înțelegerea cuprinzătoare a celorlalți este un proces multidimensional, în continuă evoluție, care necesită adaptabilitate relațională, angajament etic și inteligență emoțională. Cercetările privind prosperitatea umană, etica grijii, învățarea socio-emoțională și predarea sensibilă la diversitatea culturală evidențiază faptul că flexibilitatea cognitivă, empatia și competența socială sunt esențiale pentru navigarea în medii personale și profesionale diverse. Persoanele care integrează adoptarea perspectivei celuilalt, conștientizarea interculturală și reflecția etică în interacțiunile lor sociale sunt mai bine pregătite să cultive relații semnificative și incluzive, care promovează bunăstarea colectivă. Recunoscând modul în care emoțiile, prejudecățile și structurile sociale modelează interacțiunile umane, indivizii își îmbunătățesc capacitatea de a se angaja într-un dialog transformator, bazat pe echitate, care prioritizează respectul reciproc, apartenența și colaborarea sustenabilă. Înțelegerea celorlalți nu este, așadar, o recunoaștere pasivă a diversității, ci un angajament activ și etic de a cultiva conexiuni incluzive, juste și îmbogățitoare din punct de vedere social.

3. Înțelegerea relaționării cu ceilalți

Înțelegerea conectării cu ceilalți este introdusă ca un concept cheie în Modulul 4, în concordanță cu rezultatul învățării 4.3C, care pune accentul pe articularea abordărilor de construire a conexiunilor/dezvoltarea relațiilor adecvate pentru diferite personalități și medii sociale și culturale de diversitate, asigurând flexibilitate și capacitate de reacție la diverse circumstanțe și contexte. Acest concept depășește conștientizarea de sine (4.1C) și înțelegerea celorlalți (4.2C), concentrându-se asupra proceselor de formare, menținere și adaptare a relațiilor interpersonale în medii diverse. Construirea eficientă a conexiunilor implică o comunicare activă, inteligență emoțională și înțelegerea diversității sociale și culturale, facilitând astfel

persoanelor să gestioneze interacțiunile sociale complexe cu sensibilitate și adaptabilitate. Prin promovarea reciprocității, încrederii și colaborării, persoanele își îmbunătățesc capacitatea de a crea legături sustenabile și semnificative atât în mediul profesional, cât și în cel personal.

Interacțiunile sociale sunt procese dinamice, bidirecționale, influențate de identitatea personală, afilierea socială și contextul ambiental. Teoria identității sociale (Tajfel & Turner, 1979) explică modul în care indivizii se clasifică pe ei înșiși și pe ceilalți pe baza apartenenței la un grup, ceea ce modelează conexiunile sociale și influențează interacțiunile interpersonale. Recunoașterea acestor dinamici de grup este esențială în construirea de legături care să pună punte între diviziunile culturale și ideologice.

Comunicarea joacă un rol fundamental în stabilirea și menținerea relațiilor interpersonale. Modelul de Comunicare Nonviolentă (NVC) al lui Rosenberg (1999) oferă o abordare structurată pentru exprimarea nevoilor, ascultarea activă și cultivarea încrederii în interacțiuni. NVC subliniază distincția dintre observații și evaluări, identificarea emoțiilor și a nevoilor subiacente și articularea unor solicitări clare, necoercitive. Această metodă se aliniază strategiilor de eficacitate interpersonală, întărind ideea că o comunicare transparentă, respectuoasă și empatică favorizează conexiuni sociale mai profunde.

În plus, cercetările evidențiază faptul că ascultarea activă și stilurile de comunicare adaptative îmbunătățesc construirea relațiilor, asigurându-se că indivizii se simt înțeleși și apreciați (Sofer, 2018). În mediile profesionale și educaționale, aceste abilități contribuie la coeziunea echipei, la rezolvarea conflictelor și la rezolvarea colectivă a problemelor, consolidând colaborarea bazată pe încredere.

Inteligența emoțională joacă un rol crucial în aprofundarea legăturilor sociale și în promovarea rezilienței relaționale. Goleman (1995) definește inteligența emoțională ca fiind capacitatea de a recunoaște, înțelege și gestiona emoțiile proprii și ale celorlalți, ceea ce influențează în mod direct eficacitatea interpersonală. Integrarea principiilor de învățare socio-emoțională îmbunătățește și mai mult aceste competențe, punând accentul pe conștientizarea socială, abilitățile de construire a relațiilor și luarea de decizii responsabile (Jagers, Rivas-Drake și Borowski, 2018). Cercetările arată că persoanele care demonstrează o inteligență emoțională ridicată prezintă o adaptabilitate mai mare, abilități de rezolvare a conflictelor și implicare în colaborare, consolidând importanța autoreglării și a adoptării perspectivei celuilalt în interacțiunile sociale (Zins et al., 2004). Prin cultivarea rezilienței emoționale și a empatiei, indivizii creează rețele mai incluzive, care oferă sprijin emoțional, facilitând construirea de relații pe termen lung.

Competența interculturală este o dimensiune esențială a construirii de conexiuni/dezvoltării de relații în contexte sociale diverse. Cadrul de predare sensibilă la diversitate culturală al lui Geneva Gay (2018) subliniază faptul că relațiile eficiente se bazează pe validarea culturală, echitate și respect reciproc. Această perspectivă este în concordanță cu Teoria învățării transformative (Mezirow, 1991), care sugerează că indivizii își rafinează strategiile de implicare socială prin auto-reflecție critică și expunere la diverse viziuni asupra lumii. Competența interculturală implică capacitatea de a adapta stilurile de comunicare, de a recunoaște prejudecățile implicite/inconștiente și de a naviga diferențele sociale cu sensibilitate și deschidere (Deardorff, 2006). În medii multiculturale, construirea de conexiuni necesită eforturi intenționate pentru a promova incluziunea, a recunoaște inegalitățile sistemice și a crea spații pentru un dialog autentic, consolidând angajamentul mai larg față de implicarea bazată pe echitate.

Menținerea conexiunilor semnificative depinde, de asemenea, de eficacitatea colectivă, de scopul comun și de colaborare. Teoria eficacității colective a lui Bandura (1997) sugerează că indivizii care cred în capacitatea lor colectivă de a atinge obiective comune manifestă niveluri mai ridicate de cooperare, perseverență și încredere. În mediul educațional și la locul de muncă, construirea încrederii, responsabilitatea reciprocă și obiectivele aliniate contribuie la crearea de rețele sociale reziliente (Goddard, Hoy și Woolfolk Hoy, 2004). Cercetările demonstrează că echipele cu o eficacitate colectivă puternică sunt mai eficiente în rezolvarea conflictelor, rezolvarea problemelor și luarea deciziilor adaptative, subliniind importanța încrederii relaționale în menținerea conexiunilor pe termen lung (Hattie, 2016). Prin consolidarea responsabilității comune și a sprijinului reciproc, indivizii creează comunități mai angajate, mai conectate și mai solidare din punct de vedere emoțional.

Capacitatea de a se conecta cu ceilalți nu este o abilitate statică, ci un proces dinamic, în evoluție, care necesită adaptabilitate, inteligență emoțională și conștientizare socială. Cercetările privind identitatea socială, comunicarea, inteligența emoțională, competența interculturală și eficacitatea colectivă evidențiază faptul că relațiile interpersonale semnificative depind de implicarea activă, flexibilitatea cognitivă și receptivitatea etică. Persoanele care integrează strategii de comunicare adaptative, armonizare emoțională și conștientizare socială în relațiile lor dezvoltă conexiuni mai puternice, bazate pe încredere, care susțin creșterea și bunăstarea reciprocă. Înțelegerea modului în care personalitățile de diverse tipuri, contextele culturale și structurile sociale modelează interacțiunile îmbunătățește capacitatea unei persoane de a se angaja în relații transformatoare, bazate pe echitate. Prin urmare, conectarea cu ceilalți nu înseamnă doar formarea de relații, ci și cultivarea activă a interacțiunilor umane incluzive, reziliente și îmbogățitoare din punct de vedere social.

Referințe (legate de cele 3 concepte cheie)

Referințe privind conceptul cheie 1: Înțelegerea de sine

- Bandura, A. (1997). Self-efficacy: The exercise of control. W.H. Freeman.
- Bonanno, G. A., & Burton, C. L. (2013). Regulatory flexibility: An individual differences perspective on coping and emotion regulation. *Perspectives on Psychological Science*, 8(6), 591–612. <https://doi.org/10.1177/1745691613504116>
- Bond, F. W., Hayes, S. C., Baer, R. A., Carpenter, K. M., Guenole, N., Orcutt, H. K., Waltz, T., & Zettle, R. D. (2011). Preliminary psychometric properties of the Acceptance and Action Questionnaire–II: A revised measure of psychological inflexibility and experiential avoidance. *Behavior Therapy*, 42(4), 676–688. <https://doi.org/10.1016/j.beth.2011.03.007>
- Donohoo, J., Hattie, J., & Eells, R. (2018). The power of collective efficacy. *Educational Leadership*, 75(6), 40-44.
- Eells, R. J. (2011). Meta-analysis of the relationship between collective efficacy and student achievement (Doctoral dissertation, Loyola University Chicago). https://ecommons.luc.edu/luc_diss/133
- Goddard, R. D., Hoy, W. K., & Woolfolk Hoy, A. (2004). Collective efficacy beliefs: Theoretical developments, empirical evidence, and future directions. *Educational Researcher*, 33(3), 3-13. <https://doi.org/10.3102/0013189X033003003>
- Gross, J. J. (2002). Emotion regulation: Affective, cognitive, and social consequences. *Psychophysiology*, 39(3), 281–291. <https://doi.org/10.1017/S0048577201393198>
- Gross, J. J., & John, O. P. (2003). Individual differences in two emotion regulation processes: Implications for affect, relationships, and well-being. *Journal of Personality and Social Psychology*, 85(2), 348-362. <https://doi.org/10.1037/0022-3514.85.2.348>
- Hattie, J. (2016). Mindframes and Maximizers. 3rd Annual Visible Learning Conference, Washington, DC.
- Hayes, S. C., Strosahl, K. D., & Wilson, K. G. (2006). *Acceptance and Commitment Therapy: The process and practice of mindful change* (2nd ed.). Guilford Press.
- Jennings, P. A., & Greenberg, M. T. (2009). The prosocial classroom: Teacher social and emotional competence in relation to student and classroom outcomes. *Review of Educational Research*, 79(1), 491–525. <https://doi.org/10.3102/0034654308325693>
- Kashdan, T. B., Barrios, V., Forsyth, J. P., & Steger, M. F. (2006). Experiential avoidance as a generalized psychological vulnerability: Comparisons with coping and emotion .

regulation strategies. *Behaviour Research and Therapy*, 44(9), 1301-1320. <https://doi.org/10.1016/j.brat.2005.10.003>

Kashdan, T. B., & Rottenberg, J. (2010). Psychological flexibility as a fundamental aspect of health. *Clinical Psychology Review*, 30(7), 865–878. <https://doi.org/10.1016/j.cpr.2010.03.001>

Mezirow, J. (1991). *Transformative dimensions of adult learning*. Jossey-Bass.

Mezirow, J. (1997). Transformative learning: Theory to practice. *New Directions for Adult and Continuing Education*, 74, 5–12. <https://doi.org/10.1002/ace.7401>

Richards, J. M., & Gross, J. J. (2000). Emotion regulation and memory: The cognitive costs of keeping one's cool. *Journal of Personality and Social Psychology*, 79(3), 410–424. <https://doi.org/10.1037/0022-3514.79.3.410>

Taylor, E. W. (2008). Transformative learning theory. *New Directions for Adult and Continuing Education*, 119, 5–15. <https://doi.org/10.1002/ace.301>

Tschannen-Moran, M., & Barr, M. (2004). Fostering student learning: The relationship of collective teacher efficacy and student achievement. *Leadership and Policy in Schools*, 3(3), 189-209. <https://doi.org/10.1080/15700760490503706>

Referințe privind conceptul cheie 2: Înțelegerea celorlalți

Aloni, N. (2011). Humanistic education: From theory to practice. *Philosophy of Education*, 46(1), 1–14. <https://doi.org/10.5840/philed201146113>

Bialystok, L., & Kukar, P. (2017). Authenticity and empathy in education. *Theory and Research in Education*, 15(1), 23–40. <https://doi.org/10.1177/1477878516684002/>

Brown, K. W., Weinstein, N., & Ryan, R. M. (2017). Human thriving: Autonomy, competence, and relatedness in social contexts. *Annual Review of Psychology*, 68, 575–599. <https://doi.org/10.1146/annurev-psych-010416-044016>

Gay, G. (2018). *Culturally responsive teaching: Theory, research, and practice* (3rd ed.). Teachers College Press.

Jagers, R. J., Rivas-Drake, D., & Borowski, T. (2018). Equity & social and emotional learning: A cultural analysis. CASEL Report, Collaborative for Academic, Social, and Emotional Learning.

Noddings, N. (1984). *Caring: A relational approach to ethics and moral education*. University of California Press.

Ryan, R. M., & Deci, E. L. (2002). Self-determination theory and the facilitation of intrinsic motivation, social development, and well-being. *American Psychologist*, 55(1), 68–78. <https://doi.org/10.1037/0003-066X.55.1.68>

Zhang, L., & Zheng, Y. (2021). Caring in education: A review of Nel Noddings' theory and its applications. *Educational Philosophy and Theory*, 53(8), 777–789. <https://doi.org/10.1080/00131857.2020.1835645>

Referințe privind conceptul cheie 3: Conectarea cu ceilalți

Bandura, A. (1997). Self-efficacy: The exercise of control. W. H. Freeman.

Deardorff, D. K. (2006). Identification and assessment of intercultural competence as a student outcome of internationalization. *Journal of Studies in International Education*, 10(3), 241–266. <https://doi.org/10.1177/1028315306287002>

Gay, G. (2018). *Culturally responsive teaching: Theory, research, and practice* (3rd ed.). Teachers College Press.

Goleman, D. (1995). *Emotional intelligence: Why it can matter more than IQ*. Bantam Books.
Goddard, R. D., Hoy, W. K., & Woolfolk Hoy, A. (2004). Collective efficacy beliefs: Theoretical developments, empirical evidence, and future directions. *Educational Researcher*, 33(3), 3–13. <https://doi.org/10.3102/0013189X033003003>

Hattie, J. (2016). *Visible learning for teachers: Maximizing impact on learning*. Routledge.

Hofstede, G. (1980). *Culture's consequences: International differences in work-related values*. Sage Publications.

Jagers, R. J., Rivas-Drake, D., & Borowski, T. (2018). Equity & social and emotional learning: A cultural analysis. CASEL Report, Collaborative for Academic, Social, and Emotional Learning.

Mezirow, J. (1991). *Transformative dimensions of adult learning*. Jossey-Bass.

Rosenberg, M. B. (1999). *Nonviolent communication: A language of life*. PuddleDancer Press.

Sofer, S. (2018). Empathy in action: How emotional intelligence fosters adaptive social behaviors. *Social Psychology Quarterly*, 81(3), 289–307.

Tajfel, H., & Turner, J. C. (1979). An integrative theory of intergroup conflict. In W. G. Austin & S. Worchel (Eds.), *The social psychology of intergroup relations* (pp. 33–47).

Zins, J. E., et al. (2004). *Building academic success on social and emotional learning: What does the research say?* Teachers College Press.

MODULUL 5C: Dialogul

Obiective (O) și rezultate ale învățării (LO)

O5.1. Să îmbunătățească competențele de dialog empatic.

LO5.1C Să gestioneze în mod echilibrat conexiunea cu sine, autoexprimarea și empatia, pentru a se conecta autentic cu ceilalți.

O5.2. Să își îmbunătățească competențele de rezolvare a problemelor și a conflictelor.

LO5.2C. Să construiască interacțiuni sociale utilizând abilități de dialog, pentru a contribui la rezolvarea problemelor și a conflictelor.

O5.3. Să își îmbunătățească competențele de cooperare.

LO5.3C. Să utilizeze abilități de comunicare nonviolentă și interculturală pentru a consolida cooperarea interculturală.

Concepte cheie

1. Competențe de dialog empatic

Am început prin a ne concentra pe **ascultarea activă și empatică** ca abilitate cheie care contribuie la înțelegere și conectare. În acest fel, profesorii se angajează în dialog cu elevii, părinții, colegii, alte părți interesate... într-un mod care susține conectarea.

La Nivelul B, am folosit **parafrizarea și echilibrarea timpului de vorbire și ascultare** între diferiții parteneri pentru a contribui la un dialog care să favorizeze conectarea.

La Nivelul C am experimentat diferite instrumente pentru a ne sprijini (cum ar fi yoga, meditația, jurnalul, întrebările, reflecția etc.) pentru a ne **aprofunda abilitățile de dialog empatic** ca profesori.

■ „Natura” construită prin construct social

Din perspectiva constructivismului social, comportamentul uman, inclusiv abilitățile și practicile de dialog, nu este o trăsătură inherentă, ci mai degrabă un fenomen construit social: aceste abilități sunt dezvoltate prin interacțiuni între indivizi și contextele lor sociale, conducând în cele din urmă la fluență conversațională, receptivitate și interactivitate (Bourdieu, 1984). În acest cadru, educația are capacitatea de a cultiva învățarea care stabilește „abilități naturale echilibrate de auto-conectare, auto-exprimare și empatie pentru a se conecta cu adevărat cu ceilalți”.

■ Un concept de sine în învățare și interacțiune

Cercetări recente subliniază importanța conceptului de sine în învățarea elevilor. Kang (2023) a constatat că conceptele de sine ale elevilor, în special în ceea ce privește științele, joacă un rol crucial în modul în care aceștia se implică și procesează rezultatele învățării. Un concept de sine robust facilitează încrederea în completarea lacunelor de cunoștințe și în dobândirea de noi cunoștințe. În consecință, competența percepută de sine influențează comportamentul, evaluările și atitudinile față de învățare și interacțiunile sociale.

Newell și Antwerpen (2024) subliniază că co-crearea în educație oferă multe beneficii, dar prezintă și provocări. Educatorii trebuie să recunoască și să abordeze aceste provocări, implicându-se simultan în competențele și preocupările elevilor. Acest lucru evidențiază rolul educatorului ca susținător, mentor și facilitator în promovarea conceptului de sine și a abilităților de interacțiune ale elevilor. Deși conceptele de sine nu sunt întotdeauna exacte din punct de vedere empiric (Mather & Visione, 2024), feedback-ul joacă un rol crucial în formarea și consolidarea acestora. Programele de formare care pun accentul pe ascultarea activă și empatică, susținute de feedback-ul colegilor, îmbunătățesc profesionalismul și dezvoltarea interpersonală a educatorilor și a cursanților. Educatorii sunt un model de urmat, așa că totul începe cu formarea competențelor la propriul nivel, pentru a se susține pe ei înșiși și procesul de învățare al elevilor.

■ Mediile de învățare și contextul cultural al culturii

Mather și Visione (2024) subliniază în continuare importanța creării unui mediu de învățare care să accepte vulnerabilitatea și să promoveze o cultură a învățării din greșeli. Această abordare mută accentul de la performanța individuală la conștientizarea colectivă și îmbunătățirea continuă. Încurajarea unei culturi care acceptă greșelile ca parte a procesului de învățare este esențială pentru promovarea abilităților de dialog sustenabil.

Herranen și Aksela (2024) au constatat că implicarea profesorilor în educația pentru sustenabilitate crește odată cu un concept de sine încrezător. Cu toate acestea, studiul lor a relevat și faptul că auto-eficacitatea profesorilor în ceea ce privește acțiunile necesită o dezvoltare suplimentară. Această constatare sugerează că ar trebui depuse eforturi mai semnificative pentru a promova și a îndruma concepțiile de sine ale profesorilor, permițându-le să transmită cunoștințe, abilități și să faciliteze dialoguri semnificative în sala de clasă în mod eficient.

■ Motivația și auto-eficacitatea în procesele de învățare

Abdunabi et al. (2024), concentrându-se în special pe cursurile de programare, au revelat că motivația de învățare este cel mai semnificativ factor predictiv al autoeficacității elevilor. Elevii motivați manifestă o dorință mai puternică de a-și îmbunătăți abilitățile, subliniind importanța integrării strategiilor de stimulare a motivației în mediul educațional. Educatorii pot crea un mediu care să susțină motivația și implicarea elevilor prin încurajarea conexiunii cu sine, a exprimării de sine și a empatiei în comunicare.

În concluzie, conectarea cu sine, exprimarea de sine și ascultarea activă și empatică sunt componente fundamentale în dezvoltarea abilităților practice de dialog. Aceste elemente trebuie luate în considerare în contextul cultural și de mediu mai larg în care se angajează elevii. Inițiativele educaționale viitoare ar trebui să pună accentul pe integrarea acestor abilități în programa școlară, promovând un sistem educațional sustenabil și receptiv la nevoile sociale. Prin acordarea priorității acestor competențe, educatorii pot contribui la crearea unui mediu de învățare care să sprijine dezvoltarea personală, să îmbunătățească dialogul de empatie și să pregătească elevii să navigheze cu încredere și empatie în interacțiuni sociale complexe. Pentru a realiza acest lucru, trebuie să începem cu profesorii înșiși.

2. Competențe de rezolvare a problemelor și a conflictelor

La începutul acestei formări, accentul a fost pus pe creșterea **conștientizării** modului în care ne putem influența pe noi înșine prin **auto-empatie**. Îmbunătățirea capacității de a rămâne prezent emoțional față de sine (**conexiune cu sine, prezența sinelui**) atunci când auzim un mesaj sau un conținut dificil, ne ajută să intrăm într-un dialog cu o nouă curiozitate și deschidere și, în acest fel, contribuie la rezolvarea problemelor și a conflictelor.

În clasa B, ne-am aprofundat abilitățile de a contribui la conectarea și claritatea interacțiunilor sociale cu elevii, părinții, colegii... prin exersarea **abilităților de auto-conectare, ascultare și vorbire**. Am reflectat asupra indicării și respectării limitelor, asupra utilizării vocii noastre și asupra rolului nostru (model) ca profesori.

În al treilea nivel, legat de abilitățile de rezolvare a problemelor și a conflictelor, exersăm **abordări restaurative și strategii de rezolvare a conflictelor** care pot fi utilizate în mediul educațional cu elevii, colegii și alte părți interesate.

În peisajul educațional dinamic actual, abilitățile de dialog sunt esențiale pentru stabilirea interacțiunilor sociale care susțin rezolvarea problemelor și rezolvarea conflictelor. Conflictele, așa cum sunt articulate de Ceballos-Vacas și Rodríguez-Ruiz (2023), nu sunt în mod inherent

dăunătoare; dimpotrivă, ele pot servi ca oportunități pentru reflecție. Cu toate acestea, conflictele excesive sau nealiniate pot copleși elevii, prezentând provocări emoționale, sociale și academice. În consecință, este imperativ ca educatorii să dezvolte medii de învățare care să promoveze un dialog echilibrat, facilitând progresul colectiv către obiective educaționale comune, promovând în același timp sustenabilitatea educației.

■ Comunități de învățare

Cercetările arată că interacțiunea socială nu este doar o componentă suplimentară, ci o bază crucială a comunităților de învățare eficiente. Bergdahl și Hietajärvi (2022) ilustrează faptul că co-crearea și cogniția comună se află în centrul interacțiunilor profesorilor, stabilind bazele pentru o colaborare solidă între colegi și un angajament individual. Ei afirmă în continuare că angajamentul și interacțiunea dintre educatori și elevi sunt esențiale pentru obținerea unor rezultate semnificative în învățare. În consecință, este evident că sprijinul tehnologic joacă un rol important, dar interacțiunea socială este, de asemenea, fundamentală în stabilirea unei baze pentru dialog, rezolvarea problemelor și rezolvarea conflictelor. Aceste dinamici nu numai că promovează realizările academice, ci și favorizează legături sociale puternice în cadrul comunităților de învățare, care sunt esențiale pentru succesul educațional pe termen lung în termeni de sustenabilitate.

Conceptul de întruchipare în contexte educaționale are o importanță egală. Kahl (2022) subliniază că atât întruchiparea individuală, cât și cea colectivă, în combinație cu proximitatea multidimensională, creează un mediu propice interacțiunilor vizibile, dar vulnerabile. Aceste experiențe întruchipate le permit elevilor să „vadă și să fie văzuți”, ceea ce reprezintă un element esențial pentru aprofundarea dialogului și îmbunătățirea rezolvării conflictelor. Prin incorporarea acestor perspective, educatorii pot garanta că vulnerabilitatea promovează interacțiunile sociale, consolidând astfel prezența fizică și emoțională care îmbunătățește învățarea în diverse domenii (Medina et al., 2023).

■ Profesionalizarea

Mai mult, cultivarea unei identități profesionale este strâns legată de dialog și interacțiunea socială. Olarte et al. (2022) susțin că relațiile și configurațiile lor variate influențează profund identitățile educatorilor emergenți. În acest context, empatia capătă o mare importanță în promovarea unui mediu social perceput ca fiind de încredere și fiabil (Klimecki, 2019). Acest proces de învățare nu numai că îmbunătățește practicile pedagogice, ci și insuflă un sentiment de autonomie și adaptabilitate, esențial pentru sustenabilitatea practicilor educaționale în timp.

Integrarea abilităților de dialog, a prezenței fizice și a identității de profesionalism creează un ecosistem în care conflictele sunt gestionate în mod constructiv, iar fiecare voce contribuie la o viziune comună. Cunoștințele bazate pe cercetare (Hakvoort et al., 2019), precum și încrederea în sine și un mediu de învățare adecvat (Mather & Visione, 2024) sunt, prin urmare, esențiale pentru atenuarea efectelor negative ale conflictului, promovând în același timp comunicarea reflexivă și intenționată. Atunci când educatorii acordă prioritate acestor dimensiuni, ei stabilesc o bază pentru comunități de învățare sustenabile, capabile să se adapteze la circumstanțele în schimbare și să promoveze inovarea în rezolvarea problemelor.

Pe scurt, dezvoltarea abilităților de dialog depășește îmbunătățirea comunicării; aceasta promovează în mod strategic solidaritatea și sustenabilitatea în cadrul comunităților educaționale. Prin co-creație, interacțiuni concretizate și identitatea profesională în continuă evoluție, educatorii pot transforma conflictele în oportunități de creștere și învățare. Provocarea principală constă în găsirea echilibrului potrivit între promovarea dezacordului constructiv și asigurarea unui mediu favorabil în care toate părțile interesate să se simtă împuternicite să se angajeze în căutarea comună a cunoașterii, înțelegerii și progresului social.

3. Competențe de cooperare

În Nivelul A, accentul a fost pus pe stabilirea unui dialog respectuos și reciproc, folosind **abilități de ascultare**, precum și **pe exprimarea sinceră**. Îmbunătățirea **capacității de a exprima** ceea ce se dorește într-un mod care să fie mai probabil ascultat și **invitarea celorlalți** să-și **exprime** și ei nevoile contribuie la claritate și înțelegere reciprocă și cresc posibilitatea unei cooperări armonioase.

În Nivelul B, cursanții devin mai pricepuți în utilizarea „**limbajului nevoilor**” atunci când ascultă mesaje și împărtășesc propuneri, o abordare care contribuie la o colaborare constructivă.

În Nivelul C, reflectăm asupra **diferitelor roluri**, talente și sarcini pentru **a coopera** și asupra modalităților de a atinge un obiectiv comun, utilizând predarea colaborării cu elevii sau munca în grup în/ca echipă cu colegii, părinții și alte părți interesate.

Îmbunătățirea cooperării interculturale într-o lume din ce în ce mai globalizată necesită ca educatorii și elevii să cultive abilități care transcend granițele tradiționale ale comunicării. Competențele de comunicare non-violentă și interculturală — bazate pe practici dialogice — sunt fundamentale pentru facilitarea înțelegerii, soluționarea conflictelor și cultivarea respectului reciproc între grupuri diverse. Astfel de capacități nu doar îmbogățesc interacțiunile interpersonale, ci constituie

și fundamentul unei comunicări și al unei educații sustenabile, asigurând faptul că demersurile colaborative rămân receptive și adaptabile în timp..

Școala și mediile de învățare care contribuie la rezolvarea problemelor și a conflictelor

Comunicarea sustenabilă implică o capacitate sustenabilă de a educa în ceea ce privește abilitățile sociale, emoționale și cognitive necesare pentru a naviga într-o lume diversificată. Atunci când instituțiile de învățământ încorporează în mod intenționat comunicarea non-violentă și dialogul intercultural în programele lor de învățământ, ele creează medii de învățare în care conflictele sunt abordate în mod constructiv, iar diferențele sunt văzute ca oportunități de creștere. În acest context, abilitățile dialogice depășesc limitele sălii de clasă; ele devin un mijloc de a le permite atât profesorilor în formare, cât și celor în activitate să modeleze interacțiuni empatică și de incluziune, care se propagă în comunități mai largi.

Cercetări recente evidențiază potențialul transformator al experiențelor interculturale în atingerea acestor rezultate. Callahan et al. (2021) au demonstrat că programele internaționale de telecolaborare pot oferi în mod eficient profesorilor începători o perspectivă globală, combinând schimburile digitale în timp real cu practicile din sala de clasă. Concluziile lor sugerează că atunci când educatorii interacționează cu colegi din medii culturale diferite, nu numai că își îmbunătățesc propria sensibilitate interculturală, ci și dobândesc strategii practice pentru a promova o atmosferă de colaborare în sala de clasă. La rândul său, acest proces contribuie la sustenabilitatea pe termen lung a practicilor educaționale, integrând cetățenia globală în dezvoltarea profesională a profesorilor .

Profesionalizarea prin relații interculturale

Lucrarea lui Lolkus et al. (2022) subliniază valoarea experiențelor imersive de studiu în străinătate în cultivarea relațiilor interculturale. Cercetarea lor indică faptul că programele pe termen scurt, conduse de facultate – atunci când sunt concepute cu implicarea intenționată a comunității și cu accent pe învățarea interculturală – pot avea un impact sustenabil asupra capacității cursanților de a relaționa cu comunități de diversitate. Aceste relații, construite pe baza încrederii și înțelegerii reciproce, servesc drept fundament pentru o cooperare interculturală sustenabilă, deoarece încurajează dialogul continuu și angajamentul față de interacțiuni empatică. Astfel de experiențe oferă educatorilor o înțelegere trăită a nuanțelor culturale și a importanței empatiei în depășirea barierelor lingvistice și culturale la scară globală.

Completând aceste perspective, Nguyễn și Stoller (2024) oferă un cadru cuprinzător pentru colaborarea interculturală în mediul educațional. Ei susțin că diversele căi de colaborare – de la schimburi față în față și conferințe în persoană până la parteneriate digitale și alianțe instituționale formale – sunt vitale pentru promovarea strategiilor de comunicare non-violentă. Aceste metode variate asigură că învățarea nu se limitează la un singur mod sau context, ci este un proces dinamic și multifacetic. Integrarea acestor experiențe de colaborare în formarea profesorilor contribuie la stabilirea unui ciclu de învățare sustenabil, în care construirea interacțiunii sociale dezvoltă capacitatea de empatie, înțelegere și inovare în abordarea provocărilor interculturale complexe.

■ Rezolvarea conflictelor și rezolvarea problemelor în colaborare

La baza acestor concluzii empirice se află recunoașterea faptului că cooperarea interculturală nu este doar un plus dezirabil la practicile pedagogice tradiționale, ci este esențială pentru pregătirea educatorilor în vederea satisfacerii cerințelor unei lumi interconectate. Așa cum au subliniat Johnson și Johnson (2019) și au afirmat și Larraz et al. (2017), modelele de învățare cooperativă oferă viitorilor profesori experiențe practice în rezolvarea conflictelor și în rezolvarea colaborativă a problemelor. Aceste modele subliniază importanța abordărilor non-violente, în care empatia și efortul reciproc sunt esențiale pentru atingerea obiectivelor comune. Prin implicarea în astfel de practici, educatorii devin mai bine pregătiți să gestioneze clase de diverse caracteristici și mai pricepuți în a insufla aceste valori elevilor lor.

În concluzie, educația sustenabilă depinde de capacitatea noastră de a cultiva abilități de comunicare non-violentă și interculturală care promovează dialogul și cooperarea sustenabilă. Prin integrarea experiențelor de învățare digitale și față în față și prin utilizarea cercetărilor efectuate de Callahan et al. (2021), Lolkus et al. (2022) și Nguyễn și Stoller (2024), educatorii pot crea medii în care cooperarea interculturală prosperă. Astfel de practici educaționale sunt esențiale pentru formarea unor cetățeni receptivi, cu o mentalitate globală, pregătiți să navigheze și să transforme o lume în schimbare.

Referințe (aferele celor 3 concepte cheie)

Referințe privind conceptul cheie 1: Competențe de dialog empatic

Abdunabi, R., Hbaci, I., & Nyambe, T. (2024). Examining Factors Predicting Programming Self-Efficacy for Computer Information Systems Students. *Information Systems Education Journal*, 22(5), 46–58. <https://doi.org/10.62273/KDPZ6290>

Bourdieu, P. (1984). *Distinction: A Social Critique of the Judgement of Taste*. Routledge.

Herranen, J., & Aksela, M. (2024). Fostering teachers as sustainability and climate change educators through understanding of teachers' self-efficacy beliefs. *LUMAT: International Journal on Math, Science and Technology Education*, 12(3), 30–52.

Kang, J. (2023). Moderating Role of Science Self-Concept in Eliciting State Curiosity when Confronting a Violation Outcome. *Journal of Baltic Science Education*, 22(6), 1025–1037. <https://doi.org/10.33225/jbse/23.22.1025/>

Mather, B. R., & Visione, J. D. (2024). Peer Observation to Improve Teacher Self-Efficacy. *Journal of Educational Research and Practice*, 14(1), 1–22.

Newell, S. J., & Van Antwerpen, N. (2024). “Can we not do group stuff?”: Student insights on implementing co-creation in online intensive programs. *Journal of University Teaching and Learning Practice*, 21(2), 1–23. <https://doi.org/10.53761/1.21.2.05>
Referințe privind conceptul cheie 2: Competențe de rezolvare a problemelor și a conflictelor

Bergdahl, N., & Hietajärvi, L. (2022). Social Engagement in Distance, Remote, and Hybrid Learning. *Journal of Online Learning Research*, 8(3), 315–342.

Ceballos-Vacas, E. M., & Rodríguez-Ruiz, B. (2023). How do teachers and students deal with conflict? An analysis of conflict resolution strategies and goals. *Revista de Investigación Educativa*, 41(2), 551–572. <https://doi.org/10.6018/rie.547241>

Hakvoort, I., Lindahl, J., & Lundström, A. (2019). A bibliometric review of approaches to address conflicts in schools: Exploring the intellectual base. *Conflict Resolution Quarterly*, 37(2), 123–145. <https://doi.org/10.1002/crq.21266>

Kahl, K. N. (2022). Mapping Presence: An Exploration of Embodiment and Knowledge Transfers in Cyber-Mediated Classrooms. *LEARNing Landscapes*, 15(1), 187–199.

Klimecki, O. M. (2019). The Role of Empathy and Compassion in Conflict Resolution. *Emotion Review*, 11(4), 310–325. <https://doi.org/10.1177/1754073919838609>

Mather, B. R., & Visione, J. D. (2024). Peer Observation to Improve Teacher Self-Efficacy. *Journal of Educational Research and Practice*, 14(1), 1–22.

Medina, A. L., Böhmer, A., Starker-Glass, T., Foxx, S. P., & Franceschini, M. (2023). German and American Pre-service Teachers' Knowledge and Dispositions Towards Understanding Vulnerable Populations. *International Research and Review: Journal of Phi Beta Delta Honor Society for International Scholars*, 12(2), 19–37..

Olarte, T. R., Swartz, M., & Roberts, S. A. (2022). Professional Identity Development of Mathematics Teaching Assistants. North American Chapter of the International Group for the Psychology of Mathematics Education. <https://eric.ed.gov/?id=ED630401>

Referințe privind conceptul cheie 3: Competențe de cooperare

Callahan, C., Umeda, K., & Matsubara, S. (2021). Collaborative, Online, and International Learning to Promote Civic Competence in Japan and the U.S. Journal of International Social Studies, 11(1), 2-32.

Johnson, D. W., & Johnson, R. T. (2019). Cooperative Learning: The Foundation for Active Learning. In S. Manuel Brito (Ed.), Active Learning–Beyond the Future (pp. 59-70). IntechOpen. <https://doi.org/10.5772/intechopen.81086>

Larraz, N., Vázquez, S., & Liesa, M. (2017). Transversal skills development through cooperative learning. Training teachers for the future. On the Horizon, 25(2), 85-95. <https://doi.org/10.1108/OTH-02-2016-0004>

Lolkus, M., Duke, L., & Newton, J. (2022). Study Abroad Trainees’ Reflections on Relationship Development: The Role of Context, Curriculum, and Community Engagement. Frontiers: The Interdisciplinary Journal of Study Abroad, 34(4), 53-90. <https://doi.org/10.36366/frontiers.v34i4.694>

Nguyễn, L. T. H., & Stoller, F. L. (2024). Cross-Cultural Collaboration: Working Together to Achieve Shared Goals. English Teaching Forum, 62(3), 2-15.

PREZENTARE GENERALĂ a ACTIVITĂȚILOR prin parcursuri de învățare

Sesiune sincron la nivel UE

Modulul 1C: Drepturile omului și valorile universale

Titlul activității	Scurtă descriere	Rezultatul învățării (LO)
Spargerea sistemului: valorile universale, și dezvoltarea sustanebilă (1 oră)	În această simulare cu mize ridicate, participanții intră în rolul unor actori-cheie din domeniul educației — guverne, lideri educaționali, activiști și ONG-uri — pentru a gestiona provocări reale urgente în implementarea drepturilor omului în sistemele educaționale. Prin planificare strategică, negocieri directe și dezbateri susținute, aceștia trebuie să susțină incluziunea și dezvoltarea sustenabilă. Această provocare imersivă, bazată pe rezolvarea de probleme, îi împinge pe participanți dincolo de teorie, necesitând aplicarea persuasiunii, comunicării, adaptării și presiunii pentru a influența și implementa soluții inovatoare, cu impact sustenabil în educație.	LO1.1C: Să identifice oportunități de integrare a drepturilor omului în contexte educaționale, promovând în mod eficient politici și practici incluzive și contribuind la crearea unor medii care respectă și susțin drepturile tuturor persoanelor, sprijinind astfel dezvoltarea unor spații educaționale incluzive și echitabile

Modulul 2C: Valorile și identitatea UE

Titlul activității	Scurtă descriere	Rezultatul învățării (LO)
Discuție: Evaluarea educației incluzive (1 oră)	Participanții analizează scenarii scurte din viața reală din sala de clasă, care ilustrează diferite niveluri de incluziune, precum și situații în care incluziunea este uneori superficială sau ineficientă. După analizarea scenariilor, participanții iau parte la o discuție ghidată pe baza unor întrebări precum: Ce face o clasă să fie incluzivă? Ce bariere există în școli? Ce rol au profesorii în eliminarea acestor bariere?	LO2.3C. Să reflecteze asupra și să investigheze eficiența tratamentului egal al persoanelor cu medii culturale și sociale diferite în procesul educațional.

individuală

Modulul 3C: Nediscriminare și echitate

Titlul activității	Scurtă descriere	Rezultatul învățării (LO)
Structura și conținutul unui plan de acțiune (1 oră) DC 50 min	Această activitate de învățare servește ca pregătire pentru sarcina de performanță sincronă și asincronă privind echitatea și incluziunea. Obiectivul activității este de a dezvolta capacitatea de a elabora un plan de acțiune și de a înțelege structura și conținutul acestuia.	LO3.2C: Să elaboreze și să implementeze un plan de acțiune bazat pe gândire critică și pe surse de informare credibile, pentru promovarea echității și nediscriminării în contexte educaționale.. DC 1.2: Să evalueze datele, informațiile și conținutul digital. DC 2.2: Să distribuie conținut digital prin tehnologii adecvate. DC 2.4: Să colaboreze prin utilizarea tehnologiilor digitale. DC 3.1: Să dezvolte conținut digital.

Modulul 4C: Înțelegerea propriei persoane și a celorlalți

Titlul activității	Scurtă descriere	Rezultatul învățării (LO)
Explorarea dilemelor din lumea reală (1 oră)	Grupuri mici (2–3 participanți) vor discuta dileme etice reale și dileme emoționale din mediul educațional, analizându-le prin prisma raționamentului etic și a conștientizării emoționale.	LO4.2C. Să formuleze și să aplice principii și metode umaniste și empatică în interacțiunea cu ceilalți, pentru aprofundarea înțelegerii acestora.

Modulul 5C: Dialogul

Titlul activității	Scurtă descriere	Rezultatul învățării (LO)
Împărtășirea aprecierii (1 oră)	În timpul sesiunii sincrone de întâlnire, accentul este pus pe exprimarea aprecierii într-un grup mic de participanți. Intenția este de a exprima ceea ce apreciem și de a aprofunda conexiunea cu celălalt.	LO5.1C. Să gestioneze în mod echilibrat conexiunea cu sine, autoexprimarea și empatia, pentru a se conecta autentic cu ceilalți.

Activitate asincron individuală

Modulul 1C: Drepturile și valorile universale ale omului

Titlul activității	Scurtă descriere	Rezultatul învățării (LO)
Dilema IA – Drepturile omului în pericol? (3,5 ore) DC 70 min	Participanții lucrează individual, în ritm propriu, pentru a investiga, analiza și crea o prezentare digitală care examinează impactul inteligenței artificiale asupra drepturilor omului. Sarcina este de a simula un rol digital sau de a investiga un raport, analizând dacă un sistem sau o tehnologie AI protejează ori încalcă drepturile fundamentale ale omului.	LO1.2C Să analizeze impactul tehnologiilor digitale asupra principiilor cheie ale drepturilor omului, să identifice potențiale dileme etice și să elaboreze strategii eficiente pentru abordarea acestora, contribuind la promovarea unor practici etice și de respectare a drepturilor..
Decodare și reformulare – drepturile omului în comunicare (2,5 ore) DC 60 min	În această activitate, participanții vor analiza critic exemple din comunicarea publică (precum postări pe rețele sociale, buletine informative ale instituțiilor publice sau mesaje mass-media), identificând limbajul care promovează sau, dimpotrivă, subminează incluziunea, cooperarea și drepturile omului. Scopul este de a înțelege conținutul dincolo de aparențe – nu doar citind între rânduri, ci și reformulând și arătând cum pot fi transformate pentru a deveni mai incluzive și orientate spre valori.	LO1.3C. Să promoveze și să creeze un mediu educațional holistic, incluziv și care să respecte drepturile omului, bazat pe strategii de comunicare care integrează valori universal umane.

Modulul 2C: Valorile și identitatea UE

Titlul activității	Scurtă descriere	Rezultatul învățării (LO)
Explorarea fundamentelor educației incluzive (2 ore) DC 60 min	Participanții sunt invitați să consulte ghidurile UNESCO privind educația incluzivă (link), Ghidul UNESCO pentru învățare universală prin design – Universal Design for Learning (UDL) și Ghidurile Cadrului european pentru școli incluzive CAST_ https://udlguidelines.cast.org/ , și să redacteze o reflecție personală asupra ideilor-cheie.	LO2.1C. Să investigheze efectele implementării drepturilor omului în procesele educaționale, prin compararea unor diferite situații.
Analiza politicilor și reglementărilor școlare (3 ore) DC 60 min	Participanții sunt invitați să analizeze propriul regulament oficial al școlii privind educația incluzivă și să definească nivelul de incluziune prin utilizarea Listei de verificare pentru incluziune (Checklist).	LO2.1C. Să investigheze efectele implementării drepturilor omului în procesele educaționale, prin compararea unor diferite situații.
Elaborarea unui plan personalizat de acțiune (5 ore) DC 60 min	Cursanții sunt invitați să revizuiască aspecte ale educației incluzive care sunt relevante și specifice propriului mediu și să elaboreze un plan personal de acțiune concret pentru implementarea unor măsuri care să reducă discrepanțele în educația incluzivă.	LO2.1C. Să investigheze efectele implementării drepturilor omului în procesele educaționale, prin compararea unor diferite situații.

Modulul 3C: Nediscriminarea și echitatea

Titlul activității	Scurtă descriere	Rezultatul învățării (LO)
Proiectarea și implementarea unui plan de acțiune bazat pe gândire critică și surse credibile pentru promovarea echității și a mediilor educaționale nediscriminatorii (10 ore) DC 130 min	Activitatea de învățare constă în trei etape distincte: a. Etapa I presupune examinarea situației educaționale actuale și proiectarea unui plan de acțiune pentru un obiectiv specific. b. Etapa II presupune implementarea planului de acțiune. c. Etapa III presupune evaluarea procesului de implementare și a impactului obținut în urma planului. Obiectivul acestei activități este de a lega un plan concret de acțiune bazat pe gândire critică și surse credibile pentru promovarea echității și nediscriminării în contexte educaționale. Activitatea este realizată online prin interacțiuni digitale și comunicare virtuală, ceea ce explică structura și conținutul planului de acțiune.	LO3.2C. Să elaboreze și să implementeze un plan de acțiune bazat pe gândire critică și pe surse de informare credibile, pentru promovarea echității și nediscriminării în contexte educaționale. DC 1.2: Să evalueze datele, informațiile și conținutul digital. DC 2.2: Să distribuie conținut digital prin tehnologii adecvate. DC 3.1: Să dezvolte conținut digital prin utilizarea tehnologiilor digitale.

Modulul 4C: Înțelegerea propriei persoane și a celorlalți

Titlul activității	Scurtă descriere	Rezultatul învățării (LO)
Explorarea convingerilor și schimbarea mentalităților (1,5 ore)	Cursanții se vor implica în exerciții de autorefecție pentru a identifica convingeri și prejudecăți personale și pentru a explora modul în care acestea influențează emoțiile, comportamentele și alegerile. Ei vor utiliza tehnici de reflecție ghidată și jurnal reflexiv pentru a-și examina convingerile și prejudecățile personale.	LO4.1C. Să investigheze impactul schimbării mentalităților și perspectivelor asupra emoțiilor, comportamentelor, atitudinilor și alegerilor, în vederea conceperii unor reacții alternative la diferite situații..
Înțelegerea prejudecăților: o abordare de gândire critică (2 ore)	Prin utilizarea tehnicilor structurate de luare a deciziilor, participanții își vor examina critic convingerile și modul în care acestea influențează procesul decizional și faptele provenite din opinii, contestând astfel presupunerile prin reflecție structurată.	LO4.1C. Să investigheze impactul schimbării mentalităților și perspectivelor asupra emoțiilor, comportamentelor, atitudinilor și alegerilor, în vederea conceperii unor reacții alternative la diferite situații.
Ascultare profundă și întrebări semnificative (1,5 ore)	Participanții vor dezvolta abilități de ascultare profundă și empatică și vor practica formularea de întrebări pentru a stimula înțelegerea autentică. Aceștia se vor implica în exerciții de reflecție scrisă și vor analiza diferite tehnici de adresare a întrebărilor prin exemple de studii de caz.	LO4.2C. Să formuleze și să aplice principii și metode umaniste și empatică în interacțiunea cu ceilalți, pentru aprofundarea înțelegerii acestora.
Exprimarea sinelui cu autenticitate și respect (1,5 ore)	Sesiunea se concentrează pe articularea nevoilor și perspectivelor personale, menținând în același timp respect reciproc. Participanții vor exersa formularea punctelor de vedere personale și exprimarea nevoilor și perspectivelor proprii în mod clar.	LO4.3C. Să formuleze și să utilizeze abordări de construire a conexiunii adecvate diferitelor tipuri de personalitate și diverselor contexte sociale și culturale, pentru a reacționa flexibil și adecvat în situații variate.
Rezolvarea conflictelor și reziliența emoțională (1,5 ore)	Participanții vor explora strategii pentru gestionarea stresului emoțional în contexte precum ONG-uri. Ei vor analiza experiențe din viața reală, vor reflecta asupra unor soluții alternative prin analizarea conflictelor și vor dezvolta tehnici de reziliență emoțională.	LO4.3C. Să formuleze și să utilizeze abordări de construire a conexiunii adecvate diferitelor tipuri de personalitate și diverselor contexte sociale și culturale, pentru a reacționa flexibil și adecvat în situații variate.

Rolul Cultură și sociale Contextul Comunicare (1,5 ore)	Participanții vor investiga modul în care diversitatea mediilor culturale modelează stilurile de comunicare și interacțiune. Prin exerciții interactive, vor explora cum să își adapteze stilurile de comunicare la contexte diferite.	LO4.2C. Să formuleze și să aplice principii și metode umaniste și empatice în interacțiunea cu ceilalți, pentru aprofundarea înțelegerii acestora..
Comunicarea digitală și neticheta în contexte diverse (2 ore) DC 60 min	Această sesiune explorează strategiile de comunicare digitală și principiile netichetei, punând accent pe interacțiuni respectuoase și incluzive în mediul online.	LO4.3C. Să formuleze și să utilizeze abordări de construire a conexiunii adecvate diferitelor tipuri de personalitate și diverselor contexte sociale și culturale, pentru a reacționa flexibil și adecvat în situații variate. DigComp 2.5 Netiquette
Auto-empatie și zona fără vină (2,5 ore)	Practicând autoreglarea emoțională și tehnici de conștientizare emoțională, participanții vor exersa exerciții de empatie și vor explora modelul „Zona fără vină” pentru a înțelege cum să gestioneze conflictele fără autoînvinovățire.	LO4.1C. Să investigheze impactul schimbării mentalităților și perspectivelor asupra emoțiilor, comportamentelor, atitudinilor și alegerilor, în vederea conceperii unor reacții alternative la diferite situații.
Proiectarea unui plan de acțiune pentru construirea conexiunii (2 ore)	Participanții vor elabora un plan de acțiune pentru aplicarea rezultatelor învățării în situații reale, integrând empatia, gândirea critică și strategii eficiente de comunicare.	LO4.3C. Să formuleze și să utilizeze abordări de construire a conexiunii adecvate diferitelor tipuri de personalitate și diverselor contexte sociale și culturale, pentru a reacționa flexibil și adecvat în situații variate.
Explorarea impactului media asupra mentalității (2 ore) DC 60 min	Participanții vor evalua critic influența mass-mediei asupra convingerilor și atitudinilor sociale, aplicând competențe de alfabetizare digitală.	LO4.1C: Să investigheze impactul schimbării mentalităților și perspectivelor asupra emoțiilor, comportamentelor, atitudinilor și alegerilor, în vederea conceperii unor reacții alternative la diferite situații.. DC 1.2: Să evalueze datele, informațiile și conținutul digital
Exersarea conversațiilor dificile într-un mediu sigur (1,5 ore)	Această sesiune oferă participanților oportunitatea de a exersa gestionarea conversațiilor dificile, utilizând tehnici de Comunicare Nonviolentă (Nonviolent Communication).	LO4.2C Să formuleze și să aplice principii și metode umaniste și empatice în interacțiunea cu ceilalți, pentru aprofundarea înțelegerii acestora.

Colaborare digitală pentru schimbare socială (2 ore) DC 60 min	Participanții vor explora individual instrumente digitale de colaborare și vor crea o propunere pentru o inițiativă comunitară de promovare a incluziunii. Ei vor transmite ideile lor și vor reflecta asupra modului în care colaborarea digitală poate contribui la schimbarea socială.	LO4.3C. Să formuleze și să utilizeze abordări de construire a conexiunii adecvate diferitelor tipuri de personalitate și diverselor contexte sociale și culturale, pentru a reacționa flexibil și adecvat în situații variate. DC 2.4: Să colaboreze prin utilizarea tehnologiilor digitale.
Construirea și menținerea siguranței psihologice în grupuri (1,5 ore)	Această sesiune explorează rolul siguranței psihologice în dinamica grupurilor, ajutând participanții să creeze medii bazate pe încredere în contexte profesionale.	LO4.3C. Să formuleze și să utilizeze abordări de construire a conexiunii adecvate diferitelor tipuri de personalitate și diverselor contexte sociale și culturale, pentru a reacționa flexibil și adecvat în situații variate.
Evaluarea creșterii personale prin jurnal reflexiv (1,5 ore)	Participanții vor utiliza instrumente de reflecție ghidată pentru a-și evalua dezvoltarea în empatie, schimbări de mentalitate și abilități de comunicare pe parcursul programului.	LO4.1C. Să investigheze impactul schimbării mentalităților și perspectivelor asupra emoțiilor, comportamentelor, atitudinilor și alegerilor, în vederea conceperii unor reacții alternative la diferite situații.
Exprimarea creșterii personale prin experiență (1,5 ore)	Participanții vor crea o reprezentare vizuală a dezvoltării lor personale, reflectând asupra progresului și îmbunătățirii competențelor de comunicare.	LO4.1C. Să investigheze impactul schimbării mentalităților și perspectivelor asupra emoțiilor, comportamentelor, atitudinilor și alegerilor, în vederea conceperii unor reacții alternative la diferite situații.
Povestirea pentru empatie și conexiune (atelier multimedia) (1,5 ore)	Utilizând experiențe personale, participanții vor elabora narațiuni scurte care promovează empatia și conexiunea, subliniind impactul povestirii digitale. Ei vor avea posibilitatea de a transmite poveștile în format scris, audio sau video, pentru o experiență mai captivantă.	LO4.3C. Să formuleze și să utilizeze abordări de construire a conexiunii adecvate diferitelor tipuri de personalitate și diverselor contexte sociale și culturale, pentru a reacționa flexibil și adecvat în situații variate.
Strategii practice pentru reglarea emoțională (1,5 ore)	Această sesiune oferă tehnici pentru gestionarea stresului și a emoțiilor în situații provocatoare, sprijinind participanții în aplicarea metodelor de autoreglare.	LO4.1C. Să investigheze impactul schimbării mentalităților și perspectivelor asupra emoțiilor, comportamentelor, atitudinilor și alegerilor, în vederea conceperii unor reacții alternative la diferite situații.

Conectarea diferențelor: învățarea din perspective diverse (1 oră)	Participanții se vor implica într-un exercițiu structurat de reflecție, analizând modul în care diferite medii culturale și perspective sociale modelează atitudinile și interacțiunile.	LO4.2C. Să formuleze și să aplice principii și metode umaniste și empatică în interacțiunea cu ceilalți, pentru aprofundarea înțelegerii acestora..
Reflecție digitală: Aplicarea reflecției digitale asupra învățării din situații reale (activitate de tip forum) (2,5 ore) DC 60 min	Participanții vor utiliza instrumente digitale pentru a reflecta asupra principalelor învățăminte din program, pentru a-și împărtăși opiniile într-o discuție online și pentru a oferi feedback colaborativ.	LO4.3C. Să formuleze și să utilizeze abordări de construire a conexiunii adecvate diferitelor tipuri de personalitate și diverselor contexte sociale și culturale, pentru a reacționa flexibil și adecvat în situații variate. DC 5.3: Să utilizeze în mod creativ tehnologiile digitale.
Recunoașterea prejudecăților implicite în comunicare (1,5 ore)	Participanții vor explora modul în care prejudecățile implicite influențează comunicarea și interacțiunile sociale. Vor realiza o autoevaluare și vor analiza exemple reale pentru a identifica limbajul și presupunerile care pot genera neînțelegeri. Un studiu de caz structurat va permite discutarea comportamentelor din viața reală și analizarea unor situații în care este identificat limbajul părtinitor sau asumptiile implicite.	LO4.2C Să formuleze și să aplice principii și metode umaniste și empatică în interacțiunea cu ceilalți, pentru aprofundarea înțelegerii acestora.
Perspectivă asupra conversației: abordarea din unghiuri diferite (1,5 ore)	Prin utilizarea tehnicilor de povestire ghidată și reflecție, participanții vor exersa adoptarea unor perspective diferite. Ei vor analiza exemple reale de schimbări de perspectivă și vor discuta modul în care înțelegerea punctelor de vedere diferite poate consolida empatia, reduce prejudecățile și contribui la crearea unor medii incluzive..	LO4.2C. Să formuleze și să aplice principii și metode umaniste și empatică în interacțiunea cu ceilalți, pentru aprofundarea înțelegerii acestora.
Exersarea feedbackului constructiv în comunicare (1,5 ore)	Această sesiune îi va ajuta pe participanți să ofere feedback constructiv folosind tehnici de comunicare nonviolentă (Nonviolent Communication). Ei vor învăța să își exprime feedbackul eficient și să practice reformularea mesajelor cu claritate și empatie.	LO4.2C. Să formuleze și să aplice principii și metode umaniste și empatică în interacțiunea cu ceilalți, pentru aprofundarea înțelegerii acestora.

Explorarea ascultării empatică în comunicarea digitală (1 oră)	Participanții vor analiza conversații digitale (e-mailuri, chat-uri, rețele sociale) pentru a identifica mesaje empatică și non-empatică. Ei vor reflecta asupra modului în care comunicarea scrisă poate transmite claritate, conexiune și incluziune.	LO4.2C. Să formuleze și să aplice principii și metode umaniste și empatică în interacțiunea cu ceilalți, pentru aprofundarea înțelegerii acestora.
---	---	--

Modulul 5C: Dialogul

Titlul activității	Scurtă descriere	Rezultatul învățării (LO)
Oferirea Feedback: de ce ce vrei să oferi Feedback? (1 oră)	În această activitate, participanții devin conștienți de importanța întrebării: „De ce vreau să ofer feedback?”. Ei devin conștienți de intenția din spatele contribuțiilor și de conexiunea cu celălalt. Se face distincția între feedback și exprimarea opiniilor, întrucât acestea sunt adesea confundate.	LO5.1C. Să gestioneze în mod echilibrat conexiunea cu sine, autoexprimarea și empatia, pentru a se conecta autentic cu ceilalți.
Cum să oferi Feedback (1,5 ore)	În această activitate, participanții învață să aplice o abordare în trei pași pentru oferirea feedbackului, cu intenția de a crea conexiune și de a contribui la procesul de învățare al celuiilalt. De asemenea, vor explora conceptele și practicile fundamentale ale feedbackului și vor exersa formularea și oferirea acestuia.	LO5.1C. Să gestioneze în mod echilibrat conexiunea cu sine, autoexprimarea și empatia, pentru a se conecta autentic cu ceilalți.
Conexiune autentică (2,5 ore)	Acest exercițiu reflexiv îi încurajează pe participanți să devină mai conștienți de modul în care comunică și se conectează cu ceilalți. Timp de 5 zile, aceștia vor ține un jurnal, reflectând asupra modului în care și-au exprimat gândurile sau emoțiile, asupra modului în care au menținut un echilibru între nevoile proprii și empatia față de ceilalți și asupra modului în care exprimarea lor a influențat relațiile. Scopul este dezvoltarea unor modele de comunicare mai conștiente și mai orientate spre sine, favorizând interacțiuni autentice și empatică..	LO5.1C. Să gestioneze în mod echilibrat conexiunea cu sine, autoexprimarea și empatia, pentru a se conecta autentic cu ceilalți.

Empatia în acțiune – studiu de caz (3,5 ore)	Participanții vor selecta o situație actuală sau trecută din sala de clasă în care un elev a experimentat provocări emoționale sau sociale (de exemplu, retragere, dificultăți în învățare, conflicte etc.). Ei vor utiliza experiența personală pentru a descrie situația în scris, incluzând detalii precum comportamente observate, acțiuni (de exemplu, presiunea familiei, dinamica grupului sau presiunea academică) și modul în care profesorul/elevii au reacționat. Participanții vor analiza apoi modul în care situația ar fi putut fi gestionată diferit, cum s-ar fi putut susține mai bine elevul, ce nevoi nesatisfăcute ar fi putut influența comportamentul și cum ar fi tratată o situație similară în viitor. Pe baza studiului de caz, participanții vor reflecta asupra unor strategii concrete de empatie și asupra modului în care acestea ar putea consolida relația cu elevul și ar contribui la crearea unei atmosfere incluzive în clasă.	LO5.1C. Să gestioneze în mod echilibrat conexiunea cu sine, autoexprimarea și empatia, pentru a se conecta autentic cu ceilalți.
Depășirea prejudecăților: construirea unei clase incluzive (1,5 ore)	Activitatea este concepută pentru a ajuta participanții să identifice și să provoace prejudecățile inconștiente din practicile lor didactice. Prin analiza scenariilor, reflecție ghidată și dialog strategic, participanții vor explora exemple reale de prejudecăți, vor reflecta asupra experiențelor proprii și vor crea un plan personalizat pentru integrarea unor acțiuni practice care promovează incluziunea și echitatea în clasă.	LO5.2C. Să construiască interacțiuni sociale utilizând abilități de dialog, pentru a contribui la rezolvarea problemelor și a conflictelor.
Diferența dintre sistemele restaurative și cele punitive (1 oră)	Activitatea explorează sistemele restaurative și punitive. Participanții vor diferenția două studii de caz din viața reală. Pe baza diferențelor identificate, vor compara concluziile extrase din fiecare situație.	LO5.2C. Să construiască interacțiuni sociale utilizând abilități de dialog, pentru a contribui la rezolvarea problemelor și a conflictelor.
Dezvoltarea strategiilor restaurative în viața școlară (1,5 ore)	Participanții vor primi 10 studii de caz din viața școlară și din sala de clasă. Fiecare dintre ei este însoțit de o strategie sugerată din sistemul punitiv și este provocat să dezvolte o strategie restaurativă. Întrucât soluția restaurativă nu poate găsi o strategie punitivă în exercițiu, participanții vor fi încurajați să elaboreze alternative constructive.	LO5.2C. Să construiască interacțiuni sociale utilizând abilități de dialog, pentru a contribui la rezolvarea problemelor și a conflictelor.

Întrebări pentru dialog restaurativ (1 oră)	Scopul este exersarea dialogului restaurativ în situații reale din clasă. Participanții vor reflecta asupra unor întrebări precum: „Ce te gândea în acel moment?”, „Ce ai făcut?”, „Ce crezi acum despre situație?”, „Ce ai face diferit?”, „Ce este important pentru tine în această situație?”. Prin utilizarea acestor întrebări, participanții vor reflecta asupra diferențelor culturale în formularea și utilizarea întrebărilor și asupra impactului acestora în procesul de rezolvare a conflictelor.	LO5.2C. Să construiască interacțiuni sociale utilizând abilități de dialog, pentru a contribui la rezolvarea problemelor și a conflictelor.
Crearea fișelor pentru rezolvarea conflictelor (1,5 ore)	În această activitate, participanții vor pregăti cartonașe/fișe cu exemple de conflicte din sala de clasă. Pe baza experienței lor, vor identifica conflictele și vor crea soluții restaurative care pot fi utilizate ulterior în clasă sau în alte situații din viața reală.	LO5.2C. Să construiască interacțiuni sociale utilizând abilități de dialog, pentru a contribui la rezolvarea problemelor și a conflictelor.
Înțelegerea puterii protective în conflict (1 oră)	Activitatea explorează diferența dintre puterea restaurativă și puterea punitivă în contextul conflictului. Participanții vor reflecta asupra utilizării puterii și vor recunoaște conceptul de putere protectivă, analizând situații în care au utilizat acest tip de putere în mod constructiv.	LO5.2C. Să construiască interacțiuni sociale utilizând abilități de dialog, pentru a contribui la rezolvarea problemelor și a conflictelor.
Transformarea dinamicii clasei prin dialog (3 ore)	Participanții vor selecta un conflict real din viața școlară (dezacord între elevi, lipsă de participare, neînțelegeri între profesori și părinți etc.). Ei vor „cartografia” dialogul dintre toate părțile implicate (profesori, elevi, părinți), analizând situația și identificând etapele și neînțelegerile conflictului. Utilizând strategii de dialog, ascultare activă, parafrizare, reformulare, adresare de întrebări și formularea de propuneri, participanții vor construi un plan de conversație pentru a rezolva conflictul într-un mod restaurativ.	LO5.2C. Să construiască interacțiuni sociale utilizând abilități de dialog, pentru a contribui la rezolvarea problemelor și a conflictelor.

Punerea de întrebări și învățarea Reflecția asupra propriile experiențe (3 ore)	Formularea întrebărilor potrivite este esențială pentru dobândirea de cunoștințe, abilități și rezultate eficiente în învățare. Participanții vor explora înțelegerea întrebărilor stimulative, analizând răspunsuri, formulând întrebări mai bune și dezvoltând strategii pentru îmbunătățirea capacității de a pune întrebări și de a se implica constructiv în subiect. Vor exersa lucrul cu întrebări și răspunsuri în clasă..	LO5.1C: Să gestioneze în mod echilibrat conexiunea cu sine, autoexprimarea și empatia, pentru a se conecta autentic cu ceilalți.
Informații despre abordarea QFT (2 ore) DC 60 min	Revizuiți Fișa informativă și familiarizați-vă cu abordarea de bază prezentată de Roth Stein și Santana (2011). Pentru dezvoltarea competențelor digitale: realizați o cercetare online privind experiențele altor persoane cu QFT — căutați articole științifice și materiale video care oferă sugestii practice despre modul de utilizare a QFT.	LO5.1C: Să gestioneze în mod echilibrat conexiunea cu sine, autoexprimarea și empatia, pentru a se conecta autentic cu ceilalți. DC (1.2): Să evalueze datele, informațiile și conținutul digital. (K16)
Practici online individuale privind QFT (3 ore)	Lucrul pe întrebări și discuții ghidate în format online și asincron.	LO5.1C: Să gestioneze în mod echilibrat conexiunea cu sine, autoexprimarea și empatia, pentru a se conecta autentic cu ceilalți.
Colaborare la QFT (2 ore) DC 60 min	Participanții vor lucra în echipă pentru a formula întrebări și pentru a oferi feedback reciproc, aplicând principiile QFT în contexte educaționale.	LO5.1C: Să gestioneze în mod echilibrat conexiunea cu sine, autoexprimarea și empatia, pentru a se conecta autentic cu ceilalți. DC 2.1 – Să interacționeze prin intermediul tehnologiilor digitale (S48, A55). DC 2.4 – Să colaboreze prin intermediul tehnologiilor digitale (S85). DC 2.5 – Să respecte regulile de netichetă în mediul digital (A103). DC 3.1 – Să dezvolte conținut digital (S124).

Construirea punților (3,5 ore) DC 60 min	Cercetați comunicarea nonviolentă și reflectați asupra modului în care aceasta poate contribui la gestionarea conflictelor din clasă. Publicați reflecția într-un forum și oferiți feedback colegilor. În grupuri (asincron, într-un document digital colaborativ), elaborați un Plan de rezolvare a conflictelor pentru o clasă interculturală, integrând strategii de comunicare nonviolentă pentru susținerea cooperării.	LO5.3C. Să utilizeze abilități de comunicare nonviolentă și interculturală pentru a consolida cooperarea interculturală. DC 2.1 – Să interacționeze prin intermediul tehnologiilor digitale (S48, A55). DC 2.4 – Să colaboreze prin intermediul tehnologiilor digitale (S85). DC 2.5 – Să aplice regulile de netichetă în mediul digital (A103). DC 3.1 – Să dezvolte conținut digital (S124).
Elaborarea unui plan de incluziune și cooperare (5,5 ore) DC 60 min	Elaborați un Plan incluziv și cooperativ, realizând o cercetare privind strategiile de predare colaborativă și lucrând în echipă. Cu roluri diferite stabilite în cadrul grupului, fiecare cursant va fi responsabil pentru o secțiune a planului, după care membrii echipei vor oferi feedback reciproc și vor transmite împreună versiunea finală pe platformă.	LO5.3C. Să utilizeze abilități de comunicare nonviolentă și interculturală pentru a consolida cooperarea interculturală. DC 2.1 – Să interacționeze prin intermediul tehnologiilor digitale (S48, A55). DC 2.4 – Să colaboreze prin intermediul tehnologiilor digitale (S85). DC 2.5 – Să aplice regulile de netichetă în mediul digital (A103). DC 3.1 – Să dezvolte conținut digital (S124).

Parcurs de învățare mixtă C

Întâlnire națională față în față

Modulul 1C: Drepturile omului și valorile universale

Titlul activității	Scurtă descriere	Rezultatul învățării (LO)
Globalizarea și Valori universale – laboratorul dilemelor (1 oră)	În acest exercițiu bazat pe teren, participanții vor aborda provocări educaționale reale modelate de globalizare. Prin învățare colaborativă și dezbateri, vor explora modul în care diferite perspective și valori influențează sistemele educaționale și practicile umane. Prin investigație ghidată, participanții vor reflecta asupra modului în care valorile universale interacționează cu identitatea locală, dezvoltând abilități de analiză critică și comunicare interculturală pentru a promova medii incluzive și echitabile..	LO1.3 C Să promoveze și să creeze un mediu educațional holistic, incluziv și care să respecte drepturile omului, bazat pe strategii de comunicare care integrează valori universal umane.

Modulul 2C: Valorile și identitatea UE

Titlul activității	Scurtă descriere	Rezultatul învățării (LO)
Democratic Demonstrarea comunicării ca punte într-o sală de clasă multiculturală (1 oră)	Cursanții sunt împărțiți în grupuri mici (3-5 persoane fiecare). Fiecare grup primește un scenariu real din sala de clasă care implică o provocare de comunicare legată de Incluziune, diferențe culturale sau conflicte de identitate. Sarcina este de a analiza cazul și de a propune o strategie de comunicare democratică pentru a gestiona situația în mod eficient.	LO2.2C. Să explice și să evalueze practicile și comunicarea profesională în raport cu principiile egalității și drepturilor omului.

Modulul 3C: Nediscriminare și echitate

Titlul activității	Scurtă descriere	Rezultatul învățării (LO)
Reducerea decalajului (1 oră) DC 15 min	Activitatea se bazează pe patru scenarii și este concepută pentru a încuraja cursanții să găsească și să aplice strategii pentru a ajunge la Consens. Toate scenariile se bazează pe contexte educaționale.	LO3.3C. Să elaboreze un plan de colaborare pentru crearea unui context educațional divers și incluziv.

Modulul 4C: Înțelegerea propriei persoane și a celorlalți

Titlul activității	Scurtă descriere	Rezultatul învățării (LO)
Reflecție și evaluarea creșterii personale (1 oră)	Participanții vor reflecta asupra parcursului lor de învățare, evaluând progresul realizat și revizuiind planurile personale de acțiune.	LO4.1C. Să investigheze impactul schimbării mentalităților și perspectivelor asupra emoțiilor, comportamentelor, atitudinilor și alegerilor, în vederea conceperii unor reacții alternative la diferite situații.

Modulul 5C: Dialogul

Titlul activității	Scurtă descriere	Rezultatul învățării (LO)
Feedback-ul în practică (1 oră)	În cadrul întâlnirii FTF, am stabilit abilitățile de Feedback în practică. Cursanții exersează exprimarea aprecierii și recunoștinței și oferirea de Feedback prin jocuri de rol și reflecție ghidată.	LO5.1C. Să gestioneze în mod echilibrat conexiunea cu sine, autoexprimarea și empatia, pentru a se conecta autentic cu ceilalți.

Sesiune sincron la nivel UE

Modulul 1C: Drepturile omului și valorile universale

Titlul activității	Scurtă descriere	Rezultatul învățării (LO)
Laborator de răspuns la crize – Drepturile omului sub presiune (1 oră)	În această simulare cu mize ridicate, participanții își asumă roluri de factori de decizie – lideri educaționali care gestionează resursele școlare în perioade de criză (de exemplu, schimbări culturale, tulburări sociale sau dezastre naturale). Fiecărui grup i se atribuie perspective diferite și priorități pentru apărarea drepturilor omului și a valorilor universale. Prin luarea rapidă a deciziilor, dezbateri structurate și colaborare, participanții vor experimenta dinamica reală a elaborării politicilor educaționale, analizând modul în care deciziile pot susține sau submina drepturile omului într-un context care evoluează rapid.	LO1.3C Să promoveze și să creeze un mediu educațional holistic, incluziv și care să respecte drepturile omului, bazat pe strategii de comunicare care integrează valori universal umane.

Modulul 2C: Valorile și identitatea UE

Titlul activității	Scurtă descriere	Rezultatul învățării (LO)
Dialog intercultural într-un context de conștientizare și acțiune (1 oră)	Participanții își împărtășesc experiențele legate de șocuri culturale, discută barierele în comunicare, găsesc soluții comune pentru comunicarea interculturală și creează strategii pentru a face comunicarea mai incluzivă și mai eficientă.	LO2.2C. Să explice și să evalueze practicile și comunicarea profesională în raport cu principiile egalității și drepturilor omului.

Modulul 3C: Nediscriminare și echitate

Titlul activității	Scurtă descriere	Rezultatul învățării (LO)
Alegem (1 oră)	Activitatea își propune realizarea de selecții și ajungerea la un acord în cadrul grupului. Pentru a rezolva sarcina, grupul trebuie să dezbată și să ajungă la un compromis asupra unei soluții.	LO3.3C. Să elaboreze un plan de colaborare pentru crearea unui context educațional divers și incluziv.

Modulul 4C: Înțelegerea propriei persoane și a celorlalți

Titlul activității	Scurtă descriere	Rezultatul învățării (LO)
Dezvoltarea inteligenței emoționale (1 oră)	Această sesiune se va concentra pe înțelegerea și reglarea emoțiilor pentru a îmbunătăți comunicarea interpersonală. Participanții vor reflecta asupra experiențelor și vor analiza modul în care ar putea aborda situații provocatoare emoțional în mod diferit pentru a preveni neînțelegerile și a îmbunătăți comunicarea interpersonală.	LO4.2C. Să formuleze și să aplice principii și metode umaniste și empatică în interacțiunea cu ceilalți, pentru aprofundarea înțelegerii acestora.

Modulul 5C: Dialogul

Titlul activității	Scurtă descriere	Rezultatul învățării (LO)
Practica dialogului restaurativ (1 oră)	Participanții vor lucra asupra unui conflict actual din viața proprie, utilizând tehnici de dialog restaurativ și vor experimenta rezolvarea conflictului prin joc de rol.	LO5.2C. Să construiască interacțiuni sociale utilizând abilități de dialog, pentru a contribui la rezolvarea problemelor și a conflictelor.

Activitate asincron individuală

Modulul 1C: Drepturile omului și valorile universale

Titlul activității	Scurtă descriere	Rezultatul învățării (LO)
Drepturile digitale și dileme etice într-o lume globalizată (3 ore) DC 30 min	Participanții vor lucra individual parcurgând un ghid aprofundat care implică analiză, reflecție și rezolvare creativă de probleme. Produsul final va fi o strategie scrisă sau o prezentare înregistrată care conturează abordarea lor privind drepturile digitale și dilemele etice.	LO1.2C Să analizeze impactul tehnologiilor digitale asupra principiilor cheie ale drepturilor omului, să identifice potențiale dileme etice și să elaboreze strategii eficiente pentru abordarea acestora, contribuind la promovarea unor practici etice și de respectare a drepturilor.
AI și drepturile omului – provocare de proiectare etică (2 ore) DC 60 min	Această activitate provoacă participanții să proiecteze o soluție bazată pe inteligență artificială care să respecte principiile drepturilor omului, abordând totodată o provocare globală sau locală. Participanții vor lucra individual pentru a dezvolta un concept pentru un produs sau o politică AI etică, finalizând cu un prototip digital sau o prezentare.	LO1.2C Să analizeze impactul tehnologiilor digitale asupra principiilor cheie ale drepturilor omului, să identifice potențiale dileme etice și să elaboreze strategii eficiente pentru abordarea acestora, contribuind la promovarea unor practici etice și de respectare a drepturilor.

Modulul 2C: Valorile și identitatea UE

Titlul activității	Scurtă descriere	Rezultatul învățării (LO)
Rolul Studii de caz practici în Evitarea Prejudicăți culturale și stereotipuri (5 ore) DC 60 min	1) Participanții sunt invitați să exploreze importanța practicilor reflexive în predare și rolul lor în reducerea prejudecăților culturale și a stereotipurilor, răspunzând la o serie de întrebări și redactând o reflecție personală scurtă (150–200 de cuvinte) despre modul în care cred că propriile convingeri influențează practica didactică. 2) În etapa următoare, participanții completează o listă de autoevaluare pentru a analiza propriile practici didactice, cultura școlii și sprijinul instituțional pentru incluziune. După completarea autoevaluării, aceștia își analizează răspunsurile și identifică tipare sau domenii care necesită îmbunătățire. 3) Când analiza este finalizată, participanților li se oferă studii de caz din viața reală care evidențiază situații de prejudecăți culturale în clasă. Ei selectează un studiu de caz și răspund la o serie de întrebări de reflecție ghidată. 4) În această etapă următoare, participanții explorează cercetări și cadre teoretice legate de reflecția asupra evitării prejudecăților. Pot selecta dintr-o varietate de materiale, precum: modelul celor patru lentile pentru practica reflexivă; cercetarea lui Harvard privind prejudecățile implicite; articole despre practici culturale responsive; o prelegere video sau un TED Talk despre prejudecățile culturale în educație. 5) După revizuirea materialelor, participanții răspund la întrebările de reflecție și își sintetizează răspunsurile într-o scurtă notă scrisă sau înregistrează un videoclip de două minute. 6) Participanții elaborează un plan personal de acțiune și reflectează asupra propriului parcurs de învățare .	LO2.3C. Să reflecteze asupra și să investigheze eficiența tratamentului egal al persoanelor cu medii culturale și sociale diferite în procesul educațional.

Modulul 3C: Nediscriminare și echitate

Titlul activității	Scurtă descriere	Rezultatul învățării (LO)
Egalitate vs. Echitate în Educație: Cercetare digitală și reflecție (3 ore) DC 180 min	Aceasta este o activitate de tip auto-ritmat (self-paced), online interactivă, concepută pentru a aprofunda înțelegerea conceptelor educaționale fundamentale ale echității și egalității. Activitatea include module de învățare aproximativ de trei ore, cu exerciții interactive, studii de caz, videoclipuri și reflecții scrise. Participanții explorează diferența dintre echitate și egalitate, precum și exemple din lumea reală, analizează discriminarea în educație și propun soluții creative și incluzive. Prin cercetare, discuții, feedback și reflecție, participanții își consolidează gândirea critică, competențele digitale și abilitățile de aplicare a valorilor universale ale drepturilor omului în contexte educaționale moderne.	LO3.1C Să investigheze diferențele dintre egalitate și echitate în contexte educaționale (inclusiv măsuri de acțiune afirmativă), pentru a explica obiectivele și consecințele distincte ale acestora. DC 2.2: Să distribuie conținut digital. DC 2.4: Să colaboreze prin utilizarea tehnologiilor digitale. DC 3.1: Să dezvolte conținut digital. DC 5.3: Să utilizeze în mod creativ tehnologiile digitale.
Strategii pentru promovarea echității (2 ore) DC 50 min	Aceasta este o sarcină individuală care permite participanților să creeze strategii adecvate pentru creșterea incluziunii într-un grup divers, prin planificare și rezolvare de probleme.	LO3.3C. Să elaboreze un plan de colaborare pentru crearea unui context educațional divers și incluziv. DC 1.2: Să evalueze datele, informațiile și conținutul digital. DC 2.2: Să distribuie conținut digital.

Modulul 4C: Înțelegerea propriei persoane și a celorlalți

Titlul activității	Scurtă descriere	Rezultatul învățării (LO)
Rezolvarea colaborativă a problemelor prin instrumente digitale (2 ore) DC 60 min	Participanții vor explora independent instrumente digitale și soluții colaborative pentru comunicarea interculturală. Ei vor documenta modul în care instrumentele digitale pot sprijini schimbul cultural, participarea și parteneriatele.	LO4.3C. Să formuleze și să utilizeze abordări de construire a conexiunii adecvate diferitelor tipuri de personalitate și diverselor contexte sociale și culturale, pentru a reacționa flexibil și adecvat în situații variate. DC 2.4: Să colaboreze prin utilizarea tehnologiilor digitale.

Explorarea dilemelor etice în procesul decizional (1 oră)	Participanții vor reflecta asupra dilemelor etice din comunicarea digitală utilizând tehnici structurate de reflecție. Ei vor analiza exemple din comunicarea online și vor propune răspunsuri adecvate, în acord cu valorile universale ale drepturilor omului și cu principiile comunicării nonviolente (CNV).	LO4.1C. Să investigheze impactul schimbării mentalităților și perspectivelor asupra emoțiilor, comportamentelor, atitudinilor și alegerilor, în vederea conceperii unor reacții alternative la diferite situații.
Crearea unui plan personal pentru conexiune socială (1 oră)	Participanții vor elabora un plan personalizat pentru cultivarea conexiunii sociale în propriul context. Ei vor defini obiective, acțiuni și indicatori ai succesului, reflectând asupra provocărilor posibile.	LO4.3C. Să formuleze și să utilizeze abordări de construire a conexiunii adecvate diferitelor tipuri de personalitate și diverselor contexte sociale și culturale, pentru a reacționa flexibil și adecvat în situații variate.
Alinierea viziunii mele la nevoile comunității (1 oră)	Participanții vor reflecta asupra valorilor personale și vor analiza modul în care aceste valori influențează comportamentul în mediul propriu. Ei vor identifica modalități de aliniere a acțiunilor personale cu nevoile comunității, analizând impactul acestora asupra relațiilor și climatului social.	LO4.1C Să investigheze impactul schimbării mentalităților și perspectivelor asupra emoțiilor, comportamentelor, atitudinilor și alegerilor, în vederea conceperii unor reacții alternative la diferite situații..
Conectarea intuiției cu acțiunea (1 oră)	Participanții vor defini un obiectiv unic și realizabil pe care îl pot atinge în următoarele 30 de zile, reflectând asupra modului în care acesta susține valorile personale și universale. Activitatea include planificarea acțiunilor, analiza barierelor posibile și asumarea unui angajament pentru schimbare.	LO4.2C. Să formuleze și să aplice principii și metode umaniste și empatică în interacțiunea cu ceilalți, pentru aprofundarea înțelegerii acestora.

Modulul 5C: Dialogul

Titlul activității	Scurtă descriere	Rezultatul învățării (LO)
Reflecție online asupra experiențelor QFT (2 ore)	Reflecție asupra experiențelor și îmbunătățirilor realizate în aplicarea metodei QFT.	LO5.1C: Să gestioneze în mod echilibrat conexiunea cu sine, autoexprimarea și empatia, pentru a se conecta autentic cu ceilalți.
Minte deschisă, Dialog deschis ES RM (1 oră)	Participanții vor analiza o dilemă actuală din viața reală (de exemplu, în care lipsa incluziunii provoacă bariere culturale și dificultăți în comunicare). Ei vor identifica protocoale pentru promovarea dialogului intercultural nonviolent.	LO5.3C: Să utilizeze abilități de comunicare nonviolentă și interculturală pentru a consolida cooperarea interculturală.
Puterea întrebărilor: facilitarea dialogului RO UBB (1 oră)	Participanții vor revizui o situație conflictuală și vor genera o listă de cinci întrebări deschise care ar putea facilita dialogul între părțile implicate. Vor analiza modul în care întrebările deschise pot favoriza reflecția, înțelegerea și cooperarea, precum și modul în care pot reduce neînțelegerile și pot sprijini soluționarea conflictelor.	LO5.2C: Să construiască interacțiuni sociale utilizând abilități de dialog, pentru a contribui la rezolvarea problemelor și a conflictelor.
Depășirea prejudecăților: construirea unei clase incluzive – feedback și reflecție (1 oră)	În această activitate, participanții reflectează asupra a cinci acțiuni practice pentru promovarea incluziunii și echității în clasă.	LO5.1C: Să gestioneze în mod echilibrat conexiunea cu sine, autoexprimarea și empatia, pentru a se conecta autentic cu ceilalți.

Parcurs de învățare Față în față C

Modulul 1C: Drepturile omului și valorile universale

Titlul activității	Scurtă descriere	Rezultatul învățării (LO)
Crearea schimbării: proiectarea campaniilor pentru drepturile educaționale (3 ore și 15 minute minute)	Această activitate interactivă implică participanții în rezolvarea colaborativă de probleme prin proiectarea unei campanii de conștientizare axate pe drepturile omului în educație. Prin cercetare, creativitate și muncă în echipă, participanții vor explora strategii de advocacy și îi vor ajuta să devină avocați activi pentru drepturile educaționale. Analizând campanii de succes, vor identifica tehnici eficiente de transmitere a mesajului, utilizând implicarea digitală și tehnici de storytelling. Activitatea încurajează gândirea critică, iar participanții își consolidează încrederea în a deveni susținători activi ai drepturilor în educație..	LO1.1C: Să identifice oportunități de integrare a drepturilor omului în contexte educaționale, promovând în mod eficient politici și practici incluzive și contribuind la crearea unor medii care respectă și susțin drepturile tuturor persoanelor, sprijinind astfel dezvoltarea unor spații educaționale incluzive și echitabile.
Demascarea dezinformării: identificarea știrilor false și impactul acestora asupra drepturilor omului (2 ore și 45 de minute)	În această activitate interactivă de 60 de minute, participanții vor explora modul în care știrile false se răspândesc, impactul lor asupra drepturilor omului și modul în care pot evalua critic informațiile. Participanții vor discuta mai întâi definiția și pericolele dezinformării, apoi vor analiza exemple reale și cazuri de știri false, identificând credibilitatea surselor. Un studiu de caz va evidenția consecințele reale ale știrilor false, urmat de un exercițiu de reflecție în care participanții își analizează răspunsurile la dezinformare. Sesiunea se încheie cu o discuție despre responsabilitatea dezvoltatorilor de platforme media și despre strategii de alfabetizare media pentru combaterea știrilor false în educație și apărare.	LO1.1C: Să identifice oportunități de integrare a drepturilor omului în contexte educaționale, promovând în mod eficient politici și practici incluzive și contribuind la crearea unor medii care respectă și susțin drepturile tuturor persoanelor, sprijinind astfel dezvoltarea unor spații educaționale incluzive și echitabile.

Modulul 2C: Valorile și identitatea UE

Titlul activității	Scurtă descriere	Rezultatul învățării (LO)
Prioritizarea identității în Drepturile omului (2 ore)	Fiecare participant analizează individual cinci afirmații din Declarația Universală a Drepturilor Omului (DUDO), considerate esențiale pentru definirea și protejarea identității personale și colective. Participanții sunt rugați să își clasifice prioritățile în ordine descrescătoare, luând în considerare contextul personal, profesional sau comunitar. Fiecare participant redactează apoi un scurt rezumat pe o foaie separată. După aceea, participanții sunt împărțiți în grupuri mici, unde negociază în cadrul grupului prioritățile articolelor DUDO și creează un clasament final comun al celor cinci articole considerate fundamentale pentru identitate în educație și societate.	LO2.1C. Să investigheze efectele implementării drepturilor omului în procesele educaționale, prin compararea unor diferite situații.
Conflicte de identitate în sala de clasă (1,5 ore)	Această activitate se concentrează pe conflicte identitare în contexte educaționale și îi ajută pe participanți să dezvolte strategii pentru gestionarea situațiilor sensibile, respectând în același timp diversitatea. Participanții analizează cazuri reale folosind Cadrul SWOT și prezintă concluziile în fața grupului.	LO2.2C. Să explice și să evalueze practicile și comunicarea profesională în raport cu principiile egalității și drepturilor omului..
Eu și celălalt (1,5 ore)	Această activitate constă în două părți mari: în primul rând, experiența personală a diferitelor aspecte ale identității; în al doilea rând, vizionarea videoclipului „All That We Share” (TV2 Danemarca, All That We Share – TV2) și discuția de grup. Cursanții sunt invitați să reflecteze asupra diversității, identității, valorilor comune, precum și asupra puterii educatorilor de a depăși diferențele și de a crea un mediu de învățare mai incluziv.	LO2.3C. Să reflecteze asupra și să investigheze eficiența tratamentului egal al persoanelor cu medii culturale și sociale diferite în procesul educațional.
De ce facem diferențe? Psihologia „noi” vs. „ei” (1 oră)	Participanții sunt invitați să voteze asupra a 20 de afirmații legate de motivul pentru care oamenii se divid în „noi” și „ei”, utilizând aplicația Slido sau Mentimeter. Participanții pot fi de acord, dezacorda sau rămâne neutri. După fiecare afirmație, participanții discută, permițându-le să reflecteze asupra propriilor perspective.	LO2.1C. Să investigheze efectele implementării drepturilor omului în procesele educaționale, prin compararea unor diferite situații.

Modulul 3C: Nediscriminarea și echitatea

Titlul activității	Scurtă descriere	Rezultatul învățării (LO)
Reducerea decalajului: egalitate vs. echitate în educație (4 ore) DC 120 min	Aceasta este o activitate interactivă, bazată pe tehnologie, concepută pentru a aprofunda înțelegerea conceptelor educaționale fundamentale ale echității. Pe parcursul a patru ore, participanții se implică în activități digitale, studii de caz, dezbateri și analiză a impactului social al discriminării sistemice și al acțiunilor afirmative. Utilizând instrumente colaborative online, participanții investighează și dezvoltă competențe de gândire critică și reflecție asupra modului în care prejudecățile modelează oportunitățile educaționale. Sesiunea promovează gândirea critică, etica digitală și cetățenia globală, pregătind participanții cu abilitățile necesare pentru a susține activ echitatea și valorile universale. Rezultatele sunt prezentate sub forma unui poster digital.	LO3.1C. Să investigheze diferențele dintre egalitate și echitate în contexte educaționale (inclusiv măsuri de acțiune afirmativă), pentru a explica obiectivele și consecințele distincte ale acestora. DC 1.2: Să evalueze datele, informațiile și conținutul digital. DC 2.2: Să distribuie conținut digital prin tehnologii adecvate. DC 2.4: Să colaboreze prin utilizarea tehnologiilor digitale. DC 2.5: Să utilizeze tehnologiile digitale. DC 3.1: Să dezvolte conținut digital. DC 5.3: Să utilizeze în mod creativ tehnologiile digitale.
Planificarea pentru obținerea consensului (2 ore) DC 5 min	Sarcina este complexă și are două componente. Una este de a pune în practică competențele pentru valori democratice prin planificarea unei lecții incluzive. Pentru construirea diversității și diferenței de opinii, fiecare membru al grupului primește o fișă individuală care conține diferite interese pentru a ajunge la un consens – procesul de construire a soluțiilor este necesar pentru îndeplinirea sarcinii.	LO3.3C. Să elaboreze un plan de colaborare pentru crearea unui context educațional divers și incluziv. DC 2.2: Să distribuie conținut digital. DC 2.4: Să colaboreze prin utilizarea tehnologiilor digitale.

Modulul 4C: Înțelegerea propriei persoane și a celorlalți

Titlul activității	Scurtă descriere	Rezultatul învățării (LO)
Înainte de sosire (1 oră)	Participanții vor realiza un exercițiu scris de reflecție înainte de întâlnirea față în față, în care vor identifica cele mai semnificative perspective dobândite din parcursul de învățare. Vor analiza modul în care strategiile dobândite și relațiile construite se aliniază cu o situație reală din viața lor, în care aplică ceea ce au învățat. Această reflecție îi va pregăti pentru o implicare mai profundă în sesiunile live.	LO4.2C. Să formuleze și să aplice principii și metode umaniste și empatică în interacțiunea cu ceilalți, pentru aprofundarea înțelegerii acestora.

Cerc de deschidere: experiență comună și construire a conexiunii (1 oră)	Această sesiune va servi ca moment de deschidere pentru ca grupul să se conecteze, să împărtășească intenții pentru parcursul de învățare și să creeze un mediu incluziv și de susținere. Exercițiile includ povestire ghidată asupra experiențelor de învățare și împărtășirea semnificațiilor, având ca scop promovarea siguranței emoționale și a coeziunii de grup.	LO4.2C. Să formuleze și să aplice principii și metode umaniste și empatică în interacțiunea cu ceilalți, pentru aprofundarea înțelegerii acestora.
Viziunea personală și colectivă pentru schimbarea socială (1 oră)	Cursanții vor reflecta asupra impactului formării, asupra principalelor lor concluzii și asupra valorile personale. Ei vor explora modul în care creșterea lor personală se leagă de schimbarea socială prin răspunsuri la întrebări reflexive precum: Ce transformare am experimentat în acest proces? Ce valori și viziuni mă ghidează către crearea schimbării? Cum văd rolul meu într-o lume în care inteligența socială și emoțională modelează educația și societatea? Sesiunea va include jurnale individuale, împărtășirea în grupuri mici și exerciții de vizualizare ghidată.	LO4.1C Să investigheze impactul schimbării mentalităților și perspectivelor asupra emoțiilor, comportamentelor, atitudinilor și alegerilor, în vederea conceperii unor reacții alternative la diferite situații.
Cartografier ea resurselor interne și externe pentru schimbare (1 oră)	Această sesiune îi va ajuta pe cursanți să identifice punctele forte interne (reziliență, abilități de comunicare, abilități de leadership) și resursele externe (rețele comunitare, sisteme de sprijin, oportunități de finanțare, mentorat) de care au nevoie pentru a crea un impact sustenabilă. Pasul 1: Reflecție asupra punctelor forte personale și a provocărilor în impulsionarea schimbării Pasul 2: Identificarea rețelilor de sprijin și a aliaților Pasul 3: Explorarea potențialelor obstacole și modalitățile de a le depăși Pasul 4: Discuție de grup despre cum să valorifice eficient resursele disponibile	LO4.2C. Să formuleze și să aplice principii și metode umaniste și empatică în interacțiunea cu ceilalți, pentru aprofundarea înțelegerii acestora.
De la viziune la acțiune: elaborarea unui plan de acțiune sustenabilă (1,5 ore)	În această sesiune, cursanții vor transpune reflecțiile în pași concreți de acțiune. Ei vor elabora un plan de acțiune care să facă legătura între învățăturile dobândite, viziunea personală și resursele disponibile cu un plan de acțiune realist și inițiativă cu impact. Pasul 1: Elaborarea unui obiectiv SMART (specific, măsurabil, realizabil, relevant, limitat în timp) pentru inițiativa lor Pasul 2: Împărțirea viziunii în obiective pe termen scurt și pe termen lung Pasul 3: Stabilirea unui calendar pentru implementare Pasul 4: Crearea unei structuri de responsabilitate (mentori, sprijin din partea colegilor, verificări) Pasul 5: Partajarea schițelor inițiale și primirea feedback-ului colegilor.	LO4.2C. Să formuleze și să aplice principii și metode umaniste și empatică în interacțiunea cu ceilalți, pentru aprofundarea înțelegerii acestora.

Cercul final de încheiere: celebrare și angajament (1,5 ore)	Această sesiune finală va încheia parcursul de învățare. Participanții vor: împărtăși impactul imediat și domeniile de transformare din parcurs; scrie o activitate „Scriori către sinele viitor”, redactând un mesaj pentru ei înșiși pentru a revizita peste șase luni; celebra realizările învățării și conexiunile construite pe parcursul programului printr-un ritual simbolic de încheiere.	LO4.3C. Să formuleze și să utilizeze abordări de construire a conexiunii adecvate diferitelor tipuri de personalitate și diverselor contexte sociale și culturale, pentru a reacționa flexibil și adecvat în situații variate.
---	--	--

Modulul 5C: Dialogul

Titlul activității	Scurtă descriere	Rezultatul învățării (LO)
Schimb de eseuri QFT (1 oră)	Explorarea rezultatelor reflecției online asupra eseului sau QFT din întâlnire, pregătite în săptămâna mixtă	LO5.1C: Să gestioneze în mod echilibrat conexiunea cu sine, autoexprimarea și empatia, pentru a se conecta autentic cu ceilalți.
Poduri de dialog (1 oră)	Participanții vor reflecta individual asupra experiențelor anterioare din medii diverse, identificând provocări și tensiuni. În grupuri mici, vor împărtăși experiențele folosind comunicare nonviolentă, dezvoltată de Marshall Rosenberg, numită de el comunicare prin „limbajul girafei”. Utilizând cadrul NVC în grupuri, vor analiza situații specifice și vor dezvolta soluții practice.	LO5.3C. Să utilizeze abilități de comunicare nonviolentă și interculturală pentru a consolida cooperarea interculturală.
Provocarea prejudecăților – Văzând dincolo de presupuneri (1 oră)	Este un exercițiu interactiv în care participanții lucrează în perechi pentru a observa modul în care, fără interpretare, formulează presupuneri despre caracterul celuilalt. Prin discuții și reflecție în grup, participanții identifică prejudecățile inconștiente care le influențează percepțiile și explorează strategii concrete pentru a aborda judecățile și a promova un mediu de clasă mai incluziv.	LO5.1C: Să gestioneze în mod echilibrat conexiunea cu sine, autoexprimarea și empatia, pentru a se conecta autentic cu ceilalți..

EVALUAREA REZULTATELOR ÎNVĂȚĂRII C

Evaluarea integrată a tuturor modulelor

În cadrul întâlnirii față în față, fiecare cursant va realiza un „poster” individual integrat, în care vor fi incluse toate rezultatele învățării de nivel C.

„Posterul” va fi pregătit pas cu pas, cu sprijinul Feedback-ului comunității de cursanți și formatori, și va fi prezentat pe o piață de „comunicare sustenabilă”.

Evaluarea drepturilor și valorilor universale ale omului și a valorilor și identității UE

■ Dimensiunile naționale și europene în discursul public și educațional

Descrierea sarcinii:

Scrieți un raport analitic cuprinzător (2-3 pagini) ca răspuns la următoarele întrebări orientative:

- Există o tensiune sau chiar un conflict între identitățile europene și naționale și/sau între identitățile naționale și etnice în discursul public din țara dumneavoastră, în special în sistemul educațional?
- V-ați confruntat, în practica dumneavoastră didactică, cu incompatibilitatea acestor identități?

Structura și liniile directoare:

- Abordarea și structura raportului dumneavoastră
- Furnizați 5 exemple ale modului în care identitățile naționale, etnice și europene sunt modelate în discursul public din țara dumneavoastră (interviuri, articole, declarații, conținutul rețelelor sociale etc.).
- Identificați tensiunile sau conflictele reflectate în conținutul curriculumului sau în manualele școlare, în limba de predare, în educația civică, în obiceiurile școlare și alegeți unul pentru a-l discuta mai în detaliu. Stabiliți dacă aceste exemple promovează integrarea, marginalizarea sau echilibrul identităților.
- Răspundeți la a doua parte a întrebării orientative: „Ați întâlnit incompatibilități între aceste identități în practica dumneavoastră didactică?” Furnizați

argumentați și indicați modul în care ați abordat sau ați putea aborda aceste aspecte din perspectivă pedagogică și etică.

- Oferiți recomandări pentru profesori în legătură cu pedagogia de incluziune și cultura școlară democratică.

Evaluarea nediscriminării și echității

1. Test scurt cu variante multiple (5-7 minute)

Această secțiune va testa capacitatea cursantului de a-și aminti și înțelege conceptele cheie legate de egalitate, echitate și discriminare în educație.

1.1. Care este diferența principală între egalitate și echitate în educație?

- a. Egalitatea tratează toți elevii în același mod, în timp ce echitatea abordează nevoile individuale. **(da)**
- b. Egalitatea se concentrează pe ajutorarea elevilor cu dizabilități, în timp ce echitatea tratează toți elevii în mod egal. **(nu)**
- c. Echitatea se aplică numai finanțării școlilor, în timp ce egalitatea se aplică tuturor elevilor. **(nu)**

1.2. Care dintre următoarele opțiuni descrie cel mai bine o politică de acțiuni speciale temporare în educație?

- a. Oferirea tuturor elevilor de resurse și oportunități egale. **(nu)**
- b. Oferirea de resurse suplimentare grupurilor subreprezentate pentru a asigura rezultate de egalitate. **(da)**
- c. Oferirea de resurse suplimentare elevilor cu cele mai bune rezultate școlare. **(nu)**

1.3. Care dintre aceste acțiuni este considerată un exemplu de echitate educațională?

- A) Oferirea de meditații suplimentare și instrumente de învățare elevilor cu dizabilități. **(da)**
- B) Administrarea aceluiași test tuturor elevilor, indiferent de mediul din care provin. **(nu)**
- C) Asigurarea accesului tuturor elevilor la același spațiu fizic. **(nu)**

2. Analiza studiului de caz (8-10 minute)

Exemplu de studiu de caz:

„O universitate implementează o politică de acțiuni speciale temporare care admite studenți provenind din medii minoritare, cu scopul de a remedia subreprezentarea istorică a acestor grupuri. Politica a dus la o creștere a diversității în cadrul corpului studențesc.”

2.1. Această politică se concentrează pe egalitate sau echitate? (1 minut/răspuns scurt)

2.2. Cum ar putea politica să afecteze șansele și oportunitățile elevilor provenind din medii diferite? (3 minute/răspuns mediu)

3. Sarcina de reflecție digitală (5 minute)

Instrucțiuni:

Creați o hartă mentală folosind Canva sau Padlet pentru a reprezenta vizual diferențele între egalitate și echitate în educație.

Harta ar trebui să includă:

1. O definiție a fiecărui concept
2. Exemple de politici educaționale legate de fiecare concept
3. Impactul acestor politici asupra persoanelor din medii diferite

4. Feedback de la colegi (opțional, 2-3 minute)

Dacă timpul permite sau dacă cursanții lucrează în grup, se poate include o scurtă sesiune de feedback reciproc pentru a le permite să evalueze și să ofere comentarii constructive cu privire la reflecțiile sau creațiile digitale ale celorlalți. Acest lucru îmbunătățește învățarea de colaborare și încurajează Gândirea critică.

Criterii de evaluare:

1. Acuratețea răspunsurilor la întrebările cu variante multiple (evaluarea cunoștințelor despre concepte).
2. Claritatea și profunzimea analizei studiului de caz (evaluarea înțelegerii dinamicii discriminării și echității).
3. Creativitatea și coerența reflecției digitale (evaluarea capacității de a sintetiza și comunica idei în format digital).

Consultați fișierul atașat pentru valorile detaliate ale criteriilor de evaluare: „EVA_KC1_C_Value_Assessment_Criteria”

4.2 Evaluarea LO3.2C (20 min)

Această evaluare vă va asigura că ați înțeles pe deplin conceptele și abilitățile cheie necesare pentru redactarea și implementarea eficientă a unui plan de acțiune.

1. Autoevaluare rapidă (5 minute)

Răspundeți la următoarele întrebări cu Da/Nu:

- Am înțeles structura și scopul unui plan de acțiune?

- Am identificat cu succes punctele slabe ale planului de acțiune defectuos din exercițiul 1?
- Am folosit eficient lista de verificare și liniile directe pentru a îmbunătăți planul de acțiune?
- Am efectuat o evaluare critică a fiabilității surselor și am aplicat Gândirea critică?
- Am reușit să creez o analiză SWOT structurată pentru un obiectiv educațional specific?

• Am selectat o prioritate realistă și realizabilă din analiza SWOT pentru îmbunătățire?

• Am elaborat un plan de acțiune clar, bazat pe dovezi, care ar putea fi implementat digital?

- Am finalizat implementarea digitală în mod eficient în timpul alocat?
- Am reflectat și am evaluat implementarea mea într-un mod structurat?
- Sunt încrezător că aș putea aplica acest proces într-un cadru educațional real?

Ghid de notare:

8–10 răspunsuri „Da”: Ai o înțelegere profundă — Bravo!

5–7 răspunsuri „Da”: Înțelegeți conceptele cheie, dar este posibil să fie necesar să revizuiți anumite aspecte.

Mai puțin de 5 răspunsuri „Da”: Luați în considerare revizuirea materialelor de învățare și solicitarea de clarificări.

2. Întrebări de reflecție (10 minute)

Scrieți răspunsuri scurte (3–5 propoziții) la următoarele întrebări:

- Care sunt cele mai importante trei lucruri pe care le-ați învățat din aceste exerciții?
- Care parte a procesului a fost cea mai dificilă pentru dvs. și de ce?
- Cum ați aplica ceea ce ați învățat într-un context educațional real?
- Dacă ați avea mai mult timp, ce ați schimba sau îmbunătăți în planul dvs. de acțiune?
- Mai aveți îndoieli sau domenii în care aveți nevoie de mai multă îndrumare?

3: Lista de verificare finală (5 minute)

Revizuiți această listă de verificare pentru a vă asigura că ați atins obiectivele-cheie.

- Pot explica structura și scopul unui plan de acțiune.
- Pot analiza critic și îmbunătăți un plan de acțiune folosind liniile directe.
- Pot efectua o analiză SWOT și pot selecta o prioritate relevantă pentru îmbunătățire.
- Pot concepe o intervenție aplicabilă, bazată pe dovezi.
- Pot implementa un plan de acțiune în format digital într-un interval de timp dat.
- Pot evalua și perfecționa planul meu pe baza rezultatelor implementării sale.

Pași următori:

- Dacă ați bifat toate căsuțele, sunteți gata să mergeți mai departe!
- Dacă ați omis vreuna, revizuiți materialele aferente sau discutați întrebările cu

formatorul dumneavoastră.

4.1 Evaluarea LO3.3C (20 min)

Răspundeți succint (2-3 propoziții) la următoarele întrebări:

- S-a schimbat înțelegerea mea asupra consensului și unanimității?
- Ești sigur că ai putea aborda o situație într-un grup de diversitate într-un mod asertiv și pozitiv? Dă un exemplu de acțiune pe care ai întreprinde-o.
- Enumerați trei strategii pe care le-ați învățat sau exersat în timpul activităților.

Evaluarea pentru înțelegerea propriei persoane și a celorlalți și Dialogul

Cursanții vor fi evaluați în ceea ce privește abilitățile în cadrul unei întâlniri fizice. Cursanții vor întâmpina provocări în contextul întâlnirii fizice.

Fiecare provocare conține mai multe rezultate ale învățării pentru evaluare, care sunt legate de rezultatele învățării din Nivelul C, modulele 4 și 5

O4.1. Să înțeleagă conexiunile dintre propriile convingeri, atitudini și comportamente.

LO4.1C. Să investigheze impactul schimbării mentalităților și perspectivelor asupra emoțiilor, comportamentelor, atitudinilor și alegerilor, în vederea conceperii unor reacții alternative la diferite situații.

O4.2. Să îmbunătățească comunicarea și interacțiunile cu ceilalți prin aprofundarea înțelegerii mentalităților, emoțiilor și nevoilor acestora.

LO4.2C. Să formuleze și să aplice principii și metode umaniste și empatică în interacțiunea cu ceilalți, pentru aprofundarea înțelegerii acestora.

O4.3. Să îmbunătățească comunicarea și interconectarea prin utilizarea eficientă a competențelor de comunicare interpersonală.

LO4.3C. Să formuleze și să utilizeze abordări de construire a conexiunii adecvate diferitelor tipuri de personalitate și diverselor contexte sociale și culturale, pentru a reacționa flexibil și adecvat în situații variate.

O5.1. Să își îmbunătățească competențele de dialog empatic.

LO5.1C Să gestioneze în mod echilibrat conexiunea cu sine, autoexprimarea și empatia, pentru a se conecta autentic cu ceilalți.

O5.2. Să își îmbunătățească competențele de rezolvare a problemelor și a conflictelor..

LO5.2C. Să construiască interacțiuni sociale utilizând abilități de dialog, pentru a contribui la rezolvarea problemelor și a conflictelor.

O5.3. Să își îmbunătățească competențele de cooperare.

LO5.3C. Să utilizeze abilități de comunicare nonviolentă și interculturală pentru a consolida cooperarea interculturală.

Atunci când cursanții se confruntă cu provocări, evaluatorul îi observă pentru a-i evalua, utilizând un ghid de evaluare de Nivelul C, în care se prevede și integrarea rezultatelor învățării de nivel A și B.

Anexe

Anexa 1: Glosar

- Ascultarea activă:** Abilitatea de a te concentra în totalitate asupra vorbitorului, de a-l înțelege și de a-i răspunde într-un mod care să demonstreze interes și respect sincer. Aceasta implică concentrarea atenției asupra a ceea ce spune vorbitorul, reflectarea și răspunsul empatic.
- Advocare:** Actul de a susține sau de a argumenta în favoarea unei cauze, a unei politici sau a unui grup de persoane care au dat legitimitate pentru a face acest lucru, adesea cu scopul de a promova schimbarea socială sau de a proteja drepturile.
- Acțiuni speciale temporare:** politici și practici menite să crească reprezentarea grupurilor marginalizate în educație, prin abordarea inegalităților din trecut. Aceste măsuri pot include tratament preferențial la admitere sau burse pentru grupurile subreprezentate.
- Metodologie AGILE:** O abordare iterativă și flexibilă a managementului de proiect și a muncii în echipă, care pune accentul pe adaptabilitate, îmbunătățire continuă și feedback din partea părților interesate.
- Arbitraj:** Tehnica de rezolvare a conflictelor în care o terță parte ia o decizie obligatorie după ce a ascultat ambele părți.
- Autenticitate:** Calitatea de a fi sincer, fidel față de sine și în concordanță cu valorile, convingerile și emoțiile proprii. Autenticitatea înseamnă să acționezi într-un mod care să reflecte identitatea, sentimentele și principiile tale reale, fără a te prefaca, a ascunde sau a te conforma pentru a-i mulțumi pe ceilalți. Implică onestitate față de tine însuși și față de ceilalți.
- Conștientizare:** Capacitatea de a percepe, înțelege și recunoaște în mod conștient ceea ce se întâmplă în interiorul tău sau în mediul înconjurător. Conștientizarea se referă la o stare de cunoaștere sau atenție conștientă - a fi prezent mental și a observa gândurile, sentimentele, comportamentele sau evenimentele externe.
- Prejudată/Părtinire:** O înclinație sau părtinire disproporționată în favoarea sau împotriva unei idei, a unei persoane sau a unui grup, adesea într-un mod considerat nedrept. În contextul științific, părtinirea se referă la o abatere sistematică de la obiectivitate, care duce la rezultate sau concluzii distorsionate. Aceasta se poate manifesta sub diferite forme, cum ar fi prejudecățile cognitive, care sunt modele sistematice de abatere de la judecata rațională, și prejudecățile statistice, care sunt erori sistematice introduse în colectarea sau analiza datelor.
- Sindrom de epuizare:** O stare de epuizare emoțională, fizică și mentală cauzată de stres prelungit, în special în profesii precum cea de profesor.
- Solicitări clare:** O modalitate de a exprima nevoile în mod clar, acționabil și transparent pentru a minimiza neînțelegerile și a favoriza colaborarea eficientă.

- Flexibilitate cognitivă:** Abilitatea mentală de a trece de la o gândire la alta, de la un concept la altul sau de la o perspectivă la alta, pe măsură ce situațiile se schimbă.
- Rigiditate cognitivă:** Tendința mentală de a gândi în moduri fixe, inflexibile, ceea ce face dificilă adaptarea la situații, perspective sau informații noi. Rigiditatea cognitivă se referă la dificultatea de a schimba tiparele sau strategiile de gândire atunci când se confruntă cu schimbări, incertitudini sau sarcini de rezolvare a problemelor. Aceasta implică rezistența la schimbarea convingerilor, rutinelor sau modurilor de gândire, chiar și atunci când acestea nu mai sunt eficiente sau adecvate.
- Colaborare:** Un proces co-creativ de învățare reciprocă și responsabilitate împărtășită, în care toate opiniile sunt apreciate, nevoile sunt exprimate, iar soluțiile apar prin crearea în comun a unui sens, mai degrabă decât prin negociere sau compromis.
- Eficacitate colectivă:** O convingere împărtășită în cadrul unui grup cu privire la capacitatea sa de a atinge obiective împreună.
- Binele comun:** beneficiul sau bunăstarea tuturor membrilor unei comunități sau societăți. Este ideea că anumite bunuri, condiții sau obiective ar trebui să servească tuturor, nu doar indivizilor sau grupurilor specifice. Aspectele cheie ale binelui comun includ beneficiile împărtășite, incluziunea, participarea și responsabilitatea. Într-o democrație, conceptul de bine comun implică faptul că cetățenii ar trebui să-și exprime judecățile imparțiale cu privire la ceea ce este în interesul fiecărui cetățean, mai degrabă decât preferințele lor personale sau orientate către grup.
- Comunicare:** Procesul de schimb de informații, idei, gânduri sau sentimente între indivizi sau grupuri prin mijloace verbale, nonverbale, scrise sau vizuale, în scopul de a împărtăși semnificații și înțelegere.
- Acțiune comunicativă:** Acțiune de cooperare în care participanții la un proces de deliberare se bazează pe ideea unei comunități de comunicare ideală care transcende granițele spațiului social și ale timpului istoric. Scopul acțiunii comunicative este de a ajunge la consens și la înțelegere cu ceilalți.
- Compasiune:** Capacitatea emoțională de a observa suferința altuia și de a acționa pentru a o alina.
- Competență (FCDC):** Capacitatea de a acționa în mod intenționat și cu succes, folosind cunoștințele, abilitățile și atitudinile dobândite.
- Rezolvarea conflictelor:** procesul de abordare și soluționare a dezacordurilor sau disputelor dintre indivizi, grupuri sau organizații în mod constructiv și pașnic prin negociere, mediere, arbitraj și/sau colaborare. Rezolvarea conflictelor este crucială în relațiile personale, la locul de muncă, în comunități și în relațiile internaționale pentru a menține armonia, a stimula productivitatea și a promova respectul reciproc.

Construirea de conexiuni/Dezvoltarea relațiilor: Cultivarea intenționată a relațiilor bazate pe încredere prin înțelegere empatică, vulnerabilitate reciprocă și umanitate comună, acordând prioritate dialogului bazat pe nevoi înaintea judecăților sau soluțiilor.

Consens: Un proces de luare a deciziilor în care un grup lucrează împreună pentru a ajunge la un acord acceptabil pentru toți membrii. Spre deosebire de votul majoritar, consensul nu se bazează pe o majoritate simplă; în schimb, caută o soluție pe care toată lumea o poate susține sau, cel puțin, cu care poate conviețui. Scopul este de a găsi un teren comun care să echilibreze nevoile, preocupările și perspectivele tuturor participanților. Deși consensul este cea mai incluzivă metodă de luare a deciziilor, acesta necesită un acord de unanimitate (sau absența blocajelor), ceea ce poate încetini procesul decizional. Consensul este un acord general între un grup de persoane. Este o judecată sau o opinie la care ajung majoritatea celor implicați. Un proces decizional în care se ajunge la un acord general între membrii grupului, chiar dacă unii au rezerve, atâta timp cât nu se opun activ deciziei.

Consimțământul: un principiu de luare a deciziilor care asigură că deciziile sunt luate în mod colaborativ și prin incluziune, concentrându-se pe absența obiecțiilor, mai degrabă decât pe unanimitate. Acesta funcționează pe baza ideii că o propunere este acceptată atunci când nimeni nu are o obiecție motivată și primordială care ar împiedica grupul să avanseze. Spre deosebire de consens, care necesită un acord complet, consimțământul se concentrează pe abordarea obiecțiilor care ar putea bloca progresul. Acest lucru permite o luare a deciziilor mai eficientă, respectând în același timp nevoile și preocupările tuturor participanților.

Cooperare: Acțiunea de a lucra împreună pentru atingerea unor obiective comune.

Gândire critică și analitică: proces cognitiv care implică analiza, interpretarea, evaluarea și judecarea experiențelor. Este o formă de gândire de ordin superior care implică capacitatea de a clarifica gândirea, de a descompune problemele sau informațiile în părțile lor componente și de a utiliza această interpretare pentru a lua decizii sau a emite judecăți în cunoștință de cauză.

Gândire critică: Capacitatea de a analiza și evalua prejudecățile și presupunerile pentru a lua decizii raționale și echitabile.

Identitate culturală: Un ansamblu viu de relații sociale și moștenire simbolică împărtășită istoric, care stabilește comunitatea valorilor specifice între membrii unei societăți.

Grup cultural: O colecție de indivizi care tind să manifeste moduri similare de gândire, acțiune și interacțiune între ei și cu mediul lor.

Sensibilitate culturală: Conștientizarea deschisă, curioasă și fără prejudecăți a contextelor culturale, credințelor și expresiilor altora, bazată pe empatie, umilință și disponibilitatea de a renunța la propriile presupuneri.

Valoare culturală: Conceptul colectiv comun pentru a distinge membrii unui grup sau ai unei categorii de persoane de altele.

Predare sensibilă la diversitate culturală: O abordare pedagogică care integrează contextul cultural al elevilor în procesul de învățare, promovând incluziunea și respectul pentru diversitate.

Cultură: Un set de semnificații, înțelegeri și practici comune, care sunt construite și negociate în mod activ prin interacțiunea socială și comunicare. Este un concept care cuprinde semnificațiile și practicile învățate și împărtășite de membrii unui grup cultural.

Comunicare deliberativă: O formă de dialog gândită și rațională, în care participanții discută cu atenție, cântăresc diferite puncte de vedere și iau decizii pe baza dovezilor, logicii și respectului reciproc. Toată lumea poate asculta, analiza, căuta argumente și efectua evaluarea. În același timp, există un efort colectiv pentru a ajunge la un consens. Comunicarea deliberativă implică o conversație deschisă, respectuoasă și reflexivă, menită să ajungă la o concluzie bine gândită sau la o decizie colectivă, adesea cu privire la probleme importante care afectează un grup sau o comunitate.

Democrația deliberativă: modelul de democrație care subliniază că esența democrației este deliberarea, care este chiar mai importantă decât votul, agregarea intereselor, drepturile constituționale sau autoguvernarea. Legitimitatea democrației se bazează pe măsura în care diferitele opinii și perspective sunt deliberate de către diferiți participanți implicați.

Metoda Delphi: o tehnică de comunicare structurată utilizată pentru a ajunge la un consens între experți prin mai multe runde de întrebări și feedback controlat.

Democrație: un sistem de guvernare în care puterea este conferită poporului, care guvernează fie direct, fie prin reprezentanți aleși în mod liber, caracterizat prin principii precum egalitatea, libertatea și participarea.

Predarea dialogică: O abordare a predării care pune accentul pe utilizarea dialogului – discuții semnificative, deschise – între profesori și elevi pentru a îmbunătăți învățarea, gândirea și înțelegerea. Predarea dialogică este o metodă în care profesorii și elevii se angajează în conversații care explorează idei, pun la îndoială ipoteze și se bazează pe contribuțiile reciproce. Aceasta depășește simplele rutine de întrebări și răspunsuri și încurajează raționamentul comun și cercetarea colectivă. .

Dialog: O conversație sau un schimb de idei între două sau mai multe persoane, de obicei cu scopul de a înțelege, învăța sau rezolva diferențele. Dialogul este o formă structurată de comunicare între două sau mai multe părți. Implică schimburi deschise, cu respect și cu scop precis, menite să înțeleagă, să rezolve probleme sau să colaboreze.

Competențe digitale: utilizarea și implicarea încrezătoare, critică și responsabilă a tehnologiilor digitale pentru învățare, la locul de muncă și pentru participarea la viața socială. Aceasta include alfabetizarea informațională și digitală, comunicarea și colaborarea, alfabetizarea media, crearea de conținut digital (inclusiv programarea), siguranța (inclusiv bunăstarea digitală și competențele legate de securitatea cibernetică), aspecte legate de proprietatea intelectuală, rezolvarea problemelor și gândirea critică.

Era digitală: Perioada actuală se caracterizează prin accesul larg la tehnologiile digitale, precum internetul și dispozitivele mobile, care au un impact semnificativ asupra comunicării, muncii și interacțiunilor sociale.

Siguranță digitală: Practica de protejare a informațiilor personale, a dispozitivelor și a activităților online împotriva amenințărilor cibernetice, cum ar fi pirateria informatică, phishing-ul și încălcarea securității datelor, asigurând confidențialitatea și securitatea.

Disparitate disciplinară: Aplicarea inegală a măsurilor disciplinare, care afectează adesea mai grav grupurile marginalizate din cauza prejudecăților implicite/inconștiente sau a inegalităților sistemice.

Discriminare: Tratarea nedreaptă sau pur și simplu diferită a persoanelor sau grupurilor pe baza unor caracteristici precum rasa, genul sau religia. Procesul de a trata o persoană sau un anumit grup de persoane în mod diferit, în special într-un mod mai rău, față de modul în care tratezi alte persoane din cauza diferențelor lor.

Diversitate: Variațiile dintre indivizi și grupuri din diferite categorii.

Categoriile recunoscute în mod obișnuit includ rasa, clasa socială și genul, așa cum se subliniază în abordarea intersecționalității. Cu toate acestea, diversitatea se referă în sens larg la toate diferențele sociale și nu poate fi limitată la un set specific de categorii. În cele din urmă, fiecare distincție contribuie la conceptul de diversitate, făcând din incluziune soluția la diferențele sociale mai largi dintre indivizi și grupuri.

Echitate educațională: Asigurarea faptului că toți elevii au acces la resursele, sprijinul și oportunitățile de care au nevoie pentru a reuși, recunoscând că nu toți elevii pornesc de la aceleași condiții.

Segregare educațională: Separarea elevilor în medii educaționale diferite pe baza rasei, clasei sociale, capacității de performanță sau a altor factori, ceea ce duce la acces inegal la resurse și oportunități.

Reglare emoțională: procesul de gestionare și modificare a răspunsurilor emoționale și de reglare a intensității acestora în situații de diversitate.

Agilitate emoțională: Capacitatea de a gestiona emoțiile în mod flexibil și de a răspunde în mod adaptativ provocărilor.

Inteligență emoțională: Capacitatea de a percepe, înțelege, gestiona și utiliza eficient emoțiile proprii și ale celorlalți.

Rezonanță emoțională: Capacitatea de a simți și de a se sincroniza emoțional cu o altă persoană, creând experiențe afective comune.

Abilități de dialog empatic: Abilitățile utilizate în conversații pentru a înțelege, a conecta și a răspunde altora cu empatie - recunoscând și valorizând în mod semnificativ emoțiile, perspectivele și experiențele lor. Abilitățile de dialog empatic se referă la tehnicile de comunicare care permit indivizilor să se angajeze în conversații de respect, pline de compasiune și conștiente din punct de vedere emoțional. Aceste abilități ajută la construirea încrederii, la rezolvarea conflictelor și la aprofundarea înțelegerii reciproce.

Empatie: Capacitatea de a înțelege și de a rezona cu stările emoționale și perspectivele altui individ.

Egalitate: O idee al cărei obiectiv principal este egalizarea condițiilor de existență socială considerate esențiale pentru bunăstarea umană. Egalitatea formală afirmă că toate persoanele au valori morale egale, iar acest principiu este pus în aplicare prin egalitatea juridică și politică. Egalitatea de șanse vizează egalizarea condițiilor de bază ale vieții, astfel încât toată lumea să aibă același punct de plecare. Egalitatea rezultatelor se concentrează mai mult pe asigurarea unor condiții de viață egale.

Echitate: Distribuirea echitabilă și imparțială a resurselor, oportunităților și tratamentului, ținând seama de nevoile și circumstanțele individuale pentru a se ajunge la egalitatea rezultatelor. Echitatea se referă la corectitudine și justiție, recunoscând că indivizii au nevoi și circumstanțe diferite și alocând resurse și oportunități în consecință pentru a se ajunge la rezultate egale.

Comportament etic: Acționarea în conformitate cu principiile morale sociale și de profesionalism, precum onestitatea, integritatea și corectitudinea, pentru a promova încrederea și bunăstarea.

Etica grijii: O abordare morală axată pe încredere, atașament emoțional și responsabilitate etică în relații.

Valorile UE: Valorile fundamentale pe care se bazează Uniunea (articolul 2 din Tratatul privind Uniunea Europeană). Acestea sunt respectul pentru demnitatea umană, libertatea, democrația, egalitatea, statul de drept și respectarea drepturilor omului, inclusiv a drepturilor persoanelor care aparțin minorităților. Respectarea drepturilor persoanelor este una dintre obligațiile fundamentale ale Uniunii Europene. Aceste drepturi trebuie respectate de UE în aplicarea politicilor și programelor sale, de instituțiile UE și de fiecare stat membru.

Libertatea de exprimare: dreptul de a avea și de a comunica opinii fără interferențe, inclusiv libertatea de a căuta, primi și transmite informații prin orice mijloace media.

Genul: O identitate construită social, procesul de a deveni unul prin intermediul unei serii de practici sociale, culturale și materiale. Practicile legate de gen sunt ceva ce facem, mai degrabă decât ceva ce avem sau suntem. Aceste practici sunt întotdeauna deschise contestării și posibilității de a fi exprimate și realizate în moduri diferite.

Autenticitate: Calitatea de a fi deschis, onest și autentic în relații, favorizând încrederea și legăturile semnificative.

Drepturile omului: Drepturile și libertățile fundamentale care aparțin fiecărei persoane din lume, de la naștere până la moarte, indiferent de naționalitate, gen, etnie, religie sau orice alt statut. Acestea includ drepturile civile, politice, economice, sociale și culturale.

Educație umanistă: O abordare educațională care pune accentul pe individualitate, dezvoltarea emoțională și sensibilitatea etică.

Identitate: Identitatea este un construct social care definește relația cu sine și afilierea socială. Identitățile atribuite sunt în principal înnăscute, cum ar fi rasa, etnia și sexul. Identitățile dobândite, dimpotrivă, țin de alegerile individuale, cum ar fi genul, ocupația, valorile, mobilitatea profesională, puterea, clasa socială, statutul și educația.

Prejudată implicată/inconștientă: Atitudini sau stereotipuri inconștiente care influențează comportamentul și deciziile. Atitudinile sau stereotipurile inconștiente afectează modul în care percepem și interacționăm cu ceilalți, ducând adesea la acțiuni discriminatorii în mediul educațional.

Incluziune: Crearea unui mediu care oferă acces persoanelor cu caracteristici diferite într-un anumit domeniu social.

Curriculum incluziv: un curriculum care ia în considerare caracteristici, atitudini, perspective și experiențe culturale de diversitate, promovând echitatea și sentimentul de apartenență pentru toți elevii.

Mediu incluziv: un discurs incluziv implică faptul că școlile nu își concentrează atenția asupra unui grup definit de elevi, ci asupra modului în care instituțiile de învățământ pot satisface nevoile tuturor cursanților („design universal”).

Preferință pentru membrii grupului: Preferința pentru membrii propriului grup, care duce adesea la excluderea celorlalți. Tendința de a favoriza și de a evalua pozitiv membrii propriului grup social.

Comunicarea interculturală: procesul de schimb de informații, idei și semnificații între persoane din culturi diferite. Comunicarea interculturală presupune înțelegerea și gestionarea diferențelor culturale în materie de valori, limbă, comportament și stiluri de comunicare, pentru a interacționa în mod eficient și respectuos.

Competență interculturală: pretenția de a comunica eficient și adecvat cu persoane din alte culturi.

Intersecționalitate: un cadru pentru înțelegerea modului în care identitățile sociale suprapuse (cum ar fi rasa, genul și clasa socială) creează experiențe unice de privilegiu sau discriminare.

Motivație intrinsecă: motivație determinată de satisfacția personală sau de recompense interne, mai degrabă decât de stimulente externe.

Mediere: implicarea unei terțe părți neutre pentru a facilita găsirea unei soluții.

Microagresiuni: Acțiuni sau comentarii subtile, adesea neintenționate, care perpetuează stereotipurile sau cauzează prejudicii grupurilor marginalizate.

Mentalitate: un set de convingeri care modelează modul în care o persoană percepe, interpretează și reacționează (emoțional și comportamental) la realitate. Mentalitatea influențează atitudinile și abordările față de învățare, realizări și schimbare.

Negociere: Discuții directe pentru a ajunge la un acord reciproc.

Comunicare Nonviolentă (NVC): Un cadru de comunicare axat pe empatie și satisfacerea nevoilor, care implică etapele de observație, sentiment, nevoie și cerere.

Observație: Descrierea comportamentelor, situațiilor sau evenimentelor fără a atașa judecăți, presupuneri sau interpretări.

Părtinire împotriva grupului străin: Tendința de a privi membrii grupurilor străine într-o manieră mai negativă sau stereotipică.

Adoptarea perspectivei celuilalt: Abilitatea cognitivă de a înțelege și lua în considerare punctul de vedere al altcuiva.

Prejudată: Formarea de opinii despre indivizi sau grupuri fără cunoștințe adecvate, adesea bazate pe stereotipuri sau presupuneri.

Flexibilitate psihologică: Capacitatea de a adapta gândurile și emoțiile în contexte dinamice, echilibrând acceptarea și acțiunea.

Siguranță psihologică: Convingerea comună în cadrul unui grup că este sigur să te exprimi fără teama de consecințe negative.

Predare reflexivă: O practică educațională în care profesorii își analizează metodele pentru a îmbunătăți învățarea și implicarea elevilor.

Conștientizare relațională: Capacitatea de a recunoaște perspectivele altora și de a răspunde cu sensibilitate și adaptabilitate în interacțiuni.

Încredere relațională: Legături sociale bazate pe respect reciproc, fiabilitate și deschidere în relații.

Respectul pentru diversitate: recunoașterea, valorizarea și aprecierea diferențelor dintre indivizi și grupuri, promovând în același timp un mediu incluziv și echitabil.

Respect: sentimentul sau expresia admirației și considerației față de ceilalți, recunoscând demnitatea, drepturile și diferențele lor inerente.

Conștiința de sine: Capacitatea de a recunoaște și înțelege în mod conștient propriile emoții, gânduri și comportamente și modul în care acestea se aliniază valorilor, convingerilor și obiectivelor tale. Aceasta include conștientizarea punctelor forte, a punctelor slabe și a modului în care acțiunile tale te afectează pe tine și pe ceilalți. O stare psihologică în care sinele devine centrul atenției. Recunoașterea conștientă a trăsăturilor, emoțiilor și comportamentelor proprii permite luarea de decizii în cunoștință de cauză și reglarea emoțională.

Conceptul de sine: ansamblul organizat și coerent de percepții și convingeri despre sine, inclusiv valoarea de sine, sinele ideal și stima de sine.

Empatie față de sine: Capacitatea de a fi empatic față de sine, de a rezona cu propria stare emoțională și perspective, luându-și timp pentru a identifica și recunoaște propriile sentimente și nevoi ascunse.

Stimă de sine: O evaluare subiectivă a valorii proprii, adesea modelată de modul în care o persoană percepe opiniile celorlalți, mai degrabă decât de realizările obiective.

Cunoaștere de sine: Înțelegerea identității și existenței proprii, combinând reflecția conștientă și procesele inconștiente care modelează gândurile și valorile.

Prejudecată socială: Discriminare prejudicioasă sau nedreaptă în favoarea sau împotriva unei persoane, a unui grup sau a unui set de idei pe baza caracteristicilor sociale, cum ar fi rasa, genul, vârsta, religia, orientarea sexuală sau statutul socio-economic. Aceste prejudecăți pot fi explicite, implicând atitudini și convingeri conștiente, sau implicite, acționând în mod inconștient și influențând comportamentul fără conștientizare. Prejudecățile sociale se află la baza diverselor forme de discriminare, inclusiv rasismul, sexismul, discriminarea pe criteriul vârstei și alte comportamente și atitudini bazate pe prejudecăți.

Teoria cognitiv-socială: un cadru care explică modul în care indivizii învață și se dezvoltă prin interacțiunea dintre influențele personale, comportamentale și de mediu.

Construct social: O idee, un concept sau o percepție creată și acceptată de membrii unei societăți, mai degrabă decât ceva inerent natural sau determinat biologic. Exemple de constructe sociale includ concepte precum rasa, rolurile de gen, clasa socială și standardele de frumusețe.

Identitate socială: modul în care indivizii se definesc pe baza apartenenței la un grup și a categoriilor sociale.

Justiție socială: Căutarea echității în educație, concentrându-se pe eliminarea inegalităților sistemice și pe împuternicirea grupurilor marginalizate.

Învățarea socio-emoțională (SEL): Un cadru pentru dezvoltarea conștiinței de sine, a abilităților sociale și a luării de decizii responsabile pentru a sprijini creșterea personală și socială.

Amenințarea stereotipurilor: anxietate sau stres resimțit atunci când indivizii se simt expuși riscului de a confirma stereotipurile negative despre grupul din care fac parte.

Stereotip: convingeri simplificate și generalizate despre un grup de persoane, care duc adesea la prejudecăți.

Educație centrată pe elev: O abordare care acordă prioritate nevoilor, intereselor și participării elevilor în detrimentul instruirii centrate pe profesor.

Teoria minții (ToM): Capacitatea de a înțelege că alte persoane au gânduri, convingeri, dorințe, intenții și emoții diferite de ale noastre. Teoria minții este o abilitate cognitivă care permite indivizilor să recunoască și să interpreteze stările mentale ale altora. Aceasta le permite oamenilor să prevadă sau să explice comportamentul altora pe baza a ceea ce ar putea gândi sau simți aceștia.

Învățarea transformativă: un proces în care indivizii evaluează critic ipotezele, remodelând perspectivele și comportamentele.

Translimbaj: O strategie pe care persoanele bilingve o utilizează pentru a da sens, a experimenta, a înțelege și a dobândi cunoștințe prin utilizarea zilnică a mai multor limbi.

Unanimitate: un proces decizional care necesită acordul complet al tuturor membrilor, ceea ce înseamnă că fiecare individ trebuie să susțină pe deplin decizia, fără disensiuni.

Nevoi universale: Nevoile umane fundamentale comune tuturor culturilor, precum nevoile fiziologice, apartenența, conexiunea, autonomia, siguranța, autorealizarea și semnificația.

Valori universale: O viziune în care diferite culturi și societăți împărtășesc principii sau standarde de bază, precum justiția, egalitatea, libertatea și demnitatea umană, care ghidează comportamentul etic și luarea deciziilor.

Valoare: importanța, meritul sau utilitatea unui lucru. Din punct de vedere moral, cultural sau personal. context, o valoare este o convingere sau un principiu profund înrădăcinat care ghidează

și judecățile despre ceea ce este corect, bun sau semnificativ. Valoarea este sursa principală de influență asupra comportamentelor împărtășite de membrii unei culturi specifice, fiind exprimată prin norme și simboluri.

Anexa 2: Obiectivele de învățare pe module

Module 1	Human Rights and Values (3 ECTS)	O1.1. To analyse and assess the impact of human rights principles on peoples' lives, particularly focusing on their educational opportunities and prospect. O1.2. To develop communication strategies that emphasize understanding and cooperation to articulate human rights issues, fostering open and respectful dialogue. O1.3. To promote/develop cooperative, human rights sensible problem-solving strategies among (different) educational agents (staff, pupils, parents, stakeholders).
Module 2	EU Values and Identity (3 ECTS)	O2.1. To value, promote, and apply strategies that respect human dignity, human rights, and cultural diversity in professional life. O2.2. To communicate and cooperate respectfully with people having different cultural and social background O2.3. To actively promote and encourage cultural diversity, variety, and inclusive education in educational contexts and practices.
Module 3	Non-discrimination and Equity (3 ECTS)	O3.1. To understand the dynamics of discrimination and its impacts on people's lives (attitudes, behaviours, chances) and interactions (equality, equity, fairness). O3.2. To promote non-discrimination in educational contexts, using critical and non-stereotypical thinking strategies. O3.3. To enhance effective collaboration in diverse educational contexts, regardless of differences, aiming to reach consensus and shared/valued group objectives.
Module 4	Understanding Ourselves and Others (3 ECTS)	O4.1. To understand the connections between one's beliefs, attitudes, and behaviours. O4.2. To improve communication and interactions with others through a deepened understanding of their emotions and needs. O4.3. To improve communication and interconnections using efficient interpersonal communication skills.
Module 5	Dialogue (3 ECTS)	O5.1. To improve the empathic dialogue skills. O5.2. To improve problem-solving and conflict-resolution skills. O5.3. To improve cooperation skills.
	INTEGRATED DIGITAL COMPETENCES (3 ECTS)	1. Information and data literacy 2. Communication and collaboration 3. Digital content creation 4. Problem solving

Anexa 3: Rezultate ale învățării pe Niveluri

GRADE A – 6 ECTS			GRADE B – 6 ECTS			GRADE C – 8 ECTS		
1. HUMAN RIGHTS AND VALUES	LO1.1A. To describe the relationship between human rights advocacy and educational development through articulate informed analyses of the evolution of access, equity, and quality in education within the context of the human rights movement.		LO 1.1B To describe the relationship between human rights advocacy and educational development through articulate informed analyses of the evolution of access, equity, and quality in education within the context of the human rights movement.		LO 1.1C. To investigate opportunities for incorporating human rights into educational contexts by proposing and advocating for inclusive policies and practices, and fostering environments that respect and uphold the rights of all individuals, thereby contributing to the creation of inclusive and equitable educational spaces.			
	LO1.2 To describe the impact of cultural, legal, and technological dimensions on human rights in the digital age by analysing their relationships with contemporary issues.		LO 1.2B To employ non-violent communication methods effectively in digital media platforms in creating advocacy actions for human rights within educational settings.		LO 1.2C To investigate the impact of digital technologies on key human rights principles, identify potential ethical dilemmas, and design strategies to address them effectively, contributing to the advancement of ethical and rights-respecting			
	LO1.3A. To describe the collaborative problem-solving approach in solving human rights issues in educational contexts.		LO1.3B. To perform cooperation and problem-solving strategies to solve efficiently contemporary human rights issues in educational contexts.		LO1.3C. To promote and create a holistic, inclusive, and human rights sensible educational setting based on communication strategies that integrate human universal values.			
	LO2.1A. To describe the relationships between culture, identity, and power structures in the context of human rights legitimization by explaining its impact on the educational system.		LO2.1B. To perform human rights-sensitive strategies in solving specific situations in culturally diverse classrooms.		LO2.1C. To investigate the effect of implementation of human rights in educational processes by comparing different situations.			
	LO2.2A. To understand and accept other people as equal human beings.		LO2.2B. To treat everybody as equally valuable in professional communication and relationships.		LO2.2C. To explain and assess professional practices and communication in the light of equality and human rights.			
2. EU VALUES AND IDENTITY	LO2.3A. To explain cultural diversity and its components/determinants (e.g., social background, gender, ethnicity, religion, etc.).		LO2.3B. To adapt and implement appropriate teaching and communication styles for different students according to their potentialities, needs, and expectations.		LO2.3C. To reflect upon and investigate the efficiency of the equal treatment of people with different cultural and social backgrounds in the educational process.			
	LO3.1A. To describe the mechanism and sources of discrimination, prejudice, and stigma on educational processes/in educational contexts to explain the inappropriate reactions and attitudes in educational context.		LO3.1B. To analyse comparatively the positive and negative effects of social and cultural diversity, with focus on children in educational contexts, to promote the acceptance of cultural diversity and respect for other people as equal human beings.		LO3.1C. To investigate the differences between equality and equity in educational contexts (affirmative actions) to explain their different aims and consequences.			
	LO3.2A. To describe the impact of interactions with people from different backgrounds on one's beliefs, attitudes, and emotional and behavioural reactions to improve the acceptance of cultural diversity and respect for other people as equal human beings.		LO3.2B. To persuade for equity and non-discrimination in education and the community, especially for people with challenging socioeconomic backgrounds or who are exposed to gender discrimination to avoid mistreatment.		LO3.2C. To design and implement an action plan based on critical thinking and reliable sources of information for promoting equity and non-discrimination in educational settings.			
3. NON-DISCRIMINATION AND EQUITY	LO3.3A. To examine and explain the differences in points of view, emotions, and attitudes within a diverse group to describe the methods for achieving consensus.		LO3.3B. To perform self-reflecting and negotiating techniques for building consensus in educational context.		LO3.3C. To design a collaboration plan for creating a diverse educational context.			
	LO4.1A. To describe the genesis and structure of self-concept for demonstrating its relations with personal emotions, and behaviours.		LO4.1B. To analyse the relationships between beliefs, needs, emotions, and behaviours for explaining the human differences in reactions and attitudes.		LO4.1C. To investigate the impact of changing mindsets/perspectives on emotions, behaviours, and attitudes and choices for designing alternative reactions to situations.			
4. UNDERSTANDING OURSELVES AND OTHERS	LO4.2A. To describe the sources of information for identifying others' emotional states and intentions to avoid prejudgements and to adapt to different social situations.		LO4.2B. To explain how different social and cultural backgrounds create different mindsets and values for explaining the human differences in attitudes and reactions.		LO4.2C. To articulate humanistic and empathic principles and methods in interacting with others to deepen the understanding of others.			
	LO 4.3A: To describe the difference between observations and evaluations for explaining the importance of clear requests in communication with others.		LO4.3B. To perform communication strategies based on mutual respect, genuineness, unconditional acceptance, active listening, and empathy to build healthy, trusting and strong relation.		LO4.3C. To articulate connection-building approaches suitable to different personalities, and diverse social & cultural background to react flexible and sensible to different circumstances and contexts.			
	LO5.1A. To perform empathy and active listening skills to improve the mutual understanding.		LO4.3B To articulate openness (connectedness) and honest interactions to promote genuine dialogue.		LO5.1C. To manage naturally balanced self-connection, self-expression, and empathy skills to genuinely connect with others.			
5. DIALOGUE	LO5.2A. To respond to difficult messages/contents without (self)blame or (self)criticism to maintain connection/communication.		LO5.2B. To perform dialogue skills despite friction or conflict to contribute to connection and clarity in social interactions.		LO5.2C. To construct social interaction using dialogue skills to contribute to problem-solving and conflict resolution.			
	LO5.3A. To perform empathic listening and honest speaking skills to improve understanding of different opinions.		LO5.3B. To persuade valuing and considering everybody's needs in decision-making to preserve cooperation and the living/working together desiderate.		LO5.3C. To articulate non-violent and intercultural communication skills to enhance intercultural cooperation.			

Anexa 4: Competențe digitale integrate generale – Atitudini (A), Abilități (S) și cunoștințe (K)

K16	Conștientizare cu privire la faptul că mediile online conțin tot felul de informații și conținut, inclusiv informații eronate și dezinformare, și că, chiar dacă un subiect este larg mediatizat, acest lucru nu înseamnă neapărat că este corect.
S48	Capabil să facă comunicare eficientă în mod asincron (nesimultan) folosind instrumente digitale (de exemplu, pentru raportare și informare, schimbul de idei, oferirea de feedback și sfaturi, programarea întâlnirilor, comunicarea etapelor importante)
A55	Capabil să adapteze o strategie de comunicare adecvată în funcție de situație și de instrumentul digital: strategii verbale (limbaj scris, limbaj oral), strategii nonverbale (limbajul corpului, expresiile faciale, tonul vocii), strategii vizuale (semne, pictograme, ilustrații) sau strategii mixte.
S59	Știe să partajeze și să prezinte informații de pe propriul dispozitiv (de exemplu, să afișeze grafice de pe un laptop) pentru a susține un mesaj transmis în cadrul unei sesiuni online în timp real (de exemplu, o videoconferință)
S77	Știe să interacționeze cu ceilalți prin intermediul tehnologiilor digitale în vederea dezvoltării durabile a societății (de exemplu, să creeze oportunități de acțiune comună între comunități, sectoare și regiuni cu interese diferite în ceea ce privește provocările legate de durabilitate), cu o conștientizare a potențialului tehnologiei atât în ceea ce privește incluziunea și participarea, cât și excluderea.
S85	Știe să utilizeze instrumentele digitale pentru a facilita și a îmbunătăți procesele de colaborare, de exemplu prin intermediul panourilor vizuale comune și al spațiilor de lucru digitale (de exemplu, Moodle, Miro, Google Docs/Slides...).
A103	Deschis și respectuos față de opiniile persoanelor de pe internet care au apartenențe culturale, medii de proveniență, credințe, valori, opinii sau circumstanțe personale diferite; deschis față de perspectivele celorlalți, chiar dacă acestea diferă de ale sale.
S109	Știe să adopte practici de informare și comunicare pentru a-și construi o identitate online pozitivă (de exemplu, prin adoptarea unor comportamente sănătoase, sigure și etice, precum evitarea stereotipurilor și a consumismului).
S124	Știe să creeze conținut digital pentru a-și susține propriile idei și opinii (de exemplu, forumuri online, editarea colaborativă a documentelor (Google Docs/Microsoft Office 365), prezentări virtuale, crearea de conținut (Canva) etc.)
K138	Știe că conținutul digital, bunurile și serviciile pot fi protejate de drepturile de proprietate intelectuală (DPI) (de exemplu, drepturile de autor, mărcile comerciale, desenele și modelele industriale, brevetele).
K237	Este conștient că implicarea în rezolvarea problemelor în mod colaborativ, fie online, fie în persoană, înseamnă că se poate beneficia de diversitatea cunoștințelor, perspectivelor și experiențelor celorlalți, ceea ce poate conduce la rezultate mai bune.